

Acest proiect este finanțat de
Uniunea Europeană

Primăria municipiului
Edineț

Primăria municipiului
Alba Iulia

PLANUL URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI EDINEȚ

VOLUMUL 2

MEMORIU GENERAL

EDINEȚ 2022

Elaborat în cadrul proiectului „Edineț - oraș cu perspectivă de viitor”, finanțat de Comisia Europeană prin programul Autorități Locale: Parteneriate pentru orașe durabile 2020, implementat de Primăria municipiului Edineț în parteneriat cu Primăria municipiului Alba Iulia, România și Smart City Council, SUA.

Elaboratori:

Grupul de Consultanță și Dezvoltare Urbană ”Europolis – Internațional” SRL (Republica Moldova) și SC ”AVENSA” SRL (România)

AVENSA

Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene.

ECHIPA DE ELABORATORI:

Managementul contractului	Roxana Maria Nechita, Director General, "Avensa" SRL Ghenadie Ivașenco, Administrator, Grupul de Consultanță și Dezvoltare Urbană "Europolis – Internațional" SRL
Coordonatori planificare urbană:	Lilian Mămăligă, arhitect-urbanist Nicolae Crăciun, inginer-urbanist SIG/GIS
Sondajul opiniei publice	Vasile Cantarji, sociolog
Demografie și prognoze demografice	Eduard Hârbu, demograf, doctor în științe economice
Dezvoltare socio-economică	Anton Chicu, arhitect-urbanist Veaceslav Guțuțui, economist Ion Meleștean, economist
Utilități publice: apă și canalizare	Vitalie Midari, inginer Constantin Roșca, inginer
Utilități publice: energie electrică și gaze naturale	Sergiu Ungureanu, inginer
Utilități publice: canalizare pluvială	Tatiana Mironova, arhitect - urbanist
Transport și căi de comunicație	Florentina Macovei, economist Manuela NEGRILĂ, urbanist Marcela Doina Dumitrescu, expert mobilitate urbană Radu Panduru, urbanist Ana-Iuliana Alexandrescu, economist Radu Șerban TIMNEA, arhitect Andreea Calenciuc, inginer Geanina Horodinca, inginer Geanina Horodinca, urbanist
Patrimoniul natural și protecția mediului:	Vladislav Cantea, ecolog-urbanist
Sisteme geografice informaționale (SIG/GIS):	Igor Paharicov, inginer SIG/GIS

CUPRINS:

1. INTRODUCERE	18
2. SURSE DE DOCUMENTARE	20
3. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII URBANISTICE	21
3.1 AȘEZAREA FIZICO-GEOGRAFICĂ ȘI FACTORII NATURALI	21
3.1.1 Așezarea fizico-geografică.....	21
3.1.2 Condițiile geologice a teritoriului	21
3.1.3 Condițiile climatice ale teritoriului	23
3.2 ANALIZA REALIZĂRII PUG PRECEDENT	26
3.3 CONTEXT DE DEZVOLTARE	28
3.3.1 Context național.....	28
3.3.2 Context regional.....	30
3.3.3 Context raional.....	32
3.4 DEMOGRAFIE ȘI PROGNOZE DEMOGRAFICE	35
3.4.1 Efectivul și dinamica populației or. Edineț	35
3.4.2 Efectivul și dinamica populației satelor Alexăndreni și Gordineștii Noi	39
3.4.3 Structura populației după sexe	40
3.4.4 Structura populației după vârste.....	43
3.4.5 Mișcarea naturală a populației.....	49
3.4.6 Migrația populației.....	52
3.4.7 Prognoza populației orașului Edineț	53
3.4.8 Prognoza populației satelor Alexăndreni și Gordineștii Noi	60
3.5 ZONAREA TERITORIULUI	65
3.5.1 Bilanțul teritoriului	65
3.5.2 Structura teritoriului	66
3.5.3 Concluzii.....	77
3.6 DEZVOLTARE ECONOMICĂ	78
3.6.1 Specializarea și structura economiei locale	78
3.6.2 Agricultură	82
3.6.3 Industria și sectorul de producere	83
3.6.4 Comerț, servicii, turism	93
3.6.5 Forța de muncă	96
3.6.6 Benchmarking: Edineț față de alte orașe regionale.....	98
3.6.7 Bugetul municipal	100
3.6.8 Concluzii.....	102

3.7	INFRASTRUCTURA DE SERVICII PUBLICE.....	104
3.7.1	Educație	104
3.7.2	Cultura	127
3.7.3	Sănătate	132
3.7.4	Protecție socială	134
3.7.5	Securitate și siguranță publică	135
3.7.6	Zone de agrement și infrastructura de sport	136
3.7.7	Patrimoniul istoric și monumente	138
3.7.8	Autorități locale	140
3.7.9	Cimitire	143
3.7.10	Concluzii.....	143
3.8	FONDUL LOCATIV.....	148
3.8.1	Portofoliul de locuințe existent	149
3.8.2	Dotarea cu utilități	152
3.8.3	Piața imobiliară	153
3.8.4	Capacitatea de procurare a locuințelor.....	153
3.8.5	Rezerve de terenuri pentru locuințe	153
3.8.6	Concluzii.....	154
3.9	CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT	155
3.9.1	Conectivitatea externă	155
3.9.2	Rețeaua de drumuri locale.....	156
3.9.3	Parcări	159
3.9.4	Nivelul de motorizare.....	160
3.9.5	Transportul public de pasageri.....	161
3.9.6	Traficul rutier	165
3.9.7	Traficul pietonal și de ciclism	169
3.9.8	Managementul traficului.....	172
3.9.9	Zone cu risc sporit de complexitate	173
3.9.10	Siguranța rutieră	173
3.9.11	Concluzii.....	176
3.10	INFRASTRUCTURA DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE	178
3.10.1	Context general.....	178
3.10.2	Cadrul de politici publice.....	178
3.10.3	Sistemul public de alimentare cu apă.....	181
3.10.4	Sistemul public de canalizare	206
3.10.5	Aria de acoperire cu servicii de apă și canalizare	213

3.10.6	Eficiența operațională	215
3.10.7	Proгноza cererii de apă.....	219
3.10.8	Concluzii.....	221
3.11	INFRASTRUCTURA DE APROVIZIONARE CU GAZE NATURALE, ENERGIE ELECTRICĂ ȘI	
	ENERGIE TERMICĂ	224
3.11.1	Alimentarea cu energie electrică	224
3.11.2	Scenarii și prognoze a consumului de energie electrică	228
3.11.3	Alimentarea cu gaze naturale	231
3.11.4	Scenarii și prognoze a consumului de gaze naturale	234
3.11.5	Alimentarea cu energie termică	237
3.11.6	Scenarii și prognoze a consumului de energie termică	238
3.12	INFRASTRUCTURA DE CANALIZARE PLUVIALĂ.....	240
3.13	PATRIMONIUL NATURAL ȘI PROTECȚIA MEDIULUI	243
3.13.1	Aspecte de mediu	243
3.13.2	Gestionarea deșeurilor, salubritatea	251
3.13.3	Poluarea mediului	257
3.13.4	Concluzii.....	260
3.14	NECESITĂȚI ȘI OPȚIUNI ALE POPULAȚIEI	261
4.	STRATEGIA DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ.....	268
4.1	VIZIUNEA STRATEGICĂ	268
4.2	PRINCIPII DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ.....	269
4.3	OBIECTIVE DE DEZVOLTARE.....	270
4.4	MATRICEA INTEGRATĂ A SOLUȚIILOR URBANISTICE.....	271
4.5	PLANIFICARE SPAȚIALĂ ȘI ZONARE	277
4.5.1	Zonificarea teritoriului administrativ – bilanț teritorial propus	277
4.5.2	Intravilanul propus.	277
4.6	MĂSURI ȘI PROIECTE SECTORIALE	279
4.6.1	Dezvoltarea economică.....	279
4.6.2	Infrastructura de utilități publice	284
4.6.3	Infrastructurii de servicii publice	291
4.6.4	Transport și căi de comunicație	294
4.6.5	Fondul locativ.....	297
4.6.6	Protecția mediului.....	300
4.7	IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA PUG	304

LISTA TABELELOR:

Tabelul 1: Dezvoltarea mun. Edineț în comparație cu alte orașe regionale – poli de creștere	28
Tabelul 2: Capacitatea fiscală a mun. Edineț în comparație	28
Tabelul 3: Comparația nivelului de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare a mun. Edineț cu cerințele normative minime față de orașe cu statut de municipiu:.....	29
Tabelul 4: Dinamica evoluției Regiunii de Dezvoltare Nord în comparație (2015-2020)	31
Tabelul 5: Dinamica comparativă a acoperirii cu servicii de apă-canalizare în RDN	32
Tabelul 6: Indicatorii de dezvoltare a raionului Edineț în context național și regional	33
Tabelul 7: Distribuția orașelor după efectivul populației (2019)	35
Tabelul 8: Efectivul populației or. Edineț (2005-2019).....	35
Tabelul 9: Populația prezentă din satele mun. Edineț pe grupe mari de vârstă (2016-2020)	39
Tabelul 10: Populația stabilă pe sexe din or. Edineț și mediul urban din RM (2007-2019)	40
Tabelul 11: Efectivul și structura populației stabile a orașului Edineț, pe sexe și grupe mari de vârste (2007, 2019)	43
Tabelul 12: Populația prezentă pe sexe din satele mun. Edineț (2020-2040).....	61
Tabelul 13: Structura terenurilor după forma de proprietate	67
Tabelul 14: Structura terenurilor-rezerva APL, Edineț	75
Tabelul 15: Generalizatorul disfuncționalităților privind dezvoltarea teritorială.....	77
Tabelul 16: Dinamica numărului de agenți economici pentru perioada 2015-2021.....	78
Tabelul 17: Top 10 agenți economici după volumul de vânzări (mii MDL) și numărul de angajați.....	80
Tabelul 18: Borderoul privind indicii tehnico-economici al întreprinderilor industriale din sectorul Nord-Est.....	84
Tabelul 19: Borderoul privind indicii tehnico-economici al întreprinderilor industriale din sectorul "Sud-Vest"	86
Tabelul 20: Borderoul privind indicii tehnico-economici al întreprinderilor industriale din sectorul "Parcul Industrial"	90
Tabelul 21: Borderoul privind indicii tehnico-economici al întreprinderilor industriale din sectorul "Gordineștii Noi"	92
Tabelul 22: Borderoul privind indicii tehnico-economici al întreprinderilor industriale din sectorul "Alexăndreni"	92
Tabelul 23: Estimarea rezervei de forță de muncă în aglomerația Edineț, la începutul anului 2021 ..	96
Tabelul 24: Performanța orașelor-poli de creștere, 2019	99
Tabelul 25: Capacitatea fiscală a localităților-poli de creștere.....	100

Tabelul 26: Structura cheltuielilor, executate în perioada 2017-2019 (mii lei).....	101
Tabelul 27: Centralizator disfuncționalități	102
Tabelul 28: Caracteristica instituțiilor preșcolare, anii 2016-2020.....	106
Tabelul 29: Date generale despre Grădinița-creșă nr.1 „Fulgușor” din or. Edineț.....	106
Tabelul 30: Date generale despre Grădinița-creșă nr.2 „Foișor” din or. Edineț.....	108
Tabelul 31: Date generale despre Grădinița-creșă nr.3 „Soarele” din or. Edineț	109
Tabelul 32: Date generale despre Grădinița-creșă nr.4 „Curcubeu” din or. Edineț.....	111
Tabelul 33: Date generale despre Grădinița-creșă „Garofița” din s. Alexăndreni	112
Tabelul 34: Date generale despre Grădinița-creșă „Romanița” din s. Gordineștii-Noi.....	113
Tabelul 35: Caracteristica instituțiilor de învățământ primar și secundar, anii 2016-2020	116
Tabelul 36: Date generale despre Gimnaziul Edineț „Grigore Vieru”	116
Tabelul 37: Date generale despre Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”	118
Tabelul 38: Date generale despre Liceul Teoretic „Pan Halippa”	119
Tabelul 39: Date generale despre Liceul Teoretic „V. Suhomlinski”	120
Tabelul 40: Date generale despre Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir”	122
Tabelul 41: Date generale despre.....	123
Tabelul 42: Date generale despre Școala de muzică	124
Tabelul 43: Date generale despre Casa de creație a copiilor	125
Tabelul 44: Date generale despre Stația tinerilor tehnicieni.....	126
Tabelul 45: Date generale despre.....	126
Tabelul 46: Monumente, patrimoniu istoric	138
Tabelul 47: Consiliul local, după sexe, vârste și vechime	140
Tabelul 48: Aparatul primăriei, după sexe, vârste și vechime.....	142
Tabelul 49: Cimitire din mun. Edineț.....	143
Tabelul 50: Probleme și disfuncționalități	146
Tabelul 51: Caracteristicile străzilor principale din orașul Edineț, 2021	156
Tabelul 52: Prognoza evoluției indicelui de motorizare, Mun. Edineț, 2021-2035.....	161
Tabelul 53: Matricele de deplasări pentru municipiul Edineț, anul 2021	167
Tabelul 54: Generalizatorul disfuncționalităților privind căile de comunicații și transportul	177
Tabelul 55: Cadrul de dezvoltare strategică în domeniul apă-canalizare	179
Tabelul 56: Portofoliul de proiecte prioritare AAC pentru mun. Edineț (HG 916/2020)	181
Tabelul 57: Caracteristicile nominale ale pompelor din SP-01.....	184
Tabelul 58: Caracteristicile principale ale conductei de transport a apei brute (2020)	186

Tabelul 59: Caracteristicile principale ale stațiilor de pompare a apei tratate	188
Tabelul 60: Caracteristicile principale a rezervoarelor de acumulare a apei tratate	194
Tabelul 61: Caracteristicile principale a conductelor de transport a apei tratate	197
Tabelul 62: Caracteristicile principale a conductelor de distribuție a apei	198
Tabelul 63: Rețele ce urmează a fi construite conform proiectului nr. 120/26.10.2018	199
Tabelul 64: Dinamica apei neaducătoare de venit pentru întreg sistemul (or. Edineț și Cupcini)	203
Tabelul 65: Indicatori de performanță a sistemului de alimentare cu apă (or. Edineț și Cupcini)	203
Tabelul 66: Caracteristicile nominale ale SPAU din or. Edineț	207
Tabelul 67: Aria de acoperire cu servicii centralizate de alimentare cu apă și canalizare or. Edineț	213
Tabelul 68: Aria de acoperire cu servicii centralizate de alimentare cu apă și de canalizare mun. Edineț.....	214
Tabelul 69: Consumul specific de energie electrică – apeduct (Edineț și Cupcini)	216
Tabelul 70: Consumul specific de energie electrică – canalizare (Edineț și Cupcini)	216
Tabelul 71: Prognoza cererii de apă și volumul apelor uzate deversate în mun. Edineț	220
Tabelul 72: Generalizatorul disfuncționalităților în domeniul apă-canalizare	221
Tabelul 73: Stații fotovoltaice și eoliene în raionul Edineț.....	225
Tabelul 74: Factorul de încărcare a rețelelor electrice din mun. Edineț	226
Tabelul 75: Consumul de energie electrică pe tipuri de consumatori la nivelul r. Edineț	227
Tabelul 76: Sistemul de distribuție a gazelor naturale în mun. Edineț	233
Tabelul 77: Capacități de aprovizionare a consumatorilor cu gaze.....	233
Tabelul 78: Consumul de gaze naturale pentru diferiți tipuri de consumatori în mun. Edineț	234
Tabelul 79: Caracteristica bazinelor scurgerilor recepționate de ape pluviale	242
Tabelul 80: Suprafața terenurilor după tipul folosirii, mun. Edineț (2021).....	244
Tabelul 81: Masa de emisii a poluanților în aerul atmosferic de la sursele staționare, anul 2017	258
Tabelul 82: Generalizatorul disfuncționalităților în domeniul protecției mediului.....	260
Tabelul 83: Bilanț teritorial propus (zonificarea teritoriului)	277
Tabelul 84: Extindere intravilan.....	277
Tabelul 85: Borderoul terenurilor privind dezvoltarea de perspectivă a unităților economice	281
Tabelul 86: Prognoza fondului locativ construit până în 2040, mii m ²	299
Tabelul 87: Indicii de bază a dezvoltării fondului locativ Edineț	299

LISTA FIGURILOR:

Figura 1: Unități de relief a mun. Edineț	21
Figura 2: Fluctuația anuală a temperaturii aerului.....	24
Figura 3: Fluctuația anuală a precipitațiilor.....	24
Figura 4: Roza vânturilor	25
Figura 5: Graficul zilelor însorite, cu nori și precipitații pe parcursul anului.....	25
Figura 6: Localizarea mun. Edineț în context raional	33
Figura 7: Distribuția orașelor după efectivul populației (2019)	35
Figura 8: Populația stabilă a or. Edineț (1980-2019)	36
Figura 9: Populația stabilă a or. Edineț (2007-2019)	37
Figura 10: Dinamica populației stabile în or. Edineț și Republica Moldova (1980-2019)	37
Figura 11: Populația stabilă și cea prezentă a or. Edineț (1980-2015).....	38
Figura 12: Populația prezentă din satele mun. Edineț pe grupe mari de vârstă (2016-2020)	40
Figura 13: Structura populației după sexe (2019)	41
Figura 14: Structura populației or. Edineț după sexe (2007-2019)	41
Figura 15: Rata de feminitate a populației or. Edineț (2007-2019)	42
Figura 16: Rata de masculinitate a populației or. Edineț (2019)	42
Figura 17: Structura populației stabile a orașului Edineț, pe sexe și grupe mari de vârste	44
Figura 18: Structura populației stabile a orașului Edineț, pe sexe și ani de vârste (2007, 2019).....	45
Figura 19: Structura populației stabile a orașelor din RM, pe sexe și ani de vârste (2019)	45
Figura 20: Vârsta medie a populației din orașul Edineț și a celei din orașele Republicii Moldova, pe sexe (2007-2019)	46
Figura 21: Speranța de viață la naștere a populației urbane din Republica Moldova, pe sexe	47
Figura 22: Coeficientului îmbătrânirii demografice a populației din or. Edineț și din mediul urban din Republica Moldova	48
Figura 23: Indicii sarcinii demografice a populației raionului Edineț, după ani și vârste	49
Figura 24: Decedați în or. Edineț, 2007-2018.....	49
Figura 25: Rata brută a mortalității în or. Edineț, 2007-2018	50
Figura 26: Nou-născuții în or. Edineț, 2007-2018.....	50
Figura 27: Rată de natalitate în or. Edineț, 2007-2018	51
Figura 28: Ratele brute de natalitate și mortalitate a populației din or. Edineț	51
Figura 29: Ratele brute de natalitate a populației din or. Edineț, și a celor generale din RM	52
Figura 30: Rata brută a sporului natural și rata migrației din or. Edineț.....	53

Figura 31: Efectivul populației or. Edineț în 2015-2020 și cel proiectat pentru 2025-2040, pe sexe (scenariul pesimist)	56
Figura 32: Piramida vârstelor populației, 2015	56
Figura 33: Piramida vârstelor populației, 2040 (scenariul pesimist)	56
Figura 34: Efectivul populației or. Edineț în perioada 2015-2020 și cel previzionat pentru 2025-2040 (populație închisă - scenariul optimist)	57
Figura 35: Piramida vârstelor populației	57
Figura 36: Piramida vârstelor populației	57
Figura 37: Efectivul populației or. Edineț în perioada 2015-2020 și cel previzionat pentru 2025-2040, după scenarii (populație închisă)	58
Figura 38: Efectivul populației or. Edineț în 2015-2020 și cel proiectat pentru 2025-2040, pe sexe (scenariul de reper)	59
Figura 39: Piramida vârstelor populației or. Edineț, 2015	59
Figura 40: Piramida vârstelor populației or. Edineț, 2040 (scenariul de reper)	59
Figura 41: Piramida vârstelor populației or. Edineț, 2015	60
Figura 42: Piramida vârstelor populației or. Edineț, 2040 (scenariul de reper)	60
Figura 43: Efectivul populației s. Alexăndreni în 2020 și cel proiectat pentru 2025-2040, pe sexe (scenariul pesimist/optimist)	61
Figura 44: Piramida vârstelor populației s. Alexăndreni, 2020	61
Figura 45: Piramida vârstelor populației s. Alexăndreni, 2040 (scenariul pesimist)	61
Figura 46: Efectivul populației s. Gordineștii Noi în 2020 și cel proiectat pentru 2025-2040, pe sexe (scenariul pesimist/optimist)	62
Figura 47: Piramida vârstelor populației s. Gordineștii noi, 2020	62
Figura 48: Piramida vârstelor populației s. Gordineștii noi, 2040 (scenariul pesimist)	62
Figura 49: Piramida vârstelor populației s. Alexăndreni, 2040 (scenariul optimist)	63
Figura 50: Piramida vârstelor populației s. Alexăndreni, 2040 (scenariul mediu)	63
Figura 51: Piramida vârstelor populației s. Gordineștii Noi, 2040 (scenariul optimist)	64
Figura 52: Piramida vârstelor populației s. Gordineștii Noi, 2040 (scenariul mediu)	64
Figura 53: Efectivul populației satelor mun. Edineț în 2020 și cel proiectat pentru 2025-2040, după scenarii de proiecție	64
Figura 54: Structura terenurilor categoriilor de utilizare, ha și %	68
Figura 55: Harta rezervelor APL, mun. Edineț	76
Figura 56: Evoluția numărului de întreprinderi în municipiul Edineț, 2015-2021	79

Figura 57: Ponderea activităților productive în municipiul Edineț, 2021	80
Figura 58: Structura terenurilor cu destinație agricolă, ha și %	82
Figura 59: Amplasarea geografică a Parcului Industrial	90
Figura 60: Numărul șomerilor și al locurilor de muncă vacante, 2017- 2021	97
Figura 61: Mobilitatea salariaților, 2021	98
Figura 62: Dinamica veniturilor publice ale mun. Edineț	101
Figura 63: Evoluția nr. total de copii și elevi în instituțiile de învățământ, 2016-2020	104
Figura 64: Amplasarea instituțiilor de educație preșcolară	105
Figura 65: Grădinița-creșă nr.1 „Fulgușor” din or. Edineț	107
Figura 66: Grădinița-creșă nr.2 „Foișor” din or. Edineț	108
Figura 67: Grădinița-creșă nr.3 „Soarele” din or. Edineț	109
Figura 68: Grădinița-creșă nr.4 „Curcubeu” din or. Edineț	111
Figura 69: Grădinița-creșă „Garofița” din s. Alexăndreni	113
Figura 70: Grădinița-creșă „Romanița” din s. Gordineștii-Noi	114
Figura 71: Amplasarea instituțiilor de învățământ primar și secundar general în mun. Edineț	115
Figura 72: Gimnaziul Edineț „Grigore Vieru”	117
Figura 73: Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”	118
Figura 74: Liceul Teoretic „Pan Halippa”	119
Figura 75: Liceul Teoretic „V. Suhomlinski”	121
Figura 76: Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir”	122
Figura 77: Școala de arte plastic	123
Figura 78: Școala de muzică	124
Figura 79: Stația tinerilor tehnicieni	125
Figura 80: Școala de sport pentru copii și junior	127
Figura 81: Palatul de Cultură Edineț	128
Figura 82: Biblioteca Publică Raională Edineț (din incinta Palatului de Cultură)	129
Figura 83: Muzeul Ținutului Natal Edineț	130
Figura 84: Muzeului de Artă populară	131
Figura 85: Cinematograful „Luceafărul”	131
Figura 86: Centrul de Sănătate Edineț	132
Figura 87: IMSP Spitalul Raional Edineț	133
Figura 88: Inspectoratul de poliție Edineț	135
Figura 89: DSE Edineț	136

Figura 90: Stadionul orășenesc.....	137
Figura 91: Amplasarea Primăriei mun. Edineț.....	141
Figura 92: Organigrama Primăriei mun. Edineț.....	141
Figura 93: Amplasarea Consiliului Raional Edineț	143
Figura 94: Structura fondului locativ după regiuni de dezvoltare la 01.01.2021	148
Figura 95: Fondul locativ în unități și m2 pe raioanele regiunii de dezvoltare Nord la 01.01.2021 ...	148
Figura 96: Evoluția nr. de locuințe în mun. Edineț în anii 2016-2020	149
Figura 97: Evoluția suprafeței fondului locativ în mun. Edineț în anii 2016-2020	150
Figura 98: Analiza comparativă privind asigurarea cu fond locativ în orașele-poli de creștere	150
Figura 99: Fond locativ vechi	151
Figura 100: Fond locativ nou	151
Figura 101: Gradul de echipare a fondului locative cu utilități publice 2020	152
Figura 102: Amplasarea orașului Edineț și rutele de penetrare.....	155
Figura 103: Străzile principale din Municipiul Edineț, 2021	156
Figura 104: Străzile din municipiul Edineț în funcție de tipul îmbrăcămînții asfaltice	157
Figura 105: Caracteristicile străzilor din orașul Edineț, în funcție de îmbrăcămîntea asfaltică și populație, 2021	158
Figura 106: Ponderea străzilor cu trotuare, în orașul Edineț, 2021	158
Figura 107: Caracteristicile străzilor din s. Alexandreni, în funcție de îmbrăcămîntea asfaltică	159
Figura 108: Evoluția numărului de vehicule, 2016-2020.....	161
Figura 109: Traseele urbane și suburbane care deservește municipiul Edineț	163
Figura 110: Gradul de acoperire al serviciilor actuale de transport local în comun	164
Figura 111: Frecvența utilizării transportului în comun în municipiul Edineț	165
Figura 112: Punctele de realizare a măsurătorilor de trafic, pentru traficul de tranzit	166
Figura 113: Concentrarea funcțiunilor care atrag deplasări în municipiul Edineț	168
Figura 114: Grad de satisfacție privind călătoriile cu autoturismul propriu (%)	169
Figura 115: Străzile din municipiul Edineț și satele aparținătoare care au infrastructură pietonală..	170
Figura 116: Principalele trasee utilizate pentru deplasarea cu bicicleta de către utilizatorii Strava, 2021.....	171
Figura 117: Dotările care ar încuraja deplasările cu bicicleta (%)	172
Figura 118: Acțiuni care conduc la încurajarea deplasărilor cu bicicleta (%)	172
Figura 119: Evoluția numărului accidentelor rutiere, perioada 2016-2021.....	174
Figura 120: Evoluția numărului accidentelor rutiere în care au fost implicați pietoni	175

Figura 121: Numărul de accidente înregistrate pe strada Independenței, în perioada 2016-2020 ...	175
Figura 122: Numărul de accidente înregistrate pe Șoseaua Bucovinei, în perioada 2016-2020	176
Figura 123: Numărul de accidente înregistrate pe strada Iurii Gagarin, în perioada 2016-2020	176
Figura 124: Amplasarea Stația de captare (SP-01)	184
Figura 125: Stația de captare (SP-01) și STA (SP-02)	185
Figura 126: Stația de tratare a apei (SP-02)	187
Figura 127: Amplasarea SP-02A	189
Figura 128: Amplasarea SP-03	190
Figura 129: Amplasarea SP-04	191
Figura 130: Amplasarea SP-05	193
Figura 131: STA proiectată – vizualizare (Proiect 117/07.12.2020 "Apcan Proiect" SRL)	195
Figura 132: STA proiectată pe teritoriul SP-04 (Proiect 117/07.12.2020 "Apcan Proiect" SRL)	196
Figura 133: Schema rețelelor de distribuție a apei din or. Edineț	198
Figura 134: Teritoriul fântânei arteziene din str. Fiodor Dostoevski, 18/b	200
Figura 135: Teritoriul fântânei arteziene din str. Iuri Gagarin	201
Figura 136: Volumul de apă captat și facturat (or. Edineț și or. Cupcini)	202
Figura 137: Volumul de apă captat și facturat (or. Edineț)	202
Figura 138: Teritoriul fântânei arteziene din Alexăndreni	204
Figura 139: Teritoriul SPAU-2	208
Figura 140: Teritoriul SPAU-3	209
Figura 141: Teritoriul SPAU-4	210
Figura 142: Teritoriul SPPAU-1	211
Figura 143: Teritoriul SEAU	212
Figura 144: Încadrarea mun. Edineț în Sistemul Energetic Național	224
Figura 145: Localizarea stației electrice de transformare din mun. Edineț	225
Figura 146: Factorul de încărcare a rețelei electrice pentru mun. Edineț	227
Figura 147: Consumul de energie electrică pe tipuri de consumatori la nivelul stației electrice	228
Figura 148: Prognoza consumului electric a mun. Edineț conform scenariului de reper	229
Figura 149: Prognoza consumului de energie electrică a mun. Edineț conform scenariului negativ	230
Figura 150: Prognoza consumului de energie electrică a mun. Edineț conform scenariului pozitiv	230
Figura 151: Încadrarea mun. Edineț în sistemul național de aprovizionare cu gaze naturale	231
Figura 152: Rețele de aprovizionare cu gaze naturale a mun. Edineț	232
Figura 153: Factorul de încărcare pentru rețeaua de gaze naturale pentru mun. Edineț	233

Figura 154: Consumul actual de gaze naturale în mun. Edineț, m3.....	234
Figura 155: Prognoza consumului de gaze naturale a mun. Edineț conform scenariului de reper	235
Figura 156: Prognoza consumului de gaze naturale a mun. Edineț conform scenariului negativ	236
Figura 157: Prognoza consumului de gaze naturale a mun. Edineț conform scenariului pozitiv	237
Figura 158: Harta generală a folosirii terenului, mun. Edineț	243
Figura 159: Harta cu spațiile verzi în intravilanul or. Edineț	245
Figura 160: Harta parcului central (Gradina Publica V. Alecsandri) din or. Edineț	246
Figura 161: Harta rețelei hidrografice și zonelor de protecție a apelor, mun. Edineț	247
Figura 162: Coridoarele de mișcare a biodiversității, mun. Edineț	249
Figura 163: Harta solurilor în mun. Edineț	250
Figura 164: Exemple de puncte de colectare a deșeurilor în mun. Edineț	251
Figura 165: Harta distribuției punctelor de colectare a deșeurilor în limitele or. Edineț	252
Figura 166: Depozitele de deșeuri, mun. Edineț	253
Figura 167: Harta localizării depozitelor de deșeuri în mun. Edineț	254
Figura 168: Conceptul de design al Stației de transfer și Stației de sortare a reciclabililor	255
Figura 169: Localizarea terenului pentru Stația de transfer și sortare a reciclabililor	256
Figura 170: Terenul planificat pentru Stația de transfer și Stația de sortare reciclabile	257
Figura 171: Emisii de noxe de la sursele staționare din mun. Edineț, anul 2017 (tone)	258
Figura 172: Gradul de mulțumire a locuitorilor de condițiile de viață în oraș	261
Figura 173: Percepția locuitorilor privind factorii de dezvoltare locală	261
Figura 174: Viziunea locuitorilor privind viziunea de dezvoltare a municipiului	262
Figura 175: Gradul de satisfacție a locuitorilor privind dezvoltarea infrastructurii urbane.....	262
Figura 176: Opțiuni existente ale populației de petrecere a timpului liber	263
Figura 177: Opinia locuitorilor privind elementul simbolic și reprezentativ al municipiului	263
Figura 178: Opinia locuitorilor privind variante de extindere teritorială de perspectivă a orașului ..	264
Figura 179: Opinia locuitorilor privind dezvoltarea de perspectivă a piețelor din centru	264
Figura 180: Opinia locuitorilor privind construcția blocurilor locative în oraș.....	265
Figura 181: Opinia locuitorilor privind reconstrucția fostei grădini zoologice.....	265
Figura 182: Preferințele actuale ale locuitorilor de deplasare prin oraș.....	266
Figura 183: Opinia locuitorilor privind dezvoltarea de perspectivă a Parcului "Vasile Alecsandri"	266
Figura 184: Opinia locuitorilor privind localizarea Gării Auto	267
Figura 185: Extinderea intravilanului mun. Edineț.....	278

ACRONIME FOLOSITE:

AAC	Alimentare cu apă și canalizare
ADR	Agencia de Dezvoltare Regională
AMAC	Asociația "Moldova Apă Canal"
ANRE	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică
APL	Administrație publică locală
BNS	Biroul Național de Statistică
CBO5	Consumul Biologic de Oxigen (5 zile)
CCO	Consumul Chimic de Oxigen
CMA	Concentrația maxim admisibilă
EUR	Euro
FNDR	Fondul Național de Dezvoltare Regională
GIS/SIG	Geographic Information System/ Sistem Geografic Informațional
GIZ	Agencia Germană pentru Dezvoltare Internațională
HDPE	Polietilenă de înaltă densitate
Ha	Hectare
ÎMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
km	kilometru
L.E.	Locuitori echivalenți
m	metru
MDL	Lei moldovenești
NRW	Non-revenue water/Apă neaducătoare de venit
p.p.	Puncte procentuale
PI	Parc Industrial
PMU	Plan de Mobilitate Urbană
PIB	Produs Intern Brut
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
PRB	Produs Regional Brut
PUD	Plan Urbanistic de Detaliu
PUG	Plan Urbanistic General
PUZ	Plan Urbanistic Zonal
PVC	Clorura de polivinil

RDN	Regiunea de Dezvoltare Nord
RM	Republica Moldova
SCADA	Controlul de supraveghere și achiziția de date
SEAU	Stația de epurare a apelor uzate
SEN	Sistemul energetic național
SP-01	Stația de pompare a apei potabile nr. 1 din mun. Edineț (captare)
SP-02	Stația de pompare a apei potabile nr. 2 (Stația de tratare a apei)
SP-03	Stația de pompare a apei potabile nr. 3 din mun. Edineț
SP-04	Stația de pompare a apei potabile nr. 4 din mun. Edineț
SP-05	Stația de pompare a apei potabile nr. 5 din mun. Edineț
SPAU	Stație de pompare a apelor uzate
SPPAU	Stație principală de pompare a apelor uzate
UE	Uniunea Europeană
UTA	Unitate teritorial-administrativă

1. INTRODUCERE

Planul Urbanistic General al mun. Edineț este elaborat de consorțiul "AVENSA Consulting" SRL (România) și Grupul de Consultanță și Dezvoltare Urbană "Europolis-Internațional" în conformitate cu Tema-program și Contractul nr. 06/B.5.9.1 din 5 iulie 2021.

Soluțiile și reglementările stipulate în document sunt prevăzute până în anul 2035 – perioada de calcul. Acest fapt va asigura soluționarea direcționată și eficientă a celor mai acute disfuncționalități și necesități, fără a compromite principiile dezvoltării durabile a municipiului și va asigura creșterea confortului urban și prosperității economice a localității.

Elaborarea Planului Urbanistic General s-a bazat pe prevederile documentației de urbanism ierarhic superioare (Planul de Amenajare a Teritoriului raionului Edineț), și pe baza unor studii de fundamentare, prognoze și scenarii de dezvoltare a orașului pe termen lung (până în anul 2035), cu definirea principalilor parametri de dezvoltare, inclusiv:

- ✓ Asigurarea dezvoltării durabile integrate a teritoriului în conformitate cu obiectivele ONU de dezvoltare durabilă 2030.
- ✓ Dezvoltarea unei viziuni comprehensive pentru amenajarea teritoriului, în baza potențialului, oportunităților, problemelor și limitărilor existente
- ✓ Dezvoltarea scenariilor de dezvoltare teritorială și determinarea soluțiilor optime de planificare urbană
- ✓ Dezvoltarea scenariilor de dezvoltare socio-economică și determinarea soluțiilor optime de consolidare a factorilor de competitivitate
- ✓ Determinarea principalelor zone pentru implementarea sarcinilor prioritare și a zonelor de dezvoltare a teritoriului.

Elaborarea documentației Planului Urbanistic General al mun. Edineț s-a realizat în corespundere cu prevederile legale în domeniu, în forma lor consolidată, inclusiv:

- ✓ Legea nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului
- ✓ Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă
- ✓ Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală
- ✓ Codul Funciar nr.828/1991
- ✓ Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții
- ✓ Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție
- ✓ Legea privind protecția mediului înconjurător nr.1515-XII din 16 iunie 1993
- ✓ Legea privind ocrotirea monumentelor nr.1530-XII din 22 iunie 1993
- ✓ Legea drumurilor Nr. 509 din 22.06.1995
- ✓ Legea nr.1543-XIII cu privire la Cadastrul Bunurilor Imobiliare
- ✓ Legea nr.411-XIII cu privire la Ocrotirea Sănătății
- ✓ Legea Nr. 591 din 23-09-1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale

- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 1009/2000 despre aprobarea Regulamentului privind zonele protejate naturale și construite
- ✓ Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2030", aprobată prin Hotărârea de Guvern n4. 377 din 10.06.2020
- ✓ NCB B.01.01:2019 – Sistematizarea teritoriului și localităților. Termeni și definiții
- ✓ NCB B.01.02:2016 – Instrucțiuni privind conținutul și principiile metodologice de elaborare, avizare și aprobare a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului
- ✓ NCB B.01.05:2019 – Sistematizarea și amenajarea localităților urbane și rurale
- ✓ NCM D.02.01:2015 "Proiectarea drumurilor publice";

Totodată, elaborarea Planului Urbanistic General a ținut cont de prevederile documentelor de politici și convenții în domeniu, aprobate la nivel internațional, inclusiv:

- ✓ Obiectivele ONU de Dezvoltare Durabilă 2030
- ✓ HABITAT III, Noua Agendă Urbană, adoptată de Conferința Națiunilor Unite, ianuarie 2017. Codul european de bună practică: Arheologia și proiectul Urban, 2000
- ✓ Convenția-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate, adoptată la Faro, 2005, ratificată la 01.12.2008. (ratificată de Parlamentul Republicii Moldova)
- ✓ Carta de la Leipzig pentru orașe europene durabile. Adoptată cu ocazia reuniunii ministeriale informale privind dezvoltarea urbană și coeziunea teritorială de la Leipzig, din 24 și 25 mai 2007
- ✓ Carta internațională pentru conservarea și restaurarea monumentelor și siturilor, Veneția 1964
- ✓ Carta internațională privind protecția orașelor istorice, ICOMOS, oct. 1987
- ✓ Carta ICOMOS privitor la itinerarele culturale, 4.10. 2008
- ✓ Convenția privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural
- ✓ Convenția-cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice.

2. SURSE DE DOCUMENTARE

Documentație de amenajare a teritoriului:

- ✓ Planul de amenajare a teritoriului raionului Edineț
- ✓ Planul Urbanistic General al or. Edineț (*din 1983*)

Documentație strategică de dezvoltare locală:

- ✓ Strategia de dezvoltare socio-economică a mun. Edineț
- ✓ Program de revitalizare urbană a mun. Edineț
- ✓ Plan de dezvoltare economică a mun. Edineț
- ✓ Planul de mobilitate urbană a mun. Edineț (proiect)

Studii de fundamentare elaborate în cadrul PUG:

- ✓ Studiu de fundamentare: cooperare teritorială
- ✓ Studiu de fundamentare: demografie și prognoze demografice
- ✓ Studiu de fundamentare: opinia locuitorilor privind prioritățile de dezvoltare urbană (sondaj sociologic)
- ✓ Studiu de fundamentare: dezvoltare economică locală
- ✓ Studiu de fundamentare: utilități publice – apă și canalizare
- ✓ Studiu de fundamentare: utilități publice – energie electrică, energie termică și gaze naturale
- ✓ Studiu de fundamentare: servicii publice
- ✓ Studiu de fundamentare: patrimoniul natural și protecția mediului
- ✓ Studiu de fundamentare: dezvoltare teritorială
- ✓ Studiu de fundamentare: fondul locativ

Alte date:

- ✓ Date calitative și cantitative puse la dispoziție de Primăria mun. Edineț
- ✓ Date furnizate de Agenția de Servicii Publice
- ✓ Date furnizate de Direcția Generală Administrare Fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat
- ✓ Date furnizate de Direcția pentru Ocuparea Forței de Muncă Edineț
- ✓ Date furnizate de IM "Apă-canal Edineț"
- ✓ Date furnizate de S.A. "Rețelele Electrice de Distribuție Nord"
- ✓ Date obținute de la Biroul Național de Statistică a Republicii Moldova
- ✓ Date furnizate de Inspectoratul Ecologic de Stat
- ✓ Date furnizate de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale
- ✓ Anchete la domiciliu (interviurilor la domiciliu) și date generale privind comportamentul de deplasare: scopul călătoriei, frecvența călătoriilor, originea și destinația călătoriei, modul de transport utilizat, durata călătoriei; cuprinse în Sondaj privind comportamentul de deplasare, PMU Edineț 2021;
- ✓ Sondajul opiniei publice a locuitorilor mun. Edineț privind mobilitatea urbană, PMU Edineț 2021 – chestionar online, promovat pe canalele proiectului "Edineț – oraș cu perspectivă de viitor" și Primăriei Municipiului Edineț, la care au participat 45 de respondenți
- ✓ Recensăminte de trafic, realizate în 6 puncte de înregistrare și cuprinse în Studiu de trafic, PMU Edineț 2021.

3. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII URBANISTICE

3.1 AȘEZAREA FIZICO-GEOGRAFICĂ ȘI FACTORII NATURALI

3.1.1 Așezarea fizico-geografică

Municipiul Edineț este centrul administrativ al raionului omonim, fiind unul din cele 3 municipii din Regiunea de dezvoltare Nord. Dezvoltarea spațială a orașului Edineț este, mai curând, una vectorială (în lungul principalelor artere). Localitatea este dezvoltată în estul drumului magistral M14 Brest-Briceni-Chișinău-Tiraspol-Odesa (E 583), în lungul străzii Independenței – artera principală a localității.

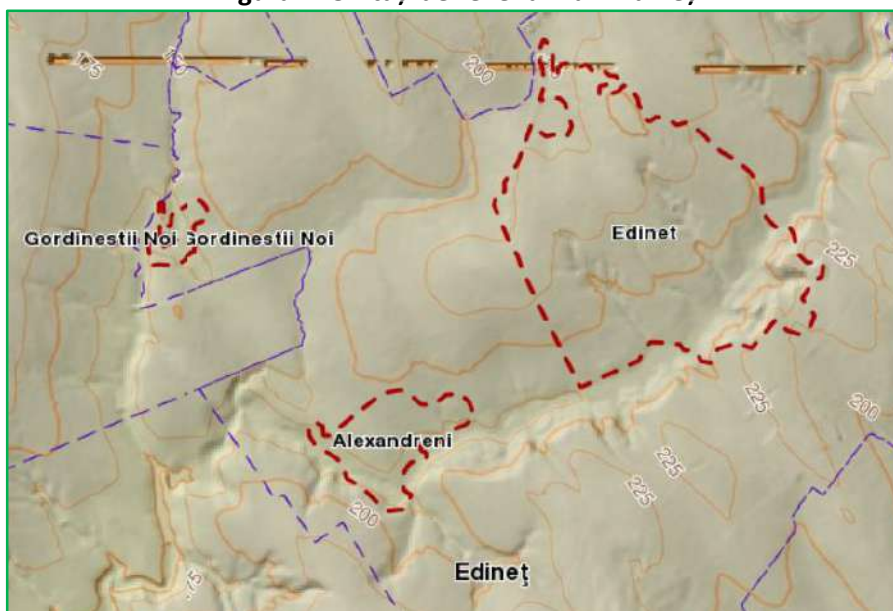
În apropiere de oraș sunt situate două localități rurale, care intră în componența municipiului – Alexandreni (4,5 km distanță) și Gordineștii Noi (6,4 km).

3.1.2 Condițiile geologice a teritoriului

Municipiul Edineț este amplasat în partea de sud-vest a Podișului Moldovenesc de Nord, caracterizat printr-un relief deluros, slab fragmentat de văile cursurilor de apă.

Conform reliefului se poate clasifica ca zonă de silvostepă. Profilul transversal este sub forma de trepte și este acoperit cu vegetație. Pe teritoriul municipiului sunt prezente ravenele, care aduc pagube în primul rând agriculturii.

Figura 1: Unități de relief a mun. Edineț

Teritoriul localității este neomogen și complicat. Elementele principale de relief sunt cumpenele de apă, versanții cu înclinație diferită, vâlcelele umede și uscate, hârtopuri. În urma formării ravenelor se distrug și ies din uz solurile fertile. Una din cele mai mari ravene de pe teritoriul mun. Edineț este râul Bogda.

Partea vestică a orașului este mai ridicată, cu o mică coborâre la nivel de relief din Nord spre Sud, cu o variație a înălțimii de 45 – 50 m, la distanța de 1 000 m. În această direcție (de la nord spre sud) se află principala stradă a orașului – strada Independenței. Altitudinea medie față de nivelul mării constituie 208 metri.

În partea de nord și de sud, relieful este liniștit, cumpenele apelor sunt late de 700-900 m. Versanții au lungimi de 1-2,5 km, cu înclinație mică și mijlocie, în majoritatea cazurilor spre Est și Vest. Predomină înălțimile variind de la 160 la 250 metri asupra nivelului mării.

În partea de vest și sud-vest relieful este mai dezmembrat, cu cumpenele apelor înguste de 300-500 metri, versanții cu înclinație mare și lungime mică, se întâlnesc hârtoape și alunecări de teren. Înălțimile ce predomină sunt în intervalul 180-200 m asupra nivelului mării. Vâlcelele sunt scurte și au înclinație spre nord și sud.

În partea de Est a orașului, persista dealuri cu înălțimi mijlocii, ce au creste aplatizate, cu versanți limitrofi, cu pante neuniforme și frecvente fenomene de alunecări de teren de forme și dimensiuni diferite, fenomene ce conferă acestora din urmă aspectul de microrelief accidental.

Zona industrială, situată în partea Nord-Vest se caracterizează printr-un relief colinar, brăzdat de o rețea de văi înguste, cu pante domoale cu aspect de platou.

Relieful influențează formarea solurilor prin denivelarea sau frământare exprimat prin energia de relief (amplitudinea altitudinii), înclinare, evoluție și vârstă. În funcție de relief variază și condițiile de substrat sau material parental de hidrografie și hidrologie, care de asemenea contribuie la diversitatea învelișului de sol.

Roca constituie elementul principal din care rezultă componentele de natură minerală a solului și care sub acțiunea factorilor externi, de natură climatică, suferă anumite transformări, care condiționează formarea solurilor.

În municipiul Edineț, în structura rocilor parentale predomină argilele neogenice acoperite cu formațiuni eluvial-deluviale a perioadei cuaternare de sus. Pe versanții puternic înclinați sunt dezgolate rocile compacte calcaroase sub formă de canioane, stânci, toltre.

Apele de suprafață sunt reprezentate de apele a câtorva iazuri, cu suprafața totală de 107,78 ha. Apele freatice influențează procesul de formare a solului prin adâncimea la care se află și prin natura, gradul lor de mineralizare, care determină procesele de gleizare, înmlăștinire și salinizare.

În afară de zona de luncă, la procesul de solificare apele freatice nu influențează, deoarece se află la o adâncime mai mare de 3 m.

La procesul de solificare un impact important îl au și apele stagnante, provenite din precipitații, care determină procese de pseudogleizare și înmlăștinire.

În rezultatul investigațiilor pedologice de câmp, lucrărilor de laborator, pe teritoriul mun. Edineț au fost evidențiate 30 varietăți de sol. Majoritatea solurilor sunt utile pentru cultivarea tuturor culturilor raionale în Republica Moldova, inclusiv livezi.

Cea mai mare parte a profilului pedologic constituie cernoziomurile, în special cele levigat și argiloiluviale. Iar cernoziomul tipic are o distribuție limitată în nord-vestul localității.

Solurile cenușii tipice și molice sunt răspândite pe culmi, iar în văi, cum este de așteptat, s-au format solurile aluviale molic și mlăștinos.

Solurile cernoziomice și cenușii sunt cele mai răspândite în mun. Edineț, cuprinzând, respectiv, terenurile agricole și terenurile acoperite cu păduri. De asemenea, fragmentar se întâlnesc sol cernoziom tipic și mocirlă.

Terenurile supuse alunecărilor de teren acoperă cca 250 ha sau 4% din suprafața totală a terenurilor mun. Edineț, majoritatea fiind distribuite în lunca râului Bogda. Terenuri supuse alunecărilor localizate în intravilan nu au fost identificate.

Solurile se caracterizează prin fertilitate înaltă. Astfel, bonitatea medie a solului conform datelor din Cadastrul funciar al Republicii Moldova este de 67 puncte, media pe raioanele republicii fiind de 63 puncte.

Solurile din mun. Edineț și regiunile limitrofe dispune, în medie, de soluri cu un grad moderat de fertilitate. Gospodăriile agricole nu dispun de o evidență clară a stării de aprovizionare a solului cu humus.

Pierderi mari de elemente nutritive din sol au loc ca urmare a proceselor de eroziune, precum și în anii secetoși.

Solurile din localitate și zonele adiacente se află într-o continuă stare de degradare, de sărăcire, stare care în mod firesc se reflectă și asupra domeniului agricol local.

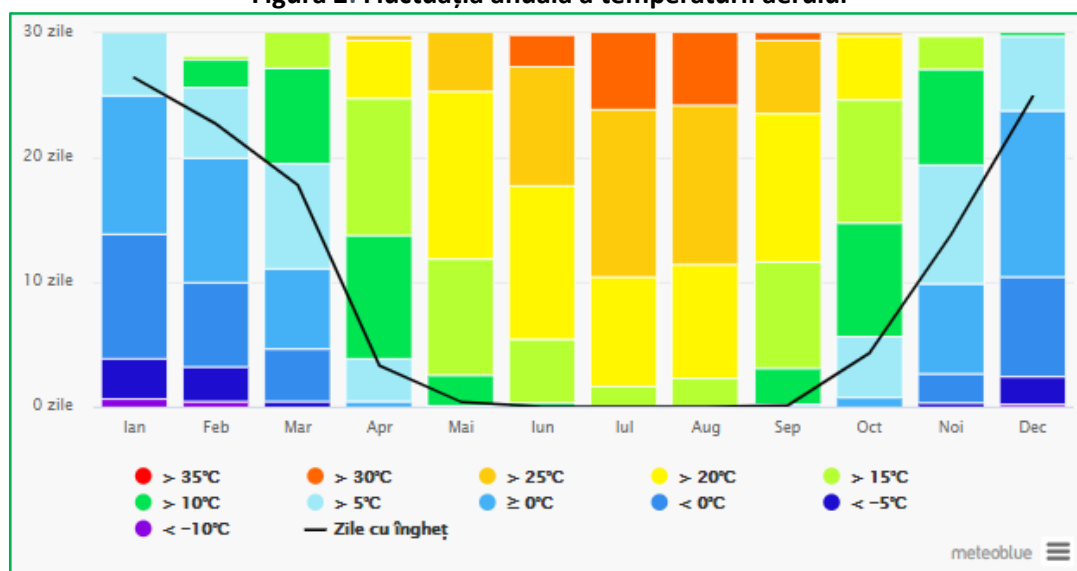
Astfel, în prezent, cca 1/3 din soluri sunt erodate. Iar sursele financiare limitate ale producătorilor agricoli și prețurile ridicate ale îngrășămintelor constituie, în prezent, bariere importante pentru îmbunătățirea situației existente.

Pe solurile erodate moderat și puternic se recomandă de a se abține de la cultivare culturilor prășitoare. Iar pe solurile gleice (înmlăștinite) și soloceacurile se recomandă să fie utilizate ca pășuni naturale.

3.1.3 Condițiile climatice ale teritoriului

Clima caracteristică municipiului Edineț este temperat-continentală, cu ierni reci și veri călduroase și secetoase. Schimbările bruște ale climei produc fenomene nedorite, precum: secete, ploi torențiale, vijelii, furtuni, ploi cu grindină și inundații.

Temperatura pentru luna ianuarie în medie este cuprinsă între -5 ... 0°C, iar pentru luna iulie + 20-30°C, temperatura medie anuală este de 8°C.

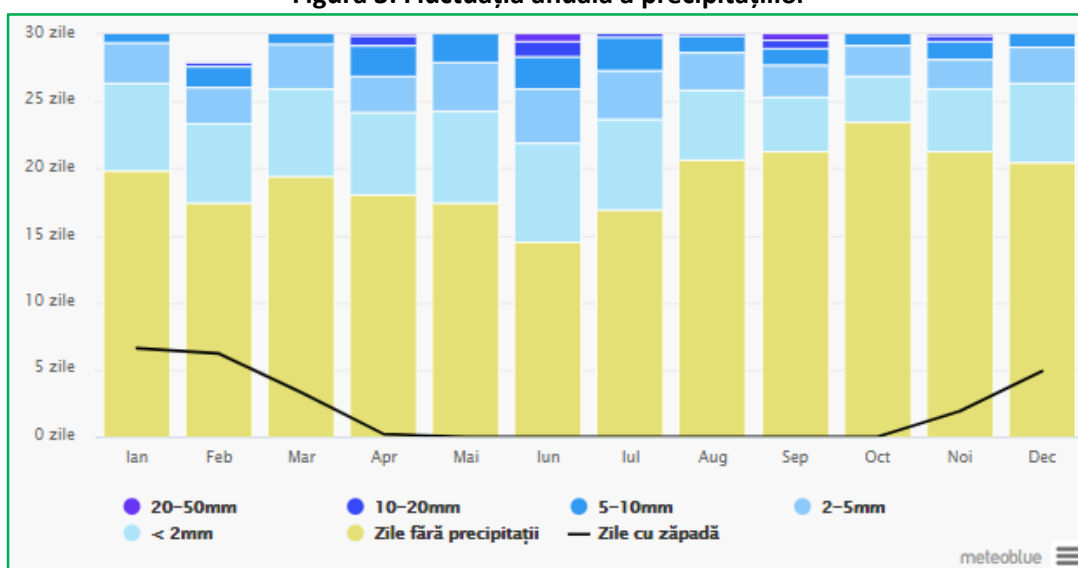
Figura 2: Fluctuația anuală a temperaturii aerului

Cantitatea anuală de precipitații este de aproximativ 550 mm/m².

Precipitațiile în mediu sunt moderate (548,5 l/m² media anuală, maxima în luna iunie 88,7 l/m² și minima în luna februarie, cu 22,6 l/m²).

Numărul anual de zile cu precipitații lichide este de 110, iar numărul anual de zile cu precipitații solide a fost de 27.

Grosimea medie decadică a stratului de zăpadă are un maxim de 14,6 cm în luna februarie, decada a II-a.

Figura 3: Fluctuația anuală a precipitațiilor

Vânturile mai frecvente sunt cele de Nord-Vest și Sud-Vest, unde în medie viteza vântului este de 5 m/s.

Figura 4: Roza vânturilor

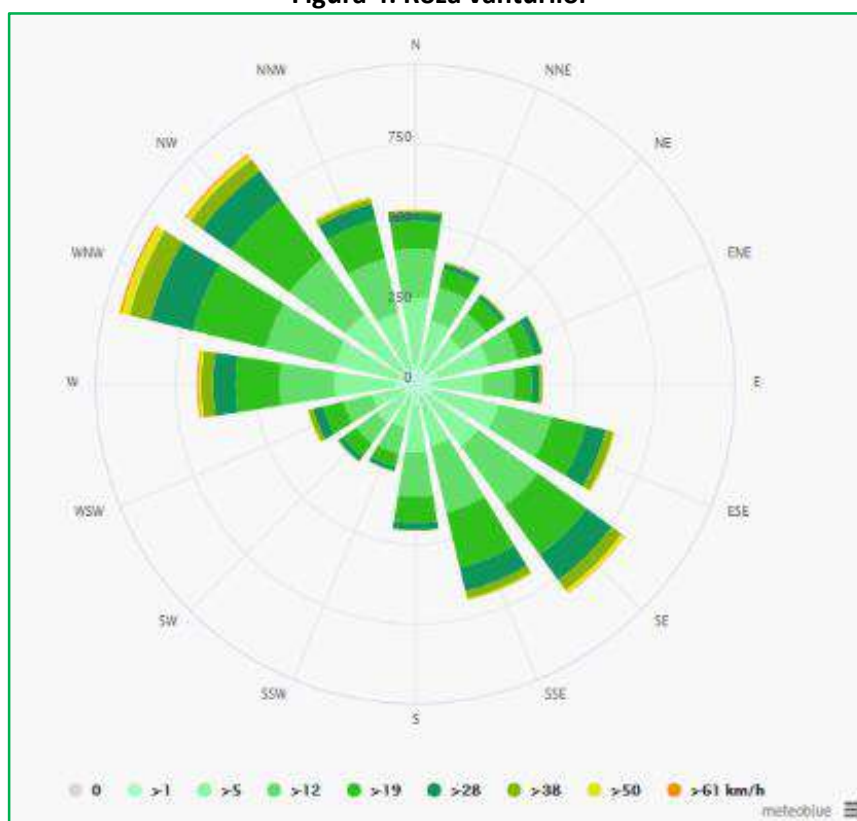
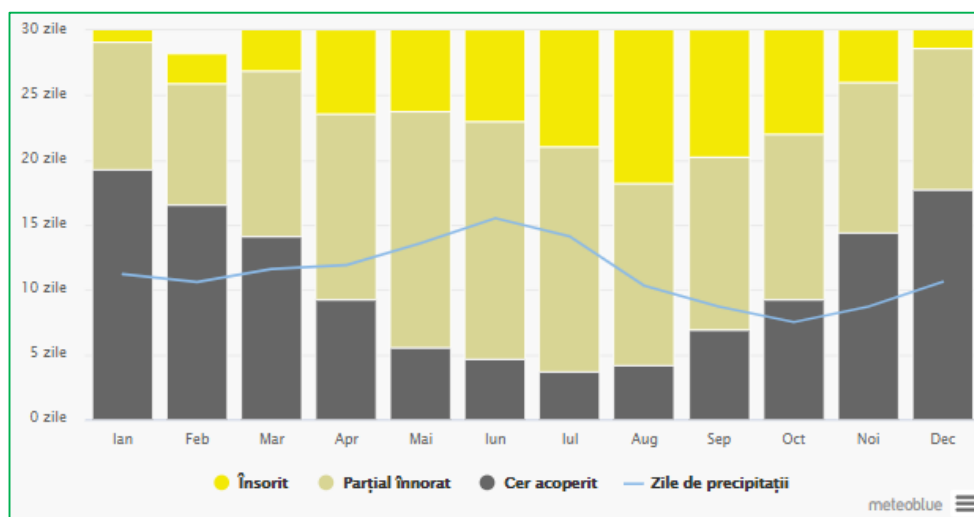

Figura 5: Graficul zilelor însorite, cu nori și precipitații pe parcursul anului

3.2 ANALIZA REALIZĂRII PUG PRECEDENT

În perioada anterioară, dezvoltarea teritorială a mun. Edineț a fost reglementată de prevederile **Planului Urbanistic General pentru perioada 1962-1982**¹, elaborat de Institutul Național "Moldghiprostroï".

Anterior, în anul 1957, a fost elaborată și aprobată de Comitetul de Stat pentru Construcții al RSSM o schemă (simplificată) de sistematizare a teritoriului, care prevedea re-sistematizarea rețelei stradale și construcțiile prioritare de obiective publice.

Ulterior, după expirarea PUG 1962-1982 nu a fost elaborat alt Plan Urbanistic General, dezvoltarea orașului continuând în lipsa unei documentații de urbanism în vigoare.

Totuși, anume PUG 1962-1982 a fundamentat în mare parte structura teritorial-urbanistică a mun. Edineț existentă, precum și asigurând inerția reglementărilor de până în prezent.

Astfel, în baza prevederilor PUG 1962-1982 a fost realizate:

- ✓ Demolările masive de spațiu locativ în zona centrală, care era dominat în proporție de 95% de locuințe de dimensiuni mici, construite din lut și chirpici, peste 60% dintre care erau într-o formă avansată de uzură fizică și morală.
- ✓ Resistematizarea rețelei de transport a orașului, în baza normativelor sovietice, eliminându-se reminiscențele structurii vechi de străzi întortocheate.
- ✓ A fost planificată teritorial și realizată construcția locativă nouă de case individuale și blocuri multifamiliale de locuințe.
- ✓ A fost proiectat și realizat centrul civic al localității, cu construcția edificiilor publice centrale
- ✓ Au fost proiectate și realizate majoritatea edificiilor publice din prezent (inclusiv 1 școală de 960 locuri, spitalul raional, policlinica raională, 6 grădinițe, hotelul, cinematograful, baia publică, 2 cimitire, magazinul universal, casa de cultură raională, etc.)
- ✓ A fost proiectată și realizată centura de ocolire a orașului
- ✓ A fost proiectată și realizată actuala Grădină Publică "Vasile Alecsandri"
- ✓ A fost proiectat și realizat sistemul de aprovizionare a orașului cu apă potabilă din râul Prut.
- ✓ A fost asigurată planificarea și realizarea construcției obiectivelor industriale noi.
- ✓ A fost asigurată proiectarea și realizarea sistemului de canalizare (inclusiv a Stației de Epurare a apelor uzate).

Este cazul de menționat că, PUG 1962-1982 prevedea o creștere demografică puternică a orașului (de la 9,8 mii la 25 mii locuitori), în special datorită politicii de industrializare și construcției de mai multe întreprinderi industriale mari. Conform prevederilor PUG, în orașul Edineț în perioada 1960-1980 (în zona intersecției traseelor M14 și R8) urma să fie dezvoltată zona industrială principală a orașului, unde se prevedea construcțiile următoarelor întreprinderi:

- ✓ Combinat cerealier (cu elevator și fabrică de produse de panificație)
- ✓ Uzină de prelucrare a masei plastice

¹ Aprobat în decembrie 1963.

- ✓ Uzină de producere a țevilor și peliculei din plastic
- ✓ Combinat de carne și mezeluri (cu capacitate de 35 tone/zi)
- ✓ Fabrică de divinuri (cu capacitate de 50 mii decalitri/an)
- ✓ Fabrică de conserve (cu capacitatea de 200 milioane borcane convenționale pe an)
- ✓ Fabrica de bere

Totodată, spre noua zona industrială era planificată aducerea unei linii de cale ferată (3,8 km) de la Cupcini.

PUG 1962-1982 prevedea, de asemenea, dezvoltarea și extinderea aeroportului, care în anul 1962 asigura deja rute regulate spre orașele Chișinău și Bălți.

Cea mai mare ne-realizare a PUG precedent o constituie schimbările ulterioare dictate de Comitetul de Stat de Planificare al RSSM, care a ajustat planurile inițiale și (în cele din urmă) a pus accentul de dezvoltarea nodului industrial Edineț-Cupcini (Kalininsk), ceea ce a însemnat că noua zonă industrială în or. Edineț așa și nu a fost dezvoltată, iar majoritatea noilor întreprinderi planificate, au fost construite în or. Cupcini. Respectiv, această schimbare de accente a dus la încetinirea creșterii demografice a or. Edineț, în condițiile creșterii demografice a or. Cupcini.

În anul 1982, PUG-ul din 1962 a fost corectat de către Institutul Național "Moldghiprostori", care a prevăzut în special dezvoltarea părții de nord-est orașului, datorită reamplasării noii platforme a Uzinei Mecanice (inclusiv elaborat Planul de planificare detaliată). Aceste corectări se refereau inclusiv la ajustarea în această parte a orașului a rețelei stradale și rețelelor de utilități publice, precum și construcții locative. O bună parte din soluțiile propuse așa și nu au fost realizate (inclusiv nu au fost realizate planurile de construcție locativă înaltă de 9-12 etaje).

În anii 1980 a fost pusă problema elaborării unui Plan Urbanistic General integrat pentru localitățile Edineț-Cupcini (nod industrial), care așa și nu a fost realizat.

Fiind elaborat cu 60 de ani în urmă, acest Plan Urbanistic General este în totalitate depășit, conținând informații și prognoze învechite. Totodată, acest Plan Urbanistic General a fost elaborat în baza cadrului normativ valabil în acea perioadă (specifică planificării centralizate și lipsei proprietății private), care îl face în totalitate irelevant pentru oricare corectare și/sau actualizare.

3.3 CONTEXT DE DEZVOLTARE

3.3.1 Context național

Mun. Edineț este **al 11-lea oraș după mărime din Republica Moldova**.

Totodată, mun. Edineț este desemnat în calitate de **unul din șase orașe - poli de creștere**, în conformitate cu Programul național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere², alături de municipiile Soroca, Orhei, Ungheni, Comrat și Cahul. În corespundere cu acest program, mun. Edineț urmează să se dezvolte în calitate de centru economic a micro-regiunii de nord a Republicii Moldova, polarizând dezvoltarea a 4 raioane administrative: Edineț, Dondușeni, Ocnița și Briceni.

Analiza aferentă Programului național de dezvoltare a orașelor poli de creștere, relevă că, **în prezent, mun. Edineț înregistrează cele mai modeste performanțe de dezvoltare socio-economică dintre toate orașele poli de creștere.**

Tabelul 1: Dezvoltarea mun. Edineț în comparație cu alte orașe regionale – poli de creștere

#	Indicatori	Cahul	Edineț	Orhei	Soroca	Ungheni	Comrat
1	Salariul mediu, MDL	6,975	5,139	6,923	4,500	6,096	5,500
2	Numărul de agenți economici activi (care prezintă rapoarte)*	573	436	682	455	737	502
3	Numărul deținătorilor de patente, persoane	436	680	471	827	584	980
4	Numărul de locuri de muncă (cu excepția celor cu finanțare din buget), mii persoane	8,9	4,3	10	6,8	8,5	6,8
5	Raportul dintre numărul locurilor de muncă create de sectorul privat și numărul total al populației prezente în vârstă aptă de muncă	33.8%	35.9%	50.5%	28.6%	36.9%	44.4%

Sursa: Programul Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova (în baza datelor BNS pentru începutul anului 2020)

Performanța economică scăzută a mun. Edineț se reflectă și prin indicatorul de capacitate fiscală a bugetelor locale. Astfel, după acest indicator, mun. Edineț ocupă penultimul loc dintre toate orașele – poli de creștere, depășind doar mun. Soroca.

Tabelul 2: Capacitatea fiscală a mun. Edineț în comparație

#	Indicatori	Cahul	Edineț	Orhei	Soroca	Ungheni	Comrat
1	Capacitatea fiscală pe locuitor, MDL	1 625	1 390	2 511	1 057	1 640	1 948
2	% față de mun. Chișinău	44%	37%	67%	28%	43%	52%

Sursa: Programul Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova (în baza datelor BNS pentru începutul anului 2020)

În același timp, după nivelul de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare, mun. Edineț la fel înregistrează printre cele mai modeste performanțe.

² Aprobare prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 916/2020 din 16 decembrie 2020

După mai mulți indicatori, **mun. Edineț înregistrează carențe serioase inclusiv în ceea ce privește corespunderii criteriilor minime înaintate față de orașele cu statut de municipiu**, în conformitate cu prevederile Legii nr. 764 din 27.12.2001.

Tabelul 3: Comparația nivelului de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare a mun. Edineț cu cerințele normative minime față de orașe cu statut de municipiu:

#	Criterii minime față de orașele cu statut de municipiu	Cahul	Edineț	Orhei	Soroca	Ungheni	Comrat
1	Minim 80% acoperire cu servicii centralizate de alimentare cu apă	98%	82%	98%	89%	82%	93%
2	Corespunderea calității apei din apeduct cerințelor normative în vigoare față de apa potabilă	Da	Nu	Da	Da	Da	Nu
3	Minim 70% acoperire cu servicii centralizate de canalizare	Da	Nu	Da	Nu	Nu	Nu
		78%	45%	72%	52%	54%	38%
	Minim 70% acoperire cu servicii de evacuare centralizată a deșeurilor	85%	80%	98%	85%	75%	90%
5	Minim 60% acoperire cu servicii de iluminare stradală	60%	50%	99%	58%	70%	71%
		Da	Nu	Da	Nu	Da	Da
6	Stație de Epurare a apelor uzate (SEAU) funcțională în 3 trepte	în implementare	Nu	Da	Nu	Nu	Nu
8	Poligon autorizat de deșeuri solide	Da	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu
9	Minim 60% din drumuri locale cu acoperire rigidă de calitate bună	32% inclusiv 70% în stare nesatisfăcătoare	61% inclusiv 77% în stare nesatisfăcătoare	60% inclusiv 30% în stare nesatisfăcătoare	58% inclusiv 65% în stare nesatisfăcătoare	31% inclusiv 70% în stare nesatisfăcătoare	44% inclusiv 70% în stare nesatisfăcătoare

Sursa: Programul Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova (în baza datelor BNS pentru începutul anului 2020)

Conform estimărilor Programului național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere, **mun. Edineț are nevoie de investiții capitale în valoare de cel puțin 575 mln MDL (cca €23 mln), doar pentru a depăși restanțele de dezvoltare a infrastructurii, pentru a corespunde cerințelor minime înaintate de legislația în vigoare din Republica în ceea ce privește corespunderea unui oraș statutului de municipiu.**

Principalele restanțe pentru a fi depășite se referă la următoarele:

#	Domeniu	Diagnostic	Țintă minimă de dezvoltare
1	Existența de transport public urban de pasageri de calitate	În mun. Edineț nu există transport public	Crearea unui serviciu public de transport urban cu minim 6 unități de transport
2	Minim 60% din drumuri asfaltate de calitate bună	61% din drumuri locale sunt asfaltate, dar inclusiv 77% din acestea sunt de calitate nesatisfăcătoare	Reconstrucția capitală a min 36 km de drumuri și străzi municipale
3	Platformă industrială pregătită pentru investitori	Parcul Industrial Edineț se confruntă cu un deficit de infrastructură tehnico edilitară și posedă un potențial modest de extindere teritorială.	Extinderea capacităților de aprovizionare cu energie electrică și construcția infrastructurii interne (drumuri de acces, iluminat). Identificarea de noi terenuri pentru extinderea platformelor investiționale.
4	Existența unui complex sportiv multifuncțional (inclusiv cu bazin) cu acoperire necesități regionale	Nu există	Construcția unui centru sportiv multifuncțional
5	Calitatea apei livrate în sistemele centralizate corespunde cerințelor normative privind apa potabilă	Apă livrată în sistemul centralizat nu corespunde cerințelor normative minime	Construcția unei noi stații de tratare a apei

3.3.2 Context regional

Mun. Edineț este **amplasat în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova, fiind al treilea oraș după mărime (după mun. Bălți și mun. Soroca).**

Cu toate că tradițional Regiunea de Dezvoltare Nord se considera ca cea mai dezvoltată regiune după mun. Chișinău, evaluările recente confirmă o evoluție negativă în timp și o performanță sub media națională față de majoritatea indicatorilor de dezvoltare.

Tabelul 4: Dinamica evoluției Regiunii de Dezvoltare Nord în comparație (2015-2020)

#	Indicatori	Media Δ pe RM (fără Chișinău)	Δ peste media națională		Δ sub media națională	
			UTA Găgăuzia	Centru	Nord	Sud
1	Populație prezentă	-4.6%	-3.9%	-3.8%	-5.1%	-5.6%
2	Număr de agenți economici	+33.3%	+35%	+40%	+28%	+30%
3	Cifra de afaceri a agenților economici (în prețuri curente)	+138.8%	+170%	+193%	+100%	+92%
4	Număr de salariați	+19.3%	+27%	+27%	+13%	+10%
5	Volumul comerțului cu amănuntul (în prețuri curente)	+39.5%	+53%	+82%	+4%	+19%
6	Investiții în capital fix (în prețuri curente)	+185.3%	+277%	+216%	+102%	+146%
7	Volumul producției industriale (livrate, în prețuri curente)	+47.0%	+51%	+64%	+36%	+37%

Sursa: analiza socio-economică aferentă Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Republicii Moldova (2021-2027)

Este cazul de menționat că la nivel agregat, PRB/locuitor în RD Nord încă continuă să fie cu cca. 15-20% mai mare în comparație cu celelalte regiuni, ceea ce este determinat de inerția exploatării factorilor tradiționali care au influențat de-a lungul timpului avantajele competitive superioare ale raioanelor din nord:

- ✓ Productivitatea relativ mai înaltă a agriculturii, datorată specializării economice și condițiilor climatice mai favorabile.
- ✓ Spiritul antreprenorial relativ mai avansat al populației din raioanele de nord, caracterizat inclusiv prin rate mai înalte de activitate și ocupare. De asemenea, tradițional RD Nord se caracterizează prin o pondere mai înaltă a populației ocupate în sectorul neformal al economiei (41% în 2019 față de 29% în RD Sud și 14% în RD Centru), ceea ce a avut un impact extrem de favorabil în special în perioada inițială a tranziției.
- ✓ RD Nord este cea mai urbanizată regiune (cca 36%, în comparație cu 20% - RD Centru și 26% - RD Sud. Totodată, în RD Nord este localizat cel de-al doilea după mărime centru urban din țară - mun. Bălți (care are un impact determinant asupra indicatorilor economici agregați de dezvoltare a regiunii).
- ✓ Moștenirea din perioada sovietică a unui sector agro-industrial relativ mai performant în comparație cu celelalte regiuni.

Totuși, analiza evoluției indicatorilor socio-economici primari arată că **prosperitatea tradițională a raioanelor de Nord este în continuă erodare, fiind puternic influențată atât de factorul demografic (regiunea îmbătrânește cel mai repede dintre toate regiunile), cât și de factorul geografic (regiunea este cea mai îndepărtată de mun. Chișinău):**

- ✓ După ritmul de creștere al numărului de salariați pe parcursul ultimilor 10 ani, RD Nord a înregistrat progrese dublu inferioare comparativ cu RD Centru și UTA Găgăuzia (+13% față de +27%).
- ✓ Ponderea RD Nord în volumul total al producției industriale din țară s-a redus de la 26% în 2008 la 22% în 2019.
- ✓ Ponderea regiunii în volumul total al investițiilor capitale pe țară s-a redus de la 11% în 2007 la 9% în 2015 și 8% în 2019.

- ✓ Este unica regiune de dezvoltare din țară, unde pe parcursul ultimilor 10 ani, salariul mediu raportat la media națională s-a diminuat: 82% în 2018 față de 85% în 2015 și 84% în 2011. Spre comparație, în aceeași perioadă salariul mediu în RD Centru și RD Sud au rămas stabile față de media națională (82% și 77%), iar în UTA Găgăuzia s-a înregistrat chiar o creștere cu un punct procentual (de la 76% la 77%).
- ✓ Dacă în anul 2005 RD Nord ocupa primul loc în țară în ceea ce privește volumul investițiilor în locuințe pe cap de locuitor (9,1 mii MDL în comparație cu 6,9 mii în RD Sud, 6,7 mii în UTAG și 3,9 mii în RD Centru), atunci în anul 2019 aceasta deja se clasează pe ultimul loc (13,6 mii MDL, în comparație cu 66,9 mii în RD Centru, 18,6 mii în RD Sud, și 17,7 mii în RD SUD), rămânerea în urmă accentuându-se de la an la an.

În același timp se remarcă o puternică rămânere în urmă a RD Nord după ritmurile de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare.

Tabelul 5: Dinamica comparativă a acoperirii cu servicii de apă-canalizare în Regiunea de Dezvoltare Nord

Regiuni de dezvoltare	Serviciu centralizat de aprovizionare cu apă			Serviciu centralizat de canalizare		
	2015	Evoluția (Δ în puncte procentuale)	2019	2015	Evoluția (Δ în puncte procentuale)	2019
Nord	39.1%	[+ 6%]	45.1%	21.9%	[+1.3%]	23.2%
Centru	48.7%	[+ 17%]	65.3%	12.6%	[+4.8%]	17.4%
Sud	72.9%	[+ 12%]	84.8%	12.5%	[+3.1%]	15.6%
UTA Găgăuzia	66%	[+ 15%]	81%	15%	[+3%]	18%

Sursa: analiza socio-economică aferentă Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Republicii Moldova (2021-2027)

Astfel, în perioada ultimilor 5 ani, RD Nord a avut cea mai modestă dinamică de creștere a acoperirii cu servicii de apă și canalizare. Mai mult, după nivelul de acoperire cu apeduct, decalajul RD Nord față de celelalte regiuni s-a amplificat: 45,1% în anul 2019 în comparație cu 85% în RD Sud, 81% în UTA Găgăuzia și 65,3% în RD Centru.

3.3.3 Context raional

Mun. Edineț este centrul administrativ al raionului Edineț, care este unul dintre cele 32 de unități administrativ-teritoriale de nivelul doi din Republica Moldova, amplasat pe suprafață de 932.91 km².

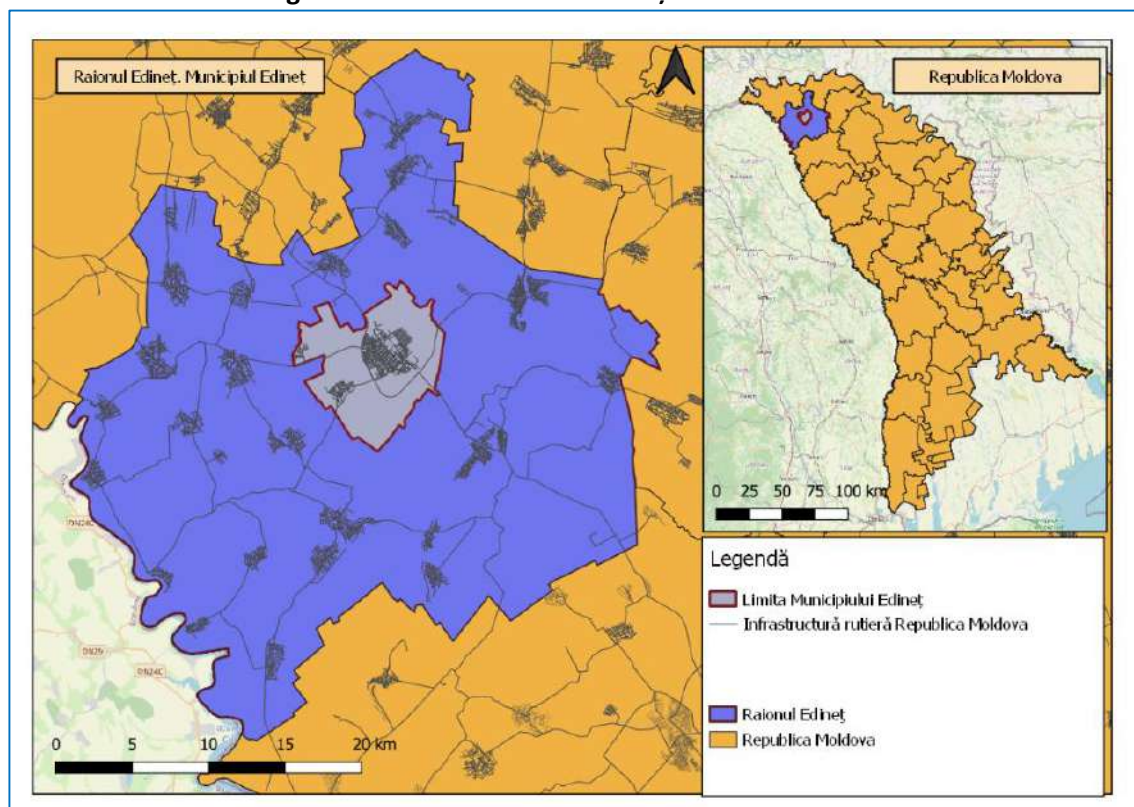
Populația raionului este de aproximativ 70 mii locuitori, ceea ce constituie cca 2,2% din totalul populației Republicii Moldova. Circa 26% din totalul populației raionului locuiește în municipiul Edineț.

În anul 2013 a fost aprobat Planul Regional de Amenajare a Teritoriului raionului Edineț pentru o perioadă de 20 de ani (2013 – 2023), prevederile căruia necesitănd a fi luate în considerare la elaborarea Planului Urbanistic General al mun. Edineț.

Rata de urbanizare a raionului este de circa 33%.

Raionul Edineț include 49 localități, organizate în 32 primării: 2 urbane (Edineț și Cupcini) și 30 rurale. Totodată, doar 6 APL din raion au o populație de peste 2,500 locuitori, inclusiv 17 APL – sub 1,500 locuitori. Din acest punct de vedere, raionul Edineț se prezintă ca unul din cele mai fragmentate din punct de vedere administrativ-teritorial raioane din Republica Moldova. Această fragmentare creează impedimente serioase pentru dezvoltarea infrastructurii edilitare locale și organizarea serviciilor publice. Respectiv, în perspectivă, se prognozează continuarea consolidării rolului mun. Edineț ca centru social și de servicii pentru populația întregului raion.

Figura 6: Localizarea mun. Edineț în context raional

După indicatorii de dezvoltare soci-economică, raionul Edineț se poziționează ca un raion mediu în comparație cu celelalte raioane ale țării. **Majoritatea indicatorilor de dezvoltare a raionului Edineț (raportați per locuitor) sunt sub media națională, dar peste media pe Regiunea de Dezvoltare Nord.**

Tabelul 6: Indicatorii de dezvoltare a raionului Edineț în context național și regional

Indicator	Pondere		Indicator per capita	
	în Republica Moldova	în Regiunea de Dezvoltare Nord	Raportat la media pe Republica Moldova	Raportat la media pe Regiunea de Dezvoltare Nord
Populație	2.2%	8%		
Volumul producției industriale	1.8%	8%	65%	149.3%
Cifra de afaceri	1.4%	12%	52%	85.7%
Număr de salariați	1.2%	7%	82%	235.9%
Volumul lucrărilor de construcție montaj	1.8%	19%	49%	147.1%

Indicator	Ponderea		Indicator per capita	
	în Republica Moldova	în Regiunea de Dezvoltare Nord	Raportat la media pe Republica Moldova	Raportat la media pe Regiunea de Dezvoltare Nord
Volumul comerțului cu amănuntul	1.1%	12%	75%	91.5%
Salariul mediu	74.9%	92%	42%	103.9%
Total investiții capitale	0.9%	8%	13%	66.0%
Investiții capitale din bugetul de stat	0.3%	5%	92%	97.7%
Investiții capitale din bugetele APL	2.1%	8%	80%	98.8%
Infrapecțiuni înregistrate	1.8%	8%	79%	99.5%

Una dintre problemele majore de dezvoltare a raionului Edineț constituie îmbătrânirea populației. Ponderea populației în vârstă de pensionare (ca 1/3) este printre cele mai mari din țară, iar ponderea populației în vârstă de 7-16 ani – de 10%, ceea ce este printre cele mai joase din țară.

La o distanță de 8 km de mun. Edineț se află orașul Cupcini, care deși are o populație de peste două ori mai mică, concentrează un potențial industrial mai mare, datorită amplasării unor mari întreprinderi industriale (inclusiv o fabrică de zahăr și o fabrică de conserve).

Dezvoltarea agriculturii raionului posedă anumite caracteristici specifice și anumite specializări pronunțate, deținând ponderi însemnate în totalul producției naționale, inclusiv:

- ☑ Sfeclă de zahăr (peste 10% din toată producția națională)
- ☑ Mere (peste 10% din producția națională)
- ☑ Mazăre verde (peste 20% din producția națională)
- ☑ Gogoșari (cca 40% din producția națională)
- ☑ Vinete (cca 40% din producția națională)
- ☑ Castraveți (cca 17% din producția națională)
- ☑ Fasole (cca 10% din producția națională)
- ☑ Coacăză (cca 12% din producția națională)
- ☑ Soia (cca 13% din producția națională)

3.4 DEMOGRAFIE ȘI PROGNOZE DEMOGRAFICE

Conform statisticilor oficiale 01 ianuarie 2019, mun. Edineț număra un efectiv al populației stabile de cca 20 mii locuitori, inclusiv:

- ✓ Or. Edineț – 18,400 locuitori
- ✓ Satul Alexăndreni – 1,241 persoane
- ✓ Satul Gordineștii Noi – 303 persoane

3.4.1 Efectivul și dinamica populației or. Edineț

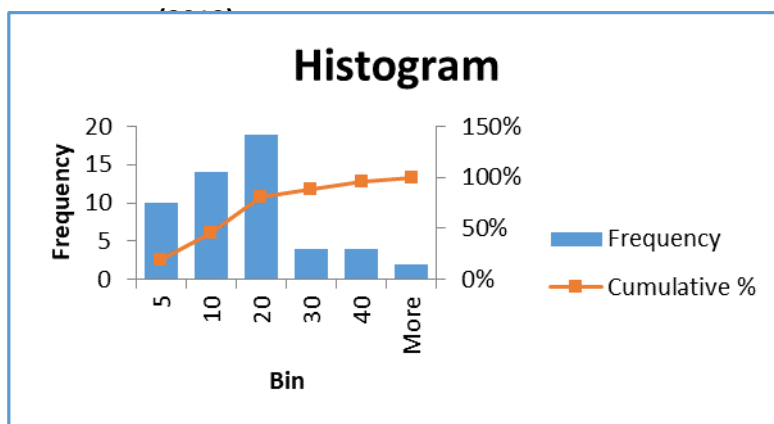
Conform statisticilor oficiale, la data de 1 ianuarie 2019, populația or. Edineț număra un efectiv al populației stabile de cca 18,4 mii locuitori, efectiv care depășea cu cca 5,63 mii locuitori media localităților urbane (12,77 mii loc. pentru 52 orașe din republică cu excepția mun. Chișinău și Bălți).

De fapt distribuția localităților urbane din republică prezintă o predominare a localităților cu un efectiv al populației de până la 20 mii locuitori, în care se încadrează și or. Edineț.

Tabelul 7: Distribuția orașelor după efectivul populației (2019)

Bin	Frequency	Cumulative %
5	10	18.9%
10	14	45.3%
20	19	81.1%
30	4	88.7%
40	4	96.2%
More	2	100.0%

Figura 7: Distribuția orașelor după efectivul populației

Tabelul 8: Efectivul populației or. Edineț (2005-2019)

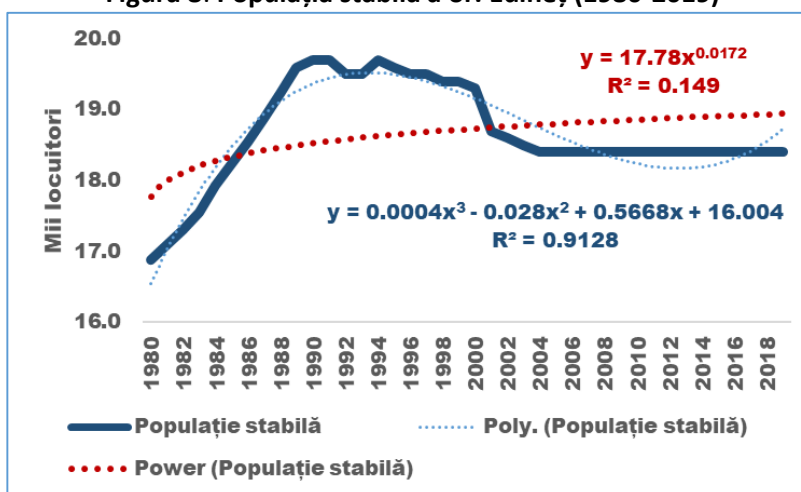
Orașe	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ritm 19/05 (%)	Rating Pop	Rating Ritm
or. Frunza	1.8	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	1.3	-27.8	1	1
or. Bucovat	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	7.7	2	44
or. Ghindești	2	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	5.0	3	41
...																		
or. Briceni	9.5	9.4	9.9	9.8	9.8	9.8	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	4.2	24	40
or. Donduseni	10.3	10.2	10.8	10.7	10.7	10.7	10.7	10.7	22.9	10.6	10.5	10.4	10.3	10.2	10.1	-1.9	25	27
or. Leova	11.3	11.2	11.2	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9	10.8	10.9	10.9	10.8	10.7	10.7	10.7	-5.3	26	14
...																		
or. Falești	18.2	18.1	18.1	17.6	16.6	16.6	16.8	16.8	16.9	16.8	16.9	16.9	16.9	16.9	16.8	-7.7	39	9
or. Ialoveni	13.6	13.7	14.7	15.1	15.2	15.3	15.5	15.7	15.9	16.2	16.3	16.4	16.5	16.6	16.8	23.5	40	50
or. Hincești	18.3	18.2	17.2	16.8	16.8	16.8	16.8	16.9	16.9	17.4	17.3	17.3	17.3	17.3	17.3	-5.5	41	13
Mun. Edineț	18.4	18.4	18.4	18.4	18.4	18.4	18.4	18.4	18.4	18.4	18.4	18.4	18.4	18.4	18.4	0.0	42	32
or. Causeni	20.6	20.5	20.5	19.9	19.9	19.9	19.9	19.9	19.9	19.9	19.9	19.9	20	20	20	-2.9	43	23

Orașe	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ritm 19/05 (%)	Rating Pop	Rating Ritm
or. Drochia	21.5	21.3	20.7	20.3	20.3	20.3	20.4	20.4	20.3	20.5	20.5	20.5	20.4	20.4	20.3	-5.6	44	11
or. Strasenii	20.3	20.2	20.2	20.2	20.3	20.3	20.3	20.4	20.5	20.6	20.7	20.7	20.8	20.8	20.8	2.5	45	38
or. Orhei	36.7	36.6	33.7	33.1	33.2	33.3	33.5	33.5	33.5	33.6	33.6	33.7	33.9	34	34.1	-7.1	48	10
or. Soroca	38.7	38.4	37.3	37.2	37.2	37.2	37.4	37.5	37.7	37.5	37.6	37.6	37.6	37.9	37.9	-2.1	49	26
or. Ungheni	40	39.9	37.9	37.8	37.9	38	38.1	38.1	38.2	38.4	38.4	38.4	38.3	38.3	38.3	-4.3	50	17
or. Cahul	40.8	40.7	39.2	39	39.4	39.4	39.7	39.8	39.8	39.6	39.6	39.6	39.5	39.5	39.4	-3.4	51	20

Sursa: <http://statbank.statistica.md>

Deși în perioada ultimilor 15 ani efectivul aproximat al populației din or. Edineț arată o stabilitate absolută, o extindere a perioadei asociată unei detalieri a numărului populației de la nivel de mii locuitori la nivel de locuitori pune în evidență un alt caracter, mai variat, al dinamicii populației orașului.

Figura 8: Populația stabilă a or. Edineț (1980-2019)

Efectivul populației orașului de la începutul anului 2019 a fost cu 9% mai mare decât în anul inițial al perioadei de referință (1980), și cu -6,6% mai mic decât cele mai mari efective ale populației înregistrate în perioada 1990-1994, ani de superioritate numerică a populației orașului, iar dinamica populației pentru perioada 1980-2019 se prezintă ca în figura de mai sus.

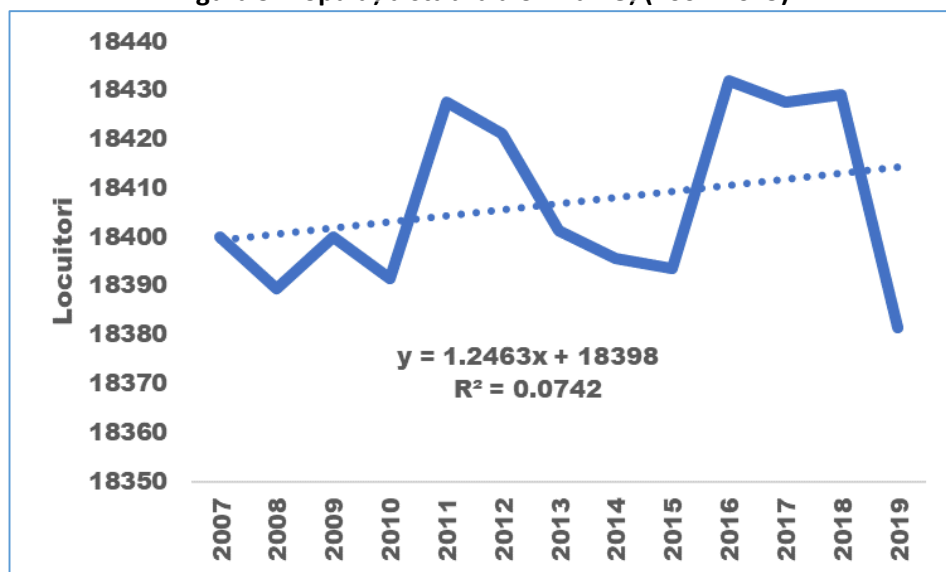
În general, dinamica efectivului populației or. Edineț, în perioada 1980-2019, este similară marii majorități ale centrelor raionale îndepărtate de mun. Chișinău, fiind caracterizată de o creștere generală a populației până în anul 1990, după care se menține la un nivel înalt până în 1994, după care descrește rapid până în anul 2004, urmând o perioadă de relativă stabilitate.

De fapt atât creșterea numărului populației stabile din oraș cât și descreșterea acestuia, din perioada de referință, se explică printr-o combinație dintre sporul natural și soldul migrator specifice diverselor perioade de evoluție, care vor fi puse în evidență ulterior.

O astfel de evoluție se înscrie destul de bine în contextul demografic general al republicii, sugerând pentru perioada de după anul 2000 o dinamică din ce în ce mai încetinită a numărului populației stabile sau chiar o relativă stabilitate, după o perioadă de creștere accelerată (până în anul 1990), determinată de epuizarea unui complex de factori naturali/firești, care au degenerat într-un spor natural aproape neutru, și o preluare a unor efective din alte localități, în urma proceselor migratoare interne.

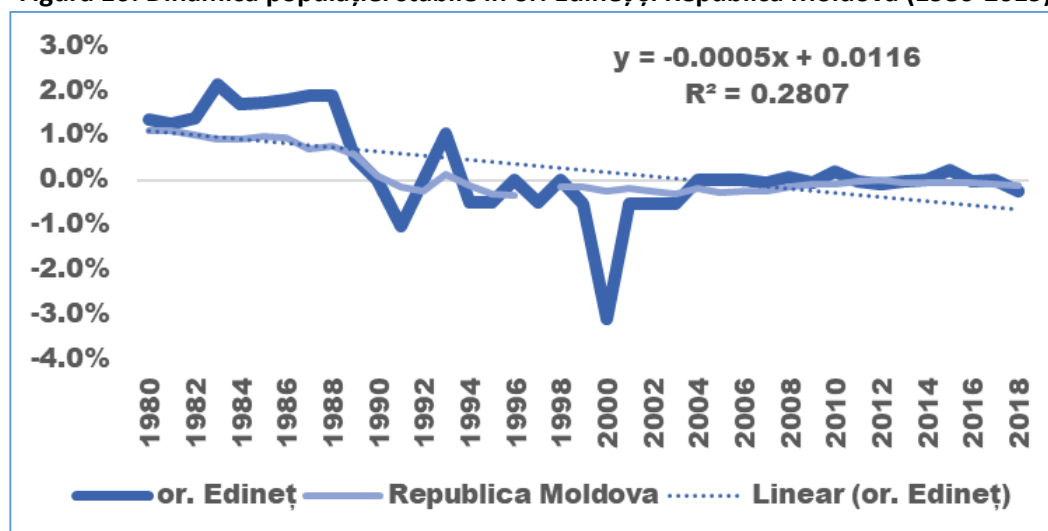
O detaliere a numărului dedus al populației până la nivel de locuitori ne redă totuși o variație nesemnificativă a acestui, în care creșterile alternează cu descreșterile, iar dinamica generală a efectivului populației stabile din or. Edineț este caracterizată de o ușoară creștere generală.

Figura 9: Populația stabilă a or. Edineț (2007-2019)

Dinamica populației or. Edineț, caracterizată prin ritmul de modificare, este aproape similară dinamicii populației Republicii Moldova (cu mici excepții), fapt care denotă o incidență a proceselor demografice din republică asupra celor din teritoriu. Astfel, reducerea medie anuală a efectivului populației din oraș în perioada 1980-2019 a fost una nesemnificativă (0,0005 pp).

Figura 10: Dinamica populației stabile în or. Edineț și Republica Moldova (1980-2019)

Una dintre dificultățile evaluării efectivului populației este diferențierea populației stabile de cea prezentă, deoarece anume populația prezentă lansează o solicitare nu numai de loc de trai ci și de utilități publice și de infrastructură, grădinițe, școli, produse alimentare etc.

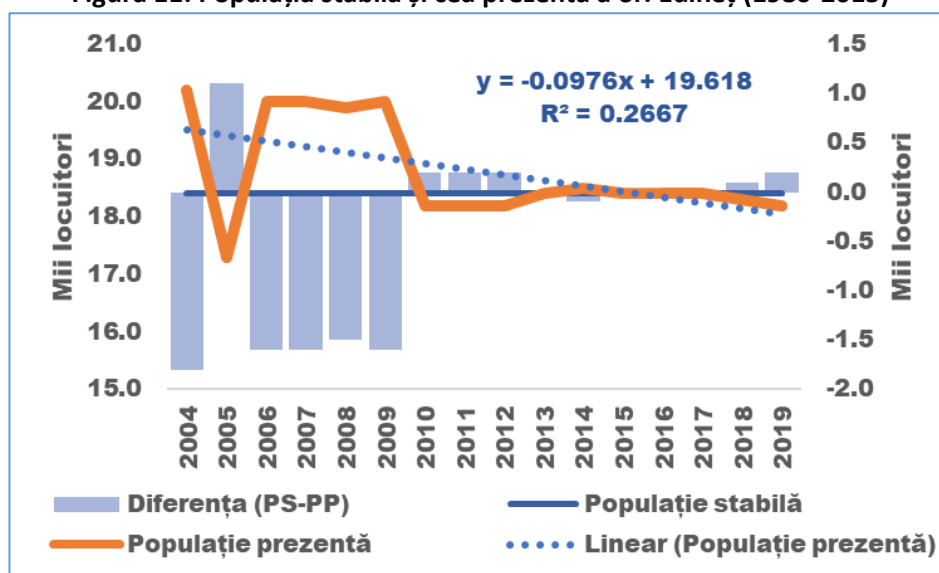
Astfel, în cazul or. Edineț, care nu dispune de proximități cu orașe mari este specific prin faptul că populația prezentă nu diferă esențial de populația stabilă, iar în politicile urbane este important să se țină cont și de populația care utilizează localitatea pe poziție de loc de reședință.

În perioada de disponibilitate a datelor privind populația prezentă (cea care este de regulă ocupată și lansează solicitări de bunuri și servicii) din localitate (2004-2019), care poate fi asociată noțiunii curente de populației cu reședința obișnuită³, înregistrează anumite diferențe în prima fază a perioadei, și revine aproape de nivelul populației stabile începând cu anul 2010, încât se speră că în faza analizei situației demografice din oraș prin intermediul populației stabile nu vor exista dificultăți de acoperire a cerințelor lansate de documentele de dezvoltare socială și economică a localității.

Este important și faptul că în perioada de referință diferența dintre efectivele populației stabile și prezente a înregistrat o tendință generală de reducere, ceea ce prezintă rezerve importante a capacității de domiciliu a localității.

Deși practicile de evidență și analiză demografică se axează pe abordarea ambelor categorii ale populației (stabilă și prezentă), disponibilitatea informațională restricționată privind efectivul și structura populației prezente⁴, va presupune abordarea în continuare a efectivului, structurii și mișcării populației stabile.

Figura 11: Populația stabilă și cea prezentă a or. Edineț (1980-2015)

Prin urmare, începând cu anul 1988, în orașul Edineț s-a produs o tranziție la noi nivele calitative ale populației, iar în prezent se atestă o stabilizare a efectivului în jurul valorii de cca 18,4 mii locuitori, cu condiția că se vor păstra împrejurările actuale (structura populației, numărul de locuințe etc.).

³ Definiția internațională privind **reședință obișnuită** reprezintă locul în care persoana a trăit preponderent în ultimele 12 luni indiferent de absentele temporare (în scopul recreării, vacanței, vizitelor la rude și prieteni, afacerilor, tratamentului medical, pelerinajelor religioase etc.).

⁴ **Populația prezentă** este un efectiv al populației care se stabilește cu ocazia recensământului, iar populația prezente pentru anii intercensitari se determină în baza rezultatelor ultimului recensământ și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie dintre data recensământului și anul de referință.

3.4.2 Efectivul și dinamica populației satelor Alexăndreni și Gordineștii Noi

În componența municipiului sunt incluse 2 localități rurale - satele Alexăndreni și Gordineștii Noi.

Ambele localități afiliate municipiului sunt amplasate la vest de oraș dispunând de efective ale populației prezente puternic detașate.

În cazul localităților rurale din municipiul Edineț nu se dispune de populația stabilă, încât aici vor fi abordate efectivele populației prezente.

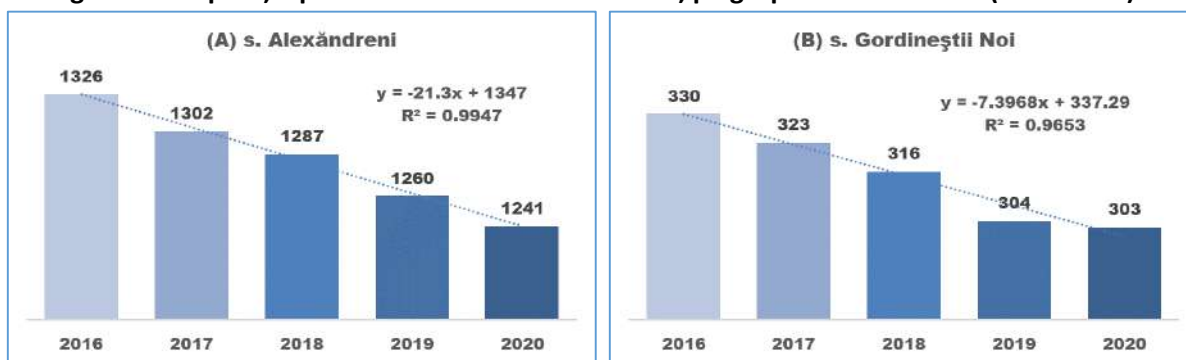
Astfel, satul Alexăndreni număra la sfârșitul anului 2019 un efectiv de cca 1241 locuitori, în timp ce în satul Gordineștii Noi erau localizate în jur de 303 persoane, iar pe parcursul perioadei cu disponibilități de date (2016-2020) dinamicele numărului populației în cele două localități fiind defavorabile.

Tabelul 9: Populația prezentă din satele mun. Edineț pe grupe mari de vârstă (2016-2020)

Denumirea UAT	Total populație	0-14	15-56/61	57/62 +
s. Alexăndreni				
2016	1326	186	790	350
2017	1302	184	782	336
2018	1287	188	774	325
2019	1260	186	754	320
2020	1241	187	746	308
Indice 20/16 (%)	93.6	100.5	94.4	87.9
s. Gordineștii Noi				
2016	330	50	218	62
2017	323	49	214	60
2018	316	50	205	61
2019	304	47	187	70
2020	303	47	175	80
Indice 20/16 (%)	91.7	94.0	80.3	128.6

Populația satului s. Gordineștii Noi s-a redus în perioada de referință un pic mai pronunțat (-8,3%) decât cea din s. Alexăndreni (-6,4%). Dinamica negativă a efectivului populației în cazul s. Alexăndreni a fost însoțită de o evoluție relativ stabilă a populației tinere în timp ce populația în vârstă aptă de muncă și cea vârstnică s-au redus cu cca 5,6% și respectiv 12,1%.

Dinamica populației s. Gordineștii Noi a fost mai puternic influențată de reducerea cu cca 20% a populației în vârstă aptă de muncă la care s-a asociat și reducerea de cca 6% a populației până la vârsta aptă de muncă, în timp ce populația ce a depășit vârsta aptă de muncă s-a majorat cu cca 29%.

Figura 12: Populația prezentă din satele mun. Edineț pe grupe mari de vârstă (2016-2020)

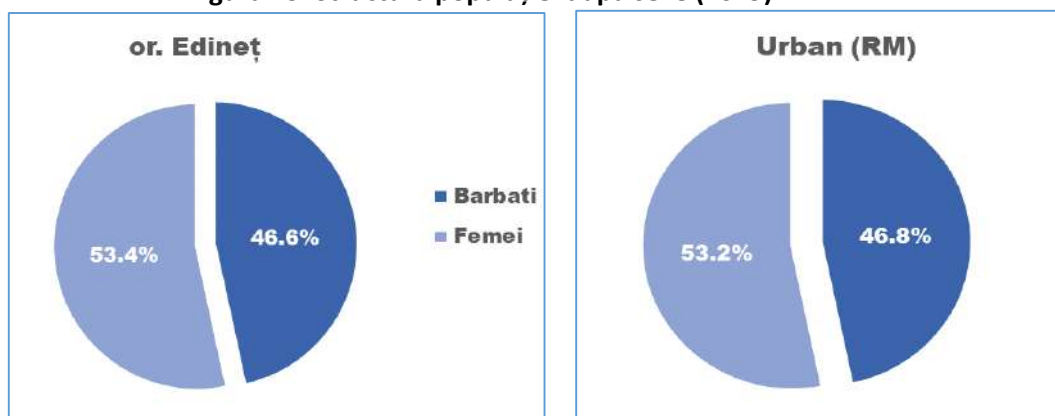
În aceste împrejurări se poate constata o reducere medie anuală cu cca 21 locuitori a efectivului s. Alexăndreni și cu 7 locuitori a efectivului s. Gordineștii Noi.

3.4.3 Structura populației după sexe

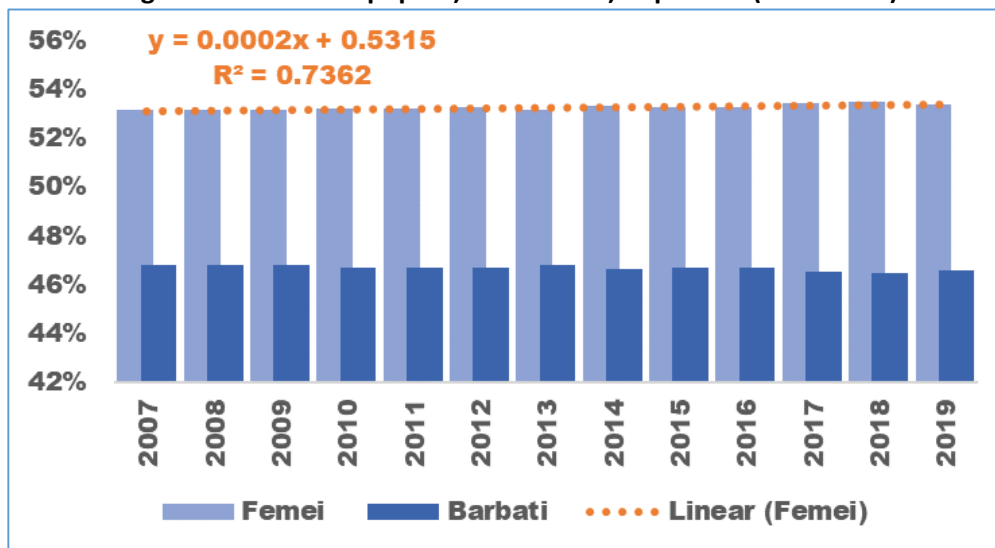
În structura populației orașului în 2019 au predominat femeile, aceasta fiind apropiată de situația din mediul urban al republicii, deși diferența dintre ponderile celor două sexe în or. Edineț este mai mare decât în cazul populației urbane din Republica Moldova, ceea ce în anumite condiții de manifestare a dezechilibrului dintre sexe poate într-o perioadă extinsă să afecteze natalitatea.

Tabelul 10: Populația stabilă pe sexe din or. Edineț și mediul urban din Republica Moldova (2007-2019)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	I(i/i-1)
or. Edineț														
Bărbați	8 613	8 608	8 613	8 593	8 610	8 601	8 610	8 584	8 591	8 604	8 578	8 567	8 566	99.5
Femei	9 787	9 781	9 787	9 799	9 817	9 821	9 791	9 812	9 803	9 828	9 850	9 862	9 815	100.3
TOTAL	18 400	18 389	18 400	18 392	18 428	18 421	18 401	18 396	18 394	18 432	18 428	18 429	18 381	99.9
Structura														
Bărbați	46.8	46.8	46.8	46.7	46.7	46.7	46.8	46.7	46.7	46.7	46.5	46.5	46.6	-0.2
Femei	53.2	53.2	53.2	53.3	53.3	53.3	53.2	53.3	53.3	53.3	53.5	53.5	53.4	0.2
Diff	6.4	6.4	6.4	6.6	6.5	6.6	6.4	6.7	6.6	6.6	6.9	7.0	6.8	6.6
Rata F/B	113.6	113.6	113.6	114.0	114.0	114.2	113.7	114.3	114.1	114.2	114.8	115.1	114.6	114.2
Urban Republica Moldova														
Bărbați	694	693	693	694	696	698	701	706	708	709	711	712	714	102.8
Femei	839	776	798	469	731	252	507	524	035	179	179	729	609	103.8
TOTAL	1 533	1 469	1 491	1 163	1 427	950	1 208	1 230	743	888	890	1 441	1 323	103.3
Structura														
Bărbați	47.0	47.0	47.0	47.0	47.0	47.0	47.0	47.0	47.0	46.9	46.9	46.8	46.8	-0.2
Femei	53.0	53.0	53.0	53.0	53.0	53.0	53.0	53.0	53.0	53.1	53.1	53.2	53.2	0.2
Diff	6.0	6.0	6.0	5.9	6.0	6.0	6.0	6.0	6.1	6.1	6.2	6.3	6.4	6.1
Rata F/B	112.7	112.8	112.8	112.6	112.7	112.8	112.7	112.7	112.9	113.1	113.3	113.5	113.8	112.9

Figura 13: Structura populației după sexe (2019)

În întreaga perioadă analizată (2007-2019) în orașul Edineț, ca și în cazul general al orașelor din Republica Moldova, din motivele unei mobilități mai mari a contingentului masculin și a unei supra-mortalități masculine, se aprofundează dezechilibrul dintre cele două sexe în favoarea sexului feminin, ceea ce ar putea cu adevărat să determine o reducere a numărului de nașcuți, dacă aceste dezechilibre se vor manifesta la nivelul vârstelor fertile.

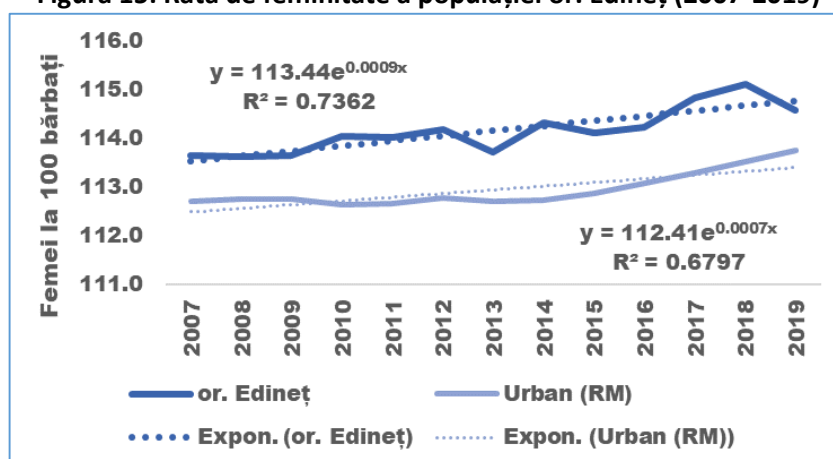
Figura 14: Structura populației or. Edineț după sexe (2007-2019)

Diferențele dintre cele două sexe din or. Edineț, exprimate prin diferențele dintre ponderile celor sexe, în întreaga perioadă analizată au fost mai mari cu cca 0,53 pp (diferența medie pentru 2007-2019) decât cele din mediul urban al Republicii Moldova.

De fapt caracterul acestora (diferența și tendința) este similar ratelor de feminitate care în aceeași perioadă au fost caracterizate de o predominare generală a sexului feminin, acestea depășind în întreaga perioadă situația generală din orașele din republică.

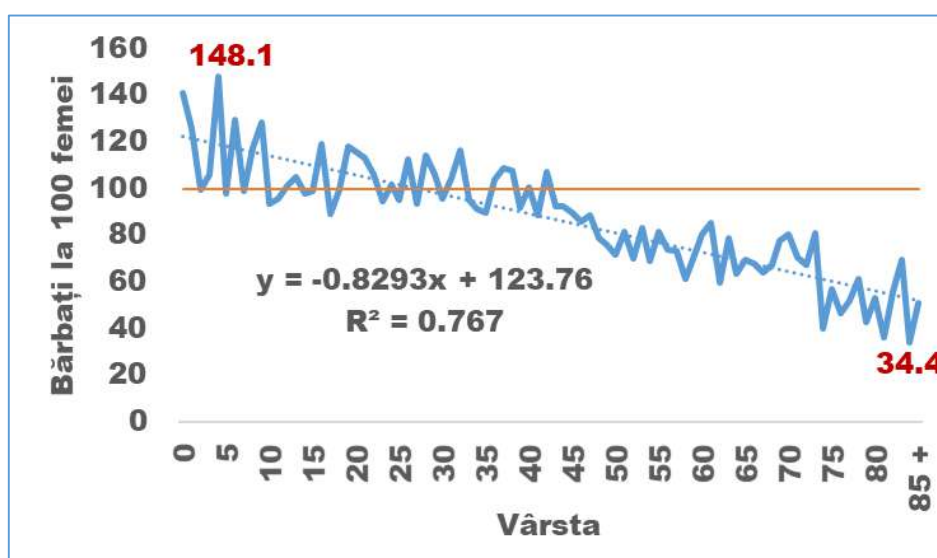
În marea sa parte dinamica ratelor de feminitate în cele două cazuri sunt defavorabile și se apropie de progrese geometrice cu rații destul de mici dar stabile în timp, încât dezechilibrul dintre cele două sexe se aprofundează continuu atât în mediul urban din Republica Moldova cât și în or. Edineț.

Figura 15: Rata de feminitate a populației or. Edineț (2007-2019)

Structura populației după sexe combinată cu cea după vârste, pentru anul 2019, pune în evidență o situație specifică or. Edineț, în care la vârstele cuprinse între 0 și 10 ani predomină moderat populația masculină, cu salturi importante de la o vârstă la alta, existând și rate excesive de masculinitate de cca 148 bărbați la 100 femei (la vârsta de 4 ani), iar un echilibru relativ se menține de la vârsta de cca 10 ani până la vârsta de 44 ani (pentru Republica Moldova aproximativ 25-30 ani), ceea ce denotă pentru moment o situație relativ echilibrată la nivelul vârstelor fertile, respectiv șanse mai mari de reproducere pe viitor.

Figura 16: Rata de masculinitate a populației or. Edineț (2019)

3.4.4 Structura populației după vârste

O distribuție echilibrată a populației după vârste va determina încadrarea optimă a locuitorilor în diverse categorii ale populației formate după varii criterii sociale și economice, încât structura populației după vârste pune în evidență echilibrul/dezechilibrul la nivelul grupelor active din punct de vedere economic sau a celor de până la și după aceste grupe.

Deși în perioada analizată (2007-2019) populația orașului nu a înregistrat o dinamică semnificativă (-19 persoane) situația privind repartizarea acestora pe grupe mari de vârstă a suportat modificări semnificative.

Astfel, o relativă stabilitate a populației adulte (+1%) a fost însoțită de o creștere esențială (+38,1%) a populației vârstnice, și o reducere de cca 22,4% a populației tinere. În aceste împrejurări s-au produs modificări structurale semnificative.

Tabelul 11: Efectivul și structura populației stabile a orașului Edineț, pe sexe și grupe mari de vârste (2007, 2019)

Grupa de vârstă	2007			2019			I(i/i-1) g[i-(i-1)]
	Ambele sexe	Bărbați	Femei	Ambele sexe	Bărbați	Femei	
0-19	4483	2289	2193	3479	1821	1657	77.6
20-64	11648	5448	6200	11768	5549	6219	101.0
65+	2270	875	1394	3134	1195	1939	138.1
Total	18400	8613	9787	18381	8566	9815	99.9
Structura							
0-19	24.4	26.6	22.4	18.9	21.3	16.9	-5.4
20-64	63.3	63.3	63.3	64.0	64.8	63.4	0.7
65+	12.3	10.2	14.2	17.1	14.0	19.8	4.7
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	

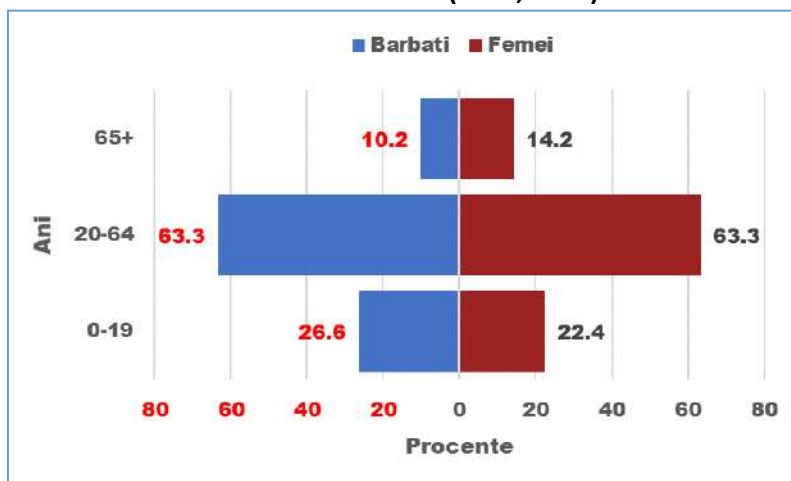
Astfel, urmărind structura pe grupele mari de vârste ale populației orașului în 2019, se remarcă o situație demografică mai favorabilă față de situația generală pe republică, conform cărei populația adultă angajează un pic sub 2/3 din populație (63,4%), în creștere cu 0,7 pp față de anul considerat bază de analiză (2007).

Este destul de consistent și segmentul populației tinere, care în 2019 a depășit cu aproape 2 pp ponderea populației vârstnice, aceasta reprezentând cca 18,9% din populația totală a orașului.

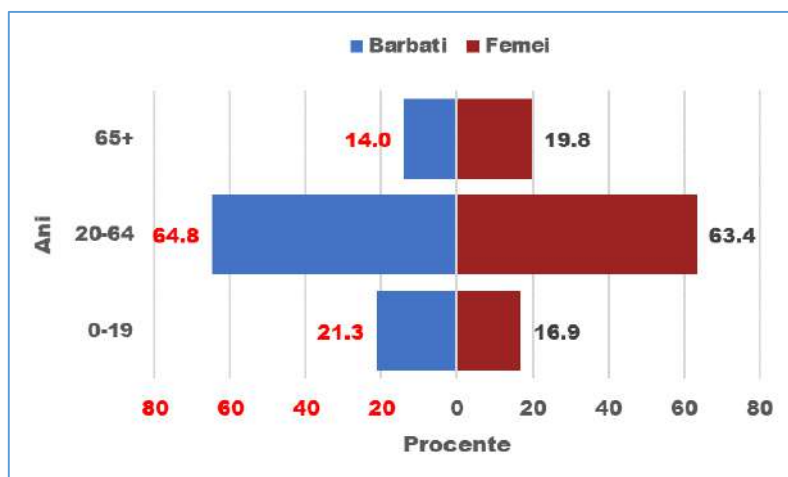
Segmentului vârstnic al populației din oraș în 2019 îi revenea o cotă de cca 17,1% din populația totală, aceasta fiind în scădere cu cca 5,4 pp față de 2007.

În aceste condiții cea mai mare modificare structurală a suportat-o populația tânără (respectiv vârstnică) de sex feminin ponderea căreia în perioada 2007-2019 s-a redus cu cca 5,5 pp, în timp ce ponderea femeilor vârstnice a crescut cu 5,5 pp.

Figura 17: Structura populației stabile a orașului Edineț, pe sexe și grupe mari de vârste (2007, 2019)

2007

2019

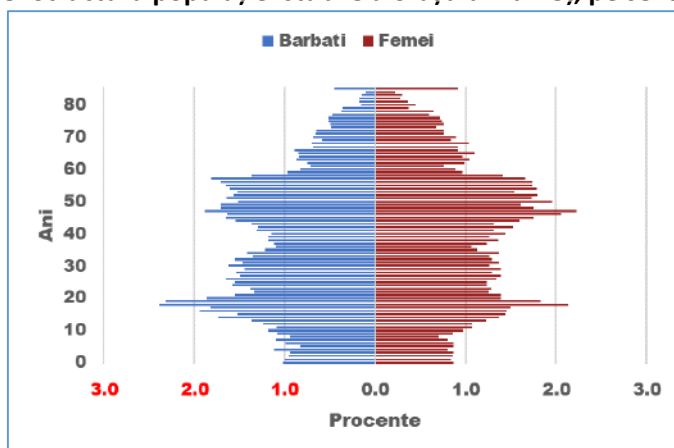
Prin urmare, populația orașului este deja una îmbătrânită din punct de vedere demografic, deoarece persoanele de ambele sexe au depășit pragul îmbătrânirii demografice (cota vârstnicilor până la 7% considerat pragul îmbătrânirii demografice), iar femeile din oraș în anul 2019 s-au situat deja în limita unui proces profund de îmbătrânire demografică (19,8% din numărul total al femeilor).

Piramidele vârstelor populației or. Edineț vin să confirme situația demografică relativ favorabilă pentru anul 2007, în care se observă efective masive ale populației adulte, mai mici ale populației vârstnice și mai consistente a categoriei tinere. Deja în anul 2019 poate fi observată o acumulare a efectivelor populației în jurul generațiilor de 60 ani și peste (an naștere 1959+) și 30-40 ani (an naștere 1989, 1979), situații însoțite de efective deficitare a populației cu vârsta cuprinsă între 0-25 ani și a celei din jurul vârstei de 50 ani.

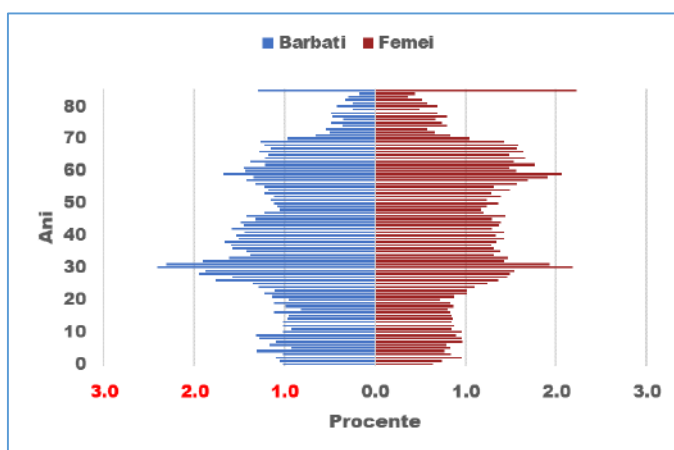
Cu regret, în următorii 10 ani în oraș se va produce un proces și mai amplu de îmbătrânire demografică, încât la expirarea acestei perioade, dacă nu se vor modifica condițiile actuale populația va dispune de o structură demografică profund îmbătrânită, în care populația vârstnică va reprezenta aproximativ 1/3 din populația totală. În cele două piramide sunt evidente 4 segmente de vârstă: populația tânără amplasată la baza piramidei, cu arii mai înguste ceea ce vorbește despre o reproducere mai restrânsă a generațiilor fertile și respectiv rezerve demografice mai limitate.

Un al segment cu o propagare directă asupra situației economice și sociale îl reprezintă populația vârstnică ce corespunde vârstelor de 60+ ani, la care poate fi sesizată o umplere a benzilor piramidei din ce în ce mai mare.

Figura 18: Structura populației stabile a orașului Edineț, pe sexe și ani de vârstă (2007, 2019)

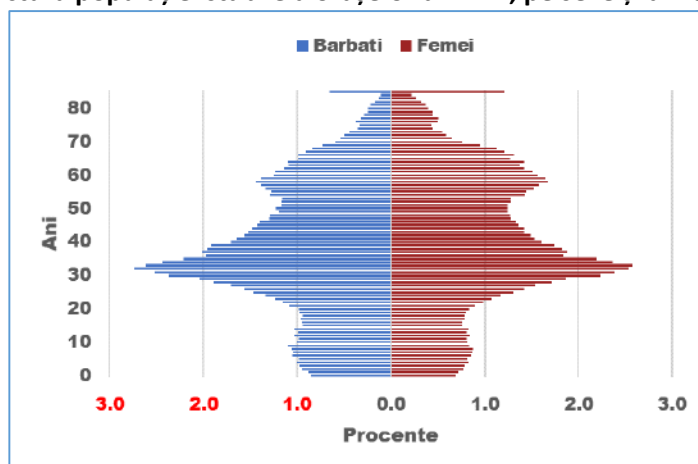
2007

2019

Cu toate acestea structura după cele două caracteristici demografice fundamentale din or. Edineț se apropie de cea specifică mediului urban din republică cu unele abateri proprii anumitor ani de vârstă.

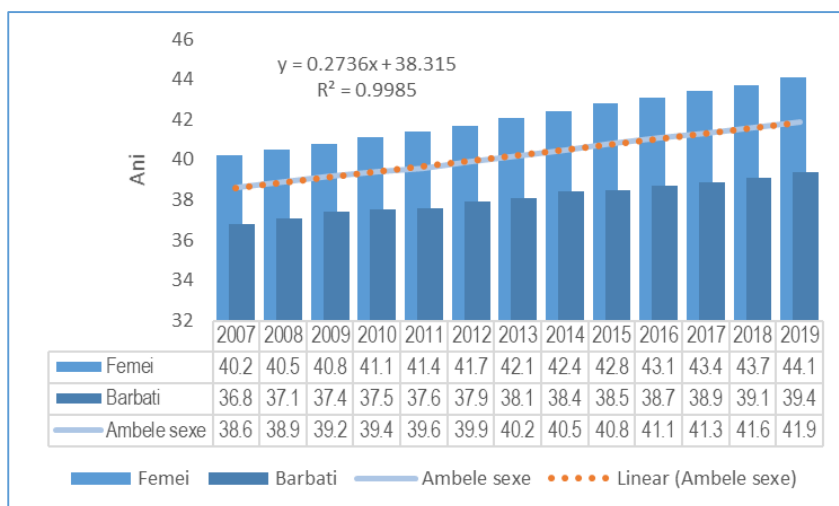
Figura 19: Structura populației stabile a orașelor din RM, pe sexe și ani de vârstă (2019)

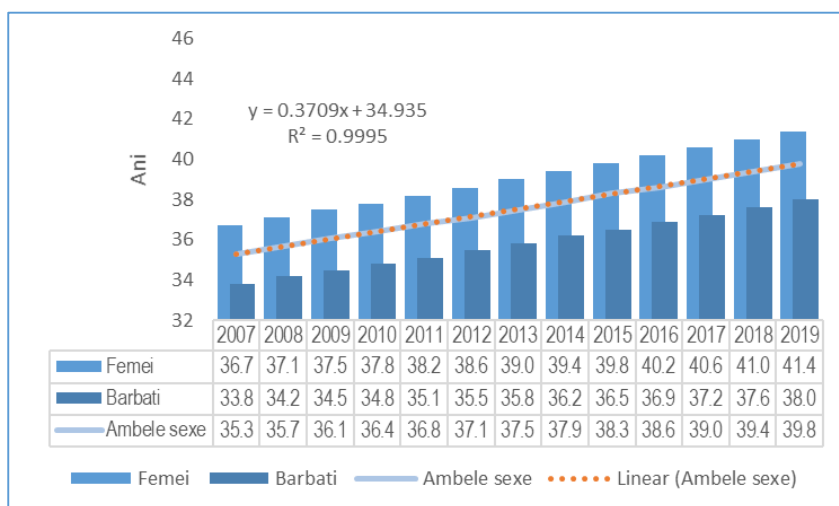
Repartizarea populației după vârste poate fi caracterizată sintetic cu ajutorul vârstei medii.

Astfel, vârsta medie a populației din orașul Edineț a fost superioară vârstei medii a orașelor din republică pe tot parcursul perioadei de referință (2007-2019), fapt care denotă o predominare a populației cu vârste mai avansate, și respectiv un nivel mai mare al îmbătrânirii demografice a populației, comparativ cu situația generală a orașelor din republică.

Figura 20: Vârsta medie a populației din orașul Edineț și a celei din orașele Republicii Moldova, pe sexe (2007-2019)

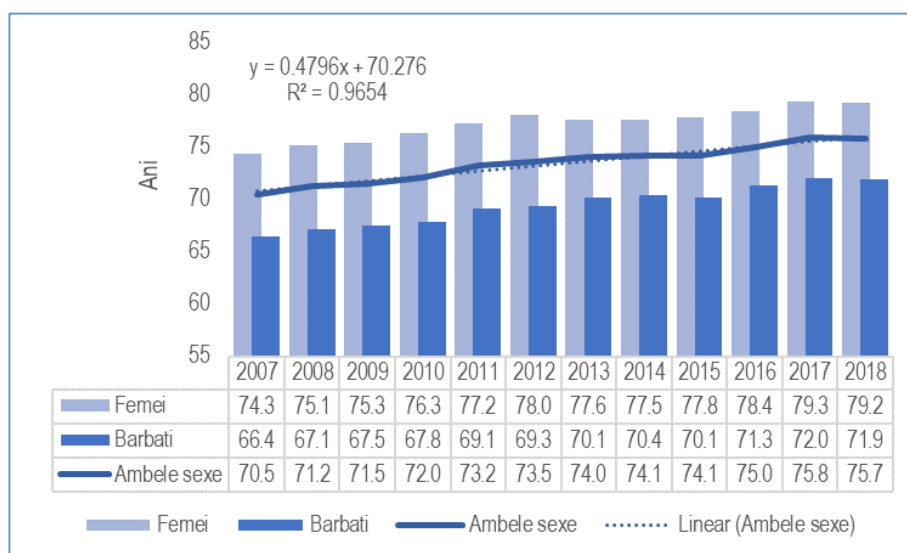

or. Edineț

RM urban

Îmbătrânirea demografică mai avansată a sexului feminin a determinat ca vârsta medie a femeilor să fie mai mare decât cea a bărbaților, lucru valabil pretutindeni în Republica Moldova, cu precădere în or. Edineț, în care poate fi observată atât o diferență mai mare a vârstelor medii dintre cele două sexe (4,7 ani în 2019) decât în orașele din republică, cât și accentuarea în timp a diferențelor dintre vârstele medii a celor două sexe (de la 3,4 ani în 2007 la 4,7 ani în 2019).

Figura 21: Speranța de viață la naștere a populației urbane din Republica Moldova, pe sexe

Diferența mare dintre vârstele medii din oraș și cele la nivel de urban republică de 3,3 ani la începutul perioadei se reduce treptat, încât spre sfârșitul perioadei aceasta ajunge la 2,1 ani.

Prin urmare, vârsta medie mai mică din mediul urban al republicii înregistrează o creștere mai accelerată (+0,37 ani per an) decât în orașul Edineț (+0,27 ani per an), încât în cca 4 ani situația din orașele republicii ar putea să se egaleze cu cea din or. Edineț.

Vârsta medie este direct proporțională cu speranța de viață la naștere, care în Republica Moldova în anul 2018 a înregistrat nivelul de este de cca 73,15 ani, aceasta fiind mai mare pentru populația din mediul urban (75,71 ani) și mai mică pentru populația din mediul rural (71,44 ani).

Femeile din mediul urban se înscriu cu o speranță de viață mai mare cu 7,3 ani decât cea a bărbaților. În perioada ultimilor 12 ani, pentru care sunt disponibile date, speranța de viață la naștere din mediul urban a crescut cu cca 5,3 ani (+7,5%), cu o creștere mai mare pentru bărbați de +5,5 ani și una mai redusă pentru femei (+4,8 ani).

Astfel, creșterea medie anuală a speranței de viață la naștere pentru locuitori din mediul urban al republicii a fost de cca jumătate de an (+0,48 ani) per an.

După cum s-a prezentat anterior în Republica Moldova se atestă o situație destul de tristă privind îmbătrânirea demografică a populației.

Astfel, statisticile oficiale ale BNS, prezentate prin intermediul coeficientului îmbătrânirii populației, care exprimă ponderea populației de 60 ani și peste în populația totală, prezintă un nivel de cca 24,5% pentru or. Edineț (2019), cu un nivel excedentar pentru sexul feminin (27,8%) și altul un pic mai relaxat pentru sexul masculin.

Situația din or. Edineț este caracterizată de o îmbătrânire demografică mai profundă comparativ cu cea din mediul urban al Republicii Moldova.

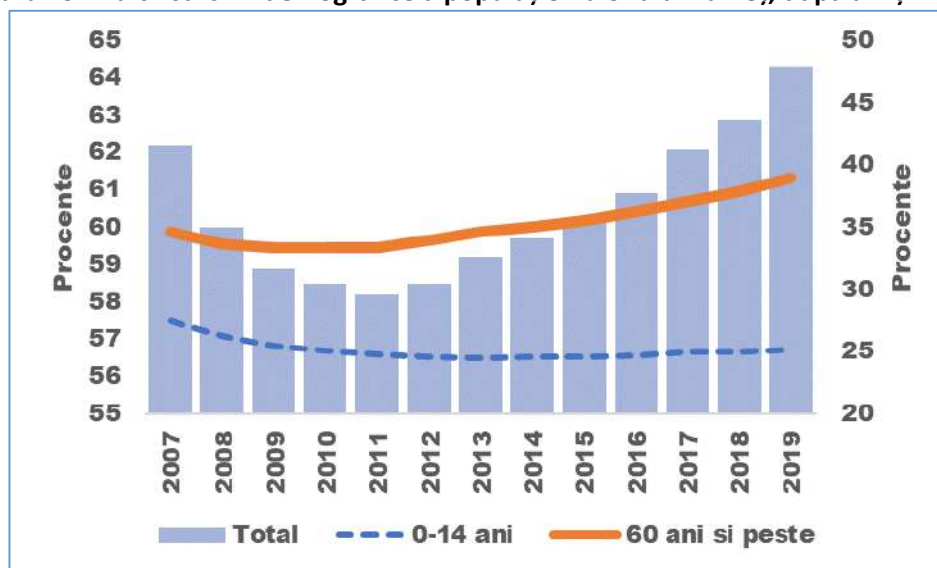
Figura 22: Coeficientului îmbătrânirii demografice a populației din or. Edineț și din mediul urban din Republica Moldova

Astfel, în perioada 2007-2019 coeficientului îmbătrânirii demografice a populației din or. Edineț a crescut cu cca 7,8 pp (+46,7%) în timp ce îmbătrânirea demografică a populației urbane din Republica Moldova a fost caracterizată de o creștere de cca 7,1 pp (+61,2%), ceea ce vorbește despre un proces mai accelerat de îmbătrânire în cazul situației generale din republică.

În anul 2019 femeile din Edineț au fost mai afectate de îmbătrânirea demografică comparativ cu bărbații, iar diferențierea dintre cele două sexe după îmbătrânirea demografică devine din ce în ce mai pronunțată (de la o diferență dintre îmbătrânirea femeilor și cea a bărbaților de 4,5 pp în 2007 până la 7,1 pp în 2019), iar diferența medie dintre coeficientului îmbătrânirii demografice a femeilor și cel al bărbaților în perioada 2007-2019 a fost de cca 5,6 pp.

În aceste condiții or. Edineț este afectat de o sarcină demografică foarte înaltă de cca 64,3%, ceea ce o pasează pe locul 3 din 35 UTA, aceasta fiind cu cca 12,4 pp mai mare decât media pe republică, și cu numai 2,2 pp mai mică decât Drochia cu cea mai ridicată valoare a presiunii demografice.

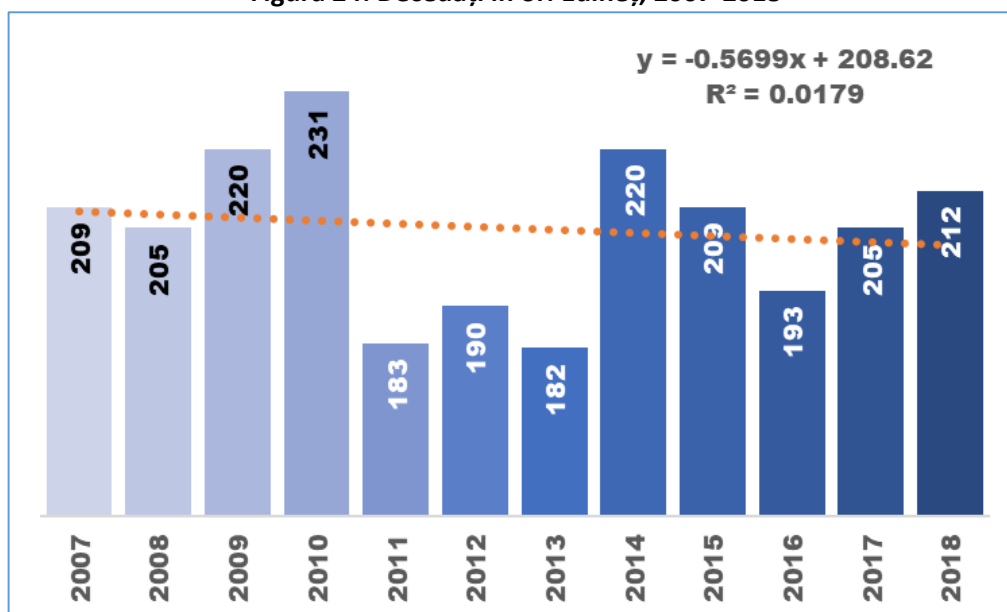
Dinamica sarcinii demografice din raionul Edineț în ultimii 8 ani a înregistrat o evoluție defavorabilă pe contul unei creșteri substanțiale a presiunii exercitate de populația vârstnică și a unei relative stabilități a presiunii populației tinere (0-14 ani).

Figura 23: Indicii sarcinii demografice a populației raionului Edineț, după ani și vârste

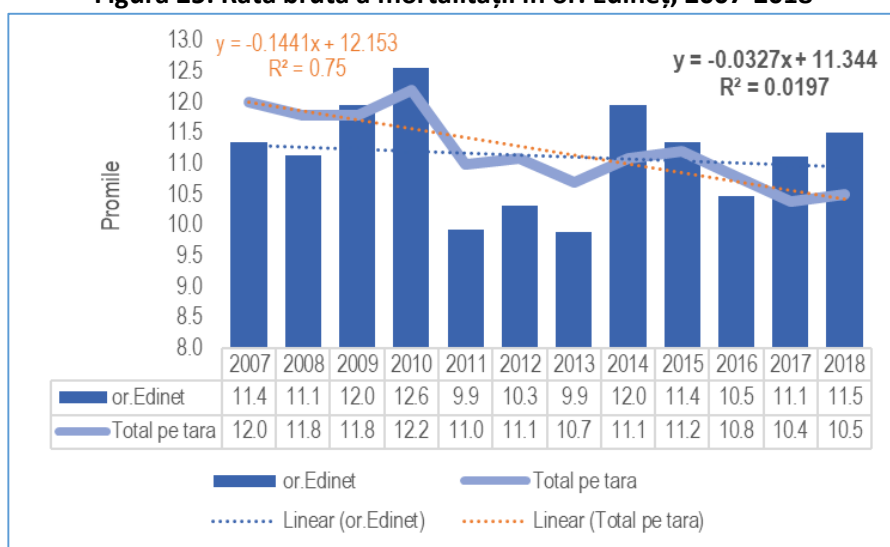
3.4.5 Mișcarea naturală a populației

Structura îmbătrânită din punct de vedere demografic populației din orașul Edineț a determinat diferențe moderate între indicatorii reproducerii naturale a populației.

Astfel, în anul 2018 în orașul Edineț, s-a înregistrat un efectiv de 212 decese, iar numărul acestora în perioada 2007-2018 s-a manifestat cu creșteri alternante cu descreșteri.

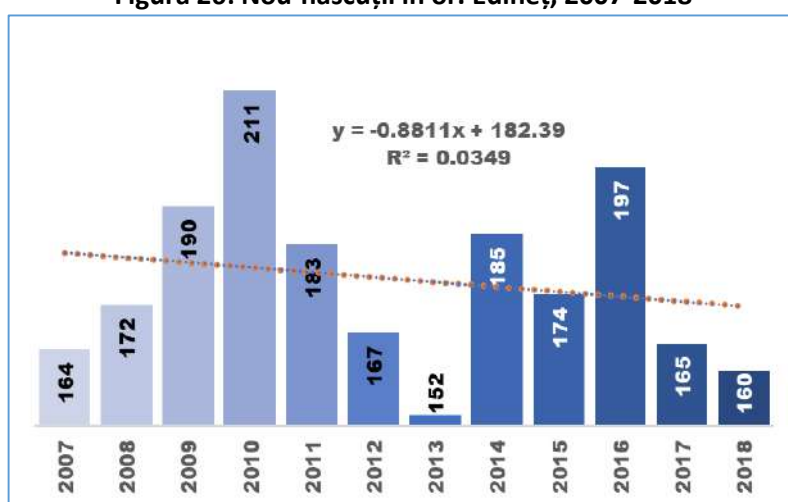
Figura 24: Decedați în or. Edineț, 2007-2018

Creșterile numărului de decese însoțite de descreșteri asociate unor variații mai accentuate ale efectivului populației orașului au determinat o evoluție oscilatorie a ratei brute a mortalității.

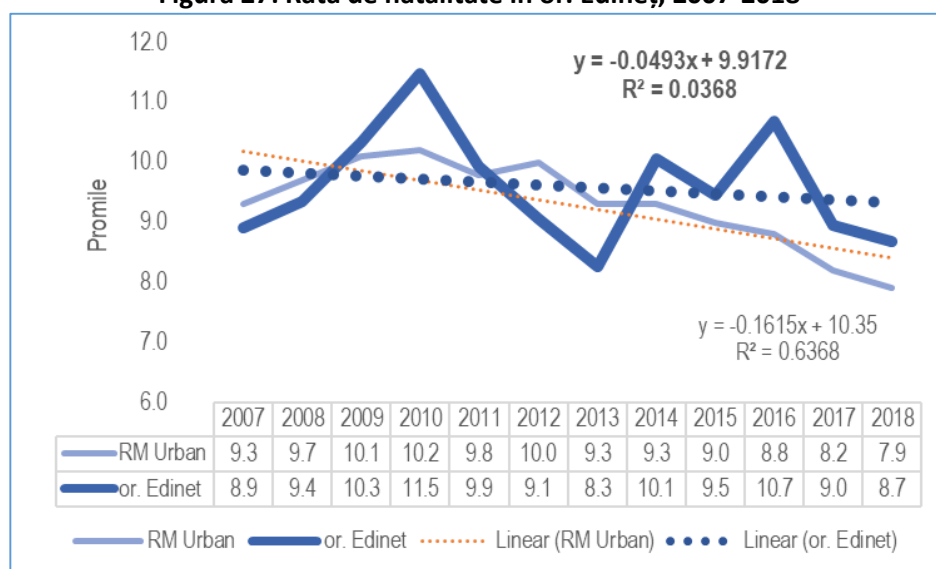
Figura 25: Rata brută a mortalității în or. Edineț, 2007-2018

Rata brută de mortalitate din or. Edineț se plasează între ratele de mortalitate specifice celor două medii din republică, încât nivelul acestora se apropie mai mult de nivelul general al mortalității din republică, deși ultima a evoluat în 2007-2018 cu variații mai mici, și cu o tendință de reducere mai accentuată. Cu toate acestea nivelul ratelor brute de mortalitate înregistrate în oraș ultimii doi ani sugerează o tendință spre nivelul mediului rural din republică.

În anul 2018 numărul de nașteri a fost cu cca 25% mai mic decât cel de decese (160 nou-născuți), iar natalitatea din oraș în perioada de referință s-a manifestat la fel de oscilatoriu ca și mortalitatea. În acest sens în perioada ultimilor 12 ani se fac observate două valuri de nașteri: primul 2007-2013 și al doilea cu efective mai mici de nou-născuți 2013-2018. Prin urmare, în oraș se înregistrează o tendință ușoară de reducere a numărului de nașteri.

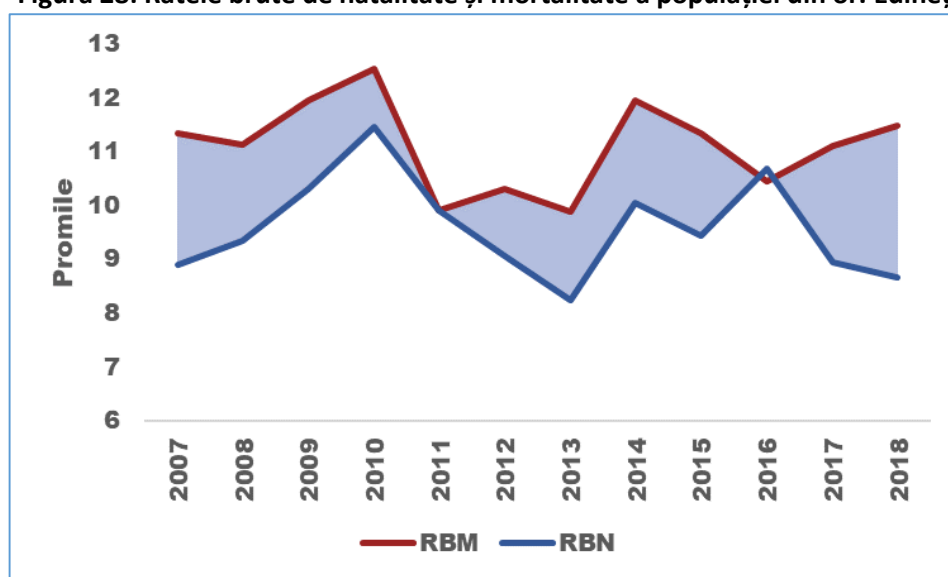
Figura 26: Nou-născuții în or. Edineț, 2007-2018

Rata de natalitate din or. Edineț în anul 2018 a fost de cca 8,7‰ aceasta depășind nivelul general din mediul urban din republică (7,9‰) și plasându-se sub nivelul ratei natalității mediului rural. Prin urmare, comparând evoluția ratelor de natalitate din oraș se observă o apropiere mai mare a acestora de situația generală din orașele republicii.

Figura 27: Rată de natalitate în or. Edineț, 2007-2018

Cu toate acestea evoluția ratei brute de natalitate din or. Edineț a fost mult mai accidentată decât cea din orașele republicii. Favorabil pentru natalitatea din oraș este caracterul mai lent al tendinței generale de reducere comparativ cu cel din mediul rural din republică.

Confruntarea ratelor brute de natalitate și mortalitate vor determina nivelul ratei brute a sporului natural, care din cauza devansării ratei brute de natalității de către cea a mortalității a fost negativă în aproape toată perioada analizată.

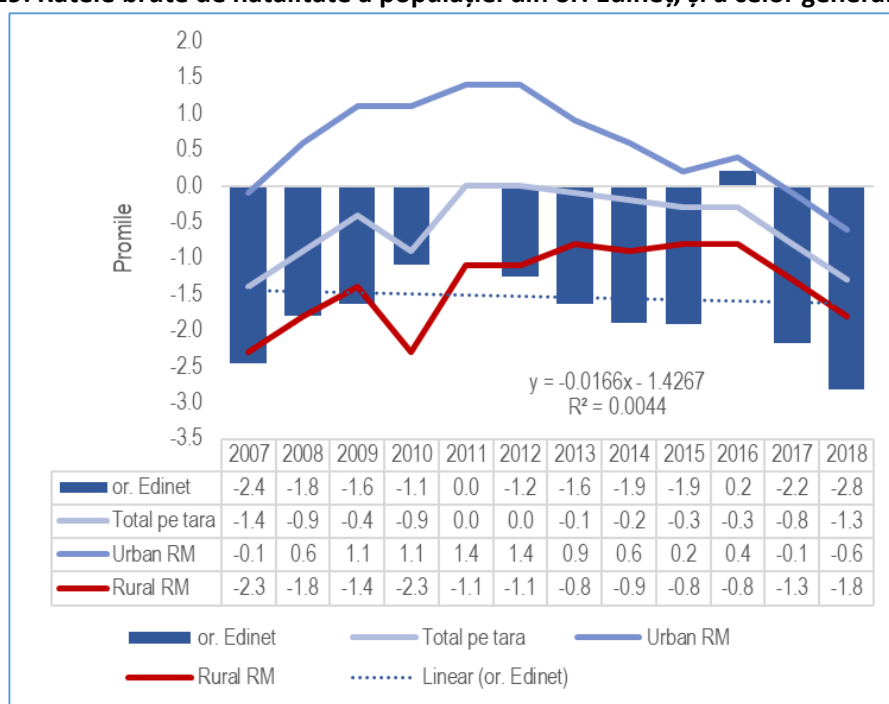
Figura 28: Ratele brute de natalitate și mortalitate a populației din or. Edineț

Astfel, rata sporului natural din or. Edineț în anul 2018 indică o reducere nesemnificativă de cca 2.8 persoane la 1000 de locuitori, nivelul acestuia fiind mai mare cu cca 1 punct promilic decât rata sporului natural din mediul rural al republicii.

Urmărind evoluția în timp a sporului natural din or. Edineț se atestă o devansare a tuturor indicatorilor generali pe republică aproape în întreaga perioadă de referință, ceea ce indică un caracter negativ de

manifestare a raportului dintre nașteri și decese. Aproximarea brută cu o linie trend la fel pune în evidență o reducere generală a ratei sporului natural din oraș.

Figura 29: Ratele brute de natalitate a populației din or. Edineț, și a celor generale din RM

În aceste împrejurări sporul natural negativ a contribuit la o reducere agregată a populației orașului de cca 339 locuitori.

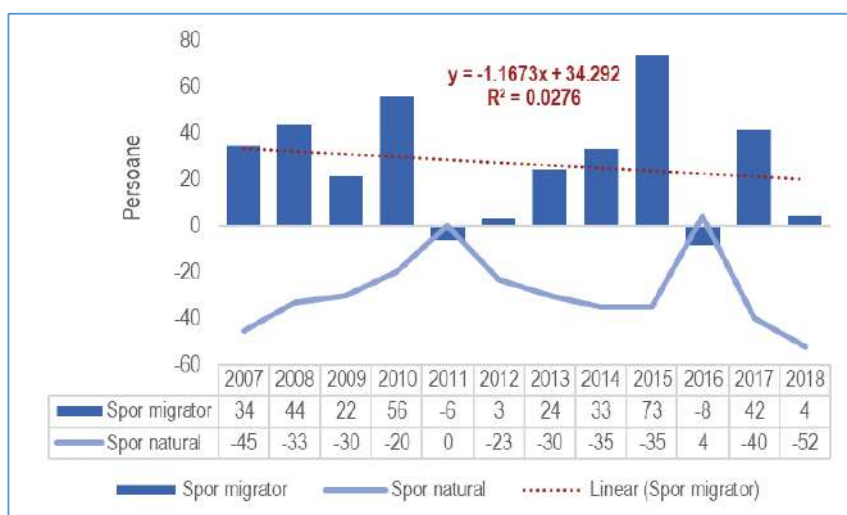
3.4.6 Migrația populației

Informațiile privind fluxurile migratorii înregistrate în or. Edineț lipsesc, încât efectivul sporului migrator pentru perioada de referință a fost estimat pe baza datelor disponibile privind populația la început de an și sporul natural (nașteri-decese) aferent fiecărui an.

Astfel, fluxurile migratorii, estimate conform procedurii descrise, și respectiv rata sporului migrator se prezintă drept factori pozitivi, care compensează aproape în fiecare an din perioada analizată (2007-2018) pierderile provocate de excedentul deceselor față de nașteri.

Cu toate acestea valorile privind sporul migrator din orașul Edineț prezintă nivele nesemnificative, sub limita orașelor de aceeași talie.

În general, în perioada 2007-2019, migrația a contribuit la o creștere nesemnificativă a populației din oraș, de cca +320 persoane, valoare comparabilă cu valoarea inversă a sporului natural, care a determinat o scădere a populației pentru aceeași perioadă cu cca 339 locuitori.

Figura 30: Rata brută a sporului natural și rata migrației din or. Edineț

În contextul analizei efectivului populației și a proceselor demografice din or. Edineț vom rezuma cu faptul că în perioada analizată efectivul populației orașului nu a suportat modificări semnificative.

În schimb au fost constatate modificări structurale defavorabile ale populației după sexe și vârste, capabile să determine pe viitor o reducere mai consistentă a numărului populației prin sporul natural negativ. Prin urmare se solicită promovarea unei politici demografice active pentru diminuarea disparităților descrise.

3.4.7 Prognoza populației orașului Edineț

Evoluțiile demografice înregistrate în perioadele anterioare, care au făcut obiectul diagnosticului populației or. Edineț, reprezintă o surse importante pentru traiectoriile pe care le va înregistra efectivul și structura populație orașului în viitor.

Principalele momente care va fi important să le reținem se referă la diversele aspecte cantitative și calitative constatate în faza diagnozei, și de care va fi necesar să se țină cont în faza elaborării unor proiecții demografice. Printre acestea merită a fi menționate cele mai importante:

- ✓ Numărul de locuitori ai orașului a înregistrat în ultimii 12 ani o relativă stabilitate, după o creștere semnificativă până la nivelul de cca 20 mii locuitori (1990), după care pe următorii 14 ani s-a înregistrat o reducere a efectivului populației, determinată în special de sporul natural negativ, reducere compensată pe deplin de sporul migrator pozitiv.
- ✓ Rate excesive de mortalitate, determinate de structura demografică îmbătrânită a populației;
- ✓ Rate mici ale natalității comparativ cu cele generale pe republică;
- ✓ Evoluția stabilă a efectivului populației determinată de atractivitatea centrelor raionale pe plan local;

Factorii descriși la care se asociază și o serie de alți factori sunt capabili să amâne o reducere semnificativă a numărului de locuitori din localitate, în timp ce creșterea numărului populației fără contribuția unor sporuri mecanice este imposibilă.

În acest sens se va pune în evidență o capacitate biologică în curs de recesiune a populației din localitate, care ia în considerație situația demografică (natalitate/mortalitate) și potențialul de reproducere a populației deja stabilită în or. Edineț.

Analiza populației or. Edineț ca un sistem închis, din care nu pleacă (emigrează) și în care nu intră nimeni (imigrația) ne va sugera un alt tablou de viitor. În acest sens va fi suficient să se pună în evidență faptul că pe cale naturală populația descrește și va descrește în proporții mai importante și pe viitor.

În continuarea se va realiza o proiecție (prognoză) demografică a orașului pentru un viitor detașat de prezent la cca 20 de ani (perioadă cuprinsă între medie și lungă), făcându-se abstracție de influența mediului extern asupra localității prin intermediul migrației.

Prognoza populației a fost realizată prin **metoda componentelor** (metodă curentă de prognoză demografică) la care au fost asociate și alte metode de analiză statistică și demografică (regresie, modelare a seriilor de timp, etc.).

Pe poziția populației inițiale pentru activitățile de prognoză demografică a fost preluată populația or. Edineț la data de 01/01/2015, repartizată pe sexe și grupe cincinale de vârstă, deși în stabilirea ipotezelor privind dinamica populației și a altor procese demografice au fost exploatate și alte distribuții ale populației orașului Edineț.

Sprijinindu-ne pe ipoteza unei dinamici uniforme a structurii pe sexe și vârste, și dispunând de efectivele totale ale populației pentru anul 2015, au fost reconstituite efectivele de locuitori din oraș pentru anul 2020, după sexe și grupe cincinale de vârstă, pentru acest an.

Prin urmare calculele previzionale au demarat cu determinarea populației pentru 2020 până la orizontul previzional – 2040 (+20 ani).

Proiecțiile demografice au fost fundamentate pe baza tabelelor de mortalitate prescurtate (elaborate pe grupe cincinale de vârstă) elaborate pentru populația orașului Edineț din anul 2015.

Astfel, populația inițială a fost setată pornind de la presupunerea că mortalitatea din or. Edineț din 2015 este una reprezentativă pentru întreaga perioadă analizată (2007-2018) la baza prognozei a fost plasată distribuția pe vârste a mortalității populației din mediul urban al raionului Edineț.

În acest sens au fost elaborate tabele de mortalitate prescurtate pentru cele două sexe pe grupe cincinale de vârstă, și determinate în baza acestora probabilitățile de supraviețuire din cinci în cinci ani, pentru vârstele cuprinse între 0 și 100 ani.

Reieșind din ipoteza unui comportament reproductiv relativ omogen al contingentului fertil feminin din oraș cu cel al contingentului feminin din mediul urban al raionului Edineț, natalitatea de perspectivă din localitate a fost determinată în baza tabelului de fertilitate la baza cărui au fost plasate ratele specifice de fertilitate respective, înregistrate în 2015.

Imposibilitatea generării unor prognoze punctiforme (exacte) provoacă determinarea unor limite de variație a efectivelor prognozate, situație care solicită elaborarea a trei variante de prognoză, care se vor realiza în funcție de plauzibilitatea ipotezelor lansate.

În cazul prognozei numărului de locuitori ai or. Edineț se va opera cu 3 scenarii (variante) de prognoză, printre care:

SCENARIUL de REPER (mediu) care presupune:

- ✓ Ipoteza unei rate generale de mortalitate de cca. 8,7‰ care corespunde nivelului ratei generale de mortalitate (RGM) pentru anul 2015, în condițiile în care bărbații au fost caracterizați de o RGM de cca 9,9‰ iar femeile au avut o RGM de cca 7,7‰;
- ✓ ipoteza unei rate medii generale de fertilitate specifică or. Edineț, din anul 2015, de cca 44,2‰ și o vârstă medie a contingentului fertil feminin de cca 26,3 ani;
- ✓ în exclusivitate toate scenariile vor presupune o populație închisă, în care rata migrației va fi nulă.

SCENARIUL PESIMIST se constituie în baza unor valori minimale ale caracteristicilor pentru perioada 2007-2018, printre care:

- ✓ ipoteza unei situații defavorabile a ratei generale de mortalitate de cca 9,2‰ corespunzătoare RGM a bărbaților de cca 10,5‰ din 2010 și a RGM a femeilor de cca 8,0‰ din 2008, cu o tendință de creștere de cca 0,1 promile anual;
- ✓ ipoteza unei rate generale de fertilitate a femeilor defavorabile, de cca 36,9‰ și a vârstei medii a femeilor de cca 25,5 ani, situații specifice anului 2007.

SCENARIUL OPTIMIST s-a bazat pe valorile maxime înregistrate în or. Edineț, specifice perioadei 2007-2018:

- ✓ ipoteza unei situații favorabile a ratei generale de mortalitate de cca 8,2‰ și a unor RGM de cca 9,2‰ pentru bărbați și de 7,3‰ pentru femei, situații specifice anului 2017;
- ✓ ipoteza unei rate generale de fertilitate favorabile, situată la nivelul de cca. 46,2‰ înregistrată în or. Edineț în anul 2009, an în care vârsta medie a contingentului fertil feminin a fost de cca 25,9 ani.

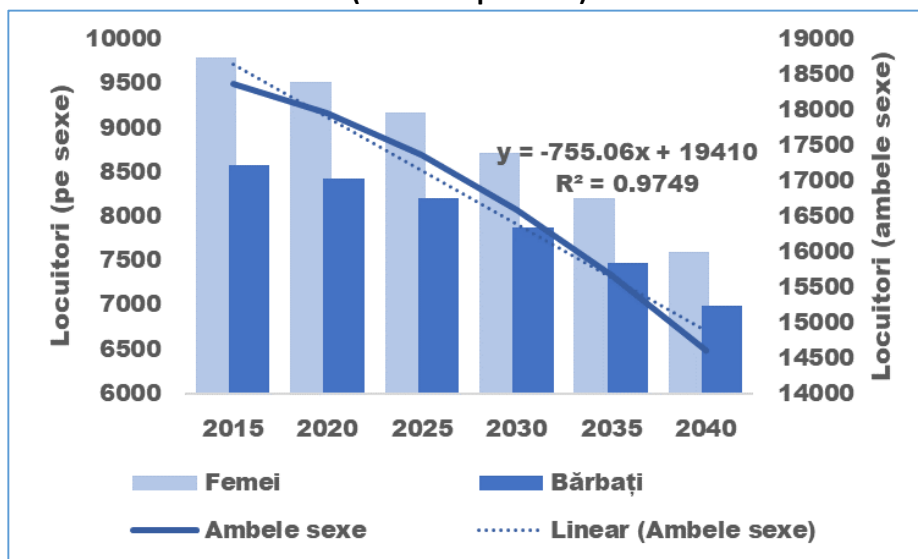
Se va insista pe enunțul conform căruia scenariile expuse nu presupun nici o ipoteză privind mișcarea migratoare, deoarece migrația va fi un element care va face obiectul unor abordări separate, și care va fi funcție de politicile urbane pe care le va adopta localitatea vis a vis necesitatea corectării efectivului și structurii populației prin intermediul fluxurilor migraționale.

3.4.7.1 Scenariului pesimist

Conform scenariului PESIMIST, care se bazează pe evoluții defavorabile ale fenomenelor demografice naturale (natalitate și mortalitate) care se vor manifesta constant și în perioada proiecției demografice, populația or. Edineț se va angaja într-o reducere considerabilă, încât efectivul populației spre orizontul previzional (anul 2040) va fi mai mic cu cca 3,8 mii locuitori decât efectivul populației din 2015 (reducere de cca 20,5%), și cu cca 3,35 mii locuitori (-18,6%) față de 2020.

Spre orizontul previzional sexul feminin din oraș se va reduce mai puternic decât cel feminin (-20,1% față de -17,0%), încât spre anul 2040 se așteaptă o reducere din dezechilibrul dintre cele două sexe.

Figura 31: Efectivul populației or. Edineț în 2015-2020 și cel proiectat pentru 2025-2040, pe sexe (scenariul pesimist)

Structura pe vârste a populației orașului, în condițiile unei optici pesimiste va fi afectată puternic prin reducerea considerabilă a efectivelor tinere ale populației, plasate la baza piramidei, și creșterea substanțială a efectivului populației vârstnice.

Figura 32: Piramida vârstelor populației, 2015

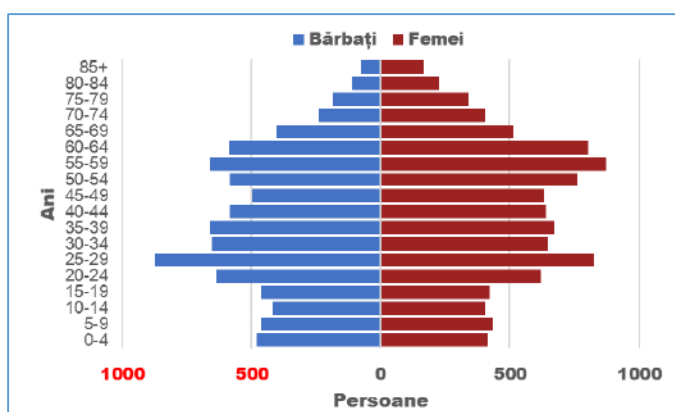
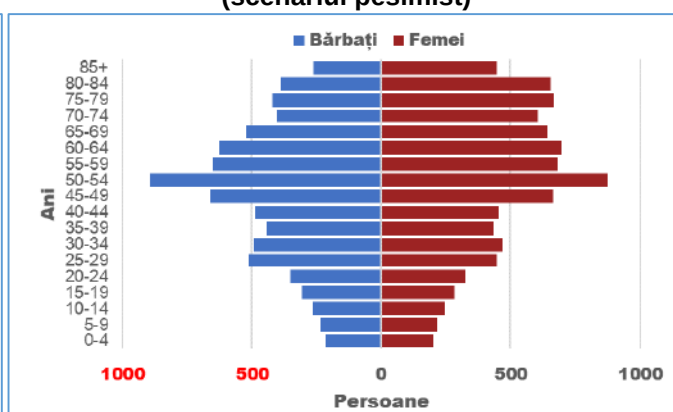

Figura 33: Piramida vârstelor populației, 2040 (scenariul pesimist)

Prin urmare, reducerea populației, determinată de prevalența deceselor asupra natalității, în condițiile unui spor migrator nul, va fi însoțit de modificări structurale defavorabile, orientate spre creșterea ponderii populației adulte și vârstnice, și reducerii continue a populației tinere.

Această stare a situației demografice din localitate, tratată ca un sistem închis (fără migrație), pune în pericol procesul de reproducere a populației pentru întreaga perioadă de prognoză, iar pentru a evita o astfel de situații se impune un „import” de resurse umane în vârstă fertilă.

3.4.7.2 Scenariului optimist

Scenariul OPTIMIST presupune situații mai favorabile ale fenomenelor demografice, bazate pe sporul natural, indicând o reducere mai lentă a populației localității.

Conform acestui scenariu, în perioada 2015-2040 populația or. Edineț se va reduce cu cca 1,22 mii locuitori (-6,6%), cu o reducere mai consistentă a numărului de femei (-830 persoane sau -7,9%) și una mai mică a populației masculine (-445 persoane sau -5,2%), iar dinamica previzională față de 2020 va indica o reducere a populației 1,39 mii locuitori (-7,5%), încât și în acest caz spre orizontul previzional se va reduce diferența dintre cele două sexe.

Figura 34: Efectivul populației or. Edineț în perioada 2015-2020 și cel previzionat pentru 2025-2040 (populație închisă - scenariul optimist)

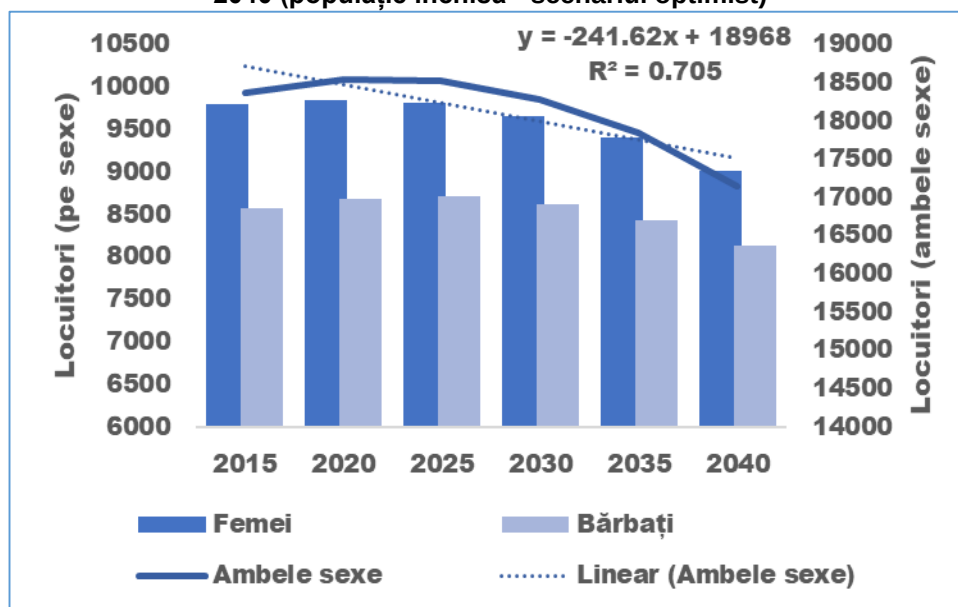

Figura 35: Piramida vârstelor populației or. Edineț, 2015

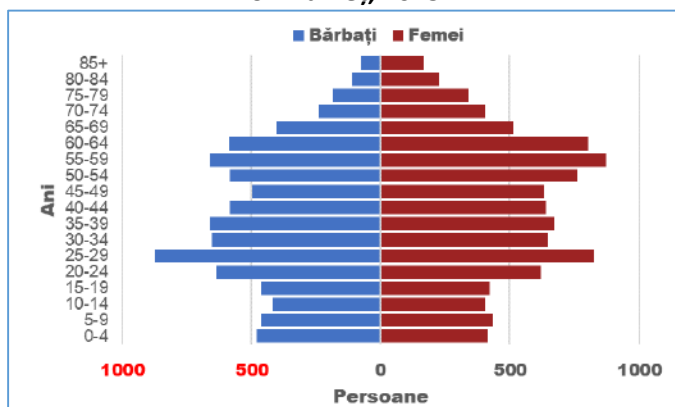
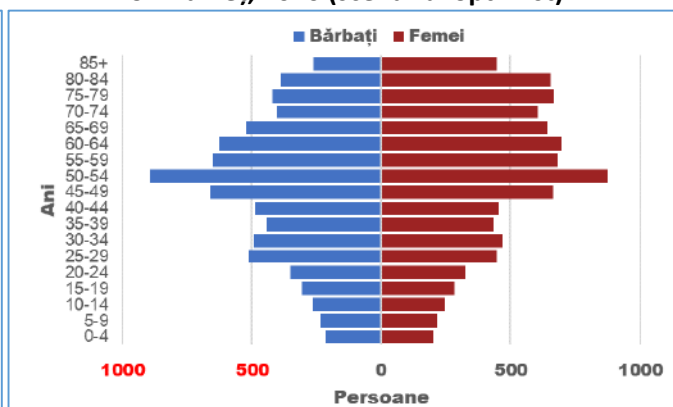

Figura 36: Piramida vârstelor populației or. Edineț, 2040 (scenariul optimist)

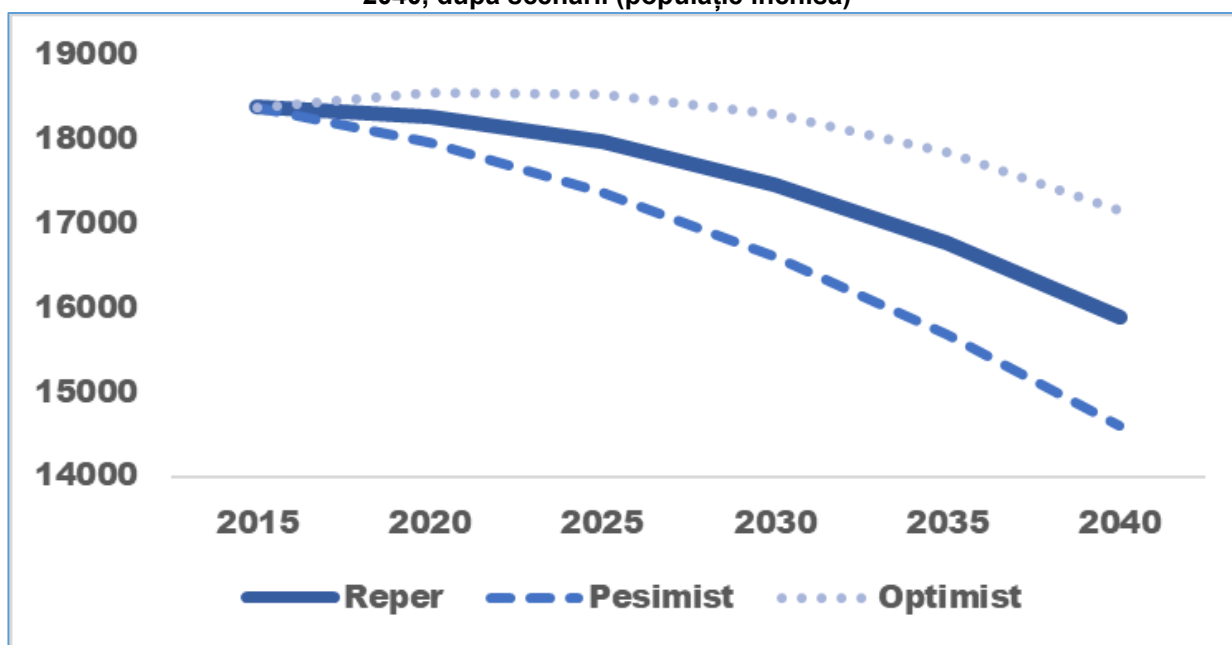

Reducerea mai lentă a populației, conform acestui scenariu, va fi însoțită de modificări structurale mai favorabile, deși și acestea prezintă o reducere consistentă a efectivului populației tinere.

Astfel, schimbările în intensitatea natalității va determina o creștere a populației în primii cinci ani ale perioadei de prognoză, urmate de reduceri mai lente în perioada următoare.

O sinteză asupra valorilor proiectate ale populației or. Edineț, pentru perioada 2025-2040, prin cele 3 scenarii poate fi vizualizată prin cronogramele care sugerează pentru orizontul previzional descreșteri valabile în toate cele trei cazuri, cu o probabilitate mai mare de realizare pentru varianta de reper.

Figura 37: Efectivul populației or. Edineț în perioada 2015-2020 și cel previzionat pentru 2025-2040, după scenarii (populație închisă)

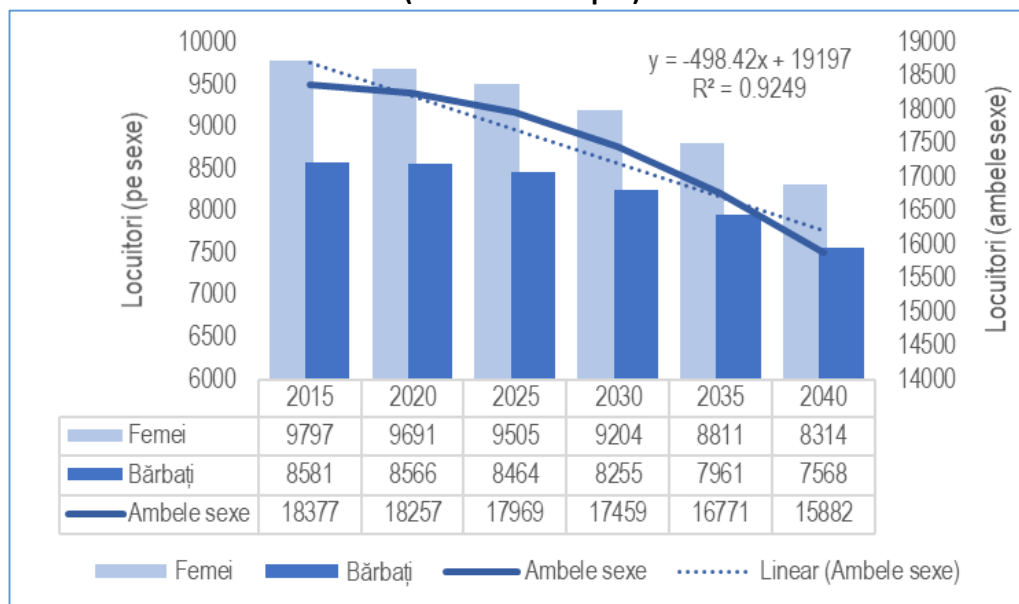

3.4.7.3 Scenariul de reper

Scenariul de reper a fost configurat pe situația înregistrată în anul 2015, an pentru care se dispune în exclusivitate de toate datele privind efectivul și structura populației, și cele referitoare la natalitate, fertilitate și mortalitate.

SCENARIUL de REPER (mediu) sugerează o reducere a populației orașului sub incidența factorilor naturali. În baza acestui scenariu populația orașului Edineț se va reduce continuu, inițial cu ritmuri mai lente, acestea devenind din ce în ce mai accentuate odată cu apropierea de orizontul previzional.

Figura 38: Efectivul populației or. Edineț în 2015-2020 și cel proiectat pentru 2025-2040, pe sexe (scenariul de reper)

De fapt valorile predicției populației în baza acestui scenariu se plasează exact între cele două scenarii (favorabil și defavorabil), indicând o reducere a populației în perioada 2020 cu cca 2,38 mii locuitori (-13,0%), reducerea numărului de femei fiind mai pronunțată (-1,38 mii persoane sau -14,2%) decât cea a bărbaților (-998 persoane sau -11,7%).

Figura 39: Piramida vârstelor populației or. Edineț, 2015

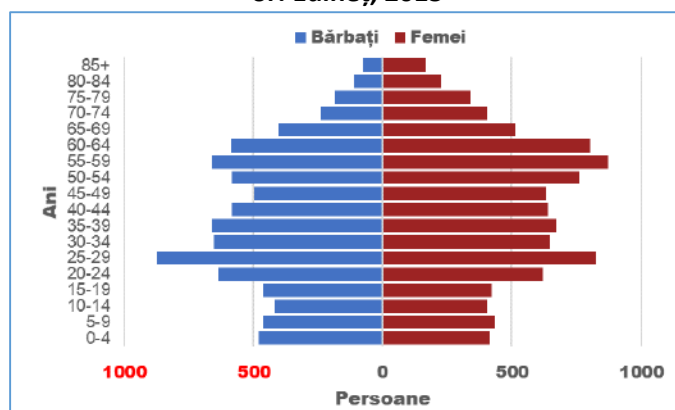
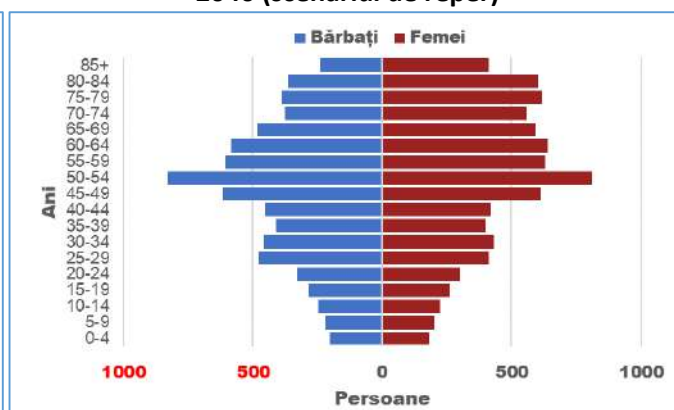
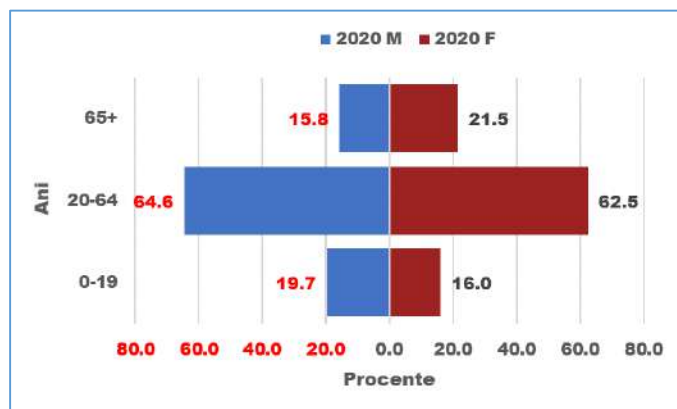
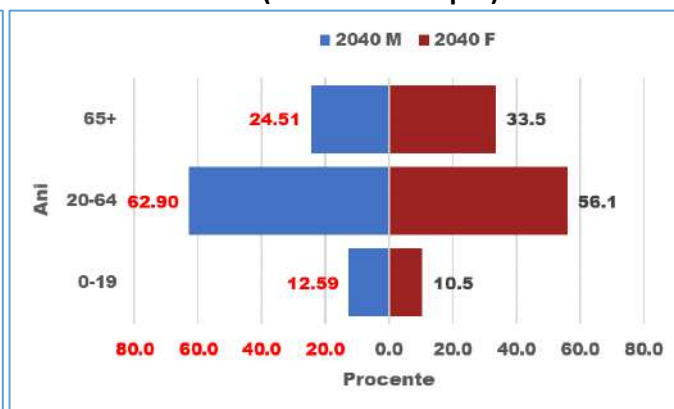

Figura 40: Piramida vârstelor populației or. Edineț, 2040 (scenariul de reper)

În acest context asociat dinamicii negative a numărului populației se va sesiza și modificări structurale puternice, sub aspectul creșterii continue și destul de pronunțate a ponderii populației vârstnice, în timp ce ponderea segmentului tânăr și a celui adult se vor reduce.

Figura 41: Piramida vârstelor populației or. Edineț, 2015**Figura 42: Piramida vârstelor populației or. Edineț, 2040 (scenariul de reper)**

Situația modificărilor structurale defavorabile poate fi observată mai clar printr-o manieră mai sugestivă, comparând modificările structurale pe grupele mari de vârste.

Astfel, cea mai mare modificare în perioada 2020-2040 o va suporta contingentul feminin vârstnic care va crește cu cca 12 pp, în timp ce cea mai mare reducere au suportat-o băieții tineri (-7,1 pp). Se va reduce și contingentul populației adulte, cu precădere cel feminin (-6,4 pp).

Prin urmare, în orașul Edineț se solicită promovarea unei politici demografice active, chemată să frâneze reducerea puternică a contingentului populației tinere, ceea ce ar reduce și din nivelul îmbătrânirii demografice excesive.

3.4.8 Prognoza populației satelor Alexăndreni și Gordineștii Noi

3.4.8.1 Scenariul pesimist

Varianta pesimistă a fost fundamentată pe cele mai defavorabile situații privind manifestările demografice din perioada 2010-2019:

- ✓ ipoteza unor situații defavorabile a ratelor generale de mortalitate de cca 14,3% corespunzătoare RGM a bărbaților din 2010 de cca 15,5% și a RGM a femeilor de cca 13,5%, cu o tendință de reduce de cca 0,2 promile anual;
- ✓ ipoteza unei rate generale de fertilitate a femeilor defavorabile, de cca 41,8% și a vârstei medii a femeilor de cca 24,3 ani, situații specifice anului 2018.

Proiecția demografică a populației s. Alexăndreni (2020-2040)

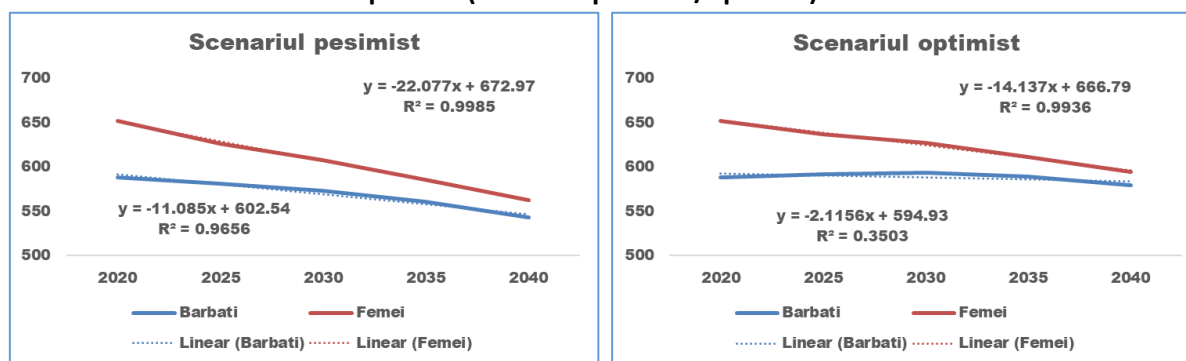
În aceste condiții în perioada de proiecției demografice (2020-2040) populația s. Alexăndreni va intra într-un declin considerabil, încât la orizontul previzional numărul populației va fi cu cca 10,9% mai mic decât în anul 2020.

Tabelul 12: Populația prezentă pe sexe din satele mun. Edineț (2020-2040)

	2020	2025	2030	2035	2040	I _{40/20} (%)
s. Alexăndreni						
Bărbați	588	581	573	561	543	92.3
Femei	652	627	608	585	562	86.2
Ambele sexe	1241	1208	1181	1146	1106	89.1
s. Gordineștii Noi						
Bărbați	145	143	141	139	135	92.6
Femei	157	151	147	142	137	87.2
Ambele sexe	303	295	289	281	272	89.8

Populația feminină din s. Alexăndreni s-a impus cu o reducere mai consistentă (-13,8%) decât cea masculină (-7,7%), încât în perioada de prognoză va crește echilibrul dintre cele două sexe.

Figura 43: Efectivul populației s. Alexăndreni în 2020 și cel proiectat pentru 2025-2040, pe sexe (scenariul pesimist/optimist)

Astfel, conform scenariului pesimist efectivul populației s. Alexăndreni pe sexe și vârste se va prezenta ca în figura de mai jos.

Figura 44: Piramida vârstelor populației s. Alexăndreni, 2020

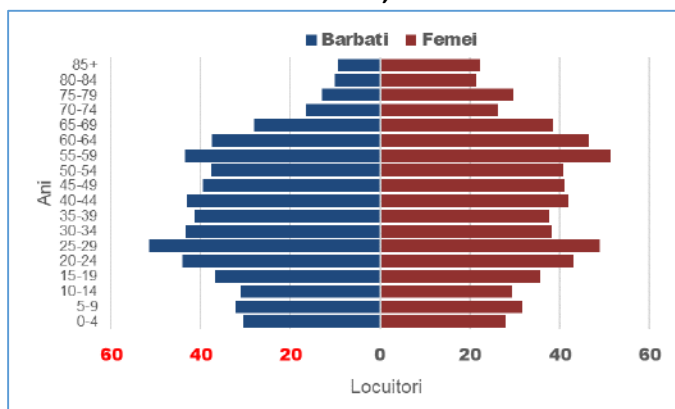
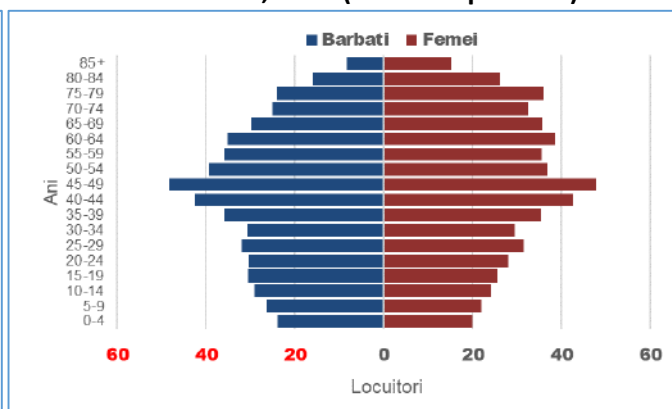

Figura 45: Piramida vârstelor populației s. Alexăndreni, 2040 (scenariul pesimist)

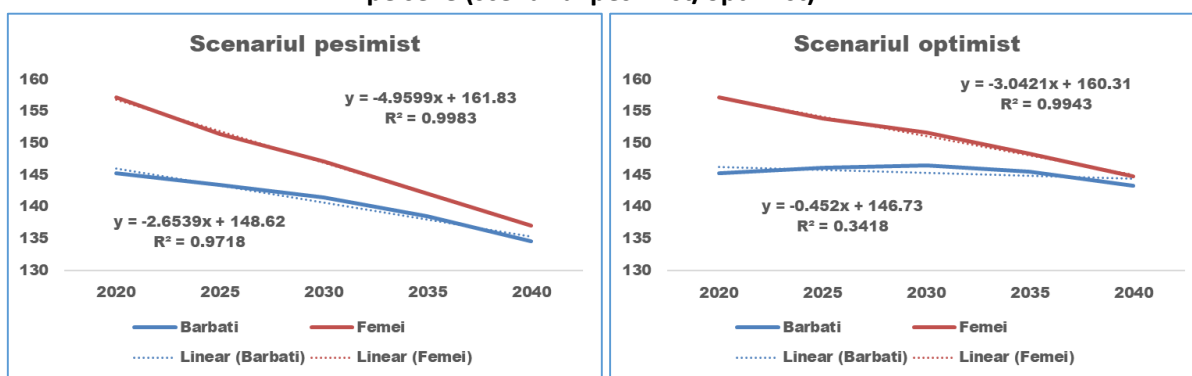
În condițiile scenariului pesimist, efectivele populației s. Alexăndreni se va reduce preponderent pe contul populației plasate la baza piramidei (populației tinere) și a populației adulte cu vârsta cuprinsă între 20 și 39 ani.

La fel se observă o umplere a zonei superioare a piramidei, ceea ce relatează un proces de îmbătrânire demografică a populației.

Proiecția demografică a populației s. Gordineștii Noi (2020-2040)

Conform scenariului pesimist, populația din s. Gordineștii Noi în perioada previzională se va reduce cu cca 10,2%, cu o reducere mai consistentă a efectivului de femei (-12,8%) și mai redusă a numărului de bărbați (-7,4%).

Figura 46: Efectivul populației s. Gordineștii Noi în 2020 și cel proiectat pentru 2025-2040, pe sexe (scenariul pesimist/optimist)

Conform scenariu pesimist populația satului Gordineștii noi spre orizontul previzional 2040 pe lângă reducerea numerică va suporta și anumite modificări structurale ale populației, care se vor lega de îngustarea bazei piramidei vârstelor (reducerea numărului populației tinere) și umplerea zone superioare a piramidei vârstelor (creșterea numărului populației vârstnice), însoțite și de o relativă echilibrare a efectivelor populației la vârstele avansate.

Figura 47: Piramida vârstelor populației s. Gordineștii noi, 2020

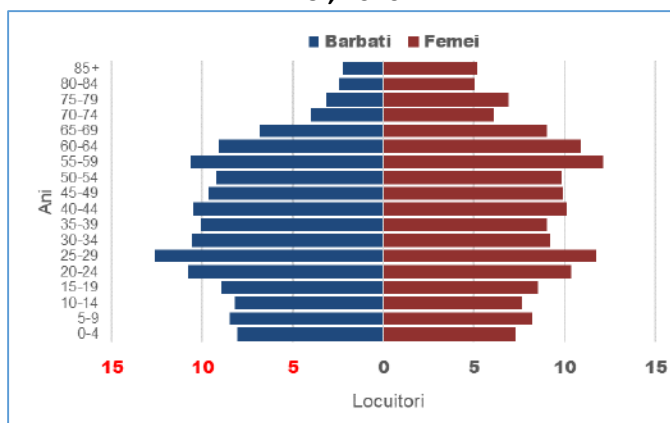
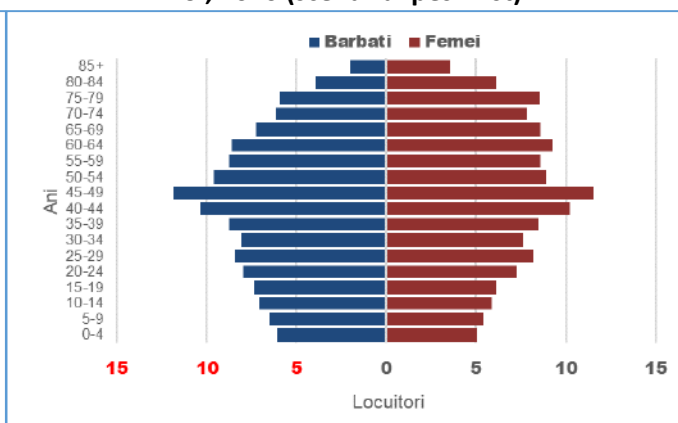

Figura 48: Piramida vârstelor populației s. Gordineștii noi, 2040 (scenariul pesimist)

3.4.8.2 Scenariul optimist

Scenariul optimist s-a fundamentat pe cele mai favorabile situații privind manifestările demografice din perioada 2010-2019 și anume:

- ✓ ipoteza unor situații favorabile a ratelor generale de mortalitate de cca 11,8‰ din 2017, căreia îi corespunde o RGM a bărbaților de cca 12,8‰ și a RGM a femeilor de cca 11,2‰, cu o tendință de reducere de cca 0,19 promile anual;
- ✓ ipoteza unei rate favorabile generale de fertilitate a femeilor, de cca 48,5‰, corespunzătoare anului 2015, în condițiile unei vârste medii a femeilor de cca 23,1 ani.

Proiecția demografică a populației s. Alexăndreni (2020-2040)

În aceste condiții populația prezentă a s. Alexăndreni, în perioada 2020-2040, va înregistra o reducere cu circa 5,4%, în condițiile unei reduceri mai consistente a numărului de femei (-8,9%), și a unei relative stabilități (creștere până la mijlocul perioadei previzionale, urmată de o descreștere aproximativ similară) a populației masculine (-1,6%).

Distribuția populației după vârstă în baza scenariului optimist va presupune spre orizontul previzional (2040) un efectiv relativ mai consistent (comparativ cu varianta pesimistă) a populației cu vârsta cuprinsă între 14 și 20 de ani, și un efectiv mai consistent a populației vârstnice feminine.

Figura 49: Piramida vârstelor populației s. Alexăndreni, 2040 (scenariul optimist)

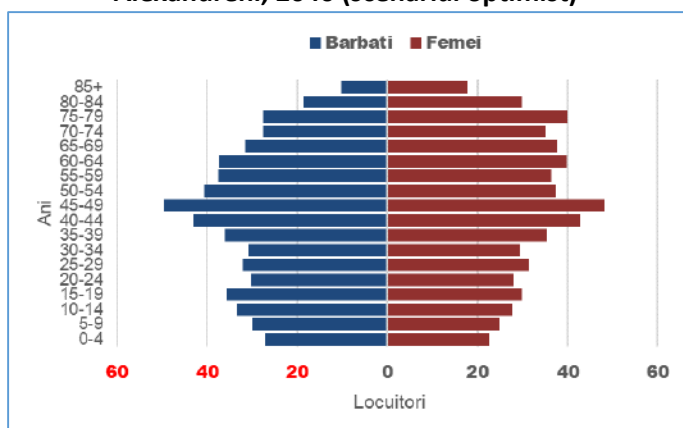
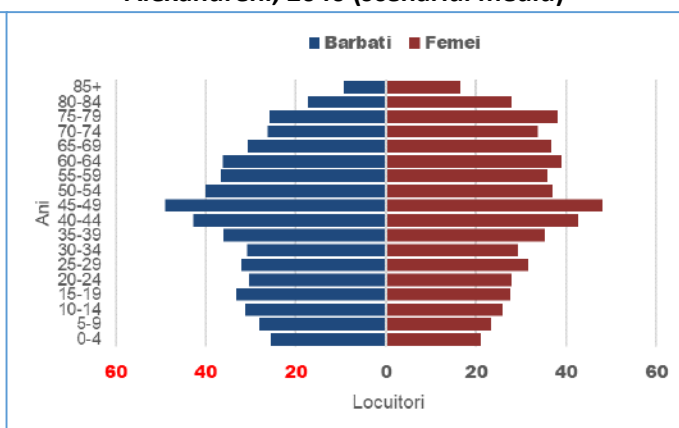

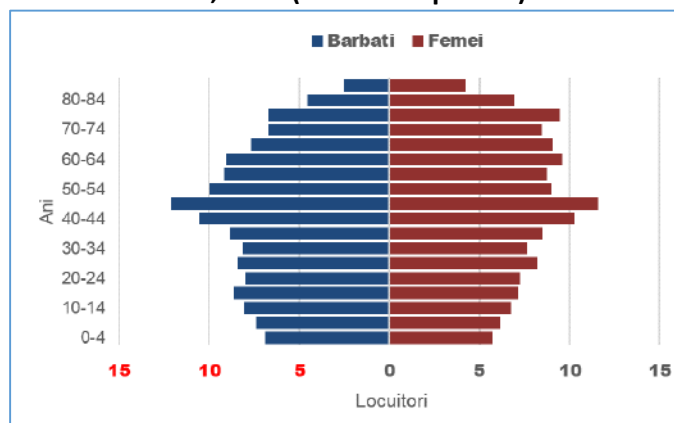
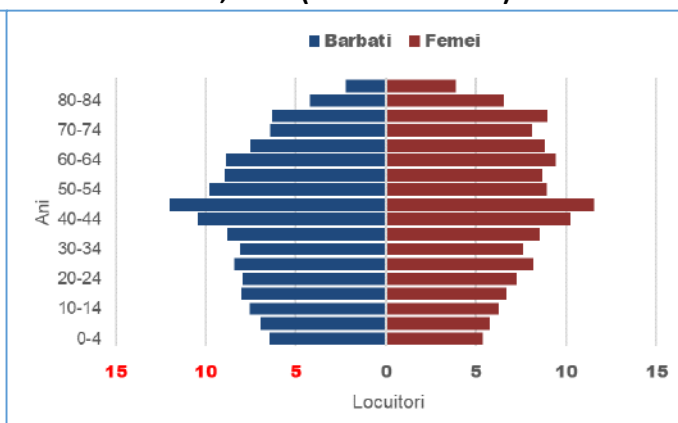
Figura 50: Piramida vârstelor populației s. Alexăndreni, 2040 (scenariul mediu)

Proiecția demografică a populației s. Gordineștii noi (2020-2040)

În cazul satului Gordineștii Noi dinamica populației în baza ipotezelor scenariului optimist vă înregistra ritmuri mai lente (ca în cazul s. Alexăndreni) de reducere iar populația satului în 2040 se va reduce cu circa 4,8 procente, cu o reducere mai consistentă a numărului de femei de 7,9% și o reducere mai lentă a bărbaților cu 1,4%.

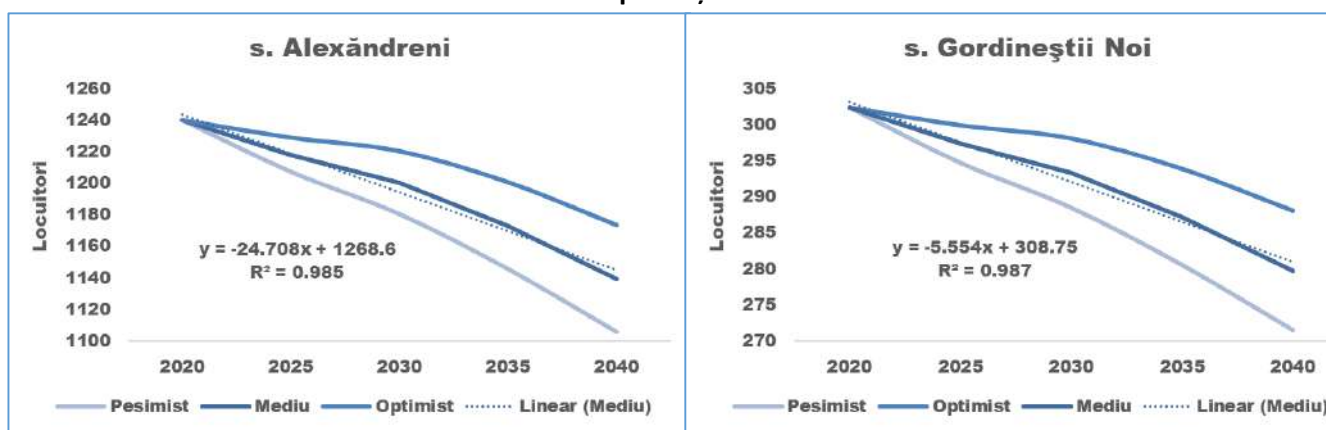
În distribuția populației s. Gordineștii Noi sub incidența unor efective de nașteri mai mari și a unei mortalități moderate (în special a populației vârstnice) se va produce o relativă uniformizare a populației pe vârste, încât se va tinde la o proporționalitate a populației pe grupele meri de vârstă.

Figura 51: Piramida vârstelor populației s. Gordineștii Noi, 2040 (scenariul optimist)**Figura 52: Piramida vârstelor populației s. Gordineștii Noi, 2040 (scenariul mediu)**

Astfel, conform scenariului optimist, spre orizontul previzional populația vârstnică a satului se va majora cu cca 50,8%, în timp ce populația adultă se va reduce cu cca 9,5% iar cea tânără se va micșora cu cca 8%.

3.4.8.3 Scenariul mediu

Scenariul mediu al proiecțiilor demografice pentru cele două sate ale municipiului presupun combinarea ipotezelor celor două scenarii prezentate anterior, încât valorile estimate în baza acestei variante se vor plasa la mijloc.

Figura 53: Efectivul populației satelor mun. Edineț în 2020 și cel proiectat pentru 2025-2040, după scenarii de proiecție

În baza acestui scenariu, care se sprijină numai pe capacitatea biologică internă (fără migrațiune), populația ambelor sate fără o intervenție activă, capabilă să modifice structura după vârste, va intra într-un proces recesiune continuă, care se va solda cu reducerea cu cca 8,1% a populației s. Alexandreni, ceea ce corespunde unei reduceri de cca 25 locuitori pe an, și cu cca -7,5% a populației din s. Gordineștii Noi (cca -6 locuitori pe an).

3.5 ZONAREA TERITORIULUI

3.5.1 Bilanțul teritoriului

#	Categoria	Destinația	Suprafața (ha)
1	Agricol	Arabil	3085,47
2		Pășune	295,47
3	Comercial	Comerțul mixt (locuințe, magazine, birouri, bănci)	2,01
4		Comerțul general (markete, mall-uri etc) în construcții independente	1,41
5		Comerțul cu amănuntul (alimentar, de uz personal și servicii de prima necesitate etc)	6,67
6		Comerț greu (produse casnice, industriale, servicii de reparație, etc.)	46,28
7	Cultură	Biblioteci	0,01
8		Instituție de cult (biserici, case de rugăciuni etc)	4,04
9		Obiectiv culturale	1,31
10	Drumuri	Drumuri	355,12
11		Nespecificat	4,84
12	Educație	Instituții de educație timpurie (creșe, grădinițe)	4,74
13		Instituții de învățământ profesional tehnic (școli profesionale/colegii)	0,89
14		Instituții școlare (școli primare, gimnazii, licee)	15,34
15		Obiective sportive	5,03
16		Școli de artă / Centre de creație	0,09
17		Centre de tineret	0,19
18	Industrie	Depozite industriale și comunale	7,49
19		Industria de prelucrare (de manufactură)	34,12
20		Complex de prelucrare a produselor agricole	3,48
21		Industria agricolă (abatoare, ferme, fabrici, moară etc)	35,64
22	Locative	Blocuri locative	39,45
23		Case individuale	640,06
24	Rezerva APL	Rezerva APL	402,46
25	Sănătate	Sănătate policlinici / oficii ale medicilor de familie	1,44
26		Sănătate Spitale	6,69
27	Securitate și siguranță publică	Obiectiv militar	0,14
28		Poliția	1,15
29		Pompieri	0,11
30	Servicii publice	2,39	2,39
31		0,06	0,06
32		0,48	0,48
33	Servicii comunale	Cimitir, servicii funerare	12,96
34		Servicii auto (întreținere, reparații, parcuri, garaje etc)	8,50
35		Servicii comunale	7,76
36	Spații verzi	Spații verzi (păduri, parcuri, scuaruri etc)	949,17
37		Zone virane a scurgerilor de apă	321,41
38	Utilități publice	Transport, telecomunicație și ale infrastructurii edilitare	24,84
Total			6328,72

3.5.2 Structura teritoriului

Municipiul Edineț are o suprafață de 6328,72 ha, ceea ce constituie 0,18% din suprafața Republicii Moldova, conform Cadastrului funciar al țării.

Teritorial, mun. Edineț poate fi împărțit în 5 zone:

1: Zona de Centru, dispune de o infrastructură dezvoltată cu drumuri asfaltate și căi pietonale pentru accesul ușor al tuturor categoriilor de persoane. În această zonă activează majoritatea agenților economici. În același timp, zona este atractivă pentru agenții economici care investesc în construirea blocurilor cu multe niveluri. Aici sunt 99% din instituțiile publice.

Totodată, zona dispune de spații de agrement, inclusiv Grădina Publică "Vasile Alecsandri", ceea ce marchează un punct de atracție pentru locuitorii municipiului, dar și din afara acestuia. Zona este bine conectată cu transport public cu restul zonelor orașului.

2: Zona de Vest, se află la periferia orașului Edineț, nu dispune de infrastructură suficientă pentru funcționare care ar răspunde tuturor necesităților locuitorilor. Zona nu este atractivă pentru agenții economici, cu toate că este mărginită de traseul național M5 și strada centrală a orașului. Din considerentele de amplasare și a calității infrastructurii, în zonă persistă riscuri înalte de infracțiuni (lipsește iluminatul stradal) și accidente rutiere (lipsește indicatoare rutiere, iar străzile sunt într-o condiție destul de problematică).

3: Zona de Nord, la fel situată la periferia orașului, nu dispune de infrastructură stradală suficientă (drumuri, căi de acces pietonal și iluminat stradal) pentru a satisface necesitățile locuitorilor și ar spori calitatea vieții în zonă. Zona nu este atractivă pentru agenții economici, deși este bine situată lângă traseul național M5, iar o parte a zonei se extinde spre centrul orașului. La 100 m distanță se află zona Parcul Industrial, iar din cauza traficului sporit de automobile, se înregistrează numeroase accidente rutiere, la fel se înregistrează niveluri înalte de poluare a aerului și zgomotului. În zonă se înregistrează un nivel înalt de infracțiuni, din cauza lipsei iluminatului nocturn.

4: Zona Nord-Est, este o zonă nouă situată la periferia orașului. Prezintă un grup de 580 de sectoare locative care au fost atribuite pe segmente pe perioada mai multor ani. Asta a dus la o dezvoltare nearmonioasă a rețelelor de comunicare. La moment zona nu dispune de infrastructură a rețelelor edilitare (drumuri, căi de acces pietonal, apă, canalizare) bine dezvoltată.

5: Zona de Sud este cea mai veche parte a orașului. Infrastructura edilitară prezentă este la fel de veche și necesită lucrări de reabilitare continue. Zona se extinde spre partea centrală a orașului. Aici sunt înregistrați puțin agenți economici, unul din motive fiind amplasamentul deluros al zonei care îngreunează circulația.

Din suprafața totală a municipiului, cea mai mare pondere a terenurilor, de 55,73%, o au celea în proprietatea privată. Ele sunt deținute de 9 280 de persoane fizice și juridice, pe o suprafață de 3526,87 ha. Aceste terenuri pot fi utilizate pentru diferite necesități, cum ar fi: construcția spațiilor locative, dezvoltarea activităților cu caracter economic, zone de agrement, etc.

Ponderea terenurilor private din Edineț este puțin mai mică decât media națională, care constituie de 56,1% din total terenuri.

Terenurile-proprietate publică a APL au o pondere mai redusă, de 28,13 % sau 1780,07 ha. Dar această pondere este mai mare decât media națională, care constituie 20,7%.

Tabelul 13: Structura terenurilor după forma de proprietate

#	Categoriile și deținători de terenuri	Numărul deținătorilor funciari	Suprafața totală, ha	Pondere %
1.	Terenuri proprietate publică a statului	10	1021,78	16,15
2.	Terenurile proprietate publică a unității administrativ-teritoriale	5007	1780,07	28,13
3.	Terenurile aflate în proprietate privată	9280	3526,87	55,73
	Total	14297	6328,72	100,00

Sursa: Cadastrul funciar al mun. Edineț actualizat 28.11.2021

Terenurile proprietate-publică a statului dețin cea mai mică pondere, de 16,15%, ceea ce constituie 1 021,78 ha, spre deosebire de media națională, care este mai mare, fiind de 23,9%.

Intravilanul localităților Edineț, Alexăndreni și Gordineștii Noi ocupă 1221,25 ha, ceea ce constituie 19,30%, iar extravilanul are 5107,53 ha sau 80,7% din totalul suprafeței municipiului.

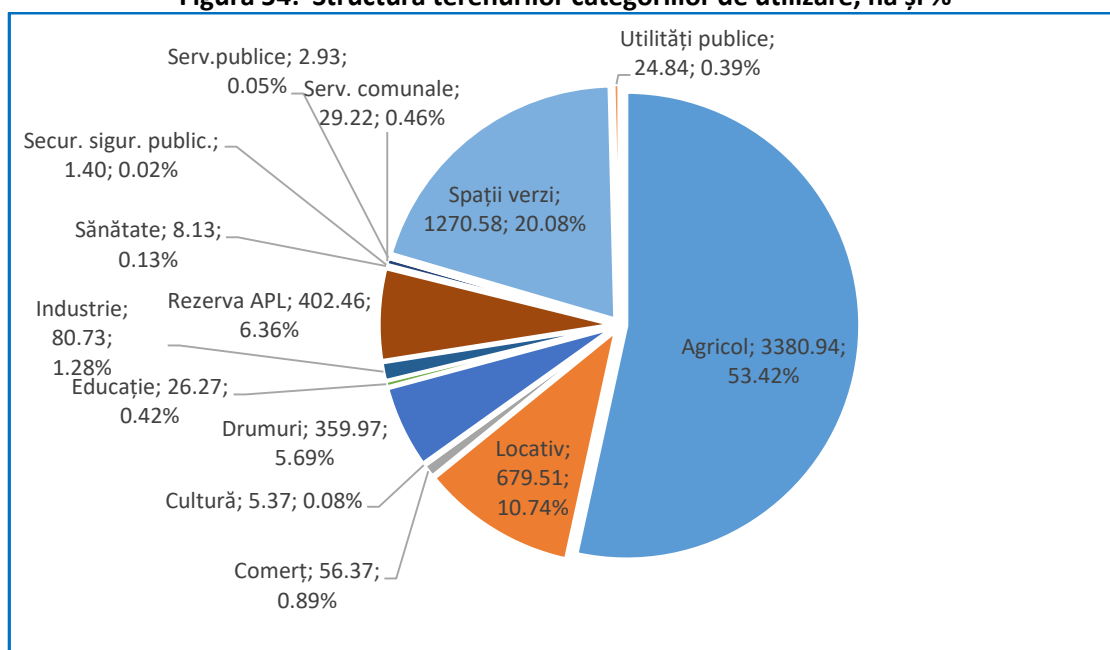
În funcție de destinația utilizării, cea mai mare parte a terenurilor municipiului Edineț sunt cele cu destinație agricolă – 3380,94 ha sau 53,42% din totalul suprafeței municipiului.

Terenurile spațiilor verzi și apelor formează 1270,58 ha sau 20,08% din total terenuri, fiind mai mare ca media națională.

Terenurile destinate fondului locativ ocupă 679,51 ha, ceea ce constituie 10,74% din total. Drumurile ocupă 359,97 ha sau 5,69% din suprafața municipiului.

Celelalte tipuri de terenuri au o pondere sumară mult mai redusă, de 3,72%, ceea ce constituie 235,26 ha. Respectiv, ele sunt următoarele:

- ☑ Industria - 80,73 ha;
- ☑ Comerț și servicii - 56,37 ha;
- ☑ Servicii comunale - 29,22 ha;
- ☑ Educație, tineret, sport - 26,27 ha;
- ☑ Ocrotirea sănătății - 8,13 ha;
- ☑ Terenurile destinate culturii și cultelor - 5,37 ha;
- ☑ Securitate și siguranță publică - 1,40 ha;
- ☑ Terenurile destinate serviciilor administrative - 2,93 ha
- ☑ Transport, telecomunicație și altă infrastructură edilitară – 24,84 ha

Figura 54: Structura terenurilor categoriilor de utilizare, ha și %

Sursa: Cadastrul funciar al mun. Edineț actualizat 28.11.2021

3.5.2.1 Terenuri agricole

În structura terenurilor agricole, majoritatea sunt terenurile arabile, care au o pondere de 78,65% din totalul terenurilor, ceea ce constituie 2659,21 ha. Aceste terenuri sunt prelucrate cu culturi cerealiere și tehnice: grâu, porumb, floarea soarelui. Pășunile ocupă 295,47 ha sau 8,74% din total.

Plantațiile multianuale sunt reprezentate de livezi de măr (cca.90%), prun (7%) și cireș (3%), pe o suprafață totală de 354,97 ha. Terenurile neprelucrate (pârloaga) au o pondere nesemnificativă de 1,28% - 43,43 ha.

În structura terenurilor agricole, terenurile degradate și supuse eroziunii ocupă o suprafață redusă de 27,86 ha, fiind amplasate în extravilan, în văile râulețelor.

3.5.2.2 Terenurile spațiilor verzi și apelor

Zonele de odihnă și de agrement fac parte din carcasa ecologică a municipiului. Aceste terenuri cuprind spații verzi (păduri, parcuri, scuaruri, lacuri) de 949,17 ha și zone virane a scurgerilor de apă (râpi, râulețe) de 321,41 ha.

În intravilanul orașului există următoarele elementele de capital natural și de infrastructură pentru odihnă și agrement:

- ✓ Grădină publică din municipiul Edineț - amplasată în centrul municipiului, fiind amenajată cu teren de joacă pentru copii, teren de fitness și un teren de sport care necesită reabilitare, 3 lacuri situate în cascadă, care toate împreună formează o zonă de agrement. Grădina publică este situată în raza orașului și reprezintă o compoziție peisagistico-dendrologică, ocupând o suprafață de 44,5 ha. Zona centrală a parcului este amenajată cu havuzuri și fântâni. Un alt loc

al Grădinii publice „Vasile Alecsandri” este Insula de poveste, situată în mijlocul unui lac.

- ✓ 6 scuaruri ce ocupa în total peste 2,5 ha. Amplasarea acestora este în zona blocurilor locative ale orașului, sectorul central și periferii. În majoritatea cazurilor ele nu sunt amenajate și întreținute din cauza lipsei în cadrul APL a registrelor de evidență a lor. Din această cauză, APL nu poate planifica resurse bugetare pentru întreținerea lor. O altă problemă nesoluționată este că amplasarea acestor scuaruri este neuniformă și nu toate sectoarele locative dispun de scuaruri, inclusiv ele sunt lipsă în localitățile Gordinești Noi și Alexăndreni.

3.5.2.3 Terenurile fondului locativ

Teritorii pentru locuire sunt orientate spre consolidarea funcțiilor principale ale habitației. Terenurile spațiului locativ din mun. Edineț sunt structurate în 2 categorii:

- ✓ Blocurile locative pe o suprafață de 39,45 ha
- ✓ Case individuale pe o suprafață de 640,06 ha.

După anul 2010, sectorul construcțiilor din mun. Edineț nu a înregistrat nici o schimbare radicală. Din cauza cererii mici de locuințe, construcția spațiului locativ s-a dezvoltat puțin. Aceasta se datorează în mare parte exodului populației.

Capacitatea de procurarea a locuințelor este evaluată ca fiind joasă, iar populația optează pentru apartamente cu o singură cameră, care dispun de salon-dormitor, bucătărie, hol și baie. Prețul de piață al unui metru pătrat de apartament (în blocurile vechi) este, în medie, de 460-540 EUR/m². În blocurile noi acest preț este mai mare cu 20-30%. Prețul apartamentelor vechi se va menține o perioadă, după care va urma o stagnare. În cazul în care blocurile vechi nu vor fi reabilite, pe acest segment prețurile vor scădea.

Problema principală este fondul locativ învechit ori chiar degradat (în special blocurile locative), care nu corespunde standardelor moderne de confort și igienă, exigențelor de izolare termică, hidrofugă și de economie a energiei. Totodată este necesar să se atingă un obiectiv strategic - îmbunătățirea calității fondului locativ și asigurarea accesului la locuințe al tuturor păturilor sociale.

3.5.2.4 Drumuri și terenurile altor utilități publice

Utilitățile publice ocupă 384,81 ha, cuprinzând: drumurile 359,97 ha, teritoriul destinat transportului, telecomunicațiilor și ale infrastructurii edilitare – 24,84 ha.

La momentul elaborării Planului Urbanistic General, rețeaua de drumuri și străzi convențional este divizată în câteva categorii și tipuri. Rolul principal revine traseului internațional M14, care traversează de-a lungul orașul din partea de la Sud spre Nord, în continuare pe drumurile orășenești principale și cele secundare.

Pe strada centrală – strada Independenței sunt amplasate cele mai importante instituții publice sau private de la nivel local: 5 instituții publice, 6 instituții educative, 8 instituții din domeniul ocrotirii sănătății, 4 instituții cultural-sportive, 85 întreprinderi, autogara, piața orășenească. Strada Independenței este cea mai intens circulată stradă din Edineț (peste 1.000 de automobile/zi), starea carosabilului este bună. Totuși în perioadele de vârf (în mod special dimineața) artera principală este

suprasolicitată. O problemă majoră este lipsa parcarilor amenajate pentru fluidiza circuitului din zona centrală a municipiului.

După analiza și sistematizarea circulației transportului urmează să fie elaborate reglementări de organizare a circulației transportului de sens major și a terenurilor pentru parări, amplasarea terenurilor pentru construcția garajelor, etc.

În municipiul Edineț (or. Edineț, Alexăndreni și Gordineștii Noi) există mai multe sisteme centralizate de alimentare cu apă: i) sistemul centralizat de alimentare cu apă din or. Edineț, comun cu or. Cupcini, gestionat de către ÎM "Apă-Canal" Edineț, este asigurat cu apă din sursa de suprafață - lacul de acumulare Racovăț. ii) sisteme de alimentare cu apă din 15 fântâni arteziene ale or. Edineț; iii) sistemul centralizat de alimentare cu apă din localitatea Alexăndreni, gestionat de AO "Alex Gaz", are ca sursă de alimentare cu apă subterană.

Sistemul public centralizat de canalizare din mun. Edineț este dezvoltat doar în or. Edineț. În localitățile Alexăndreni și Gordineștii Noi nu există sistem centralizat de canalizare. În aceste localități rurale populația utilizează sisteme individuale de canalizare. Lungimea totală a rețelelor centralizate de canalizare din or. Edineț este de 34,2 km dintre care 4,5 km sunt rețele de canalizare sub presiune.

Stația de epurare a apelor uzate (SEAU) comună pentru or. Edineț și or. Cupcini are 48 ani. SEAU se află în extravilanul or. Cupcini. Din cauza uzurii avansate SEAU nu face față cerințelor normative pentru calitatea apelor deversate în r. Ciuhur. Reabilitarea SEAU nu mai este oportună. Este necesară construcția unei noi Stații de Epurare a Apelor Uzate. Conform Studiului de fezabilitate pentru proiectul „Optimizarea cheltuielilor de întreținere a sistemului de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Edineț și orașul Cupcini” (2015), pentru perspectiva anului 2045 se propune construcția unei stații noi de epurare a apelor uzate cu capacitate de 32 000 L.E. În conformitate cu normele în vigoare, zona de protecție sanitară pentru capacitatea actuală și de perspectivă a SEAU este de 200 m.

Sistemul de canalizare pluvială din mun. Edineț lipsește. Respectiv, evacuarea apelor pluviale se efectuează prin rigolele de pe marginea carosabilă a străzilor cu evacuarea nemijlocită a lor în bazine de apă. Restul apei se acumulează pe suprafața străzilor. Orașul are mai multe zone cu probleme cu inundații ale teritoriului. Pe strada Independenței la locul traversării râului s-a realizat o fântână de captare a apei care adună apele și (fără epurare) se revărsă direct în pârau. Deoarece, sistemul de evacuare a apelor pluviale nu este organizat, sectorul de luncă inundabilă a orașului este subinundat în perioada precipitațiilor atmosferice de câteva râulețe care curg pe teritoriul cu construcții rezidențiale. Strada Sf. Vasile de asemenea are o problema de inundații în partea de jos. Pentru perioada de calcul, conform proiectului este necesară construcția canalizării pluviale pentru o mare parte a orașului, precum și construcția instalațiilor de epurare. Totodată, este necesară construcția complexului de instalații de epurare a apelor pluviale în lunca inundabilă a râului în partea de Sud-Est. În zona industrială fiecare întreprindere este obligată să dispună de instalații de epurare locale cu posibilitatea evacuării apelor pluviale nemijlocit în bazinele de apă din apropiere.

Referitor la rețeaua de energie electrică se poate de menționat că în baza analizei evoluției consumului final de energie electrică înregistrat pentru perioada 2010-2019 la nivel de țară au fost proiectate prognozele și scenariile evoluției posibile a consumului în mun. Edineț. Chiar în condițiile scenariului maxim creștere a consumului de energie electrică, sistemul nu va necesita transformări majore, deoarece în prezent există încă o rezervă de cel puțin 30% de capacitate.

Cu infrastructură de aprovizionare cu gaze naturale sunt acoperite or. Edineț și satul Alexăndreni. Satul Gordineștii Noi nu este gazificat. În baza analizei evoluției consumului final de gaze naturale înregistrat

pentru perioada 2010-2019 la nivel de țară au fost proiectate prognozele și scenariile evoluției posibile a consumului în mun. Edineț. Chiar în condițiile scenariului maxim de creștere a consumului de gaze naturale, sistemul nu va necesita transformări majore, deoarece în prezent există încă o rezervă de cel puțin 40-45% de capacitate. Ceea ce ține de satele din componența mun. Edineț pentru scenariul dat se prognozează că creșterea numărul de consumatori nici nu va mări factorul de încărcare la distribuția de gaz natural.

3.5.2.5 Terenurile destinate industriei și producerii

Complexul industrial al municipiului se constituie din 5 zone sectoriale, cuprinzând peste 100 unități economice: producere, depozitare și servicii de diferite domenii de activități pe o suprafață totală de peste 100,00 ha, inclusiv cele destinate doar industriei au o suprafață de 80,73 ha și cuprind: depozite industriale și comunale - 7,49 ha, industriile de prelucrare (de manufactură) - 34,12 ha, complexe de prelucrare a produselor agricole 3,48 ha, industria agricolă (abatoare, ferme, fabrici, moară etc) - 35,64 ha.

Terenurile industriale sunt situate destul de compact în diferite sectoare ale municipiului, după cum urmează:

- ☑ 1-00-Sectorul "Nord-Est"
- ☑ 2-00-Sectorul "Sud-Vest "
- ☑ 3-00-Sectorul "Parcul industrial"
- ☑ 4-00-Sectorul "Alexandreni"
- ☑ 5-00-Sectorul "Gordineștii Noi".

1-0. Sectorul "Nord -Est":

Întreprinderile acestui sector sunt amplasate adiacent cu zona de centru al orașului în arealul străzilor: Independenței și Șoseaua Bucovinei, pe o suprafață totală de circa 45 ha. Aici sunt amplasate peste 30 obiective economice de diferite activități de producere și depozitare. Cele mai importante întreprinderi ce activează sunt: SA "Drumuri Edineț", brutarie "Maximos Pan", "Importex-Trans" SRL, "Baza de transport auto nr.12 " SA; IM Direcția de producere și gospodărire locative, precum și alte obiective de depozitare - comerț și servicii tehnice auto. O parte însemnată de întreprinderi și-au stopat activitățile din diverse motive economice. Respectiv, o parte din teritorii nu sunt valorificate și nu sunt incluse în circuitul economic.

2-00. Sectorul "Sud -Vest "

Întreprinderile acestui sector sunt amplasate adiacent zonei de centru al orașului în arealul străzilor: Independenței și Drumul de centura M1 pe o suprafață totală circa 40,00 ha.

Aici sunt amplasate peste 40 obiective economice de diferite activități de producere și depozitare. Cele mai importante întreprinderi ce activează sunt: întreprindere de păstrarea cerealelor și producerea fainii a SA "Șapte spice", întreprinderea de păstrare a fructelor și ambalare a GȚ "Scutaru V."; întreprindere piscicolă a SA "Victoria", mai multe obiective de depozitare - producere și comercializare a materialelor de construcție și obiective de servicii tehnice auto.

O parte însemnată de întreprinderi și-au stopat activitățile din diverse motive economice, iar altele sunt în faza de organizare.

3-00. Sectorul "Parcul Industrial Edineț "

În acesta parte a or. Edineț a fost creat Parcul Industrial Edineț, fondat în anul 2013 pe un teritoriu liber de construcții, cu o suprafață de 17,89 ha în partea Nord-Vest a municipiului, de-a lungul traseului național M14, în preajma str. Nicolae Moroșanu, 6. Suprafața ocupată este de aproximativ 60% din suprafața totală a zonei PI. În prezent PI Edineț nu dispune de facilități de producție pentru noi rezidenți și de infrastructura necesară (drumuri amenajate în interior, iar capacitățile de furnizare a energiei electrice sunt suprasolicitate).

4-00. Sectorul "Alexăndreni"

Întreprinderile acestui sector sunt amplasate pe fostul teritoriu al fermei de creștere a animalelor, care a fost parcelat în mai multe loturi de teren aferente bunurilor imobile - construcții agricole proprietatea privată a diferitor agenți economici: persoane fizice și juridice, formând un grup de întreprinderi de producere și depozitare agricolă, amplasate în extravilanul s. Alexăndreni la o distanță de cca. 200 metri de spațiile locative individuale. Suprafața totală ocupată de aceste întreprinderi constituie 5,0 ha.

5-00. Sectorul "Gordineștii Noi"

Întreprinderile acestui sector sunt amplasate pe fostul teritoriu al fermei de creștere a animalelor, care s-a parcelat în mai multe loturi de teren aferente bunurilor imobile - construcții agricole proprietatea privată a diferitor agenți economici, formând un mic grup de întreprinderi de producere și depozitare agricolă, situate în extravilanul s. Gordineștii Noi la peste 500 m. de spațiile locative individuale. Suprafața totală ocupată de aceste întreprinderi constituie peste 10,00ha.

De remarcat că pe teritoriul municipiului există terenuri care pot fi utilizate pentru dezvoltarea activităților industriale, cum ar fi: zonă verde, situată spre ieșirea din oraș către Briceni, pe o suprafață de 2 ha - proprietatea APL și poate fi utilizată pentru dezvoltarea activităților economice, în special industriale sau zona terenurilor din str. Halippa și Toghea de cca. 7 ha. De asemenea, poate fi valorificat terenul fostului aerodrom de cca. 39 ha.

Totodată, sectorul privat dispune de terenuri și clădiri neutilizate în intravilanul localității: i) terenurile fostei fabrici de vinuri și cognac - 2,5 ha; ii) sală de festivități și infrastructura aferentă pe o suprafață 0,7 ha a fostului colhoz Lenina, iii) terenurile și clădirile ale fostei uzine Apromaș ; iv) teritoriul fostei organizații de construcții PMSK 8 cu de 6 ha; v) teritoriul fostei organizații PROT de 7 ha, vi) terenurile de la rondoul Cupcini de cca. 3 ha, utilizate parțial ca boxuri auto și comerț; vii) 7 ha spre pădurea satului Alexăndreni; viii) terenul din spatele grădinii publice Vasile Alecsandri.

3.5.2.6 Terenuri cu activități de comerț și servicii

Rețeaua obiectivelor de comerț și alimentație publică după diversitatea produselor oferite și amplasare teritorială optimă pe teritoriul localității trebuie să tindă pentru acoperirea adecvată a necesităților și solicitărilor locuitorilor, dar și vizitatorilor localității pentru a beneficia de acces, condiții civilizate și confortabile, legat de subiectul dat.

În mun. Edineț, aceste terenuri ocupă 56,37 ha, inclusiv: i) comerțul cu amănuntul (alimentar, de uz personal și servicii de prima necesitate, etc) - 6,67 ha, ii) comerțul mixt și servicii (locuințe, magazine, birouri, bănci)- 2,01 ha, iii) comerțul general (market-uri) în construcții independente - 1,41 ha, comerțul greu (produse casnice, industriale și servicii de reparație) - 46,28 ha.

În centrul municipiului funcționează o piață pe un teritoriu total de 1,8 ha. Piața are un aspect estetic neîngrijit, lipsesc spațiile sanitare, acces la apă potabilă nu este, stratul de asfalt este uzat, lipsește parcare pentru autovehicule.

Conform sondajului de opinie, realizat în octombrie 2021, cetățenii mun. Edineț și-au expus opinia că piața urmează să rămână în centrul localității, dar necesită elaborarea unui concept nou de dezvoltare, în vederea modernizării și asigurării unui confort adecvat cumpărătorilor și vânzătorilor, cu implicarea tuturor entităților care o gestionează.

Totuși, având în vedere supraaglomerarea centrului localității și lipsei terenurilor pentru amenajare de parcuri, o soluție ar fi construcția și amenajare unei piețe agroalimentare lângă drumul de centura de ocolire a orașului, din partea de Est.

De asemenea la intrarea în mun. Edineț, din direcția Chișinău-Edineț, pe strada principală a mun. Edineț funcționează o piață de autovehicule, pe o suprafață de 0,4 ha. Iar spre direcția Gordinești-Fetești, pe suprafața de 0,7 ha este utilizată ca piață pentru comercializarea animalelor vii.

Spațiile comerciale disponibile pentru închiriere în zona Centrală nu sunt suficient de mari (sub 200 m²) pentru a fi interesante pentru afaceri mai mari, care necesită spații mari cu acces direct din stradă, unde fluxul de cumpărători este mai mare și care pot concentra mai multe categorii de afaceri într-un singur loc.

Turismul în municipiul Edineț este slab dezvoltat, resursele turistice naturale și antropice din municipiu nefiind valorificate, inclusiv spațiile verzi și de agrement, fiind necesară elaborarea unui plan de dezvoltare a turismului local, pentru valorificarea adecvată a terenurilor respective pentru zone de agrement de lângă lacuri și păduri.

3.5.2.7 Terenurile destinate serviciilor comunale

Terenurile destinate serviciilor comunale sunt în gestiunea întreprinderilor ce prestează servicii de gospodărire comunală. Aici intră terenurile:

- ✓ Terenurile întreprinderilor care gestionează servicii comunale și de întreținerea drumurilor locale - 7,76 ha. Întreprinderile gospodăriei comunale sunt prezentate prin cazangerii, băi publice, construcții edilitare - sonde de captare a apei, rezervoare pentru apă menajer-potabilă, stații de pompare, substații de transformare, poligon pentru utilizarea deșeurilor solide. Terenul acestor întreprinderi este situat în sectorul locativ, neamenajat conform normelor sanitare în vigoare.
- ✓ Terenurile atribuite fondului locativ legat de domeniul auto (întreținere, reparații, parcuri orașenești parcuri, pentru transportul individual, garaje etc.) - 8,50 ha
- ✓ Cimitir, servicii funerare - 12,96 ha. Pe teritoriul mun. Edineț și în localitățile din componența acestuia sunt amplasate 6 cimitire, din care 4 în or. Edineț și câte 1 cimitir în sate. Cele mai aglomerate cimitire sunt Cimitirul vechi și Cimitirul nou din oraș, utilizate pentru înhumarea populației ortodoxe, cu un grad de ocupare de 95-100%. Capacitatea celorlalte cimitire corespund necesităților viitoare a populației de alte religii. Normativul în construcții NCM B.01.05:2019, prevede că pentru prognoza suprafețelor cimitirelor înhumare tradițională se utilizează indicii de 0,24 ha pentru o mie de locuitori. Populația or. Edineț la începutul anului 2021, constituie circa 18 mii locuitori. Prin urmare pentru necesitățile viitoare ale orașului

sunt necesare circa 4.5 ha. Acest lucru poate fi asigurat prin extinderea teritoriului cimitirului nou, respectând normativele de amplasare a cimitirelor față de casele de locuit.

3.5.2.8 Terenuri ocupate de infrastructura de educație și sport

Terenurile respective ocupă 26,27 ha. Ele cuprind terenurile:

- ✓ Instituții de educație timpurie (creșe, grădinițe) - 4,74 ha
- ✓ Școli de artă / Centre de creație - 0,09 ha
- ✓ Terenul fostei instituții de învățământ profesional tehnic - 0,89 ha
- ✓ Obiective sportive - 5,03 ha
- ✓ Instituții școlare (școli primare, gimnazii, licee) - 15,34 ha
- ✓ Centre de tineret - 0,09 ha.

Infrastructura socială, prevăzută în PUG-ul precedent nu a fost realizată în măsura planificată, evidențiind-se depășirea ritmurilor construcției de locuințe față de edificarea sistemului dotărilor publice.

Astfel, în prezent se evidențiază îndepărtarea serviciilor sociale de locul de trai al populației, supraîncărcarea zonei centrale cu obiective de menire publică, dotarea neuniformă a sectoarelor cu obiecte cu destinație educațională, medicală, asigurare socială, centre sportive, etc.

Astfel, analiza indică necesitatea unor intervenții în vederea sporirii capacității instituțiilor preșcolare din or. Edineț de la 655 la 883 și accesibilității prin extinderea acestora din punct de vedere teritorial.

O altă prioritate în domeniul educațional implică crearea unui complex sportiv multifuncțional, menită să sprijine desfășurarea competițiilor din regiune, inclusiv pentru localitățile din vecinătate, valorificând potențialul sportiv al acestora și sporind conștientizarea asupra unui practicării modului sănătos de viață.

3.5.2.9 Terenurile instituțiilor de ocrotire a sănătății

Terenurile destinate infrastructurii de sănătate sunt amplasate pe un teritoriu de 8,13 ha. Aici intră:

- ✓ Terenurile IMSP Centrul de sănătate Edineț, serviciul de asistență medicală urgentă Edineț; 5 cabinete stomatologice și 13 farmacii pe 1,44 ha
- ✓ IMSP Spitalul raional Edineț pe 6,69 ha.

3.5.2.10 Terenurile categoriei de securitate și siguranță publică

Ordinea publică este asigurată de Inspectoratul de Poliție Edineț. Serviciile de pompieri sunt prestate de către Direcția Situații Excepționale Edineț, care dispun de terenuri în mărime de 1,41 ha.

În urma analizei efectuate atât Poliția cât și Direcția Situații excepționale dețin suficiente capacități în asigurarea ordinii și siguranței publice.

3.5.2.11 Rezerva APL pentru dezvoltare

Rezerva APL pentru dezvoltare constituie 402,46 ha. Rezerva este divizată în 35 de terenuri, majoritatea fiind amplasate în extravilanul localității (20 terenuri pe o suprafață de 354,83 ha). Astfel, rezerva APL este structurată conform tabelului de mai jos.

Tabelul 14: Structura terenurilor-rezerva APL, Edineț

#	Suprafața, ha	Amplasare	#	Suprafața, ha	Amplasare
1	26,67	Intravilan, Nord-Est	16	0,55	Intravilan, Sud, lângă drum centură
2	8,05	Intravilan, Nord	17	0,55	Intravilan, Sud, lângă drum centură
3	5,06	Extravilan, lângă s. Alexăndreni	18	0,41	Intravilan, Nord
4	3,53	Extravilan, Nord-Est	19	0,33	Intravilan, Nord
5	2,25	Extravilan lângă drum de centură, Nord-Est	20	0,32	Intravilan, Est
6	2,1	Intravilan	21	0,26	Intravilan
7	2,07	Intravilan, Nord	22	0,26	Intravilan, lângă Grădina publică V. Alecsandri
8	1,88	Intravilan, Nord	23	0,2	Extravilan, lângă s. Alexăndreni
9	1,57	Intravilan	24	0,15	Extravilan, Nord
10	1,21	Intravilan, Gordineștii Noi	25	0,14	Intravilan
11	1,11	Intravilan, Gordineștii Noi	26	0,13	În centru, lângă Grădina publică V. Alecsandri
12	1	Extravilan lângă drum de centură, Nord-Est	27	0,13	Intravilan
13	0,91	Extravilan lângă drum de centură, Est	28	0,03	Intravilan
14	0,61	Extravilan lângă drum de centură, Est	29-35	340,41	7 terenuri în extravilan (în principal în Nord-Vest)
15	0,57	Extravilan lângă centura, Est			
Total					402,46

Aceste terenuri-rezerva APL pot fi grupate în următoarele categorii:

- ☑ Extravilanul orașului Edineț - 20 terenuri, pe o suprafață de 354,83 ha
- ☑ Intravilanul orașului Edineț - 13 terenuri, pe o suprafață de 45,31 ha
- ☑ Intravilanul s. Gordineștii Noi - 2 terenuri, pe o suprafață de 2,32 ha.

Repartizarea terenurilor din rezerva APL sunt prezentate în figura de mai jos, fiind marcate cu culoarea violetă.

Figura 55: Harta rezervelor APL, mun. Edineț

Terenurile din intravilan pot fi utilizate în diferite direcții: terenul de 26,67 ha se propune de a fi utilizat pentru dezvoltarea zonei rezidențiale, în complex cu extinderea străzii Tinereții și transformarea ei în bulevard.

Terenul de 8,05 ha, situat în partea de Nord poate fi utilizat pentru activități industriale și de comerț.

De asemenea, terenurile agricole, situate în partea de Nord -Vest pot fi utilizate pentru diferite tipuri de activități economice, inclusiv industriale și comerț, prin modificarea destinației lor.

Celelalte terenuri, mai mici ca mărime pot fi utilizate pentru dezvoltarea și amenajarea zonelor verzi de agrement.

3.5.3 Concluzii

Tabelul 15: Generalizatorul disfuncționalităților privind dezvoltarea teritorială

#	Disfuncționalități	Comentarii
1	Supraaglomerarea zonei centrale a mun. Edineț cu activități economice incompatibile cu funcțiuni de zone rezidențiale	Supraaglomerarea zonei Centrale a mun. Edineț cu activități economice, în mod special comerț (inclusiv cel greu) și servicii, contribuie la aglomerarea traficului rutier, la înrăutățirea aspectului estic al orașului
2	Terenuri și clădiri neincluse în circuitul economic	Terenurile și clădirile – proprietate privată și publică care nu generează dezvoltare economică: în diferite zone ale orașului, inclusiv în centru sunt terenuri care de o perioadă îndelungată de timp nu sunt utilizate în activități economice
3	Subdezvoltarea zonelor periferice	Subdezvoltarea zonelor periferice din punct de vedere socio-economic și disparități teritoriale de acces la servicii de educație, sănătate, sport. Respectiv Aceste zone nu dispun de servicii publice comunale calitative (drumuri, acces la apă, iluminat public stradal) și sociale (acces la servicii educaționale, cultură, sport)
4	Capacitatea infrastructurii a PI nu permite dezvoltarea zonei	Teritoriul Parcului Industrial nu este dotat cu infrastructura energie electrică și de drumuri pentru activitatea de producție a potențialilor noi rezidenți. În perspectivă va fi nevoie de extins și de amenajat corespunzător noi suprafețe pentru a atrage noi rezidenți în PI.
5	Disparități de acces la servicii de educație preșcolară a populației din or. Edineț și număr insuficient de locuri în instituțiile preșcolare	Instituții de educație timpurie sunt concentrate în partea de Nord și Centru a orașului. Distanța din cartierele din partea de sud a orașului către instituțiile preșcolare variază de la 2,3 la 3,5 km. Conform Normativului în construcții NCM B.01.05:2019 aceasta nu trebuie să fie mai mare de 300 m. Pentru normarea optimă, capacitatea instituțiilor preșcolare se determină din structura demografică a populației, luând în calcul nivelul de asigurare a copiilor cu instituții preșcolare în limita 85 % din copiii de vârstă preșcolară 3-6 (7) ani). La începutul anului 2021, numărul copiilor de vârstă preșcolară constituia 1,039 în oraș și 87 în cele două sate. Prin urmare, capacitatea instituțiilor preșcolare din oraș trebuie majorată de la 655 la 883, pe când capacitatea instituțiilor preșcolare în sate este suficientă.
6	Lipsa unui centru sportiv multifuncțional	Municipiul nu are un complex sportiv multifuncțional pentru asigurarea necesităților regionale, precum și pentru găzduirea unor competiții regionale și naționale.
7	Lipsa unor parcuri de cartier, scuaruri, zone de odihnă	Lipsa evidenței spațiilor verzi la APL, generează finanțarea redusă a întreținerii lor. Pe teritoriul orașului sunt amplasate circa 6 scuaruri, în curțile blocurilor locative, însă nici acestea nu sunt dotate cu mobilier urban corespunzător. Mai mult, se atestă spații verzi-lipsă în limitele loc. Alexandreni și Gordineștii Noi.
8	Administrarea fondului locativ multietajat defectuoasă	Administrarea fondului locativ generează lipsa zonelor de agrement și neamenajarea corespunzătoare a lor.
9	Depozitele de deșeuri sunt neautorizate și neconforme normativelor de mediu	Depozitele de deșeuri sunt neautorizate și neconforme normativelor de mediu generează probleme legate de ecologie și sănătatea populației

3.6 DEZVOLTARE ECONOMICĂ

3.6.1 Specializarea și structura economiei locale

Până în anul 1989, economia mun. Edineț avea un caracter industrial, predominante fiind industria de prelucrare a produselor alimentare, industria constructoare de mașini, industria textilă, industria alimentară. După această perioadă, necesitatea adaptării la economia de piață, la cerințele și nevoile impuse de aceasta, au condus la o scădere puternică a activității economice și la modificarea structurii economiei locale, în special prin reducerea ponderii ramurilor industriale și activităților de producere a bunurilor, creșterii ponderii activităților comerciale și de prestări servicii.

În prezent mun. Edineț rămâne a fi un important pol economic al nodului Republicii Moldova. Aici funcționează 1 744 de agenți economici, dintre care 52% sunt întreprinderi cu drept de persoane fizice (gospodării țărănești, întreprinderi individuale și patente), iar 48% sunt persoane juridice (societăți cu răspundere limitată, întreprinderi de stat, întreprinderi municipale, cooperative). Numărul total al agenților economici a scăzut cu 6,7%, de la 1861 (anul 2015) la 1744 în anul 2021. Scăderea dată s-a datorat în mod special reducerii numărului deținătorilor de patente (de cca. 2 ori), care s-a accentuat în mod special în perioada pandemiei COVID-19, odată cu reducerea activității comerciale din piețe, unde activează majoritatea deținătorilor de patentă.

De remarcat creșterea altor forme de organizare a activității economice (persoanele fizice rezidente care, fără a constitui o formă organizatorico-juridică pentru desfășurarea activității, obțin venituri din activitățile independente desfășurate în domeniul comerțului cu amănuntul).

În perioada analizată, celelalte numărul altor tipuri de subiecți ai activității economice au înregistrat la fel creștere, cu excepția SRL-urilor (descreștere cu 17 de unități) sau au rămas constante SA (18 unități).

Tabelul 16: Dinamica numărului de agenți economici pentru perioada 2015-2021

Agenți economici	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Întreprinderi cu drept de persoane fizice, inclusiv:</i>	499	503	508	515	517	521	525
întreprinderi individuale	214	215	218	222	223	226	229
gospodării țărănești	285	288	290	293	294	295	296
<i>Întreprinderi cu drept de persoane juridice, inclusiv:</i>	410	436	464	494	521	552	584
societăți pe acțiuni	18	18	18	18	18	18	18
societăți cu răspundere limitată	361	388	414	444	471	502	534
cooperative	14	13	15	15	15	15	15
întreprinderi de stat	11	11	11	11	11	11	11
întreprinderi municipale	6	6	6	6	6	6	6
<i>Alte forme, inclusiv</i>	953	900	805	667	566	606	635
alte	200	203	219	224	237	256	254
deținători de patente	753	697	586	443	329	350	381
Total	1862	1839	1777	1676	1604	1679	1744

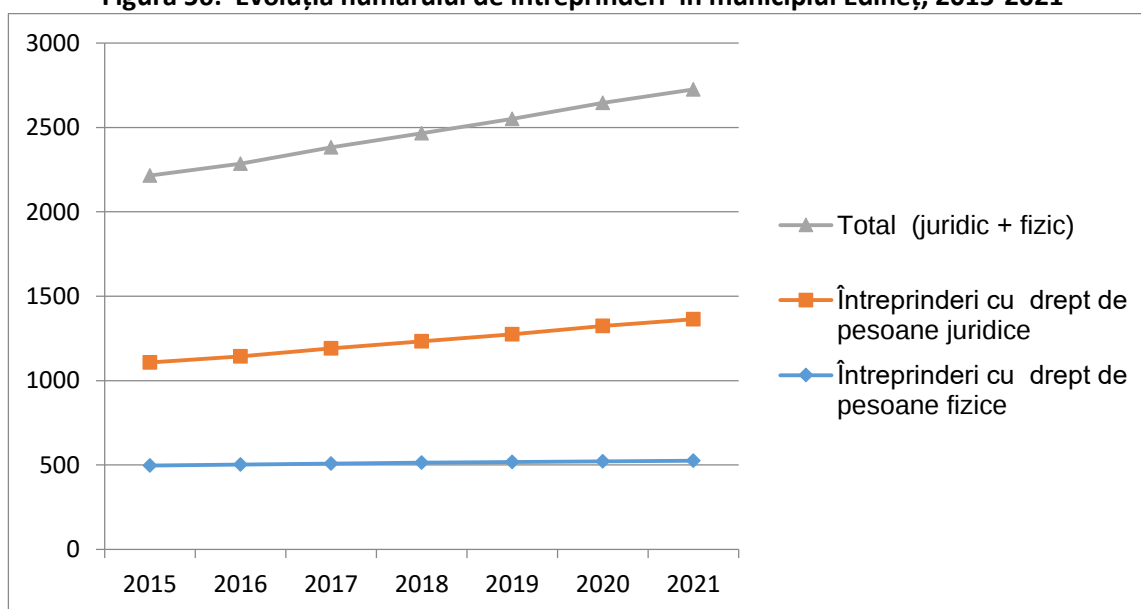
Sursa: Direcția Generală de Administrare Fiscală Nord

Municipiul Edineț are printre activitățile economice dominante industria, reprezentat de întreprinderile din industria alimentară, ușoară și grea. Acest lucru contribuie la afirmarea orașului ca important centru industrial în nordul Republicii Moldova. Alte două sectoare importante ale economiei locale sunt agricultura și comerțul și serviciile, la care se adăogă industria alimentară și sectorul construcții.

Datorită condițiilor climaterice favorabile și a solurilor fertile, sectorul agricol este unul dezvoltat și prosper. În acest domeniu activează aproximativ 600 de angajați, la care se adaugă persoanele care activează în gospodăriile țărănești.

Mediul antreprenorial din municipiul Edineț urmează un trend crescător atât din punct de vedere al persoanelor de drept juridic cât și al întreprinderilor cu drept de persoane fizice.

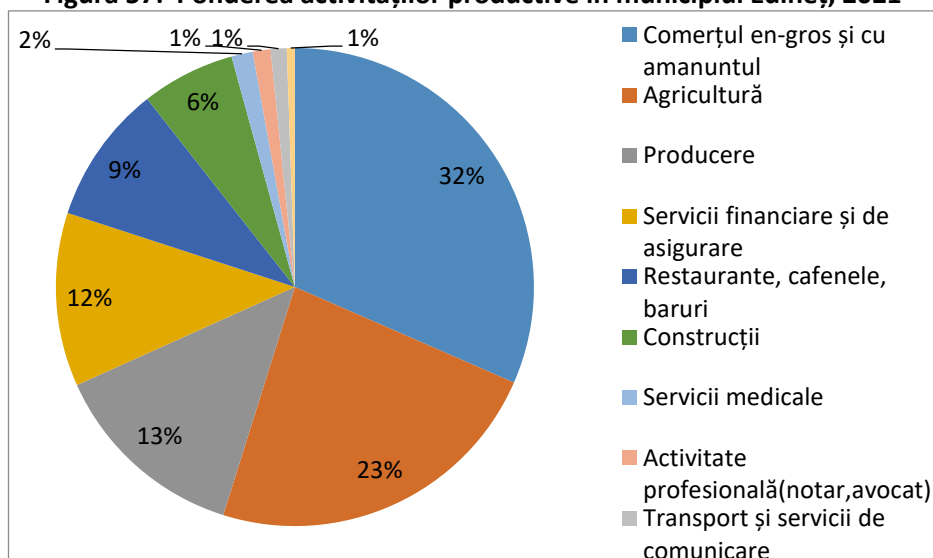
Figura 56: Evoluția numărului de întreprinderi în municipiul Edineț, 2015-2021

Sursa: Direcția Generală de Administrare Fiscală Nord

La nivelul anului 2021, activitatea principală productivă este comerțul en-gros și cu amănuntul în proporție de 32% (524 unități), urmat de agricultură (387 unități).

Domeniile cu cele mai puține activități sunt în proporție de 1% fiecare: managementul deșeurilor (9 unități), transport și servicii de comunicare (18 unități), activitate profesională (notar, avocat) (20 unități).

Figura 57: Ponderea activităților productive în municipiul Edineț, 2021

Sursa: Direcția Generală de Administrare Fiscală Nord

Principalii 10 agenți economici activează în domeniile industriei alimentare, comerțului, serviciilor și alimentației publice.

Cel mai mare agent economic după cifra de afaceri este SRL TB Fruit cu 345 mln lei, iar cel mai mare după numărul de angajați este SRL Edineț Gaz cu 329 persoane. Cifra de afaceri cumulată a primelor 10 întreprinderi era în anul 2019 de aproximativ 875 mln lei. Numărul de angajați era de 923 persoane, ceea ce constituia cca. 20% din numărul totalul de angajați din mun. Edineț.

Tabelul 17: Top 10 agenți economici după volumul de vânzări (mii MDL) și numărul de angajați

#	Denumirea	Domeniul	Produse	Cifra de afaceri	Nr. angajați
1.	SRL TB Fruit	Industria alimentară	Rezident PI Edineț, suc concentrat din mere	347 988	125
2.	SRL Gloria-Qvarc	Comerț	Comerț cu amănuntul al carburanților	327 703	90
3.	SRL Dimigor	Comerț	Mărfuri de larg consum și materiale de construcție	95 98	44
4.	SRL Edineț Gaz	Servicii	Distribuirea prin rețele a gazului natural	81 090	329
5.	SRL TOVITO-LIR	Construcții, comerț	Producerea și comerțul materialelor de construcție	40 661	37
6.	SRL Vlados-Com	Comerț și alimentație	Servicii de restaurant, comerț	33 660	73
7.	SA Baza de transport auto -12 Edineț	Transport	Servicii logistica și transport auto	17 360	74
8.	SRL Constructorul	Construcții	Lucrări de construcție	11 910	56
9.	SRL Pâine pe Vatră	Industria alimentară	Producerea pâinii	10 440	59
10.	SRL Caro-Service	Servicii	HORECA	4 110	36
	Total			874 922	923

Sursa: Primăria mun. Edineț, www.infodebit.md și www.infobase.md

Notă: Informația prezentată pentru anul 2019

Din punct de vedere al regimului fiscal pentru agenții economici, municipiul Edineț este convențional divizat în 4 zone:

- ✓ Zona 1 (Centru) și străzile O. Cirimpei, M. Gorki. Aici sunt concentrate cele mai multe activități economice (magazine mari, piețele, sediul băncilor și societăților de micro-finanțare, etc.), datorită accesului public ridicat și infrastructurii mai dezvoltate. În această parte a localității activează peste 600 de agenți economici. Zona este suprasolicitată de către agenții economici pentru birouri și spații de comercializare. În această zonă se menține tendința de vânzare a apartamentelor, caselor de locuit și transformarea lor în birouri, birouri ale diferitor întreprinderi.
- ✓ Zona 2 (adiacentă zonei Centrale), străzile care sa mărginesc cu zona Centru, unde funcționează magazine mici de cartier, cca. 100 de unități.
- ✓ Zona 3 (Periferia municipiului), caracterizată prin amplasarea unui număr redus de entități comerciale, cca. 20 de unități.
- ✓ Zona 4 - localitățile Alexăndreni și Gordinești Noi, unde infrastructura comercială și economică este cea mai subdezvoltată, tipică pentru localitățile rurale.

În localitățile rurale, din componența mun. Edineț, economia este strâns legată de agricultură. În Alexăndreni sunt 5 lideri agricoli, care prelucrează terenuri arabile, dar și câteva livezi de cireș, măr și prun. De asemenea sunt câteva sere de cultivare a zarzavaturilor de sezon. Activitatea comercială este prezentată de 4 magazine mici. În Gordinești Noi funcționează doar un magazin. Majoritatea populației economic active din aceste localități rurale muncesc în orașul Edineț.

În conformitate cu studiile de valorificare, cercetare și examinare în teritoriu a unităților economice: obiective de producere, depozitare, comerț și servicii, s-a constatat că majoritatea întreprinderilor din mun. Edineț au fost amplasate și construite în anii 1970-1985 și nu au suportat schimbări esențiale în structura urbanistică cu excepția Parcului Industrial „Edineț”, fondat în anul 2013.

Din totalul potențial existent de întreprinderi, din perioada 1989-1991, activează circa 30-40% unități economice în diferite domenii de producere, depozitare comerț și servicii, iar cca. 60% și-au stopat activitățile și nu funcționează pe diferite motive economice. Aceste întreprinderi pot fi supuse reorganizării, replanificării sau redimensionării racordate la condițiile economice de piață cu tehnologii performante, altele vor fi propuse reamplasării reieșind din normele sanitaro-ecologice și soluțiile Planului Urbanistic General al mun. Edineț.

Cooperarea între business-uri în mun. Edineț este asigurată de către Camera De Comerț și Industrie, filiala Edineț (CCI Edineț), Primăria municipiului Edineț (prin intermediul Parcului Industrial, Business Incubatorului și Business Hub-ului) și Agenția de Dezvoltare Nord, ODIMM, donatori internaționali, programe guvernamentale ș.a.

Pentru asigurarea networking-ului, în Edineț se organizează periodic business forumuri, mese rotunde, sondaje de opinie publică, audieri publice, focus grupuri, adunări de cartier, dezbateri publice, instruirii pentru agenții economici în diverse domenii precum: transparența decizională, promovarea și susținerea economică, socială și culturală a municipiului.

Pentru a asigura o cooperare mai eficientă între toți actorii implicați este necesară creșterea gradului de conștientizare a mediului de afaceri despre importanța cooperării cu APL, instituții publice (domeniul educație) și oportunitățile oferite de aceasta.

În urma analizei necesităților prioritare ale sectorului privat în domeniul infrastructurii și terenurilor s-au evidențiat: crearea unei piețe agro-industriale moderne, creșterea numărului/suprafeței spațiilor

de birou și echiparea acestora cu utilajul necesar în cadrul incubatorului de afaceri al Parcului Industrial.

De menționat, că în conformitate cu Strategia de dezvoltare 2021-2025, mun. Edineț își propune în mod prioritar dezvoltarea infrastructurii și parteneriatului în sectorul tehnologiilor informaționale și industria creativă, turism.

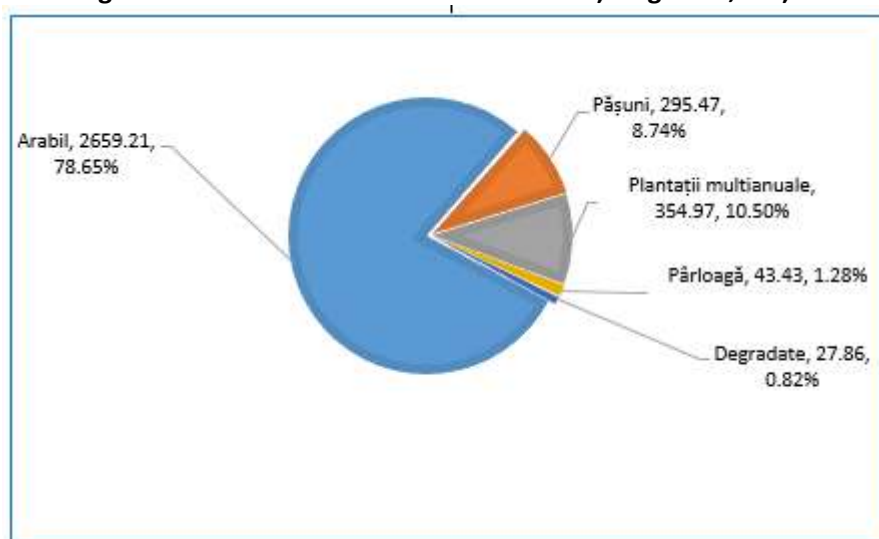
3.6.2 Agricultură

Potențialul agricol al municipiului este legat de utilizarea eficientă a fondului funciar din domeniu.

De menționat că în structura terenurilor agricole, majoritatea sunt terenurile arabile, care au o pondere de 78,65% din totalul terenurilor, ceea ce constituie 2659,21 ha. Aceste terenuri sunt prelucrate cu culturi cerealiere și tehnice: grâu, porumb, floarea soarelui. Pășunile ocupă 295,47 ha sau 8,74% din total.

Plantațiile multianuale sunt reprezentate de livezi de măr (cca.90%), prun (7%) și cireș (3%), pe o suprafață totală de 354,97 ha. Terenurile neprelucrate (pârloaga) au o pondere nesemnificativă de 1,28% - 43,43 ha.

Figura 58: Structura terenurilor cu destinație agricolă, ha și %

Sursa: Cadastrul funciar al raionului Edineț actualizat 29.11.2021

În structura terenurilor agricole, terenurile degradate și supuse eroziunii ocupă o suprafață redusă de 27,86 ha, fiind amplasate în extravilan, în văile râulețelor.

În sectorul agricol activează 296 de Gospodării Țărănești și câteva zeci de SRL-uri, care prelucrează terenurile agricole menționate. În municipiul Edineț, sunt 2 agenți economici care activează în bază de cooperative de întreprinzător: "Aspect Fruct" și "EcoFruct", care împreună cu alți agenți economici (GT "Scutari Victor", SRL "Crucial VV") și-au creat propriul lanț valoric, ce constă în cultivarea, creșterea, prelucrarea și exportul fructelor și legumelor.

Infrastructura post-recoltare este reprezentată de 6 frigidere, din care 3 sunt situate în cadrul Parcului Industrial și 3 în extravilanul localității.

Sectorul zootehnic al municipiului este format din 6 stâne de ovine/caprine, o fermă de bovine, 2 abatoare, câteva prisăci.

3.6.3 Industria și sectorul de producere

În prezent mun. Edineț dispune de un potențial economic-industrial relativ dezvoltat și cuprinde domeniile de activități în ramurile industriilor: alimentară, ușoară, construcție și materiale, transport.

O parte din întreprinderi activează, iar alta parte de întreprinderi și-au stopat activitățile pe diverse motive și sunt supuse reprofilării, reorganizării, parcelării sau lichidării altele staționează pe motive economice.

Sectorul industrial este reprezentat de întreprinderile din industria alimentară și cea ușoară. Industria alimentară este reprezentată de 14 întreprinderi, din care: 2 mori, 3 oloinițe, 3 brutării, punct de prelucrare a producției agricole, secții de uscare/procesare a fructelor, frigidere. Industria ușoară este reprezentată de o întreprindere textilă.

Din punct de vedere teritorial, complexul industrial al municipiului se constituie din 5 zone, cuprinzând peste 100 unități economice: producere, depozitare și servicii de diferite domenii de activități pe o suprafață totală de peste 100 ha, inclusiv cele destinate doar industriei au o suprafață de 80,73 ha și cuprind: depozite industriale și comunale - 7,49 ha, industriile de prelucrare (de manufactură) - 34,12 ha, complexe de prelucrare a produselor agricole 3,48 ha, industria agricolă (abatoare, ferme, fabrici, moară etc) - 35,64 ha.

Terenurile industriale sunt situate destul de compact în diferite sectoare ale municipiului, după cum urmează:

- ✓ 1-00-Sectorul "Nord-Est"
- ✓ 2-00-Sectorul "Sud-Vest "
- ✓ 3-00-Sectorul "Parcul industrial"
- ✓ 4-00-Sectorul "Alexăndreni"
- ✓ 5-00-Sectorul "Gordineștii Noi".

2-0. Sectorul "Nord -Est "

Întreprinderile acestui sector sunt amplasate adiacent cu zona de centru a orașului, în perimetrul străzii Independenței și Șoselei Bucovinei, pe o suprafață totală de circa 45 ha. Aici sunt amplasate peste 30 obiective economice de diferite activități de producere și depozitare.

Cele mai importante întreprinderi ce activează sunt: SA "Drumuri Edineț", brutăria "Maximos Pan", "Importex-Trans" SRL, "Baza de transport auto nr.12" SA, IM Direcția de producere și gospodărire locale, precum și alte obiective de depozitare - comerț și servicii tehnice auto.

O parte însemnată de întreprinderi și-au stopat activitățile din diverse motive economice. Respectiv, o parte din teritorii nu sunt valorificate și nu sunt incluse în circuitul economic.

Tabelul 18: Borderoul privind indicii tehnico-economici al întreprinderilor industriale din sectorul Nord-Est

#	Denumirea	Suprafața, ha	Starea actuala	Genul de activitate	Număr de angajați
1-01	SA „Drumuri Edineț” c/d 4101221.111	3,38	Activ	Reparația și întreținerea drumurilor	61
1-02	SA „Red -Nord” filiala Edineț c/d 4101221.101	0,72	Activ	Reparația și întreținerea rețelelor electrice și furnizarea curentului electric	35
1-02A	Servicii transport auto c/d 4101221.112	0,20	Activ	Servicii de transportare	
1-03	Garajele SA „Moldtelecom” c/d 4101221.109	0,42	Nu activ		
1-04	Depozit c/d 4101221.1120	0,31	Nu activ		
1-05	Întreprindere de producere a materialelor de construcție c/d 4101221.100	3,56	Nu activ		
1-06	Gunoiește c/d 4101221.130	4,17	Ne autorizat	Depozitarea gunoii	
1-07	Întreprindere de producere a cărămizii c/d 4101221.261	0,97	Nu activ		
1-08	SACG SRL „Lukoil”	0,13	Activ	Alimentare autovehicule cu produse petroliere și gaze	
1-09	Autoservice	0,056	Activ	Service tehnice auto	3
1-10	SA „Apromas” c/d 4101221.130	6,95	Nu activ		
1-11	Depozit c/d 4101208.101	0,16	Nu activ		
1-12	„Agrotehnica” SA c/d 4101208.108	4,24	Nu activ		
1-13	Brutărie „Maximos Pan” SA c/d 4101208.108	0,31	Activ	Producerea pâinii	70
1-14	Depozit agroalimentar c/d 4101209.003	0,73	Arenda	Depozitarea produselor alimentare	3
1-15	Depozit c/d 4101209.198	0,62	Nu activ		
1-16	Depozit c/d 4101209.170	0,31	Nu activ		
1-17	Școala auto c/d 4101209.007	0,98	Activ		
1-18	SACG SRL „Gloria Qvarc” c/d 4101202.082	0,25	Activ	Alimentare autovehicule cu produse petroliere și gaze	5
1-19	SRL „Importex-trans” c/d 4101202.084	1,33	Activ	Servicii de transport.	10
1-20	Î.I „Bagrii” c/d 4101202.256	0,91	Activ	Comercializarea materialelor de construcție	10
1-21	Depozit agricol c/d 410120.067	0,30	Nu activ		
1-22	Gospodărie agricolă	2,26	Nu		

#	Denumirea	Suprafața, ha	Starea actuala	Genul de activitate	Număr de angajați
	c/d 410120.019		activ		
1-23	Depozit materiale de construcție c/d 4101203.106	0,14	Activ	Comercializarea materialelor de construcție.	
1-24	Baza de construcție c/d 4101203.109	0,27	Nu activ		
1-25	SRL „Crucial”, fosta fabrica de conserve c/d 4101203.109	3,76	Activ	Depozitarea și comercializarea produselor agricole	60
1-26	Depozit Î.I „Ivasciuc A.” c/d 4101208.314	0,31	Activ	Servicii de comerț a suvenirilor	5
1-27	”Baza de transport auto nr.12” SA c/d 4101203.192	2.80	Activ	Servicii de transportare	15
1-28	Fabrica de producere a alcoolului c/d 4101203.040	3,87	Reorgan.		
1-29	Spălătorie auto a SRL ”Eurolavina” c/d 4101203.114	0.14	Activ	Servicii tehnice auto	5
1-30	ÎM ”Direcția de producere și gospodărire locativă” c/d 4101203.090	1,54	Activ	Servici de reparație și întreținere a spațiului locativ	35
1-31	Întreprindere de producere fosta PMK c/d 4101203.002	1,81	Nu activ		
1-32	Școala Auto c/d 4101203.003	0,87	Activ	Servici de instruire pentru șoferi	10
1-33	”Tipografie” SA c/d 4101203.007	0,45	Activ	Servici de tipărire a formularelor	8
1-34	Depozit c/d 4101203.009	0,43	Nu activ		
1-35	Întreprinderea de stat pentru silvicultura „Moldsilva” c/d 4101203.012;015	3,85	Activ	Servici de împădurire și depozitare material forestier	25
1-36	SACG SRL „Vento” c/d 4101201.328	0,07	Activ	Alimentare autovehicul produse petroliere și gaze	3
1-37	Spălătorie auto c/d 4101203.197	0,07	Activ	Servicii tehnice auto	3

2-00. Sectorul "Sud –Vest"

Întreprinderile acestui sector sunt amplasate adiacent zonei de centru a orașului în perimetrul străzii Independenței și drumului de centură M1 pe o suprafață totală de circa 40,00 ha.

Aici sunt amplasate peste 40 obiective economice de diferite activități de producere și depozitare. Cele mai importante întreprinderi ce activează sunt: întreprinderea de păstrare a cerealelor și producere a fainii a SA ”Șapte spice”, întreprinderea de păstrare și ambalare a fructelor a GT ”Scutaru V.”, întreprinderea piscicolă a SA ”Victoria”, mai multe obiective de depozitare - producere și comercializare a materialelor de construcție și obiective de servicii tehnice auto. O parte însemnata

de întreprinderi și-au stopat activitățile din diverse motive economice, iar altele sunt în faza de organizare.

Tabelul 19: Borderoul privind indicii tehnico-economici al întreprinderilor industriale din sectorul "Sud-Vest"

#	Denumirea	Suprafața, ha	Starea actuala	Genul de activitate	Număr de angajați
2-01	SACG SRL "TirexPetroI" c/d 4101224.155;780	1,02	Activ	Alimentare autovehicule cu produse petroliere și gaze	5
2-02	SRL "Grancomer" c/d 4101224.478	0,51	Activ	Depozitarea și comercializarea cerealelor	10
2-03	Obiective de servicii tehnice auto c/d 101224.163; 192;480; 479;160;481	1,52	Activ	Servicii tehnice auto	
2-04	Parcare auto c/d 4101224.193;198	0,55	Nu activ		
2-05	Stație electrică „Nord -Vest Edineț” 110/35/10kv c/d 4101224.159	1,41	Activ	Transformator electric	
2-06	SACG SRL "Lukoil " c/d 4101224.169	0,27	Reconstr.		
2-07	Depozit agricol al p.f. Umanițev L c/d 410124.165	1,19	Nu activ		
2-08	Testare auto c/d 4101224.477	1,83	Activ	Servicii tehnice de reparație auto	10
2-09	Teren pentru construcții c/d 4101224.194	0,47	Teren liber		
2-10	Frigider al SRL "Cloroactiv" c/d 4101104.292	1,30	Activ	Păstrarea fructelor	10
2-11	Depozit agricol c/d 4101224.333	0,22	Activ	Depozitarea cerealelor	2
2-12	Întreprinderea piscicolă a SA "Victoria" c/d 4101223.362	0,93	Activ	Servicii piscicole	10
2-13	Depozite a SRL "Etnogrand" c/d 4101223.020	0,64	Activ	Servicii de depozitare	5
2-14	Depozite a SRL "Cabanos " c/d 4101223.024	0,47	Nu activ		
2-15	Depozit p.f. Bulmaga c/d 4101211.246	0,31	Nu activ		
2-16	Depozit SRL "Lavitest" c/d 4101211.282	0,32	Activ	Depozitare și comercializare materiale de construcții	10
2-17	Depozit c/d 4101211.453	0,10	Activ	Depozit cerealiar	3
2-18	Depozite c/d4101211.288;590; 301;471;472;452	0,90	Activ	Depozitare materiale și păstrare tehnică agricolă	8
2-19	Depozite c/d 4101211.294;290; 299;300;266;548	1,18	Activ	Depozitare materiale și păstrare tehnică agricolă	8
2-20	Depozit agricol c/d 4101211.291	0,43	Nu activ		
2-21	Servicii tehnice auto c/d 4101248.291	1,02	Activ	Reparații auto	3
1-22	Teren pentru construcții c/d 4101248.254	0,39	Teren liber		

#	Denumirea	Suprafața, ha	Starea actuala	Genul de activitate	Număr de angajați
2-23	Depozit agricol a GT "Balan D." c/d 4101211.249	0,97	Activ	Depozitare materiale și păstrare tehnică agricolă	3
2-24	Depozit agricol a SA "Centaur" c/d 4101211.265	0,40	Nu activ		
2-25	Terenuri pentru construcții c/d 4101248.448;262; 467; 465;563;321;318	2,97	Teren liber		
2-26	Depozit agricol c/d 4101211.464	0,39	Nu activ		
2-27	Depozit agricol al SRL „Agrorecolta” c/d 4101211.310	2,43	Activ	Colectarea producției agricole	10
2-28	"Agropiese" TGR c/d 4101211.243	1,0	Activ	Comercializare piese tehnică agricolă	3
2-29	GT „Scutaru V.” c/d 4101211.456	4,14	Activ	Păstrarea și procesarea fructelor	28
2-30	GT „Sandiuc N.” c/d 4101211.578	0,22	Activ	Producerea și comercializarea articolelor din beton	7
2-31	GT „Seuta T.” c/d 4101211.263	0,33	Activ	Producerea și comercializarea articolelor din beton	5
2-32	Teren pentru construcții c/d 4101211.287	0,98	Teren liber		
2-33	Teren pentru construcții c/d 4101211.274	1,77	Teren liber		
2-34	Teren pentru construcții c/d 4101211.313	1.31	Teren liber		
2-35	I.I „Bajurean” c/d 4101211.195	0,33	Activ	Producere ulei vegetal	2
2-36	Atelier de cherestea c/d 4101211.195	2,70	Activ	Producerea articolelor din lemn	3
2-37	Depozite c/d 4101211.247	0,69	Activ	Depozitare și comercializare producție agricolă	5
2-38	Depozite c/d 4101211.007;567	0,38	Activ	Depozitare și comercializare producere agricolă	5
2-39	Depozite c/d 4101211.012	0,30	Activ	Depozitare metalelor vechi	3
2-40	Servicii si transport auto c/d 4101211.002	0,99	Activ	Servicii vamale și depozitare	5
2-41	Frigider c/d 4101211.003	0,62	Activ	Păstrarea fructelor	8
2-42	SRL „Proxijen” c/d 4101211.004	0,11	Activ	Alimentare butelii de argon	3
2-43	Servicii tehnice auto c/d 4101211.171	0,21	Activ	Servicii de repar. auto	3
2-44	SA „Selihozhimia” c/d 4101211.008	1,26	Nu activ		
2-45	Servicii tehnice auto c/d 4101105.257	0,09	Activ	Servicii de reparații auto	3
2-46	Servicii tehnice auto c/d 4101105.258	0,18	Activ	Servicii de reparații auto	2
2-47	Teren pentru construcții	0,62	Teren		

#	Denumirea	Suprafața, ha	Starea actuala	Genul de activitate	Număr de angajați
	c/d 4101105.258		liber		
2-48	Depozit c/d 4101211.247	0,47	Activ	Depozitarea și comercializarea materialelor de construcții	5
2-49	SACG SRL „Bemol” c/d 4101204.238	0,24	Activ	Alimentare autovehicule cu produse petroliere și gaze	3
2-50	SAC SRL „Vento” c/d 4101201.328	0,07	Activ	Aliment. autovehicul. cu produse petroliere	3
2-51	Servicii tehnice auto c/d 4101204.255	0,05	Activ	Servicii de reparații auto	3
2-52	Brutărie c/d 410120`1.135	0,11	Activ	Producere patiserie	3
2-53	Depozit a SRL „Iancu Nord” c/d 4101201.261	0,42	Activ	Depozitare	3
2-54	SA „Sapte Spice” c/d 4101201.335	1,56	Activ	Depozitarea cereale și produse cerealiere	10
2-55	SA „Sapte Spice” c/d 4101201.302	0,66	Activ	Producerea și depozitarea făinii	
2-56	Stație de pompare c/d 4101201.265	0,006	Activ		1
2-57	SRL „IntelGraf Service” c/d 4101201.259	0,69	Activ	Servicii de reparații	5
2-58	SRL „Edinet Gaz” c/d 4101201.258	0,42	Activ	Distribuție gaze naturale	35
2-59	Teren pentru construcții c/d 4101105.293	0,34	Teren liber		
2-60	SA „MDV Construct” c/d 4101201.284	2,26	Nu activ		
2-61	Moara a p.f. Betei C c/d 4101201.185	0,46	Activ	Producerea făinii	2
2-62	Teren pentru construcții c/d 4101201.277	0,68	Teren liber		
2-63	Teren pentru construcții c/d 4101201.325	0,40	Teren liber		
2-64	Teren pentru construcții c/d 4101201.290	0,31	Teren liber		
2-65	SRL „Autointernational” c/d 4101201.345	1,05	Activ	Depozitarea și comercializarea materialelor de construcții	7
2-66	Servicii tehnice auto c/d 4101201.287	0,21	Activ	Servicii de reparații auto	8
267	Î.M. „Apa canal” c/d 4101207.042	0,32	Activ	Prestări servicii și reparații	20
2-68	SAC SRL „Vivami Petrol” c/d 4101214.262	0,21	Activ	Alimentare autovehicul produse petroliere	3
2-69	Servicii tehnice auto c/d 4101212.131	0,08	Activ	Servicii de reparații auto	8
2-70	Depozit c/d 4101219.159	0,17	Activ	Depozitarea mărfurilor industriale	3
2-71	Depozit c/d 4101219.261	0,11	Activ	Depozitarea mărfurilor industriale	2
2-72	Depozit c/d 4101219.060	0,61	Nu activ		
2-73	Fosta brutărie	0,17	Activ	Producere patiseriei	3

#	Denumirea	Suprafața, ha	Starea actuala	Genul de activitate	Număr de angajați
	c/d 4101216.079				
2-74	SRL „Demigor-OPG” c/d 4101220.050	0,13	Activ	Depozitarea și comercializare materialelor de construcții	7
2-75	SRL „Demigor-OPG” c/d 4101216.030	0,16	Activ	Depozitarea și comercializare materialelor de construcții	7
2-76	„URECOOP” Edineț c/d 4101216.028	0,28	Activ	Depozitarea și comercializare produse alimentare	7
2-77	Testare auto c/d 4101220.122	0,09	Activ	Servicii tehnice auto	3
2-78	Depozit c/d 4101218.079	0,21	Nu activ		
2-79	Depozit agricole de creștere a animalelor c/d 4101102.013	2,11	Activ	Creșterea animalelor	3
2-80	SAC „SRL „Vento” c/d 4101105.254	0,21	Activ	Alimentare autovehicule cu produse petroliere	3

3-00. Sectorul "Parcul Industrial Edineț"

În partea Nord-Vest a municipiului, de-a lungul traseului național M14, în preajma str. Nicolae Moroșanu, în anul 2013 a fost creat Parcul Industrial Edineț, pe un teritoriu liber de construcții, cu o suprafața de 17,89 ha

Până în prezent, PI Edineț a atras 11 investitori cu o investiție totală de aproximativ 17 milioane euro și a create peste 200 de locuri de muncă. Suprafața ocupată totală este de aproximativ 60% din suprafața totală a zonei PI. Pe viitor, se preconizează extinderea suprafeței parcului industrial, din contul terenurilor adiacente.

Cu sprijinul financiar al Fondului Național de Dezvoltare Regională, APL Edineț a construit principalele rețele de infrastructură pentru conectarea PI la principalele utilități (furnizarea de energie electrică – un punct de tensiune 10kV cu puterea maximă de 630 kW, gaz – 1 punct de conectare, apă și canalizare – 1 stație de pompare, drum de acces la traseul internațional M14) și a construit un bloc administrativ cu 2 niveluri.

Cu suportul proiectului "Edineț - Pol de creștere economică în regiunea de nord a Republicii Moldova", în cadrul Inițiativei Uniunii Europene "Primarii pentru Creștere Economică"(M4EG), a fost construită și dată în exploatare o hală de cca. 1000 m2, conectată la toate utilitățile necesare (sistem de apă și canalizare, energie electrică).

Figura 59: Amplasarea geografică a Parcului Industrial

Parcul Industrial este în administrarea SRL "Ecogaranț". Pe teritoriul PI activează 5 rezidenți mari (dintre care 1 a înregistrat afacerea în toamna anului 2021 în vederea deschiderii unei noi spații pentru producerea de containere și europaletе, pe o suprafață de 0,4 ha), în diferite domenii agroalimentare: procesarea fructelor, producerea ambalajului pentru ambalarea fructelor.

Cifra totală de afaceri în 2019 a constituit cca. 441 mln MDL, având angajați 245 de persoane. Rezidenții ocupă în prezent 52,9% din suprafața parcului.

Tabelul 20: Borderoul privind indicii tehnico-economici al întreprinderilor industriale din sectorul "Parcul Industrial"

#	Denumirea	Suprafața, ha	Starea actuală	Cifra de afaceri, mii lei	Număr de angajați
1.	SRL TB Fruit	6	Activ: Producerea sucului concentrat din mere, exportat la fabricile de ambalare din Ucraina și Polonia	347 988	125
2.	CÎ Aspect fruct	1,82	Activ: Uscătorie de fructe și frigider de 500 tone pentru păstrarea merelor	5 105	5
3.	CÎ Ecofruct Com	1,81	Activ: Produse: mere în frigider de 2000 tone; cutii din carton. Activități de sortare, calibrare și ambalare a fructelor.	8 870	36
4.	SRL Agrogenidan	0,4	Activ: Sortarea fructelor și ambalarea lor.	78 984	79
	Total	9		440 947	245

În blocul administrativ de 800 m², a fost creat incubatorul de afaceri, care oferă facilități antreprenorilor la etapa de lansare a afacerii. În incubator activează încă 6 întreprinderi mai mici, care activează în domeniul prestării diferitor servicii: proiectare și arhitectură, brokeraj vamal, management financiar și contabilitate sau își au sediul oficial: livrare produse chimice și consultații agricole, producerea și livrare termopane, producerea tavane extensiile.

În general, costurile pentru condițiile de utilizare a facilităților sunt apreciate înalt de către mediul de afaceri, în comparație cu alte localități din Regiunea de Dezvoltare Nord, în mod special costul chiriei spațiilor și condițiile de muncă.

Însă, PI Edineț nu dispune de facilități de producție pentru noi rezidenți și de infrastructura necesară (drumuri amenajate în interior, capacitățile de furnizare a energiei electrice sunt suprasolicitate), iar

procesul de atragere a acestora este unul dificil datorită capacităților financiare limitate ale investitorilor locali și îngrijorării investitorilor străini de a investi în active fixe în țări străine.

Au existat cazuri în care PI Edineț a pierdut potențialii rezidenți din cauza lipsei de spații de producție create pentru instalarea echipamentelor de producție, cum ar fi atelierele de cusut, producerea de încălțăminte, servicii legate de sectorul agricol etc.

Totodată, compania administratoare a PI examinează posibilitatea amenajării unei hale de producere. În cadrul sondajului de opinie, desfășurat în octombrie 2021, cetățenii intervievați au optat ca Edineț să devină un "oraș industrial regional", care să asigure cu locuri de muncă întregul raion. Respectiv, este necesară valorificarea de noi terenuri pentru extinderea parcului industrial, mai ales că în preajma parcului există cca. 40 ha care pot fi utilizați în acest scop.

4-00. Sectorul "Gordineștii Noi"

Întreprinderile acestui sector sunt amplasate pe fostul teritoriu al fermei de creștere a animalelor, care s-a parcat în mai multe loturi de teren aferente bunurilor imobile - construcții agricole proprietatea privată a diferitor agenți economici, formând un mic grup de întreprinderi de producere și depozitare agricolă, situate în extravilanul s. Gordineștii Noi la peste 500 m. de spațiile locative individuale. Suprafața totală ocupată de aceste întreprinderi constituie peste 10,00ha.

De remarcat că pe teritoriul municipiului există terenuri-proprietate publică care pot fi utilizate pentru dezvoltarea activităților industriale, cum ar fi: zonă verde, situată spre ieșirea din oraș către Briceni, pe o suprafață de 2 ha - proprietatea APL și poate fi utilizată pentru dezvoltarea activităților economice, în special industriale sau zona terenurilor Halippa și Toghea de cca. 7 ha. De asemenea, poate fi valorificat terenul fostului aerodrom de cca. 39 ha.

Totodată, sectorul privat dispune de terenuri și clădiri neutilizate în intravilanul localității: i) terenurile fostei fabrici de vinuri și cognac - 2,5 ha; ii) sală de festivități și infrastructura aferentă pe o suprafață 0,7 ha a fostului colhoz Lenin, iii) terenurile și clădirile ale fostei uzine Apromaș, iv) teritoriul fostei organizații de construcții PMSK 8 cu de 6 ha, v) teritoriul fostei organizații PROT de 7 ha, vi) terenurile de la rondoul Cupcini de cca. 3 ha, utilizate parțial ca boxuri auto și comerț, vii) 7 ha spre pădurea satului Alexăndreni, viii) terenul din spatele grădinii publice Vasile Alecsandri.

În conformitate cu studiile de valorificare, cercetare și examinare în teritoriu a unităților economice: obiective de producere, depozitare, comerț și servicii, s-a constatat că majoritatea întreprinderilor din mun. Edineț au fost amplasate și construite în anii 1970-1985 și nu au suportat schimbări esențiale în structura urbanistică cu excepția Parcului Industrial „Edineț”, fondat în anul 2013.

Din totalul potențial existent de întreprinderi, din perioada 1989-1991, activează circa 30-40% unități economice în diferite domenii de producere, depozitare comerț și servicii, iar cca. 60% și-au stopat activitățile și nu funcționează pe diferite motive economice.

Aceste întreprinderi pot fi supuse reorganizării, replanificării sau redimensionării racordate la condițiile economice de piață cu tehnologii performante, altele vor fi propuse reamplasării reieșind din normele sanitaro-ecologice și soluțiile Planului Urbanistic General al mun. Edineț.

Tabelul 21: Borderoul privind indicii tehnico-economici al întreprinderilor industriale din sectorul "Gordinești Noi"

#	Denumirea	Suprafața, ha	Starea actuală	Genul de activitate	Număr de angajați
4-01	Depozit agricol c/d 4135108.500	0,85	Activ	Depozitare producție agricolă	
4-02	Depozit agricol c/d 4135108.523	0,64	Activ	Depozitare producție agricolă	
4-03	Depozit agricol c/d 4135108.514	0,46	Activ	Depozitare producție agricolă	
4-04	Depozit agricol c/d 4135108.502	0,67	Inactiv	-	
4-05	Depozit agricol c/d 4135108.506	0,68	Inactiv	-	
4-06	Depozit agricol c/d 4135108.504	1,20	Inactiv	-	
4-07	Depozit agricol c/d 4135108.512	0,79	Inactiv	-	
4-08	Depozit agricol c/d 4135108.532	0,17	Inactiv	-	
4-09	Depozit agricol c/d 4135108.501	0,84	Inactiv	-	
4-10	Depozit agricol c/d 4135108.531;521	1,28	Inactiv	-	
4-11	Depozit agricol c/d 4135108.516;518	2,04	Inactiv	-	
4-12	Teren agricol pentru construcții c/d 4135108.046	1,42	Teren liber	-	

5-00. Sectorul "Alexăndreni"

Întreprinderile acestui sector sunt amplasate pe fostul teritoriu al fermei de creștere a animalelor, care a fost parcat în mai multe loturi de teren aferente bunurilor imobile - construcții agricole proprietatea privată a diferitor agenți economici: persoane fizice și juridice, formând un grup de întreprinderi de producere și depozitare agricolă, amplasate în extravilanul s. Alexăndreni la o distanță de ccc. 200 metri de spațiile locative individuale. Suprafața totală ocupată de aceste întreprinderi constituie 5,0 ha.

Tabelul 22: Borderoul privind indicii tehnico-economici al întreprinderilor industriale din sectorul "Alexăndreni"

#	Denumirea	Suprafața, ha	Starea actuală	Genul de activitate	Număr de angajați
5-01	Depozit agricol c/d 4111102.350	0,46	Nu activ	-	-
5-02	Depozit agricol c/d 4111102.345	0,35	Nu activ	-	-
5-03	Servicii tehnice c/d 4111102.351	0,24	Nu activ	-	-
5-04	Teren agricol pentru construcții c/d 4111102.343	1,00	Teren liber	-	-
5-05	Teren agricol pentru construcții c/d 4111102.342	0,50	Teren liber	-	-

#	Denumirea	Suprafața, ha	Starea actuală	Genul de activitate	Număr de angajați
5-06	Teren agricol pentru construcții c/d 4111102.346	0,20	Teren liber	-	-
5-07	Depozit agricol c/d 4111102.347	1,40	Nu activ	-	-
5-08	Depozit agricole ruinate fără număr c/d	4,30	Teren liber	-	-

3.6.4 Comerț, servicii, turism

Sectorul terțiar, comerțul și serviciile este reprezentat de 448 întreprinderi comerciale și 41 – prestatoare de servicii.

Întreprinderile comerciale sunt constituite din cca. 400 magazine, 25 baruri, 5 restaurante, 5 cafenele, 4 hoteluri și 12 stații de alimentare cu combustibil. În mun. Edineț sunt prezente majoritatea lanțurilor comerciale din țară, cu produse alimentare și nealimentare (de uz casnic), cum ar fi: Fourchette, Linella, Family Market, Dulcinella, Salamer, Maximum, Bomba, Enter, Orange, Moldcell, etc. Aceste magazine sunt situate în partea centrală a localității, pe strada sau în imediata apropiere de artera principală a orașului – strada Independenței.

În centrul municipiului funcționează o piață pe un teritoriu total de 1,8 ha. Piața este gestionată de 3 agenți economici diferiți:

- ✓ Î.M. „Piața orașenească”, gestionează piața de haine și mărfuri de uz casnic pe o suprafață de 0,39 ha. Din cauza reducerii cu 44% a numărului de comercianți din piață și scăderii volumelor de încasări, care abia acoperă necesitățile curente de funcționare a pieței, salariații activează în regim de 0,75 din norma de activitate. La întreprindere sunt angajate 12 persoane. În piață activează în prezent 200 de buticuri din cele 356 existente. Volumul activității comercianților s-a redus, datorită scăderii puterii de cumpărare a populației din cauza pandemiei COVID-19 din 2020-prezent. Majoritatea mărfurilor comercializate sunt importate de la piața en-gros din Cernăuți (Ucraina).
- ✓ Piața mixtă, administrată de Cooperativa de Consum din Edineț pe o suprafață de 0,68 ha. Aici la fel se comercializează mărfuri de uz casnic, haine, încălțăminte.
- ✓ Piața agricolă, administrată de o persoană privată pe o suprafață de 0,7 ha. Pe teritoriul pieței sunt tarabe pentru produsele agricole vegetale, o hală pentru brânzeturi/lactate și o hală pentru carne/produse din carne.

Piața are un aspect estetic neîngrijit, lipsesc spațiile sanitare, acces la apă potabilă nu este, stratul de asfalt este uzat, lipsește parcare pentru autovehicule.

Piața necesită elaborarea unui concept nou de dezvoltare, în vederea modernizării și asigurării unui confort adecvat cumpărătorilor și vânzătorilor, cu implicarea tuturor entităților care o gestionează.

De asemenea la intrarea în mun. Edineț, din direcția Chișinău-Edineț, pe strada principală a mun. Edineț funcționează o piață de autovehicule, pe o suprafață de 0,4 ha. Iar spre direcția Gordinești-Fetești suprafața de 0,7 ha este utilizată ca piață pentru comercializarea animalelor vii.

Domeniul serviciilor este reprezentat de 4 întreprinderi din domeniul construcțiilor, 3 întreprinderi de transport, 11 stații de reparație auto, 2 stații de testare auto, 3 întreprinderi de reparația electrocasnicelor, 4 agenții de publicitate, 7 ateliere de croitorie și reparația hainelor, 6 producători și distribuitori de termopane, 7 baze de materiale de construcție, 9 saloane de frumusețe.

În municipiu de asemenea funcționează 5 cabinete stomatologice private, 13 farmacii, dintre care 12 sunt private.

Infrastructura de suport și business este reprezentată de:

- ✓ 6 filiale ale băncilor comerciale: Moldova Agroindbank, Mobiasbancă, FinComBank, Victoriabank, Moldinconbank, Energbank. Toate filialele sunt situate de-a lungul străzii principale – str. Independenței și preponderent în zona Centru a municipiului.
- ✓ Reprezentanțele ale 3 organizații de micro finanțare: Iute Credit, Mikro Kapital, Microinvest
- ✓ 1 asociație de economii și împrumut Gordinești-Edineț
- ✓ 3 centre de consultanță și instruire
- ✓ Reprezentanța teritorială a Camerei de Comerț și Industrie
- ✓ Reprezentanța teritorială Agenției de Intervenții și Plăți în Agricultură
- ✓ Secția economie a Consiliului Raional Edineț.

Agenții economici beneficiază de serviciile de finanțare ale băncilor comerciale, companiilor de micro-finanțare și a subvențiilor agricole, granturilor oferite din sursele bugetului public național sau din partea donatorilor.

Locuitorii municipiului sunt asigurați cu mărfuri și servicii de primă necesitate, însă nivelul de trai și prioritățile locuitorilor cresc. Mai mult, cei întorși de la muncă din alte țări, deja caută un alt nivel de calitate la servicii, condiții mai bune pentru petrecerea timpului liber, sortiment de mărfuri mai divers, pentru care în mare parte cei interesați pleacă în orașele mai mari (Chișinău, Bălți) sau în Cernăuți (Ucraina). Acestea sunt oferite într-o varietate mică într-un mediu concurențial scăzut, din cauza următoarelor probleme:

- ✓ Expertiza și capacitatea financiară a companiilor locale insuficientă pentru a trece la un alt nivel calitativ și cantitativ
- ✓ Localizarea dispersată a mai multor tipuri de servicii și mărfuri în zona Centru a orașului consumă mai mult pentru a beneficia de ele
- ✓ Spațiile comerciale disponibile pentru închiriere în zona Centrală nu sunt suficient de mari (peste 200 m²) pentru a fi interesante pentru afaceri mai mari, care necesită spații mari cu acces direct din stradă, unde fluxul de cumpărători este cel mai mare și care pot concentra mai multe categorii de afaceri într-un singur loc.

Turismul în municipiul Edineț este slab dezvoltat, resursele turistice naturale și antropice din municipiu nefiind valorificate, iar activitatea de turism nu este orientată spre satisfacerea cerințelor și preferințelor turiștilor interni și străini.

Patrimoniul cultural, istoric este destul de divers, cuprinzând monumente de importanță națională și locală, cum ar fi: memorialul gloriei militare la mormântul ostașilor căzuți în 1944, mormântul comun al victimelor Holocaustului, Biserica "Sf. Vasile cel Mare" și biserica de lemn "Sf. Arh. Mihail", monumente: "Ștefan cel Mare", "Mama îndoliată", "Lupa Capitolina", în memoria a 38 ostași

consăteni căzuți în 1941-1945, busturile oamenilor de cultură: "Mihai Eminescu", "V. Alecsandri" "Eugen Coșieri" "Ion Buzdugan"; Troița "Sofian Boghiu"; Casa scriitorului Valentin Roșca, clădirea fostului spital evreiesc (Muzeul Ținutului); plăci comemorative: "În amintirea sfârșitului războaielor dintre daci și romani", "Leon Levițchi".

În municipiu activează 5 instituții de cultură, care pot fi utilizate pentru deservirea potențialilor turiști: palatul de cultură Edineț, casa de cultură Alexăndreni, căminul de cultură Gordineștii Noi, muzeul Ținutului Natal Edineț, muzeul de artă populară.

Pe teritoriul municipiului este amplasat și cinematograful „Luceafărul”, dar care nu mai funcționează de peste 2 decenii, având o stare precară. Cinematograful se află în centrul municipiului și are o suprafață de 0,26 de ha. În 2021 a fost transmis din gestiunea „Moldcinema” S.A. în proprietatea APL. Cinematograful avea o capacitate de 600 de locuri.

Municipiul dispune de un stadion care este reabilitat și amenajat, situat în zona de centru. Capacitatea acestuia este de 1360 locuri, fiind în stare bună de a practica diverse genuri de sport: fotbal, atletică ușoară, volei, etc.

În centrul municipiului este amplasată grădina publică Vasile Alecsandri, amenajată cu teren de joacă pentru copii, teren de fitness și un teren de sport care necesită reabilitare, 3 lacuri situate în cascadă, care toate împreună formează o zonă de agrement.

La fel, patrimoniul natural al municipiului este destul de diversificat, cuprinzând câteva bazine acvatice, după cum urmează:

- ✓ Râul Bogda
- ✓ Lacul „Bercu” – 84 ha, debit de apă 7 l/s
- ✓ Lacul „Comsomolist” – 2,3 ha, debit de apă 0,03 l/s
- ✓ Lacul „Lebedelor” – 3,8 ha, debit de apă 0,03 l/s
- ✓ Lacul „Moldovenesc” – 7,2 ha, debit de apă 7 l/s.

Lacurile se află în raza municipiului Edineț, fiind situate în diverse zone.

Toate bazinele acvatice enumerate sunt lacuri de acumulare. Sursa de alimentare a lacurilor sunt precipitațiile și izvoarele subterane.

În municipiu există 3 agenții de turism și funcționează 3 hoteluri bine amenajate, cu o capacitate de 170 locuri:

- ✓ La Paris Bastilia 3* – situat pe drumul auto internațional Brest-Chișinău-Odessa (ieșirea din mun. Edineț, spre Briceni)
- ✓ Vila Bomond 3* – în centrul municipiului, pe strada Independenței
- ✓ Florentina Butique Hotel 4* – situat pe drumul Brest-Chișinău-Odessa în mun. Edineț, la intrare din direcția Chișinău-Edineț, Chișinău.

Municipiul găzduiește un număr considerabil de elemente de patrimoniul istoric și de arhitectură, dintre care o bună parte se regăsesc în Registrul Monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat.

Circa 10 dintre acestea sunt clădiri istorice iar restul sunt monumente de importanță locală sau națională. Totuși aceasta nu se regăsesc în trasee turistice ce ar permite valorificarea lor din punct de vedere al potențialului turistic.

3.6.5 Forța de muncă

Municipiul Edineț este centrul administrativ și economic al raionului Edineț, compus din 49 de localități (47 rurale și 2 urbane), grupate în 32 de unități administrativ-teritoriale de nivelul I (primării), unde locuiesc oficial circa 79,2 mii locuitori.

Toate localitățile rurale din raion gravitează din punct de vedere economic în jurul mun. Edineț și a or. Cupcini, formând împreună o zonă economică funcțională comună. Respectiv, din punct de vedere regional, mun. Edineț este centrul principal de gravitație economică al unei aglomerații umane compuse din 49 de localități, amplasate la o distanță de maximum 30-35 minute accesibilitate rutieră și cu o populație prezentă totală aproape 80 mii locuitori.

Similar restului teritoriului Republicii Moldova, raionul Edineț se confruntă cu tendințe de emigrare masivă externă și de scădere a sporului natural al populației.

Astfel, conform unor calcule estimative, prezentate în Strategia de dezvoltare a raionului Edineț 2021-2025, numărul populației stabile, care locuiește de-facto în raion (fără emigranți) alcătuiește circa 70 mii persoane.

Totuși, chiar în condițiile unor tendințe puternice de emigrare externă și a recesiunii economice din ultimii 30 de ani, în aglomerația Edineț continuă să existe o rezervă semnificativă de forță de muncă disponibilă.

Conform estimărilor ea este de aproximativ de 22 mii de persoane, în vârstă aptă de muncă, care nu sunt antrenate în activități economice formale, dar care au motivația de a munci și sunt într-o formă fizică și morală adecvată.

De menționat că mai mult de jumătate din ei au o vârstă cuprinsă între 17 și 45 de ani, adică pot fi relativ ușor instruiți în domenii de specializare tehnică sau agricolă modernă.

Tabelul 23: Estimarea rezervei de forță de muncă în aglomerația Edineț, la începutul anului 2021

Indicatori	Valoarea estimativă	Comentariu
Numărul de persoane în vârstă aptă de muncă care locuiesc în prezent de facto în aglomerație (fără persoanele aflate în emigrare)	> 40 mii persoane	Cel puțin 57% de la numărul populației prezente*
Numărul de persoane angajate în economia formală**	≈ 13 mii persoane	Bugetari, angajați în sectorul privat, inclusiv deținătorii de patentă de întreprinzător și alte forme de organizare a afacerii
Numărul de locuitori în vârstă aptă de muncă, care locuiesc de-facto în aglomerație (fără persoanele emigrate), dar nu participă sub nici o formă în activități economice formale	>22 mii persoane	Inclusiv locuitorii antrenați în prezent în activități economice neformale (sezoniere și ocazionale), fără garanții

Indicatori	Valoarea estimativă	Comentariu
Bazinul minim existent (estimativ) de rezervă de forță de muncă care locuiește de-facto în aglomerația Edineț, care nu este încă antrenată în migrație, are o disciplină de muncă adecvată și este motivată să se angajeze la un loc de muncă stabil***	≈ 20 mii persoane, inclusiv ≈10,5 mii în vârstă de 17-45 ani	sociale și medicale, cu o remunerație medie de 250-400 MDL/zi (€12-20)

Notă: * Calculat în baza scenariului pesimist, **calculat prin extrapolarea datelor oficiale BNS privind numărul de salariați în raionul Edineț, numărul de angajați în bază de patentă de întreprinzător *** Scenariul pesimist, calculat în baza premisei că fiecare al doilea locuitor în vârstă aptă de muncă nu are motivație suficientă să muncească sau nu este în stare morală și/sau fizică adecvată pentru a fi antrenată într-o activitate economică formală.

Totodată, într-o rază de 30-40 km de mun. Edineț locuiesc de-facto (fără emigranți) peste 120 mii persoane, inclusiv peste 70 mii în vârstă aptă de muncă, din care cca. 40 mii în vârstă de 17-45 de ani. În perioada 2016-2020, populația aptă de muncă din mun. Edineț, a constituit cca 59% (aproximativ 10,7 mii persoane) din numărul total al locuitorilor.

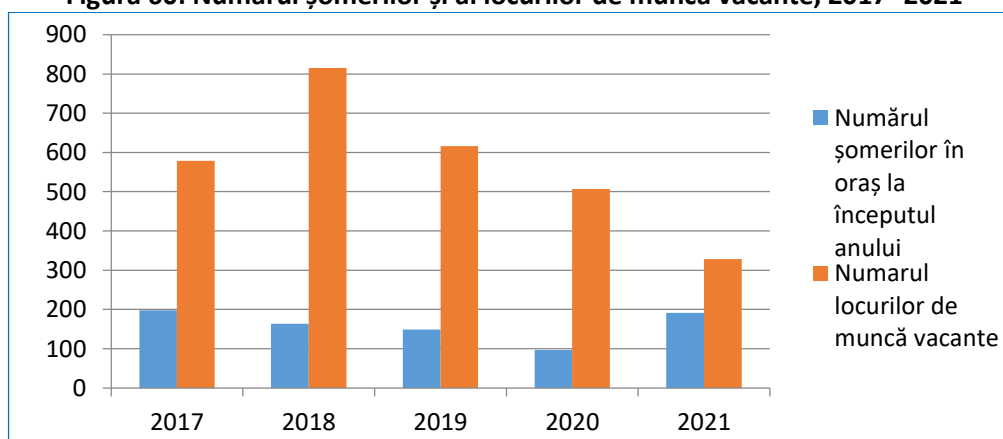
De remarcat că doar 4 mii dintre persoane active sunt angajați și lucrează pe teritoriul municipiului, circa 37,8% din totalul celor apti de muncă.

În perioada 2017 – 2020 se remarcă o scădere a numărului șomerilor în municipiu. În structura pe sexe în perioada dăra au predominat femeile. Pandemia Covid-19 este cel mai probabil factorul perturbator care a determinat creșterea accentuată a șomajului în anul 2021, ajungând din nou la valori apropiate de cele din 2017. A

nul 2018 a reprezentat un vârf pentru cerere de forță de muncă, această scăzând apoi până în 2021, dar menținându-se constant mai mare decât rata șomajului.

Unul dintre factorii care stagnează ocuparea posturilor vacante într-un timp mai scurt este, în mare parte, nivelul scăzut al calificării potențialilor angajați, deoarece calificarea lor nu satisface cerințele noilor întreprinderi

Figura 60: Numărul șomerilor și al locurilor de muncă vacante, 2017- 2021

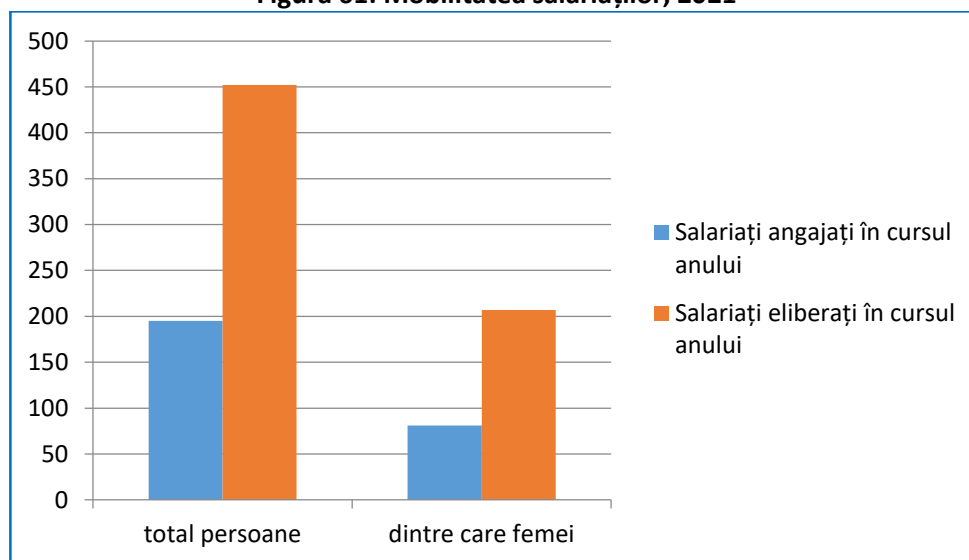

Sursa: Direcția Ocupării Forței de Muncă Edineț

În municipiu este reprezentanța teritorială a Agenției naționale pentru ocuparea forței de muncă, care cooperează cu toți factorii implicați în economia locală pentru identificarea forței calificate de muncă conform cererii pe piață.

Servicii oferite de instituțiile subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă din Edineț se referă la: serviciul de informare și consiliere privind oportunitățile de angajare în câmpul muncii; serviciul de intermediere a muncii; stimulări financiare pentru încadrarea în câmpul muncii în altă localitate; orientare și formare profesională: calificare, recalificare și perfecționare; ghidarea în carieră; oportunități de inițiere și dezvoltare a afacerilor: acces la finanțe, instruiți și consultanță antreprenorială; (re)integrarea copiilor în sistemul de educație și recunoașterea calificărilor.

Figura 61: Mobilitatea salariaților, 2021

Sursa: Direcția Ocupării Forței de Muncă Edineț

La nivelul anului 2021 se observă o mobilitate crescută a salariaților. În același timp, ponderea mai mare a șomajului decât a salariaților angajați, la nivelul municipiului sugerează o tendință de scădere economică. Fiind vorba despre anul 2021, în plină pandemie Covid-19, aceste efecte se pot datora instabilității generate de criza sanitară.

Cele mai solicitate locuri pe piața forței de muncă sunt muncitorii, bucătarii, operatorii IT, cusătorese, operator-compresorii, legumicultorii, horticultorii, marketologii.

În mun. Edineț nu activează nici o instituție din categoria învățământului profesional tehnic și superior. În regiune sunt 2 școli profesionale: din orașul Cupcini și satul Brătușeni, colegiul agro-industrial din Râșcani, colegiul agricol din Țaul care pot oferi servicii educaționale relevante prin învățământ dual.

Cele mai apropiate instituții de învățământ superior se află în mun. Bălți sau Botoșani (România).

Salariul mediu în mun. Edineț este sub media națională, fiind de 5 139 lei în 2019. În acest context, sarcina de bază a autorităților locale și a mediului de afaceri local este de a crește atractivitatea locurilor de muncă din localitate și lansarea unor noi genuri de activități cu salarii atractive.

3.6.6 Benchmarking: Edineț față de alte orașe regionale

Municipiul Edineț în cadrul orașelor-poli de creștere în Republica Moldova se poziționează la diferiți indicatori economici, în mod diferit.

Astfel, analizând informațiile din Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova 2021 – 2027 (în continuare Program), nivelul salariului mediu, în 2019 în Edineț ca și în celelalte 5 municipii-poli de creștere, a fost sub media națională (7,256 MDL). Aceasta denotă o predominare a activităților economice cu costuri înalte și productivitate redusă. Cel mai mare nivel al salariului mediu se înregistrează în mun. Cahul (6,975 lei), Edinețul ocupând penultimul loc (5 139 MDL), fiind mai mic decât mun. Cahul de 1,4 ori.

Totodată, numărul existent de locuri de muncă din Edineț în 2019 a rămas redus (4,3 mii locuri de muncă în economia reală), fiind o absorbție ineficientă a excesului de brațe de muncă din zonele rurale proxime.

Astfel, situația dată se prezintă mai proastă pentru Edineț, în comparație cu Orhei, Ungheni și Comrat, unde s-a reușit atragerea unor investitori majori prin intermediul sub - zonelor economice libere.

În mun. Edineț, datorită creării parcului industrial, situația pentru anul 2020 a îmbunătățit performanța municipiului la acest capitol.

În comparație cu celelalte 5 municipii-poli de creștere, numărul agenților economici activi din Edineț este cel mai mic. Totodată, numărul deținătorilor de patente este relativ ridicat (680 de persoane), fiind de 1,6 ori mai mare decât în Cahul.

Analizând raportul dintre numărul locurilor de muncă create de sectorul privat și numărul total al populației prezente în vârstă aptă de muncă, în Edineț cifra dată constituie 35.9%, fiind mai mare decât în Cahul și Soroca.

Tabelul 24: Performanța orașelor-poli de creștere, 2019

#	Indicatori	Cahul	Edineț	Orhei	Soroca	Ungheni	Comrat
1	Salariul mediu, lei	6,975	5,139	6,923	4,500	6,096	5,500
2	Numărul de agenți economici activi (care prezintă rapoarte)*	573	436	682	455	737	502
3	Numărul deținătorilor de patente, persoane	436	680	471	827	584	980
4	Numărul de locuri de muncă (cu excepția celor cu finanțare din buget), mii persoane	8,9	4,3	10	6,8	8,5	6,8
5	Raportul dintre nr. locurilor de muncă create de sectorul privat și nr. total al populației prezente în vârstă aptă de muncă	33.8%	35.9%	50.5%	28.6%	36.9%	44.4%

Sursa: În baza datelor Programului

Conform estimărilor din cadrul Programului, pentru a asigura un nivel minim de dezvoltare socio-economică a mun. Edineț, care ar corespunde criteriilor de bază de definire a unui oraș – pol de creștere sunt necesare investiții publice de 576 mln MDL.

Aceste intervenții presupun un efort financiar, care depășește cu mult capacitatea bugetului local și nu vor putea fi realizate fără un sprijin constant din partea autorităților publice centrale, investitorilor privați și a partenerilor de dezvoltare.

Respectiv, ca și în celelalte 5 municipii, mun. Edineț înregistrează carențe în ceea ce privește nivelul de dezvoltare economică locală, având o infrastructură locală deficitară de sprijinire a sectorului privat și de atragere a investițiilor, chiar dacă în ultimii ani s-a început implementarea mai multor proiecte cu suportul diferitor parteneri (UE, Elveția, PNUD, USAID) în domeniul dezvoltării economice locale.

Performanța economică scăzută a acestor 6 municipii se reflectă în capacitatea fiscală redusă a bugetelor locale în comparație cu mun. Chișinău, Edinețul având cea mai modestă prestație.

Tabelul 25: Capacitatea fiscală a localităților-poli de creștere

#	Indicatori	Cahul	Edineț	Orhei	Soroca	Ungheni	Comrat
1	Capacitatea fiscală pe locuitor ¹), lei	1 625	1 390	2 511	1 057	1 640	1 948
2	% față de mun. Chișinău (3 724 lei/locuitor)	44%	37%	67%	28%	43%	52%

Sursa: În baza datelor Programului

Totodată, conform analizei socio-economice a RDN, se evidențiază o dezvoltare relativ mai dinamică a raioanelor din triunghiul Bălți – Edineț – Ocnița (inclusiv Drochia, Dondușeni și Râșcani), care au valori ale indicatorului de deprivare peste media națională, precum și un declin mai mare în alte 6 raioane cu indice negativ al deprivării economice (Briceni, Soroca, Florești, Sângerei, Fălești și Glodeni). Respectiv, acest avantaj urmează de a fi fortificat în dezvoltarea economică a mun. Edineț.

3.6.7 Bugetul municipal

Bugetul mun. Edineț este un document juridic de politică care înglobează activitățile și prioritățile localității pe un an de zile.

Componenta, mărimea, direcțiile și modul de utilizare a resurselor locale, în special a celor financiare, reprezintă unul din elementele principale care caracterizează capacitatea administrativă și funcțională a APL de a-și realiza multiplele atribuții legale.

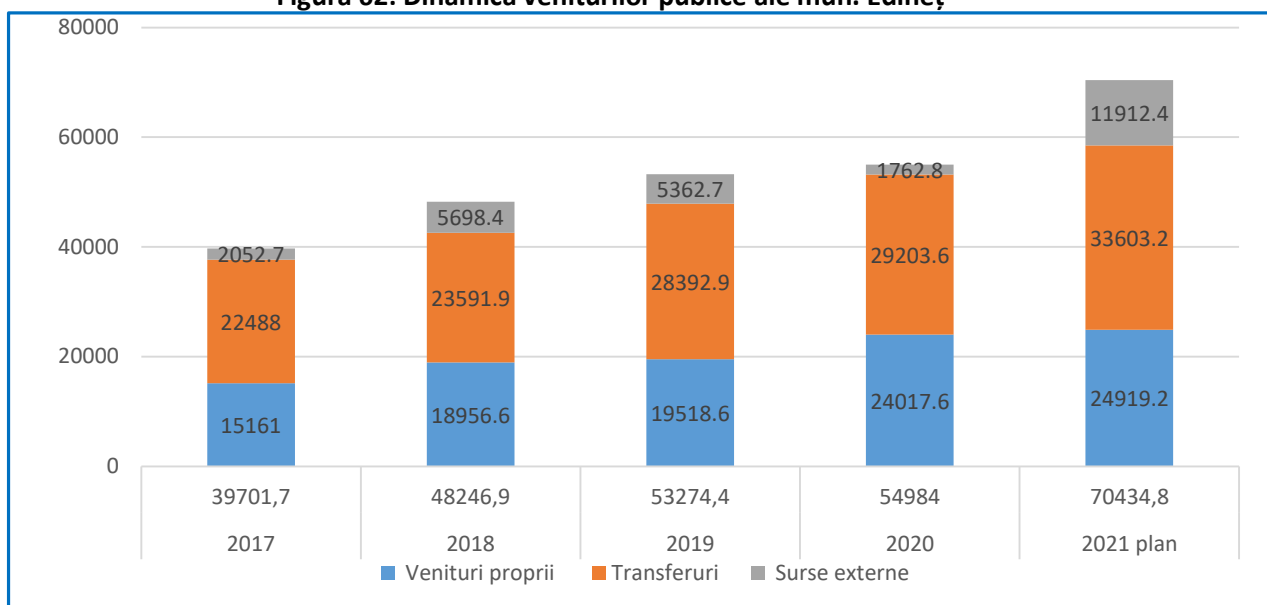
3.6.7.1 Veniturile bugetului

În ultimii 4 ani, în bugetul local mărimea veniturilor publice a crescut de 1,4 ori: de la 39 701,7 mii MDL în 2017 la 54 984 mii în 2020.

O parte de veniturilor o constituie transferurile care înregistrează valori cuprinse între 48,9 și 66,6%.

Veniturile proprii (taxe și impozitele locale, vânzare proprietăți publice, alte venituri), în diferiți ani au constituit între 36,6 și 43,7% din totalul veniturilor locale, ceea ce determină o dependență mare față de bugetul de stat.

Totodată, în structura veniturilor se menține tendința de creștere a surselor externe, destinate implementării diferitor proiecte: în 2017 au fost doar 2 052,7 mii lei, iar în 2021 se planifică 11 912,4 mii lei.

Figura 62: Dinamica veniturilor publice ale mun. Edineț

Sursa: primăria mun. Edineț

3.6.7.2 Cheltuielile bugetului

În perioada anilor 2017-2020, cheltuielile bugetului local au crescut, de 1,6 ori: de la 28,9 mln la 46,6 mln MDL. Majoritatea cheltuielilor sunt cele curente, pentru cheltuieli de investiții fiind alocate anual între 9% (în 2020 cel mai mic nivel) și 26,2% în anul 2021 (cel mai mare nivel). În 2021 se planifică cca. 28% din cheltuieli să fie îndreptate către investiții.

Cheltuielile au un pronunțat aspect social, fiind direcționate spre domeniul educațional, cultură și sport, muzeu.

Totuși APL din Edineț cofinanțează implementarea diferitor proiecte din sursele partenerilor de dezvoltare din contul bugetului local.

Tabelul 26: Structura cheltuielilor, executate în perioada 2017-2019 (mii lei)

Denumirea indicatorilor	2017	2018	2019	2020	2021 plan
Cheltuieli total	34786,0	47637,2	55413,4	51166,8	80367,8
Aparatul administrativ	3275,2	3641,1	4650,0	4585,6	6160,0
Grădinițe	11278,1	14999,8	18601,0	14879,6	20684,5
Instituții educative extrașcolare	6405,8	8662,8	8763,0	6758,0	7124,1
Biblioteca	716,4	942,3	1403,8	1326,0	1735,1
Cultura, arta, sport	765,8	778,7	1021,0	2777,1	3558,4
Amenajarea teritoriului	5581,6	2293,6	5438,9	2263,0	5749,9
Fondul de rezervă	262,6	303,2	368,6	462,0	799,8
Cămin cultural	1344,6	1508,6	2212,4	2150,1	5709,5
Muzeu	780,0	921,8	1481,7	1428,1	2036,0
Alte cheltuieli	4455,5	13585,3	11473,0	14537,3	27080,5

Sursa: Primăria mun. Edineț

3.6.8 Concluzii

În comparație cu alte localități urbane, municipiul Edineț dispune de următorii factori socio-economici, care oferă o competitivitate mai mare localității, cum ar fi:

- ✓ Diversitatea bazei de materii prime amplasate pe teritoriile adiacente care contribuie la dezvoltarea ramurilor prelucrătoare a producției agricole
- ✓ Rețeaua de drumuri de importanță națională și locală bine dezvoltată
- ✓ Acces la servicii de transport (auto și calea ferată)
- ✓ Infrastructura socială și servicii publice dezvoltată - învățământ, cultură, sport, domeniul prestări servicii, servicii comunale
- ✓ Existența spațiilor verzi și lacurilor, zonelor de agrement cu potențial turistic, ce pot stimula crearea de noi afaceri în servicii, comerț, transporturi, agricultură
- ✓ Prezența și activitatea în creștere a rezidenților PI Edineț și a incubatorului de afaceri
- ✓ Activitatea Camerei de Comerț și Industrie, Agenției de Ocupare a Forței de muncă Edineț, AIPA, centrelor de consultanță, ce oferă suport în activitatea întreprinderilor locale și în domeniul politicilor de ocupare a forței de muncă
- ✓ Deschiderea administrației locale față de investitori și antreprenorii locali
- ✓ Sectorul financiar diversificat (prezența filialelor celor mai importante bănci comerciale și societăți de micro-finanțare)
- ✓ Statutul de "oraș – pol de creștere", poate contribui la creșterea unui volum mai mare de resurse financiare publice, pe viitor.

Cu toate acestea, există loc de îmbunătățire a condițiilor mediului economic în întreg municipiul Edineț.

Tabelul 27: Centralizator disfuncționalități

#	Descrierea disfuncționalităților	Comentariu
1	Supraaglomerarea zonei centrale a mun. Edineț cu activități economice incompatibile cu funcțiunile de zone rezidențiale	Supraaglomerarea zonei Centrale a mun. Edineț cu activități economice, în mod special comerț (inclusiv cel greu) și servicii, contribuie la aglomerarea traficului rutier, la înrăutățirea aspectului estic al orașului. Existența în zona centrală (locuibilă și de recreere) a reminiscentelor industriale ne-funcționale.
2	Piețe insuficient de bine organizate și dotate	Piețele existente (din centrul localității, de animale, de mașini) nu corespund standardelor de activitate și de asigurarea confortului cetățenilor pentru a beneficia de un comerț civilizat.
3	Capacitatea infrastructurii a PI nu permite dezvoltarea zonei	Teritoriul Parcului Industrial nu este dotat cu infrastructura energie electrică și de drumuri pentru activitatea de producție a potențialilor noi rezidenți. În perspectivă va fi nevoie de extins și de amenajat corespunzător noi suprafețe pentru a atrage noi rezidenți în PI. Infrastructura PI nu permite atragerea de noi rezidenți, în mod special aprovizionare cu energie electrică insuficientă pentru activitatea de producție a potențialilor noi rezidenți.
4	Terenuri și clădiri neincluse în circuitul economic	Terenurile și clădirile – proprietate privată și publică care nu generează dezvoltare economică: în diferite zone ale orașului, inclusiv

#	Descrierea disfuncționalităților	Comentariu
		În centru sunt terenuri care de o perioadă îndelungată de timp nu sunt utilizate în activități economice.
5	Calitate nesatisfăcătoare a drumurilor locale	Cca. 80% din drumurile locale nu sunt suficient de bine întreținute și amenajate.
6	Deficit de ofertă și calificarea forței de muncă necorespunzătoare cerințelor pieței forței de muncă	Calificarea necorespunzătoare cerințelor pieței are ca efect creșterea deficitului locurilor de muncă decente, ceea ce catalizează migrarea populației tinere
7	Limitarea ofertei de terenuri libere de tip "greenfield" pentru noi investiții industriale	Limitarea ofertei de terenuri libere de tip "greenfield" pentru noi investiții industriale (inclusiv în cadrul Parcului Industrial) și dotarea necorespunzătoare tehnico-edilitară Terenuri și clădiri – proprietate privată neincluse în circuitul economic
8	Unicul oraș - pol de creștere fără Zonă Economică Liberă	Lipsa unei zonei economice libere/subzonei are ca impact diversitatea redusă de atragere a investitorilor în municipiu.
9	Potențialul turistic slab valorificat	Lipsa unui Concept de dezvoltare a sectorului turistic local generează utilizarea slabă a potențialului turistic natural și antropic. Mai mult, parcul central nu are concept și proiect integral de amenajare. Respectiv, partea estică a orașului (în perimetrul Grădinii "Vasile Alecsandri") este caracterizată de un deficit de activități economice recreative-comerciale-alimentare publică.

3.7 INFRASTRUCTURA DE SERVICII PUBLICE

3.7.1 Educație

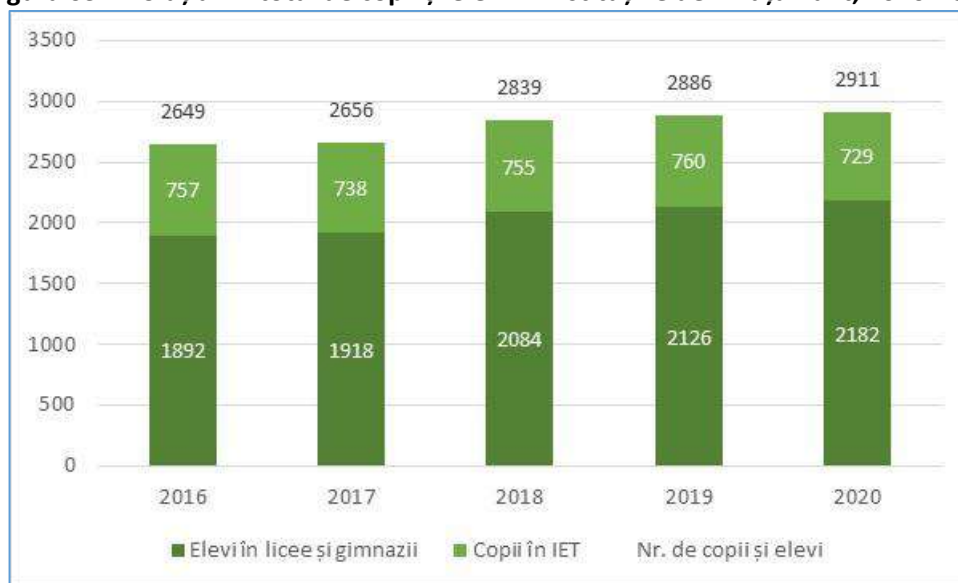
Sistemul de învățământ al mun. Edineț (or. Edineț, s. Alexăndreni și s. Gordineștii Noi) **este format din 4 nivele** stipulate de Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014:

- ✓ Nivelul 0 (educație timpurie): **6 instituții preșcolare** (4 în or. Edineț și câte 1 în s. Alexăndreni și s. Gordineștii Noi)
- ✓ Nivelul 1 (învățământ primar): **5 instituții școlare** amplasate în or. Edineț (4 licee și un gimnaziu)
- ✓ Nivelul 2 (învățământul secundar, ciclul I): **1 gimnaziu**
- ✓ Nivelul 3 (învățământul secundar, ciclul II): **4 licee teoretice.**

În același timp în mun. Edineț activează și **5 instituții de învățământ extrașcolar**: 1 școală de arte, 1 școală de muzică, 2 centre de creație și 1 școală de sport.

Dacă e să ne referim la numărul de copii și elevi încorporați în instituțiile de învățământ (ce excepția celor extrașcolare), în perioada anilor 2016-2020 se constată o creștere a numărului de beneficiari cu circa 10% de la 2,649 persoane în anul de învățământ 2016-2017 la 2,911 persoane în anul de învățământ 2019-2020. Această creștere a fost influențată în mare parte de creșterea numărului elevilor în liceele și gimnaziul din oraș, ca rezultat a încorporării în aceste instituții a elevilor din localitățile din proxima vecinătate a mun. Edineț. Figura de mai jos prezintă evoluția nr. total de copii și elevi încorporați în instituțiile de învățământ.

Figura 63: Evoluția nr. total de copii și elevi în instituțiile de învățământ, 2016-2020

Sursa: Rapoartele de activitate a instituțiilor de învățământ, Direcția Educație a CR Edineț

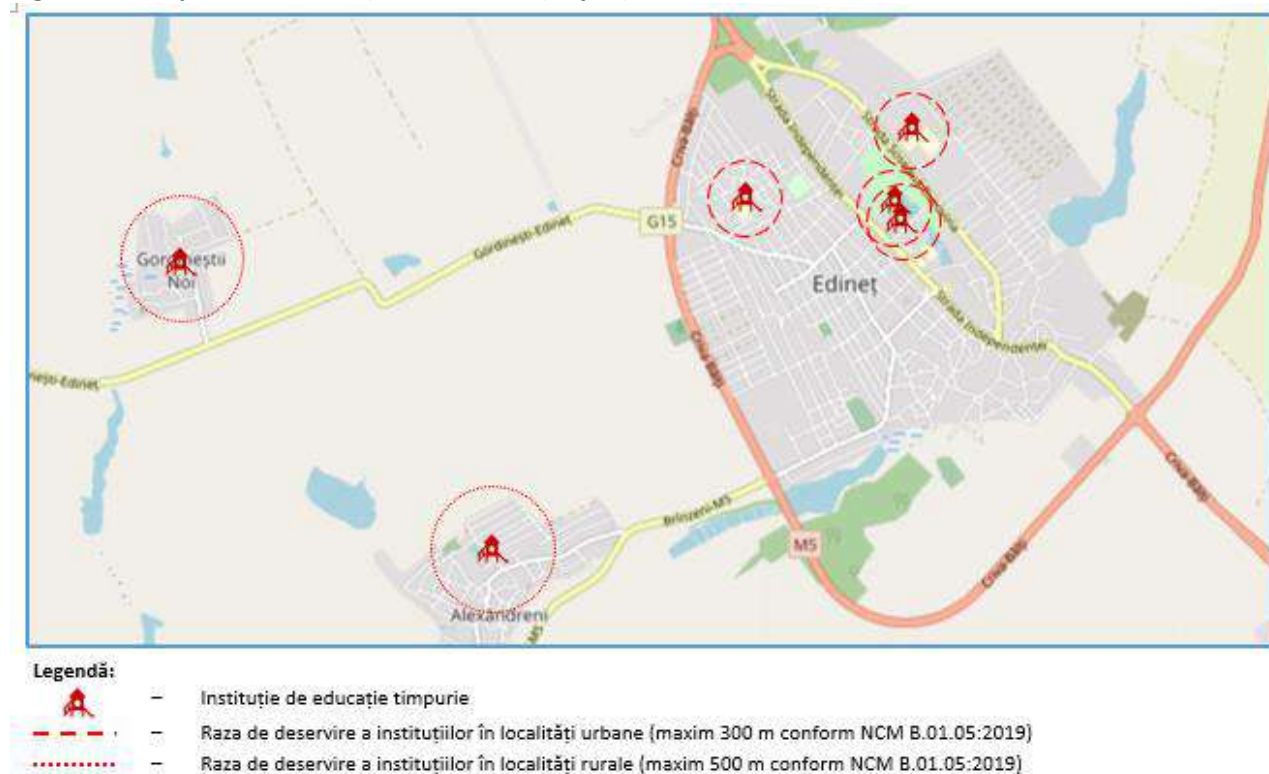
3.7.1.1 Învățământ preșcolar

În mun. Edineț educația timpurie este organizată în 6 instituții preșcolare de tip grădiniță-creșă:

- ✓ Grădinița-creșă nr.1 „Fulgușor” din or. Edineț;
- ✓ Grădinița-creșă nr.2 „Foișor” din or. Edineț;
- ✓ Grădinița-creșă nr.3 „Soarele” din or. Edineț;
- ✓ Grădinița-creșă nr.4 „Curcubeu” din or. Edineț;
- ✓ Grădinița-creșă „Garofița” din s. Alexandreni;
- ✓ Grădinița-creșă „Romanița” din s. Gordineștii-Noi.

Numărul, suprafața și capacitatea instituțiilor de educație timpurie din mun. Edineț, în perioada anilor 2016-2020, înregistrează aceleași valori 6 instituții cu o suprafață de 5,208 m² și capacitatea de 730 locuri.

Figura 64: Amplasarea instituțiilor de educație preșcolară

În oraș instituțiile de învățământ preșcolar sunt amplasate în partea de Nord și Centru, situație ce creează dificultăți în deplasarea a copiilor de vârstă preșcolară din partea de Sud a orașului către acestea. Conform Normativului în construcții NCM B.01.05:2019, raza de deservire a instituțiilor preșcolare este de maxim 300 m în orașe și până la 500 m în sate. Prin urmare se constată disparități mari de acces către IET în oraș, pe când în sate aceasta este respectată.

Numărul copiilor înscriși în instituțiile de educație timpurie în anul 2020 a fost de 729 persoane, înregistrând o diminuare cu 3.7 p.p. comparativ cu anul 2016. Numărul copiilor antrenați în instituțiile preșcolare din municipiu (inclusiv satele din componența acestuia) este practic egal cu capacitatea nominală a grădinițelor. Numărul copiilor antrenați în cele 4 instituții preșcolare din orașul Edineț este

de 674, fiind mai mare decât capacitatea acestora 655. În satele din componența municipiului, cele 2 instituții preșcolare sunt frecventate de 55 de copii, față de capacitatea după proiect a acestora – 75 locuri. În anul 2020, din numărul total de copii, 4.1% reprezintă copii cu cerințe educaționale speciale antrenați în instituțiile preșcolare, acest indicator fiind în descreștere față de anul 2016, când constituia 7.5%.

Pe parcursul anilor 2016-2020 se observă o evoluție constantă a eficienței serviciului educațional în instituțiile preșcolare din municipiu, în 2020 înregistrându-se un număr 10.27 de copii la un cadru didactic, valoare situată între media pe republică de 11 copii/cadru didactic și celei media pe Regiunea Nord de 10 copii/cadru didactic. Tabelul următor prezintă caracteristica instituțiilor preșcolare în anii 2016 și 2020.

Tabelul 28: Caracteristica instituțiilor preșcolare, anii 2016-2020

Indicatori	2016	2020
Instituții preșcolare	6	6
Suprafața totală a încăperilor instituțiilor preșcolare, m ²	5,208	5,208
Capacitate instituțiilor, locuri	730	730
Număr copii în instituții preșcolare	757	729
Numărul de copii cu cerințe educaționale speciale	57	30
Copii la 100 de locuri	104	100
Personal pedagogic efectiv (cadre didactice)	74	71
Copii la cadru didactic mun. Edineț	10.23	10.27
Copii la cadru didactic total pe țară	12	11
Copii la cadru didactic Regiunea Nord	11	10

Sursa: Rapoartele de activitate a instituțiilor de învățământ, Direcția Educație a CR Edineț, BNS

Grădinița-creșă nr.1 „Fulgușor” din or. Edineț este situată în partea de Nord-Vest a orașului. Aceasta a fost construită în anul 1982, cu o suprafață de 850 m² și o capacitate de 140 de locuri, fiind frecventată în prezent de 158 copii, repartizați în 6 grupe. Instituția este constituită dintr-un singur bloc cu 2 etaje, și dispune: de 6 săli cu dormitoare, 1 bucătărie de 38 m², punct medical de 15 m², o sală de festivități de 74 m². Instituția nu dispune de sală sportivă.

Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de bloc sanitar interior. Instituția dispune și de sistem de încălzire comun cu cel al Liceului Teoretic „V. Suhomlinski”. Pe teritoriul instituției sunt amenajate 6 terenuri de joacă dotate recent cu inventar de joacă, 12 bănci și 2 pavilioane performante, însă care nu este suficient pentru asigurarea unor procese de joacă calitative.

Tabelul 29: Date generale despre Grădinița-creșă nr.1 „Fulgușor” din or. Edineț

1	Denumirea instituției	Instituția de Educație Timpurie nr.1 „Fulgușor”
2	Adresa	str. Petru Zadnipru 5
3	Proprietarul clădirii	APL I
4	Anul construcției	1982
5	Suprafața, m ²	850
6	Capacitatea după proiect (persoane)	140
7	Numărul de beneficiari, 2020	158
8	Gradul de ocupare (%)	113%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	32
	Cadre didactice	13
	Personal auxiliar	19

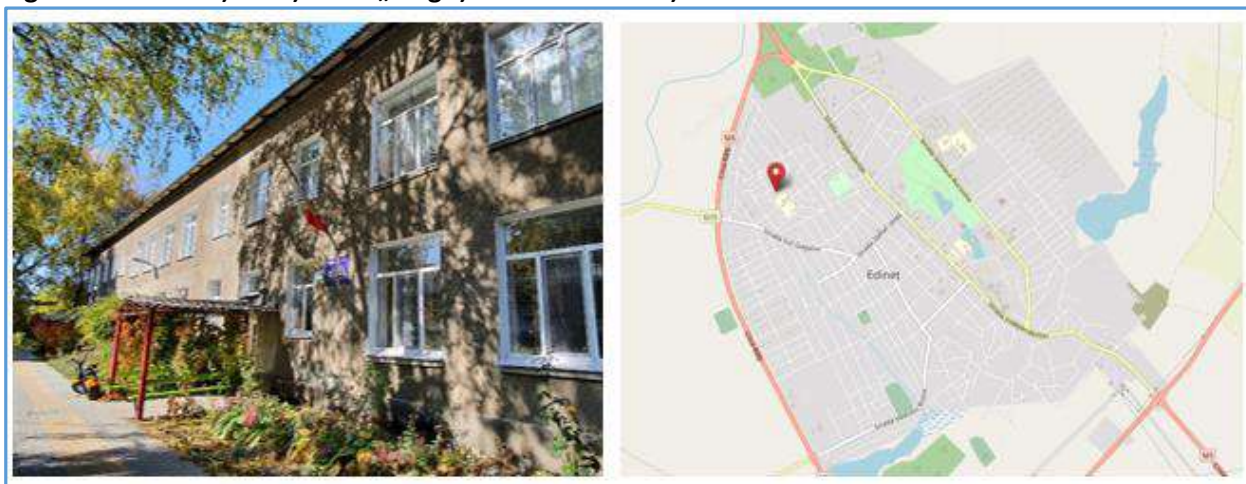
În instituție activează 32 de persoane dintre care 13 cadre didactice, și 19 angajați din categoria personalului auxiliar.

Fluctuația cadrelor didactice este minoră. Limba de predare în instituție este rusă-română.

Conform datelor prezentate în raportul de activitatea a instituție pentru anul 2019-2020, frecvența medie pe instituție a fost de 72%, fiind într-o ușoară creștere față de anul de studii 2018-2019. Frecvența medie pentru anul de studii 2019-2020 a copiilor de vârstă pregătitoare o constituie 88%.

Fondul de carte a instituției conține 235 manuale de literatură didactică și 84 de literatură artistică. Instituția este dotată doar cu 1 calculator (pentru managerul instituției) și o unitate de proiector.

Figura 65: Grădinița-creșă nr.1 „Fulgușor” din or. Edineț

Problemele stringente cu care se confruntă Grădinița-Creșă nr.1 sunt:

- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale didactice și echipamente TIC;
- ✓ Dubla funcționalitate a 4 săli de grupă (sală și dormitor împreună) și lipsa izolării termice a 2 anexe-dormitoare;
- ✓ Lipsa de inventar pentru activități de educație fizică;
- ✓ Dotarea insuficientă a terenurilor de joacă pentru copii;
- ✓ Starea tehnică uzată a subsolurilor;
- ✓ Starea deplorabilă a drumului de acces pentru transport (ex. transport de aprovizionare cu produse alimentare);
- ✓ Securitatea instituției este slab dezvoltată. Accesul pe teritoriul instituției este liber. Actele de vandalism duc la pagube materiale, estetice, pun în pericol sănătatea copiilor.

Grădinița-creșă nr.2 „Foișor” din or. Edineț este situată în partea de Nord-Est a orașului.

Aceasta a fost construită în anul 1981, cu o suprafață de 2,214 m² și o capacitate de 320 de locuri, fiind frecventată în prezent de 249 copii, repartizați în 10 grupe. Instituția este constituită dintr-un complex de 7 blocuri cu 2 etaje, și dispune: de 11 săli cu dormitoare separate, 1 bucatărie de 141.8 m², punct medical de 78.3 m², o sală de festivități de 49 m², o sală de sport de 51 m² și o sală de muzică de 54 m².

Cu toate că capacitatea instituției este de 320, din cauza că Arhiva Raională de stat Edineț ocupă 3 grupe, nu este posibilă valorificarea potențialului de locuri la grădiniță. Respectiv pentru asigurarea tuturor copiilor înscriși în grădiniță este necesară deschiderea unei grupe noi.

Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de blocuri sanitare interioare. Instituția dispune și de sistem de încălzire propriu pe bază de gaze naturale.

Figura 66: Grădinița-creșă nr.2 „Foișor” din or. Edineț

Pe teritoriul instituției sunt amenajate 10 terenuri de joacă cu o suprafață totală de 12,186 m² dotate cu inventar de joc, conform vârstei.

Tabelul 30.: Date generale despre Grădinița-creșă nr.2 „Foișor” din or. Edineț

1	Denumirea instituției	Instituția de Educație Timpurie nr.2 „Foișor”
2	Adresa	str. Șoseaua Bucovinei 29
3	Proprietarul clădirii	APL I
4	Anul construcției	1981
5	Suprafața, m2	2,214
6	Capacitatea după proiect (persoane)	230 ⁵
7	Numărul de beneficiari, 2020	249
8	Gradul de ocupare (%)	108%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	48
	<i>Cadre didactice</i>	21
	<i>Personal auxiliar</i>	27

În instituție activează 48 de persoane dintre care 21 cadre didactice, și 27 angajați din categoria personalului auxiliar. Fluctuația cadrelor didactice este minoră.

Limba de predare în instituție este rusă-română. Conform datelor prezentate în raportul de activitatea a instituției pe parcursul anului de studii (septembrie 2019 -mai 2020) rata frecvenței în grădiniță a fost micșorată în legătură cu suspendarea procesului educațional în urma prevenirii riscului de răspândire a COVID-19, începând cu data de 11.03.2020.

Fondul de carte a instituției conține 245 manuale de literatură didactică și 216 de literatură artistică. Instituția este dotată cu 4 calculatoare (1 pentru managerul instituției) și 2 unități de proiector.

⁵ Capacitatea după proiect a grădiniței este de 320, însă 3 grupe sunt ocupate de Arhiva Raională Edineț lucru ce a diminuat capacitatea instituției la 230 locuri

Problemele stringente cu care se confruntă Grădinița-Creșă nr.2 sunt:

- ✓ Necesitatea deschiderii a unei noi grupe pentru a satisface necesarul de cerere de locuri;
- ✓ Acoperișul la blocul alimentar necesită reparație;
- ✓ Defecțiuni dese a instalațiilor electrice din incinta grădiniței;
- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale didactice și echipamente TIC;
- ✓ Sistemul interior de canalizare este parțial învechit;
- ✓ Dotarea insuficientă a bucătăriei instituției.

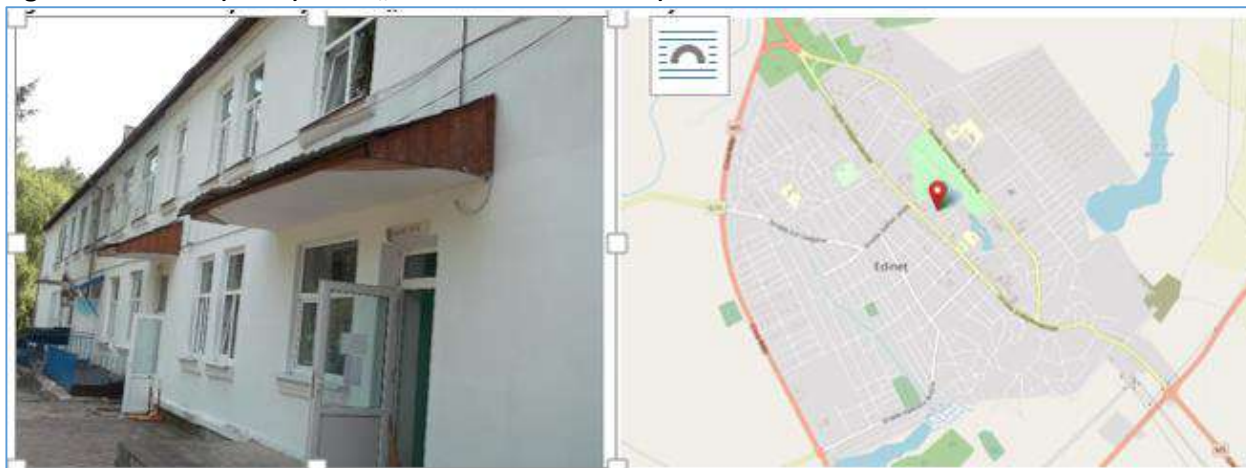
Grădinița-creșă nr.3 „Soarele” din or. Edineț este situată în partea centrală a orașului.

Aceasta a fost construită în anul 1965, cu o suprafață de 960 m² și o capacitate de 145 de locuri, fiind frecventată în prezent de 127 copii, repartizați în 6 grupe. Instituția este constituită dintr-un singur bloc cu 2 etaje, și dispune: de 6 săli cu dormitoare, 1 bucătărie de 45 m², punct medical de 4.4 m², o sală de festivități de 60 m². Instituția nu dispune de sală sportivă. Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de bloc sanitar interior. Instituția dispune și de sistem de încălzire propriu. Pe teritoriul instituției sunt amenajate 6 terenuri de joacă a câte 40 m² fiecare.

Tabelul 31: Date generale despre Grădinița-creșă nr.3 „Soarele” din or. Edineț

1	Denumirea instituției	Instituția de Educație Timpurie nr.3 „Soarele”
2	Adresa	str. Independenței, 45
3	Proprietarul clădirii	APL I
4	Anul construcției	1965
5	Suprafața, m2	960
6	Capacitatea după proiect (persoane)	145
7	Numărul de beneficiari, 2020	127
8	Gradul de ocupare (%)	88%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	25
	<i>Cadre didactice</i>	13
	<i>Personal auxiliar</i>	12

Figura 67: Grădinița-creșă nr.3 „Soarele” din or. Edineț

În instituție activează 25 de persoane dintre care 13 cadre didactice, și 12 angajați din categoria personalului auxiliar.

Limba de predare în instituție este limba rusă. Cadrele didactice pensionare și cele cu 1-2 ani până la pensie constituie circa 40% din numărul total de cadre și reprezintă un punct slab al instituției.

Conform datelor prezentate în raportul de activitatea a instituție pentru anul 2019-2020, frecvența medie pe instituție a fost de 78%. Principalul motiv al absențelor au constituit IRVA sezoniere.

Fondul de carte a instituției conține 77 manuale de literatură didactică și 56 de literatură artistică. Instituția este dotată cu 2 calculatoare (pentru managerul instituției și metodist), 2 laptopuri și 1 proiector.

Problemele stringente cu care se confruntă Grădinița-Creșă nr.3 sunt:

- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale didactice ce nu corespunde tehnice Standardelor minime de dotare a IET;
- ✓ Baza materială existentă nu permite realizarea tuturor solicitărilor beneficiarilor, îndeosebi copiilor cu CES;
- ✓ Dubla funcționalitate a sălilor de grupă (cu dormitor împreună) îngreunează fluidizarea activităților pe parcursul unei zile;
- ✓ Lipsa unei sălii de sport separate;
- ✓ Seturile de mobilier sunt uzate și nu corespund numărului de copii;
- ✓ Clădire nu este dotată cu sistem de alarmă, detector de fum, sistem de iluminat în caz de incendiu;
- ✓ Clădire nu este dotată cu rampe, bare de sprijin pentru persoane cu CES;
- ✓ Dotarea insuficientă cu inventar a terenurilor de joacă pentru copii.

Grădinița-creșă nr.4 „Curcubeu” din or. Edineț este situată în partea centrală a orașului.

Aceasta a fost construită în anul 1965, cu o suprafață de 616 m² și o capacitate de 140 de locuri, fiind frecventată în prezent de 160 copii, repartizați în 6 grupe. Instituția este constituită dintr-un singur bloc cu 2 etaje, și dispune: de 6 săli cu dormitoare, 1 bucătărie de 84 m², punct medical de 16 m², o sală de festivități de 104 m². Instituția nu dispune de sală sportivă.

Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de bloc sanitar interior. Instituția dispune și de sistem de încălzire propriu. Pe teritoriul instituției sunt amenajate 6 terenuri de joacă cu o suprafață de 240 m².

În instituție activează 31 de persoane dintre care 14 cadre didactice, și 17 angajați din categoria personalului auxiliar. Fluctuația cadrelor didactice este minoră. Limba de predare în instituție este română.

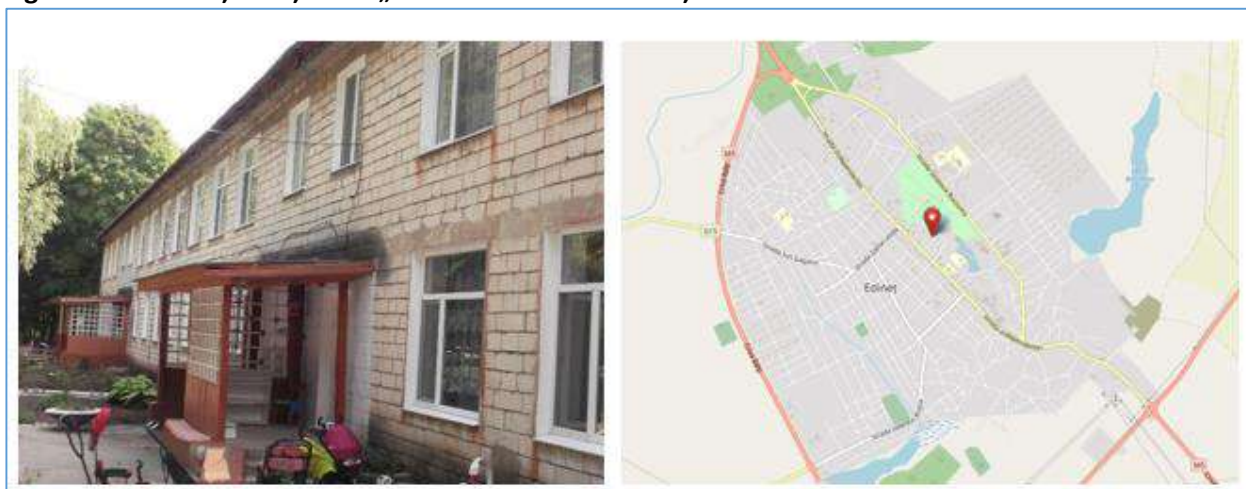
Conform datelor prezentate în raportul de activitatea a instituție pentru anul 2019-2020, pe parcursul lunilor de activitate a grădiniței în anul de studii 2019-2020, frecvența medie a fost de 59.5%. Frecvența scăzută este cauzată de faptul că pe perioada rece a anului sunt frecvente cazurile de boli respiratorii. Frecvența în grupa pregătitoare a fost de 71%.

Fondul de carte a instituției conține 1,567 manuale de literatură didactică și 850 de literatură artistică. Instituția este dotată doar cu 1 calculator (pentru managerul instituției) și o unitate de proiector.

Tabelul 32.: Date generale despre Grădinița-creșă nr.4 „Curcubeu” din or. Edineț

1	Denumirea instituției	Instituția de Educație Timpurie nr.4 „Curcubeu”
2	Adresa	str. Casa Mare, nr.9
3	Proprietarul clădirii	APL I
4	Anul construcției	1965
5	Suprafața, m2	616
6	Capacitatea după proiect (persoane)	140
7	Numărul de beneficiari, 2020	160
8	Gradul de ocupare (%)	114%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	31
	<i>Cadre didactice</i>	14
	<i>Personal auxiliar</i>	17

Figura 68: Grădinița-creșă nr.4 „Curcubeu” din or. Edineț

Problemele stringente cu care se confruntă Grădinița-Creșă nr.4 sunt:

- ✓ Blocul instituției nu este termoizolat, ceea ce duce la costuri mari de întreținere pe perioada rece a anului;
- ✓ Acoperișul instituției necesită reparație;
- ✓ Necesitatea stringentă de reparație în depozit (beci) pentru păstrarea legumelor și fructelor pentru iarnă;
- ✓ Sistemul interior de canalizare este uzat, subsolul este des inundat și răspândește miros neplăcut;
- ✓ Sistemul rețelilor electrice al instituției deseori iese din funcțiune din cauza supraîncărcării rețelei;
- ✓ Dubla funcționalitate a 4 săli de grupă (sală și dormitor împreună);
- ✓ Dotarea insuficientă a terenurilor de joacă pentru copii;
- ✓ Aprovizionarea foarte slabă cu jucării pentru copii, jocuri didactice;

- ✓ Lipsa sălii de sport și inventarului sportiv necesar bunei desfășurări a activităților pentru perioada rece a anului;
- ✓ Mobilierul în antreuri și în blocurile sanitare sunt învechite și uzate;
- ✓ Bucătăria necesită mobilier și utilaje noi corespunzător cerințelor, cele vechi sunt cu un grad sporit de uzură.

Grădinița-creșă „Garofița” din s. Alexăndreni din componența municipiului. Aceasta a fost construită în anul 1960, cu o suprafață de 360m² și o capacitate de 55 de locuri, fiind frecventată în prezent de 40 copii, repartizați în 2 grupe mixte. Instituția este constituită dintr-un singur bloc cu un etaj, și dispune: de 2 săli cu dormitoare, 1 bucătărie de 27 m², punct medical de 7 m², o sală de festivități de 30 m². Instituția nu dispune de sală sportivă. Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă și dispune de bloc sanitar interior. Instituția dispune și de sistem de încălzire propriu.

Pe teritoriul instituției este amenajat un teren de joacă de 240 m², însă care nu este suficient dotat pentru asigurarea unor procese de joacă calitative.

Tabelul 33: Date generale despre Grădinița-creșă „Garofița” din s. Alexăndreni

1	Denumirea instituției	Instituția de Educație Timpurie „Garofița”
2	Adresa	s. Alexăndreni r-ul Edineț
3	Proprietarul clădirii	APL I
4	Anul construcției	1960
5	Suprafața, m2	360
6	Capacitatea după proiect (persoane)	55
7	Numărul de beneficiari, 2020	40
8	Gradul de ocupare (%)	73%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	15
	Cadre didactice	6
	Personal auxiliar	9

În instituție activează 16 de persoane dintre care 7 cadre didactice, și 9 angajați din categoria personalului auxiliar.

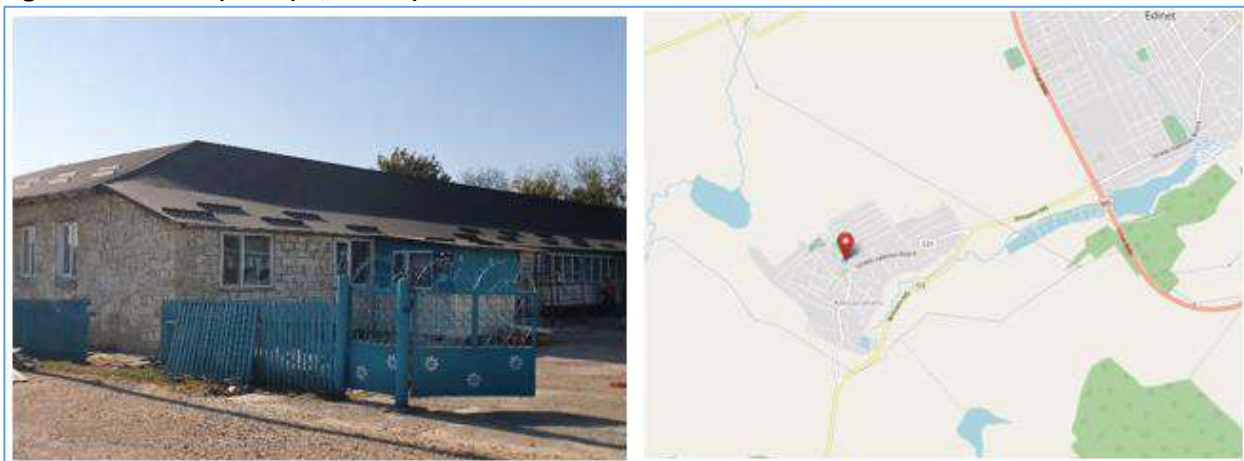
Fluctuația cadrelor didactice este minoră. Limba de predare în instituție este româna.

Conform datelor prezentate în raportul de activitatea a instituție pentru anul 2019-2020, instituționalizarea copiilor de vârstă preșcolară (2- 4 ani) indică 91 %.

La vârsta de 2-4 ani real existenți în localitate sunt 22 copii , iar grădinița o frecventează 20 copii.

Referitor la vârstă de 4-6 ani real existenți în localitate sunt 20 copii și grădinița o frecventează 20 copii din localitate.

Fondul de carte a instituției conține 93 manuale de literatură didactică și 80 de literatură artistică. Instituția este dotată doar cu 1 calculator (pentru managerul instituției).

Figura 69: Grădinița-creșă „Garofița” din s. Alexăndreni

Problemele stringente cu care se confruntă Grădinița-Creșă din s. Alexăndreni sunt:

- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale didactice și echipamente TIC;
- ✓ Lipsa de inventar pentru activități de educație fizică;
- ✓ Dotarea insuficientă a terenurilor de joacă pentru copii.

Grădinița-creșă „Romanița” din s. Gordineștii-Noi

Grădinița-creșă „Romanița” este situată în s. Gordineștii Noi din componența municipiului.

Aceasta a fost construită în anul 1972, cu o suprafață de 208 m² și o capacitate de 20 de locuri, fiind frecventată în prezent de 15 copii, repartizați într-o singură grupă.

Instituția este constituită dintr-un singur bloc cu 1 etaj, și dispune: de 2 săli cu dormitoare și 1 bucătărie de 10 m². Instituția nu dispune de sală sportivă, punct medical și sală de festivități.

Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de bloc sanitar interior. Instituția dispune și de sistem de încălzire propriu.

Pe teritoriul instituției este amenajat 1 teren de joacă cu suprafața de 487 m², însă care nu este suficient dotat pentru asigurarea unor procese de joacă calitative.

Tabelul 34.: Date generale despre Grădinița-creșă „Romanița” din s. Gordineștii-Noi

1	Denumirea instituției	Instituția de Educație Timpurie „Romanița”
2	Adresa	s. Gordineștii-Noi, r-ul Edineț
3	Proprietarul clădirii	APL I
4	Anul construcției	1972
5	Suprafața, m2	208
6	Capacitatea după proiect (persoane)	20
7	Numărul de beneficiari, 2020	15
8	Gradul de ocupare (%)	75%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	10
	Cadre didactice	3
	Personal auxiliar	7

În instituție activează 10 de persoane dintre care 3 cadre didactice, și 7 angajați din categoria personalului auxiliar. Limba de predare în instituție este româna.

Figura 70: Grădinița-creșă „Romanița” din s. Gordineștii-Noi

Conform datelor prezentate în raportul de activitatea a instituție pentru anul 2019-2020 în cadrul grădiniței au fost înscriși toți copii cu vârsta de grădinița din localitate.

Rata instituționalizării copiilor de vârstă preșcolară(2-6 ani) este de 100,0%.

Fondul de carte a instituției conține 50 manuale de literatură didactică și 58 de literatură artistică. Instituția este dotată doar cu 1 calculator (pentru managerul instituției) și o unitate de proiector.

Problemele stringente cu care se confruntă Grădinița din s. Gordineștii Noi sunt:

- ✓ Asigurarea insuficientă cu jucării, materiale didactice și echipamente TIC;
- ✓ Lipsa aprovizionării cu apă caldă;
- ✓ Necesitatea de reparație capitală a acoperișului;
- ✓ Dotarea insuficientă a terenului de joacă pentru copii;
- ✓ Starea tehnică uzată a subsolurilor.

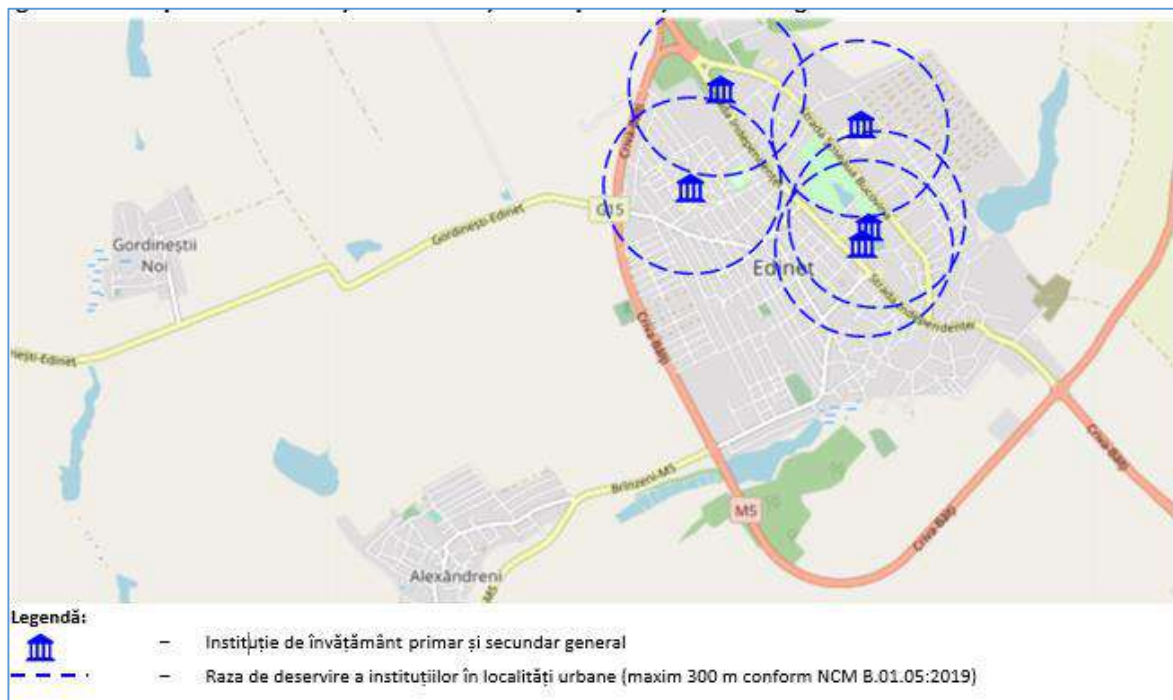
Învățământ primar și secundar general

În mun. Edineț învățământul primar și secundar este asigurat de 5 instituții de învățământului:

- ✓ Instituția Publică Gimnaziul „Grigore Vieru” din Edineț (nivel de învățământ 1 și 2)
- ✓ Instituția Publică Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” (nivel de învățământ 1,2 și 3)
- ✓ Instituția Publică Liceul Teoretic „Pan Halippa” (nivel de învățământ 1,2 și 3)
- ✓ Instituția Publică Liceul Teoretic „V. Suhomlinski” (nivel de învățământ 1,2 și 3)
- ✓ Instituția Publică Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir” (nivel de învățământ 1,2 și 3).

Numărul, suprafața și capacitatea instituțiilor de învățământ primar și secundar din mun. Edineț, în perioada anilor 2016-2020, înregistrează aceleași valori 5 instituții cu o suprafață de 34,041 m² și capacitatea de 3,860 locuri.

Figura 71: Amplasarea instituțiilor de învățământ primar și secundar general în mun. Edineț

Și instituțiile de învățământ primar și secundar general sunt amplasate în partea de Nord și Centru, situație care creează la fel dificultăți în deplasarea a elevilor din partea de Sud a orașului către acestea. Conform Normativului în construcții NCM B.01.05:2019, raza de deservire a instituțiilor de învățământ primar și secundar general este de maxim 750 m.

Numărul elevilor înscriși în instituțiile de învățământ primar și secundar în anul școlar 2019-2020 a fost de 2,182 persoane, înregistrând o diminuare cu 15.3% comparativ cu anul 2016-2017.

Numărul elevilor antrenați în instituțiile școlare nu depășește capacitatea nominală a acestora. Astfel, în municipiu nici o instituție nu resimte un deficit de locuri. În anul de studii 2019-2020, din numărul total de elevi, 1.6% reprezintă elevi cu cerințe educaționale speciale și dezabilitați antrenați în instituțiile școlare, acest indicator fiind în creștere față de anul de studii 2016-2017, aspect pozitiv ce denotă o încadrare mai bună a acestei categorii de elevi în procesul educațional.

Pe parcursul anilor 2016-2020 se observă o evoluție crescătoare a eficienței serviciului educațional în instituțiile școlare din municipiu, în 2020 înregistrându-se un număr 14.84 de elevi la un cadru didactic, valoare situată peste media pe republică de 12 elevi/cadru didactic și peste media pe Regiunea Nord de 11 elevi/cadru didactic. Tabelul următor prezintă caracteristica instituțiilor școlare în anii de studii 2016-2017 și 2020-2021.

Tabelul 35: Caracteristica instituțiilor de învățământ primar și secundar, anii 2016-2020

Indicatori	2016-2017	2019-2020
Instituții de învățământ primar și secundar	5	5
Suprafața totală a încăperilor instituțiilor, m ²	34,041	34,041
Capacitate instituțiilor, locuri	3,737	3,737
Număr elevi în instituții	1,892	2,182
Numărul de elevi cu cerințe educaționale speciale și dezabilități	24	35
Elevi la 100 de locuri	49.01	56.52
Personal pedagogic efectiv (cadre didactice)	157	147
Elevi la cadru didactic mun. Edineț	12	14.84
Elevi la cadru didactic total pe țară	12	12
Elevi la cadru didactic Regiunea Nord	11	11

Sursa: Rapoartele de activitate a instituțiilor de învățământ, Direcția Educație a CR Edineț, BNS, 2016-2020

Gimnaziul Edineț „Grigore Vieru” este situată în partea de centrală a or. Edineț.

Gimnaziul a fost înființat în anul 2011, cu o suprafață de 11,403 m² și o capacitate de 600 de locuri, fiind frecventat în prezent de 453 elevi, repartizați în 21 clase.

Instituția este constituită dintr-un bloc cu 2 etaje, și dispune de: 46 săli de clasă (dintre care 35 utilizate), 1 cantină cu bufet de 132 locuri, punct medical de 21 m², o sală de festivități, o sală de sport de 327 m², 3 laboratoare de 14 m², un cabinet de informatică de 11 locuri, și o bibliotecă de 40 m².

Gimnaziul dispune și de un centru de resurse pentru educația incluzivă de 45 m². Activitatea gimnaziului se desfășoară într-un singur schimb.

Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de blocuri sanitare interioare. Instituția dispune și de sistem de încălzire propriu pe bază de gaze naturale.

Pe teritoriul instituției este amenajat 1 teren de sport cu o suprafață totală de 1,259 m² dotat cu inventar de sportiv.

Tabelul 36: Date generale despre Gimnaziul Edineț „Grigore Vieru”

1	Denumirea instituției	Instituția Publică Gimnaziul Edineț
2	Adresa	str. Independenței nr.71, or. Edineț
3	Proprietarul clădirii	APL II
4	Anul înființării	2011
5	Suprafața, m ²	11,403
6	Capacitatea după proiect (persoane)	600
7	Numărul de beneficiari, 2020	453
8	Gradul de ocupare (%)	76%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	56
	Cadre didactice	31
	Personal auxiliar	25

În instituție activează 56 de persoane dintre care 31 cadre didactice, și 25 angajați din categoria personalului auxiliar. Limbile de predare în instituție sunt rusa și româna.

Conform datelor prezentate în raportul de activitatea a instituției pentru anul 2019-2020, rata de școlarizare este de 100%, iar rata de promovare la examenele de absolvire este de 100%.

Fondul de carte a instituției conține 18,493 manuale de literatură didactică și 20,905 de literatură artistică. Instituția este dotată cu 40 calculatoare (pentru elevi), 14 calculatoare pentru cadrele didactice și 5 unități de proiector.

Figura 72: Gimnaziul Edineț „Grigore Vieru”

Problemele stringente cu care se confruntă Gimnaziu "Grigore Vieru" sunt:

- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale, aparate, dispozitive în laboratoarele de fizică și chimie;
- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale didactice și fond de carte;
- ✓ Lipsa dușurilor în sala de sport;
- ✓ Uzura sporită a sălii de sport și a echipamentelor sportive;
- ✓ Problemele de securitate: lipsa unor porțiuni de gard și camere video pe teritoriul școlii;
- ✓ Amenajarea insuficientă a teritoriului adiacent școlii.

Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” este situat în partea de Nord-Est a or. Edineț.

Liceul a fost înființat în anul 1983, cu o suprafață de 5,351 m² și o capacitate de 1140 de locuri, fiind frecventat în prezent de 568 elevi, repartizați în 23 clase. Instituția este constituită din 4 blocuri cu 3 etaje, și dispune de: 41 săli de clasă (dintre care 38 utilizate), 1 cantină de 220 locuri, punct medical de 12 m², o sală de festivități, o sală de sport de 523 m², 4 laboratoare de 72 m², 2 cabinete de informatică, și o bibliotecă de 72 m². Liceul dispune și de un centru de resurse pentru educația incluzivă de 60 m², fiind asigurate condiții pentru copii cu probleme locomotorii.

Activitatea liceului se desfășoară într-un singur schimb.

Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de blocuri sanitare interioare. Instituția dispune și de sistem de încălzire propriu pe bază de gaze naturale. Pe teritoriul instituției este amenajat 1 teren de sport cu o suprafață totală de 8,550 m² dotate cu inventar de sportiv.

În instituție activează 57 de persoane dintre care 32 cadre didactice, și 25 angajați din categoria personalului auxiliar. Limba de predare în instituție este limba română. Conform datelor prezentate în raportul de activitatea a instituție pentru anul 2019-2020, rata de școlarizare este de 100%, iar rata de promovare la examenele de absolvire (clasa IX) este de 100%.

Fondul de carte a instituției conține 41,139 manuale de literatură didactică și 14,039 de literatură artistică. Instituția este dotată cu 46 calculatoare (pentru elevi), 5 calculatoare pentru cadrele didactice, 5 table interactive și 10 unități de proiector.

Figura 73: Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”

Tabelul 37: Date generale despre Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”

1	Denumirea instituției	Instituția Publică Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”
2	Adresa	Șoseaua Bucovinei. 33, or. Edineț
3	Proprietarul clădirii	APL II
4	Anul înființării	1983
5	Suprafața, m2	5,351
6	Capacitatea după proiect (persoane)	1,176
7	Numărul de beneficiari, 2020	568
8	Gradul de ocupare (%)	48%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	57
	Cadre didactice	32
	Personal auxiliar	25

Problemele stringente cu care se confruntă Liceul Teoretic "Mihai Eminescu" sunt:

- ✓ Lipsa termoizolării instituției ce generează un mare consum de energie;
- ✓ Starea avariata a acoperișului instituției;
- ✓ Dotarea insuficientă cu mobilier. O mare parte a sălilor de clasă sunt dotate cu mobilier vechi;
- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale, aparate, dispozitive în laboratoarele de fizică și chimie;
- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale didactice și fond de carte.

Liceul Teoretic „Pan Halippa”

Instituția Publică Liceului Teoretic "Pan Halippa" este situată în partea de nord or. Edineț. Liceul a fost înființat în anul 1991, cu o suprafață de 11,875 m² și o capacitate de 520 de locuri, fiind frecventat în prezent de 484 elevi, repartizați în 19 clase. Instituția este constituită dintr-un bloc cu 2 etaje, și dispune de: 18 săli de clasă (dintre care 18 utilizate), 1 cantină cu bufet de 250 locuri, punct medical de 11.9 m², o sală de festivități, o sală de sport de 149.6 m², 3 laboratoare de cca 15 m² fiecare, un cabinet de informatică de 11 locuri, și o bibliotecă de 170 m².

Liceul nu dispune de un centru de resurse pentru educația incluzivă. Activitatea liceului se desfășoară într-un singur schimb.

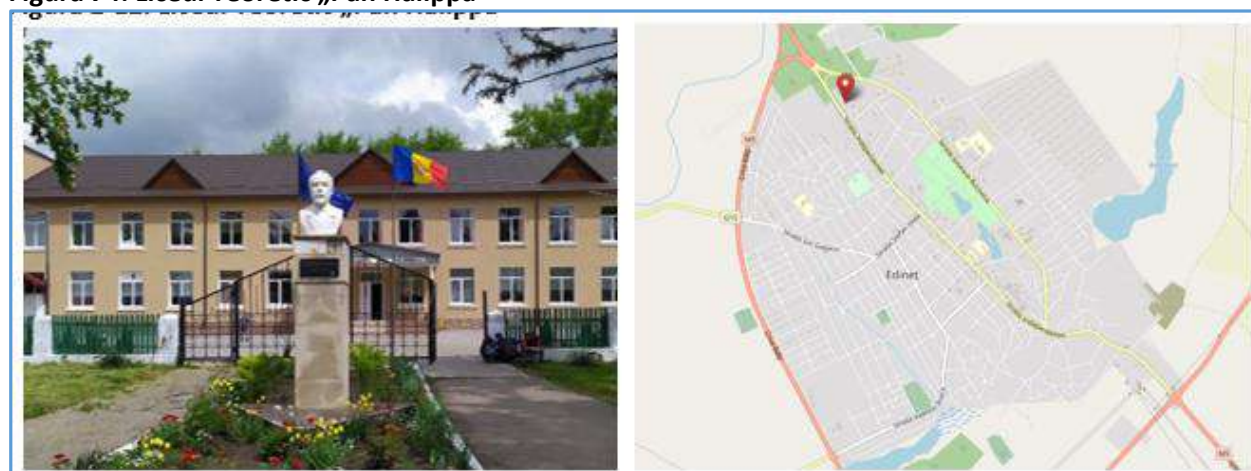
Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de blocuri sanitare interioare. Instituția dispune și de sistem de încălzire propriu pe bază de gaze naturale. Pe teritoriul instituției este amenajat 1 teren de sport cu o suprafață totală de 7,148 m² dotate cu inventar de sportiv.

Tabelul 38: Date generale despre Liceul Teoretic „Pan Halippa”

1	Denumirea instituției	Instituția Publică Liceul Teoretic „Pan Halippa”
2	Adresa	str. Independenței nr. 1
3	Proprietarul clădirii	APL II
4	Anul înființării	1991
5	Suprafața, m2	11,875
6	Capacitatea după proiect (persoane)	520
7	Numărul de beneficiari, 2020	484
8	Gradul de ocupare (%)	93%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	53
	<i>Cadre didactice</i>	31
	<i>Personal auxiliar</i>	22

În instituție activează 53 de persoane dintre care 31 cadre didactice, și 22 angajați din categoria personalului auxiliar. Limba de predare în instituție este limba română.

Figura 74: Liceul Teoretic „Pan Halippa”

Conform datelor prezentate în raportul de activitatea a instituției pentru anul 2019-2020, rata de școlarizare este de 100%, iar rata de promovare la examenele de absolvire este de 100%. Fondul de carte a instituției conține 8,000 manuale de literatură didactică și 5855 de literatură artistică. Instituția este dotată cu 19 calculatoare (pentru elevi), 11 laptopuri, 7 TV Smart, 2 unități de table interactive și 6 unități de proiector.

În anul 2021 s-au finalizat lucrările de renovare a liceului.

Lucrările au avut loc în cadrul proiectului „Participarea cetățenilor din Regiunea de Dezvoltare Nord în procesul de eficientizare energetică a Liceului Teoretic „Pan Halippa”, orientată spre îmbunătățirea

calității serviciilor educaționale” implementat de Asociația Obștească „DEMOS” în parteneriat cu Liceul Teoretic „Pan Halippa” și Consiliul Raional Edineț și finanțat de Uniunea Europeană.

Problemele stringente cu care se confruntă Liceul Teoretic „Pan Halippa” sunt:

- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale, aparate, dispozitive în laboratoarele de fizică și chimie;
- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale didactice și fond de carte;
- ✓ Amenajarea insuficientă terenului sportiv și dotarea cu echipamente.

Liceul Teoretic „V. Suhomlinski”

Instituția Publică Liceul Teoretic „V. Suhomlinski” este situată în partea de Nord-Vest a or. Edineț.

Liceul a fost înființat în anul 1965, cu o suprafață de 3,821 m² și o capacitate de 1060 de locuri, fiind frecventat în prezent de 349 elevi, repartizați în 15 clase.

Instituția este constituită din 3 blocuri din care: 2 cu 2 etaje și 1 cu 1 etaj, și dispune de: 47 săli de clasă (dintre care 43 utilizate), 1 cantină cu bufet de 120 locuri, punct medical de 12 m², o sală de festivități, o sală de sport de 310 m², 3 laboratoare de cca 60 m² fiecare, un cabinet de informatică de 13 locuri, și o bibliotecă de 52 m². Liceul dispune și de un centru de resurse pentru educația incluzivă de 35.6 m².

Activitatea liceului se desfășoară într-un singur schimb.

Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de blocuri sanitare interioare. Instituția dispune și de sistem de încălzire propriu pe bază de gaze naturale. Pe teritoriul instituției este amenajat 1 teren de sport cu o suprafață totală de 507.6 m² dotate cu inventar de sportiv.

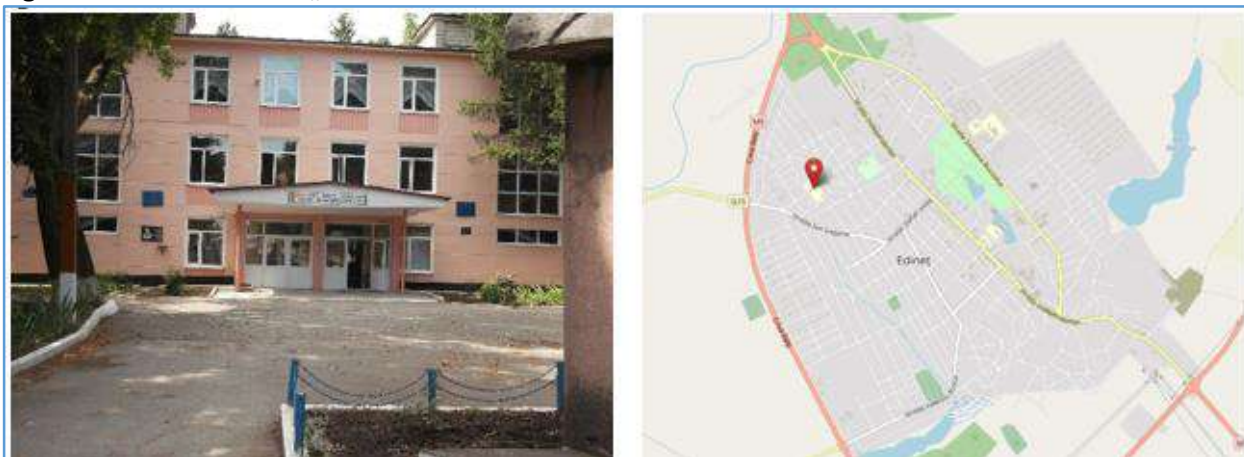
Tabelul 39: Date generale despre Liceul Teoretic „V. Suhomlinski”

1	Denumirea instituției	Instituția Publică Liceul Teoretic „V. Suhomlinski”
2	Adresa	str.Vișinarilor,11
3	Proprietarul clădirii	APL II
4	Anul construcției	1965
5	Suprafața, m ²	3,821
6	Capacitatea după proiect (persoane)	1,060
7	Numărul de beneficiari, 2020	349
8	Gradul de ocupare (%)	33%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	47
	Cadre didactice	29
	Personal auxiliar	18

În instituție activează 47 de persoane dintre care 29 cadre didactice, și 18 angajați din categoria personalului auxiliar. Limba de predare în instituție este rusa.

Conform datelor prezentate în raportul de activitatea a instituție pentru anul 2019-2020, rata de școlarizare este de 100%, iar rata de promovare la examenele de absolvire este de 100%.

Fondul de carte a instituției conține 20,947 manuale de literatură didactică și 7,604 de literatură artistică. Instituția este dotată cu 23 calculatoare (pentru elevi), 12 calculatoare pentru cadrele didactice și 7 unități de proiector.

Figura 75: Liceul Teoretic „V. Suhomlinski”

Problemele stringente cu care se confruntă Liceul teoretic „V. Suhomlinski” sunt:

- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale, aparate, dispozitive în laboratoarele de fizică și chimie;
- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale didactice și fond de carte în limbi străine;
- ✓ Necesitatea reconstrucției căminelor pentru copii din alte localități;
- ✓ Necesitatea dotării căminelor cu mobilier și echipamentele necesare.
- ✓ Eficiența energetică slabă a liceului;
- ✓ Uzura avansată a mobilierului. O mare parte a sălilor de clasă sunt dotate cu mobilier vechi;
- ✓ Echipamentul pentru pregătirea bucatelor este învechit și parțial trebuie de înlocuit. Este necesar de a procura cuptoare electrice, cazane pentru fierberea apei, mașină de tocat carne.

Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir”

Instituția Publică Liceul Teoretic "Dimitrie Cantemir" este situată în partea de centrală a or. Edineț.

Liceul a fost înființat în anul 1991, cu o suprafață de 1,591 m² și o capacitate de 400 de locuri, fiind frecventat în prezent de 328 elevi, repartizați în 13 clase. Instituția este constituită din 2 blocuri cu 2 etaje, și dispune de: 20 săli de clasă (dintre care 20 utilizate), punct medical de 9 m², o sală de festivități, 3 laboratoare, un cabinet de informatică de 30 locuri, și o bibliotecă de 82 m². Activitatea liceului se desfășoară într-un singur schimb.

Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de blocuri sanitare interioare. Instituția dispune și de sistem de încălzire propriu pe bază de gaze naturale.

Pe teritoriul instituției este amenajat 1 teren de sport cu o suprafață totală de 625 m² dotat cu inventar de sportiv.

În instituție activează 37 de persoane dintre care 24 cadre didactice, și 13 angajați din categoria personalului auxiliar. Limba de predare în instituție este limba rusă.

Conform datelor prezentate în raportul de activitatea a instituției pentru anul 2019-2020, rata de școlarizare este de 100%, iar rata de promovare la examenele de absolvire este de 100%.

Tabelul 40: Date generale despre Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir”

1	Denumirea instituției	Instituția Publică Liceul Teoretic „D. Cantemir”
2	Adresa	str. M. Eminescu, 7/a
3	Proprietarul clădirii	APL II
4	Anul construcției	1991
5	Suprafața, m2	1,591
6	Capacitatea după proiect (persoane)	400
7	Numărul de beneficiari, 2020	328
8	Gradul de ocupare (%)	82%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	37
	<i>Cadre didactice</i>	24
	<i>Personal auxiliar</i>	13

Fondul de carte a instituției conține 18,906 manuale de literatură didactică și 8,026 de literatură artistică. Instituția este dotată cu 7 calculatoare (pentru elevi), 9 calculatoare pentru cadrele didactice și 1 unitate de proiector.

Problemele stringente cu care se confruntă Liceul teoretic "Dimitrie Cantemir" sunt:

- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale, aparate, dispozitive în laboratoarele de fizică și chimie
- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale didactice și fond de carte de limbi străine.

Figura 76: Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir”

3.7.1.2 Învățământ extrașcolar

În mun. Edineț educația extrașcolară este asigurată de 6 instituții:

- ✓ Școala de arte plastice
- ✓ Școala de muzică „Ghenadie Ciobanu” din Edineț
- ✓ Casa de creație a copiilor
- ✓ Stația tinerilor tehnicieni
- ✓ Școala de sport pentru copii și juniori Edineț
- ✓ Stadionul orașenesc Edineț

Școala de arte plastice

Școala de arte plastice este situată în partea centrală a or. Edineț.

Clădirea școlii a fost construită în anul 1942, cu o suprafață de 231 m² și o capacitate de 23 de locuri. Instituția este frecventată cumulativ în prezent de cca 250 copii.

Instituția este constituită din 2 blocuri cu 1 etaj.

Activitatea școlii se desfășoară în mai multe schimburi.

Tabelul 41: Date generale despre

1	Denumirea instituției	Școala de arte plastice
2	Adresa	str. Mihai Eminescu, nr. 4
3	Proprietarul clădirii	APL I
4	Anul construcției	1942
5	Suprafața, m2	231
6	Capacitatea după proiect (persoane)	23
7	Numărul de beneficiari, 2020	Cca 250
8	Gradul de ocupare (%)	n/a

Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de bloc sanitar interior. Instituția dispune și de sursă autonomă de încălzire pe bază de gaze naturale.

Figura 77: Școala de arte plastic

Problemele stringente cu care se confruntă Școala de arte sunt:

- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale;
- ✓ Dotarea insuficientă cu mobilier.

Școala de muzică „Ghenadie Ciobanu” din Edineț

Școala de muzică „Ghenadie Ciobanu” este situată în partea centrală a or. Edineț.

Clădirea școlii a fost construită în anii 1960-1970, cu o suprafață de 470 m² și o capacitate de 50 de locuri, fiind frecventată cumulativ în prezent cca 50 copii.

Instituția este constituită din 2 blocuri cu 2 etaje. Activitatea școlii se desfășoară în mai multe schimburi.

Tabelul 42: Date generale despre Școala de muzică

1	Denumirea instituției	Școala de muzică „Ghenadie Ciobanu” din Edineț
2	Adresa	str. Casa Mare 11
3	Proprietarul clădirii	APL I
4	Anul construcției	1960-1970
5	Suprafața, m2	470
6	Capacitatea după proiect (persoane)	50
7	Numărul de beneficiari, 2020	50
8	Gradul de ocupare (%)	100%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	37
	<i>Cadre didactice</i>	17
	<i>Personal auxiliar</i>	20

Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de bloc sanitar interior. Instituția dispune și de sursă autonomă de încălzire pe bază de gaze naturale.

Figura 78: Școala de muzică

Problemele stringente cu care se confruntă Școala de arte sunt:

- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale și instrumente muzicale
- ✓ Dotarea insuficientă cu mobilier.

Casa de creație a copiilor

Casa de creație a copiilor Edineț este situată în centrul orașului, fiind construită în anul 1947.

Clădirea are o suprafață de 246 m², iar capacitatea acestora după proiect este de 21 persoane.

Instituția dispune de sistem centralizat de încălzire cu gaze, sistem centralizat de apă și canalizare, bloc sanitar în incinta clădirii. Aceasta prestează serviciile pentru copii și tineri din municipiu în două direcții:

- ✓ Creația artistică – dans, muzica, teatru;
- ✓ Creația decorative – aplicativă – artizanat, imitarea forjatului, floristica și suvenir.

În incinta căruia activează 21 angajați dintre care 17 cadre didactice și 5 unități de personal auxiliar. În Casa de creație funcționează colective cu statut model: ansamblul de dans "Grația", trupa teatrală model "Oedit", ansambluri model dans "Raduga" și "Vodograi". De serviciile instituției beneficiază 439 de copii și tineri, din ei 241 fete și 198 băieți.

Tabelul 43: Date generale despre Casa de creație a copiilor

1	Denumirea instituției	Casa de creație a copiilor
2	Adresa	str. M. Eminescu 7
3	Proprietarul clădirii	APL I
4	Anul construcției	1947
5	Suprafața, m2	246
6	Capacitatea după proiect (persoane)	21
7	Numărul de beneficiari, 2020	439
8	Gradul de ocupare (%)	n/a
9	Nr. Angajați (2020), din care:	21
	<i>Cadre didactice</i>	17
	<i>Personal auxiliar</i>	4

Problemele stringente cu care se confruntă Casa de creație sunt:

- ✓ Clădirea are nevoie de reparația fundamentului;
- ✓ Clădirea nu are acces pentru persoanele cu dizabilități;
- ✓ Reparația sălilor de studii.

Stația tinerilor tehnicieni

Stația tinerilor tehnicieni este situată în partea de Nord a or. Edineț.

Figura 79: Stația tinerilor tehnicieni

Clădirea instituției a fost construită în anul 1968, cu o suprafață de 383 m² și o capacitate de 80 de locuri, fiind frecventată cumulativ în prezent cca 80 copii.

Instituția este constituită din: 1 bloc cu 1 etaj și mansardă.

Activitatea instituției se desfășoară în mai multe schimburi.

În incinta căruia activează 20 angajați dintre care 15 cadre didactice și 5 unități de personal auxiliar.

Tabelul 44: Date generale despre Stația tinerilor tehnicieni

1	Denumirea instituției	Stația tinerilor tehnicieni
2	Adresa	str. Independenței 21
3	Proprietarul clădirii	APL I
4	Anul construcției	1968
5	Suprafața, m2	383
6	Capacitatea după proiect (persoane)	80
7	Numărul de beneficiari, 2020	80
8	Gradul de ocupare (%)	100%
9	Nr. Angajați (2020), din care:	20
	<i>Cadre didactice</i>	15
	<i>Personal auxiliar</i>	5

Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă, canalizare și dispune de bloc sanitar interior. Instituția dispune și de sursă autonomă de încălzire pe bază de gaze naturale.

Problemele stringente cu care se confruntă Școala de arte sunt:

- ✓ Asigurarea insuficientă cu materiale și inventar;
- ✓ Starea nesatisfăcătoare a fațadei;
- ✓ Starea nesatisfăcătoare a acoperișului;
- ✓ Dotarea cu mobilier nou.

Școala de sport pentru copii și juniori Edineț

Școală de sport pentru copii și juniori este situată în partea centrală a or. Edineț. Clădirea instituției a fost construită în anul 1922, cu o suprafață de 425 m² și o capacitate de 30 de locuri, fiind frecventată cumulativ în prezent cca 421 copii. Instituția este constituită dintr-un bloc cu 1 etaj. Activitatea instituției se desfășoară în mai multe schimburi. În incinta căruia activează 29 angajați dintre care 21 cadre didactice și 8 unități de personal auxiliar.

Principalii beneficiari sunt 421 de copii și tinerii între 13-18 ani, pentru care organizează activități sportive extrașcolare. Școala sportivă este specializată pe următoarele genuri de sport: baschet, volei, fotbal, tenis de masă, box, trântă.

Tabelul 45: Date generale despre

1	Denumirea instituției	Școala de sport pentru copii și juniori Edineț
2	Adresa	str. Independenței 69
3	Proprietarul clădirii	APL II
4	Anul construcției	1922
5	Suprafața, m2	425
6	Capacitatea după proiect (persoane)	30
7	Numărul de beneficiari, 2020	421
8	Gradul de ocupare (%)	Nu este relevant
9	Nr. Angajați (2020), din care:	29
	<i>Cadre didactice</i>	21
	<i>Personal auxiliar</i>	8

În anul 2019 discipolii Școlii de sport Edineț au participat la Campionatele Republicii Moldova, Campionatele Europene și Mondiale și au ocupat locuri premiante: triatlon forță (nivel național) – 14 sportivi, lupte libere (nivel național) – 2 sportivi, atletism (nivel național) – 3 sportivi, sambo (nivel național) – 5 sportivi, box (nivel național) – 2 sportivi.

Instituția pe lângă sediul de bază, își desfășoare activitățile sportive în mai multe edificii sportive din raionul Edineț grație colaborării bune cu administrația publică locală de nivelul I și II, Direcția Educație a Consiliului raional Edineț. Acestea sunt trimise în folosință cu titlu gratuit.

Figura 80: Școala de sport pentru copii și junior

Problemele stringente cu care se confruntă Școala de sport sunt:

- ✓ Lipsa unui complex sportiv polivalent;
- ✓ Dotarea insuficientă cu aparate sportive specifice.

3.7.1.3 Învățământ profesional tehnic

În mun. Edineț nu activează nici o instituție din categoria învățământului profesional tehnic și superior.

3.7.2 Cultura

În municipiu activează 6 instituții de cultură

- ✓ Palatul de Cultură Edineț;
- ✓ Centrul Comunitar Alexăndreni;
- ✓ Căminul de cultură Gordineștii Noi;
- ✓ Biblioteca Publică Raională Edineț;
- ✓ Biblioteca Publică Alexăndreni;
- ✓ Muzeul Ținutului Natal Edineț;
- ✓ Muzeul de Artă populară.

Pe teritoriul municipiului este amplasat și Cinematograful „Luceafărul” dar care nu mai funcționează de peste 2 decenii.

3.7.2.1 Cămine culturale

Palatul de Cultură Edineț organizează evenimente social – culturale, iar beneficiarii serviciilor prestate de acesta sunt locuitorii municipiului Edineț precum și a întregului raion. Palatul de Cultură este poziționat în centrul municipiului, a deschis ușile în luna mai 1969.

În instituție activează 35 de persoane, din care 6 femei și 29 bărbați. Funcționează 8 formații artistice cu titlu model: Ansambluri „Ciocârlia”, „Lăstărei”, grupuri folclorice „Colinda”, „Fluierari”, „Raznoțvetie”, studioul pentru copii „Steaua Nordului”, ansamblul vocal instrumental „Expromt”.

În anul 2019, în incinta Palatului de Cultură s-a desfășurat 36 manifestații artistice de nivel municipal, raional și național. De serviciile Casei de Cultură a beneficiat circa 18,000 persoane.

Figura 81: Palatul de Cultură Edineț

Problemele stringente cu care se confruntă Palatul de Cultură sunt:

- ✓ Necesitatea unei reparații capitale a salii mari de 550 locuri;
- ✓ Necesitatea reparației și termoizolării fațadei clădirii și schimbarea geamurilor;
- ✓ Reparația sălii mici, cabinetelor, încăperilor predestinate repetițiilor;
- ✓ Reparația blocurilor sanitare și sistemului de canalizare;
- ✓ Insuficiența utilajului de amplificare și iluminare;
- ✓ Insuficiența echipamentului TIC în cadrul instituției.

Centrul Comunitar Alexăndreni și Căminul de cultură Gordineștii Noi sunt amplasate în cele 2 sate din componența municipiului. Acestea de asemenea necesită:

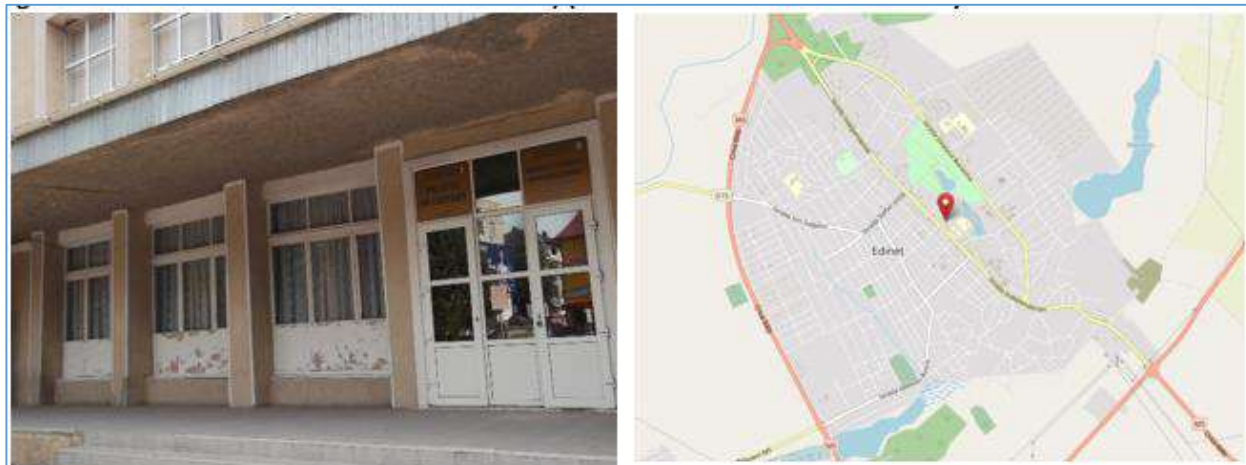
- ✓ Reparații capitale;
- ✓ Dotare cu echipamente TIC și instrumente muzicale;
- ✓ Reparații ale sistemelor de încălzire;
- ✓ Reparații ale sistemelor electrice.

3.7.2.2 Biblioteci

Biblioteca Publică Municipală Edineț (BPM) oferă membrilor comunității resurse, servicii și facilități orientate spre realizarea următoarelor scopuri: asigurarea accesului la informație, cunoaștere și învățare pe parcursul vieții; asigurarea accesului la dezvoltarea culturală și socială, la recreere, tehnologii informaționale și la cunoștințe necesare pentru utilizarea acestor tehnologii; contribuții pentru păstrarea, valorificarea și promovarea istoriei locale; asigurarea rolului de centru public de acces gratuit al membrilor comunității la Internet. BPM Edineț este parte integrantă a Sistemului Național de Biblioteci, organizate în rețele după principiul teritorial.

Biblioteca Publică Municipală Edineț are Statut de Bibliotecă Publică Raională, Centrul metodologic pentru bibliotecile publice teritoriale din raionul Edineț. BPM Edineț beneficiază de asistență biblioteconomică din partea bibliotecilor naționale. Biblioteca este amplasată în incinta Palatului de Cultură etajul 2, ce limitează acces la serviciile bibliotecii persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate. Biblioteca este conectată la sistem de încălzire centralizat cu gaze naturale, este apa și canalizarea centralizată, și bloc sanitar interior.

Figura 82: Biblioteca Publică Raională Edineț (din incinta Palatului de Cultură)

Colecția BPM Edineț constituie 90,753 exemplare, achizițiile în anul 2018 fiind de 195 exemplare.

În medie, fiecare document de bibliotecă a fost solicitat de 0.6 ori.

Se atestă insuficiența documentelor în limba română cu caractere latine, mai ales destinate copiilor. Nu sunt respectate recomandările organelor decizionale privind alocarea mijloacelor bugetare pentru achiziții de documente.

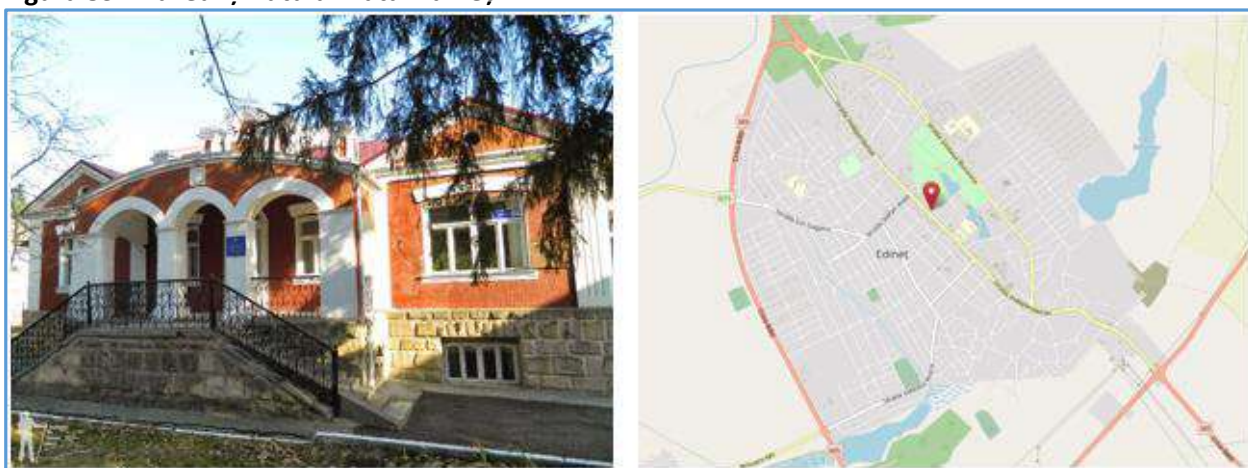
3.7.2.3 Muzeu

Muzeul Ținutului Natal Edineț a fost înființat în anul 1975. Clădirea muzeului a fost construită de o familie de evrei Smil și Hova Leibman, în anii 1922-1924, după ce a donat-o statului pentru ca să fie acolo spital. De când a fost înființat muzeul, au fost invitați pictori din Chișinău pentru ca să picteze pereții din încăperi.

Muzeul are 15 angajați și este la balanța Primăriei mun. Edineț. Muzeul este format din următoarele secții:

- ✓ **Secția natură.** Înființată în anul 1982, atunci au fost procurate toate animalele. Expoziția începe cu dinți de mamut și lemn pietrificat și ajunge până la căprioare mumificate. În anul 2019 au fost procurate exponate de lup, vulpe, vultur, și expusă o expoziție cu fotografii de peisaje a parcului municipal.
- ✓ **Secția istorie.** A fost deschisă în anul 1992, aici se găsesc bani, insigne, acte, drapele, fotografii și diferite obiecte legate de istoria zonei. Multe exponate în limba rusă, din perioada sovietică, și la fel de multe românești. Muzeului aparține și colecția de insigne a veteranului în sport Simion Furman, evreu de origine. Secția de istorie în anul 2019 a fost reparată și renovată pentru expoziția nouă „Sala deportaților”.

Figura 83: Muzeul Ținutului Natal Edineț

La momentul actual muzeul dispune de un fond de 27,000 de piese care sunt rodul muncii colectivului pe parcursul acestor ani.

Pe parcursul anilor de activitate în muzeu nu s-au efectuat lucrări de restaurare și reparații esențiale. Muzeul dispune de sistem centralizat de încălzire cu gaze, este sistem de apă și canalizare centralizat, bloc sanitar intern.

Muzeul de Artă Populară este parte componentă a Muzeului Ținutului Natal Edineț, fiind o construcție mai modestă în curtea aceluiași muzeu, adăpostind secția de artă populară. Aceasta a fost deschisă în anul 1993, are peste 400 de exponate, majoritatea sunt strânse de la bătrâni și fiecare are propria istorie.

În muzeu este un colțisor cu broderii, obiecte de cult, lucruri din lemn.

În sala de țesuturi sunt covoare, prosoape foarte valoroase deoarece au ornament din vopsele naturale, toate exponatele au peste 50 de ani. În anul 2016 a fost deschisă expoziția „Casa Mare” și expoziția „Cluster turistic”.

Cele mai grave probleme ale instituției țin de:

- ✓ Necesitate de reparații ale încăperilor interioare și lucrări de mentenanță a fațadelor exterioare;

- ✓ Insuficienta vitrinelor închise pentru păstrarea exponatelor de valoare și a altui mobilier specializat;
- ✓ Lipsa barometrelor pentru determinarea umidității în Sali.

Figura 84: Muzeului de Artă populară

3.7.2.4 Cinematograful „Luceafărul,”

Cinematograful „Luceafărul” se află în centrul orașului Edineț.

Acesta nu mai funcționează de aproape două decenii. Cinematograful cu o suprafață de 0,26 de ha a fost transmis în 2012 din gestiunea „Moldcinema” S.A. în proprietatea orașului.

Edificiul se află într-o stare precară geamurile sunt sparte, iar acoperișul curge. Cinematograful avea o capacitate de 600 de locuri.

Figura 85: Cinematograful „Luceafărul”

Problemele stringente cu care se confruntă Cinematograful sunt:

- ✓ Necesitatea unei reparații capitale și reprofilarea instituției.

3.7.3 Sănătate

Infrastructura de ocrotire a sănătății a mun. Edineț este asigurată de către 21 instituții:

- ✓ 1 Spital raional (IMSP Spitalul raional "Edineț");
- ✓ 1 Centru al medicilor de familie (IMSP „Centrul de Sănătate Edineț”);
- ✓ 1 Serviciu de deservire urgentă medicală (Serviciul de asistență medicală urgentă Edineț);
- ✓ 5 cabinete stomatologice;
- ✓ 13 farmacii.

3.7.3.1 IMSP Centrul de Sănătate Edineț

IMSP "Centrul de Sănătate Edineț" construit în anii 1990, zilnic deservește circa 1200 pacienți, echipa de specialiști în număr de 102 (medici, surori medicale, infirmiere, personal auxiliar) prestează servicii medicale. În cadrul instituției activează Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor "SALVE".

Figura 86: Centrul de Sănătate Edineț

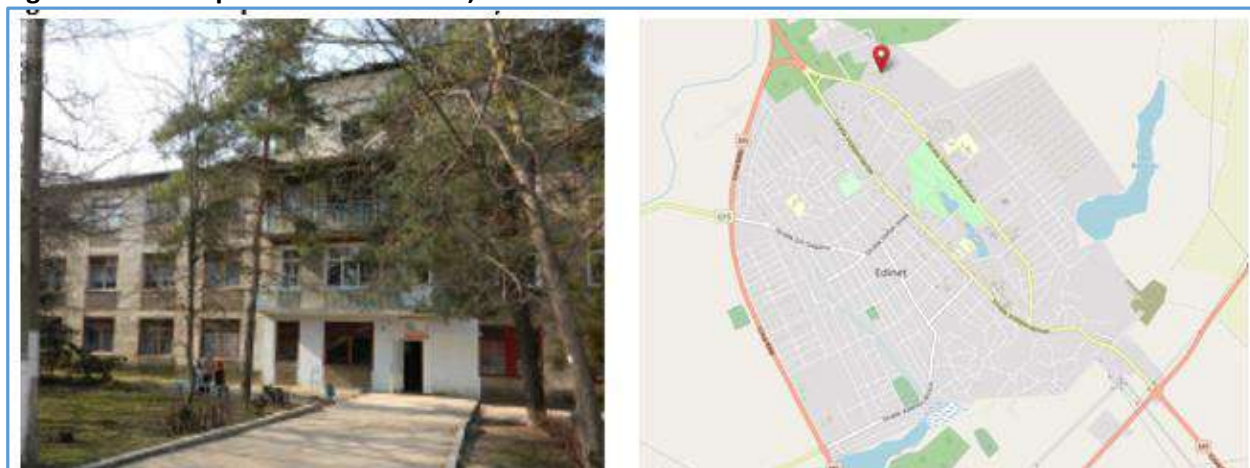
Instituția a fost recent renovată și termoizolată cu suportul Fondului Național pentru Dezvoltare Regională „Creșterea indicilor de eficiență energetică a Instituției Medico-Sanitare Publice «Centrul de Sănătate Edineț»”.

3.7.3.2 IMSP Spitalul Raional Edineț

IMSP Spitalul Raional "Edineț", s-a deschis în anul 1947, iar 1971 s-a dat în exploatare blocul cu 3 etaje unde a fost transferate secțiile de chirurgie, traumatologie, maternitate, terapie generală, secție de copii și internare, blocul alimentar și blocul-tip pentru secție ORL-oftalmologie, dermatovenerologie, clădirea pentru morga și blocul administrativ în 2 nivele.

În 1978, s-a deschis un bloc cu 3 etaje cu secții de terapie generală, secție pentru copii, fizioterapie, laborator. Spitalul dispune de secția pulmonologie, cardiologie.

În spital activează 548 de colaboratori: 106 medici, 226 asistenți medicali, 216 personal inferior și auxiliar, dispune de 321 paturi.

Figura 87: IMSP Spitalul Raional Edineț

Cu suportul Agenției pentru Eficiența Energetică a fost efectuată reparația capitală a două blocuri – reparația acoperișului, ușile de intrare, reparația fațadei și termoizolarea.

Cu susținerea Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), a fost îmbunătățite serviciile medicale prestate în spital prin dotarea cu echipamente și utilaje medicale performante.

Prin realizarea proiectului finanțat de Guvernul Elveției, Consiliului Raional Edineț și CNAM și tot cu susținerea CR Edineț și CNAM a fost deschisă secția de Neurorecuperare.

3.7.3.3 Alte instituții din domeniul sănătății

Clădirea Serviciul de asistență medicală urgentă Edineț este într-o stare satisfăcătoare. Serviciul dispune de mașini specializate moderne și personal calificat.

Timpul necesar pentru ca o ambulanță să ajungă la beneficiar este de max. 8 min.

Alte instituții din domeniul sănătății. În oraș de asemenea funcționează 5 cabinete stomatologice private, 13 farmacii, dintre care 12 sunt private.

În scopul dezvoltării și îmbunătățirii sistemului de ocrotire a sănătății din localitate, precum și sporirii nivelului de calitate a serviciilor medicale prestate în următorii ani există următoarele posibilități:

- ✓ Atragerea granturilor nerambursabile și a investițiilor în domeniul sănătății;
- ✓ Îmbunătățirea infrastructurii medicale;
- ✓ Achiziționarea echipamentului medical performant;
- ✓ Diversificarea domeniilor de asistență medicală;
- ✓ Revizuirea politicilor de cadre;
- ✓ Stimularea tinerilor specialiști pentru întoarcerea după finalizarea studiilor în localitate.

3.7.4 Protecție socială

3.7.4.1 Direcția asistență socială din cadrul consiliului raional Edineț

Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei are drept scop promovarea politicii de stat în domeniul asistenței sociale a persoanelor, în special a familiilor social-vulnerabile, persoanelor cu dizabilități, persoanelor în vârstă, etc.

Activitatea prioritară este ameliorarea gradului de sărăcie, ocrotirea, îngrijirea, recuperarea și integrarea socială a persoanelor în situații de risc.

Obiectivele principale ale DASPF sunt:

- ✓ dezvoltarea serviciilor de asistență socială în teritoriul administrat;
- ✓ prevenirea și depășirea situației de dificultate a persoanelor sau a familiilor și în asigurarea integrării lor sociale, cu respectarea principiului autonomiei.
- ✓ crearea și diversificarea serviciilor alternative de asistență socială.

Sistemul de asistență socială include două componente de bază:

- ✓ prestații bănești;
- ✓ servicii de asistență socială.

3.7.4.2 Servicii de asistență socială

Serviciile de asistență socială prestate de către DASPF sunt:

- ✓ Serviciul Asistență socială comunitară;
- ✓ Serviciul îngrijire socială la domiciliu;
- ✓ Serviciul social Asistență personală;
- ✓ Serviciul social Echipa Mobilă;
- ✓ Serviciul social Casă de copii de tip familial;
- ✓ Serviciul social Asistență Parentală Profesionistă;
- ✓ Serviciul social Protezare și ortopedie;
- ✓ Serviciul social Centrul de plasament pentru persoane în etate din s. Onești;
- ✓ Servicii de reabilitare în Centrele balneosanatoriale;
- ✓ Serviciul social Suport monetar pentru familiile aflate în situație de risc;
- ✓ Serviciul social Sprijin familial pentru familiile cu copii în situație de risc;
- ✓ Serviciul social Cantina de ajutor social.

3.7.5 Securitate și siguranță publică

3.7.5.1 Poliția

Inspectoratul de Poliție Edineț. Ordinea publică este asigurată de Inspectoratul de Poliție Edineț.

Activitatea Poliției se desfășoară exclusiv în baza și pentru executarea legii, în interesul persoanei, al comunității și în sprijinul instituțiilor statului, pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale și demnității umane, prevăzute în Declarația universală a drepturilor omului, în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, în Codul european de etică al poliției și în alte acte internaționale, în conformitate cu principiile legalității, respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, imparțialității și nediscriminării, controlului ierarhic permanent, răspunderii personale și profesionalismului, transparenței, respectării secretului de stat și al altor informații oficiale cu accesibilitate limitată. Municipiului Edineț este împărțit în mai multe sectoare în cadrul cărora activează și veghează ordinea publică polițiști de sector.

Figura 88: Inspectoratul de poliție Edineț

3.7.5.2 Direcția Situații Excepționale mun. Edineț

Direcția Situații Excepționale mun. Edineț este amplasată în partea centrală a orașului Edineț, și deservește toate localitățile din raion.

Pe parcursul anului 2020 pe teritoriul raionului Edineț au avut loc 39 incendii. Paguba materială în urma incendiilor constituie 3 mln 232 mii 941 lei, datorită intervenției prompte a salvatorilor și pompierilor de la incendii a fost salvate 2 persoane și bunuri materiale în valoare de 5 mln 875 mii lei.

În rezultatul analizei s-a constatat că cele mai multe incendii au avut loc în sectorul locativ 30 incendii, mijloace de transport 6 incendii, alte cazuri 3 incendii.

Cele mai afectate localități în urma incendiilor sunt: mun. Edineț 8 incendii, s. Burlănești 4 incendii, în total pe teritoriul raionului Edineț au fost înregistrate incendii în 24 localități pe parcursul anului 2020.

Cele mai frecvente cauze ale incendiilor sunt:

- ☑ construcția greșită, defecte ale sobei și a canalului de evacuare a fumului — 8 incendii

- ✓ încălcarea regulilor RAÎ la exploatarea și montarea a echipamentului electric – 7 incendii
- ✓ imprudența cu focul deschis — 6 incendii
- ✓ incendiere intenționată — 4 incendii
- ✓ imprudența în timpul fumatului — 4 incendii.

Figura 89: DSE Edineț

Totodată pe parcursul anului 2020, de către salvatori și pompieri pe perioada dată au fost efectuate în total 336 deplasări de intervenții.

3.7.6 Zone de agrement și infrastructura de sport

3.7.6.1 Zonele de agrement

Zonele de agrement. În raza de intravilan a orașului există următoarele elementele de capital natural și de infrastructură pentru odihnă și agrement :

- ✓ 1 grădină publică;
- ✓ 6 scuaruri.

Grădină Publică din Municipiul Edineț, reamenajată în anul 2010 și 2018 poartă numele clasicului Vasile Alecsandri. Parcul a fost fondat în 1963. Este situată în raza orașului și reprezintă o compoziție peisagistico-dendrologică.

Parcul ocupă o suprafață de 44,5 ha și reprezintă un întreg complex de plantații forestiere, atracții și lacuri.

Anual în parc se realizează lucrări de curățare a zonelor verzi, din preajma lacurilor, au fost reparate havuzurile și statuile, gardurile, cetatea situată pe insulă, podurile peste lac. De asemenea, au fost realizate lucrări de iluminare, au fost montate urne și bănci de odihnă.

În parc este și un teren sportiv amenajat, iar pe alea centrală este un teren de joacă pentru copii. În anul 2018 a fost realizat proiectul „Amenajarea parțială a Grădinii Publice Vasile Alecsandri”, finanțat de Solidarity Fund PL în Moldova.

Pe teritoriul parcului este o cascadă din trei lacuri, peste care sunt aruncate poduri cu decor metalic. Zona centrală a parcului este înfrumusețată cu havuzuri și fântâni.

Un alt loc impresionant al Grădinii publice „Vasile Alecsandri” este așa-numita Insula de poveste, situată în mijlocul unuia din lacuri. Recent, în parc a fost inaugurată „Aleea Personalităților”, ca un prinos de cinstire și recunoștință înaintașilor naționali: M. Eminescu, V. Alecsandri, Eugen Coseriu, Ion Buzdugan, ultimii fiind băștinași.

În prezent circa 85% din lucrările planificate în restaurarea și amenajarea parcului au fost realizate. În perioada nocturnă, parcul este iluminat.

Scuaruri de odihnă. În oraș există 6 scuaruri ce ocupa în total 2,5 ha. Amplasarea acestora este în zona blocurilor locative ale orașului și sectorul central. Aici cresc circa 8000 arbori de diferite specii necesare sănătății orașenilor: teiul, salcâmul, arțarul, bradul și castanul.

3.7.6.2 Stadioane sportive

Stadionul orășenesc Edineț este amplasat în partea de nord a orașului. Capacitatea acestuia este de 1360 locuri, fiind în stare bună de a practica diverse genuri de sport: fotbal, atletică ușoară, volei, etc.

În anul 2013 s-au schimbat 1360 scaune, investiția fiind realizată de către Federația Moldovenească de Fotbal.

Figura 90: Stadionul orășenesc

Municipiul Edineț este reprezentat de echipa profesionistă de fotbal „Clubul de Fotbal Edineț”.

În anul 2019 echipa de fotbal a dezvoltat performanțe și a trecut din Divizia B în Divizia A. Juniorii 2 ani la rând sunt campioni republicani, Echipa de fete se plasează pe locul 2 la nivel de republică. Administrația locală, FMF, AE locali au dotat echipa cu echipamentul sportiv necesar .

În municipiu mai există 10 terenuri sportive în aer liber. Ele sunt situate în zonele rezidențiale. Investițiile pentru crearea acestora au fost realizate din sursele locale.

Cele mai performante terenuri se află la stadionul municipal și în cartierul Șoseaua Bucovinei, au o acoperire artificială de cea mai bună calitate. Dimensiunile terenurilor sunt de 22m x44m.

Tradițional la Edineț se organizează "Ziua sportului", cel mai mare eveniment sportiv al anului, la care participă în jur de 1000 participanți de diferite vârste.

3.7.7 Patrimoniul istoric și monumente

Pe teritoriul mun. Edineț pot fi vizitate următoarele monumente de importanță națională și locală:

Tabelul 46: Monumente, patrimoniu istoric

Nr.	Denumirea	Categorie, importanța (L-locală, N-Națională)	Amplasare	Datare	Descriere istorică
1.	Memorialul gloriei militare la mormântul ostașilor căzuți în 1944 și în memoria a 199 ostași consăteni	Istorie N	Edineț	1980	Monumentul a fost inaugurat în memoria ostașilor căzuți pe câmpul de luptă în timpul celui de-al doilea război mondial.
2.	Mormânt comun al victimelor Holocaustului	Istorie L	Edineț Cimitirul evreiesc	1941	În anul 1941, a avut loc un eveniment tragic în istoria omenirii –Holocaustul. Din ordinul lui Hitler au fost executați 6 mln. de evrei. Evrei din Edineț au suferit la fel de mult fiind chinuți și împușcați. În teritoriul cimitirului evreiesc se află două gropi comune în care au fost executați evrei.
3.	Biserica "Sf. Vasile cel Mare"	Arhitectură L	Edineț	1870	Construită cu ajutorul și susținerea Sofiei Cozițin, soția lui Petru Cozițin ambii fiind moșieri ai Edinețului.
4.	Monumentul „Ștefan cel Mare,,	Istorie L	Edineț		-
5.	Clădirea fostului spital evreiesc (Muzeul Ținutului)	Arhitectură N	Edineț	1922	Construită de soții Hova și Loibman Șmil și data societății evreiești pentru spital.
6.	Placă comemorativă "În amintirea sfârșitului războaielor dintre daci și romani"	Istorie L	Edineț, muzeu	2006	-
7.	Placă comemorativă "Leon Levițchi"	Monument L	Edineț Muzeu	2018	-
8.	Monument "Mama îndoliată"	Istorie L	Edineț GP"V. Alecsandri"	1980	Monumentul a fost inaugurat în memoria ostașilor căzuți pe câmpul de luptă în timpul celui de-al doilea război mondial.
9.	Bustul "Mihai Eminescu"	Monument de for public, L	Edineț GP "V. Alecsandri"	2011	-
10.	Bustul "V. Alecsandri"	Monument de for public, L	Edineț GP"V. Alecsandri"	2011	-
11.	Bustul "Eugen Coșieri"	Monument de for public L	Edineț GP"V. Alecsandri"	2011	-
12.	Bustul "Ion Buzdugan"	Monument de for public	Edineț GP"V. Alecsandri"	2011	-

Nr.	Denumirea	Categorie, importanța (L-locală, N-Națională)	Amplasare	Datare	Descriere istorică
		L			
13	Troița "Sofian Boghiu"	Monument de for public L			Sofian Boghiu – preot ieromonah, pictor care a pictat numeroase biserici atât în țara cât și peste hotare. Născut la 7 octombrie 1912 în satul Cuconești Vechi, județul Bălți.
14	Monumentul "Lupa Capitolina"	Monument de for public L	Edineț Primăria	2010	-
15	Biserica de lemn "Sf. Arh. Mihail"	Arhitectură N	Alexândreni	1870	Biserica a fost adusă din satul Corestăuți raionul Briceni. Instalată în 1884 în satul Alexândreni pentru oficierea slujbelor religioase.
16	Casa scriitorului Valentin Roșca	Istorie N	Alexândreni	Încep. Sec. XX	Casa în care s-a născut Valentin Roșca (07.01.1925- 28.09.1987). Poet, prozator, dramaturg și publicist basarabean.
17	Monument în memoria a 38 ostași consăteni căzuți în 1941-1945	Istorie L	Alexândreni	1977	Monumentul a fost inaugurat în memoria ostașilor căzuți pe câmpul de luptă în timpul celui de-al doilea război mondial.
18	Bustul „Decebal„	Monument de for public	Edineț Casa de Cultură	2021	-
19	Bustul „Pan Halippa”	Monument de for public	Edineț Liceul „Pan Halippa”		-
20	Bustul „Mihai Eminescu”	Monument de for public	Edineț Liceul „Mihai Eminescu„		-
21	Bustul „Grigore Vieru”	Monument de for public	Edineț Gimnaziu „G. Vieru„		-
22.	Cădirea fostului Seminar Teologic (Gimnaziu „G. Vieru)	Arhitectură	Edineț	1875	Construită în 1873-1875. Proiectul aparține arhitectului Zincovschi, iar lotul de pământ a fost donat de proprietarul Edinețului, Petru Cozițin.
23	Clădirea fostului cămin al Seminarului Teologic (Liceul „D. Cantemir)	Arhitectură	Edineț	1876	-
24	Cădirea fostului conac al Sofiei Cozițin	Arhitectură	Edinet	1885	Actuala clădire a Primăriei mun. Edineț.
25	Cădirea fostei sinagogi (muzeul, secția arta populară)	Istorie	Edineț	1922	Cădirea a fost construită de soții Hova și Loibman Șmil.
26	Clădirea fostei sinagogi	Istorie	Edineț	încep. sec. XX.	Proprietate privată
27	Monumentul Feciorilor Patriei Glorie	Istorie	Edineț Grădina Publică „Vasile Alecsandri”		Monumentul a fost inaugurat în memoria tuturor participanților la acțiunile militare din Republica Afganistan și în memoria celor căzuți la datorie 1979-1989 Pagina tragică a istoriei Moldovei contemporane se dedică participanților la conflictul armat de pe Nistru și în memoria celor căzuți la datorie 1992 În memoria participanților la lichidarea consecințelor catastrofei atomice de la Cernobîl 1986

3.7.8 Autorități locale

Administrația publică locală. Conform Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006 autoritățile administrației publice locale ale municipiului Edineț sunt reprezentate prin Consiliul Local și Primărie.

La nivel de raion autoritățile administrației publice locale de nivelul II sunt reprezentate de Consiliul raional și Președintele raionului.

Activitatea autorităților administrației publice locale este bazată pe legislația în vigoare și propriile Regulamente de organizare și funcționare.

3.7.8.1 Primăria și consiliul municipal

Activitatea **Consiliului municipal** este bazată pe Regulament de Constituire și Funcționare a Consiliului Municipal Edineț. Consiliul municipal Edineț este format din 23 consilieri, dintre care 6 sunt femei și 17 bărbați.

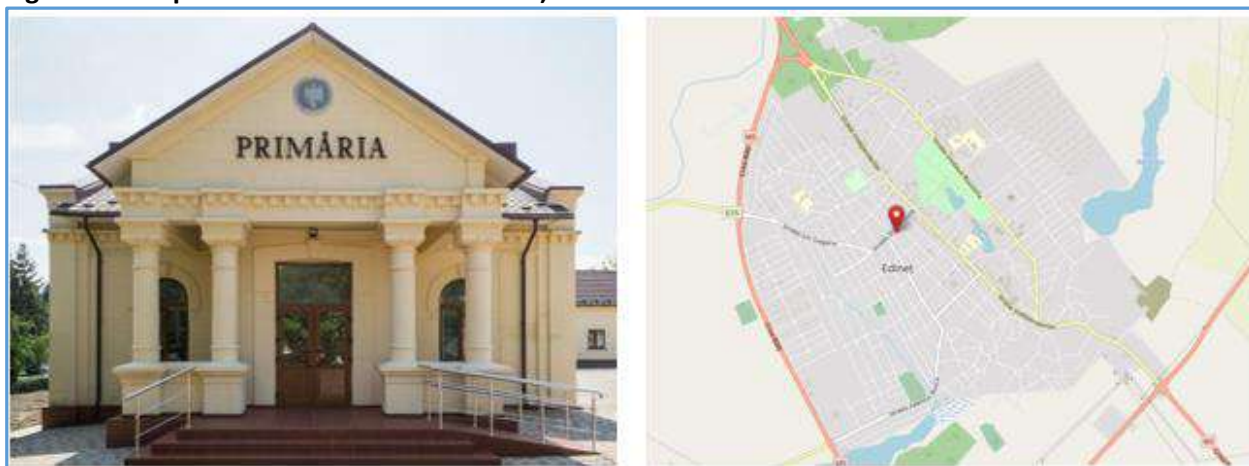
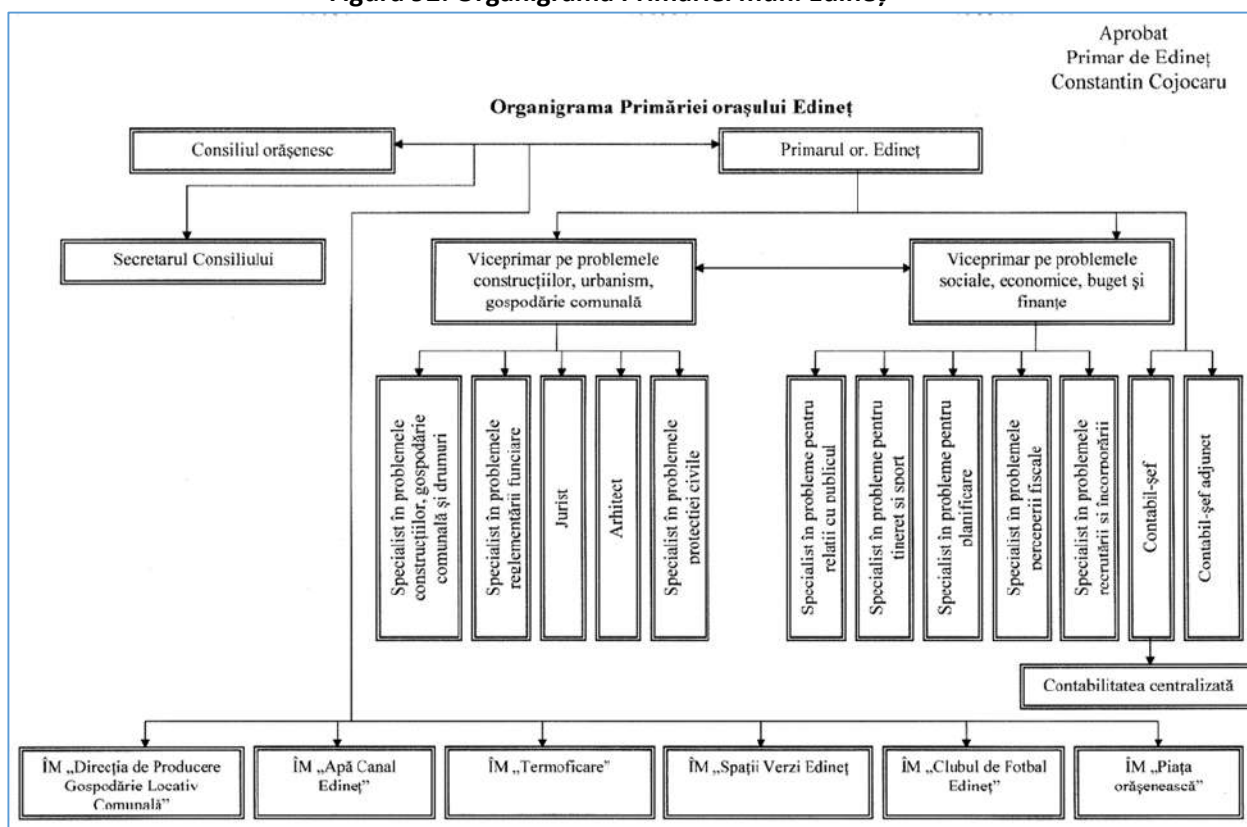
Tabelul 47: Consiliul local, după sexe, vârste și vechime

Sexe/grupe de vârste	Număr persoane	Categorii social - vulnerabile	Cu studii superioare	Realeși
<i>TOTAL</i>	23	-	23	6
<i>Bărbați</i>	17	-	17	6
<i>Femei</i>	6	-	6	0
<i>Grupe de vârstă</i>	-	-	-	-
<i>sub 35 ani</i>	3	-	3	1
<i>35-50 ani</i>	7	-	7	1
<i>peste 50 ani</i>	13	-	13	4

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare în cadrul Consiliului, în dependență de specificul local au fost create următoarele comisii consultative de specialitate:

- ☑ Comisia pe probleme economico-financiare și comerț (7membri).
- ☑ Comisia pe probleme funciare, amenajare a teritoriului, construcții, industrie, agricultură și protecția mediului (7 membri).
- ☑ Comisia disciplinară de drept, numiri și imunități (5 membri).
- ☑ Comisia pe probleme de învățământ, protecție socială, sănătate publică, cultură, culte, turism, tineret și sport (5 membri).
- ☑ Comisia pe probleme de transport, întreținerea drumurilor și securitatea circulației (5 membri).

Primăria municipiului Edineț activează în baza Regulamentului intern de organizare și funcționare. Primarul este autoritatea reprezentativă a populației și executivă a Consiliului local.

Figura 91: Amplasarea Primăriei mun. Edineț**Figura 92: Organigrama Primăriei mun. Edineț**

În activitatea sa, funcționarii publici întocmesc registre de evidență pe următoarele domenii: corespondență, patrimoniu, cadastru, fiscalitate.

Atribuțiile funcționarilor publici sunt stabilite în fișele de post personale adoptate conform Hotărârii de Guvern 201 din 11.03.2009.

Atribuțiile primarului sunt stabilite prin Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006.

Clădirea Primăriei municipiului Edineț se află în stare tehnică satisfăcătoare. Pentru întreținerea clădirii pe parcursul ultimilor ani au fost îndeplinite lucrări de reparație și construcție.

În cadrul Primăriei, fiecărui funcționar îi revine un spațiu de muncă de 19,0 m², ceea ce reprezintă mai mult decât media standardelor altor țări Europene¹ (12-14 m²).

Primăria dispune de 10 birouri, o sală de ședințe cu suprafața 70 m², ce pune la dispoziție 60 de locuri. Primăria municipiului Edineț este dotată cu echipamente și tehnică de calcul necesară pentru activitatea zilnică a angajaților.

Tabelul 48.: Aparatul primăriei, după sexe, vârste și vechime

Sexe/grupe de vârste	Număr persoane	Categorii social - vulnerabile	Cu vechimea mai mică de 1 an	Cu vechimea mai mare de 10 ani
<i>TOTAL</i>	27	-	3	12
<i>Bărbați</i>	12	-	0	6
<i>Femei</i>	15	-	3	6
<i>Grupe de vârstă</i>	-	-	-	-
<i>sub 35 ani</i>	5	-	2	0
<i>35-50 ani</i>	6	-	1	3
<i>Peste 50 ani</i>	16	-	-	9

Personalul primăriei este reprezentat de 27 persoane, dintre care 15 femei, și 12 bărbați.

Principiile de bază ale activității tuturor specialiștilor încadrați în cadrul serviciilor publice ale Primăriei sunt colegialitatea, disciplina, competența și responsabilitatea.

Aceste principii asigură buna funcționare a serviciilor primăriei și încrederea locuitorilor în buna gestionare a treburilor publice.

Pentru coordonarea operativă și eficientă a activităților în aceste domenii în cadrul primăriei funcționează următoarele servicii publice locale:

3.7.8.2 Consiliul Raional

Clădirea **consiliului raional** este amplasată în centrul or. Edineț. Activitatea Consiliului Raional este bazată pe Regulamentul privind Constituirea și Funcționarea Consiliului Raional Edineț. Consiliul Raional Edineț este format din 33 consilieri, dintre care 11 sunt femei și 22 bărbați.

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare în cadrul Consiliului, în dependență de specificul local au fost create următoarele comisii consultative de specialitate:

- ☑ Comisia consultativă pentru economie, buget și administrarea bunurilor, juridică, numiri și imunități (9 persoane)
- ☑ Comisia consultativă pentru probleme sociale și asistență medicală (9 persoane)
- ☑ Comisia consultativă pentru agricultură și industrie (7 persoane)
- ☑ Comisia consultativă protecția mediului și amenajarea teritoriului, ecologie (7 persoane)
- ☑ Comisia consultativă construcții și infrastructură (7 persoane)
- ☑ Comisia consultativă învățământ, tineret, cultură, sport și mijloace de informare (7 persoane).

Figura 93: Amplasarea Consiliului Raional Edineț

3.7.9 Cimitire

Pe teritoriul mun. Edineț și în localitățile din componența acestuia sunt amplasate 6 cimitire, din care 4 în or. Edineț și câte 1 cimitir în sate. Cele mai aglomerate cimitire sunt Cimitirul vechi și Cimitirul nou din oraș, utilizate pentru înhumarea populației ortodoxe, cu un grad de ocupare de 95-100%.

Pentru cimitirele din Gordineștii Noi și Alexăndreni, precum și cel al romilor din oraș, nu mai există posibilități de extindere, cu respectarea normelor în vigoare.

Tabelul 49: Cimitire din mun. Edineț

#	Amplasarea	Suprafața, ha	Gradul de ocupare
1.	Cimitirul Vechi	4,11	100%
2.	Cimitirul Nou	3.05	95%
3.	Cimitirul Lipoveni	1.24	70%
4	Cimitir Evreiesc	3.07	70%
5.	Cimitirul Alexăndreni	0.43	65%
6.	Cimitirul Gordineștii Noi	1.07	60%

Conform Normativului în construcții NCM B.01.05:2019, pentru prognoza suprafețelor cimitirelor înhumare tradițională se utilizează indicele de 0,24 ha pentru o mie de locuitori. Populația or. Edineț la începutul anului 2021, constituie circa 18 mii locuitori. Prin urmare pentru necesitățile viitoare ale orașului sunt necesare circa 4.5 ha. Acest lucru poate fi asigurat: prin extinderea cimitirelor existente, respectând normativele de amplasare a cimitirelor față de casele de locuit, sau prin identificarea unor terenuri disponibile și crearea unui nou cimitir.

3.7.10 Concluzii

În urma analizei efectuate se constată că în or. Edineț cererea de locuri în **instituțiile de învățământ** este mai mare ca oferta. Conform Normativului în Construcții NCM B.01.05:2019, pentru normarea optimă, capacitatea instituțiilor preșcolare se determină din structura demografică a populației, luând în calcul nivelul de asigurare a copiilor cu instituții preșcolare în limita 85 % din copiii de vârstă preșcolară 3-6(7) ani).

La începutul anului 2021, numărul copiilor de vârstă preșcolară constituia 1,039 în oraș și 87 în cele două sate. Prin urmare, capacitatea instituțiilor preșcolare din oraș trebuie majorată de la 655 la 883 locuri, pe când capacitatea instituțiilor preșcolare în sate este suficientă.

Totodată se constată o concentrare a instituțiilor de educație timpurie în partea de Nord și Centru a orașului. Conform razei de deservire a instituțiilor preșcolare specificate în Normativului în Construcții NCM B.01.05:2019, aceasta nu trebuie să fie mai mare decât 300 m. În cazul familiilor ce locuiesc în partea de Sud a orașului, distanța de deplasare către instituțiile preșcolare variază între 2.3 - 3.5 km.

Conform prognozelor demografice, chiar și în scenariul optimist populația orașului Edineț va scădea către anul 2040, lucru ce denotă că și cererea pentru servicii de învățământ preșcolar va scădea. P

rin urmare, trebuie suplinită cererea actuală de locuri în grădinițe și îmbunătățirea calității și condițiilor procesului de învățământ preșcolar. Acest lucru poate fi realizat prin:

- ✓ Crearea de grupe noi în instituțiile preșcolare în care există capacitate (cum ar fi Grădinița nr. 2 în care este amplasată Arhiva Raională de stat Edineț și care ocupă 3 grupe);
- ✓ Înființarea unor instituții preșcolare noi în zonele orașului neacoperite cu servicii pe terenurile publice disponibile pentru a reduce disparitatea de acces la servicii de educație preșcolară a populației din această zonă.

Instituții de învățământ primar și secundar (1 gimnaziu și 4 licee teoretice) au în total o capacitate de 3,737 locuri, fiind la momentul actual ocupate de 56.5%. Cele mai încărcate instituții sunt Gimnaziul „Grigore Vieru” – 76%, IPLT „Dimitrie Cantemir” – 82% și IPLT „Pan Halippa” – 93%. Celelalte 2 instituții sunt utilizate la mai puțin de jumătate din capacitate. În corespundere cu normele urbanistice pentru calcularea capacității instituțiilor școlare se aplică condiția școlarizării 100% a copiilor în instituțiile de învățământ gimnazial (clasele I-IX) și până la 75% a copiilor – clasele liceale X-XII cu ținerea orelor într-un singur schimb.

Reieșind din cele menționate anterior, se poate de constatat că din punct de vedere al capacității instituțiilor școlare existente în municipiu este suficientă, atât la momentul actual cât și pentru perioada de calcul. Prin urmare administrația Publică Locală de nivelul I și II, în perioada următoare, trebuie să-și orienteze eforturile în reparația și modernizarea clădirilor în corespundere cu normativele în vigoare.

Învățământul extrașcolar este asigurat de 6 instituții (1 școală de arte, 1 școală de muzică, 2 centre de creație și 1 școală de sport).

Activitățile extrașcolare sunt petrecute și pe stadionul orașenesc. De serviciilor acestor instituții beneficiază peste 1500 de persoane.

Diversitatea activităților desfășurate în cadrul acestor instituții este suficientă pentru oraș, însă și în cazul acestor instituții se constată o concentrare a instituțiilor în partea centrală a orașului, iar pentru frecventarea acestora copii/tinerii trebuie să parcurgă în mediu circa 2 km din dacă locuiesc la periferiile orașului.

La finele anului 2020 prin Hotărârea Guvernului 916, a fost aprobat Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027. Conform programului, nici unul din cele șase municipii nu dispune de o infrastructură minimă de spații publice și facilități pentru

a acoperi necesitățile de bază pentru a fi atractive pentru cetățeni, fiind constatăte două curențe majore: existența și funcționarea zonelor de recreere și a complexelor sportive multifuncționale.

Astfel, niciun municipiu nu deține un complex sportiv multifuncțional (inclusiv dotat cu bazin) pentru asigurarea necesităților regionale, precum și pentru găzduirea unor competiții regionale și naționale.

Prin urmare, în planul de acțiuni al programului a fost inclusă acțiunea privind crearea unui complex sportiv multifuncțional în mun. Edineț. La moment, locul potențial unde va fi amplasat acest obiectiv este terenul din perimetrul străzii Alexandru Cristea și șoseaua Bucovinei, în preajma IPLT „Mihai Eminescu”.

Rețeaua de instituții culturale în mun. Edineț este formată din 6 instituții: 3 case de cultură (câte 1 instituție în fiecare localitate din componența municipiului); 2 biblioteci (Biblioteca publică raională Edineț și Biblioteca Publică Alexăndreni); și 2 muzee (Muzeul Ținutului Natal și Muzeul de artă populară). Pe teritoriul municipiului este amplasat și Cinematograful „Luceafărul” dar care nu mai funcționează de peste 2 decenii.

Analizând prognozele demografice, instituțiile culturale sunt suficiente pentru populația municipiului Edineț. Respectiv administrația Publică Locală de nivelul I și II, în perioada următoare, trebuie să-și orienteze eforturile în:

- ✓ Reparația și modernizarea clădirilor în corespundere cu normativele în vigoare;
- ✓ Dotarea instituțiilor cu echipamente, mobilier și fond de carte;
- ✓ Menținerea fondului de exponate în cadrul Muzeelor.

Infrastructura sănătății din municipiu este reprezentată de: IMSP Spitalul raional „Edineț”; IMSP „Centrul de Sănătate Edineț”; Serviciul de asistență medicală urgentă Edineț; 5 cabinete stomatologice și 13 farmacii.

Capacitatea obiectelor ocrotirii sănătății nu se conformează normativelor în vigoare, în oraș se resimte insuficiența de calitate, diversitate și oportunitate în serviciile prestate, care la rândul său se reflectă negativ asupra sănătății populației. Respectiv administrația Publică Locală de nivelul I și II, în perioada următoare, trebuie să-și orienteze eforturile în reparația și modernizarea clădirilor în corespundere cu normativele în vigoare.

Urmare a analizei efectuate se constată că din bugetul municipal nu este întreținută nici o instituție de asistență socială. Respectiv, Administrația Publică Locală de nivelul I și II, dacă inițiază în perioada următoare înființarea unor servicii sociale, construcția edificiilor trebuie să corespundă cerințelor urbanistice specificate de normativele în vigoare, iar la etapa de planificare să fie incluse în planul urbanistic.

În urma analizei efectuate **atât Poliția cât și Direcția Situații excepționale** dețin suficiente capacități în asigurarea ordinii și siguranței publice în municipiu. Eforturile trebuie orientate spre dotarea cu echipamente și utilaje necesare.

Din punct de vedere a diversității **zonelor de agrement**, municipiul nu dispune de varietate, având doar 1 Grădină Publică și circa 6 scuaruri. Cu toate acestea, zonele sunt amplasate echilibrat din punct de vedere teritorial. Dotarea acestor zone cu mobilier stradal și facilități sunt modeste, și nu integrează subzone specifice funcționale (zone pentru odihnă activă, terenuri de joacă pentru copii suficiente).

În cazul consultărilor cu cetățenii a scenariului de dezvoltare a parcului „Vasile Alecsandri”, locuitorii au optat pentru dezvoltarea parcului ca *Zonă de agrement cu carusel și activități comerciale și cultural-distractive permanente (distracții de genul "Luna-Park" sau "Orhei Land")*. Această prioritate se regăsește inclusiv în lista de proiecte strategice a mun. Edineț din cadrul Programului Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027. Ceea ce ar presupune realizarea unui proiect investițional pentru modernizarea facilităților și identificarea agenților economici interesați să presteze servicii conexe pe teritoriu parcului.

Municipiul găzduiește un număr considerabil de elemente de patrimoniul istoric și de arhitectură, dintre care o bună parte se regăsesc în Registrul Monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat. Circa 10 dintre acestea sunt clădiri istorice iar restul sunt monumente de importanță locală sau națională. Totuși aceasta nu se regăsesc în trasee turistice ce ar permite valorificarea lor din punct de vedere al potențialului turistic.

Principalele probleme și disfuncționalitățile identificate sunt prezentate sintetic în tabelul următor:

Tabelul 50: Probleme și disfuncționalități

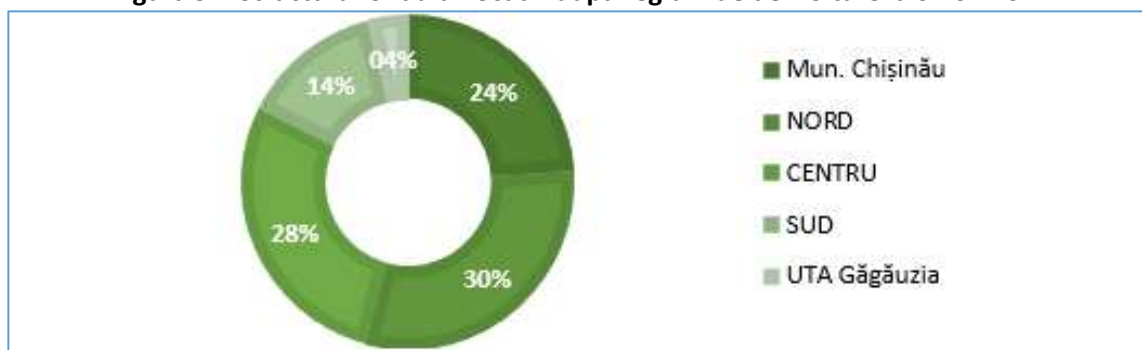
#	Disfuncționalități	Comentariu
Educație		
1.	Disparități de acces la servicii de educație preșcolară a populației din or. Edineț	Instituții de educație timpurie sunt concentrate în partea de Nord și Centru a orașului. Distanța din cartierele din partea de sud a orașului către instituțiile preșcolare variază de la 2,3 la 3,5 km. Conform Normativului în construcții NCM B.01.05:2019 aceasta nu trebuie să fie mai mare de 300 m.
2.	Număr insuficient de locuri în instituțiile preșcolare	Conform Normativului în Construcții NCM B.01.05:2019, pentru normarea optimă, capacitatea instituțiilor preșcolare se determină din structura demografică a populației, luând în calcul nivelul de asigurare a copiilor cu instituții preșcolare în limita 85 % din copiii de vârstă preșcolară 3-6(7) ani). La începutul anului 2021, numărul copiilor de vârstă preșcolară constituia 1,039 în oraș și 87 în cele două sate. Prin urmare, capacitatea instituțiilor preșcolare din oraș trebuie majorată de la 655 la 883, pe când capacitatea instituțiilor preșcolare în sate este suficientă.
3.	Instituții de învățământ cu eficiență energetică scăzută și sisteme interne de utilități publice uzate	Unele instituții necesită implementarea unor măsuri de sporire a eficienței energetice a clădirilor și de modernizare a blocurilor sanitare, rețelelor interioare de apă, canalizare și electricitate.
4.	Lipsa unui centru sportiv multifuncțional	Municipiul nu are un complex sportiv multifuncțional pentru asigurarea necesităților regionale, precum și pentru găzduirea unor competiții regionale și naționale.
5.	Parcul central (Gradina Publică V. Alecsandri) fără concept și proiect integral de amenajare	Cu toate că parcul este amplasat echilibrat din punct de vedere teritorial, dotarea acestuia cu mobilier stradal și facilități este modestă, și nu integrează subzone specifice funcționale (zone pentru odihnă activă, terenuri de joacă pentru copii etc.).
6.	Lipsa unor parcuri de cartier, scuaruri, zone de odihnă	Pe teritoriul orașului sunt amplasate circa 6 scuaruri, în curțile blocurilor locative, însă nici acestea nu sunt dotate cu mobilier urban corespunzător.
7.	Insuficiența serviciilor de asistență socială	Pe teritoriul municipiului nu activează nici un centru de asistență socială a copiilor / tineri / adulților din categorii social vulnerabile.

#	Disfuncționalități	Comentariu
8.	Starea precară a unor clădiri ale Spitalului raional	Cu toate că în ultimii ani au fost implementate proiecte de reabilitare energetică și dotare cu echipament, acestea nu au fost suficiente pentru a îmbunătăți condițiile în întregul spital.
9.	Echipament și mașini uzate a serviciilor de ordine publică	Unele dintre echipamentele și mașinile utilizate de către DSE sunt uzate și necesită înlocuire.
10.	Potențial istoric, arhitectural și turistic nevalorificat	Municipiul găzduiește un număr considerabil de elemente de patrimoniul istoric și de arhitectură, dintre care o bună parte se regăsesc în registrul Monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat. Totuși nu toate acestea se regăsesc în trasee turistice ce ar permite valorificarea lor din punct de vedere al potențialului turistic.
11.	Cimitire pentru înhumarea populației ortodoxe utilizate în proporție de 95-100%	Cele mai aglomerate cimitire sunt Cimitirul vechi și Cimitirul nou din oraș, utilizate pentru înhumarea populației ortodoxe, cu un grad de ocupare de 95-100%. Pentru cimitirele din Gordineștii Noi și Alexăndreni, precum și cel al romilor din oraș, nu mai există posibilități de extindere, cu respectarea normelor în vigoare

3.8 FONDUL LOCATIV

Conform Biroului Național de statistică la 1 ianuarie 2021 fondul locativ total pe țară a constituit 1,309.8 mii locuințe cu o suprafață totală de 89,187.7 mii m². Ponderea cea mai mare în numărul de locuințe înregistrate la 1 ianuarie 2021 o deține regiunea de dezvoltare Nord (30.3%), urmată de regiunea de dezvoltare Centru (28.2%), municipiul Chișinău (23.9%), regiunea de dezvoltare Sud (13.7%) și UTA Găgăuzia (3.9%).

Figura 94: Structura fondului locativ după regiuni de dezvoltare la 01.01.2021

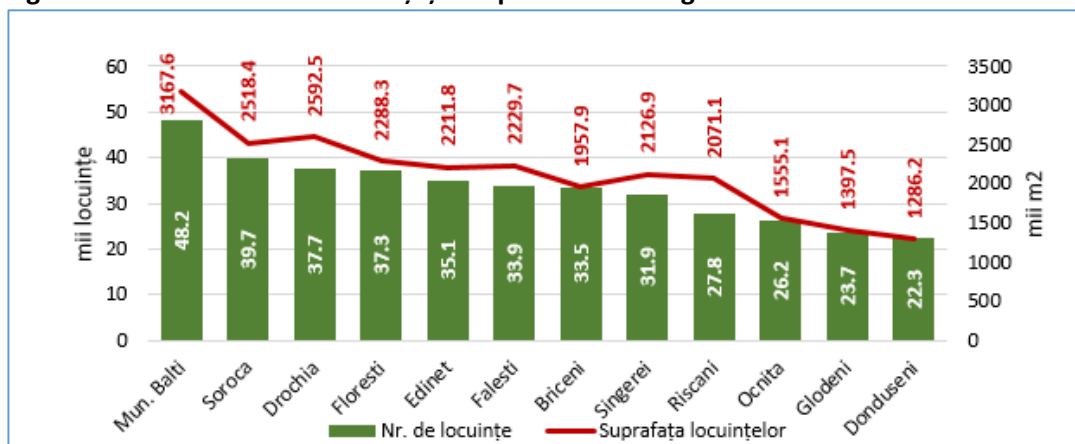

Sursa: BNS, Fondul locativ în unități, în profil teritorial (01.01.2021)

În regiunea de dezvoltare Nord, numărul locuințelor construite la 01.01.2021 a constituit 397.3 mii locuințe cu o suprafață totală de 25,403.1 mii m². Distribuția pe medii de rezidență a fondului locativ din regiunea Nord relevă o pondere de 67.9% a locuințelor înregistrate în mediul rural, ceea ce reprezintă 269.8 mii locuințe cu suprafața totală de 16,528.3 mii m².

Totodată, în mediul urban al regiunii nord au fost înregistrate 127.6 mii locuințe cu suprafața totală de 8,874.8 mii m², ceea ce constituie 32.1% din totalul fondului locativ înregistrat. Circa 8.8% din numărul total de locuințe din regiunea Nord, sunt construite în r. Edineț, constituind 35.1 mii locuințe cu o suprafață totală de 2,211.8 mii m². Din acestea 30.2% sau 10.6 mii locuințe sunt amplasate în mediul urban (mun. Edineț și or. Cupcini), iar 69.8% sau 24.5 mii locuințe sunt amplasate în mediul rural.

Figura 95: Fondul locativ în unități și m2 pe raioanele regiunii de dezvoltare Nord la 01.01.2021

Sursa: BNS, Fondul locativ în unități, în profil teritorial (01.01.2021)

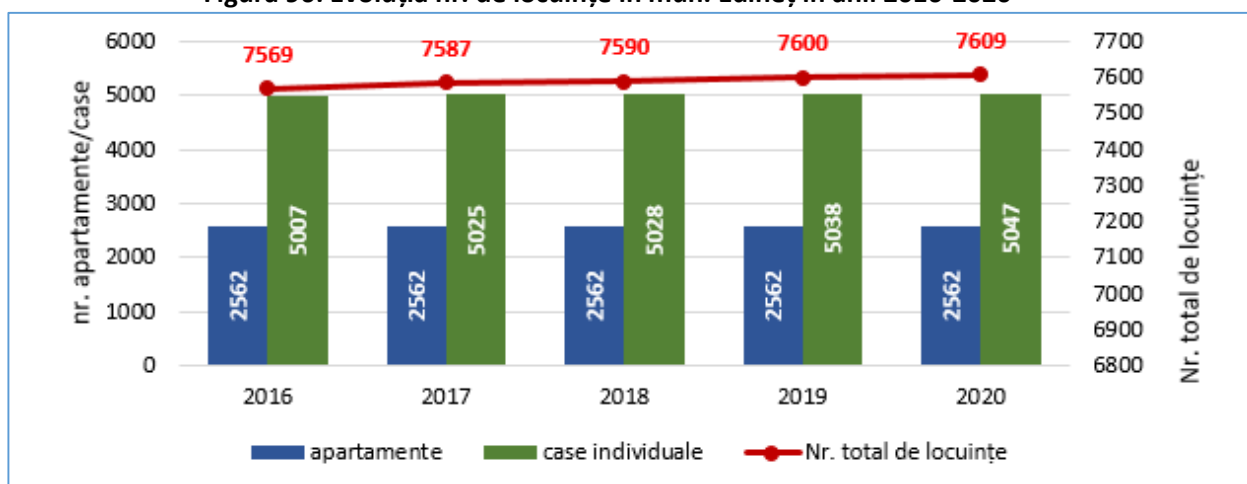
Fondul locativ al mun. Edineț constituie 7,609 locuințe sau 22.5% din totalul nr. de locuințe a raionului și dețin o suprafață de 632.2 mii m² sau 28.6% din suprafața totală a fondului locativ. Distribuția pe tipuri de rezidență relevă o pondere de 66.3% a locuințelor de tip casă individuală și 33.7% - apartamente.

3.8.1 Portofoliul de locuințe existent

La 01.01.2021, fondul locativ construit al municipiului Edineț (inclusiv s. Alexăndreni și s. Gordineștii Noi) are constituit din 7,609 locuințe, din care 5,047 case individuale (66.3%) și 2,562 apartamente (33.7%). Din numărul total al locuințelor 486 sunt amplasate în s. Alexăndreni, iar 125 în s. Gordineștii noi, toate fiind de tip casă individuală.

Marea majoritate locuințelor se află în proprietate privată.

Figura 96: Evoluția nr. de locuințe în mun. Edineț în anii 2016-2020

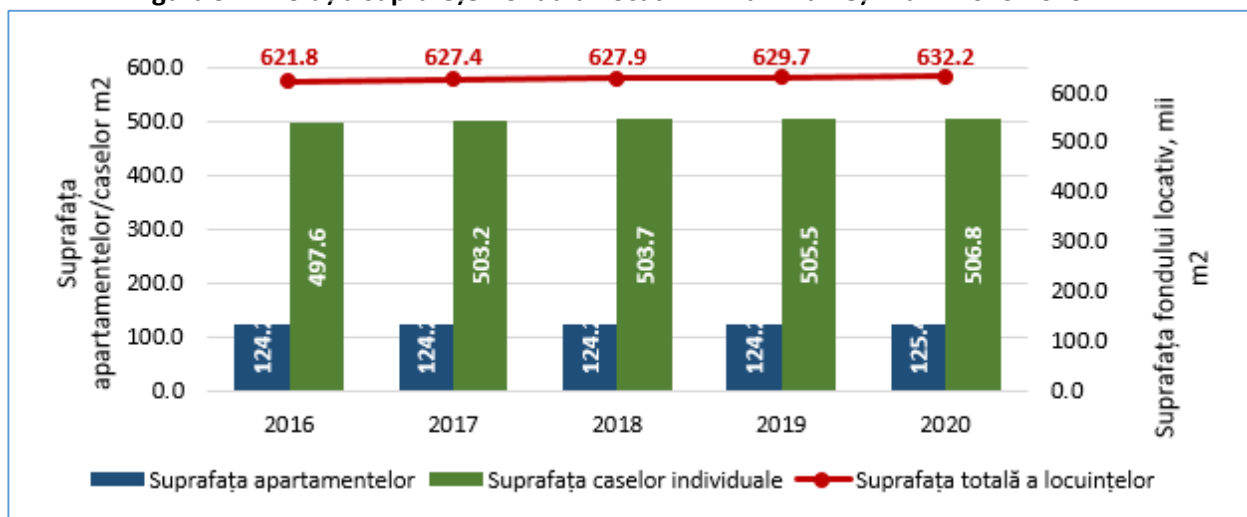
Sursa: Elaborat de către expert, în baza datelor BNS și celor prezentate de primărie

În perioada anilor 2016-2020, nr. locuințelor construite a crescut nesemnificativ cu 0.5% de la 7,569 la 7,609 locuințe. Această modificare a fost condiționată de creșterea numărului de case individuale cu 40.

Suprafața totală a fondului locativ, la 01.01.2021, a fost de 632.2 mii m², inclusiv spațiu locativ – 461.3 mii m².

Având în vedere că la data de 01.01.2021 populația prezentă a mun. Edineț numără 19.6 mii de oameni, localitatea înregistrează un număr mediu, de cca 2.6 persoane per casă/apartament sau unei persoane îi revine, în medie, o suprafață totală de cca 32.3 m², din care cca 23.5 m² suprafață locativă.

Dacă e să analizăm asigurarea cu fond locativ a persoanelor ce locuiesc în blocuri multietajate, unei persoane îi revine în medie 18,8 m², iar celor ce locuiesc în case individuale le revine 38,6 m² pentru o persoană.

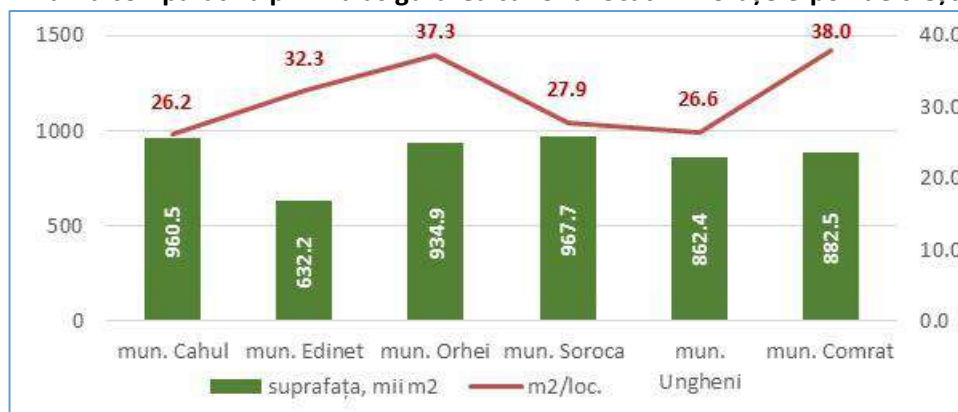
Figura 97: Evoluția suprafeței fondului locativ în mun. Edineț în anii 2016-2020

Sursa: Elaborat de către expert, în baza datelor BNS și celor prezentate de primărie

În perioada anilor 2016-2020, suprafața locuințelor construite a crescut cu 1.7% de la 621.8 la 632.2 mii m². Această modificare a fost condiționată preponderent de creșterea suprafeței caselor individuale cu 9.2 mii m².

Figura de mai jos prezintă o analiză a fondului locativ și gradului de asigurare a persoanelor cu fond locativ în orașele poli de creștere.

Analiza denotă faptul că chiar dacă fondul total locativ construit în mun. Edineț înregistrează valoarea cea mai mică de 632,2 mii m², indicatorul ce indică gradul de asigurare cu fond locativ (m²/locuitor) este destul de înalt 32.3 m²/loc, plasându-se pe locul 3 după mun. Orhei și mun. Comrat. Conform normelor urbanistice, asigurarea persoanelor cu fond locativ se consideră suficientă dacă atinge valoarea de 20 m².

Figura 98: Analiza comparativă privind asigurarea cu fond locativ în orașele-poli de creștere, 2020

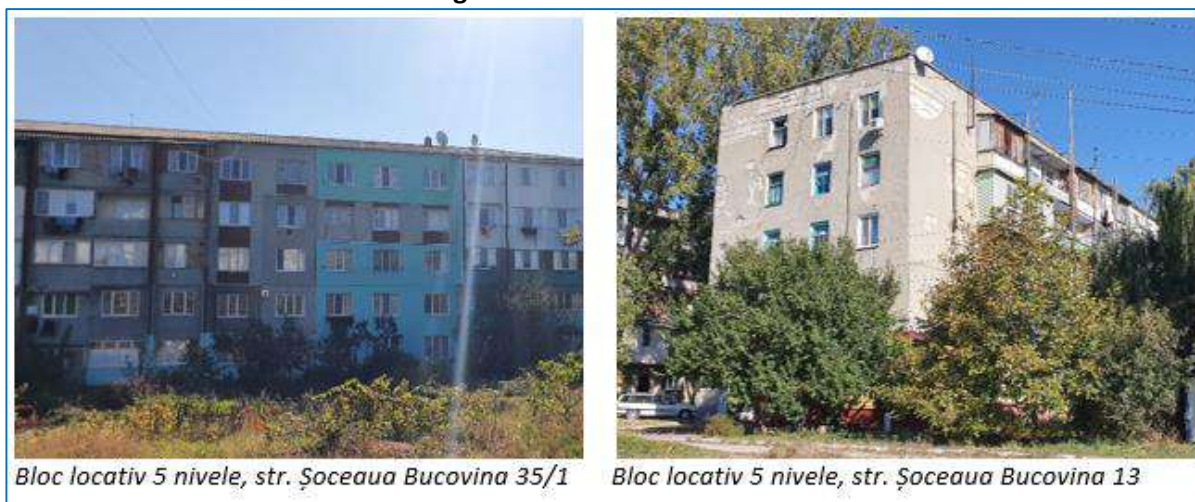
Sursa: Elaborat de către expert, în baza datelor BNS

Privatizarea spațiului locativ, care a demarat în anul 1993, nu a schimbat atitudinea cetățenilor față de blocurile de locuit. Procesul de privatizare nu a fost urmat de reglementările necesare pentru stabilirea drepturilor și obligațiile proprietarilor în raport cu proprietatea comună.

Locatarii blocurilor de locuit continuă să aștepte subvenții de la Primărie municipiului ori de la stat pentru mentenanța, reparația ori salubritatea blocurilor și curților.

Procesul de privatizarea a locuințelor a contribuit la creșterea fondului locativ aflat în proprietate privată. La începutul anului 2021, fondul locativ privat constituia 99.0 %, iar fondul locativ proprietate publică – 1.0 %.

Figura 99: Fond locativ vechi

Starea fizică a unor blocuri de locuit este satisfăcătoare, a altor blocuri este nesatisfăcătoare. Circa 35% din blocurile au fost construite în anii 1950-1970, 63% - în anii 1971-1990, și circa 2% după anul 2010. Designul arhitectural al acestora, este lipsit de atractivitate, fiind cu un exterior neîngrijit, și cu acoperișuri, tâmplărie, ascensoare și rețele ingineresti învechite.

Figura 100: Fond locativ nou

Cele 2,562 apartamente sunt amplasate în 151 blocuri multietajate, dintre care: cu 1 nivel – 67 blocuri (291 apartamente), 2 nivele – 41 blocuri (518 apartamente), cu 3 nivele – 3 blocuri (54 apartamente), cu 4 nivele – 1 bloc (24 apartamente), cu 5 nivele – 39 blocuri (1,765 apartamente).

Blocuri mai înalte de 5 etaje în nu sunt construite. După anul 2010, au fost construite blocuri locative după cum urmează: 1 bloc cu 30 apartamente, 1 bloc cu 40 apartamente și 1 bloc cu 50 apartamente, toate fiind cu 5 nivele.

Spațiul comun al cartierelor blocurilor locative, în special la cele vechi, se folosește impropriu și neglijent. În multe zone, în special acolo unde locuitorii au un statut socio-economic precar, spațiile verzi, locurile de joacă și sport nu sunt întreținute. Unul dintre motivele principale fiind inexistența asociațiilor de locatari, dar și capacitatea de plată scăzută a populației.

3.8.2 Dotarea cu utilități

Gradul de echipare cu utilități publice ale locuințelor, este următorul: a) aprovizionare cu apă – 82% din locuințe sunt conectate la rețeaua de apeduct; b) canalizare – 45% din locuințe sunt conectate la serviciu; c) serviciul de salubritate – 80% din gospodării beneficiază de acest serviciu; d) gaz natural – circa 93% din gospodării sunt conectate la rețele; e) acoperire cu servicii de iluminare stradală – circa 50% din străzile mun sunt iluminate.

Figura 101: Gradul de echipare a fondului locative cu utilități publice 2020

Sursa: Elaborat de expert conform informațiilor din Programul Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027⁶ și datelor BNS

Gradul de conectare a gospodăriilor casnice la telefonie fixă sau mobilă constituie 90-95%.

În conformitate cu cerințele minime înaintate față de municipii în prevederile Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, se constată următoarele concluzii de țin de dotarea locuințelor cu utilități publice:

- ✓ Cu toate că 82% dintre locuințe sunt conectate la rețeaua de alimentare cu apă, apa nu corespunde cerințelor normative față de apa potabilă;
- ✓ Doar 45% dintre locuințe sunt conectate la rețeaua centralizată de canalizare, comparativ cu indicatorul minim de 70% acoperire cu servicii centralizate de canalizare specificat de lege. Totodată în municipiu nu funcționează o stație de epurare în trei trepte;
- ✓ Cu toate că 80% dintre locuințe beneficiază de serviciu public de evacuare a deșeurilor, deșeurile nu sunt depozitate la un poligon autorizat de deșeuri solide;
- ✓ Doar 50% dintre străzile municipiului sunt iluminate, comparativ cu indicatorul minim de 60% acoperire cu servicii centralizate de iluminare specificat de lege.

⁶ Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.916/2020

3.8.3 Piața imobiliară

Oferta de locuințe este variată. Diversitatea ofertei depinde de legislație, condițiile economice, climaterice, seismice, de materialele de construcție și tradiție. Cererea de locuințe variază în funcție de veniturile populației și ține cont de tipuri, preț, amplasare, etaj, utilități și materiale.

După anul 2010, sectorul construcțiilor din mun. Edineț nu a înregistrat nici o schimbare radicală. Din cauza cererii mici de locuințe, construcția spațiului locativ s-a dezvoltat puțin. Aceasta se datorează în mare parte exodului populației. În această perioadă, tranzacțiile de vânzare-cumpărare s-au efectuat, în general, pe piața secundară. După anul 2010, au fost și date în exploatare 3 blocuri locative cu 5 nivele după un număr total de 120 apartamente.

Cu toate că în ultimii ani prin intermediul programelor „Prima casă” s-au creat condiții pentru accesarea creditelor ipotecare, din cauza faptului că veniturile cetățenilor sunt mici, foarte puțini își permit să le acceseze pentru a-și procura o locuință.

Prețul de piață al unui metru pătrat de apartament (în blocurile vechi) este, în medie, de 460-540 EUR/m². În blocurile noi acest preț este mai mare cu 20-30%.

Prețul apartamentelor vechi se va menține o perioadă, după care va urma o stagnare. În cazul în care blocurile vechi nu vor fi reabilitate, pe acest segment prețurile vor scădea.

3.8.4 Capacitatea de procurare a locuințelor

Procurarea unei locuințe reprezintă una din cele mai mari investiții ale unei familii. Cererea de locuințe este determinată pe de o parte de preferințe, iar pe de altă parte de posibilitățile financiare ale cumpărătorului. Familiile cu o putere de cumpărare scăzută își pot permite doar satisfacerea unor cerințe locative minime și preferă apartamentele cu o singură cameră, care dispun de salon-dormitor, bucatărie, hol și baie.

Economiile sunt principala sursă de mijloace financiare pentru procurarea locuințelor, care se acumulează atunci când veniturile sunt mai mari decât cheltuielile. Anume din acest punct de vedere trebuie examinată cererea de locuințe.

Conform BNS, salariul mediu lunar brut al unui angajat din raionul Edineț a constituit, pentru anul 2020, 5951,4 lei, înregistrând o creștere față de anul 2011 de 2,6 ori. Cel mai înalt nivel al venitului salarial îl au angajații domeniului public - 6224,7 lei/lună, cei din sectorul privat – 5664,2 lei/lună. Cheltuieli de consum medii lunare pe o persoană pentru regiunea Nord, în 2020, au fost estimate la 2477,3 lei/lună. În condițiile oferite de Programul guvernamental Prima Casă, persoanele interesate au capacitatea financiară de accesare a unui credit ipotecar.

3.8.5 Rezerve de terenuri pentru locuințe

În prezent mun. Edineț deține în limitele intravilanului o rezervă de 62.05 ha. La etapa de planificare și prognoză a Planului Urbanistic General, se vor contura terenurile ce vor fi alocate pentru construcția blocurilor multietajate și pentru casele individuale.

3.8.6 Concluzii

Mun. Edineț fiind un centru administrativ, economic, cultural, financiar și va fi atractiv întotdeauna. Schimbările socio-economice din perioada tranziției au generat un șir de tendințe cu privire la locuire. Valorificarea cuvenită a acestora ar aduce beneficii sociale comunității.

Ținând cont de tendința de diversificare a ofertei și de cererea segmentată în funcție de tipuri și preț, construcția de locuințe se va axa pe următoarele categorii:

- ✓ locuințele de elită;
- ✓ pentru persoane cu venit mediu;
- ✓ pentru persoane cu venit mic, în special tineri;
- ✓ pentru închiriere;
- ✓ pentru categoria de cetățeni social-vulnerabili (locuință socială).

Categorii menționate anterior țin cont de standardelor tuturor păturilor sociale, de fenomenul de mobilitate socială, oferind acces la locuință în condițiile economiei de piață.

Cerințele pieței și situația existentă marchează câteva tendințe minore, dar foarte importante pentru sectorul rezidențial:

- ✓ valorificarea tuturor terenurilor libere în scopul construcției locuințelor noi;
- ✓ evacuarea din unele zone rezidențiale a unor întreprinderi, instituții și obiecte cu menire specială, în scopul eliberării terenurilor pentru construcția locuințelor;
- ✓ modernizarea și renovarea fondului locativ existent;
- ✓ înlocuirea blocurilor locative uzate fizic cu clădiri de densitate mai mare;
- ✓ utilizarea parterului, blocurilor locative noi în calitate de spații sociale și comerciale;
- ✓ decentralizarea sistemului de încălzire a fondului locativ;
- ✓ crearea asociațiilor de locatari privind exploatarea și întreținerea fondului locativ existent.

3.9 CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT

3.9.1 Conectivitatea externă

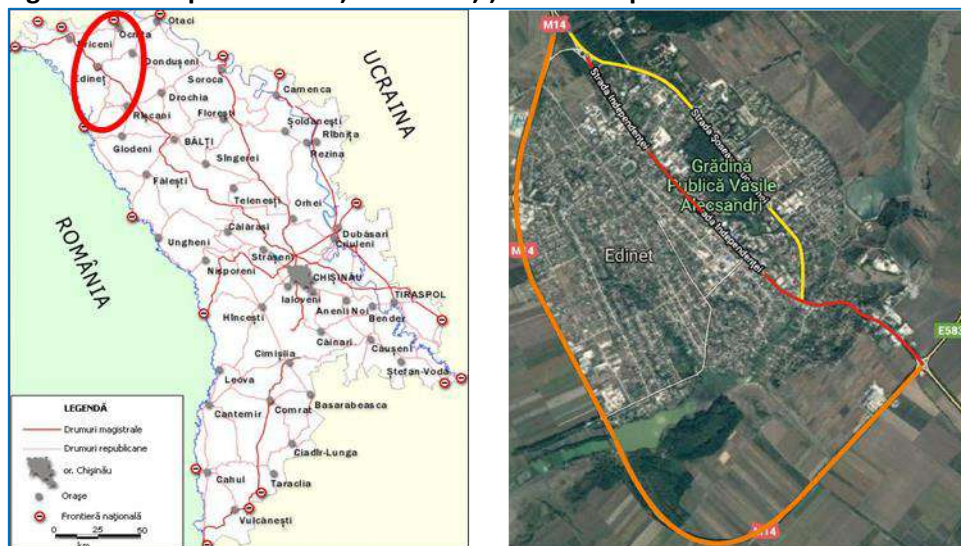
Municipiul Edineț este un **nod urban important de intersectare a mai multor drumuri atât de importanță internațională sau națională, cât și regionale sau locale.**

De la nord, spre sud, orașul este traversat, prin drum de ocolire, de drumul național (DN) M14 Odesa-Chișinău-Brest.

DN M14 ocolește orașul Edineț pe partea dreaptă a direcției de mers (vezi figura de mai jos – culoarea orange) și conectează municipiul spre sud cu capitala Republicii Moldova, orașul Chișinău, dar și cu al 2-lea oraș ca mărime din stat – Bălți, iar spre nord – cu punctele de traversare a frontierei cu Ucraina (Briceni și Criva) și cu România (Lipcani).

Orașul poate fi traversat pe direcția de circulație a DN M14 sau direct, prin interiorul localității, în afară rutei de ocolire, de la nord spre sud, de la intersecția giratorie Str. Independenței – Șos. Bucovinei, la intersecția giratorie dintre DN R8 și str. Independenței (culoarea roșie). O altă variantă de ocolire a centrului orașului o reprezintă Șos. Bucovinei (culoare galbenă).

Figura 102: Amplasarea orașului Edineț și rutele de penetrare

DN R8 dublează ruta trans-europeană E 583, spre Nord-Est, până la punctul de trecere a frontierei cu Ucraina (Otaci), iar spre Sud-Vest – prin intermediul orașului Bălți, spre frontiera cu România (Sculeni), pe același itinerar transeuropean.

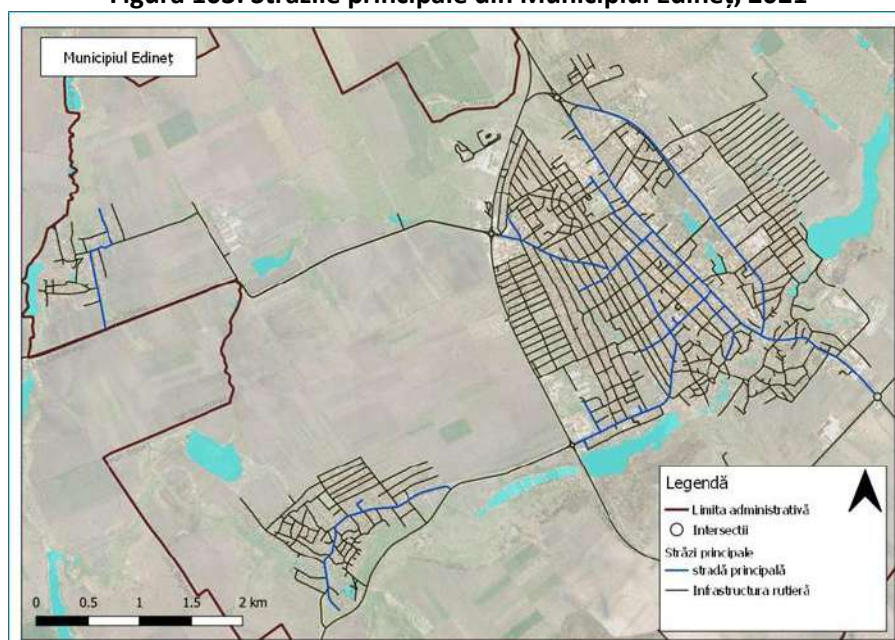
Fiind centru regional și local (reședință de raion), în afară de drumurile naționale M5 și R8, municipiul Edineț mai este și punct de pornire pentru drumul regional G5: G3 – Lopatnic – Gordinești – Edineț – M5, dar și drumurile locale L45: M5 – drumul de acces spre aeroportul Edineț, L51 Drum de acces spre satul Alexăndreni. Prin urmare, orașul Edineț este un punct de conexiune regională foarte important,

din Europa spre Ucraina și Rusia, dar și nordul Europei, prin Ucraina și Polonia sau pe direcția opusă – spre regiunea Mării Negre.

3.9.2 Rețeaua de drumuri locale

Lungimea totală a drumurilor publice din municipiul Edineț este de aproximativ 147 km, distribuiți astfel între localitățile componente: în orașul Edineț lungimea străzilor este de 116,1 km, în satul Alexăndreni este de 23,5 km, iar în satul Gordineștii Noi este de 7,4 km.

Figura 103: Străzile principale din Municipiul Edineț, 2021

Rețeaua rutieră municipală este una nereglementată, conform informațiilor oferite de reprezentanții Primăriei municipiului Edineț. Astfel, municipalitatea nu dispune de un document de ierarhizare a rețelei rutiere urbane, astfel nu există nici o reglementare a clasificării străzilor orașului.

Tabelul 51: Caracteristicile străzilor principale din orașul Edineț, 2021

Stradă	Lungime (km)	Caracteristici
Str. Independenței	4.60	Asfalt / există trotuar pe toată lungimea
Șoseaua Bucovinei	3.39	Asfalt / există parțial trotuar
Str. Alexandru cel Bun	2.44	Asfalt / există parțial trotuar
Str. Valentin Roșca	3.06	Asfalt / există parțial trotuar
Str. Ștefan Vodă	0.94	Asfalt / există trotuar pe toată lungimea
Str. Iurii Gagarin	1.46	Asfalt / există trotuar pe toată lungimea
Str. 31 august 1989	0.99	Asfalt / există trotuar pe toată lungimea

Rețeaua rutieră a municipiului are o dispoziție majoritar matriceală, pe direcția NV-SE, străzile aflate la sud-est de strada Independenței fiind, în general, paralele sau perpendiculare pe aceasta.

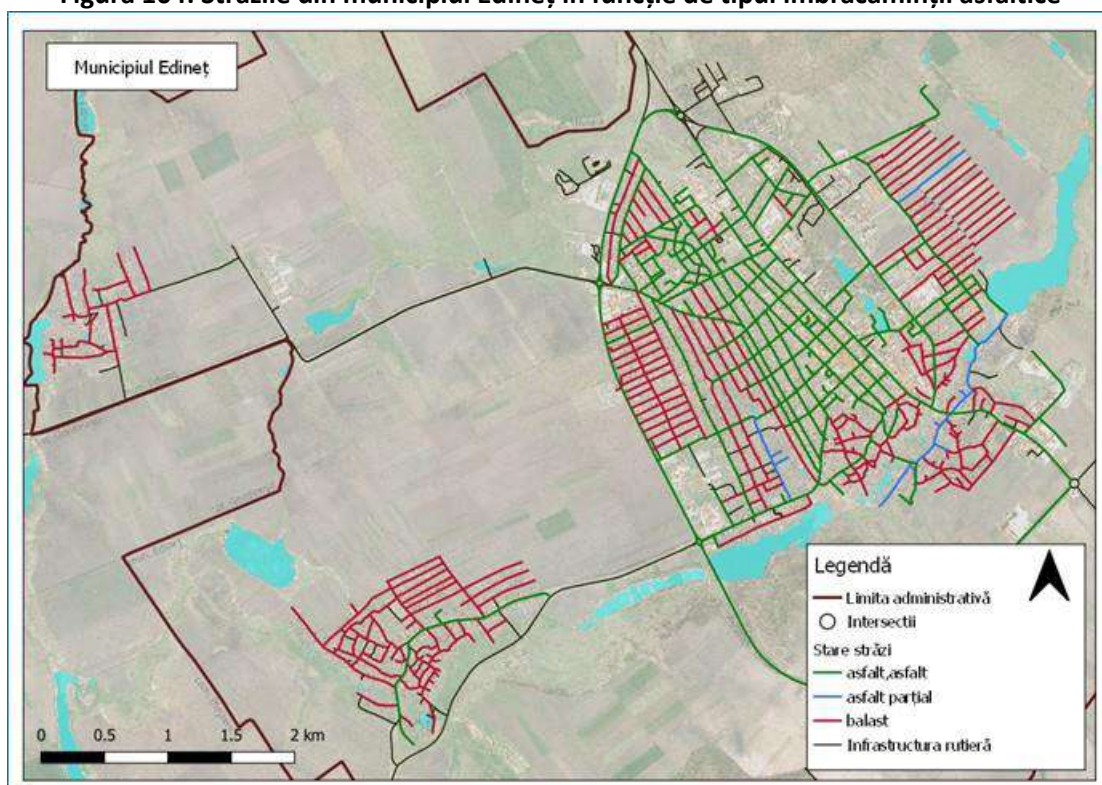
Cele 4 intrări în oraș se realizează prin sensuri giratorii, în care străzile de penetrare se intersectează cu varianta ocolitoare reprezentată de DN M14. Trama stradală a orașului este formată din străzi cu o bandă de circulație pe sens, destinate pentru circulație auto și pietonală.

La moment, străzile din municipiu nu sunt categoriale, fiind necesară alegorizarea lor în cadrul PUG (schema de transport.)

Principala disfuncționalitate din sectorul mobilității, identificată la nivelul orașului este calitatea precară a infrastructurii rutiere. Aceasta a fost identificată atât în cadrul PMU Edineț cât și în alte documente de planificare la nivel local, regional sau național.

În Programul Național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere în Republica Moldova (2019), pentru Municipiul Edineț au fost identificați 82 de km de drumuri locale, 61% din lungimea totală fiind asfaltate, dar 84% din lungimea totală fiind considerate de o calitate nesatisfăcătoare.

Figura 104: Străzile din municipiul Edineț în funcție de tipul îmbrăcămînții asfaltice

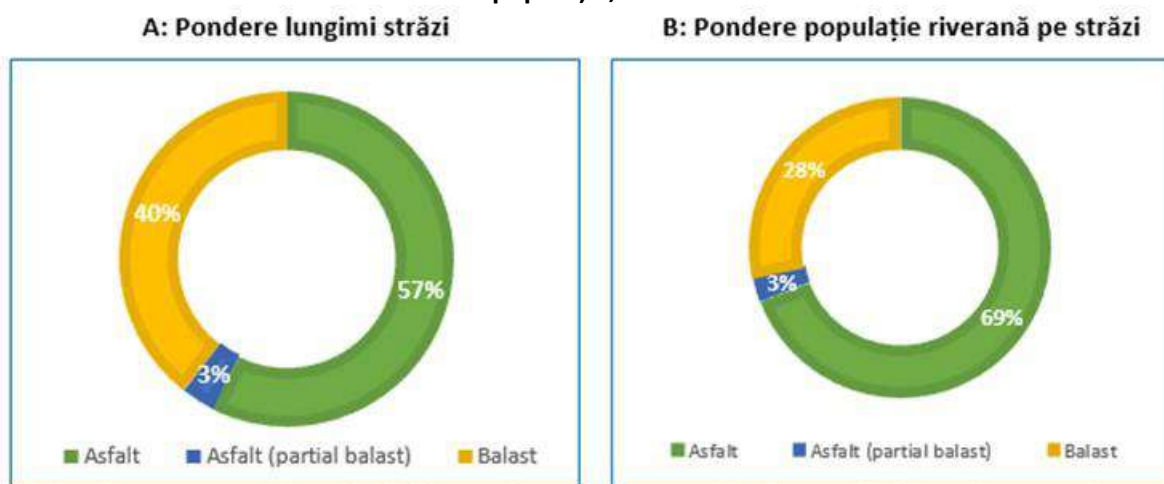

Analizând datele furnizate de Primăria municipiului, colaborate cu date suplimentare colectate din surse naționale se pot formula următoarele concluzii:

- ✓ Pentru orașul Edineț:
 - ✓ din totalul de 116,12 km corespunzător străzilor din oraș, aproximativ 57% reprezintă străzi asfaltate, restul fiind cu balast (40%), iar 3% sunt străzi asfaltate doar parțial;
 - ✓ 28% din populația orașului locuiește pe străzi neasfaltate, iar 3 % locuiește pe străzi asfaltate doar parțial;
 - ✓ doar 21 % din lungimea străzilor orașului Edineț a fost reabilitată în ultimii 5 ani.

- ✓ În satul Alexandreni, din totalul de 23,5 km, doar 27% sunt asfaltate, iar restul de 73% sunt din balast.
- ✓ În satul Gordineștii Noi toate străzile sunt din balast.

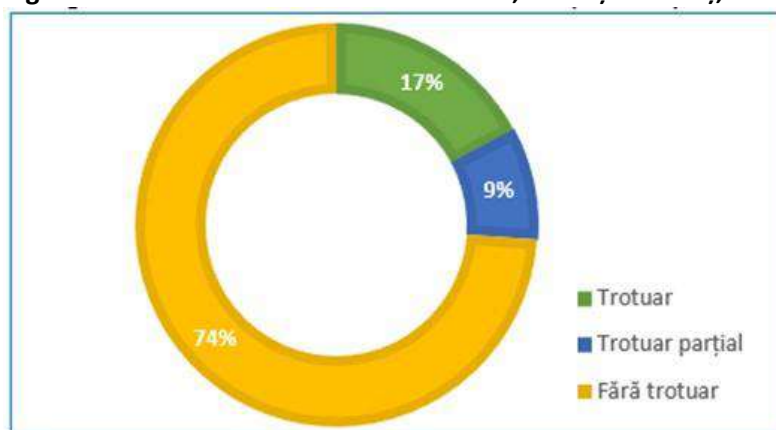
Figura 105: Caracteristicile străzilor din orașul Edineț, în funcție de îmbrăcămintea asfaltică și populație, 2021

De asemenea, **majoritatea drumurilor locale din oraș (74%) nu au infrastructură pentru deplasări pietonale (trotuar).**

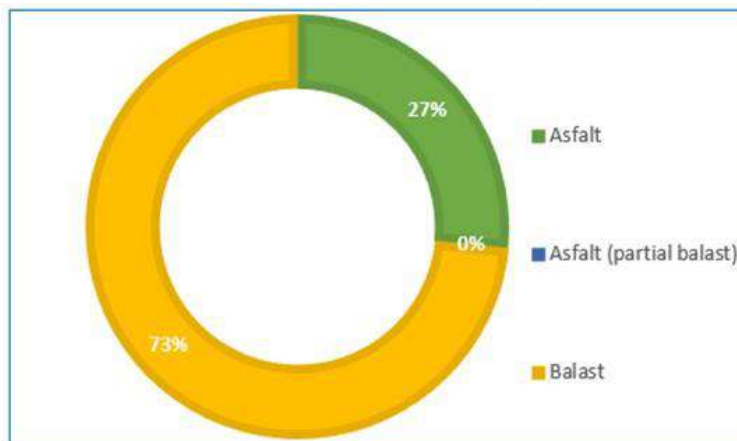
Lipsa trotuarelor reprezintă un factor de risc, scăzând siguranța în timpul deplasărilor. Această disfuncționalitate este cu atât mai serioasă în cazul orașului Edineț, având în vedere că modul preferat de deplasare este mersul pe jos (54% din distribuția pe moduri de transport).

Figura 106: Ponderea străzilor cu trotuare, în orașul Edineț, 2021

În satele Alexandreni și Gordineștii Noi există o pondere foarte mică de străzi asfaltate, dar nici una dintre acestea nu are amenajate trotuare.

În ambele sate, spațiul dintre carosabil și curțile caselor este amenajat specific mediului rural, cu vegetație, spații de odihnă la poartă și spațiu pentru scurgerea apelor pluviale. Acest spațiu este folosit pentru deplasările pietonale.

Figura 107: Caracteristicile străzilor din s. Alexăndreni, în funcție de îmbrăcămintea asfaltică, 2021

3.9.3 Parcări

În municipiul Edineț nu există parcări cu plată amenajate de administrația publică locală și nici un regulament local pentru reglementarea spațiilor de parcare sau a modului de utilizare a lor.

În acest context, **parcarea autovehiculelor se realizează într-un mod haotic și nereglementat, creând probleme de trafic, în special în zona centrală a orașului.**

Parcărilor în municipiu sunt reglementate de principalele documente naționale în domeniu, astfel:

- ✓ Dreptul de a staționa sau parca pe drumurile publice este stabilit de Hotărârea Nr. HG357/2009 cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere;
- ✓ Contravențiile rezultate din parcarea nereglementară sunt stabilite de Codul Contravențional al Republicii Moldova, COD Nr. CC218/2008.

Astfel, oprirea / staționarea vehiculelor este permisă în următoarele condiții:

- ✓ Pe partea carosabilă, paralele cu marginea carosabilului, dacă prin indicatoare sau marcaj nu este prescrisă altă modalitate.
- ✓ În localități se efectuează în modul următor:
 - ✓ pe partea dreaptă a carosabilului, cât mai aproape de acostament;
 - ✓ pe ambele părți ale drumului cu circulație în sens unic, dacă se asigură cel puțin o bandă pentru circulație;
 - ✓ parțial sau în întregime pe trotuar, în locuri special amenajate (semnalizate prin indicatoare sau marcaje), cu lăsarea unei lățimi minime, de cel puțin 1,5m, pentru circulație liberă a pietonilor. Distanța de 1,5m asigură spațiu suficient și pentru deplasarea persoanelor cu mobilitate redusă.

În baza celor 2 documente, a fost evaluat potențialul municipiului de a amenaja locuri de parcare și de a introduce un regulament pentru gestiunea sistemului de parcare.

Principalul obstacol în gestiunea sistemului de parcare este dat de prevederile:

- ☑ Art. 7 "Persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa";
- ☑ Art. 8 (1) "Persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție"/ (2) "Este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională".

Aceste prevederi complică posibilitatea de a asigura respectarea regulamentului și taxelor de parcare, deoarece trebuie să fie sancționat făptuitorul și nu poate fi sancționat vehiculul.

În acest caz este necesar să existe personal care să monitorizeze activ utilizarea locurilor de parcare și nu este posibilă utilizarea sistemelor inteligente / automate de înregistrare a contravențiilor din sectorul parcarilor. Deoarece până în prezent în municipiu nu s-a perceput taxă pentru spațiile de parcare, ambele sondaje elaborate au verificat disponibilitatea locuitorilor de a plăti parcare. Întrebările au vizat parcare de scurtă durată, la destinație și parcare rezidențială, în vecinătatea locuinței.

În cadrul sondajului privind comportamentul de deplasare, pentru parcare de scurtă durată, peste 50% dintre respondenți fie nu doresc să plătească, fie nu s-au pronunțat. Această situație este evidențiată și la plata abonamentelor rezidențiale, unde 41 % dintre respondenți au declarat că nu doresc să achite un abonament, iar alți 38% nu s-au pronunțat.

În cadrul sondajului opiniei publice privind mobilitatea urbană, respondenții au fost mai toleranți cu ideea de a achita taxe de parcare, doar 4 % dintre aceștia alegând lipsa costurilor cu parcare. Marea majoritate este dispusă să plătească 3-5 lei pentru o oră de parcare, dar există și persoane interesate să plătească mai mult, adică 10 lei pe oră. Pentru parcare rezidențială, abonamentul lunar preferat de 38% dintre respondenți este de 350 lei.

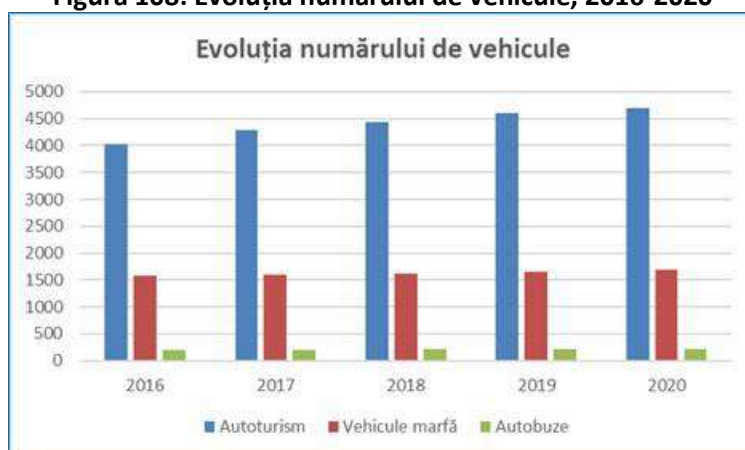
Mai puțini respondenți și-au exprimat disponibilitatea de a plăti un abonament, 34% dintre aceștia declarând că nu vor să existe costuri sau că nu sunt dispuși să le achite. Politica de parcare poate fi un instrument eficient pentru gestionarea cererii de parcare, reprezentând în același timp o sursă de venituri municipale suplimentare și ar trebui avut în vedere acest potențial. Într-o politică de parcare, satisfacerea totală a necesarului de locuri de parcare nu este recomandată deoarece are ca efect creșterea ratei de motorizare a municipiului.

La nivelul municipiului Edineț se remarcă necesitatea dezvoltării unei politici coerente de parcare, prin crearea unui regulament local de parcare, amenajarea locurilor de parcare și introducerea unor taxe pentru parcare în zonele cu cerere ridicată.

3.9.4 Nivelul de motorizare

Conform datelor statistice și a sumarului mijloacelor de transport pe anul 2020, indicele de motorizare corespunzător este de aproximativ 238 autovehicule/ 1000 locuitori.

Evoluția istorică a numărului de autovehicule în Municipiul Edineț este evidențiată în graficul următor.

Figura 108: Evoluția numărului de vehicule, 2016-2020

Sursă: Analiză experți în baza datelor furnizate de Primăria Municipiului Edineț

Importante pentru efectele asupra mediului, respectiv asupra emisiilor cu efect de seră este și evoluția istorică a combustibilului utilizat și a vechimii parcului auto.

Valorile rezultate pentru indicele de motorizare corespunzător anilor de prognoză sunt evidențiate în tabelul de mai jos.

Tabelul 52: Prognoza evoluției indicelui de motorizare, Mun. Edineț, 2021-2035

An	2021	2027	2035
Indicele de motorizare	243	273	320

Sursă: Prelucrare expert pe baza datelor furnizate de Primăria Municipiului Edineț

3.9.5 Transportul public de pasageri

3.9.5.1 Transport interurban

Municipiul Edineț este conectat cu localitățile și raioanele învecinate, dar și cu principalele orașe din țară prin intermediul conexiunilor rutiere.

Infrastructura feroviară națională nu deservește municipiul, cea mai apropiată gară fiind în localitatea Brătușeni, aflată la 14.5 km de Edineț. Prin stația Brătușeni nu circulă trenuri de călători, circulă doar trenuri de marfă. Astfel, între municipiul Edineț și localitățile din raion, localitățile din raioanele învecinate și principalele localități din țară există conexiuni prin intermediul serviciilor de transport în comun rutier.

În municipiu există două autogări, care deservește rutele suburbane locale, interraionale și naționale. Gara auto de pe str. Independenței 177 – deservește rute naționale și locale, iar gara auto de pe str. Gorki, 5 – deservește rutele suburbane locale, ambele gări fiind în proprietate privată.

Este de menționat că dacă **prima gară este amplasată la periferia orașului**, din direcția Chișinău, atunci **cea de-a 2-a, își are amplasarea în centrul orașului, în imediata apropiere a pieței din oraș.**

Deși autogara se află în zona centrală, locuitorii municipiului nu sunt deranjați de poziționarea ei, 75,3% dintre respondenții sondajului realizat pentru elaborarea PUG, preferă ca această autogară să nu fie mutată. Doar 18% dintre respondenți ar prefera mutarea autogării la periferia orașului.

Ambele gări auto din municipiu deservește rute suburbane locale, după cum urmează:

- ☑ Gara Auto din strada Independenței, 177
 - ✓ direcția Alexăndreni – 3 rute/zi,
 - ✓ direcția Ruseni, Cupcini – 22 rute/zi,
 - ✓ direcția Gordinești – 2 rute/zi.
- ☑ Gara Auto din strada Gorki, 7
 - ✓ direcția Hlinaia – 12 rute/zi,
 - ✓ direcția Ruseni, Cupcini – 25 rute/zi.

O reglementare a circulației de autocare, ce sunt deservite de aceste gări, prin localitate, nu există. Primăria a făcut câteva tentative de a reglementa acest proces, dar fără succes, astfel că, atât rutele naționale, cât și cele suburbane, utilizează infrastructura rutieră urbană haotic, fapt demonstrat și de măsurările efectuate.

Trebuie de menționat și faptul că **ambele gări auto sunt administrate privat, și ambele gări auto deservește și rute interurbane, iar itinerarele de circulație în zona orașului nu sunt coordonate cu autoritățile municipale.** Acest fapt este vizibil și din recensământul de trafic efectuat în cadrul proiectului.

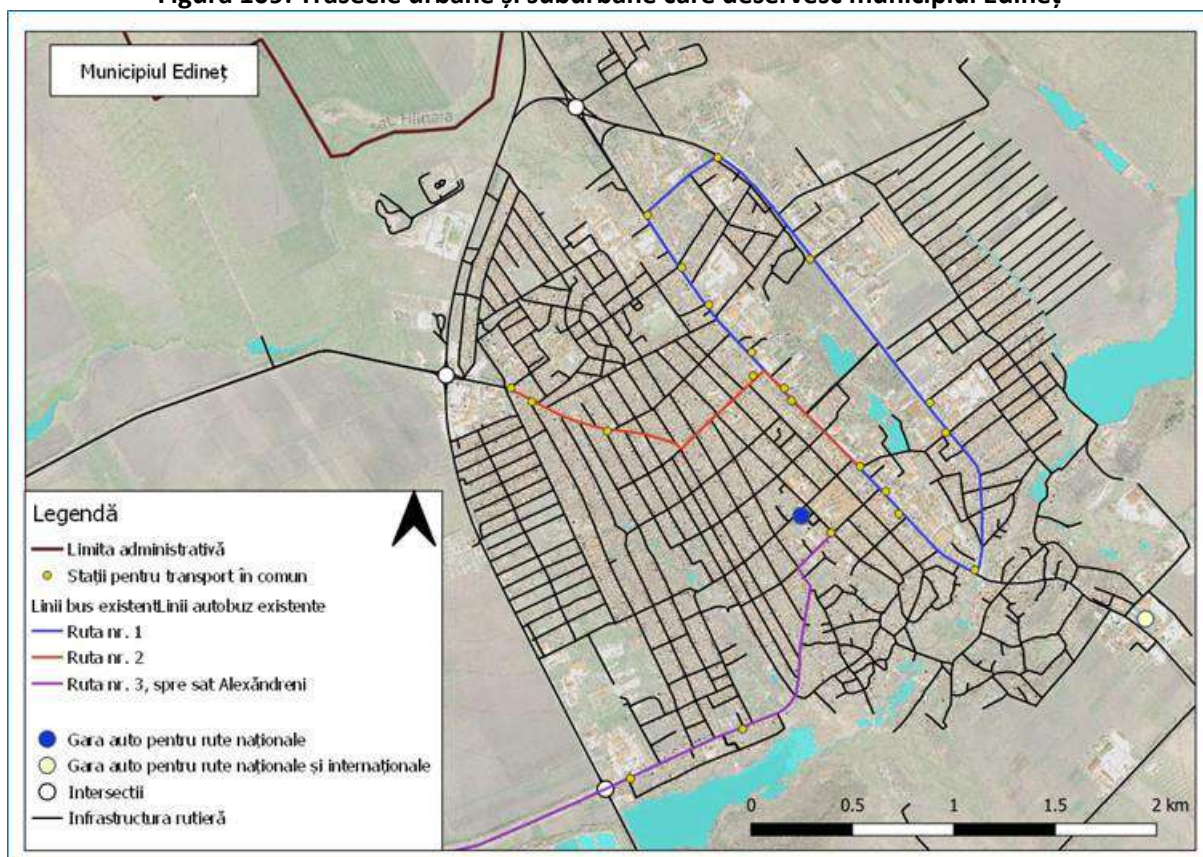
În cadrul PMU al municipiului Edineț a fost evaluat gradul de satisfacție al locuitorilor cu privire la serviciile de transport în comun la nivelul raionului. Din informațiile colectate se observă că peste 40% dintre respondenți nu sunt utilizatori suficient de frecvenți ai acestui mod de transport.

Utilizatorii transportului raional s-au declarat nemulțumiți și foarte nemulțumiți de gradul de aglomerație din vehicule (17,8%) și de confortul termic în timpul deplasării (25,3%). În schimb, s-au declarat în special mulțumiți, dar și foarte mulțumiți de curățenia din vehicule (25,8%), numărul de scaune (25,6%) și spațiul disponibil pentru bagaje (24,5%). Referitor la condițiile generale ale călătoriilor cu transportul în comun la nivelul raionului, gradul cel mai mare de mulțumire este dat de orarul de funcționare, cu 26,1% dintre respondenți mulțumiți și foarte mulțumiți. Frecvența serviciului de transport în comun este un alt factor de mulțumire pentru 23,9% dintre respondenți. Cel mai nemulțumitor aspect identificat de respondenți este prețul biletului de călătorie.

3.9.5.2 Transport urban

În municipiul Edineț nu există servicii de transport public local, organizat sau operat de administrația publică.

Există servicii de transport în comun, dar acestea sunt operate de mediul privat, iar dreptul de operare se acordă pe fiecare traseu în parte.

Figura 109: Traseele urbane și suburbane care deserveșc municipiul Edineț

Transportul în comun este realizat pe **2 rute urbane, în orașul Edineț și o rută suburbană care asigură conexiuni între satul Alexăndreni și oraș**, astfel:

- ✓ Ruta 1, urban – are originea pe strada Independenței (mag. Bomba) – până la str. Testimițeanu – pe șos. Bucovinei – str. Independenței și retur. Traseul este circular, are o lungime de 5,5 km și deservește populația din Zona Centru;
- ✓ Ruta 2, urban – are aceeași origine ca ruta 1 pe Str. Independenței (Bomba) – până la str. Ștefan Vodă – str. Gagarin – până la 200 m de intersecția cu M5 și retur. Traseul are lungimea de 2,4 km;
- ✓ Ruta 3, suburban – pornește de pe Str. 31 august 1989 (intersecție cu str. Sf. Vasile) – str. Valentin Roșca – sat Alexăndreni, și retur. Traseul are lungimea de 4,4 km.

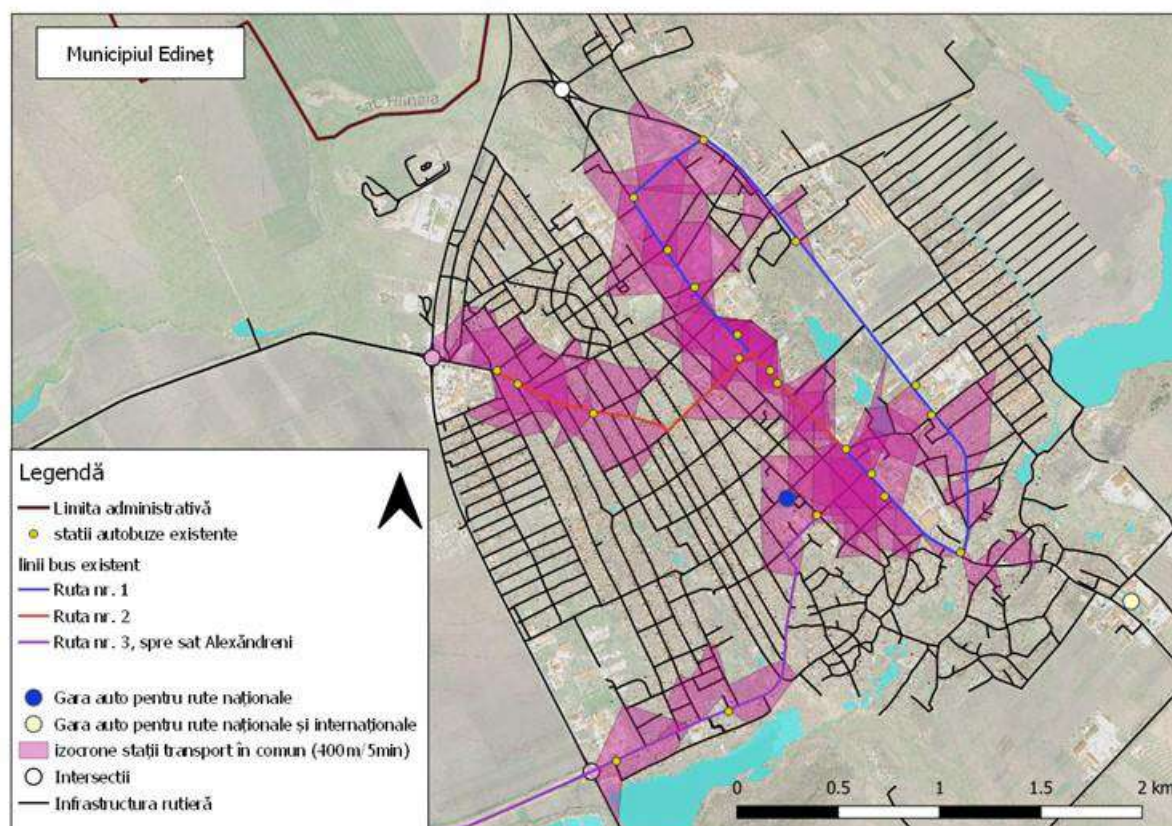
În urma unei analize comparative cu distanțele ce pot fi parcurse pe jos în mod confortabil, frecvența de circulație a transportului în comun este puțin atractivă pentru utilizatori.

Ruta 1 și 2 au frecvențe bune, de 15 minute între vehicule, la ora de vârf a traficului, dar o frecvență de 2 curse / oră în afara orelor de vârf nu poate fi preferată în locul mersului pe jos. Acest fapt este evidențiat și de ponderea scăzută pe care o are transportul public (10% comparativ cu 54% pentru mersul pe jos) în distribuția modală a deplasărilor.

Ruta suburbană spre satul Alexăndreni are o frecvență de 8 curse/zi, corelate cu programul de începere și finalizare a activităților productive sau educaționale.

Figura de mai jos prezintă gradul de acoperire al serviciilor de transport în comun la nivelul orașului. Pentru deplasări confortabile spre / de la stațiile de autobuz (microbuz) s-au calculat izocrone pentru o distanță de 400 m, echivalentul a 5 minute de mers pe jos, ținând cont de permeabilitatea pietonală a țesutului urban.

Figura 110: Gradul de acoperire al serviciilor actuale de transport local în comun

Cele mai dens construite zone, atât cele cu concentrări mai mari de populație cât și cele cu concentrări de funcțiuni mixte sunt deservite de traseele actuale.

Principalele zone nedeservite de serviciul actual, sunt zona veche a orașului și cele 2 zone aflate în curs de dezvoltare / densificare situate în nord-estul și sud-vestul orașului.

De asemenea, **satul Gordineștii Noi nu este conectat cu orașul prin servicii de transport local în comun.**

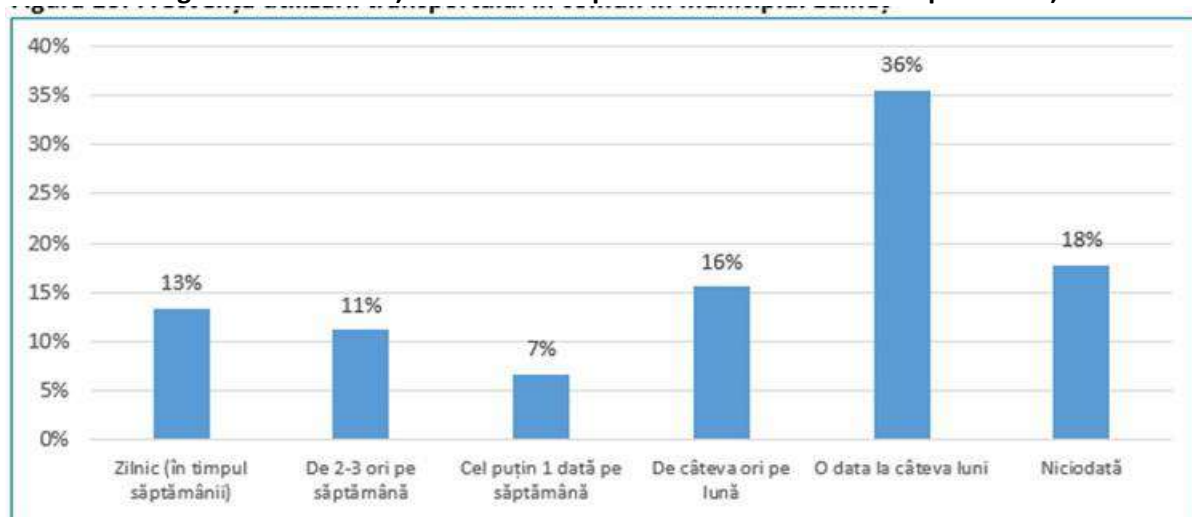
Pentru a identifica potențialul de schimbare al comportamentului de deplasare printre locuitorii municipiului, a fost realizat un sondaj suplimentar celui în gospodărie.

. Dintre respondenți 24% folosesc transportul în comun de mai multe ori pe săptămână, 13% dintre ei folosindu-l zilnic în timpul săptămânii. De asemenea, doar 18% au declarat ca nu l-au folosit niciodată până acum.

Având în vedere ponderea scăzută a transportului public în distribuția modală a deplasărilor, de doar 9,9%, se remarcă potențialul dezvoltării și îmbunătățirii transportului public local.

Prin intervenții de îmbunătățire a serviciului, creșterea acoperirii teritoriale și creșterea gradului de confort în timpul deplasării există potențialul de a atrage noi utilizatori și/sau a crește frecvența cu care aceștia folosesc transportul public.

Figura 111: Frecvența utilizării transportului în comun în municipiul Edineț

Sursă: Sondajul opiniei publice a locuitorilor mun. Edineț privind mobilitatea urbană, PMU Edineț 2021

Locuitorii municipiului sunt preponderent nemulțumiți de serviciul actual de transport în comun. Principalele nemulțumiri sunt date de confortul în timpul călătoriei, fie că vorbim despre confort termic (80% dintre respondenți sunt nemulțumiți sau foarte nemulțumiți) sau despre gradul de aglomerație în vehicul (77%). Principalele motive de mulțumire sunt legate de prețul călătoriei (15% dintre respondenți sunt mulțumiți sau foarte mulțumiți), frecvența de circulație (11%) și interacțiunea cu șoferii (15%).

Interesul cetățenilor pentru servicii atractive de transport public este evidențiat și de răspunsurile primite în legătură cu prețul unei călătorii. 17% dintre respondenți au introdus valori mai mari decât cele propuse de chestionar, cuprinse între 3-5 lei, accentuând nevoia unui serviciu mai bun calitativ, nu mai ieftin.

Majoritatea respondenților s-au dovedit mulțumiți de costul actual al călătoriei, de 3 lei, iar doar 16% ar prefera costuri mai mici de călătorie.

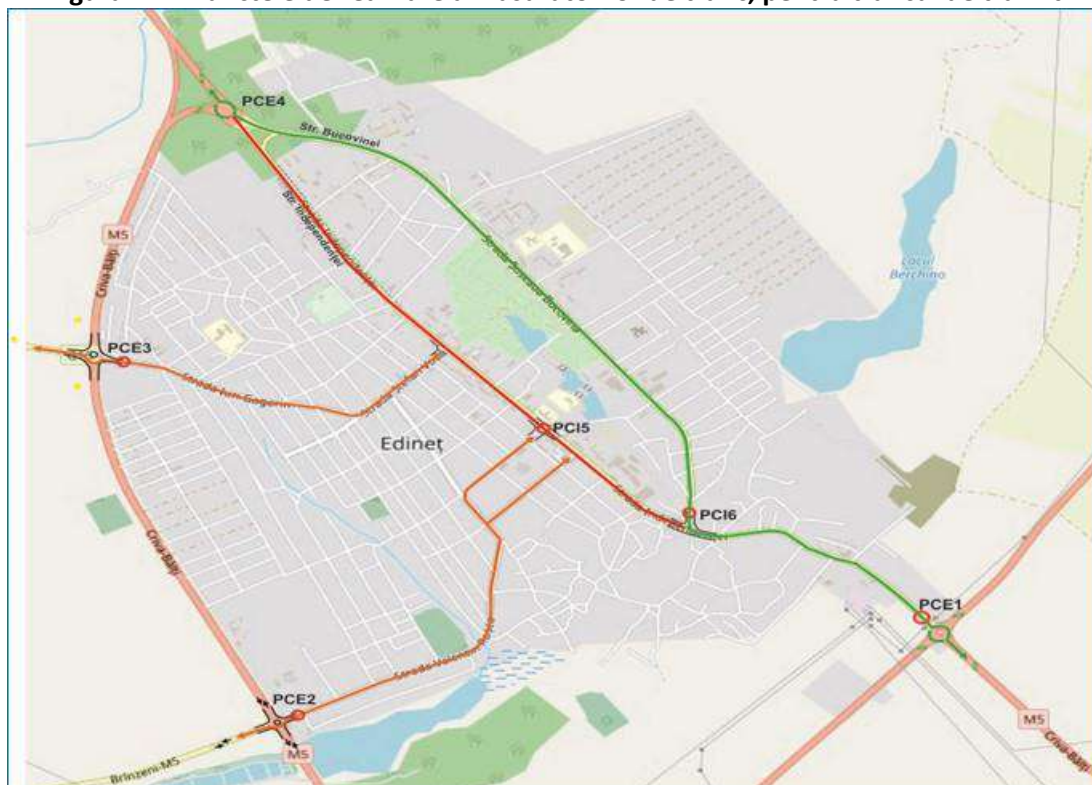
3.9.6 Traficul rutier

În vederea determinării traficului actual de penetrație și tranzit, în perioada septembrie 2021 – ianuarie 2022, s-au organizat:

- ✓ Recensăminte de trafic, realizate în 6 puncte de înregistrare și cuprinse în Studiu de trafic pentru Planul de Mobilitate al mun. Edineț.

- ✓ Anchete la domiciliu și date generale privind comportamentul de deplasare: scopul călătoriei, frecvența călătoriilor, originea și destinația călătoriei, modul de transport utilizat, durata călătoriei; cuprinse în Sondaj privind comportamentul de deplasare.
- ✓ Sondajul opiniei publice a locuitorilor mun. Edineț privind mobilitatea urbană

Figura 112: Punctele de realizare a măsurătorilor de trafic, pentru traficul de tranzit

Datele referitoare la volumul și structura fluxurilor de trafic au fost obținute din contorizări de trafic, realizate pentru 2 perioade de timp, în zile lucrătoare și zile de weekend, în următoarele locații:

- ✓ 4 puncte, reprezentând intrările principale în oraș (PCE1 – PCE4)
- ✓ 2 puncte din interiorul orașului (PCI5, PCI6)

Analizele efectuate au condus la concluzia că, în zilele lucrătoare, deplasările spre serviciu și spre școală/grădiniță (inclusiv pentru ducerea copiilor) se desfășoară majoritar în intervalul 06.00 – 09.00, deplasările la cumpărături se desfășoară majoritar, iar deplasările spre casă preponderent în intervalul 16.00-19.00, fie ca deplasare directă, fie ca deplasare înlănțuită, caz în care includ deplasarea la cumpărături sau deplasarea pentru luarea copiilor de la școală/grădiniță.

În weekend, deplasările la cumpărături și apoi acasă sunt repartizate relativ uniform, în intervalele 06.00-09.00, 12.00-15.00 și 16.00-19.00.

Pe baza interviurilor la domiciliu a fost estimată durata medie a deplasărilor, aceasta având valoarea de aproximativ 14 minute.

Rezultatele contorizărilor de trafic realizate au permis estimarea numărului de vehicule etalon pe direcții de deplasare, precum și procentul de vehicule de marfă din totalul de vehicule. Rezultatele obținute în procesul de modelare a transportului au fost integrate cu rezultatele celorlalte analize realizate asupra datelor colectate, respectiv cu anchetele la domiciliu și recensămintele de trafic.

Tabelul 53: Matricele de deplasări pentru municipiul Edineț, anul 2021

Origine/ Destinație	Mun. Edineț	Zona Z1 (intrare NV)	Zona Z2 (Gordineștii Noi)	Zona Z3 (Alexăndreni)	Zona Z4 (intrare SE)
Nr deplasărilor					
Mun. Edineț	-	25419	7680	14943	21096
Zona Z1 (intrare NV)	26944				
Zona Z2 (Gordineștii Noi)	8385				
Zona Z3 (Alexăndreni)	14275				
Zona Z4 (intrare SE)	20175				

Cele mai aglomerate intersecții din oraș sunt:

- ☑ Str. Independenței - str. 31 August
- ☑ Str. Alexandru cel Bun - str. 31 August.

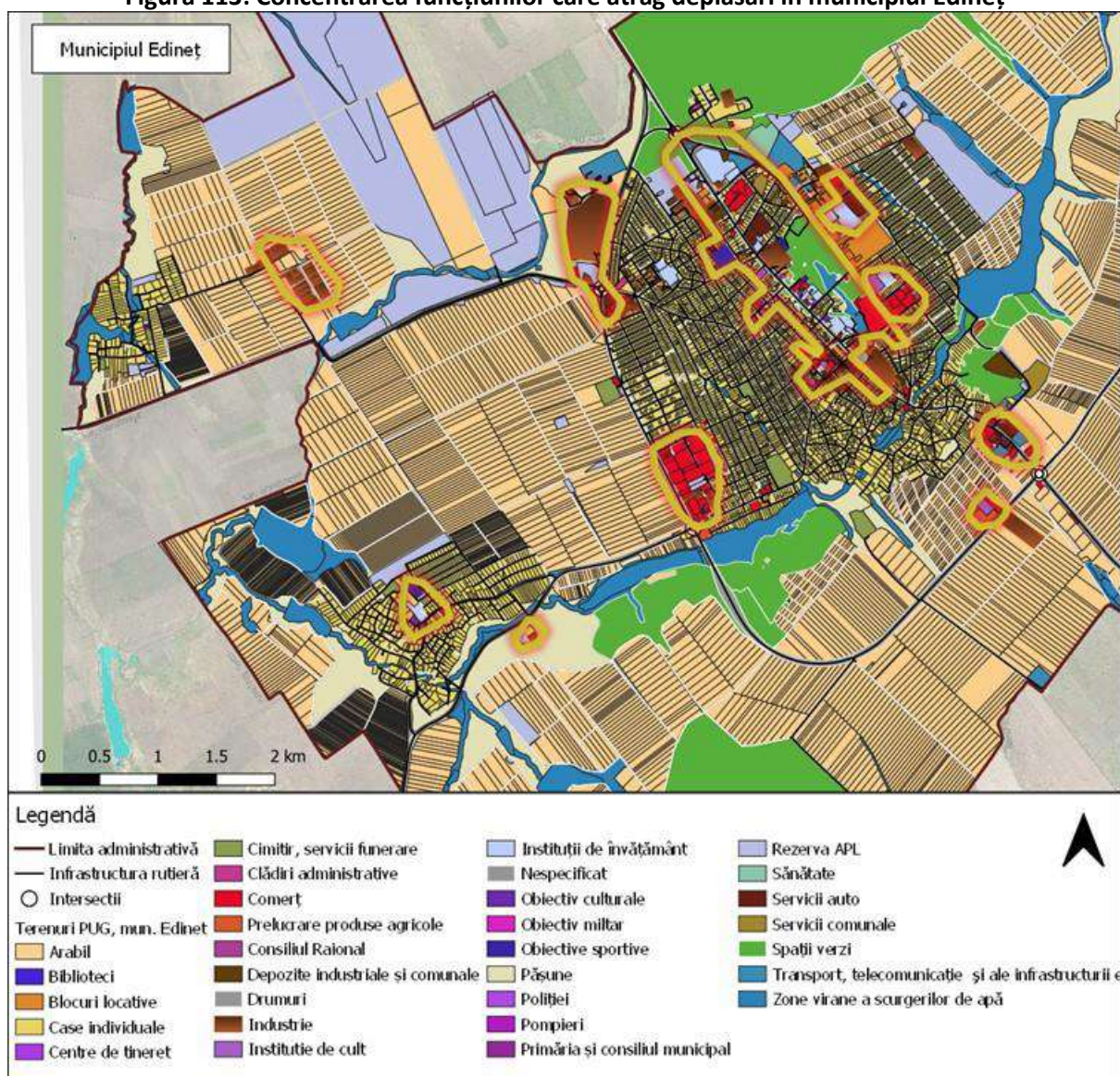
Circulația locală în municipiul Edineț se desfășoară între zonele de locuit și zona centrală, unde sunt amplasate majoritatea spațiilor comerciale și a principalelor instituții și dotări de interes instituțional și municipal. Un alt flux important are loc între zonele industriale (locul de muncă) și cartierele de locuit. O circulație locală intensă se produce și între gara auto din strada Gorki și zona centrală (piața din oraș).

Una dintre **zonele principale de atragere a traficului** în interiorul orașului este reprezentată de str. Independenței, care concentrează cele mai importante instituții publice și private de nivel local:

- ☑ 5 instituții publice
- ☑ 6 instituții educaționale
- ☑ 8 instituții din domeniul ocrotirii sănătății
- ☑ 4 instituții cultural-sportive, o autogară, piața orășenească

O altă zonă de atragere/generare a deplasărilor este zona centrală, în partea de NV a străzii Independenței, unde este amplasată piața orășenească, în perimetrul străzilor Independenței, 31 august 1989, Gorki, Sfântul Vasile. Șos. Bucovinei reprezintă o rută ocolitoare a centrului orașului, reprezentând o zonă de atragere în special a traficului de tranzit, inclusiv traficul de vehicule grele (marfă).

Figura de mai jos prezintă **principalele concentrări de funcțiuni care atrag deplasări** și are rolul de a fundamenta propunerile pentru amenajarea locurilor de parcare, dezvoltarea infrastructurii pentru biciclete și a principalelor trasee pietonale.

Figura 113: Concentrarea funcțiunilor care atrag deplasări în municipiul Edineț

În cadrul sondajului privind comportamentul de deplasare realizat pentru PMU Edineț 2021, principalele nemulțumiri ale locuitorilor se referă la starea străzilor și numărul locurilor de parcare.

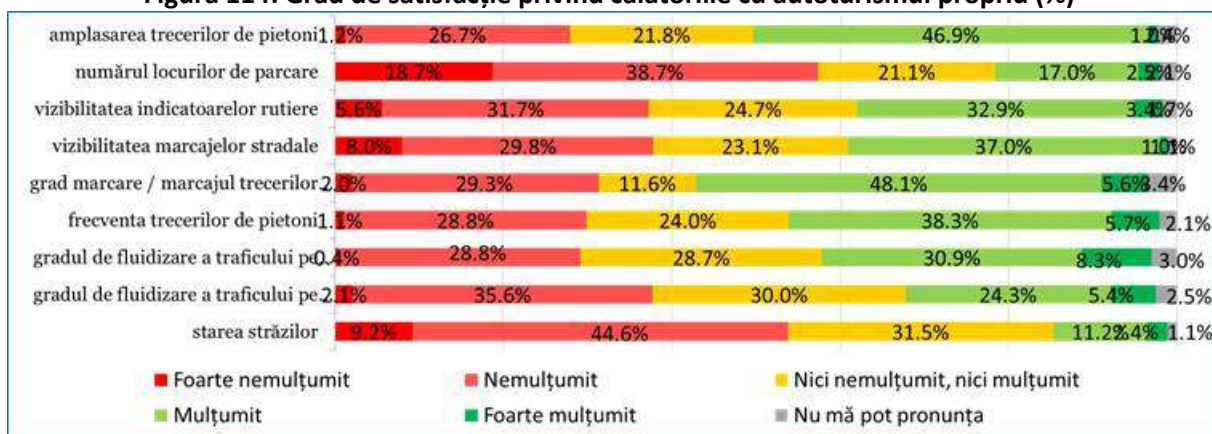
Astfel, ponderea celor nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de aceste aspecte depășește 50% dintre respondenți. La polul opus, cele mai mulțumitoare aspecte sunt date de amplasarea, frecvența și modul de semnalizare al trecerilor de pietoni.

În municipiul Edineț, autovehiculele de marfă nu tranzitează orașul, circulând în special pe artera ocolitoare M14.

Din studiul de trafic elaborat în cadrul PMU, rezultă că doar 3% din totalul autovehiculelor care intră în oraș sunt vehicule de transport marfă, dintre care 1,8% sunt autocamioane de dimensiuni mai mici (LGV), iar 1.2% sunt autocamioane de mari dimensiuni.

În Edineț nu există un regulament local care reglementează accesul vehiculelor de marfă sau circulație pe anumite artere, dar accesul vehiculelor de mare tonaj nu este permis în oraș.

Figura 114: Grad de satisfacție privind călătoriile cu autoturismul propriu (%)

Sursă: Sondaj privind comportamentul de deplasare, PMU Edineț 2021

3.9.7 Traficul pietonal și de ciclism

Orașul Edineț are aproximativ 4.5 km pe direcția nord-vest – sud-est și aproximativ 3 km pe direcția est-vest, dimensiuni foarte potrivite, care fac deplasări pietonale posibile pentru majoritatea activităților. Acest fapt este evidențiat și de ponderea mare, 54%, pe care o are mersul pe jos în distribuția modală a deplasărilor.

Circulația pietonală în municipiul Edineț se desfășoară majoritar în centrul localității (zona Pieței centrale și a gării din strada Gorki), dar și în lungul străzii Independenței până în zona de intrare în Grădina Publică "Vasile Alecsandri".

Facilități corespunzătoare pentru circulația pietonală sunt doar pe strada Independenței, pe celelalte străzi, facilitățile pentru pietoni sunt dezvoltate haotic. Strada Independenței, în zona centrală are un profil transversal foarte potrivit mersului pe jos, trotuarele sunt suficient de late, plantațiile de aliniament asigură umbră pe perioada caldă și mențin temperatura la nivelul solului mai scăzută, numărul redus de benzi de circulație nu funcționează ca o barieră între cele două trotuare, iar spațiile verzi din apropierea clădirilor contribuie la un peisaj urban plăcut.

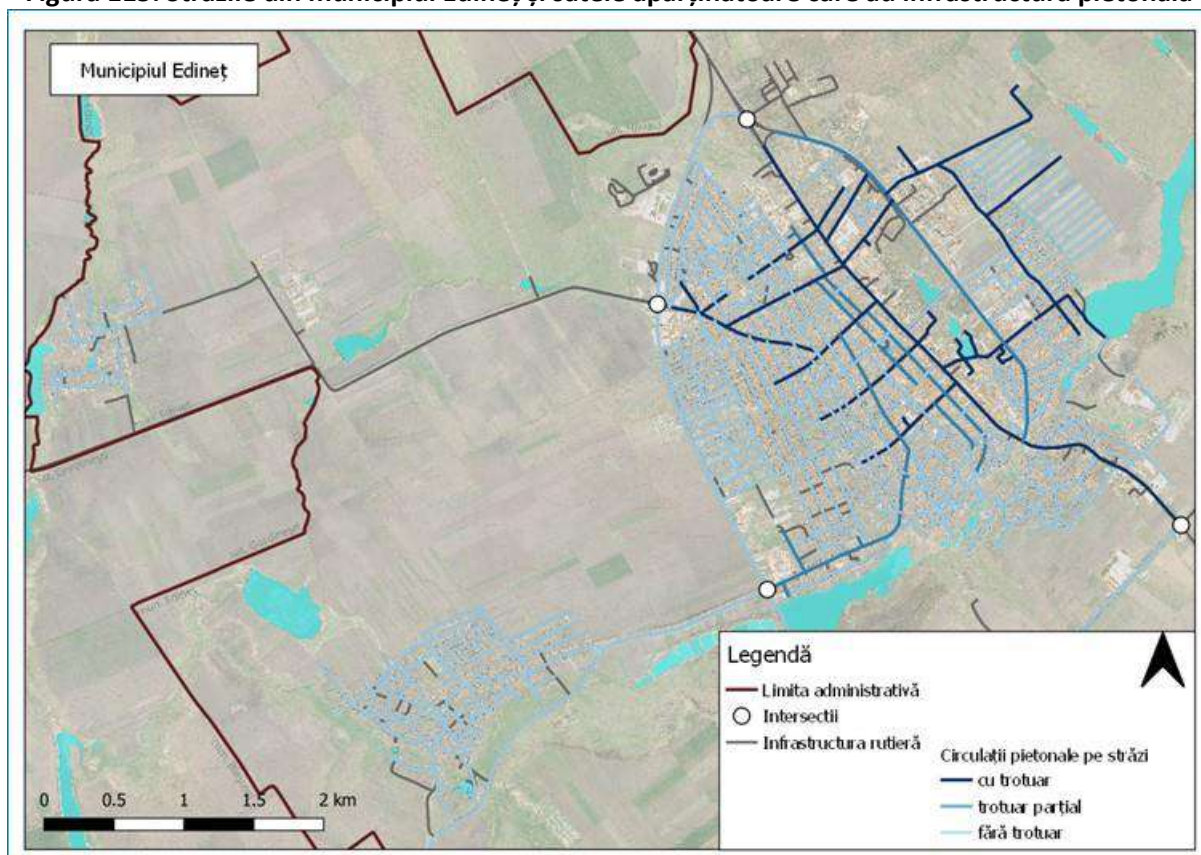
Principala problemă care îngreunează mersul pe jos este calitatea precară a infrastructurii pietonale sau lipsa ei.

Majoritatea drumurilor locale din oraș nu au deloc trotuar, 74% din lungimea infrastructurii rutiere, o valoare semnificativ mai mare decât procentul străzilor din balast (40%). Se remarcă lipsa trotuarelor sau doar trotuar parțial chiar și pe străzile asfaltate. Harta de mai jos prezintă infrastructura rutieră din municipiu, clasificată în funcție de existența trotuarelor.

Se observă că doar străzile din zona centrală au trotuar, zonele periferice cu străzi preponderent neasfaltate nu au infrastructură pentru pietoni.

Graficul de mai jos prezintă ponderea diferitelor tipuri de finisaje pentru trotuarele din oraș, remarcându-se faptul ca majoritatea trotuarelor sunt cu finisaj mixt, asfalt și pavaj. În plus, în satele Alexăndreni și Gordinești Noi, profilul stradal este conformat ca în mediul rural, cu spații mari cu vegetație între carosabil și proprietățile locuitorilor.

Figura 115: Străzile din municipiul Edineț și satele aparținătoare care au infrastructură pietonală

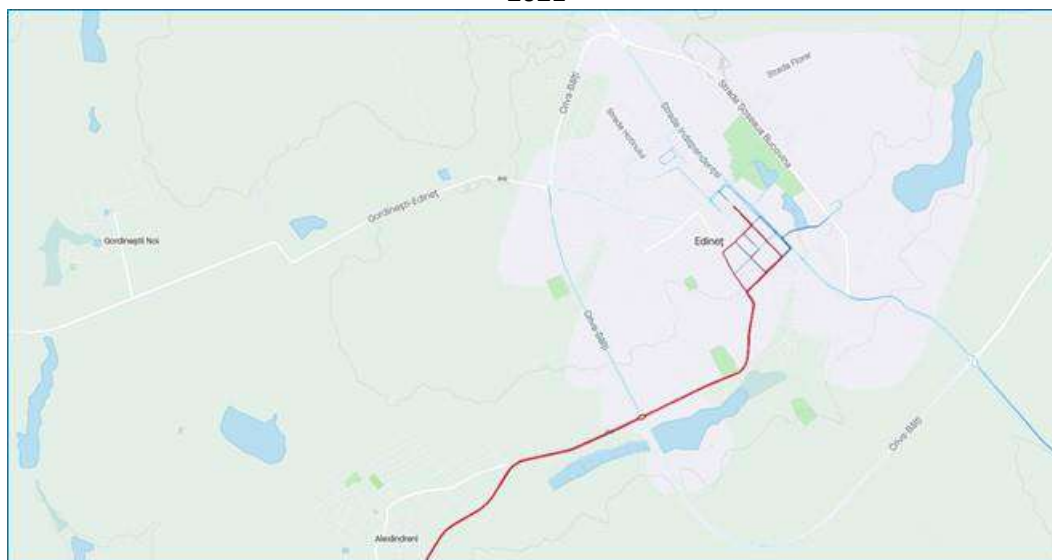
Percepția publică susține această deficiență, starea infrastructurii și calitatea trotuarelor fiind principalele motive de nemulțumire exprimate de cetățeni. Peste 15% dintre respondenți sunt foarte nemulțumiți de această situație, iar peste 30% sunt nemulțumiți. La polul opus, numărul trecerilor de pietoni și semnalizarea acestora este mulțumitoare pentru cei mai mulți respondenți, pentru 38,3%.

Pietonii sunt cei mai vulnerabili participanți la trafic, de aceea este importantă siguranța lor în deplasare, dar și gradul de siguranță pe care îl percep. Astfel, comportamentul celorlalți participanți la trafic influențează atât siguranța reală cât și pe cea percepută, iar pietonii sunt mai mulțumiți de comportamentul bicicliștilor și al motocicliștilor decât de comportamentul șoferilor.

Conform sondajelor realizate pentru elaborarea PUG Edineț, majoritatea respondenților (59%) își doresc transformarea unei străzi din zona centrală în stradă exclusiv pietonală. Mersul cu bicicleta în municipiul Edineț, infrastructura pentru biciclete este foarte puțin dezvoltată. Singurele străzi care au piste pentru biciclete sunt strada Octavian Cîrîmpei și strada Independenței, dar pe aceasta din urmă facilitățile pentru bicicliști sunt proiectate nesatisfăcător. Infrastructură pentru biciclete există și în Grădina Publică.

Cu toate că infrastructura lipsește, **ponderea deplasărilor cu bicicleta reprezintă 10% în distribuția modurilor de deplasare**. Folosind datele colectate de aplicația Strava, s-au evidențiat principalele artere de circulație pe care se folosește bicicleta, străzile 31 August, V. Roșca, Alexander Pușkin, Alexandru cel Bun, Independenței și Mihai Eminescu. De asemenea, se observă că bicicleta este cel mai mult folosită pentru deplasarea între satul Alexăndreni și oraș, pe strada V. Roșca și în prelungirea ei pe drumul L53.

Figura 116: Principalele trasee utilizate pentru deplasarea cu bicicleta de către utilizatorii Strava, 2021

Sursă: Strava⁷

Cei mai mulți cetățenii ai municipiului se declară nici mulțumiți, nici nemulțumiți de condițiile generale ale deplasărilor cu bicicleta, iar ponderea celor care se declară mulțumiți este apropiată de cei care se declară nemulțumiți.

Vizibilitatea indicatoarelor rutiere este mulțumitoare pentru cei mai mulți respondenți, în timp ce răspândirea infrastructurii pentru biciclete la nivelul municipiului este principalul motiv de nemulțumire.

Având în vedere că doar 41% din lungimea drumurilor locale este asfaltată, posibilitatea de a dezvolta infrastructură pentru biciclete a fost limitată până în prezent la aceste străzi.

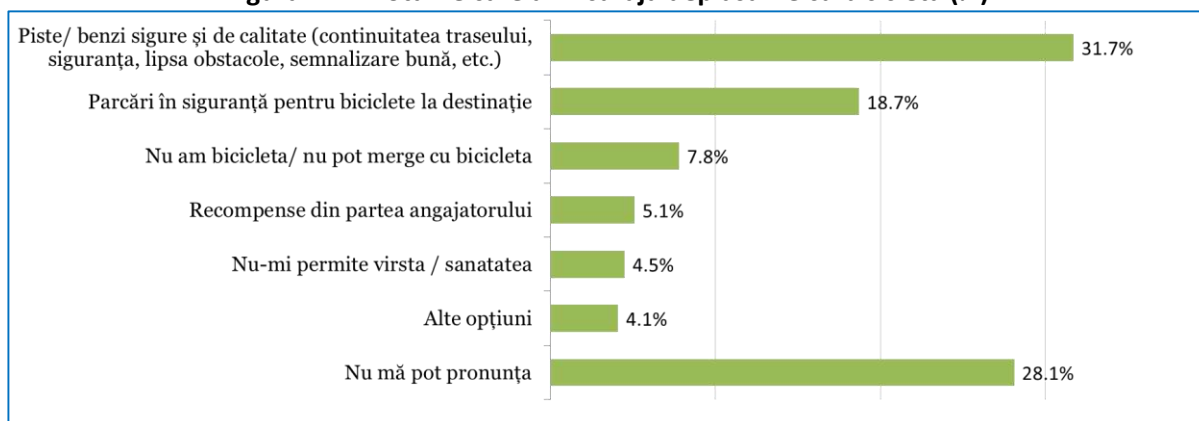
Bicicliștii sunt, alături de pietoni, participanți vulnerabili la trafic. În municipiul Edineț, bicicliștii sunt mult mai mulțumiți de comportamentul pietonilor decât de cel al șoferilor, dar majoritatea respondenților nu sunt nici mulțumiți, nici nemulțumiți de comportamentul șoferilor.

Organizarea campaniilor de conștientizare a vulnerabilității bicicliștilor în trafic poate conduce la îmbunătățirea comportamentului șoferilor în raport cu aceștia, dar principala metodă care crește siguranța bicicliștilor în timpul deplasării este extinderea infrastructurii pentru biciclete.

⁷ <https://www.strava.com/heatmap#11.79/27.31967/48.11344/hot/all>

Principalele cerințe ale locuitorilor, pentru a fi încurajați să se deplaseze mai mult pe bicicletă sunt legate de infrastructură de calitate, atât pentru deplasare (piste), dar și pentru păstrarea bicicletelor în siguranță la destinație (parcări / rastele).

Figura 117: Dotările care ar încuraja deplasările cu bicicleta (%)

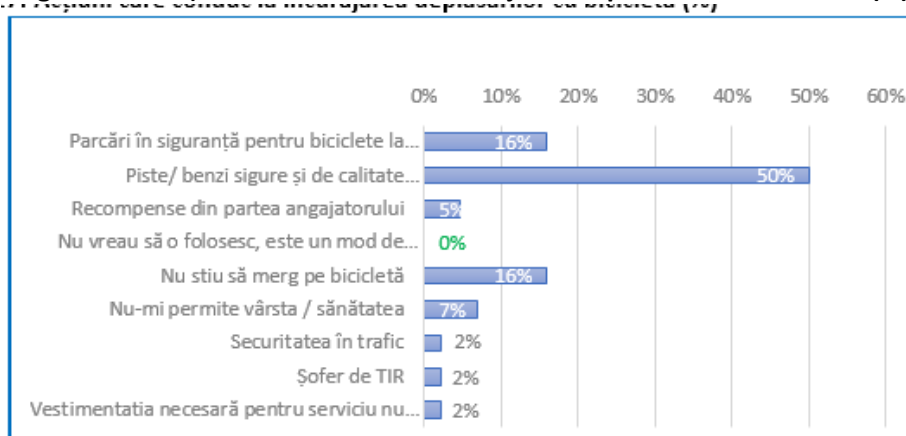

Sursă: Sondaj privind comportamentul de deplasare, PMU Edineț 2021

Rezultatele celui de-al doilea sondaj realizat întăresc idei comune cu sondajul privind comportamentul de deplasare, iar 27% dintre respondenții acestuia au declarat că se deplasează cu bicicleta în municipiu. Astfel, este accentuată importanța infrastructuri dedicate pentru deplasări pe bicicletă ca cerință principală pentru alegerea acestui mod (50% dintre respondenți).

De asemenea, este de remarcat ca principala cauză indirectă pentru deplasări cu alte moduri este lipsa posibilității/ cunoașterii de a merge pe bicicletă și nici unul dintre respondenți nu a considerat mersul pe bicicletă demodat.

Figura 118: Acțiuni care conduc la încurajarea deplasărilor cu bicicleta (%)

Sursă: Sondajul opiniei publice a locuitorilor mun. Edineț privind mobilitatea urbană, PMU Edineț 2021

3.9.8 Managementul traficului

În prezent, organizarea și controlul traficului în Municipiul Edineț sunt realizate prin reglementări pe baza indicatoarelor de circulație și a marcajelor rutiere (semnalizare rutieră statică).

În municipiu nu există locații semaforizate.

Există **4 sensuri giratorii**, la cele 4 intrări în oraș:

- ✓ Intersecția Str. Independenței – Șos. Bucovinei
- ✓ Intersecția Str. Independenței – DN M14
- ✓ Intersecția Str. Iuri Gagarin – DN M14
- ✓ Intersecția Str. V. Roșca – DN M14.

În prezent, **municipiul Edineț nu beneficiază de un sistem inteligent de management integrat al traficului.**

Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a Municipiului Edineț pentru perioada 2020-2025 propune modernizarea sistemului de informare și siguranță în traficul rutier prin instalarea a 3 semafoare moderne și destinate tuturor participanților la trafic, inclusiv celor vulnerabili. Introducerea unui sistem pentru managementul traficului nu se justifică momentan deoarece nu există intersecții semaforizate, dar va fi avută în vedere în cadrul propunerilor PMU, în contextul introducerii semaforizării în oraș. De asemenea, Strategia de dezvoltare, propune instalarea camerelor video pentru supraveghere și monitorizare. Implementarea acestui proiect este important a fi realizată astfel încât camerele video să poate fi utilizate și pentru înregistrarea valorilor de trafic la intrarea și ieșirea din municipiul.

Astfel de înregistrări sunt utile pentru oraș ținând cont de ponderea semnificativă a traficului de tranzit, determinată de poziția municipiului, pe axa nord – sud DN M14.

3.9.9 Zone cu risc sporit de complexitate

Analiza efectuată evidențiază **2 zone cu un grad mai ridicat de complexitate:**

- ✓ Strada Independenței,
- ✓ Strada Gorki pe segmentul dintre zona centrală și zona pieței

Aceste 2 zone complexe au fost identificate ca repere la nivelul orașului în cadrul sondajului pentru elaborarea PUG.

Complexitatea zonei centrale este dată de concentrarea multor funcțiuni urbane de interes, precum și existența cartierului cu piețe comerciale, reperul principal al orașului, care atrage deplasări și, împreună cu amplasarea autogării în vecinătate, conduce la aglomerare.

3.9.10 Siguranța rutieră

În municipiul Edineț, în perioada 2016 – 2020, s-au înregistrat 60 de accidente în total, dintre care, 34 au fost accidente în care au fost implicați pietonii. Numărul total de victime produse de accidentele rutiere în perioada menționată a fost de 63, dintre care 4 decedați, 16 răniți grav și 43 răniți ușor.

În perioada analizată se observă o oscilație a numărului accidentelor, între anii 2016-2018 s-a înregistra creșterea numărului de accidente, ajungând la valoarea maximă, 20 de accidente, în anul 2018. Se remarcă scăderea semnificativă a numărului accidentelor în anul 2019, când acestea ajung la 8 accidente / an, valoare sub cea înregistrată în 2016. Cel mai mic număr de accidente a fost înregistrat în anul 2020, dar nu se poate stabili dacă scăderea se datorează exclusiv măsurilor de diminuare a accidentelor sau efectelor pandemiei COVID-19, care au determinat scăderi ale deplasărilor față de anii precedenți.

Figura 119: Evoluția numărului accidentelor rutiere, perioada 2016-2021

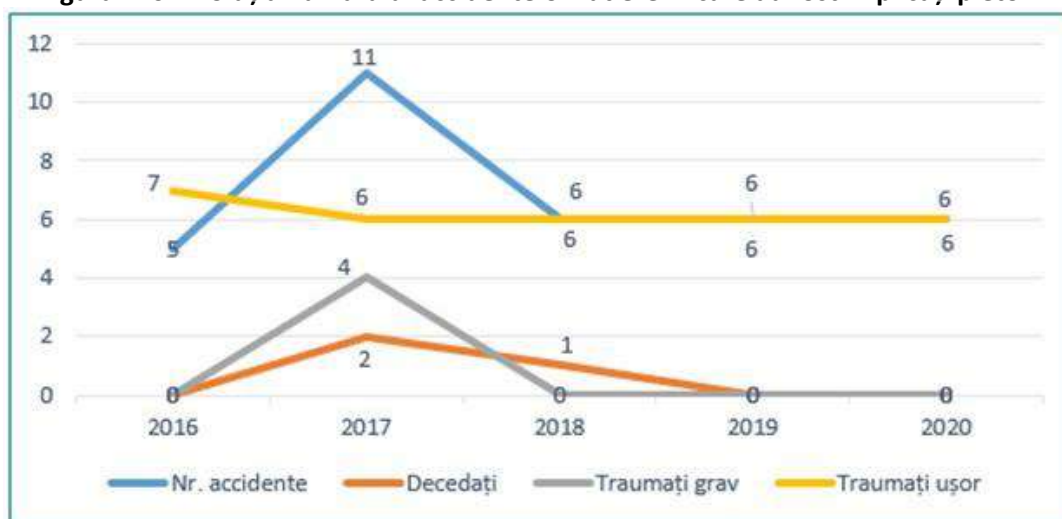
Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor furnizate de Inspectoratul de Poliție Edineț

Referitor la accidentele în care au fost implicați pietoni, variația acestora este diferită de accidentele totale.

Cele mai multe s-au petrecut în anul 2017, valorile scăzând anul următor și menținându-se constante în perioada 2018-2020.

În ceea ce privește tipul de victime, se observă că accidentele în care au fost implicați pietonii (participanți mai vulnerabili la trafic), s-au soldat cu moartea a 3 persoane, 75% din numărul total de morți în urma accidente rutiere în perioada 2016-2020.

În plus acestea s-au soldat cu un număr mare de răniți ușor, 31 de persoane, comparativ cu cei răniți grav, 4 persoane, care au reprezentat doar 20% din totalul înregistrat în perioada 2016-2020.

Figura 120: Evoluția numărului accidentelor rutiere în care au fost implicați pietoni

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor furnizate de Inspectoratul de Poliție Edineț

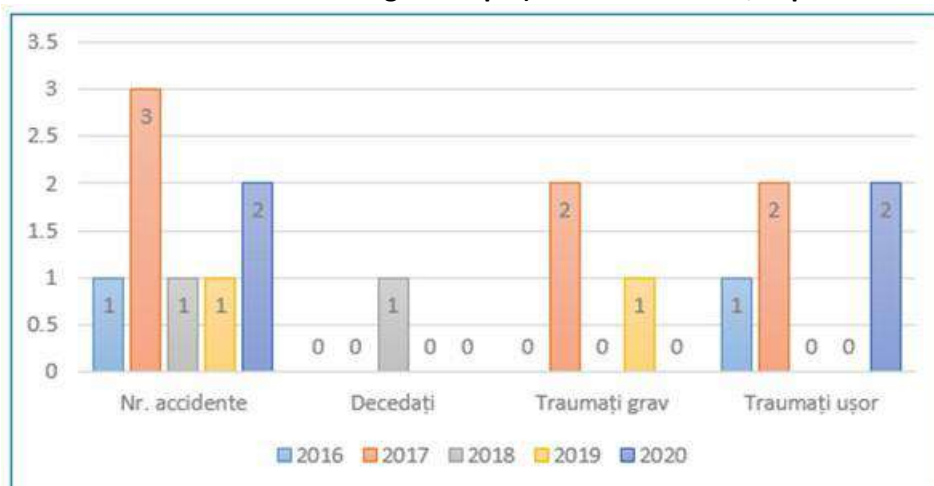
Conform datelor furnizate de Inspectoratul de Poliție Edineț, cauzele de producere a accidentelor, în perioada menționată, au fost: excesul de viteză, traversarea pietonilor în loc interzis și starea de ebrietate la volan.

În municipiul Edineț, cele mai multe accidente, un total de 29, au avut loc pe strada Independenței. Cu toate acestea, s-au soldat preponderent cu persoane rănite ușor (21), număr celor răniți grav fiind mai scăzut (5). Începând cu anul 2019, numărul accidentelor a scăzut semnificativ pe această stradă.

Figura 121: Numărul de accidente înregistrate pe strada Independenței, în perioada 2016-2020

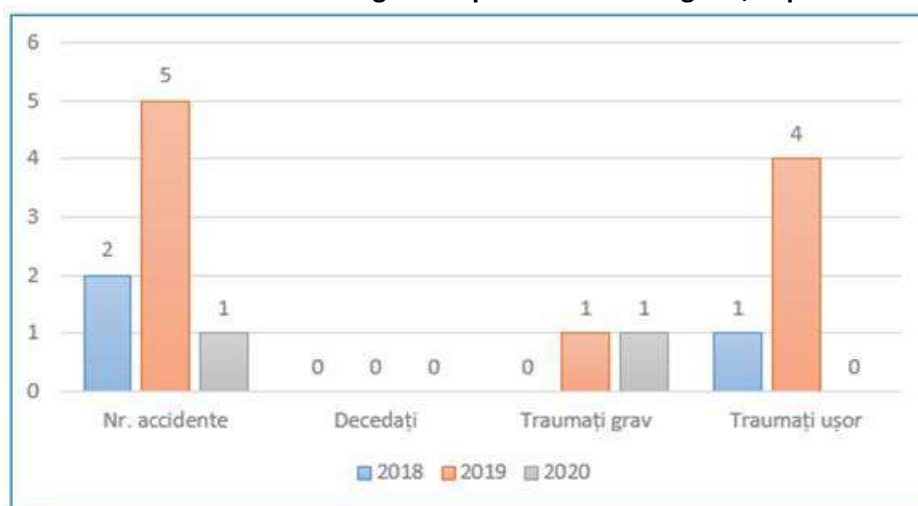
Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor furnizate de Inspectoratul de Poliție Edineț

Următoare stradă pe care s-au înregistrat accidente în mai mulți ani din perioada analizată este Șoseaua Bucovinei. Numărul total al accidentelor este mai scăzut decât pe strada Independenței, înregistrându-se doar 8.

Figura 122: Numărul de accidente înregistrate pe Șoseaua Bucovinei, în perioada 2016-2020

Sursă: Prelucrare proprie pe baza dalelor furnizate de Inspectoratul de Poliție Edineț

De asemenea, pe strada Iurii Gagarin s-au înregistrat accidente în ani consecutivi, respectiv în perioada 2018-2020. Spre deosebire de celelalte 2 străzi, accidentele nu s-au soldat cu decese.

Figura 123: Numărul de accidente înregistrate pe strada Iurii Gagarin, în perioada 2016-2020

Sursă: Prelucrare proprie pe baza dalelor furnizate de Inspectoratul de Poliție Edineț

3.9.11 Concluzii

Problemele și disfuncționalitățile cu privire la domeniul transportului și căilor de comunicație sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabelul 54: Generalizatorul disfuncționalităților privind căile de comunicații și transportul

#	Disfuncționalități	Comentarii
1	Calitatea precară a infrastructurii rutiere	✓ Din totalul de 116,12 km corespunzător străzilor din orașul Edineț, aproximativ 57% reprezintă străzi asfaltate, restul fiind cu balast (40%), iar 3% sunt străzi asfaltate doar parțial; ✓ 28% din populația orașului Edineț locuiește pe străzi neasfaltate, iar 3 % locuiește pe străzi asfaltate doar parțial; ✓ În satul Alexandreni, din totalul de 23,5km, doar 27% sunt asfaltate, iar restul de 73% sunt din balast. ✓ În satul Gordineștii Noi toate străzile sunt din balast.
2	Lipsa categorialii străzilor	✓ Nu sunt categorizate străzile de importanță orășenească și de importanță raională, respectiv nefiind delimitate liniile roșii ale străzilor.
3	Calitatea precară a infrastructurii pietonale	✓ Majoritatea drumurilor locale din orașul Edineț (74%) nu au infrastructură pentru deplasări pietonale (trotuar). ✓ În satele Alexandreni și Gordineștii Noi nici pe o stradă nu sunt amenajate trotuare. Mai mult, în aceste localități, spațiul dintre carosabil și curțile caselor este amenajat specific mediului rural, cu vegetație, spații de odihnă la poartă și spațiu pentru scurgerea apelor pluviale. Acest spațiu este folosit pentru deplasările pietonale.
4	Lipsa infrastructurii adecvate de parări	✓ În municipiul Edineț nu există parări cu plată amenajate de administrația publică locală și nici un regulament local pentru reglementarea spațiilor de parcare sau a modului de utilizare a lor. În acest context, parcarea autovehiculelor se realizează într-un mod haotic și nereglementat, creând probleme de trafic, în special în zona centrală a orașului.
5	Circulația autocarelor spre/dinspre cele două autogări din oraș nu este reglementată.	✓ Primăria mun. Edineț a făcut câteva tentative de a reglementa acest proces, dar fără succes, astfel că, atât rutele naționale, cât și cele suburbane, utilizează infrastructura rutieră urbană haotic, fapt demonstrat și de măsurările efectuate.
6	Transport public urban subdezvoltat	✓ În municipiul Edineț nu există servicii de transport public local, organizat sau operat de administrația publică. ✓ Satul Gordineștii Noi nu este conectat cu orașul prin servicii de transport local în comun. ✓ Principalele zone nedeservite de serviciul actual, sunt zona veche a orașului și cele 2 zone aflate în curs de dezvoltare / densificare situate în nord-estul și sud-vestul orașului.
7	Reglementare deficitară a fluxurilor rutiere	✓ În prezent, municipiul Edineț nu beneficiază de un sistem inteligent de management integrat al traficului. ✓ În municipiu nu există locații semaforizate. ✓ Se evidențiază 2 zone cu un grad de complexitate, care necesită intervenții adiționale de reglementare a circulației: strada Independenței și strada Gorki pe segmentul dintre zona centrală și zona pieței. În aceste zone se înregistrează frecvent ambuteiaje și accidente rutiere. ✓ Cele mai multe accidente (50% din total) se înregistrează pe strada Independenței.
8	Reglementarea deficitară a mai multor intersecții, ceea ce afectează siguranța rutieră	✓ Un șir de intersecții, cu circulație sporită, nu sunt reglementate (semaforizare sau cu sens giratoriu), în special în ceea ce privește strada centrală (Independenței) și conexiunea cu drumul național M14.

3.10 INFRASTRUCTURA DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE

3.10.1 Context general

În municipiul Edineț (or. Edineț, Alexăndreni și Gordineștii Noi) există mai multe sisteme de alimentare cu apă:

1. **Sistemul centralizat de alimentare cu apă din or. Edineț**, comun cu or. Cupcini este asigurat cu apă din sursa de suprafață - lacul de acumulare Racovăț, format pe râul Racovăț. Atât lacul Racovăț, ce prezintă o construcție hidrotehnică, cât și stația de captare este proprietate publică, aflată în proprietatea statului și gestionată prin intermediul Agenției Proprietății Publice.
2. **Sisteme de alimentarea cu apă din fântâni arteziene.** În or. Edineț sunt exploatate circa 15 fântâni arteziene. Majoritatea sunt gestionate de către agenții economici. Două fântâni arteziene sunt gestionate de operatorul sistemului public de alimentare cu apă.
3. **Sistemul centralizat de alimentare cu apă din localitatea Alexăndreni**, are ca sursă de alimentare cu apă – apa subterană.

Sistemul public de canalizare al or. Edineț este comun cu a or. Cupcini. În special, comună este stația de epurare a apelor uzate.

În localitatea Gordineștii Noi nu există sistem public de alimentare cu apă și de canalizare. Locuitorii utilizează în scopul alimentării cu apă fântânile de mină și sisteme de canalizare individuale, bazate pe fose septice.

Sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare a apelor uzate, constituind ansambluri tehnologice și funcționale integrate care acoperă întregul circuit tehnologic, de la captarea apei brute până la evacuarea în emisar a apelor uzate epurate și sunt proprietatea unității administrativ-teritoriale. Sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare din or. Edineț este parte componentă a infrastructurii tehnico-edilitare a mun. Edineț. Aceste bunuri sânt bunuri de interes și folosință publică și aparțin, prin natura lor sau potrivit legii, domeniului public al mun. Edineț, fiind supuse regimului juridic al proprietății publice în conformitate cu Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice⁸. Consiliul Local Edineț a delegat gestionarea și exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare Î.M. "Apă - Canal" Edineț.

În localitatea Alexăndreni sistemul public de alimentare cu apă este gestionat de Asociația Obștească "Alex Gaz".

3.10.2 Cadrul de politici publice

Grație sprijinului acordat de diverși parteneri de dezvoltare, regiunea dispune de un cadru strategic de dezvoltare în domeniul apă-canalizare. Aceste documente strategice stau la baza dezvoltării sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare din mun. Edineț. Documentele strategice menționate

⁸ În conformitate cu art. 13¹, alin. (1) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

prezintă și unele planuri de acțiuni, realizarea cărora contribuie la atingerea obiectivelor strategice de dezvoltare a sectorului de AAC.

Tabelul 55: Cadrul de dezvoltare strategică în domeniul apă-canalizare

#	Document de politici publice	Nota Bene
1	Strategia de dezvoltare socio-economică a municipiului Edineț pentru perioada 2020-2025 / USAID / 2020	Strategia prezintă o situație generală a infrastructurii sistemului de alimentare cu apă și de canalizare. Printre Obiectivele specifice ale Strategiei se regăsește și necesitatea asigurării populației cu servicii publice calitative și eficiente de aprovizionare cu apă și de canalizare. Se face referință la Componenta "Alimentare cu apă și Canalizare" din cadrul Strategiei de dezvoltare socio-economice a municipiului Edineț (2018-2025).
2	Componenta "Alimentarea cu Apă și Canalizare" din cadrul Strategiei raionale de dezvoltare socio-economică Edineț (2018-2025) / GIZ / 2018	Acest document strategic stabilește unii indicatori-țintă pentru dezvoltarea sistemelor de AAC în raionul Edineț și în special: ✓ Creșterea ratei de acces la sisteme îmbunătățite de alimentare cu apă de la 44,4% (2018) la 55% (2025) și 100% pentru populația urbană; ✓ Creșterea ratei de acces la sisteme îmbunătățite de canalizare de la 15,2% (2018) la 27% (2025) și 100% pentru populația urbană. Documentul prevede și unele obiective specifice: ✓ Crearea operatorului unic regional de AAC prin reorganizarea Întreprinderii Municipale „Apă - Canal” Edineț în societate pe acțiuni; ✓ Clusterizarea localităților raionului pe baza cooperării APL de nivelul I în cadrul unui sistem comun de management în AAC; ✓ Modernizarea și extinderea rețelelor de apeduct în baza clusterelor formate; ✓ Modernizarea și extinderea rețelelor de canalizare în baza clusterelor formate. Este de asemenea elaborat și un plan de acțiuni pentru realizarea obiectivelor specifice menționate.
3	Componenta "Alimentare cu apă și Canalizare" din cadrul Strategiei de dezvoltare socio-economice a municipiului Edineț (2018-2025) / GIZ / 2018	Acest document strategic stabilește unii indicatori-țintă pentru dezvoltarea sistemelor de AAC în municipiul Edineț și în special: ✓ Creșterea ratei de acces la sisteme îmbunătățite de alimentare cu apă de la 95% (2018) la 100% (2025); ✓ Creșterea ratei de acces la sisteme îmbunătățite de canalizare de la 45% (2018) la 67% (2025). Documentul prevede și unele obiective specifice: ✓ Crearea operatorului unic regional de AAC prin reorganizarea Întreprinderii Municipale „Apă - Canal” Edineț în societate pe acțiuni; ✓ Clusterizarea localităților raionului pe baza cooperării APL de nivelul I în cadrul unui sistem comun de management în AAC; ✓ Modernizarea și extinderea rețelelor de apeduct în baza clusterelor formate; ✓ Modernizarea și extinderea rețelelor de canalizare în baza clusterelor formate. Este de asemenea elaborat și un plan de acțiuni pentru realizarea obiectivelor specifice menționate.
4	Analiza Diagnostică a Întreprinderii Municipale "Apă-Canal Edineț" / GIZ / 2019	În cadrul acestui document operatorul din mun. Edineț a fost supus unui diagnostic juridic, organizațional, comercial, tehnic și financiar. Analiza diagnostică face unele concluzii și recomandări de dezvoltare pentru operator: ✓ Reorganizarea în societate pe acțiuni; ✓ Încheierea contractelor de delegare a gestiunii între operator și APL;

#	Document de politici publice	Nota Bene
		✓ Îmbunătățirea relațiilor comerciale cu consumatorii, în special ce se referă la exploatarea contoarelor de apă; ✓ Ajustarea tarifelor pentru serviciile prestate; ✓ Sporirea eficienței pentru recuperarea datoriilor; ✓ Elaborarea și implementarea planului de investiții pentru reabilitarea mijloacelor fixe.
5	Măsurarea gradului de satisfacție a locuitorilor or. Edineț de serviciile publice din sectoarele de alimentare cu apă și canalizare (Sondaj Sociologic) / GIZ / 2018	În cadrul sondajului sociologic: ✓ 53,1% din respondenți au fost în mare parte nesatisfăcuți sau absolut nesatisfăcuți de serviciile de alimentare cu apă; ✓ 45% din respondenți au fost în mare parte nesatisfăcuți sau absolut nesatisfăcuți de serviciile de canalizare. 52,1% din respondenți au menționat problema alimentării cu apă ca prioritate pentru a fi rezolvată în localitate. 10,7% din respondenți au menționat problema canalizării ca prioritate pentru a fi rezolvată în localitate.
5	Studiu de fezabilitate pentru proiectul „Optimizarea cheltuielilor de întreținere a sistemului de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Edineț și orașul Cupcini” / GIZ / 2015	Studiul de Fezabilitate (SF) propune o etapizare structurată a Programului de Investiții Prioritare (PIP) și crearea condițiilor necesare pentru implementarea viitoare a PIP în raionul Edineț. SF se concentrează în special pe implementarea primei faze a PIP. Obiectivul studiului de fezabilitate este elaborarea unui program accesibil, eficient și cu cost minim, structurate pe faze, pentru reabilitarea și extinderea infrastructurii AAC, precum și facilitarea regionalizării serviciilor AAC. Scopul investițiilor prioritare, prevăzute în Faza 1 (considerate ca „Proiect”, 2015-2018) constă în extinderea cu 4% a accesului populației la serviciile de alimentare cu apă de la 79% până la 83% a ariei de acoperire și cu 3% a ratei de conectare, de la 77% până la 80%, și reabilitarea, îmbunătățirea serviciilor existente de alimentare cu apă pentru 56% a populației conectate.
6	Raport de audit energetic la Sistemul de alimentare cu apă și canalizare în orașele Edineț și Cupcini / ESCO-Voltaj / 2019	În cadrul auditului energetic au fost analizate toate stațiile de pompare, STA, stația de captare și SEAU. Aceste elemente a sistemului de alimentare cu apă și de canalizare au fost analizate din punct de vedere a stării tehnice a infrastructurii electrice, consumului de energie electrică și pierderilor de apă în instalații. În cadrul auditului energetic au fost evidențiate probleme la Stația de captare, STA, SP-03 și SP-04.
7	Planul de Amenajare a Teritoriului Raionului Edineț / INCP "Urbanproiect" / 2013	Descriere sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare se face preponderent cu accent pe localitățile rurale, precum și mun. Edineț și or. Cupcini. Sistemul centralizat de alimentare cu apă este analizat cu perspectiva de dezvoltare etapizată spre alte localități din raion. Pentru Etapa I este planificată bransarea la sistemul de alimentare cu apă a mun. Edineț a încă 12 localități (Viișoara, Lopatnic, Fetești, Gordinești, Hancăuți, Brînzani, Bleșteni, Alexeevca, Zăbriceni, Onești, Chiurt, Brătușeni). Localitățile Alexandreni și Gordineștii Noi urmează să fie racordate la sistemul de alimentare cu apă din or. Edineț în etape ulterioare. Pentru sistemele de canalizare, la prima etapă, prioritate este acordat orașelor Edineț și Cupcini. Pentru localitățile rurale, prioritate este acordată canalizării instituțiilor publice. Pentru localitatea Alexandreni este preconizată pomparea apelor uzate în sistemul de canalizare a or. Edineț. Pentru localitatea Gordineștii Noi sa prevăzut epurare locală a apelor uzate.

De asemenea, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 916 din 16 decembrie 2020 cu privire la aprobarea Programului Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova sa aprobat Programul Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova 2021-2027. Sa stabilit în calitate de beneficiari ai Programului municipiile orașe-poli de creștere: Edineț,

Soroca, Ungheni, Orhei, Cahul, Comrat și zonele lor rurale adiacente cu o arie de influență de circa 25-30 km. Acest Program prevede implementarea unui portofoliu de proiecte pentru mun. Edineț. Necesitățile investiționale pentru mun. Edineț au fost stabilite în valoare de 254,1 mil. MDL.

Prezentul Program național urmează a fi implementat în perioada 2021-2027, în cadrul a trei etape distincte:

- ✓ etapa de pregătire (termen estimativ – 6 luni după aprobarea prezentului Program național);
- ✓ etapa întâi de implementare (3 ani – pe parcursul perioadei 2021-2024);
- ✓ etapa a doua de implementare (3 ani – 2025-2027).

În Programul respectiv sunt incluse proiecte pentru domeniul de alimentare cu apă și de canalizare în mun. Edineț.

Tabelul 56: Portofoliul de proiecte prioritare AAC pentru mun. Edineț (HG 916/2020)

#	Proiecte	Cost estimativ mil MDL	Sursa de Acoperire	Comentariu
1	Extinderea rețelelor de canalizare pentru creșterea ratei de acoperire cu servicii de la 45% la 70%	13,5	Parteneri de dezvoltare – surse necesare a fi identificate	Proiectul este prioritarizat în Strategia de dezvoltare socioeconomică locală pentru anii 2019-2025 (componenta „Alimentare cu apă și canalizare” din cadrul Strategiei de dezvoltare socioeconomică a municipiului Edineț (2018-2025))
2	Construcția unei noi stații de tratare a apei (pentru a asigura municipiul cu apă potabilă care să corespundă cerințelor normative)	10	Bugetul de stat prin prezentul Program național	Proiectul este prioritarizat în Strategia de dezvoltare socioeconomică locală pentru anii 2019-2025

3.10.3 Sistemul public de alimentare cu apă

Municipiul Edineț este **alimentat cu apă din sursa de suprafață** – lacul de acumulare Racovăț și apele subterane – prin extragerea apei din fântâni arteziene.

Sistemul public centralizat de alimentare cu apă din orașul Edineț **este comun comun cu orașul Cupcini**. Acest sistem complex este compus din:

- ✓ Sursa de apă – lacul de acumulare Racovăț;
- ✓ Stație de captare a apei brute din lacul de acumulare Racovăț cu stații de pompare a apei brute (SP-01);
- ✓ Conductă de transport a apei brute 2.7 km;
- ✓ Stație de tratare a apei;
- ✓ Stații de pompare a apei potabile (SP-02, SP-02A, SP-03, SP-04, SP-05);
- ✓ Conduite de transport a apei potabile 28 km (către or. Edineț);
- ✓ 8 rezervoare de apă potabilă cu volum total de 20 000 m³;

- ✓ Rețele de distribuție a apei potabile 45.6 km;

Sistemul centralizat de alimentare cu apă pentru or. Edineț (și Cupcini) este de categoria doi pentru gradul de alimentare cu apă⁹. Din punct de vedere a localității or. Edineț se clasează în categoria I pentru orașe mici¹⁰.

Această infrastructură pentru alimentarea cu apă este **gestionată de către ÎM "Apă-Canal" Edineț**. Sistemul public de alimentare cu apă se poate caracteriza printr-o uzură foarte înaltă a rețelelor și instalațiilor și un consum foarte mare de energie electrică, datorită distanțelor mari și uzurii avansate a echipamentului.

În municipiul Edineț sunt și **alte surse de alimentare cu apă**:

- ✓ **Fântâni arteziene.** Două dintre acestea sunt exploatate de către ÎM "Apă-Canal" Edineț pentru mici zone și număr mic de consumatori din or. Edineț. Altele sunt gestionate și exploatate de către agenții economici. Exploatarea fântânilor arteziene de către agenții economici în zonele unde există sistem centralizat de alimentare cu apă nu facilitează benefic dezvoltarea durabilă a sistemului public de alimentare cu apă.
- ✓ **Fântâni cu izvor,** care sunt amenajate în mai multe locuri de mai mulți ani în urmă. Calitatea apei din fântânile cu izvor este grav afectată de dezvoltarea insuficientă a sistemului public de canalizare prin infiltrațiile apelor uzate din fosele septice.

Apele subterane de mică adâncime și fântânele arteziene nu prezintă interes pentru sistemul centralizat de alimentare cu apă din Edineț. Acestea pot fi considerate doar ca o sursă alternativă de alimentare cu apă în situații excepționale.

3.10.3.1 Stația de captare a apei

Până în anul 2004, orașele Edineț și Cupcini erau alimentate cu apă din râul Prut prin intermediul prizei de apă construită în anul 1967.

Apa brută prin șase conducte cu diametrul 500 mm fiecare și de lungimea cca. 55 m prin intermediul stației vechi de pompare a apei treapta 1 (SP-01 veche) era pompată spre STA existentă.

Priza de apă de la Prut are un grad avansat de uzură și este scoasă din funcțiune.

În prezent, orașele Edineț și Cupcini sunt alimentate cu apă din lacul de acumulare de pe râul Racovăț, lângă localitatea Corpaci.

Stația de captare actuală - SP-01 se află pe teritoriul administrativ al sat. Corpaci și este amplasată la înălțimea de 84 m față de nivelul mării, cu coordonatele 48°02'12"N 27°08'44"E. Inițial această stație de pompare făcea parte din sistemul de irigare din regiune. Acest sistem de irigare nu mai este funcțional. Stația de captare fiind unicul element funcțional rămas.

⁹ În conformitate cu punctul 4.4 din СНП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe.

¹⁰ În conformitate cu punctul 4.4 din NCM B.01.05:2019 Urbanism. Sistematizarea și amenajarea localităților urbane și rurale

Din cauză că SP-01 a fost construită în scopuri de irigare, aceasta nu poate asigura gradul de siguranță pentru categoria II a localităților din punct de vedere a alimentării cu apă. Au fost înregistrate cazuri când stația de captare a fost inundată.

Având în vedere că lacul de acumulare și stația de captare a apei (SP-01) erau părți componente a sistemului de irigare gestionate de către Agenția "Apel Moldovei", operatorul de apă (ÎM "Apă-Canal" Edineț) a închiriat aceste obiective de la instituția statului. Actualmente aceste bunuri sunt gestionate de către Agenția Proprietății Publice.

Din datele cadastrale se poate observa că **teritoriul pe care este amplasată stația de captare cu numărul cadastral 41241050869 este delimitat, dar neînregistrat**. Suprafața acestuia este de 1 ha.

Pe terenul menționat există SP-01, dar construcția nu este înregistrată.

În conformitate cu actele normative¹¹, raza perimetrului I al zonei de protecție sanitară pentru stația de captare trebuie să fie nu mai mică de 100 m.

Perimetrul I al zonei de protecție sanitară cu regim sever, include teritoriul prizei de apă și trebuie îngădit.

Supravegherea și întreținerea în conformitate cu prevederile legale, a zonelor de protecție a construcțiilor și instalațiilor specifice sistemelor publice de alimentare cu apă sunt atribuțiile operatorului¹². În această zonă nu se permite alte activități de cât cele strict de domeniul alimentării cu apă și trebuie să fie reglementate conform normativelor¹³.

Limitele zonei de apă din perimetrul I al zonei de protecție trebuie să fie indicate prin semne de avertizare și geamanduri. În realitate teritoriul nu este îngădit. Limitele zonei de apă nu este semnalizat.

Perimetrul II – zona de protecție sanitară cu regim de restricție urma să fie prezentat în documentația de proiect. Având în vedere că priza de apă a fost construită cu scopul irigării, aceasta se poate adopta în conformitate pct. 25 din Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din 25.11.2013. În cazul dat – 750 m (pentru un teren deluros cu o pantă cu înclinație ușoară sau lentă).

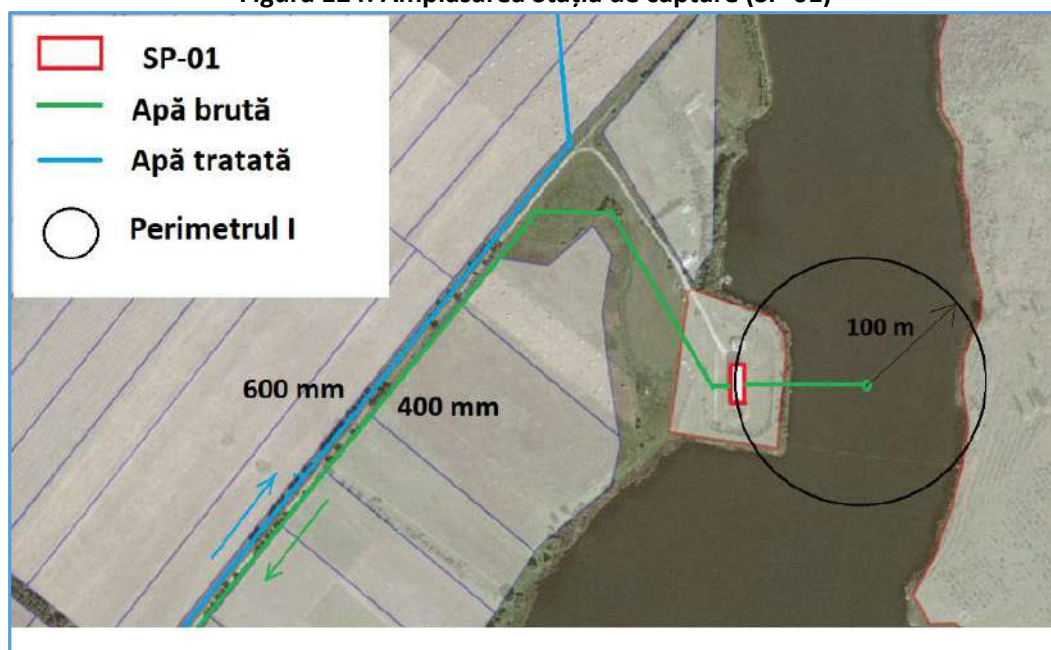
În conformitate cu pct. 28 din Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din 25.11.2013, Perimetrul III - zona de protecție sanitară cu regim de observație pentru bazine cu apă stătătoare coincid pe deplin cu cele ale perimetrului II.

¹¹ În conformitate cu punctul 10.8, lit. b) din СНП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe; Pct. 22, lit. b) din Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din 25.11.2013.

¹² În conformitate cu art. 14, lit. c) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare; Pct. 6 din Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din 25.11.2013.

¹³ În conformitate cu punctul 10.21 – 10.24 din СНП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe; Pct. 2, lit. c) din Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din 25.11.2013.

Figura 124: Amplasarea Stația de captare (SP-01)

Captarea apei brute se efectuează gravitațional printr-o conductă din oțel cu diametrul 1.000 mm și lungimea de 120 m, prin criul montat în albia lacului de acumulare Racovăț direct spre pompele montate în stația de pompare a apei SP-01.

În SP-01 sunt instalate 2 pompe lucrătoare. O pompă a fost montată în anul 2004 și reparată capital în anul 2019.

A doua pompă a fost instalată în anul 2019. Volumul apei captate în anul 2020 a fost de 1 274,5 mii m³ (pentru orașele Edineț și Cupcini).

Tabelul 57: Caracteristicile nominale ale pompelor din SP-01

#	Stația de pompare	Anul Construcției	Anul Reconstrucției	Tipul pompei	Debitul pompei m ³ /h	H pompare m	Puterea motorului kW
1	SP-01	1973	2004	ABS VM-208/4A	400	35	55
2			2019	HYDRO TF 200-32/4C	160-480	27,7-37,5	55

În termeni medii agregatul de pompare ABS VM-208/4A va trebui înlocuit deoarece are un termen de exploatare deja de 17 ani.

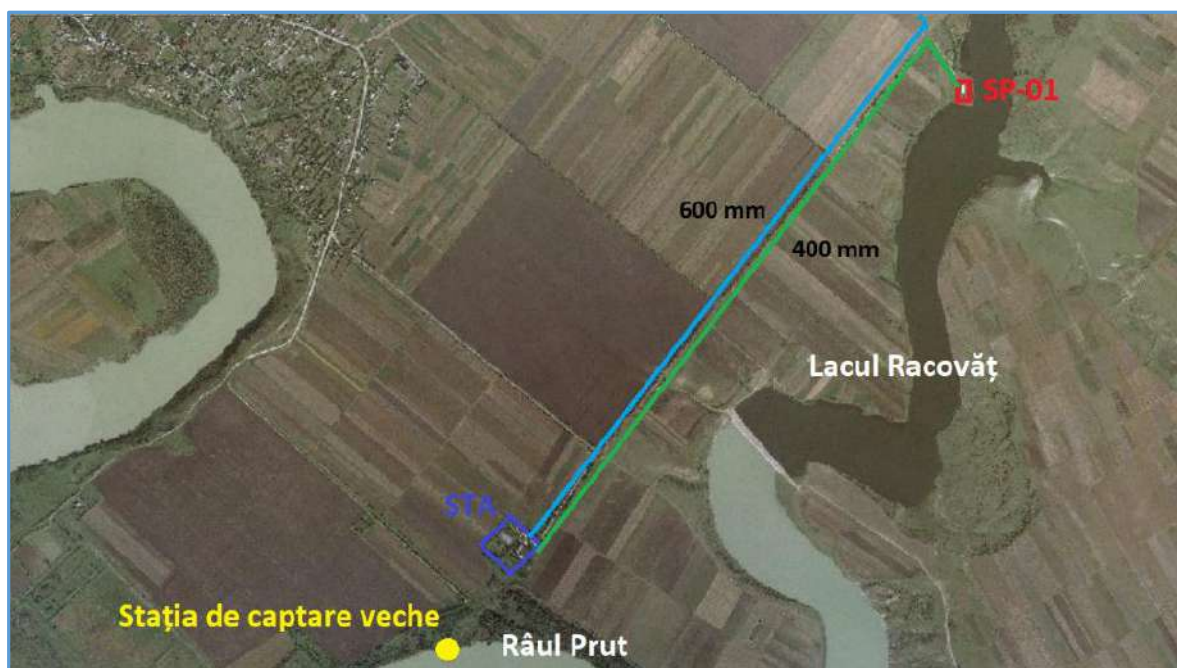
Din cauza schimbării stației de captare, apa brută este pompată inițial în direcția sud-vest spre STA. Apoi apa tratată este pompată spre nord-est către or. Edineț

Clădirea stației de captare (SP-01) este prea mare pentru o stație de captare de așa capacitate.

Starea tehnică a clădirii nu este satisfăcătoare. În interiorul stației de pompare se află și pompele vechi utilizate anterior pentru irigare.

Uzura înaltă a acestora poate contribui la scurgeri și inundații a stației de pompare.

Figura 125: Stația de captare (SP-01) și STA (SP-02)

3.10.3.2 Conducta apei brute

Apa brută prin intermediul pompelor este pompată la STA în direcția sud-vest printr-o conductă cu lungimea de 2,7 km.

Debitmetrul instalat pe conducta apei brute nu funcționează de mai mulți ani. Evidența apei captate se efectuează prin metode indirecte (în conformitate cu consumul de energie electrică și caracteristica pompelor).

Conducta de apă brută este amplasată de-a lungul drumului neamenajat dintre SP-01 și STA. Conform actelor normative¹⁴ zona de protecție pentru conducta apei brute are o lățime de 10 m de la conductă în ambele părți.

În această zonă de protecție se află drumul neamenajat și câmpuri agricole cu culturi anuale.

Uzura înaltă a conductei de transport a apei brute, datorită timpului îndelungat de exploatare (circa 40 ani), contribuie la avarii frecvente și pierderi mari de apă.

¹⁴ În conformitate cu punctul 10.20 din СНиП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe.

Tabelul 58: Caracteristicile principale ale conductei de transport a apei brute (2020)

#	Conducta	Materialul	Diametrul mm	Lungimea km	Notă
1	Conducta apă brută lac - SP-01	Oțel	1000	0,12	
2	Conducta apă brută SP-01 - STA	Azbociment	400	2,3	
3		Oțel	400	0,4	

3.10.3.3 Stația de tratare a apei (STA)

Stația de tratare a apei a fost construită în anul 1973, capacitatea de proiect fiind de 32.000 m³/zi. În prezent capacitatea stației de tratare a apei fiind de circa 3.500 m³/zi (1 274,5 mii m³ în 2020 pentru Edineț și Cupcini).

STA se află între localitățile Bădragii Vechi și Corpaci pe un teren de circa 4,7 ha, sat. Bădragii Vechi, cu coordonatele 48°01'13"N 27°07'23"E.

Terenul nu a fost delimitat și înregistrat.

Terenul nu este îngrădit corespunzător pentru a asigura cerințele pentru prima zonă de protecție sanitară. Pe teritoriu se află mai multe construcții, care nu sunt înregistrate.

Procesul de tratare a apei este tradițional și se bazează pe limpezirea (sedimentarea particulelor în suspensie) și filtrarea apei. Schema tehnologică de tratare a apei include următoarele instalații:

- ✓ Amestecătoare verticale tronconice (2 unități), cu două compartimente și dimensiunile 3,8*3,8*3,0 m pe partea superioară și 3,8*3,8*8,6 m pe partea inferioară;
- ✓ Decantoare orizontale longitudinale (2 unități), cu cinci coridoare cu volumul de lucru de 7500 m³ cu dimensiunile geometrice a construcției de 60,0*30,0*4,5 m, fiecare. Camera este împărțită în zona de reacție 16,0*30,0*4,5 m și zona de decantare 44,0*30,0*4,5 m;
- ✓ Filtre rapide (8 unități), cu dimensiunile 6,0*6,0*4,0 m și înălțimea stratului filtrant 1,3 m. La moment sunt în funcțiune doar două filtre rapide;
- ✓ Rezervoare subterane de apă potabilă (2 unități), cu volum de 1 500 m³ fiecare și dimensiunile rezervorului de 19,5*19,5*4,84 m;
- ✓ Gospodăria de reactivi pentru prepararea soluției de coagulant - Al₂(SO₄)₃. Coagulantul nu se administrează permanent, ci în funcție de calitatea apei brute din sursă;
- ✓ Stație de pompare treapta a doua (SP-02)
- ✓ Blocul administrativ; cazangerie; depozit și atelier; clădiri și structuri auxiliare. Practic toate clădirile auxiliare nu sunt funcționale din cauza uzurii avansate.

Apa brută este pompată (SP- 01) în amestecătoarele verticale tronconice, unde la necesitate se adaugă soluție de coagulant. Ulterior apa gravitațional parcurge tot procesul tehnologic.

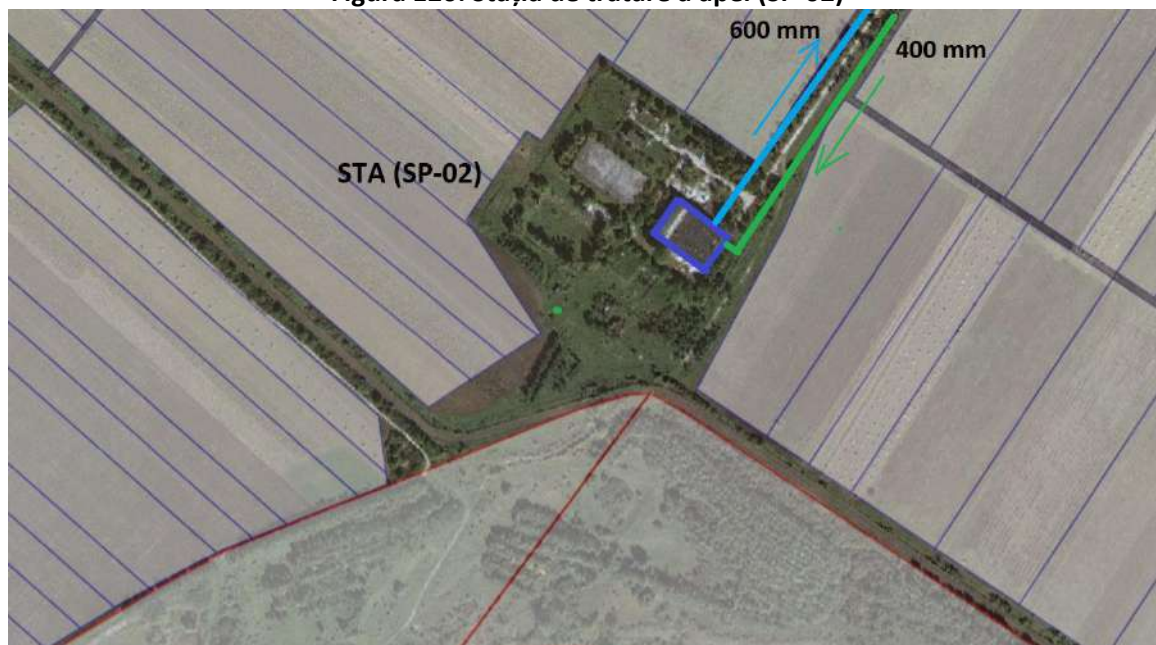
La început în decantoarele orizontale longitudinale. Viteza mică de curgere a apei permite materiilor în suspensie să se sedimenteze.

Procesul este accelerat cu ajutorul coagulantului. Apa limpezită din decantoare, se scurge în filtrele rapide deschise.

Ca material filtrant se folosește pietrișul și nisipul cuarțos.

Apa tratată se înmagazinează în subterane de capacitatea 1 500 m³ fiecare.

Figura 126: Stația de tratare a apei (SP-02)

Starea tehnică a STA este foarte precară. Uzura avansată a elementelor metalice cât și celor din beton armat nu permite menținerea unui proces de tratare adecvat și provoacă pierderi mari de apă.

Echipamentele electromecanice sunt și ele foarte uzate. Calitatea apei la ieșire din STA de cele mai dese ori nu corespunde normelor în vigoare¹⁵.

Lipsește și procesul de dezinfectare, ceea ce nu permite și o menținere sanitară corespunzătoare a instalațiilor existente. Uzura avansată face inefficient orice reabilitare a STA. De aceea, soluția optimă este construcția unei noi STA.

¹⁵ Conform Legii nr. 182 din 19.12.2019 privind calitatea apei potabile.

3.10.3.4 Stațiile de pompare a apei tratate

Apa tratată de la STA (cota 110 m) este pompată la mun. Edineț (cota peste 250 m) și or. Cupcini prin intermediul mai multor stații de pompare conectate consecutiv.

Caracteristicile agregatelor de pompare a acestor stații de pompare sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul 59: Caracteristicile principale ale stațiilor de pompare a apei tratate

#	Stația de pompare	Anul construcției	Anul reconstrucției	Tipul pompei	Debit m³/h	H m	Puterea kW	Notă
1	SP-02 (STA)	1973	2004	GRUNDFOS HS - 200/150/480	360	72	110	
2				GRUNDFOS HS - 200/150/480	360	72	110	
3		Pentru spălarea filtrelor		Д320/70	320	70	90	
4	SP-02A	2004		GRUNDFOS HS - 200/150/480	320	67	90	
5				GRUNDFOS HS - 200/150/480	320	67	90	
6	SP-03	1973	2004	WEIR SDD 200/250	325	47,5	90	
7				WEIR SDD 200/250	325	47,5	90	
8				8HДБ-60	400	45	75	rezerv
9				8HДБ-60	400	45	75	motor demontat
10	SP-04	1973	2004	WEIR SDCD 150/200	300	38	55	
11				WEIR SDCD 150/200	300	38	55	
12				Д320-70	320	70	90	
13				8HДБ-60	400	45	75	demontat parțial
14				demontat				demontat
15	SP-05	1984	2004	WEIR HL 125/100/400	100	70	17	
16				WEIR HL 125/100/400	100	70	17	
17				WEIR HL 125/100/400	100	70	17	

SPA - 02 (STA):

SP-02 se află în clădirea STA (sat. Bădragii Vechi) și se află la cota de 114 m față de nivelul mării. Ca si STA, aceasta a fost construită în anul 1973 și are un grad înalt de uzură. Apa din rezervoarele de 1 500 m³ fiecare este pompată cu ajutorul a două agregate de pompare GRUNDFOS HS -200/150/480 ,

unu în lucru, altul în rezervă. Având în vedere capacitatea pompelor și necesarul de apă, SP-02 nu funcționează constant ci doar circa 10 ore pe zi.

Agregatele de pompare au fost montate în anul 2004, împreună cu partea electrică și de dirijare automată. La moment SP-02 funcționează în regim manual. În anul 2019 pompele au fost reparate capital. Totuși, datorită perioadei îndelungate de exploatare acestea vor necesita înlocuire în termeni medii. În cazul construcției STA noi pe teritoriul SP-04, necesitatea acestei stații de pompare decade și urmează excluderea SP-02 din procesul tehnologic.

SPA - 02 A:

Până în anul 2004 SP-02 pompa apa direct la SP-03 cu o presiune la ieșire din pompe circa 120 m. Din cauza uzurii avansate a conductelor de transport a apei, aveau loc multiple scurgeri. Pentru a reduce presiune de pompare la SP-02, în 2004 a fost construită stația de repompare a apei - SP-02A. Aceasta **se află pe teritoriul sat. Brânzeni**, cu coordonatele 48°03'20"N 27°09'49"E.

Figura 127: Amplasarea SP-02A

Terenul unde este amplasată SP-02A nu este delimitat și înregistrat. Teritoriul stației de pompare este îngrădit corespunzător. Suprafața terenului este de circa 0,2 ha.

Construcția SP-02A tot nu este înregistrată. Cu toate că în apropiere se află unele construcții cu destinație industrială, zona de protecție a stației de pompare se respectă¹⁶. SP-02A se află la înălțimea de 178 m deasupra mării. Schema tehnologică a stației la moment reprezintă 2 agregate de pompare GRUNDFOS HS 200-150-460 cu sistem de monitorizare debit, sisteme de protecție cât hidraulic, cât și electric. Un agregat de pompare este în funcțiune, unul în rezervă.

Agregatele de pompare au fost reparate capital în anul 2019. Starea tehnică a SP-02A și a agregatelor de pompare este satisfăcătoare, dar având în vedere perioada lungă de exploatare, agregatele de

¹⁶ În conformitate cu punctul 10.17 din СНП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe.

pompare urmează să fie înlocuite în perioadă medie de timp. Auditul energetic efectuat în 2019 a depistat că dulapul de forță și comandă a pompelor nu este funcțional parțial.

Evidența volumului de apă pompat trebuie să se efectueze cu debitmetrul, care la moment este defectat.

SPA - 03:

De la SP-02A apa tratată este livrată în rezervoarele de stocare de la SP-03. Rezervoarele au volum de 500 m³ fiecare. Din rezervoarele respective apa este preluată în SP-03. Atât rezervoarele de apă, cât și SP-03 **se află pe teritoriul satului Zăbriceni** (lângă mănăstirea Zăbriceni), cu coordonatele 48°05'11"N 27°13'20"E.

Figura 128: Amplasarea SP-03

Terenul unde este amplasată SP-03 nu este delimitat și înregistrat. Teritoriul stației de pompare este îngrădit corespunzător. Suprafața terenului este de circa 1,8 ha.

Construcția SP-03 tot nu este înregistrată.

Cu toate că în apropiere se află unele construcții cu destinație religioasă, zona de protecție sanitară a rezervoarelor și a stației de pompare se respectă¹⁷. SP-03 se află la cota de 230 m deasupra mării. Schema tehnologică a stației la moment reprezintă 2 pompe WEIR SDD 200/250 și două pompe 8HДВ cu sistem de monitorizare debit, sisteme de protecție cât hidraulic, cât și electric. Pompele 1 și 4 de tip 8HДВ la moment nu se folosesc; pompa 1 este în rezervă, iar pompa 4 are motorul demontat. Se utilizează doar pompele WEIR SDD 200/250. Un agregat de pompare este în funcțiune, unul în rezervă.

¹⁷ În conformitate cu punctul 10.17 din СНП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe.

Agregatele de pompare au fost reparate capital în anul 2019. Starea tehnică a SP-03, construită în 1973 și a agregatelor de pompare este satisfăcătoare, dar având în vedere perioada lungă de exploatare a pompelor, acestea urmează să fie înlocuite în perioadă medie de timp.

Auditul energetic efectuat în 2019 a depistat că panoul de comandă a pompelor nu este funcțional.

Evidența volumului de apă pompat trebuie să se efectueze cu debitmetrul, care la moment este defectat.

Teritoriul SP-03, inclusiv rezervoarele de apă sunt acoperite cu vegetație deasă. Aceasta îngreunează accesul la instalații, iar rădăcinile copacilor pot deteriora elementele constructive ale rezervoarelor subterane.

SPA - 04:

De la SP-03 apa tratată este pompat în rezervoarele de stocare de la SP-04. Rezervoarele au volum de 6000 m³ fiecare. În aceste rezervoare are loc procesul de dezinfectie a apei cu soluție de clor. Trebuie de menționat că, este unicul loc unde se produce dezinfectia apei. Din rezervoarele respective apa este preluată în SP-04. **Atât rezervoarele de apă, cât și SP-04 se află pe teritoriul extravilan al mun. Edineț**, cu coordonatele 48°08'35"N 27°19'48"E.

Figura 129: Amplasarea SP-04

Terenul unde este amplasată SP-04 nu este delimitat și înregistrat. Teritoriul stației de pompare este îngrădit corespunzător. Suprafața terenului este de circa 2 ha. Construcțiile (SP-04 și stația de clorinare) aflate pe acest teren, tot nu sunt înregistrate. Cu toate că în apropiere se află unele construcții cu destinație industrial-agricolă, zona de protecție sanitară a rezervoarelor și stației de pompare se respectă¹⁸. În același timp, pe teritoriul SP-04 se află stația de clorinare. Conform Regulilor

¹⁸ În conformitate cu punctul 10.17 din СНП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe.

de securitate la depozitarea, transportarea și utilizarea clorului¹⁹, raza zonei periculoase pentru depozitele cu clor lichid în butelii este de 150 m.

În realitate, la distanță de numai 120 m se află o clădire cu destinație industrial-agricolă. Decizia de construcție a unui obiectiv industrial în zona periculoasă poate fi adoptată numai după coordonare cu Organul de securitate industrială.

Dacă va fi realizat proiectul construcției STA noi pe teritoriul SP-04, atunci dezinfecția apei se va executa cu hipoclorit de sodiu, iar necesitatea depozitării clorului gazos va decădea și stația de clor actuală va fi scoasă din procesul tehnologic.

SP-04 se află la cota de 220 m deasupra mării. SP-04 are destinația de a asigura cu apă atât or. Edineț, cât și or. Cupcini. Schema tehnologică a stației la moment reprezintă 2 pompe WEIR SDCD 150/200, o pompă Д320-70 și o pompă 8HДБ-60, demontată parțial cu sistem de monitorizare debit, sisteme de protecție cât hidraulic, cât și electric.

Pompele WEIR SDCD 150/200 au fost montate pentru alimentarea cu apă a or. Edineț. Or. Cupcini era alimentat cu apă gravitațional din rezervoarele de acumulare de 6000 m³ de la SP-04. Însă în perioada când funcționează Fabrica de conserve din Cupcini, livrarea apei gravitațional nu este suficient și se utilizează pompele WEIR SDCD 150/200. În perioada de consum mare pentru or. Edineț, pompa WEIR SDCD 150/200 nu face față și se utilizează pompa Д320-70.

Starea tehnică a SP-04, construită în 1973, este relativ satisfăcătoare (dar necesită reparații capitale). Pompele WEIR SDCD 150/200, instalate în anul 2004, au fost reparate capital în anul 2019. Starea tehnică a acestora este satisfăcătoare, dar având în vedere perioada lungă de exploatare, acestea urmează să fie înlocuite în perioadă medie de timp.

Pompa Д320-70 este puternic uzată. Auditul energetic efectuat în 2019 a depistat că consumul specific de energie electrică la SP-04 este destul de mare din cauza utilizării pompei Д320-70, care funcționează fără convertizor de frecvență.

De asemenea, transformatorul de forță ТМФ-400 este supradimensionat. Decizia de înlocuire a transformatorului de forță trebuie corelată cu construcția STA noi pe teritoriul SP-04.

Pentru evidența volumului de apă pompat în 2004 au fost instalate 2 debitmetre: unul pentru alimentare cu apă a or. Edineț și unul pentru alimentarea cu apă a or. Cupcini. La moment debitmetrul pe conducta ce alimentează cu apă or. Cupcini nu funcționează. Unicul debitmetru funcțional este cel pentru măsurarea apei pompate de la SP-04 la or. Edineț, dar și acest debitmetru nu a fost verificat niciodată pe toată perioada de exploatare.

SPA - 05:

De la SP-04 apa este transportată și distribuită consumatorilor din or. Edineț. Pentru a asigura cu servicii de alimentare cu apă cartierele cu clădiri multietajate, amplasate la cote înalte, în 1984 a fost construită SP-05. Această stație de pompare este amplasată în intravilanul or. Edineț la cota terenului de 250 m, cu coordonatele 48°10'51"N 27°18'05"E.

¹⁹ În conformitate cu punctul 6.3, lit. a) din NRS 35-05-57:2003, Regulilor de securitate la depozitarea, transportarea și utilizarea clorului.

Terenul unde este amplasată SP-05 este delimitat și înregistrat cu numărul cadastral 41012020020. Teritoriul stației de pompare este îngrădit corespunzător. Conform datelor cadastrale suprafața terenului este de circa 1 ha. Adresa juridică a SP-05 este Șoseaua Bucovina nr. 7.

Pe teritoriul dat se află 3 construcții înregistrate:

- ✓ Clădirea SP-05 cu numărul cadastral 41012020020.01 și suprafață de 165 m²;
- ✓ Clădire auxiliară cu numărul cadastral 41012020020.02 și suprafața de 68m²;
- ✓ Clădire auxiliară cu numărul cadastral 41012020020.03 și suprafața de 13,7m².

Apa pompată de la SP-04 este acumulată la SP-05 în 2 rezervoare a câte 2000 m³ fiecare. Aceste rezervoare lucrează ca contrarezervoare pentru orașul Edineț. Pentru clădirile cu multe etaje la cote înalte apa este pompată de SP-05 din aceste rezervoare.

Figura 130: Amplasarea SP-05

Trebuie de menționat că zona de protecție sanitară pentru rezervoarele de apă subterane este de 30 m²⁰. În direcția de nord, la distanță de 20 de m de rezervoare (în zona de protecție sanitară a rezervoarelor de apă) este construită o casă particulară (nr. cadastral 410120201040.01).

De asemenea, în direcția nord-est de la rezervoare, sunt delimitate dar încă neînregistrate 3 terenuri cu numere cadastrale 41012020968, 41012020967 și 41012020966. Se poate de presupus că aceste terenuri au fost formate prin divizarea terenului SP-05.

Două terenuri se află la distanță mai mică de 30 m de rezervoare. De menționat că, construcția caselor de locuit în zona de protecție sanitară este interzisă. Zona de protecție sanitară poate fi redusă cu coordonarea organelor sanitare, dar nu mai puțin de 10 m.

Schema tehnologică a stației la moment reprezintă 3 pompe WEIR HL 125/100/400 instalate în anul 2004, cu sistem de monitorizare debit, sisteme de protecție cât hidraulic, cât și electric.

²⁰ În conformitate cu punctul 10.17 din СНиП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe.

Agregatele de pompare au fost reparate capital în anul 2019.

Starea tehnică a SP-05 și a agregatelor de pompare este satisfăcătoare, dar având în vedere perioada lungă de exploatare, agregatele de pompare urmează să fie înlocuite în perioadă medie de timp.

Schema tehnologică prevede sistem de monitorizare separat la fiecare pompă a debitului de apă.

3.10.3.5 Rezervoarele de acumulare a apei

Toate rezervoarele de acumulare a apei din sistemul public centralizat de alimentare a cu apă a or. Edineț sunt confecționate din beton armat și sunt amplasate subteran.

Tabelul 60: Caracteristicile principale a rezervoarelor de acumulare a apei tratate

#	Locul amplasării	Anul construcției	Anul reabilitării	Volumul m ³	Dimensiuni m	Cantitatea
1	SP-02 (STA) (sat. Bădraganii Vechi)	1973	2004	1 500	19,5 x 19,5 x 4,84	2
2	SP-03 (sat. Zăbriceni)	1973	2004	500	9,5 x 9,5 x 4,8	2
3	SP-04 (Edineț extravilan)	1973	2004	6 000	36,0 x 36,0 x 4,84	2
4	SP-05 (Edineț, șos. Bucovinei nr. 7)	1984	2004	2 000	24,0 x 24,0 x 4,84	2

Toate rezervoarele sunt în stare tehnică satisfăcătoare. Acestea necesită reparații curente și mentenanță.

Doar la rezervoarele de la SP-03 trebuie înlăturată vegetația, care poate deteriora elementele din beton armat.

3.10.3.6 STA nou proiectată

În scopul asigurării calității apei potabile pentru mun. Edineț a fost elaborat **Proiectul de execuție nr. 117/07.12.2020 "Construcția stației de tratare a apei din orașul Edineț, raionul Edineț"**, realizat de către "Apcan Proiect" SRL în anul 2020.

Capacitatea STA nou proiectate va fi de 7 200 m³/zi și a fost concepută pentru o perspectivă de până la 2035 și acoperire pentru 50 mii locuitori.

Această STA se preconizează a fi una regională, atât pentru or. Edineț și Cupcini, cât și pentru localitățile din apropiere. Valoarea de deviz pentru STA proiectată este de 38 697,57 mii MDL.

Stația de tratare va fi de tip container și va fi constituită din 3 linii paralele a câte 100 m³/h fiecare. Aceasta urmează să fie amplasată pe teritoriul SP-04.

Apa brută prin intermediul SP-03 va fi pompată la STA proiectată și va intra sub presiune în instalațiile acesteia. Procesul de tratare a apei va prevedea:

- ☑ Coagulare/floculare;
- ☑ Amestecare rapidă;
- ☑ Amestecare lentă;

- ☑ Decantare în decantor lamelar;
- ☑ Filtrare în filtre cu nisip;
- ☑ Filtre cu cărbune activ;
- ☑ Dezinfectare cu hipoclorit de sodiu.

Apa tratată va fi stocată în două rezervoare noi a câte 1 500 m³ fiecare, de unde va intra gravitațional în SP-04.

Figura 131: STA proiectată – vizualizare (Proiect 117/07.12.2020 "Apcan Proiect" SRL)

Proiectul de execuție specifică terenul cu numărul cadastral 41011040284, dar atât în www.cadastru.md cât și pe www.geoportal.md acest teren nu este delimitat și înregistrat. În proiectul de execuție nu se menționează zona de protecție sanitară a obiectivului.

La circa 50 m de STA nou proiectată se va afla o clădire cu destinație industrial-agricolă.

Proiectul STA noi propuse nu prevede modificarea schemei de captare și transportare a apei brute către SP-04 cu evitarea STA existente. De aceea, odată cu implementarea proiectului pentru STA nouă, trebuie de prevăzut și lucrări de excludere din schemă a STA existente, cu pompare apei direct de la SP-01 la SP-02A. Aceasta va necesita înlocuirea agregatelor de pompare la SP-01 și unele lucrări de reconectare a conductelor de transport a apei.

Figura 132: STA proiectată pe teritoriul SP-04 (Proiect 117/07.12.2020 "Apcan Proiect" SRL)

Totuși trebuie de menționat că amplasarea STA nou proiectată pe teritoriul SP-04 nu corespunde cu **Planul de amenajare a teritoriului raionului Edineț (PAT Edineț)**, elaborat de către INCP "Urbanproiect" în 2013.

Conform PAT Edineț, STA se preconizează a rămâne în locul actual cu conectarea la conducta de transport a apei potabile altor 12 localități (I etapă). De aceea, amplasarea STA noi pe teritoriul SP-04, va transforma conducta de transport a apei tratate de la SP-01 până la SP-04 în conductă de transport a apei brute, respectiv nu va permite asigurarea cu apă potabilă aceste localități.

3.10.3.7 Rețele de transport și distribuție a apei

Sistemul public centralizat de alimentare cu apă a or. Edineț este comun și pentru or. Cupcini. **Datele referitor la lungimea rețelelor de apă sunt destul de controversate.** Conform datelor statistice raportate de ÎM "Apă-Canal" Edineț, lungimea totală a rețelelor de transport și distribuție a apei, ce face parte din acest sistem este de 118,2 km²¹, dintre care:

- ✓ 85,2 km – or. Edineț (inclusiv conductele de transport a apei de la stația de captare și STA);
- ✓ 33,0 km – or. Cupcini.

În conformitate cu informația din GIS nou creată în 2021, lungimea rețelelor în or. Edineț (inclusiv conductele de transport a apei de la stația de captare și STA) este de 88,1 km.

²¹ În conformitate cu Cercetarea Statistică Anuală nr. 1 apeduct - canalizare (Biroul Național de Statistică) pentru anul 2020.

3.10.3.8 Rețele de transport a apei tratate

Apa tratată la STA este transportată (pompată prin intermediul stațiilor de pompare SP-02, SP-02A, SP-03, SP-04) în or. Edineț printr-o conductă de transport cu lungimea de 28,53 km (conform informației ÎM "Apă-Canal" Edineț).

Tabelul 61: Caracteristicile principale a conductelor de transport a apei tratate

#	Tronsonul	Materialul conductei	Diametrul mm	Lungimea m	Perioada de exploatare ani
1	SP-02 – SP-02A	Beton armat	600	5328	>35
		HDPE	315	300	
2	SP-02A – SP-03	Beton armat	600	7456	>35
3	SP-03 – SP-04	Beton armat	600	12196	>35
4	SP-04 – or. Edineț	Fontă/HDPE	300/315	3250	>35/10
	Total			28 530	

Urmare a perioadei îndelungate de exploatare și avariilor ce au avut loc, conducta din beton armat pe porțiuni a fost înlocuită cu conducte din oțel. Termenul de exploatare a conductelor din beton armat este depășit, ceea ce impune necesitatea înlocuirii acestora.

Conducta de transport a apei tratate este amplasată de-a lungul drumului neamenajat dintre SP-01 și STA și prin câmpuri agricole. Conform actelor normative²² zona de protecție pentru conducta de transport a apei tratate are o lățime de 10 m de la conductă în ambele părți. Având în vedere că conducta respectivă traversează câmpuri agricole, în această zonă de protecție se cultivă culturi agricole anuale. Pe unele porțiuni dintre SP-02A și SP-04, conductă traversează și livezi și vii. **Cultivarea diferitor culturi agricole în zona de protecție sanitară a conductei de transport, creează dificultăți pentru operator la executarea lucrărilor de intervenție.** În cazul apariției scurgerilor, coordonarea lucrărilor de lichidare a scurgerii poate dura câteva zile, ceea ce contribuie la pierderi mari de apă.

3.10.3.9 Rețele de distribuție a apei din or. Edineț

Lungimea estimativă a rețelelor de distribuție a apei în or. Edineț la finele anului 2020 era de 45,4 km.

Cele mai uzate rețele sunt cele confecționate din oțel, azbociment și fontă cenușie, care urmează să fie reabilitate primordial.

Trebuie de menționat că în totalul lungimii rețelelor de apă nu sunt luate în calcul și lungimea bransamentelor de apă, care conform modificărilor în legislație²³ urmează să fie gestionate de către ÎM "Apă-Canal" Edineț.

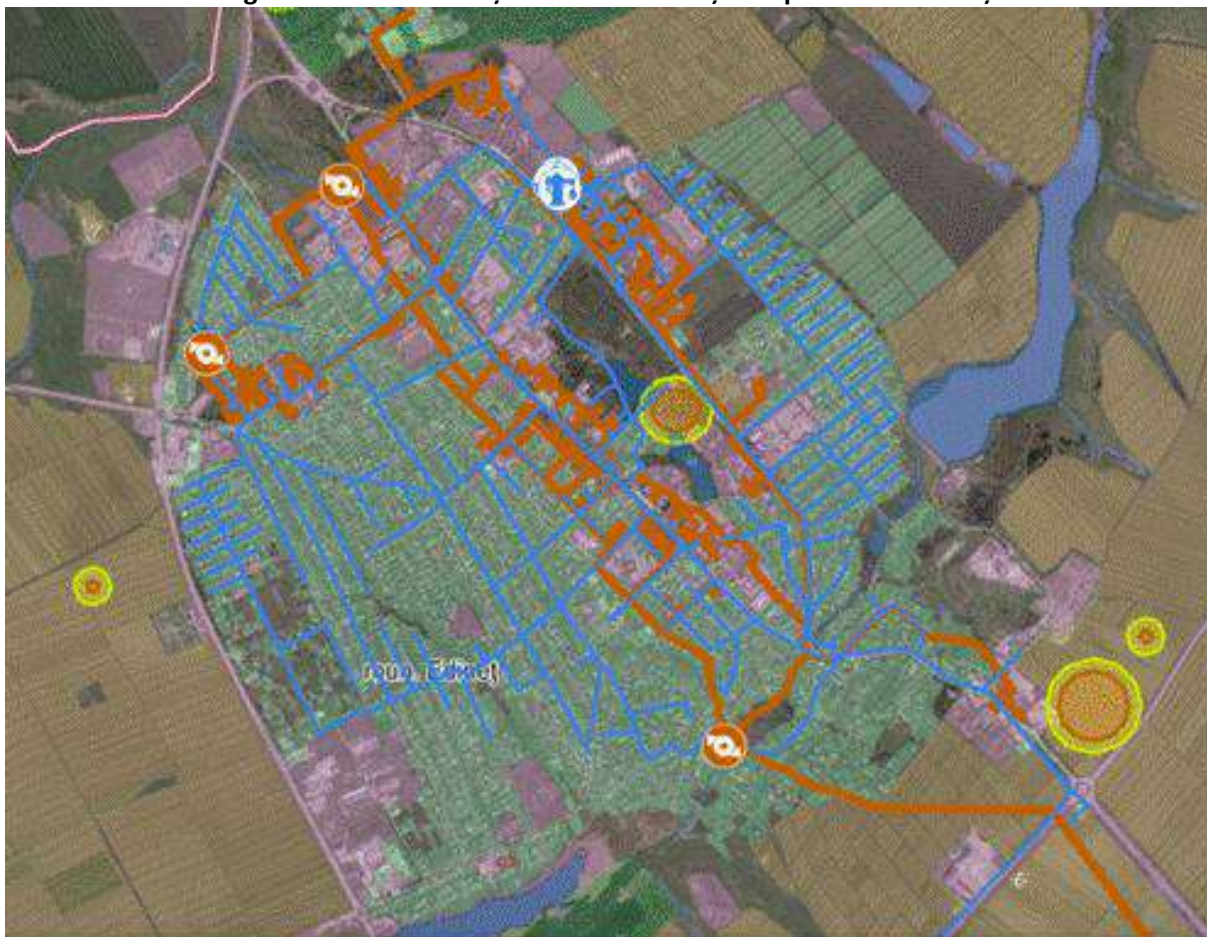
Având în vedere numărul bransamentelor de apă la casele particulare în număr de circa 2 713 și considerând lungimea medie a unui bransament de apă de 7 m, se poate concluziona că lungimea totală a bransamentelor de apă este de circa 19 km.

²² În conformitate cu punctul 10.20 din СНП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe.

²³ Modificările operate în Legea nr. 303 din 13.2.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Având în vedere că în anul 2020 la rețelele de apă au avut loc 231 avarii (tot sistemul Edineț și Cupcini) se poate de caracterizat gradul de uzură a acestei rețele. Un indice ce caracterizează gradul de uzură a rețelei este Indicele Liniar de Reparații (ILR), ce prezintă numărul de reparații/km/an. Având în vedere că lungimea rețelelor de apă în anul 2020 a fost de 118,2 km se poate concluziona că ILR este de 2 reparație/km/an. Acest indice este în creștere în comparație cu anul 2015 (0,4 reparație/km/an). Aceasta se datorează faptului că pe parcursul acestor ani nu au fost realizate investiții masive în reabilitarea rețelelor de alimentare cu apă.

Figura 133: Schema rețelelor de distribuție a apei din or. Edineț

Materialul și lungimea conductelor de alimentare cu apă este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabelul 62: Caracteristicile principale a conductelor de distribuție a apei

#	Materialul conductei	Lungimea m	Perioada de exploatare ani
1	HDPE	24,1	1-15
2	Fontă cenușie	11,3	>35
3	Oțel	9,4	>35
4	Azbociment	0,6	>35
	Total	45,4	

3.10.3.10 Proiect de execuție "Reabilitarea și extinderea sistemului de aprovizionare cu apă în localitatea Edineț"

În scopul reabilitării și dezvoltării sistemului public centralizat de alimentare cu apă din or. Edineț, în anul 2018, cu susținerea proiectului MLPS a fost realizată proiectul nr. 120/26.10.2018 "Reabilitarea și extinderea sistemului de aprovizionare cu apă în localitatea Edineț". Costul de deviz al proiectului este de 70,2 mil MDL. În cadrul proiectului se prevede construcția 34 km rețele de apă.

Tabelul 63: Rețele ce urmează a fi construite conform proiectului nr. 120/26.10.2018

#	Conducta HDPE 100, PN10, SDR 17 cu diametru mm	Lungimea m
1	315	4 957
2	200	578
3	160	8 909
4	110	17 204
5	90	678
6	75	5
7	63	1 226
8	50	417
	Total	33 974

Proiectul prevede conectarea și reconectarea a 1,953 case individuale, reconectarea blocurilor de locuințe și conectări individuale în interiorul clădirilor.

În perioada iulie – august 2021 au avut loc licitații pentru selectarea antreprenorului, care are la dispoziție 10 luni pentru finalizarea construcției.

3.10.3.11 Alimentarea cu apă din surse subterane în or. Edineț

Cu toate că, sistemul public centralizat cu sursa de apă din lacul de acumulare Racovăț poate asigura cu servicii de alimentare cu apă toți locuitorii or. Edineț, totuși pe teritoriul orașului se exploatează și unele fântâni arteziene. Majoritatea sunt gestionate de către agenții economici.

Două fântâni arteziene sunt gestionate de către Î.M. "Apă-Canal" Edineț. Aceste fântâni sunt exploatate la solicitarea locuitorilor, care preferă să consume apa subterană în loc de apa de suprafață. Aceste preferințe se pot explica prin faptul că calitatea apei din sistemul centralizat nu tot timpul este de calitate corespunzătoare.

3.10.3.12 Fântâna arteziană din str. Fiodor Dostoevski

Fântâna arteziană din str. Fiodor Dostoevski, 18/b, cu coordonatele 48°10'23"N 27°17'16"E. Terenul pe care este amplasată fântâna arteziană și castelul de apă este delimitat și înregistrat cu numărul cadastral 41012040137. Suprafața terenului este de 0.0685 ha.

În conformitate cu prevederile normative²⁴, perimetrul I al zona de protecție sanitară a prizei de ape subterane se stabilește de 30 m.

Figura 134: Teritoriul fântânei arteziene din str. Fiodor Dostoevski, 18/b

Teritoriul fântânei arteziene este îngrădit. Pe teritoriu este instalat un castel de apă cu rezervor de 25 m³. De la această sursă subterană sunt asigurați cu servicii de alimentare cu apă circa 48 gospodării.

3.10.3.13 Fântâna arteziană din str. Iuri Gagarin

Fântâna arteziană din str. Iuri Gagarin, cu coordonatele 48°10'14"N27°17'15"E. Terenul pe care este amplasată fântâna arteziană și castelul de apă este delimitat și înregistrat cu numărul cadastral 41012120131. Suprafața terenului este de 0.0796 ha. Acest teren nu are adresă poștală.

În conformitate cu prevederile normative²⁵, perimetrul I al zona de protecție sanitară a prizei de ape subterane se stabilește de 30 m. Din figură se poate observa că **în perimetrul I al zonei de protecție sanitară sunt amplasate unele clădiri locative, ceea ce contravine normativelor în vigoare**²⁶.

Teritoriul fântânei arteziene este îngrădit. Pe teritoriu este instalat un castel de apă cu rezervor de 25 m³. Teritoriul fântânei arteziene și este acoperit cu vegetație densă, ce îngreunează accesul pentru îndeplinirea lucrărilor de întreținere.

²⁴ În conformitate cu punctul 10.12 din СНиП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe; Pct. 13 din Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din 25.11.2013.

²⁵ În conformitate cu punctul 10.12 din СНиП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe; Pct. 13 din Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din 25.11.2013.

²⁶ În conformitate cu pct. 29 din Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din 25.11.2013.

De la această sursă subterană sunt asigurați cu servicii de alimentare cu apă circa 200 gospodării.

Figura 135: Teritoriul fântânei arteziene din str. Iuri Gagarin

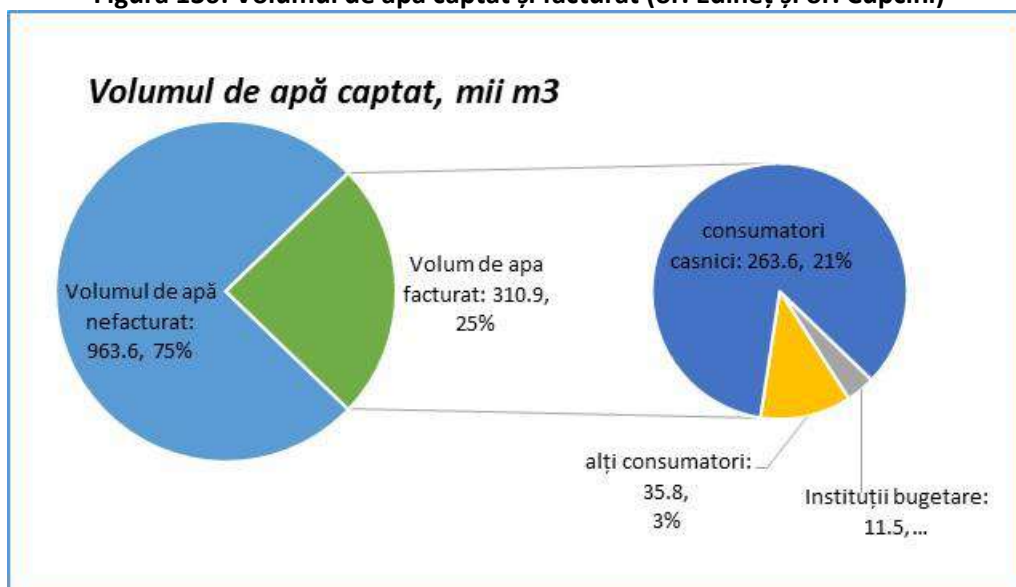

3.10.3.14 Apa neaducătoare de venit (NRW)

Sistemul public de alimentare cu apă a or. Edineț este comun și pentru or. Cupcini. Debitmetrele defecte de la stațiile de pompare și lipsa verificărilor metrologice a debitmetrelor funcționale, nu permit o evidență exactă a volumului de apă captat, transportat și distribuit. În cazul dat se utilizează metodele indirecte de evidență a volumelor de apă captat și transportat. De aceea, datele referitor la NRW au o eroare considerabilă.

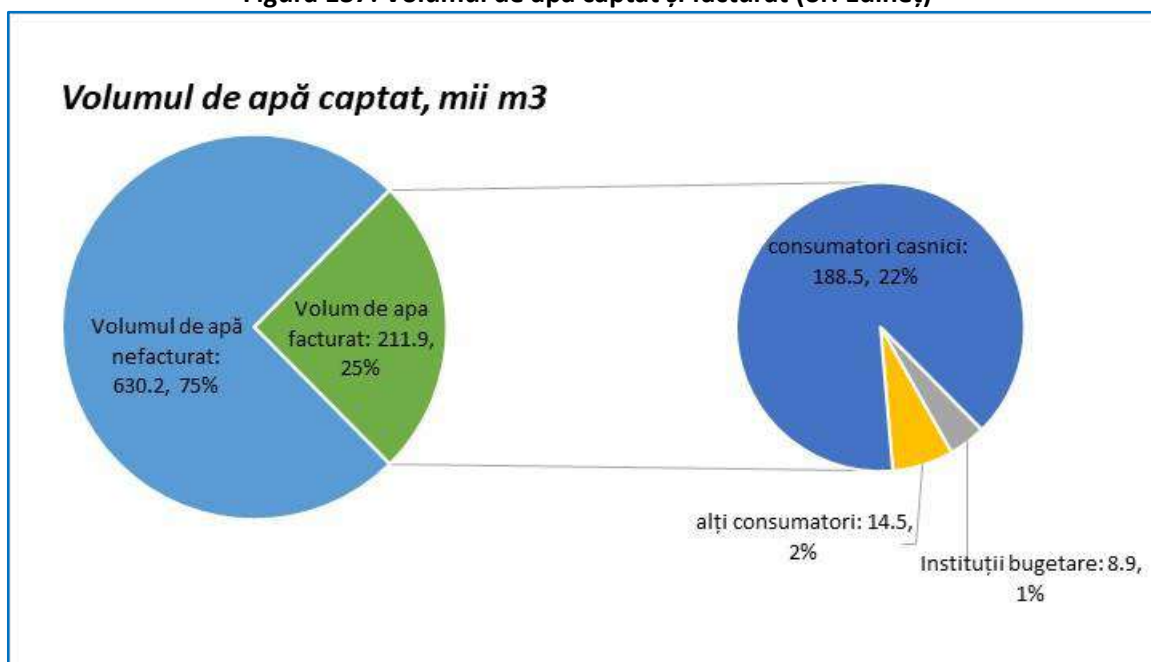
Conform datelor statistice pentru anul 2020, operatorul a captat 1 274,5 mii m³ de apă. Volumul apei realizate consumatorilor a constituit 310,9 mii m³. Apa neaducătoare de venit (NRW) a constituit 963,6 mii m³.

Din volumul total de apă neaducătoare de venit (963,6 mii m³) - 330,2 mii m³ sunt raportate de operator ca volumul de apă folosit în procesele tehnologice și pentru necesitățile proprii. Acest volum de apă este comparabil cu volumul de apă facturat.

Figura 136: Volumul de apă captat și facturat (or. Edineț și or. Cupcini)

Cu toate că sistemul de captare, tratare și parțial transportare a apei este comun pentru orașele Edineț și Cupcini, operatorul, în rapoartele statistice divizează aceste volume. În particular, în 2020, pentru or. Edineț volumul captat de apă este considerat egal cu 842,1 mii m³. Volumul apei facturate consumatorilor este de 211,9 mii m³. NRW a constituit 630,2 mii m³.

În ambele cazuri **volumul de apă neaducătoare de venit este considerabil**. În ultimii ani apa neaducătoare de venit a crescut ușor. Dinamica apei neaducătoare de venit este prezentată în tabelul de mai jos.

Figura 137: Volumul de apă captat și facturat (or. Edineț)

Tabelul 64: Dinamica apei neaducătoare de venit pentru întreg sistemul (orașele Edineț și Cupcini)

#	Indicatori	2017	2018	2019	2020
1	Volumul de apă captat, mii m ³	1 178,3	1 364,8	1 342,2	1 274,5
2	Volumul de apă facturat consumatorilor, mii m ³	319,5	381,4	339,3	310,9
	☑ populație	251,3	259,9	252,9	263,6
	☑ instituții bugetare	16,0	19,3	16,3	11,5
	☑ alți consumatori	52,2	102,2	70,1	35,8
3	Volumul apei neaducătoare de venit, mii m ³	858,8	983,4	1 002,9	963,6
4	Ponderea apei neaducătoare de venit, %	73	72	75	75

La stațiile de pompare ce transportă apa spre or. Edineț funcționează un singur debitmetru – de la SP04 spre or. Edineț. Acest debitmetru în 2020 a înregistrat 827,4 mii m³.

Volumul apei facturate în 2020 a fost de 211,9 mii m³, respectiv **apa neaducătoare de venit în sistemul de distribuție se estimează la 615.5 mii m³ sau 74% din volumul de apă distribuit**. Respectiv se poate considera că în sistemul de transport al apei, consumurile tehnologice și pierderile de apă sunt relativ joase – circa 1% din volumul captat.

Ponderea cea mai mare a apei neaducătoare de venit este în sistemul de distribuție.

Alți indicatori ce caracterizează sistemul de alimentare cu apă sunt prezentați în tabelul de mai jos.

Tabelul 65: Indicatori de performanță a sistemului de alimentare cu apă (orașele Edineț și Cupcini)

#	Indicator	2020	Media ²⁷
1	Raportul procentual dintre cantitatea de apă nefacturată (captată - consumul facturat) și intrată în sistem, (%)	75	39,6
2	Cantitatea de ape neaducătoare de venit raportată la kilometru de rețea (m ³ / km / zi)		
	☑ pentru întreg sistemul (118,2 km)	22,3	16,1
	☑ pentru Edineț (85,2 km)	20,3	16,1
3	Cantitatea de apă neaducătoare de venit pentru o conexiune (client) pe oră (l /con./h)		
	☑ total sistem (7 567 conectări)	14,5	
	☑ pentru Edineț (5 277 conectări)	13,6	

Urmare celor menționate se poate evidenția o pondere foarte mare a apei neaducătoare de venit pe întreg sistemul de alimentare cu apă, precum și separat pentru or. Edineț.

Având în vedere Indicele Liniar de Reparații pentru 2020 de 2 reparații/km/an, se poate concluziona că pierderile comerciale au o pondere considerabilă.

²⁷ Media anului 2019 pentru 36 dintre cei mai mari operatori de servicii din Republica Moldova (sursa Asociația "Moldova Apa-Canal").

3.10.3.15 Sistemul de alimentare cu apă din localitatea Alexăndreni

Alimentarea cu apă a locuitorilor din Alexăndreni se efectuează din sursă subterană. Sistemul de alimentare cu apă este compus din:

- ✓ Fântâna arteziană din localitate;
- ✓ 2 castele de apă cu volum de 25 m³ fiecare;
- ✓ Rețele de distribuție a apei cu lungimea de 4,2 km.

Sistemul de alimentare cu apă din Alexăndreni a fost conceput mai mulți ani în urmă. Cele mai vechi instalații a sistemului sunt: fântâna arteziană, un castel de apă și 0,7 km de rețele din oțel. Ulterior sistemul de alimentare cu apă a fost extins în conformitate cu proiectul de execuție #7864 PE "Construcția apeductului s. Alexăndreni, raionul Edineț, cu conectarea obiectivelor de menire socială", elaborat de IPROCUM în 2008.

În cadrul acestui proiect au fost construit un castel de apă și 2 426 m de rețele de apă cu diametrele 63, 75 și 110 mm.

Sistemul de alimentare cu apă din Alexăndreni este gestionat de către Asociația Obștească "Alex Gaz".

3.10.3.16 Fântâna arteziană din str. Vasile Alecsandri (Alexăndreni)

Fântâna arteziană din str. Vasile Alecsandri, 46, cu coordonatele 48°09'00"N 27°15'26"E.

Figura 138: Teritoriul fântânei arteziene din Alexăndreni

Terenul pe care este amplasată fântâna arteziană și castelele de apă este delimitat și înregistrat cu numărul cadastral 41111060184.

Suprafața terenului este de 0.0401 ha. Terenul este îngrădit. În conformitate cu prevederile normative²⁸, perimetrul l al zona de protecție sanitară a prizei de ape subterane se stabilește de 30 m.

Pe teritoriul fântânii arteziene și castelelor de apă este amplasată o construcție cu numărul cadastral 41111060184.01.

În această construcție este amplasat panoul de comandă a instalațiilor. Dreptul de proprietate a construcției nu este înregistrat.

În fântâna arteziană este montată o pompă submersibilă de tip ЭЦБ6-10-185.

Fântâna arteziană nu este dotată cu apometru.

Volumul apei captate se estimează în dependență de volumul de energie electrice consumate și caracteristicile agregatului de pompare.

Se estimează că volumul apei captate în anul 2020 a fost de 23 210 m³.

Trebuie de menționat că fântâna arteziană și castelele de apă se află în zona de protecție sanitară a cimitirului localității. Aceasta este în contradicție cu Hotărârea Guvernului # 1072 din 22.10.1998 despre aprobarea Regulamentului cu privire la cimitire.

3.10.3.17 Castele de apă (Alexândreni)

Pe teritoriul fântânii arteziene sunt amplasate două castele de apă cu volum de 25 m³ fiecare. Un castel de apă este mai vechi. Al doilea a fost construit în conformitate cu proiectul din 2008.

3.10.3.18 Rețele de distribuție de apă din Alexândreni

Lungimea totală a rețelilor de alimentare cu apă în Alexândreni este de 4,2 km, dintre care:

- ✓ 0,7 km – rețele vechi din oțel, cu un grad avansat de uzură (diametrul 100 mm);
- ✓ 2,4 km rețele din HDPE, construite în cadrul proiectului #7864 PE (diametre 63, 75 și 110 mm);
- ✓ 1,1 km rețele din HDPE, construite fără proiect după anul 2010.

În lungimea menționată nu sunt incluse lungimea bransamentelor de apă.

Având în vedere numărul bransamentelor de apă la casele particulare în număr de circa 260 și considerând lungimea medie a unui bransament de apă de 7 m, se poate concluziona că lungimea totală a bransamentelor de apă este de circa 1,8 km.

Necesarul de extindere a rețelilor de alimentare cu apă în Alexândreni este de circa 4 km.

²⁸ În conformitate cu punctul 10.12 din СНП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe; Pct. 13 din Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din 25.11.2013.

3.10.4 Sistemul public de canalizare

Sistemul public centralizat de canalizare din mun. Edineț este dezvoltat doar în or. Edineț. În localitățile Alexandreni și Gordinești Noi nu există sistem centralizat de canalizare. În aceste localități rurale populația utilizează sisteme individuale de canalizare bazate în special pe fose septice, cu infiltrare în sol.

Sistemul public centralizat din or. Edineț este comun cu sistemul public centralizat din or. Cupcini. În special, apele uzate de la ambele orașe sunt transportate și epurate la o stație comună de epurare a apelor uzate. Sistemul public centralizat de canalizare (or. Edineț și or. Cupcini) este gestionat de către Î.M. "Apă-Canal" Edineț.

La finele anului 2020 sistemul public de canalizare gestionat de către Î.M. "Apă-Canal" Edineț era constituit din:

1. Rețele de canalizare 52,7 km:
 - ✓ 34,2 km – or. Edineț;
 - ✓ 18,5 km – or. Cupcini;
2. 7 Stații de pompare a apelor uzate (SPAU):
 - ✓ 4 SPAU în or. Edineț;
 - ✓ 3 SPAU în or. Cupcini
3. Stație de epurare a apelor uzate (SEAU), comună pentru ambele orașe.

3.10.4.1 Rețele publice de canalizare în or. Edineț

Rețelele publice de canalizare din or. Edineț sunt slab dezvoltate.

Doar 52% din populația or. Edineț beneficiază de servicii centralizate de canalizare. În mare parte, la rețelele de canalizare sunt racordate blocurile cu multe etaje, instituțiile publice și agenții economici. În cartierele cu case individuale rețelele de canalizare sunt slab dezvoltate.

Dor 12 % din gospodării casnice (case individuale) sunt racordate la rețelele centralizate de canalizare.

Necesarul de extindere a rețelilor de canalizare în or. Edineț este de circa 55 km.

Lungimea totală a rețelilor centralizate de canalizare din or. Edineț este de 34,2 km dintre care 4,5 km sunt rețele de canalizare sub presiune.

Conform datelor din GIS nou creat lungimea rețelilor de canalizare este de 35 km. În ultimii 5 ani nu au fost efectuate investiții în sistemul centralizat de canalizare. Uzura rețelilor de canalizare este înaltă.

Din lungimea totală de rețele gravitaționale circa 10% sunt construite din PVC și au un termen de exploatare de circa 10 ani. Restul rețelilor au un termen de exploatare de circa 40 ani.

Conductele de canalizare vechi au fost confecționate din ceramică, fontă și azbociment. Diametrele variază de la 100 mm până la 500 mm.

Conductele de canalizare sub presiune sunt confecționate din HDPE și oțel. Diametrele variază de la 110 mm la 500 mm.

3.10.4.2 Stații de pompare a apelor uzate (SPAU)

În or. Edineț sunt amplasate 4 SPAU.

Partea subterană a SPPAU-1, SPAU-2 și SPAU-3 sunt construite din beton armat. Partea supraterană este construită din zidărie. Pompele sunt montate pe uscat în camera pompelor.

Doar SPAU-4 este o stație subterană, construită din beton armat cu pompe submersibile.

Tabelul 66: Caracteristicile nominale ale SPAU din or. Edineț

#	SPAU	Anul construcției	Anul reconstrucției	Tipul pompei	Debitul pompei m³/h	Înălțimea de pompare m	Puterea kW
1	SPPAU-1 str. Frunză	1978	2005	CM 200/150/500	400	80	160
2				CM 200/150/500	400	80	160
3				demontat			
4	SPAU-2	1978	2005	Grundfos S1-134-H3	90	24	14
5				CM 150/125/400	200	50	55
6	SPAU-3	1989	2005	CM 125/80/315	80	32	22
7				CM 125/80/315	80	32	22
8	SPAU-4	2007			8	14	2,6
9					8	14	2,6

SPAU-2 și SPAU-3 au un grad de uzură avansat. În special sunt uzate elementele metalice (scările, balustradele, grinzile).

Este necesar de evaluat oportunitatea reparațiilor capitale sau construcția unor stații noi în locul celor vechi.

La SPPAU-1 au fost efectuate unele reparații capitale la acoperiș, ferestre și utilaj. Totuși, această stație necesită reparații curente.

Toate SPAU funcționează în regim automat. Totuși la SPPAU-1, SPAU-2 și SPAU-3 există personal de serviciu. Practic toate aparatele de măsură și control sunt defectate (auditul energetic din 2019).

SPAU-2

SPAU-2 se află în intravilanul or. Edineț pe str. Independenței, 2a, cu coordonatele 48°10'52"N 27°17'20"E.

Terenul pe care este amplasată stația de pompare este delimitat și înregistrat cu numărul cadastral 41012010265. Suprafața terenului este de 0,00630 ha.

În conformitate cu prevederile normative²⁹, zona de protecție sanitară pentru SPAU de așa capacitate se stabilește de 15 m.

Teritoriul stației de pompare nu este îngrădit. Clădirea SPAU-2 nu este înregistrată.

Starea tehnică a clădirii SPAU-2 este nesatisfăcătoare. Sunt necesare reparații capitale, sau construcția unei noi stații de pompare.

În stație sunt două agregate de pompare. Starea tehnică a acestora este satisfăcătoare.

Figura 139: Teritoriul SPAU-2

SPAU-3

SPAU-3 se află în intravilanul or. Edineț pe str. Zorilor, 12. cu coordonatele 48°10'29"N27°16'20"E. Terenul pe care este amplasată stația de pompare este delimitat și înregistrat cu numărul cadastral 41012040029. Suprafața terenului este de 0,068 ha.

În conformitate cu prevederile normative³⁰, zona de protecție sanitară pentru SPAU de așa capacitate se stabilește de 15 m.

²⁹ În conformitate cu Tabelul #9.1 din NCM G.03.01-2012 „Stații de capacitate mică de epurare a apelor uzate comunale”.

³⁰ În conformitate cu Tabelul #9.1 din NCM G.03.01-2012 „Stații de capacitate mică de epurare a apelor uzate comunale”.

Figura 140: Teritoriul SPAU-3

Teritoriul stației de pompare este îngrădit. Clădirea SPAU-3 este înregistrată cu numărul cadastral 41012040029.01.

Modul de folosință a clădirii este menționat – garaj. Rezervorul de acumulare a apelor uzate este subteran și este separat de clădirea SPAU-3.

Starea tehnică a clădirii SPAU-3 este nesatisfăcătoare.

Sunt necesare reparații capitale, sau construcția unei noi stații de pompare. În stație sunt două agregate de pompare.

Motorul electric al unui agregat de pompare este păstrat la suprafață (pentru a evita posibilele inundații a camerei pompelor). Starea tehnică a acestora este satisfăcătoare.

SPAU-4

SPAU-4 se află în intravilanul or. Edineț, cu coordonatele $48^{\circ}10'27''N 27^{\circ}19'13''E$. Terenul pe care este amplasată stația de pompare este delimitat și înregistrat cu numărul cadastral 41012260093. Suprafața terenului este de 0,4 ha.

Tipul de proprietate este menționat – privat. Teritoriul îngrădit pentru SPAU-4 este mai mic ca parcela de teren înregistrată.

În conformitate cu prevederile normative³¹, zona de protecție sanitară pentru SPAU de așa capacitate se stabilește de 15 m și nu depășește teritoriul îngrădit al SPAU-4.

Figura 141: Teritoriul SPAU-4

SPAU-4 este o construcție subterană, ce prevede un rezervor cu două pompe submersibile instalate. Aceasta a fost construită în 2007. Starea tehnică a acestuia este satisfăcătoare.

Stația principală de pompare a apelor uzate or. Edineț (SPPAU-1)

SPPAU-1 se află în intravilanul or. Edineț pe str. Ilie Repin, 5. cu coordonatele 48°09'38"N 27°18'37"E.

Terenul pe care este amplasată stația de pompare este delimitat și înregistrat cu numărul cadastral 41012230196. Suprafața terenului este de 0.1103 ha.

În conformitate cu prevederile normative³², zona de protecție sanitară pentru SPAU de așa capacitate se stabilește de 20 m.

Teritoriul stației de pompare este îngrădit. Clădirea SPPAU-1 nu este înregistrată. Starea tehnică a clădirii SPPAU-1 este satisfăcătoare, dar necesită reparație capitală. În stație sunt trei fundații pentru agregate de pompare.

Un agregat de pompare este funcțional. Motorul electric al unui agregat de pompare este demontat pentru reparație capitală (urmează a fi montat curând). Starea tehnică a acestor agregate de pompare este satisfăcătoare.

³¹ În conformitate cu Tabelul #9.1 din NCM G.03.01-2012 „Stații de capacitate mică de epurare a apelor uzate comunale”.

³² În conformitate cu Tabelul #9.1 din NCM G.03.01-2012 „Stații de capacitate mică de epurare a apelor uzate comunale”.

Figura 142: Teritoriul SPPAU-1

La SPPAU-1 sunt colectate toate apele uzate din or. Edineț. Prin intermediul acestei stații de pompare apele uzate din or. Edineț sunt pompate la Stația de epurare.

3.10.4.3 Stații de epurare a apelor uzate

Stația de epurare a apelor uzate (SEAU) comună pentru or. Edineț și or. Cupcini a fost construită în 1973. Capacitatea de proiect a fost de 5 300 m³/zi. În prezent la SEAU sunt tratate în mediu 975 m³/zi (356 mii m³ în 2020). Se estimează că or. Edineț a deversat 184,5 mii m³, iar or. Cupcini 171,5 mii m³ ape uzate în anul 2020.

SEAU se află în extravilanul or. Cupcini, cu coordonatele 48°08'34"N 27°20'43"E. Terenul pe care este amplasată stația de pompare este delimitat și înregistrat cu numărul cadastral 41021030213. Suprafața terenului este de 8,85940 ha.

Astăzi capacitatea SEAU este mult mai mică de 5 000 m³/zi.

Conform Studiului de fezabilitate pentru proiectul „Optimizarea cheltuielilor de întreținere a sistemului de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Edineț și orașul Cupcini”, 2015, GIZ, pentru perspectiva anului 2045 se propune construcția unei stații noi de epurare a apelor uzate cu capacitate de 32 000 L.E. Aceasta presupune o capacitate sub 5000 m³/zi, ce se încadrează în categoria stațiilor mici de epurare.

În conformitate cu normele în vigoare³³, zona de protecție sanitară pentru capacitatea actuală și de perspectivă a SEAU este de 200 m.

³³ În conformitate cu Tabelul #9.1 din NCM G.03.01-2012 „Stații de capacitate mică de epurare a apelor uzate comunale”.

Figura 143: Teritoriul SEAU

Pe teritoriul SEAU sunt înregistrate 10 construcții cu numere cadastrale: 41021030213.01; 41021030213.02; 41021030213.07; 41021030213.07; 41021030213.08; 41021030213.09; 41021030213.10; 41021030213.11; 41021030213.12; 41021030213.13; 41021030213.14.

Epurarea apelor uzate include treapta mecanică, treapta biologică și treapta terțiară. Pe parcursul anilor au avut loc mai multe modificări în instalațiile SEAU și în procesele tehnologice. Ultima re tehnologizare a avut loc în anul 2005.

La moment schema tehnologică de epurare a apelor uzate include următoarele instalații:

- ☑ Disipator de energie;
- ☑ Grătare (1 mecanic + 1 manual)
- ☑ Deznisipatoare (1 funcțional)
- ☑ Decantoare primare (1 în lucru + 1 în rezervă + 1 defect)
- ☑ Filtre biologice (1 unitate);
- ☑ Decantoare secundare (1 funcțional + 1 în rezervă + 1 defect)
- ☑ Stație de pompare a nămolurilor
- ☑ Platforme de nămol (suprafața 1.8 ha);
- ☑ Iazuri biologice (două (2) unități);
- ☑ Clădirea laboratorului, garaj, clădirea administrativă (majoritatea clădirilor auxiliare sunt avariate).

Cu toate că au fost înlocuite unele echipamente tehnologice, la general SEAU este în stare precară.

Aceasta se datorează uzurii avansate a elementelor metalice și din beton armat.

Din cauza uzurii avansate SEAU nu face față cerințelor normative pentru calitatea apelor deversate în r. Ciuhur.

Reabilitarea SEAU nu mai este oportună. Este necesară construcția unei noi SEAU.

3.10.5 Aria de acoperire cu servicii de apă și canalizare

3.10.5.1 Acoperirea cu servicii în or. Edineț

Sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare ale or. Edineț este comun cu cel al or. Cupcini.

De aceea, din punct de vedere a acoperirii cu servicii va fi analizat atât separat pentru or. Edineț, cât și pentru or. Cupcini.

Gradul de acoperire cu servicii pentru fiecare localitate este prezentat în tabelul de mai jos.

Tabelul 67: Aria de acoperire cu servicii centralizate de alimentare cu apă și de canalizare or. Edineț (august 2021)

#	Localitatea	Consumatori	Numărul de gospodării	Număr de gospodării conectate		Rata de conectare la rețea, %	
				Apă potabilă	Apă uzată	Apă potabilă	Apă uzată
1.	or. Edineț	Case particulare	2 755	2 713	337	98	12
2.		Apartamente (107 blocuri)	2 365	2 321	2 336	98	99
	TOTAL fond locativ or. Edineț		5 120	5 034	2 673	98	52
3.	or. Edineț	Agenți economici	236	221	174	94	74
4.		Instituții bugetare	24	22	20	92	83
5.	or. Cupcini	Case particulare	938	927	104	99	11
6.		Apartamente (51 blocuri)	1 356	1 330	1 319	98	97
	TOTAL fond locativ Cupcini		2 294	2 246	1 434	98	63
7.	or. Cupcini	Agenți economici	39	38	35	97	90
8.		Instituții bugetare	7	6	7	86	100
	Total fondul locativ Edineț și Cupcini		7 414	7 280	4 107	98	55

Acoperirea cu servicii publice de alimentare cu apă în or. Edineț este destul de mare – 98%. Acoperirea cu servicii centralizate de canalizare este de 52%, ceea ce se datorează în mare parte blocurilor locative conectate la canalizare. În același timp, gradul de conectare a caselor individuale este foarte mic – 12%. Aceasta se datorează nivelului slab de dezvoltare a rețelelor de canalizare în or. Edineț.

3.10.5.2 Acoperirea cu servicii în localitatea Alexăndreni

În localitatea Alexăndreni, parte componentă a mun. Edineț, sunt 470 de gospodării. Dintre acestea doar 260 gospodării (55%) sunt conectate la sistemul centralizat de alimentare cu apă. 230 gospodării sunt consumatori activi de servicii de alimentare cu apă.

Doar 10% din consumatori au instalate contoare de apă.

În mare parte, evidența consumului de apă nu se efectuează. Plata pentru serviciile prestate se face în dependență de numărul de oameni în fiecare gospodărie și taxă fixă pentru o persoană de 20 MDL. Respectiv, încasările pentru serviciile prestate, acoperă în mare parte cheltuielile curente pentru energia electrică și o salarizare minimă pentru personal. Suplimentar la consumatorii casnici la sistemul centralizat de alimentare cu apă este bransată o grădiniță și 3 agenți economici din domeniul comerțului.

În localitate lipsește sistemul centralizat de canalizare. În localitate există un interes pentru sistemul centralizat de canalizare. Din cauza numărului mic de potențiali consumatori de servicii de canalizare, sistemul centralizat de canalizare se poate organiza numai în comun cu or. Edineț. Aceasta ar presupune, colectarea și pomparea apelor uzate în sistemul de canalizare din or. Edineț.

Pentru a stabili oportunitatea investițiilor în domeniu, ar fi oportun organizarea unui sondaj, pentru a determina numărul de potențiali consumatori și disponibilitatea populației de a plăti aceste servicii.

Tabelul 68: Aria de acoperire cu servicii centralizate de alimentare cu apă și de canalizare mun. Edineț (august 2021)

#	Localitatea	Consumatori	Numărul de gospodării	Număr de gospodării conectate		Rata de conectare la rețea %	
				Apă potabilă	Apă uzată	Apă potabilă	Apă uzată
1.	or. Edineț	Case particulare	2 755	2 713	337	98	12
2.		Apartamente (107 blocuri)	2 365	2 321	2 336	98	99
	TOTAL fond locativ or. Edineț		5 120	5 034	2 673	98	52
3.	or. Edineț	Agenți economici	236	221	174	94	74
4.		Instituții bugetare	24	22	20	92	83
5.	Alexăndreni	Case particulare	470	260	0	55	0
6.		Agenți economici	3	3	0	100	0
7.		Instituții bugetare	1	1	0	100	0
8.	Gordineștii Noi	Case particulare	100	0	0	0	0
	Total fondul locativ municipiul Edineț		5 690	5 294	2 673	93	47

3.10.6Eficiența operațională

3.10.6.1Operatorul municipal Î.M. "Apă-Canal" Edineț

Forma organizatoric-juridică a operatorului din mun. Edineț este de "Întreprindere Municipală", fiind fondată de Consiliul local al mun. Edineț. În principiu forma organizatoric-juridică corespunde legislației în vigoare.

Totuși, legislația națională recomandă autorităților APL, să examineze oportunitatea reorganizării întreprinderilor municipale în alte forme juridice de organizare prevăzute de legislație, asigurând eficientizarea administrării proprietății transmise acestora în gestiune.

În scopul facilitării procesului de regionalizare în regiune, APL ar trebui să revadă forma organizatorico-juridică a operatorului municipal. În Republica Moldova cea mai răspândită și recomandată formă juridică pentru operatorii regionali este "Societatea pe Acțiuni". În cadrul proiectului MLPS au fost elaborate toate documentele necesare pentru reorganizarea operatorului de apă în societate pe acțiuni.

Î.M. "Apă-Canal" Edineț din 29.04.2016 dispune de licență de activitate #000603 în conformitate cu prevederile Legii #303 din 13.12.2013, valabilă până în 29.04.2041. Aceasta demonstrează că această companie dispune de minimul necesar de personal calificat și dotări tehnice.

Î.M. "Apă-Canal" Edineț pe lângă prestarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare mai prestează servicii de transportare a apelor uzate din fose septice.

Î.M. "Apă-Canal" Edineț dispune de un minim de echipamente, tehnică și utilaje necesare pentru a presta servicii de AAC. Totuși cea mai mare parte din echipamente au o uzură foarte înaltă, de aceea, pentru o perspectivă scurtă operatorul are nevoie de o reînnoire considerabilă a mașinilor, tehnicii și echipamentelor. În special operatorul are nevoie de buldo-excavator, autovidanșor, mașină pentru spălarea hidraulică a rețelelor de canalizare, mașină pentru intervenție la rețele și deplasarea personalului.

La finele anului 2020 operatorul avea 113 angajați. Numărul conectărilor de apă deservite de operator este de 7720 . Numărul conectărilor de la canalizare este de 4345. Respectiv numărul de angajați pentru 1000 conectări este de 9,3 p/1000c. Acest indice este comparabil cu cel al operatorilor din Republica Moldova, dar departe de media pentru țările europene de 5 p/1000c. Acesta se datorează și nivelului slab de automatizare a proceselor tehnologice și în primul rând uzurii înalte a infrastructurii de alimentare cu apă și de canalizare.

În sistemul de aprovizionare cu apă (comun pentru Edineț și Cupcini) energia electrică se consumă pentru captarea apei din lacul de acumulare Racovăț, stația de tratare a apei și stațiile de pompare, ce livrează apa în rețeaua de transport și distribuție a apei.

Consumul specific de energie electrică în sistemul de aprovizionare cu apă este prezentat în tabelul de mai jos.

Tabelul 69: Consumul specific de energie electrică – apeduct (Edineț și Cupcini)

#	Indicatori	2017	2018	2019	2020
1.	Energia electrică, mii kWh/an	1 893,0	2 008,8	1 935,0	1 766,5
2.	Volumul apei captate, mii m ³	1 178,3	1 364,8	1 342,2	1 274,5
3.	Consumul specific, kWh/m ³	1,61	1,47	1,44	1,39

Consumul specific de energie electrică mare se datorează:

- ✓ Distanțelor mari dintre captarea apei și consumatorii finali din Edineț și Cupcini;
- ✓ Diferenței de cote mari dintre stația de captare (84 m) și SP-05 (250 m);
- ✓ Randamentul redus al SP-01 și SP-04 depistat în cadrul auditului energetic.

Totuși, datorită eforturilor depuse de către operator, se atestă o reducere a consumului specific de energie electrică în sistemul de alimentare cu apă.

În sistemul de canalizare (Edineț și Cupcini) energia electrică se consumă pentru pomparea apelor uzate și epurarea apelor uzate. Consumul specific de energie electrică în sistemul de canalizare este prezentat în Tabelul 6-2.

Tabelul 70: Consumul specific de energie electrică – canalizare (Edineț și Cupcini)

#	Indicatori	2017	2018	2019	2020
1.	Energia electrică, mii kWh/an	350,3	423,2	392,0	403,1
2.	Volumul apei uzate, mii m ³	301,9	359,6	338,8	356,0
3.	Consumul specific, kWh/m ³	1,16	1,18	1,16	1,13

Consumul specific de energie electrică este relativ stabil și se datorează faptului că în ultimii ani nu au fost efectuate lucrări esențiale la sistemul de analizare.

3.10.6.2 Calitatea apei livrate de Stația de Tratare a Apei (STA)

Din cauza că starea tehnică a STA este foarte precară, **calitatea apei livrate în sistemul public de alimentare cu apă depinde în mare măsură de calitatea apei brute din lacul de acumulare Racovăț**. Calitatea apei din lac variază pe parcursul anului, funcție de anotimp.

Cele mai complicate perioade din punct de vedere a calității apei la sursă sunt perioada de primăvară, caracterizată cu turbidități ridicate și perioada caldă a anului (iulie – septembrie), când sunt cazuri de dezvoltare intensă a algelor.

Î.M. "Apă-Canal" Edineț nu dispune de laboratoare pentru controlul calității apei captate, tratate și distribuite în rețea. Calitatea apei este examinată lunar de către Agenția de Sănătate Publică în bază de contract cu Î.M. "Apă-Canal" Edineț.

Pe lângă sursa de apă și stațiile de pompare se examinează și calitatea apei în 10 puncte de control pe rețea (or. Edineț și or. Cupcini). Deseori, în procesul de examinare a probelor de apă de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică nu se examinează toți parametrii în conformitate cu legislația în

vigoare³⁴. Se examinează preponderent un număr limitat de parametri, care confirmă că apa nu a fost contaminată în procesul de captare, transportare și distribuție consumatorilor.

Din cauza stării tehnice precare a STA și a rețelelor de apă, frecvent calitatea apei din rețea nu corespunde actelor normative în vigoare, atât la parametri chimici, cât și la cei microbiologici. Unele rezultate de investigații de laborator (15.08.2021) au evidențiat depășiri la parametrii de calitate apei:

- ✓ Culoare 46 – 212 grade, conform normativelor³⁵ - acceptabilă consumatorilor și fără vreo modificare anormală;
- ✓ Turbiditate 3,5 – 7,4 UNT, conform normativelor³⁶ - ≤ 5 UNT, iar pentru apa rezultată din tratarea unei surse de suprafață nu se va depăși 1,0 UNT în apă la ieșirea din stațiile de tratare;
- ✓ Clor rezidual 0,04 mg/l, conform normativelor³⁷ - 0,5 mg/l. În cazul utilizării apelor de suprafață tratate, în scopul prevenirii riscurilor pentru sănătate, se stabilește o concentrație minimă de clor rezidual liber la robinetul consumatorului de 0,1–0,2 mg/l;
- ✓ Parametrii microbiologici (Escherichia coli - E. coli) variază de la 2 la 6 în 100 ml de apă, conform normativelor³⁸ - prezența E.coli în apa potabilă nu se admite.

Problema calității apei potabile din sistemul public de alimentare cu apă este una din cele mai principale probleme cu care se confruntă locuitorii mun. Edineț.

În scopul soluționării acestei probleme a fost elaborată documentația de proiect pentru o nouă stație de tratare a apei, ce se planifică a fi construită pe teritoriul SP-04.

3.10.6.3 Calitatea apei uzate deversate de la Stația de Epurare a Apelor Uzate (SEAU)

SEAU ce preia apele uzate de la or. Edineț este comună și pentru or. Cupcini. Uzura înaltă a acestei STAU nu permite asigurarea unei epurări corespunzătoare a apelor uzate în conformitate cu normativele în vigoare³⁹.

Datorită capacității mari a SEAU și volumului mic de ape uzate real deversate și tratate, calitatea apei este relativ corespunzătoare normativelor. Aceasta se datorează și prezenței iazurilor biologice, ce asigură o epurare a apelor uzate în condiții naturale.

Î.M. "Apă-Canal" Edineț nu dispune de laborator pentru controlul calității apei uzate recepționate la SEAU și a apei uzate epurate deversate. În acest scop, operatorul a încheiat contract cu Agenția de Mediu Nord, care periodic efectuează investigații de laborator a calității apei uzate.

³⁴ În conformitate cu Legea nr. 182 din 19.12.2019 privind calitatea apei potabile.

³⁵ Tabelul nr. 3 din Anexa din Legea nr. 182 din 19.12.2019 privind calitatea apei potabile.

³⁶ Tabelul nr. 3 din Anexa din Legea nr. 182 din 19.12.2019 privind calitatea apei potabile.

³⁷ Tabelul nr. 3 din Anexa din Legea nr. 182 din 19.12.2019 privind calitatea apei potabile.

³⁸ Tabelul nr. 1 din Anexa din Legea nr. 182 din 19.12.2019 privind calitatea apei potabile.

³⁹ În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale (Anexa nr. 2).

Conform rezultatelor de laborator pentru anul 2020 au fost evidențiate unele depășiri pentru valorile medii anuale față de parametri normativi⁴⁰:

- ✓ CBO5 35,7 mg/l, conform normativelor - CMA 25 mg/l;
- ✓ Materii în suspensie 50,4 mg/l, conform normativelor – CMA 35 mg/l;
- ✓ Azot amoniacal (NH₄⁺) 6,47 mg/l, conform normativelor - CMA 2 mg/l

Apele uzate epurate se deversează în r. Ciuhur. Odată cu dezvoltarea rețelelor de canalizare din or. Edineț (și or. Cupcini) trebuie de luat în calcul construcția unei noi stații de epurare a apelor uzate.

3.10.6.4 Contorizarea

În conformitate cu prevederile legale⁴¹, operatorul are atribuția de măsurare a volumelor de apă produsă, distribuită și facturată, cu contoare de apă introduse pe piață și/sau date în folosință, precum și aflate în exploatare conform cerințelor prevăzute de Legea metrologiei.

Cu părere de rău, din cauza uzurii avansate, debitmetrele de apă de la captarea, tratarea și majoritatea stațiile de pompare a apei nu sunt funcționale. Doar debitmetrele ultrasonice de la SP-04 în direcția Edineț și la SP-05 sunt funcționali, dar și acestea nu au fost verificate nici o dată din momentul instalării.

Evidența volumelor de apă captate, transportate și distribuite se estimează prin metode indirecte (în conformitate cu consumul de energie electrică și caracteristica pompelor). Se duce evidența și volumele înregistrat de debitmetrul funcțional de la SP-04. În aceste condiții evidența volumelor captate, tratate și distribuite se face cu o eroare destul de mare.

Evidența apei comercializate se face în conformitate cu indicii contoarelor de apă instalate la consumatori.

Agenții economici și instituțiile bugetare sunt practic 100% contorizate. Nivelul de contorizare a consumatorilor casnici din or. Edineț este de 99%. Contorizarea în masă a avut loc în perioada 2008 – 2009, de aceea majoritatea contoarelor instalate urmează a fi înlocuite în timp scurt.

Din cauză că cheltuielile atribuite exploatării contoarelor de apă nu sunt incluse în tarif, operatorul nu exploatează contoarele de apă de la consumatorii casnici în conformitate cu prevederile legale⁴². Verificarea metrologică și înlocuirea contoarelor de apă este în responsabilitatea consumatorilor casnici.

Din numărul total de contoare aflate la evidența operatorului (or. Edineț) – 5890 contoare, 585 contoare (10%) corespund cerințelor SM EN ISO 4064-5: 2015. Celelalte contoare sunt de tip mai vechi.

⁴⁰ Conform Anexei nr. 2 din Hotărârii Guvernului nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale

⁴¹ Conform art. 14, lit. g) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

⁴² Conform art. 26, alin. (4) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

Utilizarea contoarelor de tip vechi cu termen de verificare metrologic expirat, contribuie la creșterea pierderilor comerciale.

3.10.7 Prognoza cererii de apă

Prognoza cererii de apă are la bază prognozele demografice ale populației pentru perioada de referință (2021 - 2040). De asemenea, asemenea s-a ținut cont de rata actuală de conectare la sistemul public de alimentare cu apă:

- ✓ Or. Edineț – 98%,
- ✓ Alexăndreni – 55%,
- ✓ Godineștii Noi – 0%,

cu o perspectivă pentru anul de referință de 100% pentru or. Edineț și 80% pentru localitățile rurale. Ratele de conectare estimează numărul populație ce va beneficia de servicii centralizate de alimentare cu apă în municipiu.

În conformitate cu actele normative în vigoare⁴³, consumul specific mediu al apei pentru un locuitor urban se adoptă de 120 l/om/zi. Pentru localitățile rurale consumul specific mediu al apei se adoptă de 70 l/om/zi⁴⁴. În realitate, în anul 2020 consumul specific mediu în or. Edineț a fost de 44 l/om/zi.

În prognoza cererii de apă se presupune că acesta va crește în perioada de referință până la valori normative. Pentru localitățile rurale de obicei consumul specific mediu de apă real este mai mic. Din lipsa contoarelor de apă în localitatea Alexăndreni, acesta sa adoptat de 20 l/om/zi și se presupune că va crește în perioada de referință până la valori de 70 l/om/zi.

Din bilanțul apei se vede că consumul de apă a instituțiilor bugetare este de doar un procent din tot volumul de apă consumat, iar agenții economici consumă doar 2% din volumul de apă facturat. Nu se cunoaște exact care va fi dezvoltarea de mai departe a acestor grupe de consumatori, dar sa adoptat o creștere a consumului specific mediu de apă pentru instituțiile bugetare de la 2 l/om/zi la 12 l/om/zi și pentru agenții economici de la 2 l/om/zi la 25 l/om/zi în perioada de referință.

Apa neaducătoare de venit (NRW) a înregistrat valori foarte mari în or. Edineț, pentru anul 2020 - 75%. După implementarea proiectului de reabilitare a rețelelor de apă în or. Edineț se așteaptă ca acest indicator să scadă considerabil și să ajungă la valori de 25% la finele perioadei de referință. În localitatea Alexăndreni majoritatea rețelelor sunt noi și volumul apei neaducătoare de venit sa adoptat stabil pe toată perioada de referință (25%).

Ca scenariu de bază sa adoptat rata de conectare actuală la canalizare în or. Edineț de 52%, iar în localitățile rurale din cadrul municipiului de 0%. Începând din anul 2025 se presupune o extindere a rețelelor de canalizare în or. Edineț, conform Programului Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova (HG 916/2020). Începând cu anul 2027 se prognozează construcția sistemului de canalizare în localitatea Alexandreni, iar din 2030 în localitatea Godineștii Noi.

În tabel nu este elucidat volumul apei infiltrate în sistemul de canalizare. Se presupune că acesta este compensat de volumul de apă potabilă consumat, dar care nu ajunge în sistemul de canalizare:

⁴³ Conform СНП 2.04.02-84* Alimentarea cu apă. Rețele și instalații externe.

⁴⁴ Conform Tabelului 2 din CP G.03.08:2020 Instalații și rețele de alimentare cu apă și canalizare Proiectarea și construcția sistemelor exterioare de alimentare cu apă potabilă pentru localități mici, cu un consum sub 200 m3/zi.

- ✓ Înglobat în produsul final al agenților economici;
- ✓ Utilizat pentru irigare.

Tabelul 71: Prognoza cererii de apă și volumul apelor uzate deversate în mun. Edineț

Descrierea	Unitatea de măsură	Localitatea	Anul			
			2025	2030	2035	2040
Populația	loc.	Edineț urban	17 969	17 459	16 771	15 882
	loc.	Alexăndreni	1 218	1 201	1 173	1 140
	loc.	Gordineștii Noi	297	293	287	280
	loc.	Total locuitori	19 484	18 953	18 231	17 302
Rata de conectare la apă	%	Edineț urban	99%	99%	99%	99%
	%	Alexăndreni	60%	80%	80%	80%
	%	Gordineștii Noi	70%	80%	80%	80%
	%	Mediu	96%	97%	97%	97%
Populația asigurată cu apă	loc.	Edineț urban	17 789	17 284	16 603	15 723
	loc.	Alexăndreni	731	961	938	912
	loc.	Gordineștii Noi	208	234	230	224
	loc.	Total cu apă	18 728	18 480	17 771	16 859
Consum specific	l/loc*zi	Casnic, urban	70	100	110	120
	l/loc*zi	Bugetari, urban	10	12	12	12
	l/loc*zi	Comercial, urban	15	25	25	25
	l/loc*zi	Total	95	137	147	157
	%	NRW	45%	28%	25%	25%
	l/loc*zi	NRW	77,7	53,3	49	52,3
	l/loc*zi	Qzi, mediu	172,7	190,3	196	209,3
	l/loc*zi	Casnic, rural	30	60	70	70
	l/loc*zi	Bugetari, rural	8	10	11	12
	l/loc*zi	Comercial, rural	8	17	18	20
	l/loc*zi	Total	46	87	99	102
	%	NRW	25%	25%	25%	25%
	l/loc*zi	NRW	15,3	29	33	34
	l/loc*zi	Qzi, mediu	61,3	116	132	136
Necesarul de apă Qzi, med	m ³ /zi	Edineț urban	3 073	3 289	3 254	3 291
	m ³ /zi	Alexăndreni	45	111	124	124
	m ³ /zi	Gordineștii Noi	13	27	30	30
	m³/zi	Total apă	3 130	3 427	3 408	3 446
Ape uzate deversate						
Rata de conectare canalizare	%	Edineț urban	60%	90%	95%	97%
	%	Alexăndreni	0%	65%	70%	70%
	%	Gordineștii Noi	0%	50%	55%	60%
Volumul apă uzată deversată	m ³ /zi	Edineț urban	1 014	2 131	2 319	2 395
	m ³ /zi	Alexăndreni	-	54	65	65
	m ³ /zi	Gordineștii Noi	-	10	13	14
	m³/zi	Total ape uzate	1 014	2 195	2 397	2 474

3.10.8 Concluzii

Cu toate eforturile depuse de către operatorul serviciului de alimentare cu apă, în sistemul public de alimentare cu apă există un șir de probleme ce necesită soluționare în timp. În cadrul Sondajului opiniei publice a locuitorilor mun. Edineț privind situația curentă și prioritățile de dezvoltare urbană, realizat în octombrie 2021, locuitorii municipiului au caracterizat calitatea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare ca rea – 32,8% și foarte rea – 39,9%. Problemele și disfuncționalitățile sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare pot fi capitalizate în 7 probleme majore:

- ✓ Calitatea apei potabile cu abateri de la actele normative în vigoare;
- ✓ Volum foarte mare a apei neaducătoare de venit (75%);
- ✓ Dezvoltarea insuficientă a sistemului centralizat de canalizare. Lipsa sistemului de canalizare în localitățile rurale;
- ✓ Calitatea apei uzate deversate în emisar nu corespunde actelor normative în vigoare;
- ✓ Dezvoltarea insuficientă a sistemului centralizat de alimentare cu apă în localitățile rurale;
- ✓ Gestionarea activelor necesită o atenție mai mare;
- ✓ Eficiența prestării serviciilor poate fi îmbunătățită.

Tabelul 72: Generalizatorul disfuncționalităților în domeniul apă-canalizare

#	Descrierea disfuncționalităților	Localizarea
Calitatea apei potabile cu abateri de la actele normative în vigoare		
1.	Uzura foarte avansată a Stației de tratare a apei ce nu poate asigura un proces tehnologic adecvat pentru potabilizarea apei. Calitatea apei potabile foarte des nu corespunde normativelor în vigoare. În special sunt depășiri la parametri chimici (culoare, turbiditate, clor rezidual) și parametri microbiologici (prezența E.coli)	Stația de tratare a apei
2.	Uzura înaltă a rețelelor de transport și distribuție a apei, avarieri frecvente nu facilitează asigurarea livrării apei în condiții sigure.	Rețele de transport și distribuție a apei
3.	Trecerea la sursa de apă din lacul Racovăț a fost o necesitate stringentă de moment din cauza degradării stației de captare din râul Prut. Lipsesc studii ce ar determina sursa optimă de alimentare cu apă pentru mun. Edineț (și or. Cupcini).	Sursa de apă
Volum foarte mare a apei neaducătoare de venit (75% or. Edineț)		
4.	Uzura foarte mare a rețelelor de transport și distribuție a apei, ce contribuie la pierderi mari de apă.	Rețele de transport și distribuție a apei
5.	Uzura avansată a instalațiilor de tratare a apei ce generează pierderi de apă.	STA
6.	La majoritatea stațiilor de pompare debitmetrele sunt defectate. Doar la SP-04 și SP-05 sunt debitmetre funcționale, dar și acelea nu au fost verificate metrologic nici o dată de când au fost instalate. Evidența apei captate și distribuite se estimează prin metode indirecte (în baza consumului de energie electrice), ceea ce presupune o eroare foarte mare.	Stațiile de pompare
7.	Cu toate că nivelul de contorizare este de circa 99%. Doar circa 10 % din contoare corespund SM EN ISO 4064-5: 2015.	Evidența consumului de apă
8.	Operatorul nu exploatează contoarele de apă la consumatorii casnici (aceste costuri nu sunt prevăzute în tarif). Verificarea metrologică a contoarelor trebuie controlată mai riguros.	
9.	În sistemul de alimentare cu apă din Alexăndreni nu este organizată evidența volumelor de apă captate și comercializate (lipsesc contoarele de apă).	Alexăndreni

#	Descrierea disfuncționalităților	Localizarea
	Dezvoltarea insuficientă a sistemului centralizat de canalizare.	
10.	Acoperirea redusă cu servicii de canalizare este de doar 52% din cauza dezvoltării reduse a rețelelor de canalizare în cartierele cu case particulare. Nivelul de conectare a gospodăriilor casnice din casele particulare este de doar 12%	Acoperirea cu servicii de canalizare
11.	Lipsa sistemului de canalizare în localitățile rurale	
	Calitatea apei uzate deversate în emisar nu corespunde actelor normative în vigoare	
12.	Calitatea apelor uzate deversate nu întrunește întru totul cerințele normative (CBO5, materii în suspensie și azot amoniacal) pentru apele uzate deversate în emisare. Cauza principală este uzura foarte avansată a SEAU	SEAU
13.	Nu se efectuează controlul calității apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare de la agenții economici.	Sistemul de canalizare
	Dezvoltarea insuficientă a sistemelor centralizate de alimentare cu apă în localitățile rurale	
14.	Acoperirea cu servicii centralizate de alimentare cu apă din Alexandreni este de circa 55%	Alexandreni
15.	Lipsește sistem centralizat de alimentare cu apă	Gordineștii Noi
	Gestionarea activelor necesită o atenție mai mare	
16.	Din cauză că SP-01 a fost construită în scopuri de irigare, aceasta nu poate asigura gradul de siguranță pentru categoria II a localităților din punct de vedere a alimentării cu apă. Au fost înregistrate cazuri când stația de captare a fost inundată.	Stația de captare a apei din lacul Racovăț
17.	Clădirea stației de captare este supradimensionată (SP-01).	
18.	Uzura avansată a clădirii stației de pompare (SP-01).	
19.	Perimetrul I a zonei de protecție sanitară de control sever nu este îngrădită.	
20.	Agregatul de pompare ABS VM-208/4A va trebui înlocuit în termen mediu, deoarece are un termen de exploatare deja de 17 ani.	
21.	Auditul energetic petrecut în anul 2019 a depistat un randament scăzut al SP-01.	
22.	Nu există aparate de măsură și control cât la intrare în pompă, cât și la ieșire.	
23.	Uzura avansată a conductei din azbociment și oțel datorită perioadei de exploatare de circa 40 ani, contribui la pierderi mari.	Conducta apei brute
24.	Uzură avansată la toată STA și supradimensionarea acesteia necesită construcția unei stații complet noi (există proiect de execuție).	Stația de tratare a apei
25.	Pierderi mari de apă.	
26.	Transformatorul de forță TM3-1000 este supradimensionat.	SP-02
27.	Agregatele de pompare sunt a limita perioadei de exploatare	
28.	Agregatele de pompare sunt a limita perioadei de exploatare	SP-02A
29.	Debitmetru deteriorat	
30.	Parte electrică și de automatizare necesită reabilitări	SP-03
31.	Panoul de comandă a pompelor nu este funcțional	
32.	Transformatorul de forță TMΦ-400 este supradimensionat	SP-04
33.	Teritoriul SP-03, inclusiv rezervoarele de apă sunt acoperite cu vegetație deasă. Aceasta îngreunează accesul la instalații, iar rădăcinile copacilor pot deteriora elementele constructive ale rezervoarelor subterane.	
34.	În zona periculoasă a stației de clorinare (150 m) se află o clădire.	SP-05
35.	Consumul specific de energie electrică la stație este înalt, deoarece pompa Д320-70 este foarte uzată și nu este dotată cu convertizor de frecvență.	
36.	Nu se respectă zonele de protecție sanitară a rezervoarelor de apă.	

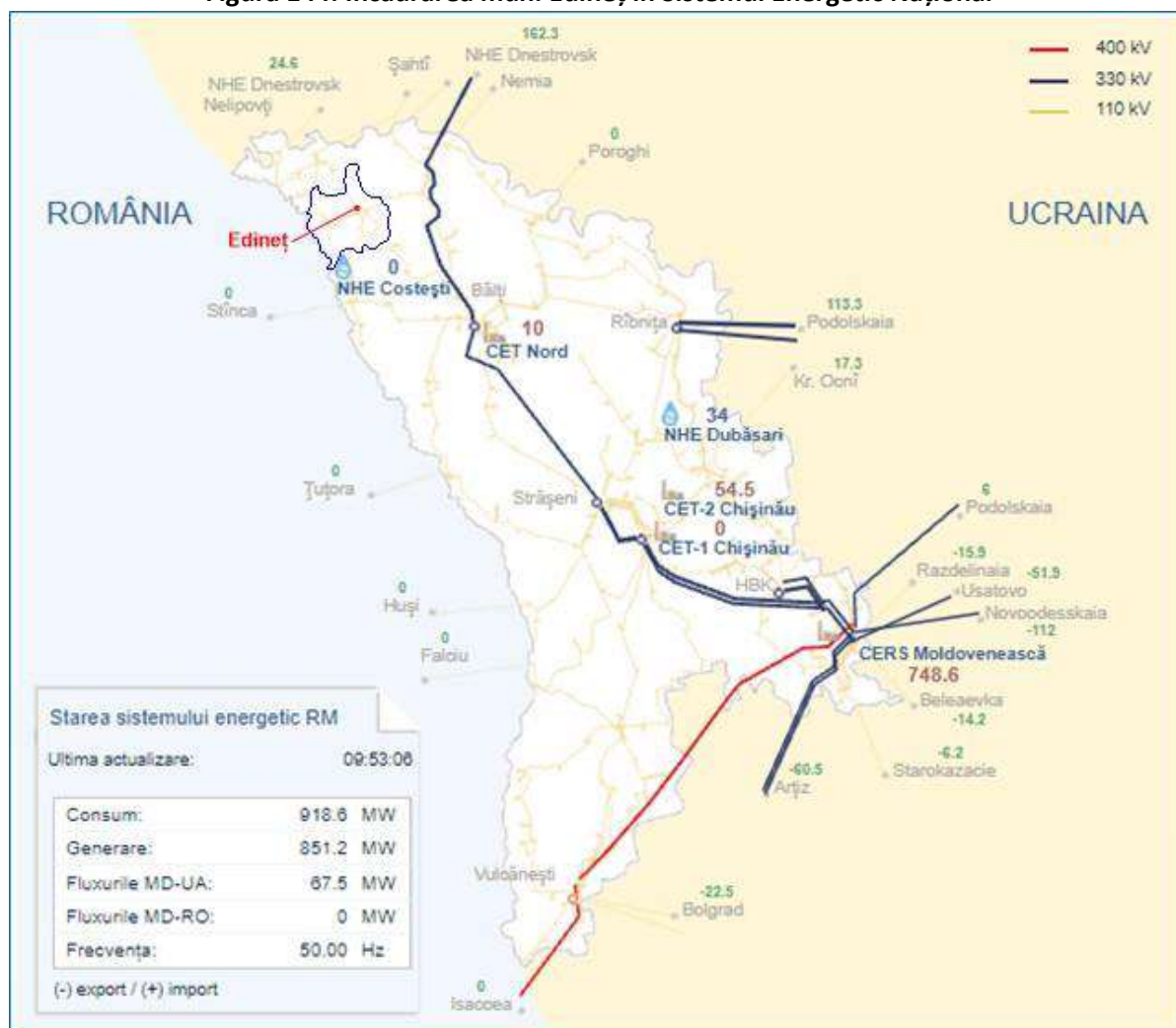
#	Descrierea disfuncționalităților	Localizarea
37.	Implementarea proiectului va necesita lucrări suplimentare de excludere a STA existente din sistemul centralizat de apă.	STA nou proiectată
38.	Proiectul STA nou proiectată nu corespunde cu PAT raionul Edineț (2013)	
39.	Termen depășit de exploatare (peste 35 ani). Uzură avansată. Pierderi de apă. Cheltuieli pentru remedierea avariilor.	Conducta de transport a apei tratate SP-02 – or. Edineț
40.	În zona de protecție sanitară a conductei de transport a apei tratate se execută lucrări agricole cu plantații anuale și multianuale ce îngreunează efectuarea lucrărilor de întreținere și de reparații.	
41.	Rețelele confecționate din oțel, azbociment și fontă cenușie au un termen de exploatare avansat, sunt uzate și necesită a fi înlocuite.	Rețele de distribuție a apei din or. Edineț
42.	Este necesară o reinventariere a rețelilor de apă pentru că lungimea acestora oficial raportate de operator nu corespunde cu lungimea din GIS nou creat.	
43.	Mai multe terenuri pe care se află instalațiile sistemului de alimentare cu apă și de canalizare nu sunt delimitate și/sau înregistrate (Stația de captare, STA, SP-02A, SP-03, SP-04, SPAU-4)	Terenuri
44.	La unele terenuri necesită să fie restabilită îngrădirea (Stația de captare, STA, SPAU-2, SEAU)	
45.	Multe instalații și construcții ce fac parte din sistemul de alimentare cu apă și de canalizare nu sunt înregistrate cadastral (Stația de captare, STA, SP-02A, SP-03, SP-04, SPAU-2, SPPAU)	Construcții
46.	Sunt necesare reparații capitale sau înlocuirea stațiilor de pompare.	SPAU-2, SPAU-3
47.	Necesitatea reabilitării 0,7 km de rețele de apă.	Alexândreni
48.	Fântâna arteziană din Alexândreni se află în zona de protecție a cimitirului din localitate	Alexândreni
Eficiența prestării serviciilor poate fi îmbunătățită		
48.	Sistemul SCADA lipsește. Nivelul de automatizare este foarte mic. Dirijarea sistemelor de apă și de canalizare se face preponderent manual, respectiv necesarul forței de muncă este excesiv.	Sistemul SCADA
49.	Forma organizatorico-juridică de întreprindere Municipală nu este optimă pentru un operator regional. În acest caz, varianta optimă ar fi Societate pe Acțiuni.	ÎM "Apă-Canal" Edineț
50.	Operatorul nu exploatează contoarele de apă la consumatorii casnici.	
51.	Tehnica și echipamentele operatorului au un grad avansat de uzură, contribuie la costuri mari de întreținere și trebuie înlocuite.	

3.11 INFRASTRUCTURA DE APROVIZIONARE CU GAZE NATURALE, ENERGIE ELECTRICĂ ȘI ENERGIE TERMICĂ

3.11.1 Alimentarea cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică a municipiului Edineț se face din Sistemul Energetic Național (SEN). Sursele de bază de acoperire a consumului de energie electrică sunt cele la nivel de țară (Centrala Termoelectrică Moldovenească din Cuciurgan) și din afară (import din Ucraina).

Figura 144: Încadrarea mun. Edineț în Sistemul Energetic Național

Este necesar de evidențiat că la nivelul raionului Edineț există surse locale de producție de energie electrică ce sunt amplasate atât în mun. Edineț cât și în localitățile rurale proxime.

Tabelul 73: Stații fotovoltaice și eoliene în raionul Edineț

#	Producători energie electrică	Localizare	Tipul instalației	Puterea instalației, kW
1	SRL Importex-Trans	mun. Edineț	Turbină eoliană	2 x 1 650
2	SRL Nordex-Prim	mun. Edineț	Turbină eoliană	1 500
3	SRL Nordex-Prim	s. Chetroșica-Veche	Turbină eoliană	1 600
4	SRL Nordex-Prim	s. Chetroșica-Veche	Turbină eoliană	660
5	SRL ELTEPROD	s. Brătușeni	Turbină eoliană	1 100
6	SRL ELTEPROD	s. Brătușeni	Turbină eoliană	1 300
7	SRL EDTRANS-GRUP	mun. Edineț	Turbină eoliană	2 x 1 500
8	SRL EDTRANS-GRUP	mun. Edineț	Turbină eoliană	2 x 1 500
9	SRL LUX SEVEN	s. Stolniceni	Panouri fotovoltaice	60

3.11.1.1 Stații de transformare

Necesarul de putere a consumatorilor este acoperit de o singură stație de transformare 110/35/10 kV, amplasată la intrare din partea de sud-est a mun. Edineț, fiind alimentată prin liniile de înaltă tensiune LEA 110 kV Bălți - Edineț și Dondușeni – Ungheni. Stația este prevăzută cu 2 grupuri de transformare a câte 16 MVA fiecare. Transformatoarele respective sunt încărcate față de puterea nominală de maxim 55% în perioada toamna-iarnă.

Figura 145: Localizarea stației electrice de transformare din mun. Edineț

3.11.1.2 Linii electrice de transportare

Linii electrice de tensiune înaltă

Stația de transformare ale municipiului este interconectată, pe partea de 110 kV, prin linii electrice aeriene, dublu circuit, având traseele în preponderență prin zone cu circulație redusă.

Linii electrice de tensiune medie

De la stația de transformare pentru alimentarea mun. Edineț pleacă 5 fidere de medie tensiune (10 kV). Lungimea totală a rețelelor de medie tensiune fiind în jur de 75 km.

Linii electrice de tensiune joasă:

Rețeaua de joasă tensiune (380/220 V) este destinată consumatorilor casnici și neindustriali, precum și iluminatului public.

În zona de blocuri de locuințe, pentru rețeaua de joasă tensiune se folosesc cabluri subterane din aluminiu, iar în sectoarele de oraș cu case sunt linii electrice aeriene în cablu din aluminiu.

Rețeaua de iluminatul public se realizează pe piloni din beton și metal majoritatea fiind cu corpuri de iluminat LED. Lungimea străzilor iluminate constituie în prezent cca 57 km. Comanda iluminatului public se face automat prin temporizator electronic.

Posturi de transformare

În municipiul Edineț există în prezent 56 posturi de transformare, toate fiind la tensiunea de 10/0,4 kV, având o putere totală de circa 12 MVA. Factorul de încărcare a transformatoarelor față de puterea instalată a consumatorilor în medie este de 60%, iar factorul de încărcare față de consumul real este de circa 40%. Posturile de transformare majoritatea sunt înglobate în cabine de metal de circa 90% și doar 10% sunt realizate în construcție de zidărie.

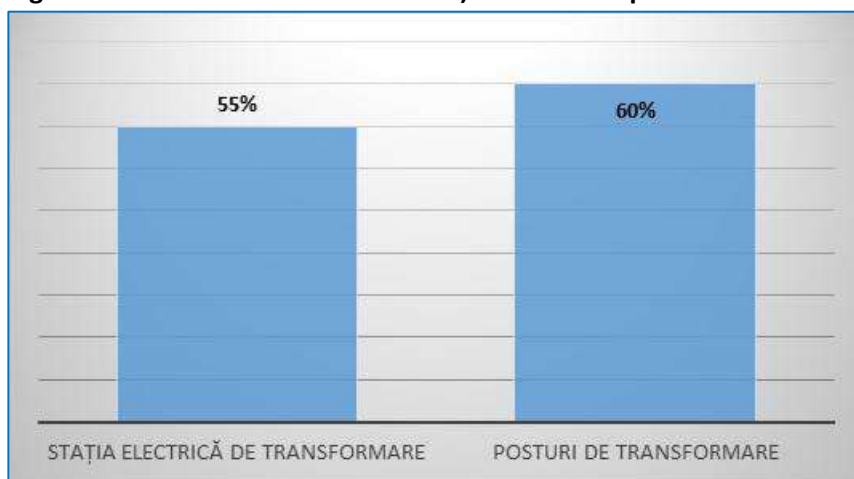
3.11.1.3 Consumul de energie electrică

Conform datelor Î.S. "Moldelectrica" pentru anul 2021, factorul de încărcare a transformatoarelor din stația electrică față de puterea nominală este de maxim 55% în perioada toamna-iarna.

Totodată, conform datelor oferite de către compania de distribuție a energiei electrice SA "RED Nord" factorul de încărcare față de puterea instalată este de 60%, iar față de consumul real este de 40%. Deci după cum observăm există o rezervă semnificativă privind posibilitatea de a conecta noi consumatori.

Tabelul 74: Factorul de încărcare a rețelelor electrice din mun. Edineț

#	Tip instalație	Numărul de transformatoare	Puterea totală a transformatoarelor, kVA	Factorul de încărcare, %
1	Stația electrică de transformare	2	16 000	55%
2	Posturi de transformare	56	12 000	60%

Figura 146: Factorul de încărcare a rețelei electrice pentru mun. Edineț

Consumul de energie electrică pentru perioada anilor 2018-2020 este prezentată în tabelul ce urmează. Conform acestor date observăm că consumul casnic practic este în limitele consumului non-casnic.

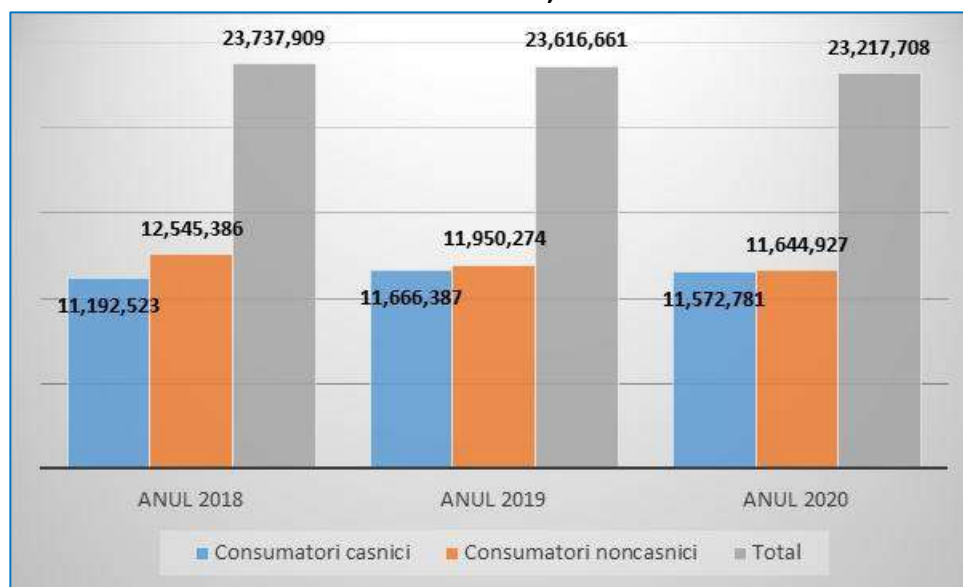
Totodată pentru anul 2019 și 2020 pentru categoria consumatori casnici se observă o creștere a consumului de electricitate cu circa 4%/an față de anul 2018. Iar pentru consumatorii non-casnici se observă o stabilă micșorare a consumului în medie cu 3,5%/an, dat fiind faptul că instituțiile publice precum și agenții economici tind să își reducă cheltuielile cu energia electrică.

Din consumul total de energie electrică pentru raionul Edineț, circa 30% îi aparține consumatorilor ce sunt conectați la stație electrică de transformare din or. Edineț.

Tabelul 75: Consumul de energie electrică pentru diferiți tipuri de consumatori la nivelul r. Edineț

Tip consumatori	Consumul anual de energie electrică, kWh		
	2018	2019	2020
La nivelul raionului Edineț			
Consumatori casnici	33 801 420	34 909 292	35 354 847
Consumatori noncasnici	37 887 065	35 758 765	35 575 255
<i>Total</i>	<i>71 688 485</i>	<i>70 668 057</i>	<i>70 930 102</i>
la nivelul stației electrice din mun. Edineț			
Consumatori casnici	11 192 523	11 666 387	11 572 781
Consumatori noncasnici	12 545 386	11 950 274	11 644 927
<i>Total</i>	<i>23 737 909</i>	<i>23 616 661</i>	<i>23 217 708</i>

Figura 147: Consumul de energie electrică pe tipuri de consumatori la nivelul stației electrice din or. Edineț

3.11.2 Scenarii și prognoze a consumului de energie electrică

În baza analizei evoluției consumului final de energie electrică înregistrat pentru perioada 2010-2019 la nivel de țară au fost proiectate prognozele și scenariile evoluției posibile a consumului în mun. Edineț.

Principalele premise locale luate în calcul sunt următoarele:

- ✓ Numărul de populație prezentă în mun. Edineț pentru ultimii 20 ani va fi relativ stabil de circa 20,000 persoane, cu toate că prognozele demografice (chiar și cele mai optimiste) reflectă o descreștere ușoară.
- ✓ Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 care pune un accent sporit pe eficiența energetică și creșterea ponderii surselor regenerabile de energie.
- ✓ Prevederile programului UE "Convenția primarilor privind Clima și Energie", la care mun. Edineț a aderat în anul 2018 și care prevede abordare integrată pentru atenuarea schimbărilor climatice cu scopul de a reduce emisiile de CO₂ cu 40% până în 2030 și de a spori reziliența la schimbările climatice.
- ✓ Disponibilitatea de a conecta noi consumatori la sistemul actual de distribuție energie electrică.

Factorii descriși mai sus sunt capabili să reducă consumul de energie electrică sau minim de alimenține la nivelul actual.

În cazul în care va fi o creștere a numărului populației pentru mun. Edineț, aceasta va contribui la mărirea consumului de electricitate. Pentru acești factori au fost elaborate trei scenarii de dezvoltare:

Scenariul de reper

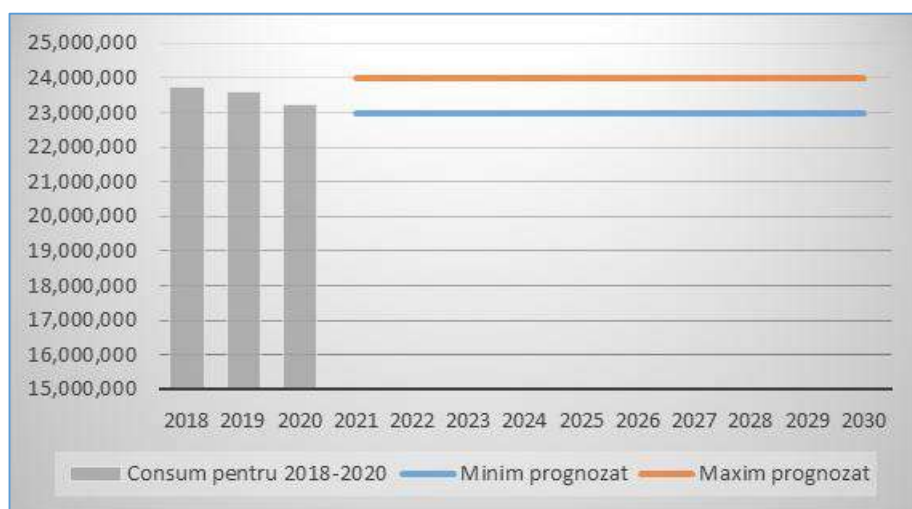
Scenariul de reper se bazează pe următoarele ipoteze:

- ✓ Numărul populației prezente în mun. Edineț va rămâne relativ stabil până în anul 2030
- ✓ Măsurile de eficiență energetică vor înregistra un progres modest.

Acest scenariu presupune că consumul de energie electrică până în anul 2030 se va încadra în parametrii actuali.

În acest context sistemul de distribuție a energiei electrice pentru mun. Edineț nu va suporta modificări majore de reconstrucție, și va rămâne încărcat conform situației existente la circa 60%.

Figura 148: Prognoza consumului de energie electrică a mun. Edineț conform scenariului de reper

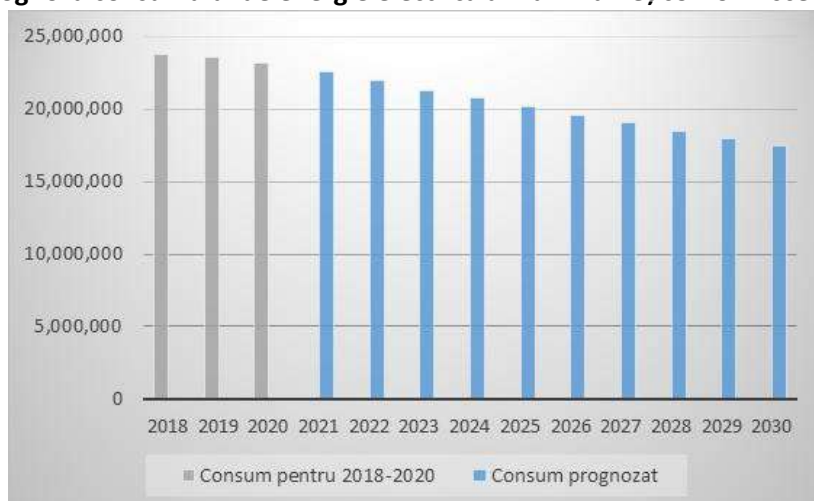
Scenariul negativ

Scenariul pesimist se bazează pe următoarele ipoteze:

- ✓ Numărul populației prezente în mun. Edineț va continua o evoluție negativă până în anul 2030
- ✓ Mun. Edineț va reuși să îndeplinească angajamentele asumate în cadrul Programului UE "Convenția primarilor privind Clima și Energie" în vederea reducerii emisiilor de CO₂ cu minim 30% până în 2030 și de a spori reziliența la schimbările climatice.

În baza acestui scenariu, populația mun. Edineț se va reduce continuu, inițial cu ritmuri mai lente, acestea devenind din ce în ce mai accentuate odată cu apropierea de orizontul previzional. Respectiv micșorarea populației va duce și la micșorarea consumului de electricitate.

Totodată, o dată cu îndeplinirea angajamentelor programului "Convenția primarilor privind Clima și Energie" a cărui obiectiv este de a reduce emisiile de CO₂ cu minim 30% până în 2030 la fel se va reduce consumul de energie electrică dat fiind faptul că se vor implementa măsuri de eficiență energetică privind micșorarea consumului și măsuri privind utilizarea surselor regenerabile de energie.

Figura 149: Prognoza consumului de energie electrică a mun. Edineț conform scenariului negativ

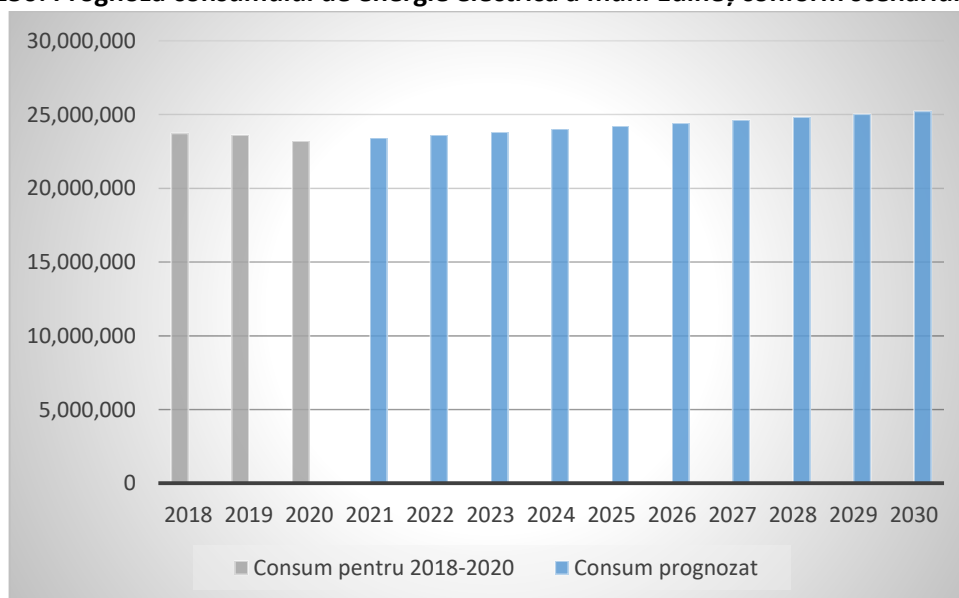
În acest context sistemul de distribuție a energiei electrice nu va suporta modificări tehnice datorită faptului că consumul prognozat se presupune de a fi mai mic decât cel existent. Și ca urmare factorul de încărcare a sistemului energetic pentru or. Edineț va ajunge să fie de 45%, pe când cel actual este de 60%.

Scenariul pozitiv

Scenariul pesimist se bazează pe următoarele ipoteze:

- ✓ Numărul populației prezente mun. Edineț va cunoaște o creștere ușoară și chiar poate să depășească ușor pragul de 20 mii locuitori.
- ✓ Necesitatea de a conecta noi consumatori la rețeaua de distribuție a energiei electrice.

Chiar în condițiile unei creșteri demografice de viitor a mun. Edineț, sistemul nu va necesita transformări majore, deoarece în prezent există încă o rezervă de cel puțin 30% de capacitate.

Figura 150: Prognoza consumului de energie electrică a mun. Edineț conform scenariului pozitiv

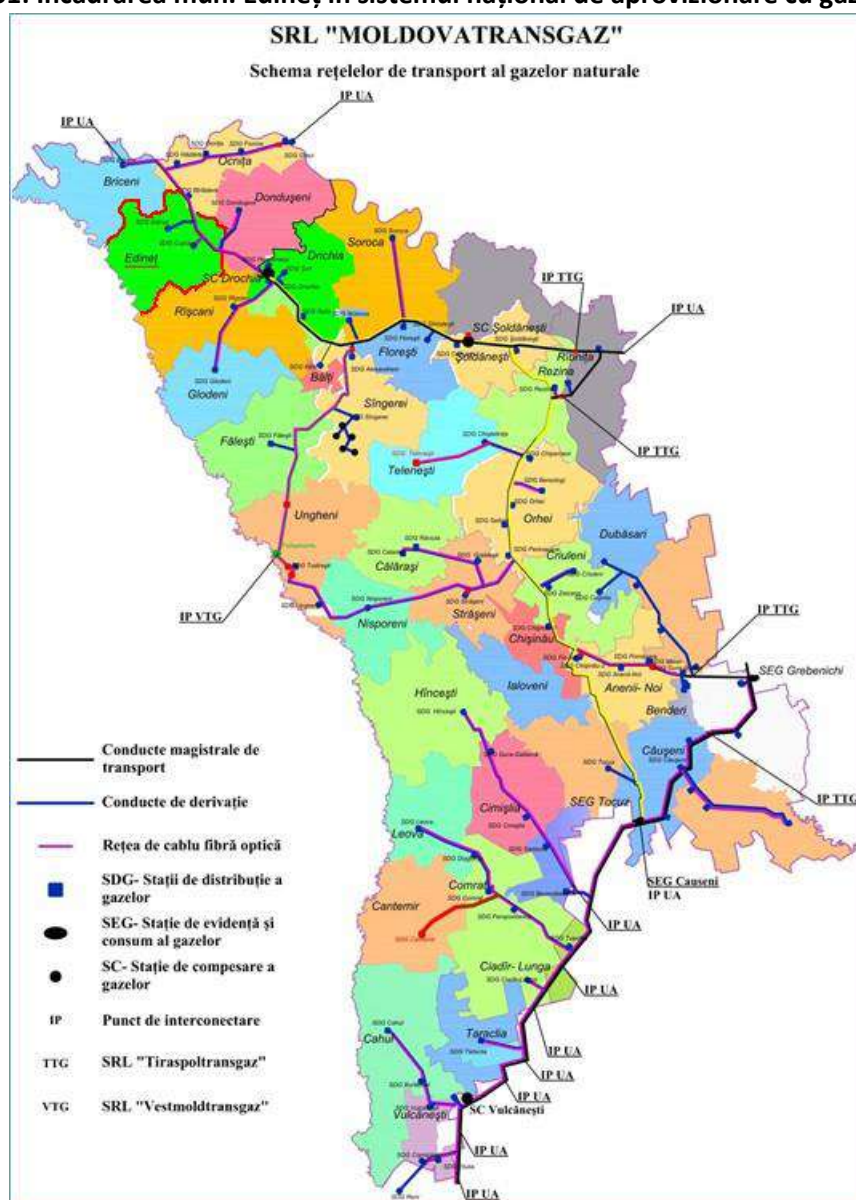
Respectiv, chiar dacă populația mun. Edineț va depăși 20,000 și va continua procesul de industrializare, sistemul de alimentare cu energie electrică a municipiului va continua să funcționeze cu o rezervă de cel puțin 15-25% din capacitate.

3.11.3 Alimentarea cu gaze naturale

3.11.3.1 Surse de alimentare

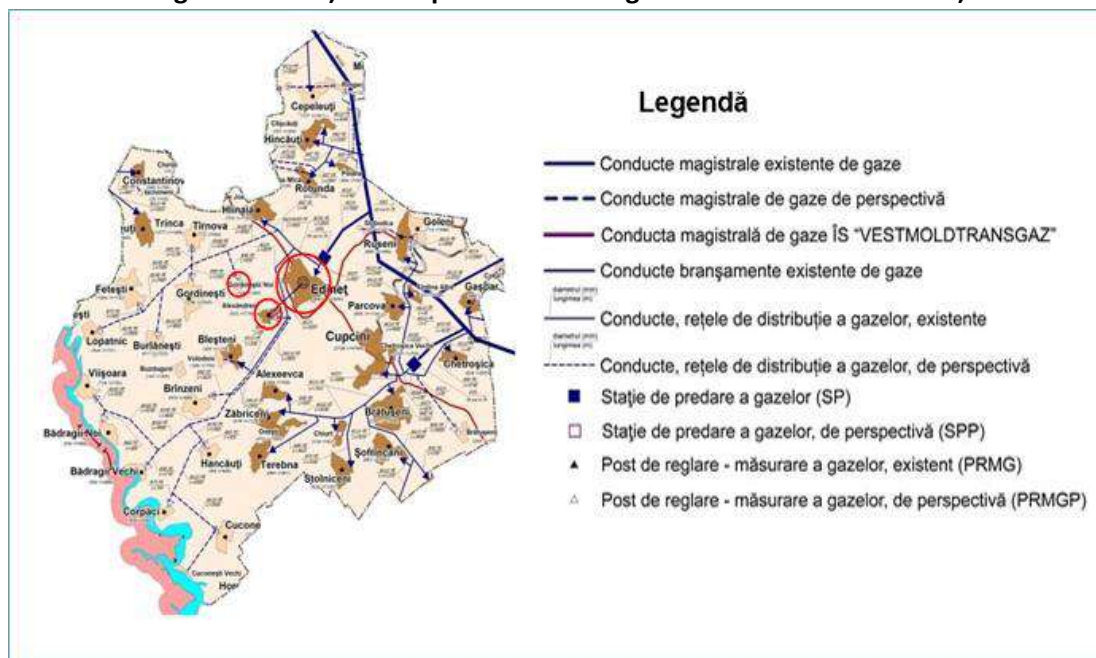
Alimentarea cu gaz natural a municipiului Edineț se face din conducta magistrală de transport a gazelor "Ananiev-Cernăuți-Bogorodciani" a cărei lungime este de 184,8 km și diametru 1 020 mm, cu o capacitate de proiect de 9,1 mlrd m³/an, care este întreținută de „Moldovatrangaz” SRL.

Figura 151: Încadrarea mun. Edineț în sistemul național de aprovizionare cu gaze naturale

La nivel local, alimentarea cu gaze naturale a mun. Edineț este asigurată de întreprinderea SA "MoldovaGaz" prin intermediul filialei sale SRL „Edineț-Gaz” prin 2 posturi de reglare - măsurare a gaze (PRMG), care sunt conectate la stația de predare a gazelor Edineț (SP).

Figura 152: Rețele de aprovizionare cu gaze naturale a mun. Edineț

3.11.3.2 Distribuția gazelor naturale către consumatori

Stația de predare a gazului (SP) este o stație de ramificare de la conducta magistrală de transport a gazelor "Ananiev-Cernăuți-Bogorodcani".

Mun. Edineț este alimentat de la stația respectivă prin posturile de reglare – măsurare a gazelor (PRMG) ce sunt proiectate pentru a reduce presiunea de intrare a gazelor de la înaltă la medie și de a o menține constantă la ieșire, indiferent de debitul gazului. Ulterior distribuția gazelor către consumatorii finali are loc prin dulapuri cu puncte de control a gazelor (DPCG) a căror destinație este de a reduce presiunea de intrare de la medie la joasă și de a o menține constantă.

Informația privind sistemul de distribuție a gazelor pentru mun. Edineț este adusă în tabelul de mai jos, în urma căruia doar 3 localități din componența mun. Edineț sunt alimentate cu gaze naturale.

În perspectivă întreprinderea „Edineț-Gaz” SRL are planificat să alimentate cu gaze naturale și s. Gordineștii Noi.

Tabelul 76: Sistemul de distribuție a gazelor naturale în mun. Edineț

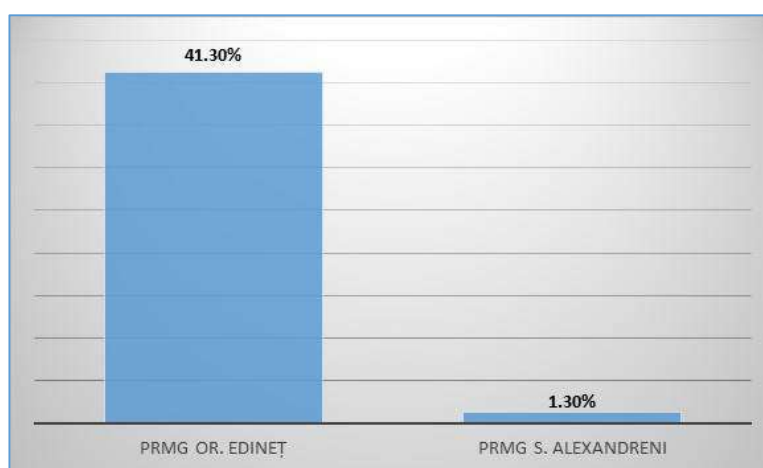
#	Denumire	Unitatea de măsură	Indicatori
1	Conducte de gaze cu presiune medie	km	57,887
2	Conducte de gaze cu presiune joasă	km	152,466
3	Posturi de reglare – măsurare a gazelor (PRMG)	unități	or. Edineț – un post s. Alexăndreni – un post s. Gordineștii Noi – în perspectivă
4	Dulapuri cu puncte de control gaze (DPCG)	unități	or. Edineț – 233 dulapuri s. Alexăndreni – 66 dulapuri s. Gordineștii Noi – în perspectivă

3.11.3.3 Consumul de gaze naturale

Conform informației oferite de către întreprinderea „Edineț-Gaz” SRL pentru anul 2021, factorul de încărcare a rețelei de distribuție a gazelor naturale în mun. Edineț nu ajunge nici la 50% pe perioada rece anului când gazul natural este folosit în cea mai mare parte pentru încălzire. Totodată, pentru PRMG din satul Alexăndreni factorul de încărcare este de doar 1,3% din motivul că la acest PRMG actual este conectat doar s. Alexăndreni, dar în perspectivă se planifică să fie conectate satele din apropiere precum Bleșteni și Brânzeni.

Tabelul 77: Capacități de aprovizionare a consumatorilor cu gaze

#	Instalație	Localizare	Debit nominal, m3/oră	Factorul de încărcare în perioada rece a anului, %	Nr. de consumatori conectați
1	PRMG	or. Edineț	9 000	41,3%	5 838
2	PRMG	s. Alexăndreni	5 000	1,3%	204
3	PRMG	s. Gordineștii Noi	în perspectivă	în perspectivă	în perspectivă

Figura 153: Factorul de încărcare pentru rețeaua de gaze naturale pentru mun. Edineț

Consumul de gaze naturale pentru perioada anilor 2018-2020 este prezentată în tabelul de mai jos. Conform acestor date observăm că consumul casnic prevalează față de consumul noncasnic de 2,4 ori.

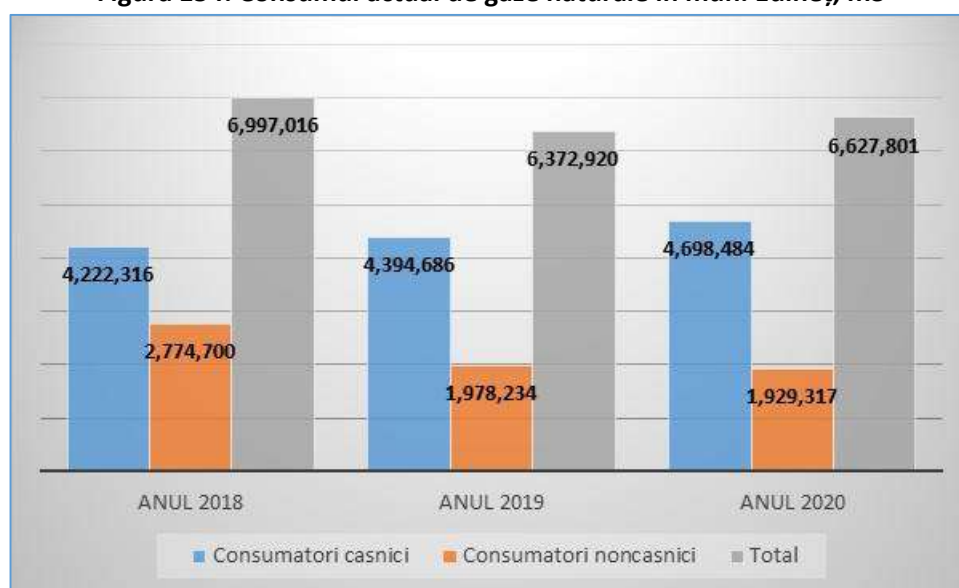
Totodată pentru consumatorii casnici se observă o creștere a consumului de gaze cu circa 4%/an, acest fapt se datorează că tot mai multe gospodării trec la încălzirea pe gaze naturale.

Pentru consumatorii non casnici se observă o micșorare a consumului, dat fiind faptul că instituțiile publică și agenții economici aplică mai activ măsuri și programe de eficientizare energetică și trecerea la surse regenerabile deoarece există programe tematice de suport și finanțare a acestor măsuri din surse naționale și internaționale.

Tabelul 78: Consumul de gaze naturale pentru diferiți tipuri de consumatori în mun. Edineț

Tip consumatori	Consumul anual de gaze naturale, m3		
	2018	2019	2020
Consumatori casnici	4 222 316	4 394 686	4 698 484
Consumatori noncasnici	2 774 700	1 978 234	1 929 317
Total	6 997 016	6 372 920	6 627 801

Figura 154: Consumul actual de gaze naturale în mun. Edineț, m3

3.11.4 Scenarii și prognoze a consumului de gaze naturale

În baza analizei evoluției consumului final de gaze naturale înregistrat pentru perioada 2010-2019 la nivel de țară au fost proiectate prognozele și scenariile evoluției posibile a consumului în mun. Edineț.

Principalele premise locale luate în calcul sunt următoarele:

- ✓ Numărul de populație prezentă în mun. Edineț pentru ultimii 20 ani va fi relativ stabil de circa 20,000 persoane, cu toate că prognozele demografice (chiar și cele mai optimiste) reflectă o descreștere ușoară.
- ✓ Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 care pune un accent sporit pe eficiența energetică și creșterea ponderii surselor regenerabile de energie. Implementarea acestui obiectiv prin aplicarea măsurilor de eficiență energetică a anvelopei clădirilor va contribui la micșorarea consumului de gaz natural care cea mai mare cotă este folosită folosită pentru încălzire clădirilor.

- ✓ Prevederile programului UE "Convenția primarilor privind Clima și Energie", la care mun. Edineț a aderat în anul 2018 și care prevede abordare integrată pentru atenuarea schimbărilor climatice cu scopul de a reduce emisiile de CO₂ cu 40% până în 2030 și de a spori reziliența la schimbările climatice.
- ✓ Disponibilitatea de a conecta noi consumatori la sistemul actual de distribuție energie electrică.

Factorii descriși anteriori sunt capabili să reducă consumul de gaz natural sau minim de a-l menține la nivelul actual. Iar în cazul în care va fi o creștere a numărului populației pentru mun. Edineț, aceasta va contribui la mărirea consumului de gaz natural. Pentru acești factori au fost elaborate trei scenarii de evoluție.

Scenariul de reper

Scenariul de reper se bazează pe următoarele ipoteze:

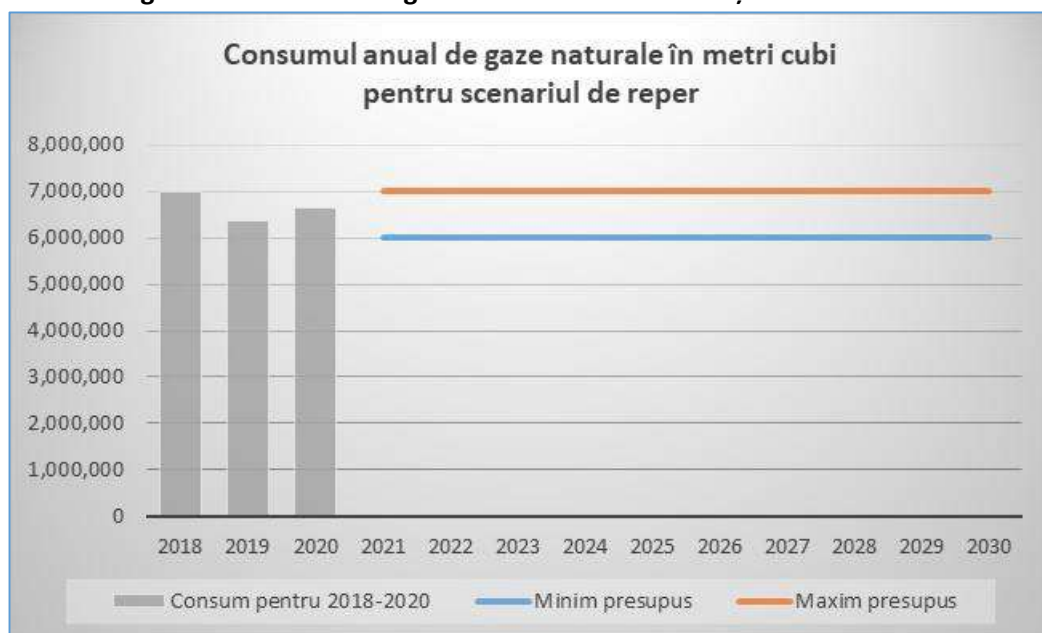
- ✓ Numărul populației prezente în mun. Edineț va rămâne relativ stabil până în anul 2030
- ✓ Măsurile de eficiență energetică vor înregistra un progres modest.

Acest scenariu presupune că consumul de gaze naturale de perspectivă se va încadra în parametrii actuali.

În acest context sistemul de distribuție a gazelor naturale pentru mun. Edineț nu va suporta modificări majore de reconstrucție, și va rămâne încărcat conform situației existente la circa 45% pentru orașul Edineț și de 2% pentru satul Alexăndreni.

Totodată, chiar dacă s. Gordineștii Noi va fi gazificat în proporție de 100%, aceasta nu va avea un efect semnificativ asupra creșterii consumului, dat fiind faptul că în localitatea respectivă populația este doar de cca 350 locuitori.

Figura 155: Prognoza consumului de gaze naturale a mun. Edineț conform scenariului de reper

Scenariul negativ

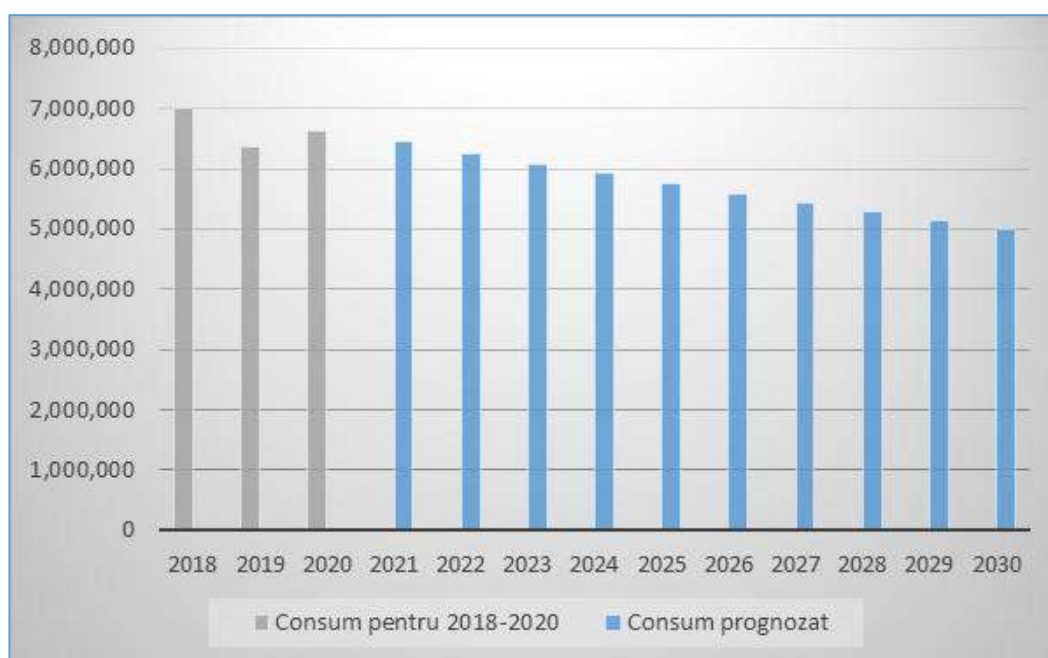
Scenariul pesimist se bazează pe următoarele ipoteze:

- ✓ Numărul populației prezente în mun. Edineț va continua o evoluție negativă până în anul 2030
- ✓ Mun. Edineț va reuși să îndeplinească angajamentele asumate în cadrul Programului UE "Convenția primarilor privind Clima și Energie" în vederea reducerii emisiilor de CO₂ cu minim 30% până în 2030 și de a spori reziliența la schimbările climatice.

În baza acestui scenariu, populația mun. Edineț se va reduce continuu, inițial cu ritmuri mai lente, acestea devenind din ce în ce mai accentuate odată cu apropierea de orizontul previzional. Respectiv micșorarea populației va duce și la micșorarea consumului de gaze naturale.

În acest context, o dată cu îndeplinirea angajamentelor programului "Convenția primarilor privind Clima și Energie" a cărui obiectiv este de a reduce emisiile de CO₂ cu minim 30% până în 2030 la fel se va reduce consumul de gaze naturale, dat fiind faptul că se vor implementa măsuri de eficiență energetică privind micșorarea consumului și măsuri privind utilizarea surselor regenerabile de energie.

Figura 156: Prognostul consumului de gaze naturale a mun. Edineț conform scenariului negativ

În acest context sistemul de distribuție de gaz nu va suporta modificări tehnice datorită faptului că consumul prognozat se presupune de a fi mai mic decât cel existent. Și ca urmare factorul de încărcare a sistemului pentru or. Edineț va ajunge să fie de 32%, pe când cel existent este de 45%.

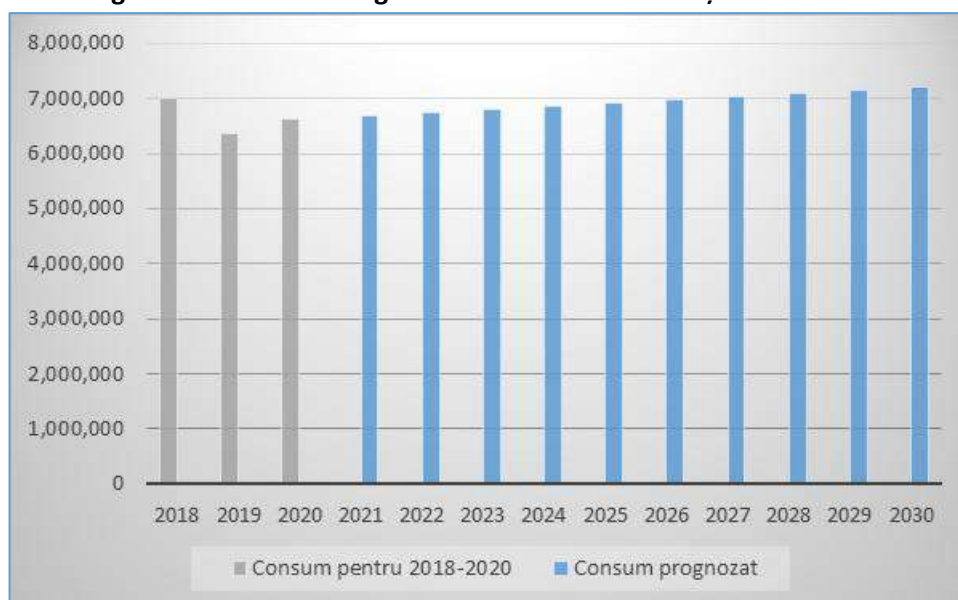
Scenariul pozitiv

Scenariul pesimist se bazează pe următoarele ipoteze:

- ✓ Numărul populației prezente mun. Edineț va cunoaște o creștere ușoară și chiar poate să depășească ușor pragul de 20 mii locuitori.
- ✓ Necesitatea de a conecta noi consumatori la rețeaua de distribuție a energiei electrice.

În urma analizei situației existente a sistemului de distribuție gaze și a consumului de gaz natural pentru anii 2018-2020 în care conform parametrilor tehnici încărcarea sistemului fiind doar de 45% pentru or. Edineț și doar de 2% pentru s. Alexăndreni și totodată pentru oraș avem conectați 5 838 de consumatori și pentru sate 204 consumatori, ca urmare putem afirma că pentru oraș sistemul are o rezervă de a conectare de circa 5 000 noi consumatori dat fiind faptul că actualmente populația este mai predispusă de a trece să locuiască în oraș unde există mai multe comodități în comparație de sat.

Figura 157: Prognoza consumului de gaze naturale a mun. Edineț conform scenariului pozitiv

Pentru scenariul optimist, conform căruia se presupune că numărul de consumatori conectați la sistemul de gaz natural se va mări de la 6 038 (existent) până la 6 563 (prognozată), aceasta la rândul său va duce la mărirea consumului de gaz natural.

Cu toate acestea factorul de încărcare a sistemului de distribuție gaz va crește de la 45% (existent) la 50% (prognozat) pentru or. Edineț, respectiv creșterea dată nu va contribui la modificarea tehnică a rețelei de distribuție gaze pentru oraș.

Ceea ce ține de satele din componența mun. Edineț pentru scenariul dat se prognozează că numărul de consumatori să crească de la 204 la 222, practic această creștere semnificativ nici nu va mări factorul de încărcare la distribuția de gaz natural.

3.11.5 Alimentarea cu energie termică

3.11.5.1 Situația existentă

Începând cu anii 1990 sectorul termoeenergetic al Republicii Moldova a început să treacă prin schimbări serioase de ordin economic și tehnologic. Au dispărut o mare parte din întreprinderile industriale care administrau și aveau la întreținere centrale termice care alimentau numeroase localități din Moldova. Astfel în multe centre raionale și așezări de tip orășenesc din toată republica centralele termice care alimentau sectoarele locative au ajuns în gestiunea autorităților publice locale sau în proprietate

privată. Din punct de vedere tehnic centralele termice au degradat și necesitau investiții serioase în reparația și reabilitarea acestora.

Astfel, în mare parte, lipsa de bani pentru reparația acestora, dar și din cauza lipsei de experiență, și a unui management defectuos, marea majoritate a acestor centrale au degradat și au fost închise. Sectorul termoelectric, moștenit de la sistemul administrativ de comandă, se caracteriza printr-un grad înalt de centralizare, dar se baza în mare parte pe Centrale Termice. Centrale Electrice cu Termoficare există numai în municipiile Chișinău și Bălți. Din această cauză, în mare măsură și, de asemenea, din cauza construcției neraționale, a utilajului neefectiv și a managementului prost sistemele centralizate din toate localitățile, cu excepția mun. Chișinău și Bălți și a câtorva din centrele raionale, în anii 1998 - 2001 au încetat să funcționeze.

http://energyefficiency.clima.md/public/files/publication/Raport_privind_politicile_nationale_energetice.pdf

În municipiul Edineț de asemenea a existat sistem de încălzire centralizat de tip SACET, alimentat din câteva centrale termice de cartier. Unele obiective precum Spitalul raional Edineț, școlile și unele întreprinderi aveau propriile sisteme de termoficare care le asigurau cu energie termică, iar unele asigurau chiar și unele clădiri din apropiere.

În anii 1990 în cea mai mare parte aceste sisteme au început a suferi din cauza crizei economice și au degradat fără a se întreprinde careva investiții sau reparații. Astfel **și în municipiul Edineț ca și în majoritatea centrelor raionale din RM sistemul centralizat de încălzire a dispărut**. Respectiv, locuitorii au început a folosi sobe artizanale și alte sisteme improvizate.

Atât sistemele de generare a energiei care în mare parte erau pe bază de păcură și cărbune cât și rețeaua de distribuție termică au fost distruse ca fier vechi și nu mai pot fi restabilite.

3.11.6 Scenarii și prognoze a consumului de energie termică

Pentru a reface și a revitaliza sistemul termoelectric și alimentarea centralizată au început a fi luate diferite măsuri instituționale.

Din punct de vedere legislativ și instituțional au început să fie luate măsuri care ar opri acest fenomen, astfel s-au schimbat metodicele de obținere a permisului pentru deconectarea de la rețeaua centralizată (SACET), au apărut legi care sprijină dezvoltarea sectorului termoelectric: legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării (din LEGE Nr. 92 din 29.05.2014)

<http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=353698&lang=1>

De asemenea și o serie întreagă de studii demonstrează că producerea centralizată a energiei termice este mai eficientă din punct de vedere tehnic și economic.

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:926925/FULLTEXT01.pdf>

<https://www.ovoenergy.com/guides/energy-guides/ultimate-guide-to-being-efficient-with-heatingand-hot-water.html>

Drept motive principale de deconectare de la sistemul centralizat pentru proprietarii de apartamente din blocurile multi-etajate sunt:

- ✓ Distribuția neuniformă a căldurii pe etaje, de obicei etajele superioare sunt supraîncălzite (fiind primele prin care circulă agentul termic) iar etajele de jos ale blocurilor sunt foarte slab încălzite
- ✓ Imposibilitatea reglării fluxului de agent termic și respectiv de căldură pentru fiecare consumator, unii dorind căldură mai multă iar alții doresc să facă economii, această posibilitate actualmente nu există pentru blocurile cu distribuție verticală.
- ✓ Necunoașterea exactă a cantității de căldură consumată și slaba încredere în metodicile actuale existente care fac referire doar la suprafața locuinței. (metodicile uneori sunt diferite de la bloc la bloc) Alte cauze care duc la deconectări și conflicte este lipsa unui contract direct cu furnizorul de energie termică care ar prevedea toate relațiile între consumator și furnizor.

Nu există date privind consumul de energie termică al consumatorilor din Edineț din perioada funcționării sistemului centralizat de termoficare.

La momentul actual cea mai mare parte din apartamente aflate la blocuri multietajate sunt alimentate cu energie termică cu ajutorul centralelor de perete pe bază de gaz natural.

Casele de locuit au sisteme atât pe bază de gaz natural cât și încălzirea cu sobele pe lemn și cărbune. O mică parte sub 10% au sisteme de încălzire pe bază de biomasă (cazane pe lemne și pe brichete).

Actualmente în municipiul Edineț nu există o strategie sau un plan de refacere sau revenire la sisteme de încălzire centralizată, cu toate că acestea sunt mai eficiente din punct de vedere energetic și au un impact de mediu mult mai mic.

3.12 INFRASTRUCTURA DE CANALIZARE PLUVIALĂ

Orașul Edineț este înconjurat de teren deluros, cu multiple ravene, pante abrupte și variații a cotelor de înălțime. La limita de sud-vest a orașului se află o serie de lacuri legate prin râul Bogda.

În timpul ploilor, din cauza variației mare a cotelor de înălțime, apele de suprafață se scurg cu viteză mare de-a lungul râpelor și pantelor abrupte, erodând străzile fără îmbrăcăminte rigidă.

Evacuarea organizată a precipitațiilor acumulate de pe suprafața pământului este una dintre cerințele de bază a amenajării teritoriului orașelor.

Actualmente în oraș sistemul de canalizare pluvială lipsește. În general, evacuarea apelor pluviale se efectuează prin rigolele de pe marginea carosabilă a străzilor cu evacuarea nemijlocită a lor în bazine de apă. Restul apei se acumulează pe suprafața străzilor, ale căilor de acces și teritoriului construit, astfel creând dificultăți în traficul transportului și a pietonilor, de asemenea deseori contribuind la inundarea terenurilor cu construcții din locurile mai joase. Ca rezultat, se agravează situația sanitaro-igienică a mediului înconjurător, iar din cauza spălării liniei de sutură prin fisurile formate se distruge îmbrăcămintea rutieră a străzilor și are loc inundarea teritoriilor și subinundarea subsolurilor.

Problemele evacuării apelor pluviale de pe teritoriile cu construcții sunt luate în considerare în continuă legătură cu sarcinile generale de amenajarea teritoriului și, în primul rând, cu problemele construcției drumurilor, și acestora li se acordă o mare importanță.

Orașul are mai multe zone cu probleme cu inundații ale teritoriului.

Pe strada Independenței la locul traversării râului s-a realizat o fântână de captare a apei care adună apele din bazinul nr.4 și apele acestea fără epurare intră direct în pârau. Deoarece, sistemul de evacuare a apelor pluviale nu este organizat, sectorul de luncă inundabilă a orașului este subinundat în perioada precipitațiilor atmosferice de câteva râulețe care curg pe teritoriul cu construcții rezidențiale.

Strada Sf. Vasile de asemenea are o problema de inundații în partea de jos.

Schema de dezvoltare a canalizării pluviale ale orașului prevede colectarea și evacuarea debitului de suprafață printr-un sistem de conducte de tip închis cu evacuarea lor la stația de epurare și ulterior în bazinele de acumulare.

Prezența unui astfel de sistem face posibilă o mai bună organizare a curățării străzilor și menținerea acestora în stare bună, deoarece face posibilă utilizarea udării organizate și, chiar, spălarea străzilor cu evacuarea apelor în gurile de scurgere a apelor pluviale. Astfel, vor fi soluționate problemele ce țin de curățarea zăpezii prin evacuarea apelor provenite din dezgheț în recipientul de ape pluviale. În unele cazuri în rețeaua de canalizare pluvială sunt evacuate apele de drenaj și apele uzate de producere relativ curate.

Convențional, orașul poate fi segmentat în 5 bazine, pentru care a fost calculat debitul existent.

Ca urmare, este necesară construcția complexului de instalații de epurare a apelor pluviale în lunca inundabilă a râului în partea de sud-est. În zona industrială fiecare întreprindere este obligată să

dispună de instalații de epurare locale cu posibilitatea evacuării apelor pluviale nemijlocit în bazinele de apă din apropiere.

În schema canalizării pluviale a or. Edineț a fost efectuat calculul rețelei hidraulice și stabilit debitul calculat al apelor pluviale după metoda intensității maxime în corespundere cu СНП 2.04.03-85. Calculul construcțiilor de scurgere pluvială și condițiile de evacuare a apelor epurate în bazinele acvatice existente se efectuează în corespundere cu "Normele de protecție a apelor de suprafață împotriva poluării lor cu apele uzate" și CH 496-77.

Sunt epurate scurgerile pluviale "poluate", ce se formează în timpul căderii precipitațiilor, care coincide cu perioada depășirii nerepetate a $P \geq 0,05/\text{an}$, topirea zăpezii și spălarea suprafeței drumului. Restul fluxului pluvial care se referă la intensitatea $P > 0,05/\text{an}$ este evacuat prin evacuator în bazinul de acumulare fără epurare.

Separarea scurgerilor pluviale până la instalațiile de epurare se efectuează conform schemei cu reglarea debitului.

Calculul debitului de suprafață este determinat după metoda intensității maxime (СНП 2.04.03-85) conform formulei:

$$qr = \frac{Z_{mid} \times A^{1.2} \times F}{t_r^{1.2n-0.1}}, \text{ l/s (p. 2.11)}$$

unde Z_{mid} - valoarea medie a coeficientului care caracterizează suprafața bazinului (p. 2.17)

$$A = q_{20} \times 20^n \left(1 + \frac{\lg P}{\lg m_r} \right)^\gamma \quad (\text{p. 2.12})$$

unde q_{20} - intensitatea ploii, 86 l/s/ha, pentru teritoriul dat cu durata 20 min,

la $P = 1\text{an}$;

n - indicele gradului de intensitate = 0,71 (СНП);

m_r - cantitatea medie anuală de precipitații pluviale (= 150);

γ - indicele gradului de intensitate = 1,54;

t_r - durata calculată a scurgerilor pluvial pe suprafață și prin țevi în min, se determină conform formulei (p. 2.15 СНП):

$$t_r = t_{con} + t_{can} + t_p;$$

unde t_{con} - durata scurgerilor pluviale până la rigola stradală (timpul concentrării pe suprafață) 5-10 min. p. 2.16;

t_{can} - durata scurgerilor pluviale prin rigola stradală până la colectorul pentru scurgerea pluvială.

$$t_{can} = 0,021 \times \sum \frac{l_{can}}{V_{can}}$$

t_p - durata scurgerilor pluviale prin țevi,

$$t_p = 0,017 \times \sum \frac{l_p}{V_p}$$

Caracterizarea bazinelor, volumul scurgerilor recepționate pentru epurare este reflectată în tabelul de mai jos.

Tabelul 79: Caracteristica bazinelor scurgerilor recepționate de ape pluviale

Indicatori de referință	Bazine				
	1	2	3	4	5
S, ha	94,1	245,4	151,7	253,3	160,0
Q calculat, l/sec	3247	9122	5446	10950	3818
Q epurare, l/sec	389,6	1095	653,5	1314	-
Total la instalații de epurare vor fi recepționate 3452,10 l/sec sau 13118 m ³ /ora					

În procesul de elaborare a Planului Urbanistic General, este necesar de identificat locul pentru amplasarea instalațiilor de epurare a apelor pluviale pentru acest volum.

Pentru perioada de calcul, conform proiectului se prevede construcția canalizării pluviale pentru o mare parte a orașului, precum și construcția instalațiilor de epurare.

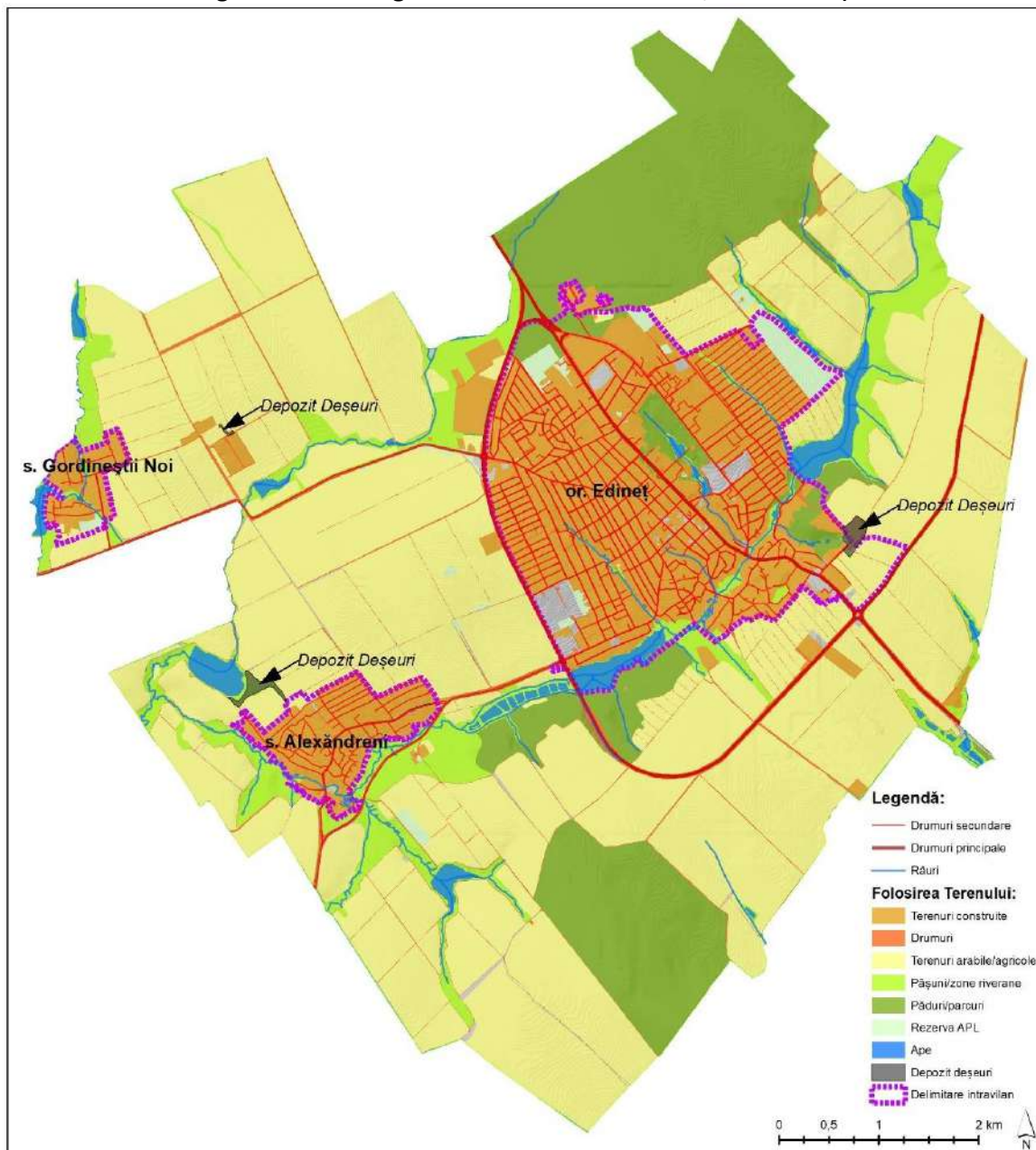
3.13 PATRIMONIUL NATURAL ȘI PROTECȚIA MEDIULUI

3.13.1 Aspecte de mediu

3.13.1.1 Folosirea terenului

Suprafața totală a terenurilor cuprinse în limitele hotarului administrativ al municipiului Edineț alcătuiește 6,333 ha. Terenul intravilan are o suprafață totală de 1,221 ha (or. Edineț - 1,028 ha, s. Alexandreni - 135 ha, s. Gordineștii Noi - 58 ha) iar cel extravilan - 5,112 ha.

Figura 158: Harta generală a folosirii terenului, mun. Edineț

Tabelul 80: Suprafața terenurilor după tipul folosirii, mun. Edineț (2021)

#	Tipul folosirii terenului	Aria (ha)	Aria (%)
1	Terenuri construite	916	14%
2	Drumuri	360	6%
3	Terenuri arabile/agricole	3,425	54%
4	Pășuni/vegetație riverană	518	8%
5	Păduri/parcuri	937	15%
6	Ape	110	2%
7	Altele	68	1%
	Total:	6,333	100%

Sursa: Calculele autorului în baza datelor cadastrale, 2021

Majoritatea terenurilor sunt terenuri arabile/agricole (54%), urmate de terenurile acoperite cu vegetație ierboasă și lemnoasă (23%) și cele construite și drumuri (20%). Terenurile acoperite cu păduri/parcuri (vegetație lemnoasă) alcătuiesc 937 ha sau 15% din suprafața totală, iar terenurile cu pășuni și vegetație riverană (vegetație ierboasă) alcătuiește 518 ha sau 8% din suprafața totală. Oglinda apei cuprinde cca 110 ha (2% din suprafața totală). Cursurile râurilor și pâraielor în cadrul teritoriului administrativ al mun. Edineț se întind pe o lungime de cca. 50 km.

3.13.1.2 Spațiile verzi

Conform informației expuse mai sus, terenurile cu vegetație ierboasă (pășuni și vegetație riverană) și lemnoasă (păduri și parcuri) ocupă cca. 1,455 ha, alcătuind circa 23% din suprafața totală a terenurilor (intravilan și extravilan) municipiului Edineț. Terenurile împădurite din extravilan dispun de amenajare silvică, fiind gestionate de Moldsilva.

Suprafața pădurilor/parcurilor din limitele administrative ale mun. Edineț revenite unui locuitor (conform datelor populației stabile) este de cca 470 mp. Dacă e să luăm în considerație toate terenurile acoperite cu vegetație lemnoasă și ierboasă din limitele administrative ale municipiului, atunci acest indice crește la 730 mp spațiu verde per locuitor. Acest indice este mult peste recomandarea OMS de 50 mp spațiu verde per locuitor.

În intravilanul orașului Edineț, spațiile verzi ocupă cca 87 ha sau 8% din suprafața terenurilor din intravilanul orașului. Cca 63 ha sunt terenuri cu păduri/parcuri, iar alte cca 24 ha reprezintă terenuri cu vegetație riverană distribuite în lunca râului Bogda și afluenții acestora.

Parcul (Gradina Publică V. Alecsandri) din centrul orașului Edineț ocupă cca 30 ha, dintre care aproape 4 ha reprezintă oglinda apei a două lacuri din interiorul parcului. Luând în considerație doar terenurile cu vegetație lemnoasă (păduri/parcuri) din intravilanul or. Edineț, atunci unui locuitor din oraș îi revine 34 mp de spațiu verde. Dacă e să considerăm toate terenurile cu vegetație naturală (parcuri, păduri, vegetație ierboasă) din intravilan, atunci acest indice crește la 47 mp spațiu verde per locuitor. Acest indicator este mult peste cerințele UE de 26 mp spațiu verde per locuitor.

Strategia de dezvoltare socioeconomică locală are una din priorități implementarea unui proiect de amenajare și revitalizare a zonei de agrement a Parcului V. Alecsandri. Acest proiect este inclus în portofoliul de proiecte al Programului național „Orașe - poli de creștere”, având o valoare de 18 mil lei.

Spații verzi importante în intravilanul s. Alexăndreni nu sunt, cu toate că suprafețe semnificative de terenuri cu vegetație spontană ierboasă se află în extravilan, în lunca râului Bogda, chiar pe hotarul de sud și vest al localității.

În limitele intravilanului s. Gordineștii Noi sunt fâșii înguste de vegetație ierboasă în lunca pâraielor ce străbate satul. Terenuri cu vegetație ierboasă sunt și în extravilan chiar pe hotarul de vest al satului, unde este și un lac mai mare. Terenuri cu vegetație ierboasă mai sunt și pe hotarul de nord al localității date. Toate aceste terenuri cu vegetație ierboasă reprezintă lunca afluenților râului Bogda.

Figura 159: Harta cu spațiile verzi în intravilanul or. Edineț

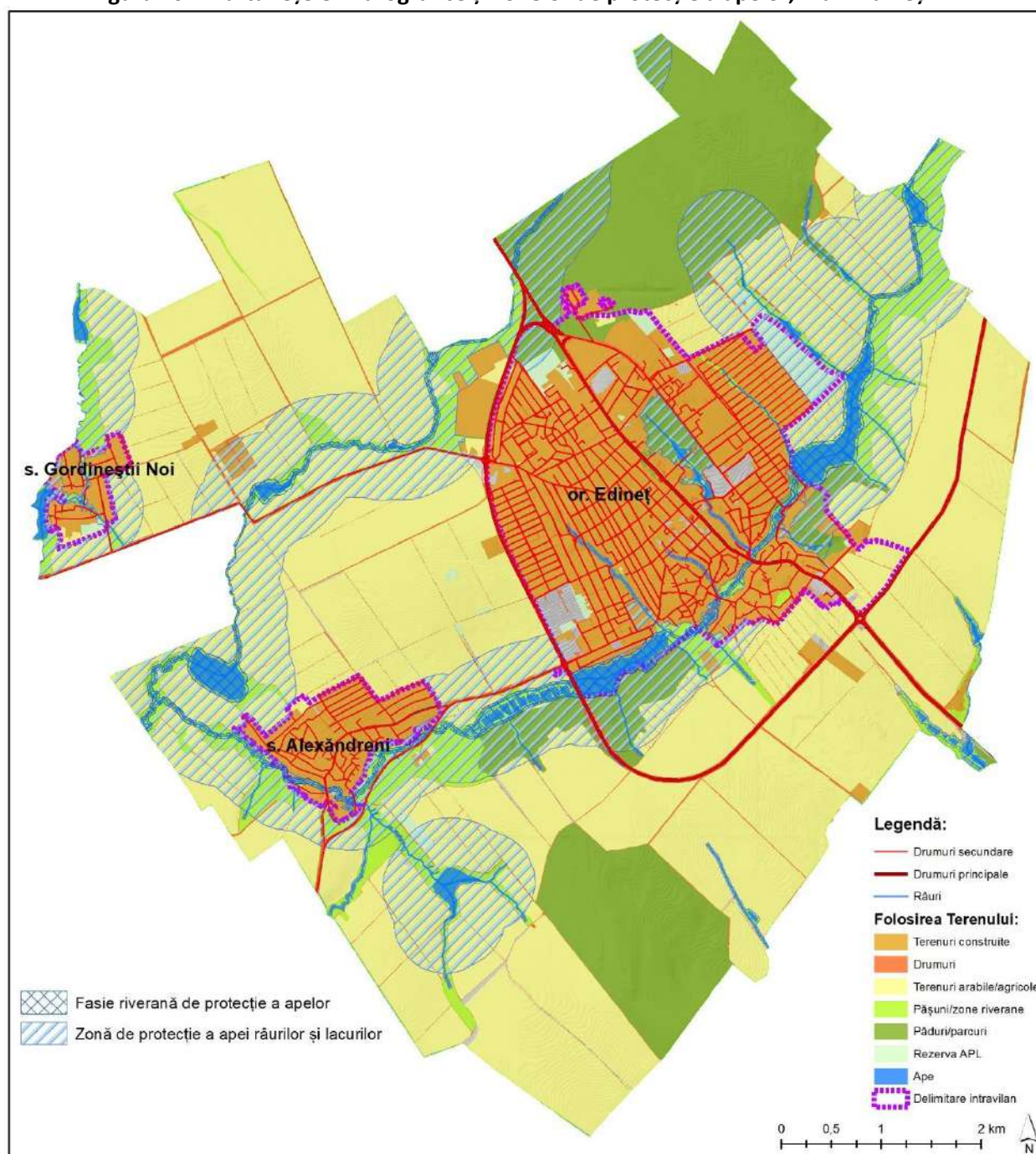

Figura 160: Harta parcului central (Gradina Publica V. Alecsandri) din or. Edineț

3.13.1.3 Resursele acvatice, hidrografia și zonele de protecție a apelor

Resursele de apă de suprafață (oglindea apei) alcătuiește cca 110 ha sau 2% din suprafața totală a terenurilor din limitele administrative ale mun. Edineț.

Majoritatea lacurilor sunt distribuite în lunca râului Bogda care curge din est spre vest, către r. Prut. Cursurile râurilor și pâraielor în cadrul mun. Edineț se întind pe o lungime de cca. 50 km, făcând parte din bazinul Râului Prut, sub-bazinul Racovăț.

Figura 161: Harta rețelei hidrografice și zonelor de protecție a apelor, mun. Edineț

Conform Legii Nr. 440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, pentru bazinele acvatice, râuri și pâraie se stabilesc zone și fâșii de protecție. Activitatea economică și folosirea terenului în zonele și fâșiile de protecție a apelor este limitată, unde limitarea este mult mai strictă în cadrul fâșiilor de protecție a apelor.

Astfel, conform reglementărilor Legii Nr. 440 din 27.04.1995, pentru bazinele de apă și râuri (cu lungime de min. 10 km) lățimea zonei de protecție de la malul acestora este de minim 500 m, iar pentru pâraie (cursuri de apă sub 10 km) - 15 m. Lățimea zonelor de protecție a apelor râurilor Nistru, Prut și Dunăre constituie min. 1000 m. În dependență de lungimea râurilor, se stabilește fâșii riverane

de protecție a apelor în felul următor: pentru râulețe și râuri mici (cu lungime între 10 și 100 km) - min. 20 m, pentru râuri mijlocii (cu lungime între 100 și 200 km) - min. 50 m, pentru râuri mari (cu lungime de peste 200 km) - min. 100 m. Pentru bazinele de apă situate în albiile râurilor, precum și pentru izvoarele acestor râuri, lățimea fâșiilor riverane se stabilește în dependență de lungimea râului și caracterul pantelor aferente. Pentru pâraie (cursuri de apă sub 10 km) nu se impun fâșii riverane de protecție. În limitele localităților, dimensiunile fâșiilor riverane și a zonelor de protecție a apelor se stabilesc pornind de la condițiile concrete pe teren.

Ținând cont de condițiile de mai sus (reglementările Legii Nr. 440 din 27.04.1995), bazinele acvatice, râulețul Bogda și un afluent al acestuia fără nume (afluent ce își începe cursul din pădurea de la hotarul nord-est al municipiului și se varsă în r. Bogda la hotarul de vest al municipiului) necesită zone de protecție a apelor de 500 m lățime de la malul acestora. Restul cursurilor de apă din cadrul municipiului au o lungime sub 10 km, ceea ce impune zone de protecție a apelor de 15 m. Pe lângă zonele de protecție a apelor, râulețul Bogda și afluentul fără nume de peste 10 km al acestuia, precum și bazinele acvatice de pe cursul acestora, se stabilesc fâșii riverane de protecție a apelor de 20 m lățime.

3.13.1.4 Arii protejate de stat, coridoare de mișcare a biodiversității

Conform bazei de date privind ariile protejate de stat, pe teritoriul administrativ al mun. Edineț nu sunt arii protejate. Cel mai aproape de mun. Edineț sunt ariile protejate din APL-urile vecine, com. Bleșteni și s. Gordinești, localizate la vest de municipiu.

Pentru a asigura protecția biodiversității în limitele administrative ale mun. Edineț, este nevoie de delimitat terenurile care servesc pentru mișcarea biodiversității între habitatele naturale mari (păduri, lacuri, lunci, etc.) localizate atât în limitele mun. Edineț, cât și înafara acestuia. Delimitarea acestor coridoare trebuie realizată în baza fâșiilor riverane și zonelor de protecție a apei râurilor și bazinelor acvatice din limitele mun. Edineț, prin conectarea habitatelor esențiale din teritoriu. În harta de mai jos se prezintă această delimitare.

Terenurile din cadrul acestor coridoare trebui să dispună de un statut special de protecție pentru a asigura îndeplinirea funcției de mișcare a biodiversității între habitate. Astfel, vegetația naturală din aceste coridoare trebuie menținută, iar, acolo unde este posibil, de întreprins acțiuni de mărire a suprafeței terenurilor acoperite cu vegetație naturală de diferite tipuri. Luând în considerație faptul că terenurile din aceste coridoare îndeplinesc mai multe funcții, precum protecția apelor râurilor și lacurilor, protecția terenurilor cu risc de alunecări, implementarea acțiunilor de protecție a habitatelor naturale este imperativă.

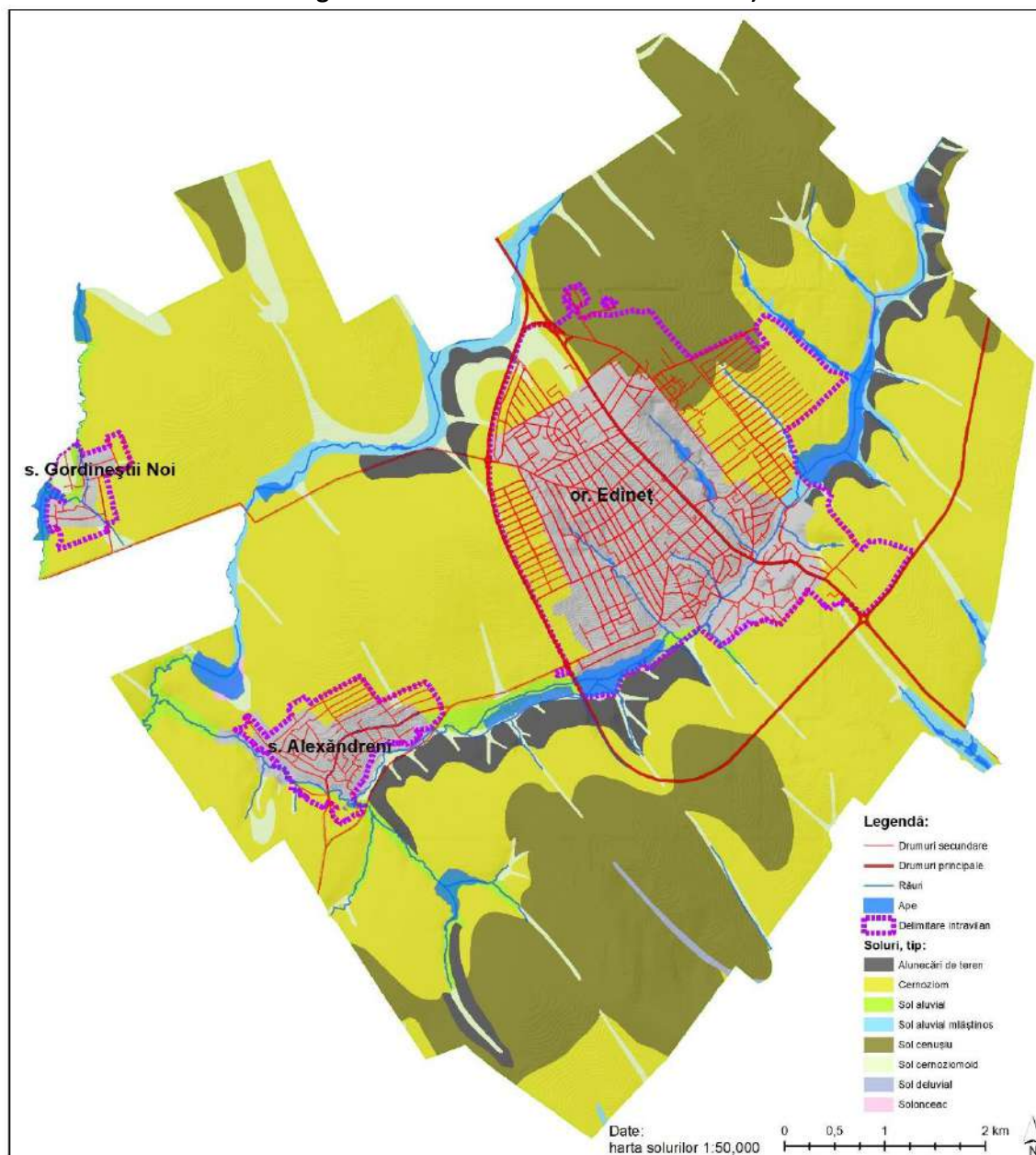
Figura 162: Coridoarele de mișcare a biodiversității, mun. Edineț

3.13.1.5 Soluri și terenurile supuse alunecărilor

Distribuirea solurilor și terenurile supuse riscurilor alunecărilor de teren sunt prezentate în harta de mai jos. Solurile cernoziomice și cenușii sunt cele mai răspândite în mun. Edineț, cuprinzând, respectiv, terenurile agricole și terenurile acoperite cu păduri. Cum este de așteptat, solurile aluviale și deluviale sunt distribuite în lunca râurilor și pâraielor. Terenurile supuse riscurilor alunecărilor de teren acoperă cca 250 ha sau 4% din suprafața totală a terenurilor mun. Edineț, majoritatea fiind distribuite în lunca râului Bogda. Terenuri supuse riscurilor alunecărilor localizate în intravilan sunt neînsemnate.

Figura 163: Harta solurilor în mun. Edineț

3.13.2 Gestionarea deșeurilor, salubritatea

3.13.2.1 Organizarea instituțională

Gestionarea deșeurilor în limitele administrative ale mun. Edineț este funcția directă a administrației publice locale, funcție realizată prin intermediul întreprinderii municipale Î.M. DPGL-C Edineț. Întreprinderea dată, cu sediul pe str. Gh. Asachi 15, are cca 70 angajați și prestează servicii de salubritate (colectarea și evacuarea deșeurilor, întreținerea depozitelor de deșeuri, curățirea străzilor, amenajarea teritoriului, îngrijirea spațiilor verzi) populației și persoanelor juridice (instituții și companii) din limitele administrative ale mun. Edineț. Aceasta mai realizează și servicii de construcții/reparații de drumuri și alte obiective ingineresti de amenajare a teritoriului în calitate de lucrări suplimentare cu participarea la licitații, atunci când este cazul.

Serviciul se prestează persoanelor fizice și juridice în bază de contract prestări servicii. Tariful pentru populație este de 15 lei per persoană per lună. Tariful pentru persoanele juridice este de 200 lei per m³ deșeuri ridicate. Factura pentru plata serviciului este trimisă la adresa clienților care o plătesc apoi la bancă sau oficiul poștal. Serviciile de amenajare a teritoriului, curățirea străzilor, îngrijirea spațiilor verzi sunt realizate din fondurile suplimentare transferate de APL Edineț.

3.13.2.2 Organizarea colectării deșeurilor municipale

Serviciul organizat de colectare și evacuare a deșeurilor se prestează doar în orașul Edineț, serviciul nu este prestat în localitățile Alexandreni și Gordineștii Noi din mun. Edineț. Conform datelor statistice anului 2020, cca 7,000 persoane (sau 3,600 gospodării) sunt conectate la servicii organizate de colectare și evacuare a deșeurilor, ceea ce reprezintă cca 45% din populația prezentă a municipiului.

În procesul de colectare și evacuare a deșeurilor municipale sunt antrenați 6 șoferi și 10 hamali. Restul cca 50 de angajați sunt implicați în activitățile de amenajare a teritoriului, curățirea străzilor, îngrijirea spațiilor verzi, etc.

În zonele cu clădiri multietajate colectarea deșeurilor solide are loc de la puncte de colectare cu tomberoane metalice de 0.7 m³, de unde deșeurile sunt ridicate zilnic sau de câteva ori pe săptămână. Sunt circa 60 de astfel de puncte de colectare în mun. Edineț.

Figura 164: Exemple de puncte de colectare a deșeurilor în mun. Edineț

Figura 165: Harta distributiei punctelor de colectare a deșeurilor în limitele or. Edinet

În zonele cu case individuale colectarea deșeurilor se realizează de pe străzi, de două ori pe săptămână, unde locatarii plasează, în ziua colectării, deșeurile în saci de gunoi. Instituțiile publice și companiile folosesc tomberoane metalice de 0.7 m³.

Colectarea deșeurilor de la punctele de colectare cu tomberoane metalice de 0.7 m³ se realizează cu 2 autogunoiere GAZ, care au o capacitate de cca 7 m³ fiecare.

Colectarea deșeurilor de pe străzile cu case individuale se realizează cu 2 tractoare cu remorcă (cu o capacitate de 5-7 m³). Atât autogunoierile cât și tractoarele sunt foarte vechi, având peste 15 ani. La fel, tomberoanele metalice de 0.7 m³ sunt destul de vechi și în stare precară, multe dintre ele fiind afectate de incendii. Majoritatea punctelor de colectare au un aspect și design învechit.

Conform datelor statistice din anul 2020, anual se colectează cca 33,000 m³ deșeuri municipale, dintre care 16,000 m³ de la populație (49% din total), 11,000 m³ de la instituții și agenți economici (33% din total), 6,000 m³ de la curățirea străzilor (18% din total).

3.13.2.3 Depozitarea deșeurilor

În limitele administrative ale mun. Edineț există 3 depozite de deșeuri neautorizate și neconforme normativelor de mediu, câte un depozit pentru fiecare localitate din cadrul municipiului. Acestea reprezintă doar niște terenuri pe care se aruncă deșeurile.

În cazul municipiului Edineț, fiecare depozit de deșeuri deservește localitatea aflată în preajma lui. Suprafața terenurilor folosite pentru depozitarea deșeurilor este de cca 6 ha în or. Edineț, - 5 ha în s. Alexăndreni, - 0.4 ha în s. Gordineștii Noi.

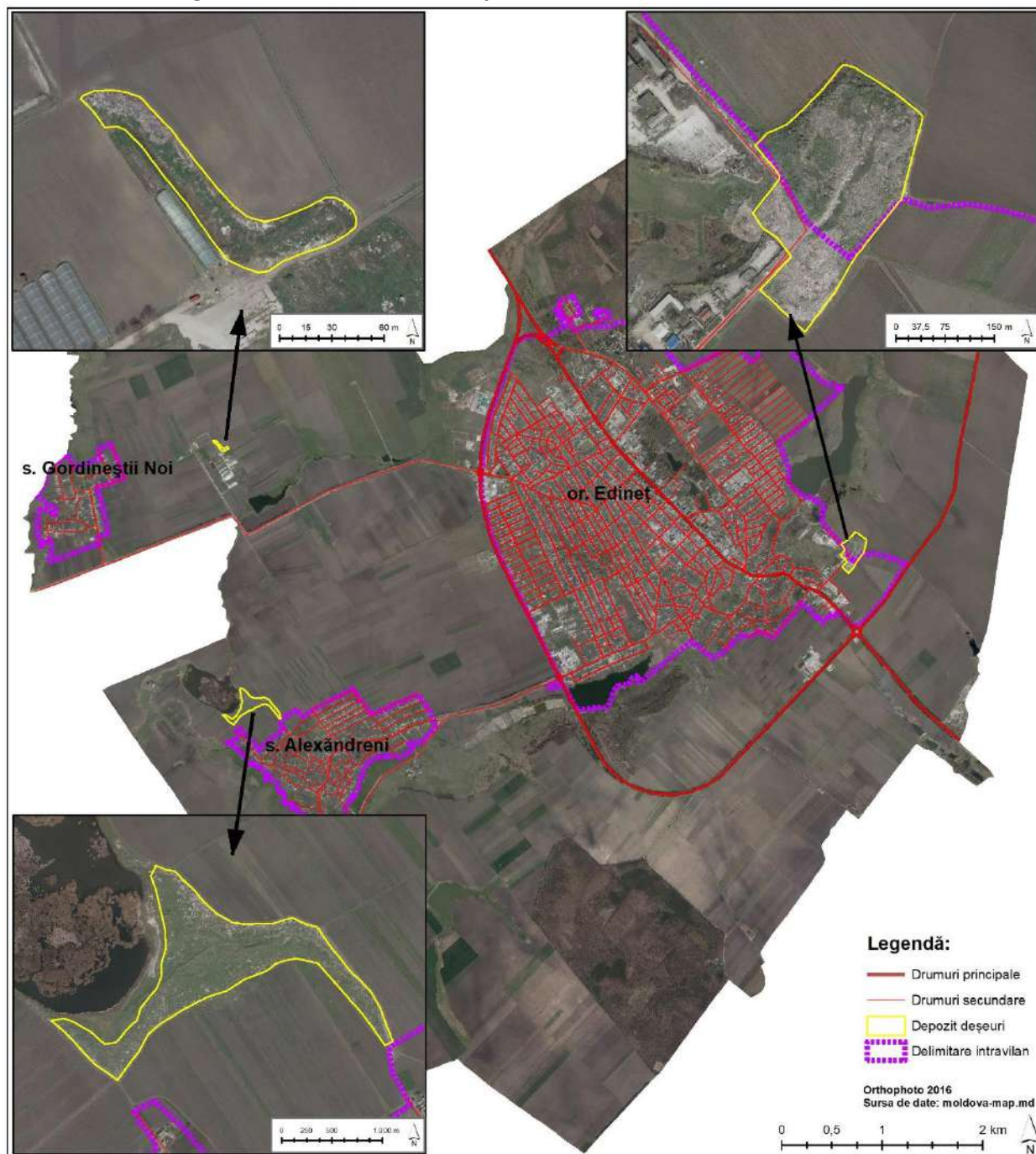
Figura 166: Depozitele de deșeuri, mun. Edineț

Deșeurile colectate din or. Edineț de către prestatorul de servicii de salubritate (Î.M. DPGL-C Edineț) sunt transportate la depozitul de deșeuri din partea de sud-est al orașului.

Din cauza că serviciul public de salubritate nu acoperă localitățile Alexăndreni și Gordineștii Noi din componența municipiului, populația transportă pe cont propriu deșeurile la gropile de gunoi din apropiere.

Figura 167: Harta localizării depozitelor de deșeuri în mun. Edineț

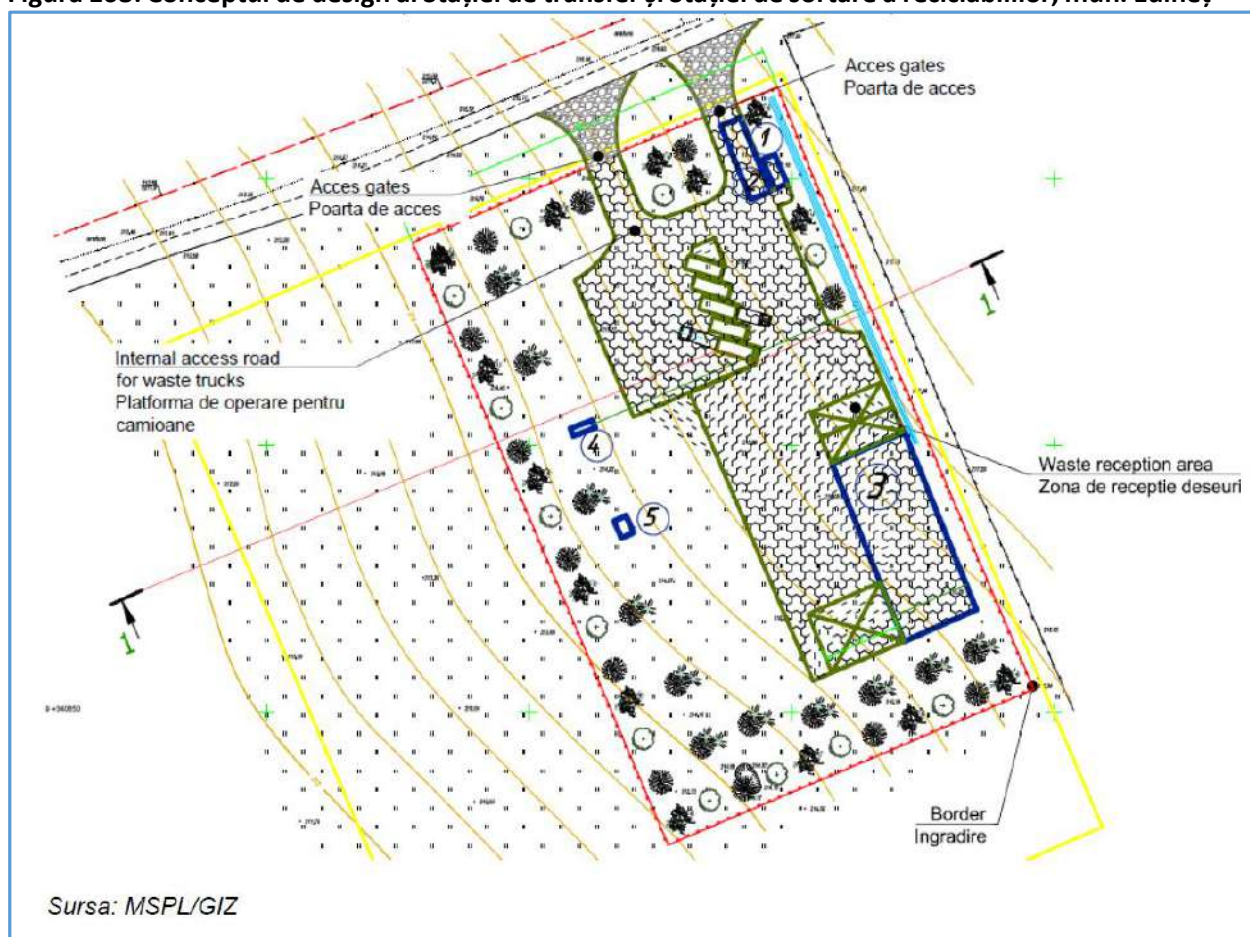
Depozitele de deșeuri sunt deservite regulat prin împingerea în movilă a deșeurilor cu buldozerul. Parțial, acestea mai sunt acoperite și cu pământ.

3.13.2.4 Contextul planificării regionale în gestionarea deșeurilor

În contextul planificării regionale a gestionării deșeurilor (Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, HG Nr. 248 din 10.04.2013), mun. Edineț este parte a zonei de management al deșeurilor 8 (ZMD-8), unde se regăsesc toate localitățile din limitele raioanelor Edineț, Dondușeni, Briceni și Ocnița.

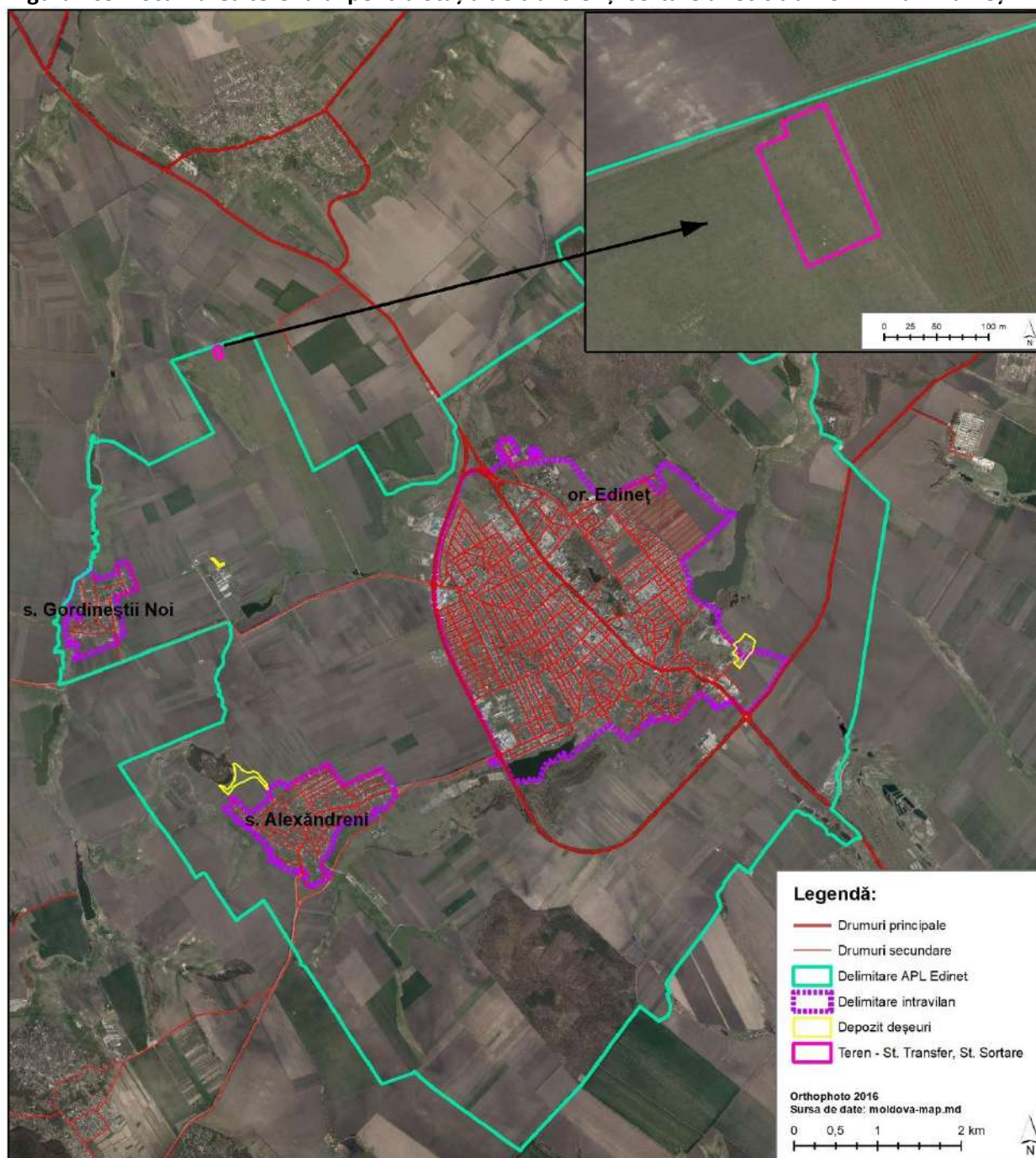
Conform *Studiului de fezabilitate pentru Sistemul de management integrat al deșeurilor în Zona de management al deșeurilor 8, Regiunea de Dezvoltare Nord* (GIZ, 2017), infrastructura regională de gestionare va fi reprezentată de un Depozit de deșeuri regional și Stație de compostare a deșeurilor verzi/organice, localizate lângă orașul Dondușeni, o Stație de transfer a deșeurilor amplasată lângă orașul Briceni, o Stație de transfer și o Stație de sortare a reciclabililor amplasate în mun. Edineț.

Figura 168: Conceptul de design al Stației de transfer și Stației de sortare a reciclabililor, mun. Edineț

În figura de mai sus, blocul 1 reprezintă locul de acces pe teritoriul obiectivului, iar în partea dreaptă (vest) după intrare pe teritoriu se află 5 containere de cca 40 m³ folosite pentru transferul deșeurilor nereciclabile din autogunoiere în acestea, care să poată fi ulterior transportate către Depozitul de deșeuri regional din Dondușeni. În interiorul terenului (sud-est) se află Stația de sortare a reciclabililor (bloc 3).

Conform studiului de fezabilitate menționat mai sus, costul investiției pentru obiectivele (construcții și echipamente) de pe acest teren este estimat la cca 1.6 milioane euro.

Figura 169: Localizarea terenului pentru Stația de transfer și sortare a reciclabililor în mun. Edineț

Terenul (nr. cadastral: 4135108534, suprafața: 0.98 ha) planificat pentru localizare infrastructurii regionale de management al deșeurilor solide, alcătuită din Stația de transfer și Stația de sortare a reciclabililor, este proprietate a mun. Edineț.

Modul de folosință a terenului este agricol, acoperit la moment cu vegetație ierboasă spontană. Imagini (din data de 25.08.2021) de pe terenul în cauză se prezintă în figura de mai jos.

Figura 170: Terenul planificat pentru Stația de transfer și Stația de sortare reciclabile, mun. Edineț

Pe data de 17.09.2021, la primăria mun. Edineț a avut loc o ședință dintre reprezentanții Ministerului Mediului și reprezentanții autorităților publice locale din mun. Edineț, or. Dondușeni, or. Briceni și or. Ocnița, unde Ministrul Mediului, dna Iuliana Cantaragiu, a anunțat disponibilitatea resurselor financiare (de la BERD și BEI) pentru începerea imediată a procesului de construcție a infrastructurii regionale pentru gestionarea deșeurilor în ZMD-8.

Reprezentanții autorităților publice locale în cauză au susținut unanim disponibilitatea de a începe acest proces.

3.13.3 Poluarea mediului

3.13.3.1 Poluarea aerului

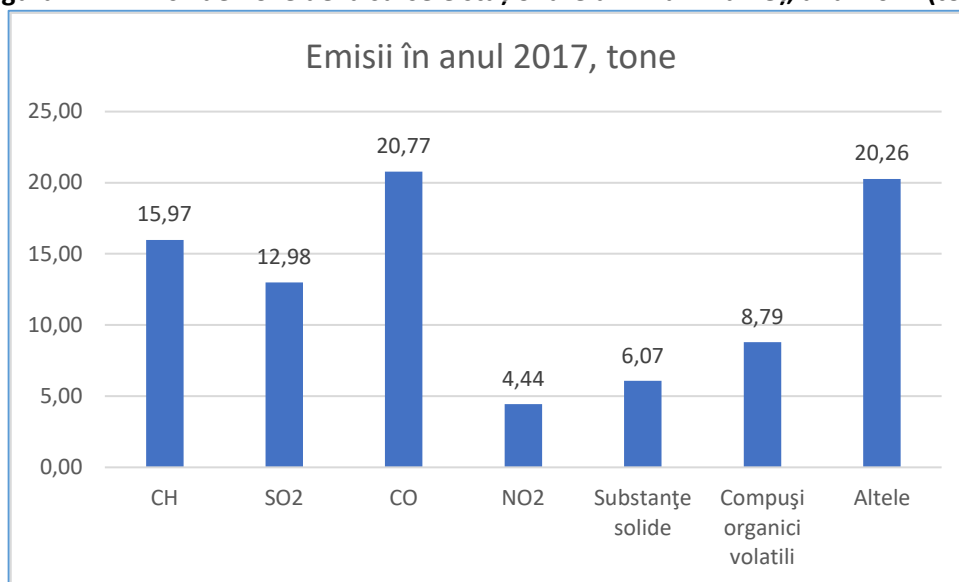
Poluarea aerului în limitele mun. Edineț este cauzată de emisiile de noxe de la sursele staționare (agenți economici și instituții) și emisiile de la sursele mobile (unitățile de transport).

Conform datelor de la Inspectoratul Ecologic de Stat pentru anul 2017, cantitatea totală de emisii de noxe de la agenții economici și instituțiile de pe teritoriul mun. Edineț constituie cca 89.3 tone, nivelul cărora a scăzut de aproape 2 ori în comparație cu anul 2016.

În anul 2017 principalul poluator a fost întreprinderea SRL „Edineț- Gaz”, cu 20% din emisiile totale. În anul 2016, principalul poluator era întreprinderea SRL „TB Fruit”, cu 51% din emisiile totale; în anul 2017, emisiile de la întreprinderea SRL „TB Fruit” a scăzut de 10 ori, de la 80.4 tone la 8.6 tone. Din totalul de 37 întreprinderi și instituții, localizate în mun. Edineț, care emit noxe în aerul atmosferic, 15 (9 fiind stațiile PECO) emit peste 85% din emisiile totale.

Cantitatea de emisii de la sursele mobile nu este contabilizată. Date privind aceste emisii nu există pentru mun. Edineț.

Este important de menționat că emisiile de metan de la cele trei gunoiști din mun. Edineț reprezintă un factor important de poluare a aerului, chiar dacă date concrete în acest sens nu există. Incendiile care au loc la aceste gunoiști, inclusiv deșeurile care sunt puse pe foc de către populație, reprezintă o altă sursă de poluare a aerului.

Figura 171: Emisii de noxe de la sursele staționare din mun. Edineț, anul 2017 (tone)**Tabelul 81: Masa de emisii a poluanților în aerul atmosferic de la sursele staționare, anul 2017**

Denumirea întreprinderii/ instituției	Masa emisiilor, tone.		Inclusiv, tone						Altele
	2016	2017	CH	SO ₂	CO	NO ₂	Subst. solide	Compuși organici volatili	
SRL „TB Fruit” Ed	80,43	8,64	0,00	4,88	3,24	0,22	0,52	0,00	0,00
SRL „NOUCONST” Parcova	0,00	6,58	0,06	3,25	2,60	0,35	0,19	0,00	0,14
SRL „Edineț- Gaz”	18,07	18,06	0,00	0,00	0,22	0,21	0,12	0,00	17,51
SA „Cloroactiv”	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SA „Apromaș”	0,08	0,80	0,03	0,04	0,30	0,03	0,10	0,02	0,27
Gosp.Silvică de Stat, .Edineț	0,88	0,88	0,04	0,01	0,59	0,05	0,09	0,04	0,04
SRL Flaronis	0,14	0,14	0,00	0,00	0,01	0,00	0,12	0,00	0,00
ÎCS"Bemol-Retail" PECO km662	6,32	6,32	0,05	0,01	0,78	0,94	0,00	4,27	0,26
ÎCS"Bemol-Retail" PECO N. Moroș	4,21	2,36	1,10	0,02	0,44	0,05	0,01	0,62	0,12
IM Tirex-Petrol SA PECO 74	2,30	2,19	1,72	0,00	0,33	0,02	0,01	0,08	0,04
ÎM"Tirex Petrol" SA PECO 75	2,19	2,19	1,20	0,01	0,34	0,05	0,00	0,06	0,53
SRL "DATARIO" SAC 50 Ed	2,25	2,25	0,00	1,48	0,00	0,29	0,01	0,38	0,08
SRL Gloria Qvarc PECO M.Cib	2,81	2,81	1,72	0,01	0,91	0,07	0,01	0,07	0,02
SRLGloria Qvarc PECO Ed 2	2,21	2,22	0,83	0,01	0,93	0,07	0,23	0,16	0,00
SRL"Lucoil Moldova" PECO 48	4,19	4,19	2,66	0,00	0,70	0,09	0,04	0,18	0,53
SRL"Lucoil Moldova" SAG 53	6,22	6,22	3,99	0,02	1,04	0,66	0,00	0,51	0,00
SRL"Petrom Mold."PECO	2,12	2,12	0,00	0,00	0,24	0,01	0,00	1,84	0,03
SA"Red Nord-Vest" filiala or.Edineț	0,69	0,69	0,05	0,00	0,38	0,14	0,03	0,08	0,00
Îl"Bajureanu"or.Edineț oloiniță	0,14	0,14	0,00	0,04	0,06	0,00	0,02	0,00	0,02
SRL Toreru- OPV Chisinaului Cupcini	0,42	0,42	0,07	0,00	0,23	0,00	0,09	0,01	0,02
SA"Ureccoop"or.Ed cazangerie	0,25	0,25	0,00	0,00	0,08	0,06	0,02	0,08	0,00

Denumirea întreprinderii/ instituției	Masa emisiilor, tone.		Inclusiv, tone						Altele
	2016	2017	CH	SO ₂	CO	NO ₂	Subst. solide	Compuși organici volatili	
SRL " Maximus - PAN " Edineț	2,17	0,70	0,04	0,00	0,35	0,14	0,07	0,08	0,01
SRL „ Nordcons-Grup” Ed	3,27	3,27	0,01	0,15	0,35	0,10	2,61	0,00	0,05
ÎCS „Fourchttte-M” Ed.	0,81	0,81	0,08	0,01	0,49	0,06	0,00	0,17	0,00
SC „Danlex-MVM” SRL	1,02	1,02	0,01	0,00	0,23	0,01	0,73	0,03	0,01
SA „ BTA-12” Edineț	0,76	0,76	0,00	0,03	0,30	0,07	0,32	0,04	0,00
Îl „ Gangura Alexandru”	0,60	0,60	0,05	0,05	0,32	0,06	0,08	0,04	0,00
GÎ „ Scutari Victor” Edineț	1,27	1,27	0,08	0,04	0,45	0,03	0,39	0,00	0,27
SRL „ NOUCONST”	7,35	7,35	2,17	2,92	1,74	0,32	0,19	0,00	0,01
SC „ Vlados COM” Famili	0,00	0,85	0,02	0,01	0,33	0,12	0,07	0,03	0,28
liceul M. Eminescu	1,01	1,01	0,00	0,00	0,86	0,14	0,00	0,00	0,00
liceul Nr.1 Edineț	0,33	0,33	0,00	0,00	0,28	0,05	0,00	0,00	0,00
liceul Nr. 3/ grăd Nr.1	0,51	0,43	0,00	0,00	0,43	0,0786	0,0009	0,00	0,00
scola muzicala	0,55	0,55	0,00	0,00	0,47	0,08	0,00	0,00	0,00
liceul D. Cantemir	0,26	0,26	0,00	0,00	0,21	0,04	0,00	0,00	0,00
liceul M. Sadovianu	0,22	0,22	0,00	0,00	0,19	0,03	0,00	0,00	0,00
Pim. Edineț	0,40	0,40	0,00	0,00	0,34	0,06	0,00	0,00	0,00
Total	156,79	89,29	15,97	12,98	20,77	4,44	6,07	8,79	20,26

3.13.3.2 Poluarea apei și solului

Din lipsa unui program de monitoring, date privind poluarea resurselor acvatice de suprafață și subterană, și a solurilor nu există pentru mun. Edineț. Cu toate acestea, se poate afirma că sursa principală de poluare a solurilor și a apelor de suprafață și subterană o reprezintă deșeurile care nu sunt gestionate conform cerințelor de mediu. Poluarea are loc de la cele trei depozitelor de deșeuri din mun. Edineț, precum și de la deșeurile aruncate neautorizat de către populație, mai ales de populația care nu este conectată la servicii organizate de colectare și evacuare a deșeurilor.

Principala sursă de poluare a apelor subterane o reprezintă haznalele/latrinele din gospodăriile care nu sunt conectate la rețeaua centralizată de canalizare.

Doar 52% din gospodării sunt conectate la rețeaua centralizată de canalizare; blocurile multietajate sunt toate conectate pe când casele individuale sunt conectate în proporție de 12%. Stația de epurare a apelor uzate funcționează doar parțial (treapta mecanică).

Există finanțare (în derulare) pentru construcția unei noi stații de epurare a apelor uzate cu finanțare GIZ.

Apa potabilă livrată consumatorilor prin rețeaua de apeduct nu corespunde cerințelor normative (parametrii culoare și turbiditate).

3.13.4 Concluzii

Din punct de vedere al protecției mediului, mun. Edineț are un șir de avantaje: suprafața ariilor verzi este de circa 23%, dintre care 15% reprezintă terenuri împădurite; existența unui parc mare (cca 30 ha) în interiorul or. Edineț; parte importantă din fâșiile și zonele de protecție a râurilor și bazinelor acvatică sunt acoperite cu vegetație; terenurile supuse alunecărilor de teren nu se află în zone construite; o bună parte din populația or. Edineț este conectată la serviciul organizat de salubritate. Cu toate acestea, există loc de îmbunătățire a condițiilor de mediu în întreg municipiul Edineț.

Tabelul 82: Generalizatorul disfuncționalităților în domeniul patrimoniului natural și protecției mediului

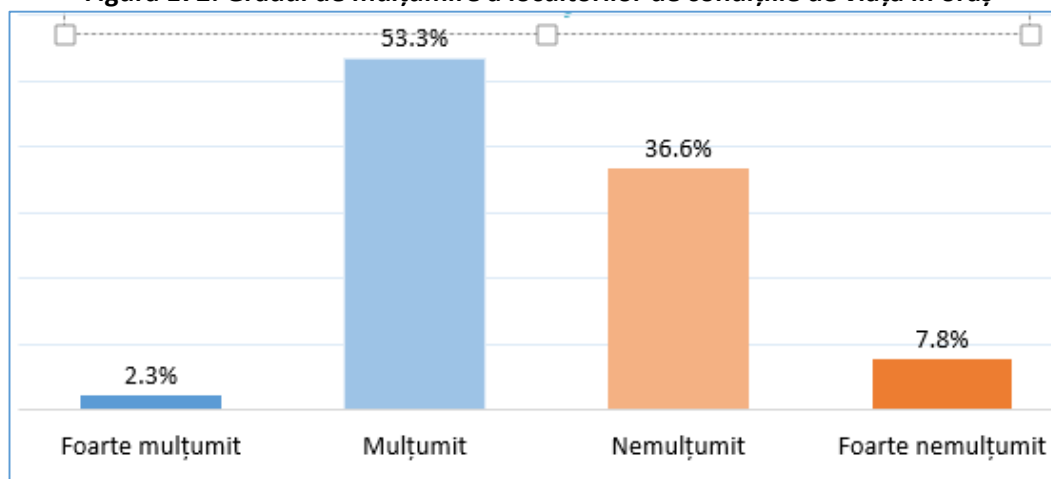
#	Descrierea disfuncționalităților/problemelor	Amplasarea
1	Suprafața spațiilor verzi reduse în limitele localităților rurale.	s. Gordineștii Noi, s. Alexăndreni
2	Parcul central (Grădina Publică V. Alecsandri) fără concept și proiect integral de amenajare.	or. Edineț
3	Nu sunt delimitate zonele și fâșiile de protecție a apei râurilor și bazinelor acvatică.	mun. Edineț
4	Nu sunt delimitate coridoarele de mișcare a biodiversității.	mun. Edineț
5	Nivel scăzut (sub 50%) de conectare a populației la serviciul organizat de salubritate.	mun. Edineț
6	Populația rurală nu are acces la serviciul organizat de salubritate.	s. Gordineștii Noi, s. Alexăndreni
7	Punctele de colectare a deșeurilor au un aspect și design învechit.	or. Edineț
8	Tomberoanele utilizate la punctele de colectare a deșeurilor sunt vechi, multe din ele afectate de incendii.	or. Edineț
9	Echipamentul pentru colectarea și transportarea deșeurilor (autogunoierile și tractoarele) este învechit și inefficient.	or. Edineț
10	Depozitele de deșeuri sunt neautorizate și neconforme normativelor de mediu.	or. Edineț, s. Gordineștii Noi, s. Alexăndreni
11	Poluare crescută a solului și resurselor acvatică de la depozitele de deșeuri.	or. Edineț, s. Gordineștii Noi, s. Alexăndreni
12	Emisii de noxe și riscuri de incendii la depozitele de deșeuri.	or. Edineț, s. Gordineștii Noi, s. Alexăndreni
13	Lipsa unui program de monitorizare a calității apelor de suprafață și subterană.	mun. Edineț
14	Lipsa unui program de monitorizare a calității aerului.	mun. Edineț

3.14 NECESITĂȚI ȘI OPȚIUNI ALE POPULAȚIEI

În perioada septembrie-octombrie 2021 a fost organizat un Sondaj reprezentativ (400 de respondenți) al populației mun. Edineț privind percepția asupra principalelor aspecte ale dezvoltării urbane de perspectivă. Chestionarul utilizat s-a bazat pe 17 întrebări. Principalele concluzii ale sondajului sunt următoarele:

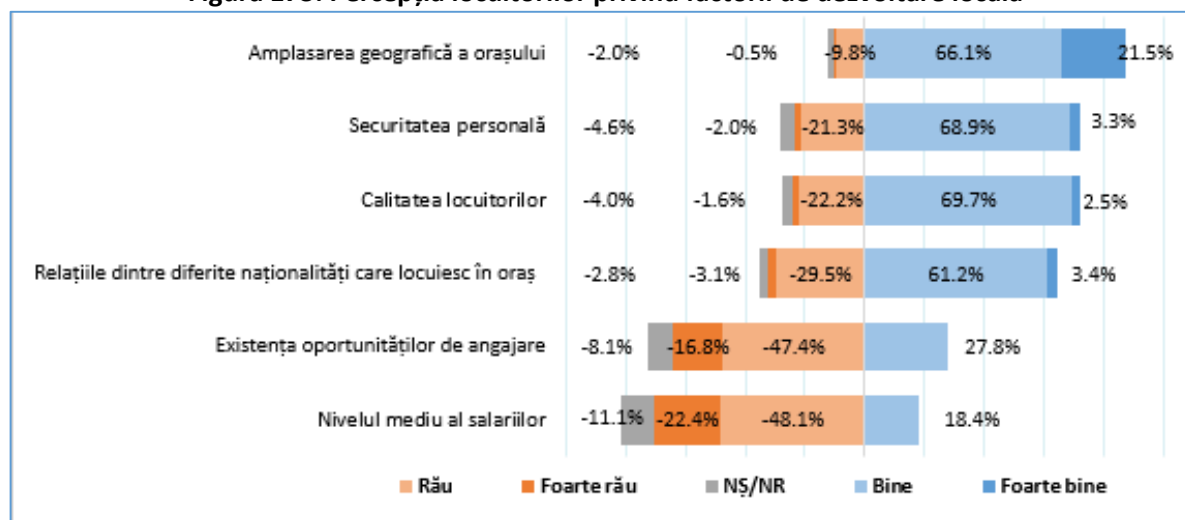
- ✓ **Aproape jumătate din locuitorii mun. Edineț nu sunt mulțumiți de condițiile actuale de viață.** În special, gradul de nemulțumire este mai mare în rândul persoanelor în vârstă aptă de muncă.

Figura 172: Gradul de mulțumire a locuitorilor de condițiile de viață în oraș

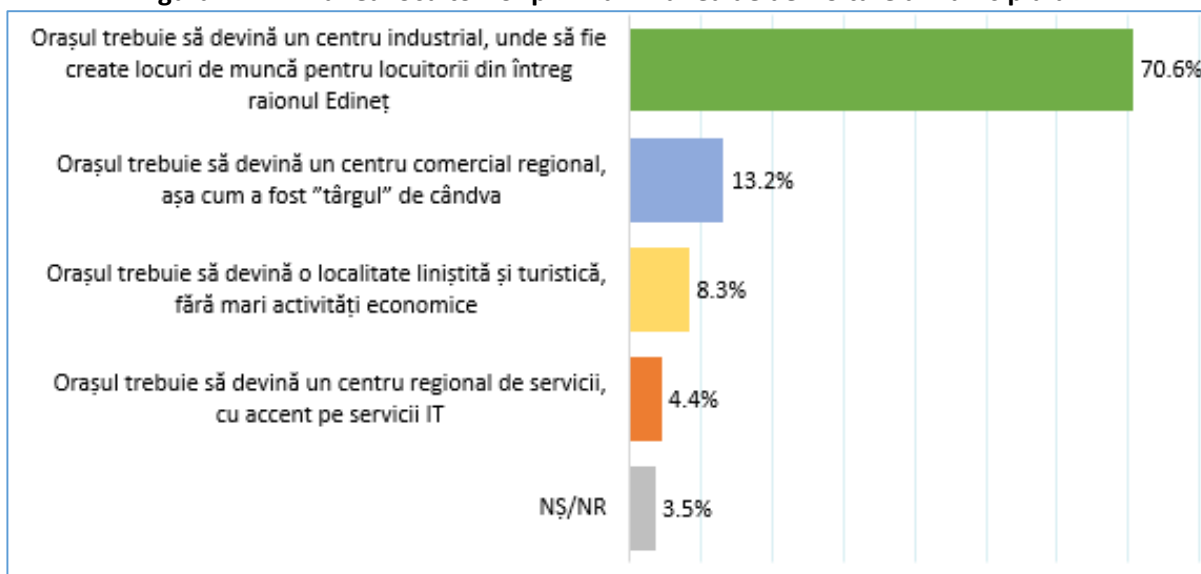
- ✓ **În particular, locuitorii mun. Edineț sunt nemulțumiți de nivelul actual de dezvoltare economică a orașului,** respectiv lipsa de locuri de muncă cu salarii decente.

Figura 173: Percepția locuitorilor privind factorii de dezvoltare locală

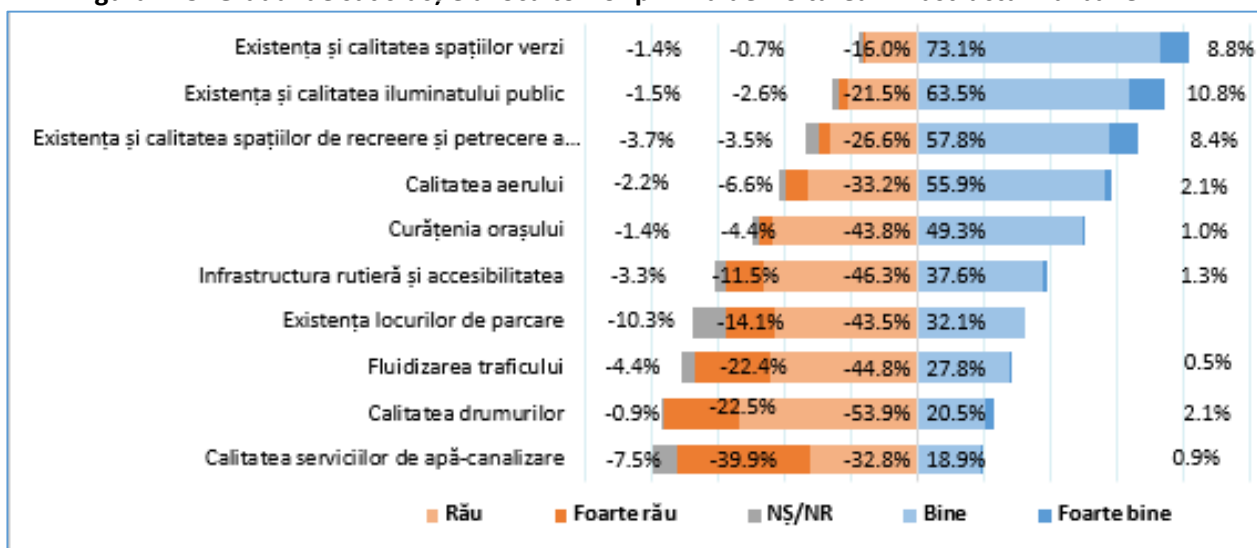
- ✓ Respectiv, **majoritatea absolută a locuitorilor mun. Edineț ar prefera ca municipiul să dezvolte ca un centru industrial regional**, care ar putea asigura locuri de muncă decente atât pentru rezidenții orașului, cât și pentru întreaga zonă rurală proximă.

Figura 174: Viziunea locuitorilor privind viziunea de dezvoltare a municipiului

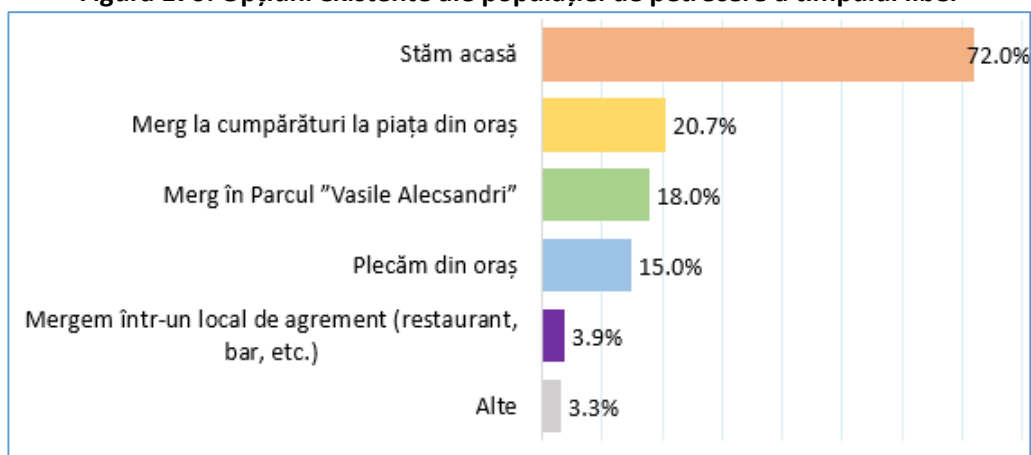
- ✓ **Peste jumătate din locuitorii municipiului sunt nemulțumiți de nivelul actual de dezvoltare a infrastructurii urbane**, cele mai critice elemente fiind salubritatea, calitatea drumurilor și fluidizarea traficului, lipsa locurilor de parcare și calitatea serviciilor de apă-canalizare.

Figura 175: Gradul de satisfacție a locuitorilor privind dezvoltarea infrastructurii urbane

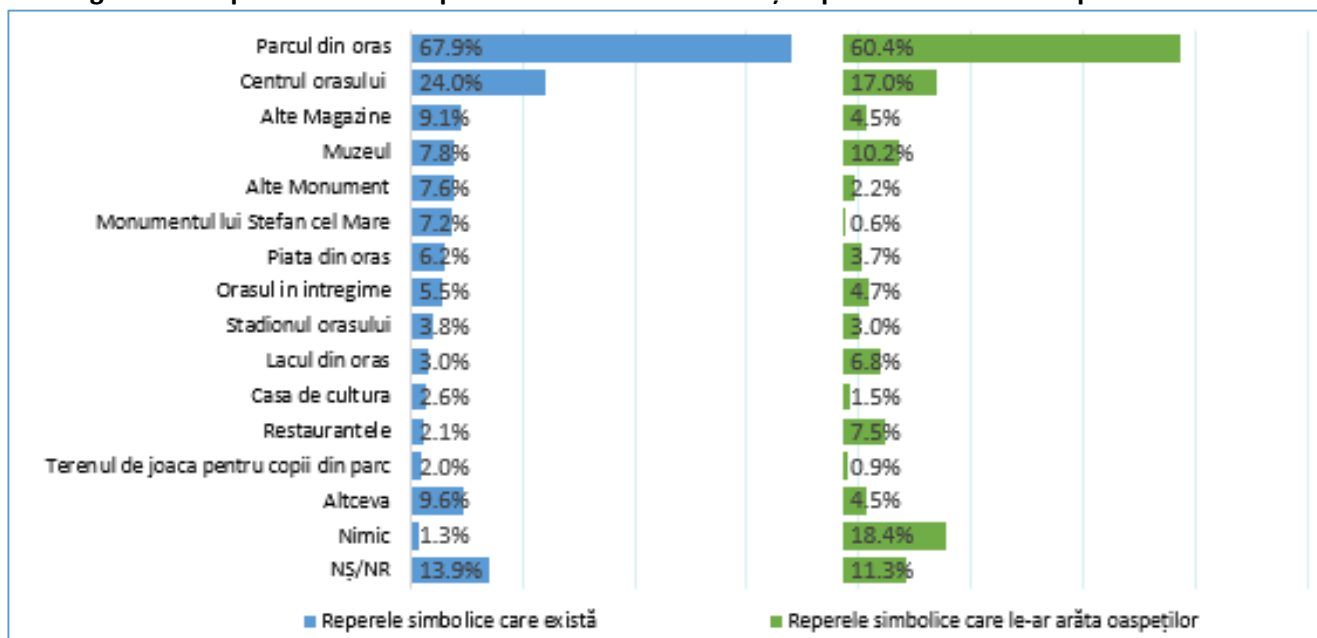
- ✓ **Municipiul nu are o ofertă interesantă de petrecere a timpului liber pentru orășeni.** Astfel, peste 70% din orășeni (inclusiv în vârstă de 17-35 de ani) au indicat problema lipsei alternativelor de petrecere a timpului liber în oraș, fiind nevoiți să stea acasă ca modalitate de petrecere a timpului liber.

Figura 176: Opțiuni existente ale populației de petrecere a timpului liber

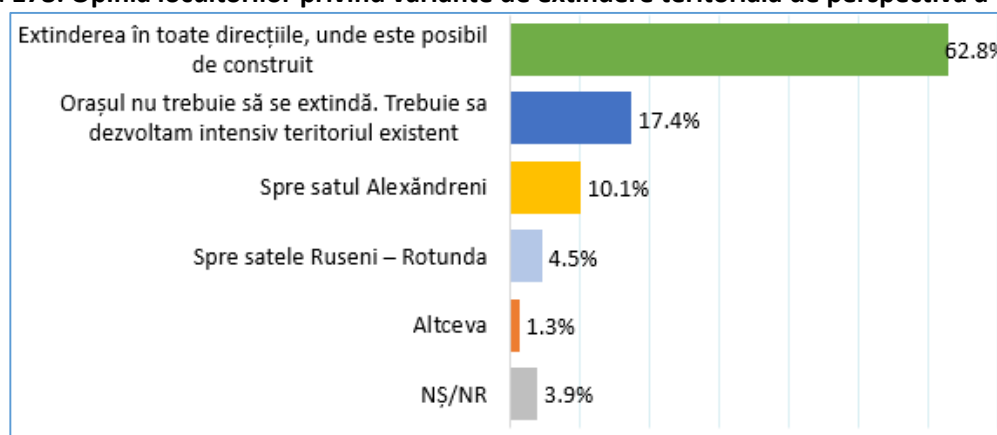
- ✓ **În calitate de reper simbolic al mun. Edineț, majoritatea absolută a orășenilor consideră Parcul "Vasile Alecsandri".**

Figura 177: Opinia locuitorilor privind elementul simbolic și reprezentativ al municipiului

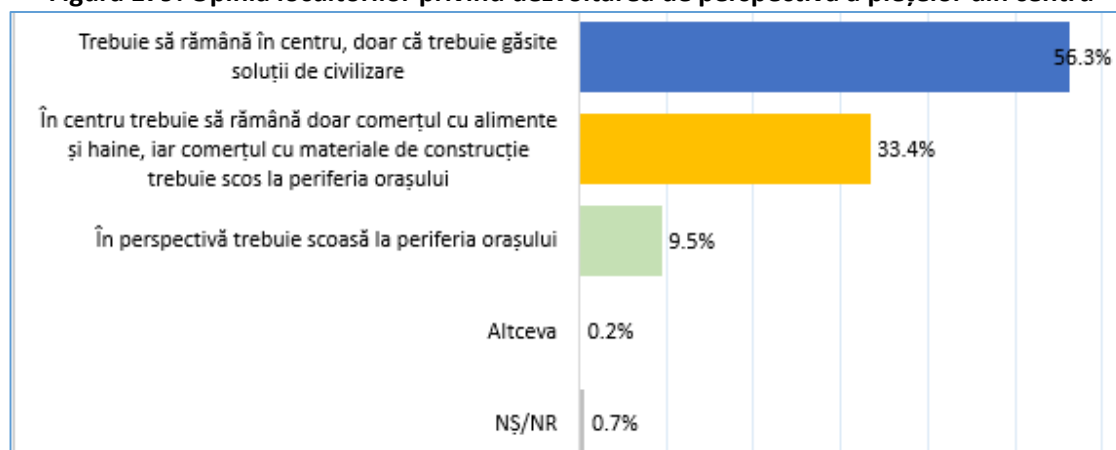
- ✓ În ceea ce privește dezvoltarea extensivă a orașului, locuitorii nu au încă o opinie clar definită, existând opinii dispersate față de direcțiile posibile de extindere teritorială a orașului.

Figura 178: Opinia locuitorilor privind variante de extindere teritorială de perspectivă a orașului

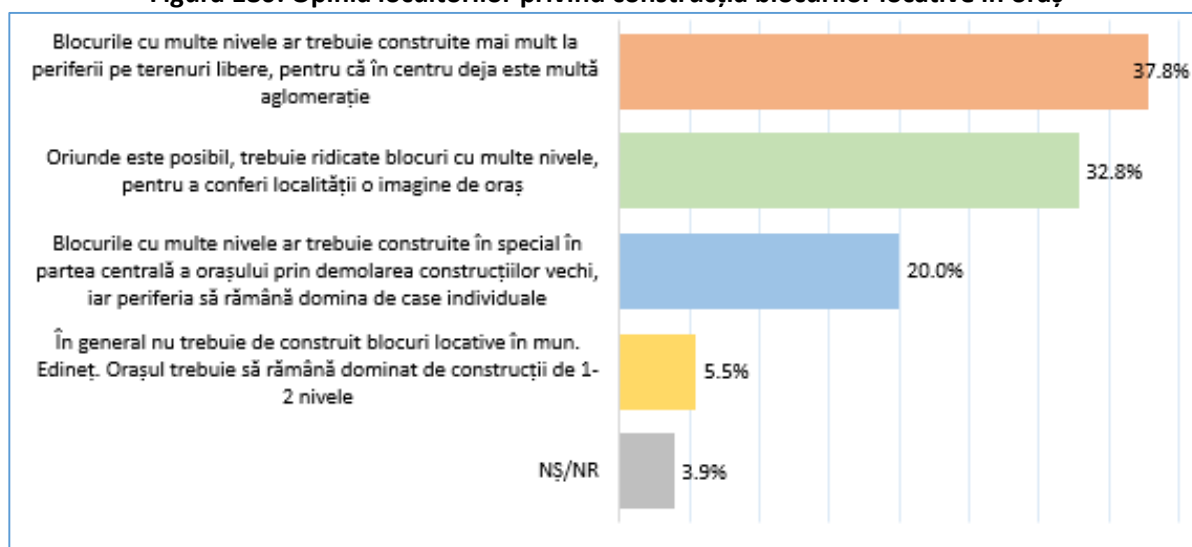
- ✓ Majoritatea locuitorilor mun. Edineț s-au pronunțat pentru păstrarea piețelor comerciale în centrul orașului, în condițiile în care acestea vor fi civilizate, iar comerțul greu (în special cu materiale de construcții) va fi eliminat.

Figura 179: Opinia locuitorilor privind dezvoltarea de perspectivă a piețelor din centru

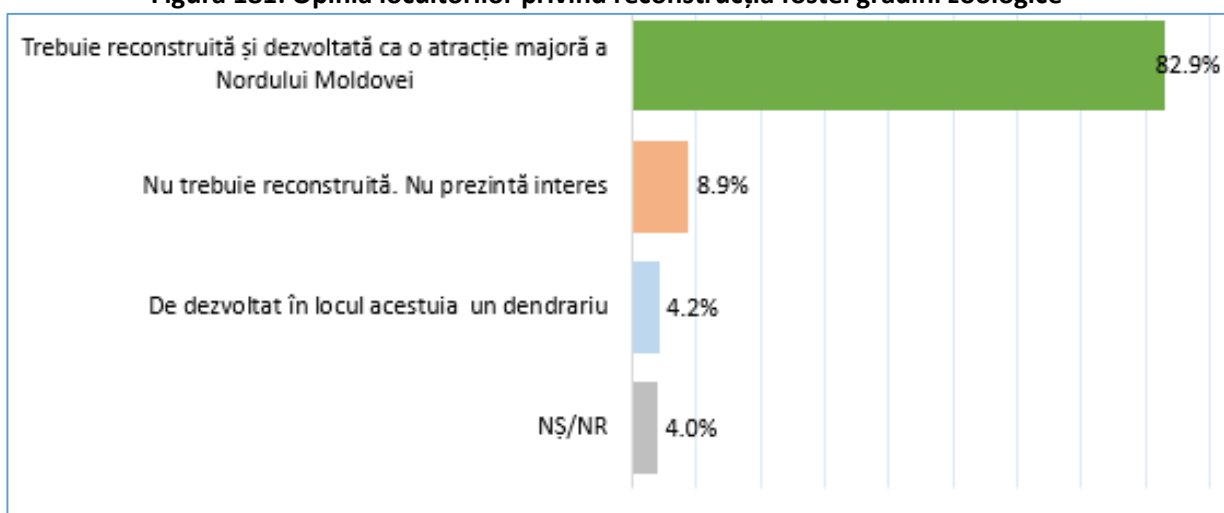
- ✓ În general, locuitorii mun. Edineț nu și-ar dori construcții multietajate în partea centrală a orașului, care ar genera probleme suplimentare de trafic și aglomerație.

Figura 180: Opinia locuitorilor privind construcția blocurilor locative în oraș

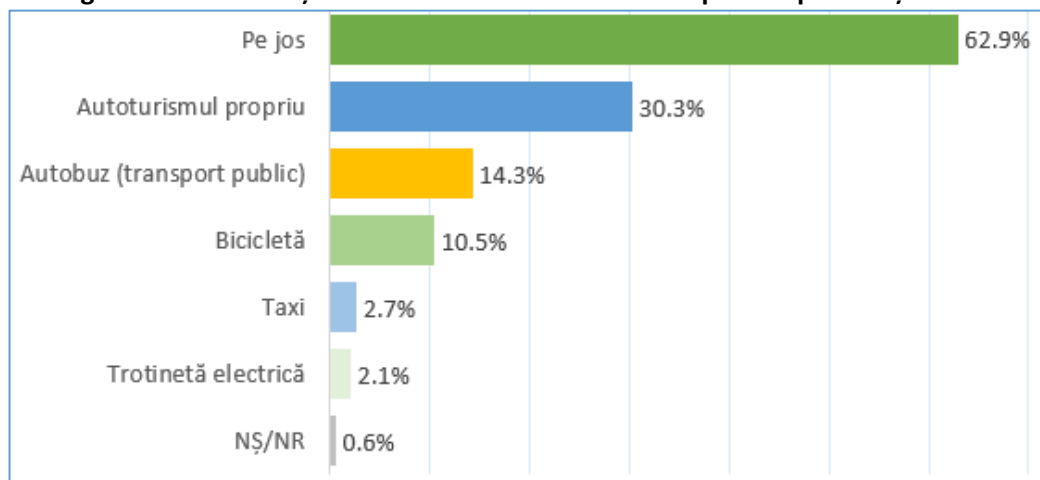
- ✓ Locuitorii mun. Edineț și-ar dori reconstrucția fostei grădini zoologice din oraș, pe care o văd ca o atracție turistică majoră pentru întreaga parte de nord a Republicii Moldova.

Figura 181: Opinia locuitorilor privind reconstrucția fostei grădini zoologice

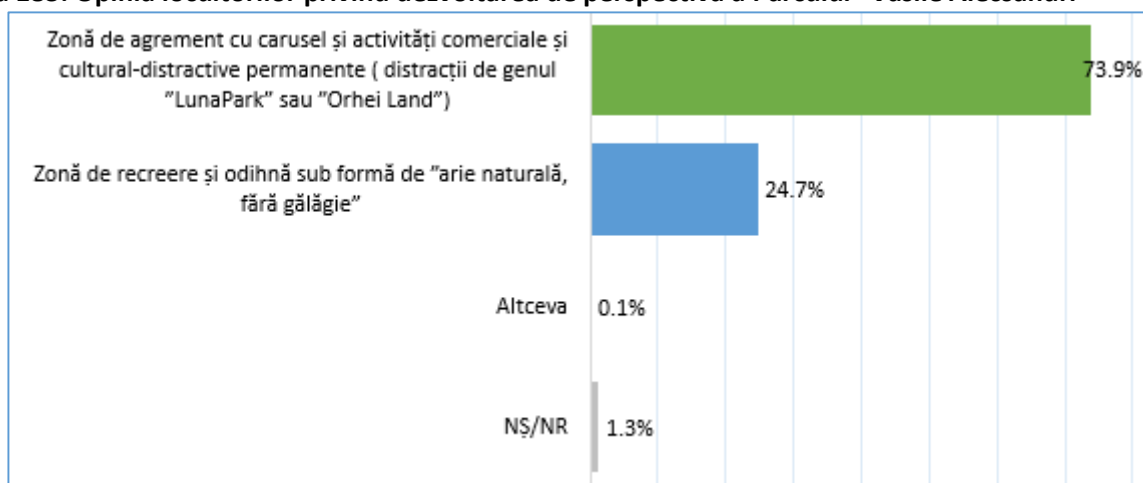
- ✓ **Datorită faptului că orașul este de dimensiuni mici și compact, peste 60% din locuitori au dat preferință mersului pe jos.** Respectiv, de perspectivă municipalitatea trebuie să acorde o atenție sporită infrastructurii pietonale (inclusiv pistelor de biciclete).

Figura 182: Preferințele actuale ale locuitorilor de deplasare prin oraș

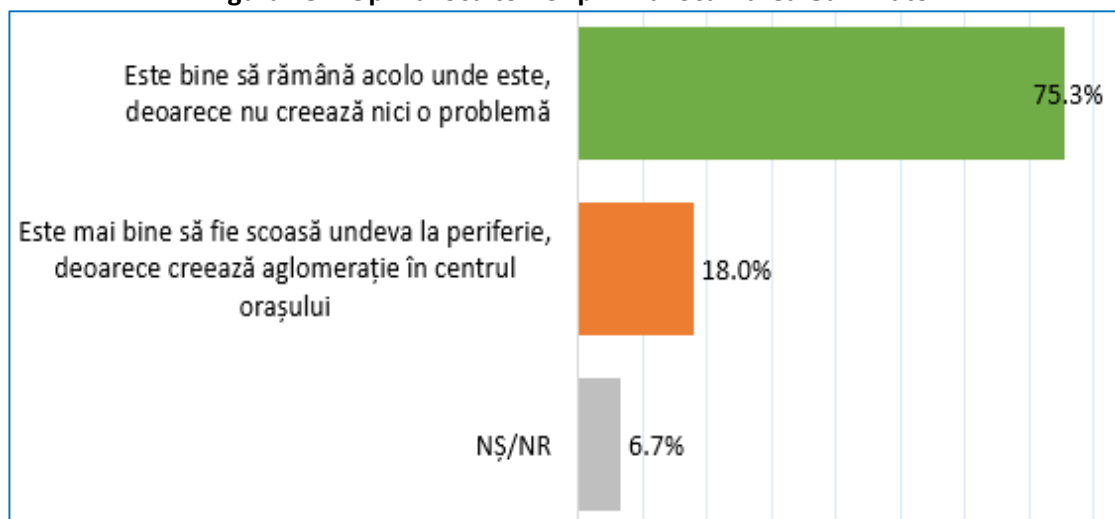
- ✓ **De perspectivă, majoritatea absolută a orășenilor (peste 70%) își doresc ca Parcul "Vasile Alecsandri" să devină o zonă de agrement activă, în care să existe diverse activități comerciale și de recreere (pentru toate vârstele), de o importanță regională pentru tot nordul Moldovei.**

Figura 183: Opinia locuitorilor privind dezvoltarea de perspectivă a Parcului "Vasile Alecsandri"

- ✓ Majoritatea locuitorilor sunt de părere că Gara Auto trebuie să rămână în partea centrală a orașului, deoarece nu creează nici o problemă urbanistică.

Figura 184: Opinia locuitorilor privind localizarea Gării Auto

4. STRATEGIA DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ

4.1 VIZIUNEA STRATEGICĂ

Pornind de la premisele actuale de ordin geografic, politic, economic și cultural,

Municipiul Edineț va tinde să depășească caracterul actual de oraș periferic și să se transforme într-un oraș regional dinamic și prosper – pol de creștere regională din nordul Republicii Moldova - devenind o localitate inteligentă (SMART) și atractivă pentru locuitori, antreprenori și vizitatori, care generează creștere economică, ocupare a forței de muncă și stimulează dezvoltarea socio-economică nu doar a raionului Edineț, dar și a raioanelor proxime Briceni, Dondușeni și Ocnița.

Mediul de afaceri atractiv și infrastructura tehnică și instituțională adecvată vor asigura o creștere economică durabilă, bazată pe dezvoltarea ramurilor care exploatează la maximum potențial local și generează un nivel sporit de valoare adăugată.

Municipiul Edineț va tinde să creeze condițiile și infrastructura necesară pentru a deveni unul dintre principalele orașe ale Republicii Moldova în ceea ce privește desfășurarea evenimentelor de importantă națională și regională: conferințe, forumuri de afaceri, expoziții, competiții sportive, evenimente culturale, etc.

În urma unor activități susținute se va îmbunătăți habitatul municipiului, în condițiile ecologice de nivel european, asigurării condițiilor optime de locuire și a serviciilor de calitate.

Parcul "Vasile Alecsandri" va fi revitalizat și dotat cu utilități moderne de recreere și divertisment, devenind unul din principalele atracții turistice și de petrecere a timpului liber pentru toate raioanele din nordul Republicii Moldova.

Viziunea de dezvoltare spațială a municipiului, formulată în contextul Planului Urbanistic General, susține dezvoltarea comunității către o permanentă performanță, asigurând, în condițiile protejării și conservării valorilor naturale și construite existente, punerea la dispoziție a resurselor de teren adecvate din punct de vedere al accesibilității, echipării edilitare, a amplasării zonelor de locuit și a unor obiective necesare consolidării identității comunității.

Dezvoltarea municipiului va fi rezultatul unor eforturi conjugate și sinergice a administrației publice locale, sectorului privat, investitorilor, societăți civile și cetățenilor.

În realizarea viziunii sale de dezvoltare, mun. Edineț, conștientizează că este în competiție cu alte orașe și regiuni pentru atragerea de afaceri, investiții și talente.

4.2 PRINCIPII DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ

Șase principii directoare vor ghida implementarea obiectivelor de dezvoltare a municipiului Edineț, în procesul de punere în aplicare de către administrația publică locală:

- ✓ **Coeziunea teritorială** – Se va promova dezvoltarea teritorială echilibrată a municipiului, încurajând dezvoltarea integrată a părții centrale și zonelor periferice, sprijinind accesibilitatea și mobilitatea locuitorilor și activităților în condiții de siguranță și cu respectarea cadrului natural și valorilor locale.
- ✓ **Incluziunea** – Se va promova modelul de dezvoltare proiectat pentru comunitatea de mâine, planificând azi modul de organizare a resurselor și realizând investiții în respectul nevoilor cetățenilor, prin recunoașterea diversității de valori ale comunităților și indivizilor, indiferent de vârstă și gen. Se va urmări stabilirea unui mediu socio-cultural echilibrat între interesele individuale ale tuturor grupurilor comunitare (tineri și bătrâni, minorități și grupuri vulnerabile, antreprenori și angajați, rezidenți și vizitatori).
- ✓ **Participarea** – Se va pune accent pe implicarea largă a tuturor grupurilor de locuitori, instituțiilor și autorităților publice, ONG-urilor și persoanelor interesate în dezvoltarea viitoare a municipiului. Administrația publică locală va crea oportunități pentru cetățeni de a participa activ la dezbaterile problemelor și rezolvarea aspectelor ce privesc interesul individual și comunitar al intervențiilor planificate.
- ✓ **Cooperarea** – Dezvoltarea teritorială echilibrată solicită inițiative ale administrației publice pentru:
 - ✓ Avansarea și realizarea de noi forme de parteneriat între mun. Edineț și localitățile rurale din raion, precum și pentru regionalizarea modului de organizare și prestare a serviciilor publice.
 - ✓ Realizarea de planuri comune cu autoritățile naționale și raionale de atragere de investiții cu grad ridicat de ocupare a forței de muncă
 - ✓ Cooperarea cu localitățile proxime pentru protejarea comună a cadrului natural și valorificarea peisajului cultural
 - ✓ Promovarea de servicii bazate pe utilizarea eficientă a resurselor.
- ✓ **Multiculturalismul** – O societate urbană multiculturală este mai puternică la nivelul diversității resurselor decât o comunitate monoculturală (conceptul de "valoare adăugată"). Multiculturalismul mun. Edineț (populat de comunități semnificative de români/moldoveni, ruși, ucraineni și romi) trebuie considerat ca fiind o oportunitate de dezvoltare, care aduce avantaje majore în integrare internațională, dezvoltare turistică, dezvoltare economică și universală, dezvoltare culturală și atragere investiții.
- ✓ **Bună guvernare** - Se vor promova principiile de transparență decizională, reprezentativitate, eficiență, eficacitate, inovație și orientare pe termen lung, în vederea creșterii încrederii în factorii de decizie locali și naționali și dezvoltarea unor parteneriate largi pentru dezvoltare între toți actorii implicați.
- ✓ **Eficiența energetică** - Se va pune accent obligatoriu pe găsirea și implementarea de soluții tehnice care vor asigura o eficiență energetică maximă, în vederea minimizării efectelor negative ale dezvoltării asupra mediului înconjurător.
- ✓ **Aspecte de gen** - Proiectarea și dezvoltarea obiectivelor de infrastructură economică, urbanistică, tehnică și edilitară vor ține cont în mod obligatoriu de nevoile diferite ale femeilor, bărbaților și copiilor (băieți și fete), pentru asigurarea respectării aspectelor specifice de gen.

4.3 OBIECTIVE DE DEZVOLTARE

În realizarea viziunii strategice de dezvoltare a mun. Edineț, în corespundere cu concluziile analizei diagnostic a tendințele actuale de dezvoltare, precum și a oportunităților existente, în perioada 2022-2035, implementarea Planului Urbanistic General va fi axată pe următoarele **6 obiective generale**:

Obiectiv general 1: Dezvoltarea unei infrastructuri economice favorabile investițiilor, creșterii economice inteligente și creării de noi locuri de muncă

- ✓ Politica 1-A: Infrastructura de sprijinire a afacerilor
- ✓ Politica 1-B: Industrie
- ✓ Politica 1-C: Comerț și servicii
- ✓ Politica 1-D: Turism
- ✓ Politica 1-E: Agricultură

Obiectiv general 2: Sporirea accesibilității și eficienței infrastructurii de utilități publice

- ✓ Politica 2-A: Alimentarea cu apă
- ✓ Politica 2-B: Canalizare menajeră
- ✓ Politica 2-C: Canalizare pluvială
- ✓ Politica 2-E: Energie electrică
- ✓ Politica 2-F: Gaze naturale

Obiectiv general 3: Creșterea calității vieții locuitorilor municipiului prin modernizarea și eficientizarea infrastructurii serviciilor publice

- ✓ Politica 3-A: Educație
- ✓ Politica 3-B: Ocrotirea sănătății
- ✓ Politica 3-C: Sport și recreere
- ✓ Politica 3-D: Cultură
- ✓ Politica 3-E: Servicii sociale
- ✓ Politica 3-F: Cimitire

Obiectiv general 4: Creșterea mobilității populației și mărfurilor în interiorul municipiului

- ✓ Politica 4-A: Infrastructura rutieră
- ✓ Politica 4-B: Transport public

Obiectiv general 5: Îmbunătățirea calității și diversificarea fondului locativ

- ✓ Politica 5-A: Reabilitarea fondului locativ existent
- ✓ Politica 5-B: Dezvoltarea fonului locativ nou

Obiectiv general 6: Asigurarea unui habitat ecologic durabil și confortabil pentru locuitorii municipiului

- ✓ Politica 6-A: Spații verzi
- ✓ Politica 6-B: Gestiunea deșeurilor solide
- ✓ Politica 6-C: Râuri și bazine acvatice
- ✓ Politica 6-D: Biodiversitate
- ✓ Politica 6-E: Monitorizarea calității aerului și apelor

4.4 MATRICEA INTEGRATĂ A SOLUȚIILOR URBANISTICE

Domenii	Obiective generale	Politici sectoriale	Măsurii/proiecte prioritare
Dezvoltarea economică	Obiectiv 1: Dezvoltarea unei infrastructuri economice favorabile investițiilor, creșterii economice inteligente și creării de noi locuri de muncă	Politica 1-A: Infrastructura de sprijinire a afacerilor Politica 1-B: Industrie Politica 1-C: Comerț și servicii Politica 1-D: Turism Politica 1-E: Agricultură	1-A.1: Dezvoltarea unui Centru de Afaceri Regional Multifuncțional în mun. Edineț 1-B.1: Extinderea teritoriului Parcului Industrial și dotarea tehnico-edilitară corespunzătoare 1-B.2: Dezvoltarea unei noi Zone Industriale a orașului pe traseul M4 la ieșirea de Sud spre or. Cupcini și transformarea acesteia într-un pol economic regional major al municipiului 1-B.3: Restructurarea zonelor cu caracter industrial din centrul orașului Edineț 1-C.1: Restructurarea urbanistică a zonei comerciale din centrul orașului (perimetrul străzilor Uzinei – Sfântul Vasile – Pușkin – Independenței) 1-C.2: Dezvoltarea de servicii comercial-recreative și alimentație publică în zona Grădinii Publice "Vasile Alecsandri" 1-C.3: Introducerea unei proceduri de restructurare a fronturilor principalelor străzi, pentru impulsivarea dezvoltării unui profil funcțional mixt (locuire și servicii/comerț) în lungul axelor urbane de interes. 1-D.1: Dezvoltarea turismului local și integrarea acestuia în circuitele regionale 1-E.1: Promovarea consolidării terenurilor agricole și asocierii producătorilor agricoli

Domenii	Obiective generale	Politici sectoriale	Măsur/proiecte prioritare
Infrastructura de utilități publice	Obiectiv 2: Sporirea accesibilității și eficienței infrastructurii de utilități publice	Politica 2-A: Alimentarea cu apă Politica 2-B: Canalizare menajeră Politica 2-C: Canalizare pluvială Politica 2-E: Energie electrică Politica 2-F: Gaze naturale	2-A1: Conectarea localității Alexăndreni la rețelele de apă din or. Edineț cu conservarea fântânii arteziene existente 2-A2: Construcția unei noi Stații de Tratare a Apei în orașul Edineț 2-A3: Deconectarea Stației existente de Tratare a Apei din orașul Edineț și re-valorificarea terenului eliberat 2-A.4: Înlocuirea conductelor vechi de oțel cu conducte de HDPE ce va permite asigurarea calității apei distribuite consumatorilor 2-A.5: Construcția unei noi stații de captare a apei 2-A.6: Extinderea rețelei de aprovizionare centralizată cu apă potabilă în zonele rurale (Alexăndreni și Gordineștii Noi) 2-A.7: Asigurarea servituții pentru terenurile private aferente conductei de transportare a apei 2-A.8: Organizarea evidenței consumului de apă cu contoare în localitatea Alexăndreni 2-A.9: Delimitarea și înregistrarea cadastrală a terenurilor pe care sunt instalate obiectivele sistemului de alimentare cu apă 2-A.10: Restabilirea îngrădirii obiectivelor infrastructurii de apă aflate în gestiune (Stația de captare, STA) 2-A.11: Inventarierea și înregistrarea bransamentelor de apă la consumatorii casnici (case individuale) 2-A.12: Coordonarea cu instituțiile responsabile a zonei de protecție sanitară pentru rezervoarele de apă la SP-05. Asigurarea respectării zonei de protecție sanitară. 2-B.1: Construcția unei noi Stații regionale de Epurare a Apelor Uzate 2-B.2: Extinderea rețelei de canalizare în or. Edineț

Domenii	Obiective generale	Politici sectoriale	Măsurii/proiecte prioritare
			2-B.3: Identificarea soluțiilor tehnice pentru organizarea sistemelor de canalizare în localitățile rurale ale municipiului (s. Alexăndreni și s. Gordineștii Noi) 2-B.4: Delimitarea și înregistrarea cadastrală a terenurilor pe care sunt instalate obiectivele sistemului de canalizare 2-B.5: Restabilirea îngrădirii obiectivelor infrastructurii de canalizare aflate în gestiune (PAU-2 și SEAU) 2-B.6: Efectuarea expertizei tehnice a clădirilor SPAU-2, SPAU-3 cu stabilirea soluțiilor de remediere sau înlocuire a acestora 2-B.7: Înregistrarea cadastrală a obiectivelor ce fac parte din sistemul public de canalizare 2-C.1: Dezvoltarea rețelelor ingineresti de infrastructură de canalizare pluvială în or. Edineț 2-C.2: Conectarea infrastructurii proiectate de canalizare pluvială la Stația de Epurare a Apelor Uzate 2-D.1: Creșterea capacității de aprovizionare cu energie electrică a Parcului Industrial Edineț (inclusiv în contextul extinderii teritoriului acestuia) 2-D.2: Dezvoltarea capacităților locale de surse regenerabile de producere a energiei electrice 2-E.1: Gazificarea satului Gordineștii Noi
Infrastructura de servicii publice	Obiectiv 3: Creșterea calității vieții locuitorilor municipiului prin modernizarea și	Politica 3-A: Educație Politica 3-B: Ocrotirea sănătății	3-A.1: Construcția unei instituții preșcolare în zona de sud a orașului Edineț 3-A.2: Reparația și modernizarea instituțiilor de învățământ

Domenii	Obiective generale	Politici sectoriale	Măsurii/proiecte prioritare
	eficientizarea serviciilor publice	Politica 3-C: Sport și recreere Politica 3-D: Cultură Politica 3-E: Servicii sociale Politica 3-F: Cimitire	3-A.3: Construcția unei instituții preșcolare în partea de nord-vest a orașului Edineț, pentru acoperirea necesităților crescânde, datorate dezvoltării de perspectivă în zonă a noilor spații locative 3-A.4: Identificarea unui nou sediu pentru Arhiva Raională și eliberarea spațiilor din cadrul Grădiniței nr. 2 "Foișor" în vederea creșterii capacității acesteia 3-B.1: Diversificarea și îmbunătățirea ofertei de servicii medicale 3-C.1: Construcția unui complex sportiv și de recreere multifuncțional de importanță regională 3-C.2: Construcția unui centru sportiv multifuncțional 3-C.3: Reconstrucția fostului cinematograful "Luceafărul" în vederea dezvoltării unui centru public multifuncțional de cultură, agrement și turism 3-D.1: Pașaportizarea monumentelor existente, cu stabilirea zonei de protecție pentru fiecare monument în parte. 3-E.1: Construcția unei instituții multifuncționale pentru persoanele în etate (Azil de bătrâni, spații de zi și cantină socială) 3-F.1: Extinderea cimitirului nou cu o suprafață adițională de 4,5-5 hectare și transformarea acestuia în cimitir municipal care va deservi și localitățile Gordineștii Noi și Alexăndreni 3-F.2: Conservarea cimitirelor existente din Gordineștii Noi și Alexăndreni, precum și Cimitirul Evreiesc și Lipoveni din oraș

Domenii	Obiective generale	Politici sectoriale	Măsur/proiecte prioritare
Transport și căi de comunicație	Obiectiv 4: Creșterea mobilității populației și mărfurilor în interiorul municipiului	Politica 4-A: Infrastructura rutieră Politica 4-B: Transport public	4-A.1: Categorizarea drumurilor de importanță orășenească și raională, cu reglementarea specifică conform normativelor naționale 4-A.2: Organizarea de sensuri giratorii (ronduri) 4-A.3: Semaforizare intersecții complexe 4-A.4: Construcția de străzi noi 4-A.5: Realizarea infrastructurii pentru biciclete în zona centrală a municipiului 4-B.1: Reorganizare și extindere rute transport public 4-B.2: Amenajare stații de așteptare transport public
Fond locativ	Obiectiv 5: Îmbunătățirea calității și diversificarea fondului locativ	Politica 5-A: Reabilitarea fondului locativ existent Politica 5-B: Dezvoltarea fonului locativ nou	5-A.1: Reconstrucția complexă a blocurilor locative vechi 5-A.2: Lucrări complexe de amenajare urbană a curților blocurilor locative 5-A.3: Înlăturarea maximală din zonele rezidențiale a construcțiilor industriale pentru îmbunătățirea condițiilor igienico-sanitare 5-B.1: În zona Nord -Vest (în perimetrul străzilor Șoseaua Bucovinei, Meseriașilor, Alexandru Cristea) se va realiza construcția de blocuri noi cu mai multe etaje (3-5-9 nivele) 5-B.2: În zona Nord-Vest se va realiza construcția de locuințe individuale noi.
Protecția mediului	Obiectiv 6: Asigurarea unui habitat ecologic durabil și confortabil pentru locuitorii municipiului	Politica 6-A: Spații verzi Politica 6-B: Gestiunea deșeurilor solide	6-A.1: Reconstrucția și revitalizarea Parcului "Vasile Alecsandri". 6-A.2: Dezvoltarea unor programe de susținere a activităților de înverzire/amenajare a curților blocurilor locative multietajate 6-A.3: Amenajarea spațiilor verzi de agrement în satele Alexăndreni și Gordinești Noi.

Domenii	Obiective generale	Politici sectoriale	Măsurii/proiecte prioritare
		Politica 6-C: Râuri și bazine acvatice Politica 6-D: Biodiversitate Politica 6-E: Monitorizarea calității aerului și apelor	6-A.4: Instituirea (elaborarea și aprobarea) Registrului spațiilor verzi în conformitatea cu Legea RM cu privire la spațiile verzi. 6-B.1: Construcția Stației de Transfer și Stației de Sortare a deșeurilor. 6-B.2: Lichidarea depozitelor de deșeuri existente de pe teritoriul mun. Edineț și recultivarea terenurilor. 6-B.3: Reorganizarea sistemului de colectare a deșeurilor prin participarea la sistemul integrat regional de gestiune a deșeurilor. 6-B.4: Schimbarea aspectului de design al punctelor de colectare a deșeurilor. 6-B.5: Realizarea unor proiecte de compostare a deșeurilor vezi generate la îngrijirea spațiilor verzi. 6-C.1: Asigurarea întreținerii adecvate a zonelor și fâșiilor de protecție pentru toate râurile și bazinele acvatice din limitele mun. Edineț în conformitate cu Legea #440 din 27.04.1995 6-D.1: Amenajarea coridoarelor de mișcare a biodiversității în limitele mun. Edineț. Asigurarea protecției habitatelor existente, precum și mărirea suprafețelor cu vegetație naturală, din cadrul acestor coridoare. 6-E.1: Realizarea unor proiecte de monitorizare regulată a calității aerului. 6-E.2: Realizarea unor proiecte de monitorizare regulată a calității apei de suprafață și subterană

4.5 PLANIFICARE SPAȚIALĂ ȘI ZONARE

4.5.1 Zonificarea teritoriului administrativ – bilanț teritorial propus

Tabelul 83: Bilanț teritorial propus (zonificarea teritoriului)

#	Destinație/zonare	Aria (ha)
1	Zone rezidențiale cu locuințe cu regim de înălțime mic (locuință unifamilială, izolată)	773.91
2	Zone rezidențiale cu regim de înălțime mare (blocuri de locuințe)	46.94
3	Zone de producere (industriale) și depozite	36.37
4	Zone cu destinație specială (educație, administrație, cultură, sport, transport, sfera socială, utilități publice, spații verzi, bazine acvatice, etc.)	1774.88
5	Zone comerciale mixte (locuințe, magazine, birouri de interes)	10.14
6	Zone comerciale din afara zonelor de afaceri din zona centrală în construcții independente	21.17
7	Zone comerciale de tipul birourilor de clasa premium, hoteluri mari, galerii comerciale	10.31
8	Zone comerciale de vecinătate (spații comerciale de tip alimentar, mici restaurante, frizerii, farmacii, curățătorii, amplasate la parter și la etajul 1 al clădirii (magazine cu vânzări en-detail ori cu servicii de strictă folosință), amplasate în vecinătatea zonelor de locuit de tip R1-R5 în general de-a lungul arterelor de circulație.	2.15
9	Zone pentru servicii comerciale grele, producătoare de zgomot	55.41
10	Zone comerciale de tip agrement și recreere	11.93
11	Zone comerciale și de servicii care se adresează unei zone urbane mai mari decât zona rezidențială din vecinătate (alimentare, , mici restaurante, frizerii, farmacii, curățătorii, etc. amplasate la parter și la etajul 1 al clădirii)	0.78
12	Zone agricole	3293.70
13	Zone subiect de dezvoltare, condițiile generale urmând a fi reglementate de PUZ	322.55
14	Zone care sunt subiect de revitalizare, condițiile generale urmând a fi reglementate de PUZ	28.01
Total intravilan		6388.26

4.5.2 Intravilanul propus

Se prevede majorarea intravilanului mun. Edineț cu 336,42 hectare, inclusiv cu 331,6 hectare a orașului Edineț și cu 4,82 hectare a satului Alexăndreni.

Tabelul 84: Extindere intravilan

	Suprafața intravilan, ha	
	Situație existentă	Propus
or. Edineț	1028.16	1359.76
s. Alexăndreni	134.54	139.36
s. Gordineștii Noi	58.49	58.49

Figura 185: Extinderea intravilanului mun. Edineț

LEGENDĂ:

Hotarele intravilanului conform PUG

Hotarele intravilanului existente

Bilanțul spațial al intravilanului

Terenuri incluse în intravilan

Terenuri excluse din intravilan

Drumuri

Curbe de nivel

Terenuri cadastrale

Limite

4.6 MĂSURI ȘI PROIECTE SECTORIALE

4.6.1 Dezvoltarea economică

Obiectiv general 1:

Dezvoltarea unei infrastructuri economice favorabile investițiilor, creșterii economice inteligente și creării de noi locuri de muncă

Politica 1-A: Infrastructura de sprijinire a afacerilor

#	Măsuri/proiecte	Descriere
1-A.1	Dezvoltarea unui Centru de Afaceri Regional Multifuncțional în mun. Edineț	Se propune dezvoltarea pe teritoriul Parcului Industrial Edineț (prin extinderea blocului administrativ existent) a unui Centru de Afaceri Regional Multifuncțional, care va îngloba în el (i) Incubator de Afaceri, (ii) Accelerator de Afaceri și (iii) Centru pentru expoziții, conferințe și congrese. Dezvoltarea acestui centru regional de afaceri este în concordanță cu Programul Național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere și are menirea să consolideze rolul mun. Edineț în calitate de pol economic pentru raioanele din nordul Republicii Moldova.

Politica 1-B: Industrie

#	Măsuri/proiecte	Descriere
1-B.1	Extinderea teritoriului Parcului Industrial și dotarea tehnico-edilitară corespunzătoare	Teritoriul Parcului Industrial Edineț urmează a fi extins pe o suprafață adițională de cca 38 hectare, din contul terenurilor adiacente din proprietatea publică locală (rezervă pentru dezvoltare). Totodată, luând în considerare contextul nefavorabil al rozei vânturilor (dominarea pe parcursul anului a vânturilor spre direcția zonei rezidențiale a orașului), se recomandă atragerea de noi investitori exclusiv din domenii non-poluante, pentru a nu crea factori adiționali de poluare. În același timp, se recomandă dezvoltarea tehnico-edilitară a teritoriului Parcului Industrial Edineț în ceea ce privește dezvoltarea de noi capacități de distribuție energie electrică (actualmente deficitară) și dezvoltarea rețelei interne de drumuri de acces.
1-B.2	Dezvoltarea unei noi Zone Industriale noi a orașului pe traseul M4 la ieșirea de Sud spre or. Cupcini și transformarea acesteia într-un pol economic regional major al municipiului	Luând în considerare incompatibilitatea teritoriului actualului Parc Industrial pentru activități industriale poluante și cerințele în creștere pentru dezvoltarea de noi platforme pentru localizarea de investiții pentru industrializarea localității, se recomandă dezvoltarea unei noi Zone Industriale a orașului Edineț. În acest sens, se propun terenurile din extravilan (actualmente cu destinație agricolă, aflate în proprietate privată) amplasate la intrarea sudică în mun. Edineț din partea orașului Cupcini, în proximitatea traseului național M4. Aceste terenuri

#	Măsuri/proiecte	Descriere
	.	corespund tuturor normelor și cerințelor specifice, fiind totodată amplasată în proximitatea nodurilor de conectare la utilitățile publice (energie electrică, gaze naturale, alimentare cu apă și canalizare). Urmează de a realiza toate procedurile legale privind inițierea și realizarea schimbării destinației zonei (prin comunicare și negociere cu deținătorii privați ai terenurilor respective), elaborării și aprobării documentației de urbanism aferente, și amenajării ulterioare pentru atragerea investitorilor privați. Este cazul de menționat că acest teren a fost propus pentru dezvoltarea zonei industriale a orașului inclusiv în PUG din 1962 (corectat în 1981).
1-B.3	Restructurarea zonelor cu caracter industrial din centrul orașului Edineț	În partea centrală a orașului Edineț persistă terenuri cu caracter industrial nefuncționale, aflate în prezent în proprietate privată, dispunând de suprafețe însemnate de teren și situate în locații importante pentru dezvoltarea orașului. Activitatea industrială inițială a încetat sau s-a restrâns considerabil. În prezent o parte din spații sunt nefuncționale sau închiriate micilor întreprinderi pentru activități de comercial sau cvasi-industrial, depozite, etc., desfășurate în general în condiții improvizate, precare, inadecvate. Unele spații sunt complet neutilizate. Restructurarea urbanistică a acestor terenuri urmează să fie realizată în bază de parteneriat public-privat dintre administrația publică locală și proprietarii terenurilor respective, în bază de discuții și negocieri mutual avantajoase. Soluții urbanistice pe sectoare teritoriale industriale: 1-00 Sectorul "Nord-Est " ☑ Întreprinderile acestui sector (amplasate compact în perimetrul străzii Independenței și Șoseaua Bucovinei și parțial prin cartierele locative o parte din ele vor fi păstrate, iar altele care nu se conforma normelor sanitaro-ecologice și soluțiilor Planului Urbanistic General vor fi propuse spre reorganizare în spații locative și socio-comerciale sau reamplasare după caz. ☑ În acest sector s-a format un lot de teren de rezervă pentru amplasarea de noi întreprinderi de producere, depozitare, comerț și servicii tehnice pe o suprafață totală de 19,00 ha. 2-00. Sectorul "Sud Vest" ☑ Această zonă nu va supra schimbări structurale, cu excepția sectorului aflat la intersecția străzii Valentin Roșca și drumului național M1, care urmează a fi reorganizate în activități de comerț și prestări servicii, în conformitate cu prevederile Regulamentului Local de Urbanism.

#	Măsurii/proiecte	Descriere
		✓ În acest sector s-au format două loturi de teren de rezervă pentru dezvoltarea și amplasarea întreprinderilor de producere, depozitare, comerț și servicii tehnice. 3-00. Sectorul "Parcul Industrial Edineț" ✓ Întreprinderile acestei zone amplasate compact de-a lungul Drumului National M1 conform soluțiilor Planului Urbanistic General. Nu sunt necesare schimbări structurale. Se prevede atragerea de noi investitori pentru construcția de noi entități industriale și logistice, cu excepția celor poluante. 4-00. Sectorul "Alexăndreni" ✓ Nu sunt necesare schimbări structurale. 5-00. Sectorul "Gordinești Noi" ✓ Se propune constituirea unei platforme economice pentru dezvoltarea de întreprinderi agroindustriale. Detalierea soluțiilor propuse pentru reorganizarea urbanistică a terenurilor industriale este prezentată în Tabelul de mai jos:

Tabelul 85: Borderoul terenurilor privind dezvoltarea de perspectivă a unităților economice

Nr. teren dezvoltare	Zona și locul amplasării a terenului	Suprafața terenului, ha	Folosința actuală a terenului	Echiparea tehnică a terenului	Zona sanitară, metri	Destinația de perspectivă propusă
1-00	Sectorul "Nord -Est"	19,00				
TD1	Perimetrul str. Independenței, colț cu drumul de centură M1	19,00	Liber de construcții-teren agricol	Lipsește. Poate fi asigurat de la rețele existente alei zonei adiacente conform condițiilor tehnice	50-300	Pentru diferite activități de producere depozitare, comerț și speciale D (I1, I2, C, S)
2-00	Sectorul "Sud -Vest"	126,00				
TD2	Perimetrul drumului de centură M1	50,00	Liber de construcții-teren agricol	Lipsește. Poate fi asigurat de la rețele existente alei zonei adiacente conform condițiilor tehnice	50-300	Pentru diferite activități de producere depozitare, comerț și speciale D (I1, I2, C, S)
TD3	Perimetrul str. Independenței colț cu drumul de centura M1	76,00	Liber de construcții-teren agricol	Lipsește. Poate fi asigurat de la rețele existente alei zonei adiacente conform condițiilor tehnice	50-300	Pentru diferite activități de producere depozitare, comerț și speciale D (I1, I2, C, S)

Nr. teren dezvoltare	Zona și locul amplasării a terenului	Suprafața terenului, ha	Folosința actuală a terenului	Echiparea tehnică a terenului	Zona sanitară, metri	Destinația de perspectivă propusă
5-00	Sectorul "Gordineștii Noi"	43,00				
TD1	In extravilanul s. Gordineștii Noi adiacent cu terenuri agricole	43,00	Liber de construcții - teren agricol	Lipsește. Poate fi asigurat de la rețele existente alei zonei adiacente conform condițiilor tehnice	50-500	Pentru diferite activități de producere depozitare, comerț și speciale D (I1, I2, C, S)
	Total	188,00				

Politica 1-C: Comerț și servicii

#	Măsuri/proiecte	Descriere
1-C.1	Restructurarea zonei comerciale din centrul orașului (perimetrul străzilor Uzinei – Sfântul Vasile – Pușkin – Independenței)	Dezvoltarea anterioară haotică a activităților de comerț în centrul orașului (în proximitatea pieței comerciale) au creat un șir de disfuncționalități urbanistice, care au înrăutățit aspectul estetic al centrului civic urban și au aprofundat mai multe incompatibilități de funcțiuni urbane: ✓ Trafic (inclusiv staționar) în spații urbane neadecvate și subdimensionate ✓ Mixaj funcțional incoerent prin instalarea în clădiri/părți din clădiri inițial dedicate funcțiunii de locuire a unor activități de tip terțiar, dintre care multe incompatibile din cauza poluării fonice, vizuale, etc., desfășurate frecvent în condiții improvizate, precare, neadecvate ✓ Pierderea intimității curților locuințelor proxime prin utilizarea celor vecine pentru alte activități – parcare, depozitare, etc. ✓ Volum mare de mărfuri pentru aprovizionare și desfacere ✓ Degradarea spațiului public, parcare haotică în exces ✓ Adaptarea, transformarea, extinderea nefirească a clădirilor existente, structural neadecvate altor funcțiuni ✓ Apariția unor construcții noi disonante cu caracterul zonei centrale În acest context, se propune restructurarea zonei prin limitarea graduală pentru eliminarea activităților de comerț greu (în special cu materiale de construcții) din perimetrul centrului orașului. Noile entități specializate în comerț greu (în special materiale de construcție) vor fi amplasate în exclusivitate în zona intersecției M5 - strada Iurie Gagarin și partea vestică a perimetrului străzilor Maxim Gorki și Valentina Roșca. Piețele amplasate în zonă urmează a fi restructurate și reorganizate, prin modernizarea infrastructurii fizice și asigurarea amenajărilor corespunzătoare unei zone centrale a orașului pentru spații publice (drumuri, trotuare, iluminat public,

#	Măsuri/proiecte	Descriere
		fațade, etc.) În perspectivă, în zonă se vor admite doar activități de comerț ușor.
1-C.2	Dezvoltarea de servicii comercial-recreative și alimentație publică în zona Grădinii Publice "Vasile Alecsandri"	Se propune echiparea graduală și echilibrată a teritoriului Grădinii Publice "Vasile Alecsandri" cu activități comerciale specifice de recreere și petrecere a timpului liber (carusel, cafenele, restaurante, închirieri biciclete și bărcuțe) pentru dinamizarea economică a zonei și îmbunătățirea condițiilor de petrecere a timpului liber pentru locuitori și vizitatori.
1-C.3	Introducerea unei proceduri de restructurare a fronturilor principalelor străzi, pentru impulsionarea dezvoltării unui profil funcțional mixt (locuire și servicii/comerț) în lungul axelor urbane de interes	Încurajarea inițiativei private locale și atragerea de investiții pentru echiparea principalelor axe din oraș (str. Independenței, Șoseaua Bucovinei) cu activități intra-urbane de comerț și servicii, care să consolideze atractivitatea și aspectul urban al acestor străzi.

Politica 1-D Turism

#	Măsuri/proiecte	Descriere
1-D.1	Dezvoltarea turismului local și integrarea acestuia în circuitele regionale	Turismul în mun. Edineț este slab dezvoltat, resursele turistice naturale și antropice nefiind valorificate, iar activitatea de turism nu este orientată spre satisfacerea cerințelor și preferințelor turiștilor interni și străini. Patrimoniul cultural, istoric este destul de bogat, cuprinzând monumente de importanță națională și locală, dintre care o bună parte se regăsesc în Registrul Monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat. În municipiu activează 5 instituții de cultură, un muzeu care pot fi utilizate pentru deservirea potențialilor turiști, un stadion și există un cinematograf. În Edineț funcționează agenții de turism și 3 hoteluri bine amenajate, cu o capacitate de 170 locuri. Patrimoniul natural al municipiului este destul de diversificat și bogat. Terenurile spațiilor verzi și apelor formează 1,27 mii ha, fiind mai mare ca media națională. Totuși aceasta nu se regăsesc în trasee turistice ce ar permite valorificarea lor din punct de vedere al potențialului turistic. În aceste condiții este necesară elaborarea și realizarea unui Plan/concept de dezvoltare a sectorului turistic.

Politica 1-E: Agricultură

#	Măsuri/proiecte	Descriere
1-E.1	Promovarea consolidării terenurilor agricole și asocierii producătorilor agricoli	Se recomandă susținerea și încurajarea consolidării terenurilor agricole și asocierii producătorilor agricoli în vederea utilizării mai eficiente a terenurilor, creșterii rentabilității activităților desfășurate, integrarea activităților agricole în lanțul post-recoltare pentru creșterea valorii adăugate și a profiturilor din activitatea agricolă.

4.6.2 Infrastructura de utilități publice

Obiectiv general 2:

Sporirea accesibilității și eficienței infrastructurii de utilități publice

Politica 2-A: Alimentarea cu apă

#	Măsuri/proiecte	Descriere
2-A.1	Conectarea localității Alexăndreni la rețelele de apă din or. Edineț cu conservarea fântânii arteziene	Din cauza că fântâna arteziană din localitatea Alexăndreni se află în zona de protecție sanitară a cimitirului din localitate (în contradicție cu Hotărârea Guvernului # 1072 din 22.10.1998 despre aprobarea Regulamentului cu privire la cimitire), soluționarea problemei alimentării cu apă a locuitorilor prezintă o prioritate. PAT raionul Edineț (2013) presupune conectarea Alexăndreni la rețelele de apă din or. Edineț. În acest scop este necesar realizarea documentației de proiect și construcția conductei ce ar asigura consumatorii din Alexăndreni cu apă din rețelele or. Edineț. Fântâna arteziană din localitate urmează a fi lichidată (tamponată).
2-A.2	Construcția unei noi Stații de Tratare a Apei din orașul Edineț	Uzura foarte avansată a Stației de tratare a apei nu poate asigura un proces tehnologic adecvat pentru potabilizarea apei. Calitatea apei potabile foarte des nu corespunde normativelor în vigoare. În special sunt depășiri la parametri chimici (culoare, turbiditate, clor rezidual) și parametri microbiologici (prezența E-coli). Din această cauză este necesară construcția unei noi stații de tratare a apei. În acest scop a fost realizat și un proiect, care prevede construcția STA noi pe teritoriul SP-04. Respectiv se propune realizarea Proiectului de execuție nr. 117/07.12.2020 "Construcția stației de tratare a apei din orașul Edineț, raionul Edineț". Capacitatea STA nou proiectate va fi de 7 200 m ³ /zi și a fost concepută pentru o perspectivă de până la 2035 și acoperire pentru 50 mii locuitori. Această STA se preconizează a fi una regională, atât pentru or. Edineț și Cupcini, cât și pentru localitățile din apropiere.

#	Măsuri/proiecte	Descriere
2-A.3	Deconectarea Stației existente de Tratare a Apei din orașul Edineț și re-valorificarea terenului eliberat	În sincronizare cu construcția STA noi la SP-04, STA actuală va fi necesar de deconectat, iar apa captată de la SP-01 va trebui pompată direct la SP-02A. Terenul actualei STA poate fi re-valorificat în conformitate cu deciziile APL.
2-A.4	Înlocuirea conductelor vechi de oțel cu conducte de HDPE ce va permite asigurarea calității apei distribuite consumatorilor	Uzura înaltă a rețelelor de transport și distribuție a apei, avarieri frecvente nu facilitează asigurarea livrării apei în condiții sigure. Conductele vechi din oțel cedează frecvent. Sunt produse scurgeri multiple. Sistările de apă, lucrările de reparație sunt potenți factori de degradare a calității apei livrate. Înlocuirea conductelor vechi din oțel cu conducte din HDPE va permite asigurarea calității apei distribuite consumatorilor. În scopul reabilitării și dezvoltării sistemului public centralizat de alimentare cu apă din or. Edineț, în anul 2018, cu susținerea proiectului GIZ/MLPS a fost realizat proiectul nr. 120/26.10.2018 "Reabilitarea și extinderea sistemului de aprovizionare cu apa în localitatea Edineț". Lucrările de construcție în baza proiectului menționat au demarat la finele anului 2021 și prevăd construcția 34 km rețele de apă.
2-A.5	Construcția unei noi stații de captare a apei	Trecerea la sursa de apă din lacul Racovăț a fost o necesitate stringentă de moment din cauza degradării stației de captare din râul Prut. Lipsesc studii ce ar determina sursa optimă de alimentare cu apă pentru mun. Edineț (și or. Cupcini). Schimbările climatice și acțiunile antropogene, contribuie la reducerea surselor de apă și influențează asupra calității apei în surse. Nivelul râului Prut în zona captării vechi este tot mai des jos. În lacul Racovăț în perioada de vară se dezvoltă intens algele. Ca soluție se propune elaborarea unui studiu de fezabilitate pentru a identifica sursa optimă de alimentare cu apă și pentru construcția unei stații de captare noi. Ca potențiale surse de apă durabilă pentru alimentarea cu apă potabilă a mun. Edineț poate servi râul Prut, lacul Racovăț sau captări de mal.
2-A.6	Extinderea rețelei de aprovizionare centralizată cu apă potabilă în zonele rurale (Alexăndreni și Gordineștii Noi)	Acoperirea cu servicii centralizate de alimentare cu apă din Alexăndreni este de circa 55%. În Gordineștii Noi lipsește sistem centralizat de alimentare cu apă. PAT raionul Edineț (2013) presupune conectarea localităților Alexăndreni și Gordineștii Noi la rețelele de apă din or. Edineț. În acest scop este necesar de realizat documentația de proiect și executat lucrările de construcție. PAT raionul Edineț (2013) presupune conectarea și altor localități rurale la sistemul comun de apă a or. Edineț și Cupcini, dar soluția tehnică trebuie actualizată într-un studiu suplimentar.
2-A.7	Asigurarea servituții pentru terenurile private aferente	În zona de protecție sanitară a conductei de transport a apei brute și tratate se execută lucrări agricole cu plantații anuale și multianuale ce îngreunează efectuarea lucrărilor de întreținere și de reparații. În cazul producerii scurgerilor la conducta de

#	Măsurii/proiecte	Descriere
	conductei de transportare a apei	transport a apei de la captare până la SP-04, operatorul coordonează cu deținătorii de terenuri timpul și condițiile de lichidare a scurgerilor, ce consumă mult timp și contribuie la pierderi considerabile de apă. În scopul optimizării procesului de exploatare a conductelor de transport a apei se propune încheierea contractelor de constituire a servitutei cu deținătorii de terenuri agricole, care sunt traversate de conducta de transport a apei. Aceste contracte trebuie să prevadă drepturile și obligațiile părților.
2-A.8	Organizarea evidenței consumului de apă cu contoare în localitatea Alexăndreni	În sistemul de alimentare cu apă din Alexăndreni nu este organizată evidența volumelor de apă captate și comercializate (lipsește contoarele de apă). Metoda de plată pentru consumul de apă în baza numărului de locuitori în gospodărie nu este cea mai eficientă și nu contribuie la un consum rațional de apă și plată conform volumului de servicii consumat. Pentru optimizarea procesului, este necesară organizarea evidenței consumului de apă cu contoare de apă în localitatea Alexăndreni.
2-A.9	Delimitarea și înregistrarea cadastrală a terenurilor pe care sunt instalate obiectivele sistemului de alimentare cu apă	Mai multe terenuri pe care se află instalațiile sistemului de alimentare cu apă și de canalizare nu sunt delimitate și/sau înregistrate (Stația de captare, STA, SP-02A, SP-03, SP-04). APL urmează să delimiteze și să înregistreze terenurilor pe care sunt instalate obiectivele sistemului de alimentare cu apă și de canalizare.
2-A.10	Restabilirea îngrădirii obiectivelor infrastructurii de apă aflate în gestiune (Stația de captare, STA)	La unele terenuri necesită să fie restabilită îngrădirea (Stația de captare, STA). În scopul respectării cerințelor normative de protecție, operatorul urmează să restabilească îngrădirile la obiectivele aflate în gestiune (Stația de captare, STA).
2-A.11	Inventarierea și înregistrarea bransamentelor de apă la consumatorii casnici (case individuale)	Conform datelor ÎM "Apă-Canal" Edineț, operatorul exploatează 85,2 km de rețelele de apă în or. Edineț. Conform datelor GIS recent elaborat lungimea rețelelor este de 88,1 km. De asemenea, bransamentele de apă nu sunt luate la evidență de către operator. Având în vedere numărul bransamentelor de apă la casele particulare în număr de circa 2 713 și considerând lungimea medie a unui bransament de apă de 7 m, se poate concluziona că lungimea totală a bransamentelor de apă este de circa 19 km. Este necesară o reinventariere a rețelelor de apă pentru că lungimea acestora oficial raportate de operator nu corespunde cu lungimea din GIS nou creat. Respectarea prevederilor legale impune inventarierea și înregistrarea bransamentelor de apă la consumatorii casnici (case individuale).
2-A.12	Coordonarea cu instituțiile	Nu se respectă zonele de protecție sanitară a rezervoarelor de apă de la SP-05 (30 m). În scopul respectării actelor normative,

#	Măsuri/proiecte	Descriere
	responsabile a zonei de protecție sanitară pentru rezervoarele de apă la SP-05. Asigurarea respectării zonei de protecție sanitară.	este necesară coordonarea cu instituțiile responsabile a zonei de protecție sanitară pentru rezervoarele de apă la SP-05.

Politica 2-B: Canalizare menajeră

#	Măsuri/proiecte	Descriere
2-B.1	Construcția unei noi Stații de Epurare a Apelor Uzate regionale	Calitatea apelor uzate deversate nu întrunește întru totul cerințele normative (CBO5, materii în suspensie și azot amoniacal) pentru apele uzate deversate în emisare. Cauza principală este uzura foarte avansată a SEAU. Instalațiile acestea nu mai pot fi reabilite și este necesară construcția unei noi SEAU, posibil pe teritoriul celei existente. Conform Studiului de fezabilitate pentru proiectul „Optimizarea cheltuielilor de întreținere a sistemului de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Edineț și orașul Cupcini”, 2015, GIZ, pentru perspectiva anului 2045 se propune construcția unei stații noi de epurare a apelor uzate cu capacitate de 32 000 L.E. Dar de asemenea se menționează necesitatea unui studiu suplimentar în acest sens. De aceea, se propune elaborarea unui Studiu de fezabilitate pentru clusterizarea localităților și asigurarea epurării apelor uzate cu construcția unei noi SEAU comune pentru or. Edineț și Cupcini și posibila conectare a altor localități rurale.
2-B.2	Extinderea rețelei de canalizare în or. Edineț	Acoperirea redusă cu servicii de canalizare (doar 52%) este din cauza dezvoltării reduse a rețelelor de canalizare în cartierele cu case particulare. Nivelul de conectare a gospodăriilor casnice din casele particulare este de doar 12%. Toți locuitorii or. Edineț trebuie să aibă posibilitate să se racordeze rețelele publice centralizate de canalizare. La prima etapă se propune extinderea rețelelor de canalizare în or. Edineț cu 24,2 km prin realizarea proiectelor de execuție existente: ✓ "Proiectarea rețelelor de canalizare sectorului de Est or. Edineț în perimetru str. M. Eminescu, str. șos. Bucovinei, str. Al. Hâjdeu - (I sector)" – 4,5 km; ✓ "Proiectarea rețelelor de canalizare sectorului de Vest or. Edineț în perimetrul străzilor drum de ocolire – str. Gagarin, str. Pescarilor, str. Trifan Baltă – (al II sector)" – 19,7 km.

#	Măsurii/proiecte	Descriere
2-B.3	Identificarea soluțiilor tehnice pentru organizarea sistemelor de canalizare în localitățile rurale ale municipiului (s. Alexăndreni și s. Gordineștii Noi)	În localitățile rurale ale municipiului lipsesc sisteme centralizate de canalizare. În localitatea Alexăndreni există interes pentru dezvoltarea sistemului centralizat de canalizare. În conformitate cu PAT raionul Edineț (2013), apa uzată din Alexăndreni urmează a fi pompată în sistemul de canalizare a or. Edineț. În localitatea Gordineștii Noi sistemul de canalizare urmează a fi conceput împreună cu sistemul centralizat de alimentare cu apă.
2-B.4	Delimitarea și înregistrarea cadastrală a terenurilor pe care sunt instalate obiectivele sistemului de canalizare	Mai multe terenuri pe care se află instalațiile sistemului de canalizare nu sunt delimitate și/sau înregistrate (SPAU-4). APL urmează să delimiteze și să înregistreze terenurile pe care sunt instalate obiectivele sistemului de alimentare cu apă și de canalizare.
2-B.5	Restabilirea îngrădirii obiectivelor infrastructurii de canalizare aflate în gestiune (PAU-2 și SEAU)	La unele terenuri necesită să fie restabilită îngrădirea (SPAU-2, SEAU). În scopul respectării cerințelor normative de protecție, operatorul urmează să restabilească îngrădirile la obiectivele aflate în gestiune (SPAU-2, SEAU).
2-B.6	Efectuarea expertizei tehnice a clădirilor SPAU-2, SPAU-3 cu stabilirea soluțiilor de remediere sau înlocuire a acestora	Starea tehnică a clădirilor SPAU-2 și SPAU-3 este precară. Sunt necesare reparații capitale sau înlocuirea stațiilor de pompare respective. Este necesară efectuarea expertizei tehnice a clădirilor SPAU-2, SPAU-3 cu stabilirea soluțiilor de remediere sau înlocuire a acestora.
2-B.7	Înregistrarea cadastrală a obiectivelor ce fac parte din sistemul public de canalizare	Multe instalații și construcții ce fac parte din sistemul de canalizare nu sunt înregistrate cadastral (SPAU-2, SPPAU). APL urmează să înregistreze cadastral obiectivele sistemului de alimentare cu apă și de canalizare.

Politica 2-C: Canalizarea pluvială

#	Măsurii/proiecte	Descriere																																												
2-C.1	Dezvoltarea rețelelor ingineresti de infrastructură pluvială în or. Edineț	Pentru perioada prognozată, în total, se propune construcția a peste 12 km de construcții ingineresti de canalizare pluvială cu diametru de 400-2000 mm:																																												
		<table><tr><th>#</th><th>Străzi</th><th>Ø mm</th><th>Lungimea, m</th></tr><tr><td>1</td><td>Independenții</td><td>500 800 1250</td><td>650 600 600</td></tr><tr><td>2</td><td>Bucovina</td><td>400 600 800</td><td>500 650 1,000</td></tr><tr><td>3</td><td>Florar</td><td>400</td><td>300</td></tr><tr><td>4</td><td>Sfântul Vasile</td><td>400 600 800</td><td>400 620 900</td></tr><tr><td>5</td><td>Trifan Baltă</td><td>400 600</td><td>420 750</td></tr><tr><td>6</td><td>Serghei Lazo</td><td>400 500 800</td><td>300 700 720</td></tr><tr><td>7</td><td>Maxim Gorki</td><td>400</td><td>250</td></tr><tr><td>8</td><td>Vasile Roșca</td><td>400 1250 1500</td><td>250 580 500</td></tr><tr><td>9</td><td>Strada nouă de-a lungul pâraului</td><td>1600 2000 1250 1000</td><td>500 400 100 5</td></tr><tr><td>10</td><td>Str. Mihai Eminescu</td><td>400</td><td>250</td></tr></table>	#	Străzi	Ø mm	Lungimea, m	1	Independenții	500 800 1250	650 600 600	2	Bucovina	400 600 800	500 650 1,000	3	Florar	400	300	4	Sfântul Vasile	400 600 800	400 620 900	5	Trifan Baltă	400 600	420 750	6	Serghei Lazo	400 500 800	300 700 720	7	Maxim Gorki	400	250	8	Vasile Roșca	400 1250 1500	250 580 500	9	Strada nouă de-a lungul pâraului	1600 2000 1250 1000	500 400 100 5	10	Str. Mihai Eminescu	400	250
		#	Străzi	Ø mm	Lungimea, m																																									
		1	Independenții	500 800 1250	650 600 600																																									
		2	Bucovina	400 600 800	500 650 1,000																																									
		3	Florar	400	300																																									
		4	Sfântul Vasile	400 600 800	400 620 900																																									
		5	Trifan Baltă	400 600	420 750																																									
		6	Serghei Lazo	400 500 800	300 700 720																																									
		7	Maxim Gorki	400	250																																									
		8	Vasile Roșca	400 1250 1500	250 580 500																																									
		9	Strada nouă de-a lungul pâraului	1600 2000 1250 1000	500 400 100 5																																									
		10	Str. Mihai Eminescu	400	250																																									
		Construcția canalizării pluviale va fi sincronizată cu realizarea proiectelor de dezvoltare/reconstrucție a infrastructurii rutiere.																																												
2-C.2.	Conectarea infrastructurii proiectate de canalizare pluvială la Stația de Epurare a Apelor Uzate	Apele colectate prin sistemul de canalizare pluvială urmează a fi direcționate către Stația de Epurare a Apelor Uzate, unde vor fi supuse treptei de tratare mecanică, după curățarea primară prin intermediul colectoarelor de ploaie. Infrastructura de conexiune a rețelelor de canalizare pluvială cu Stația de Epurare (inclusiv construcțiile ingineresti de prelucrare primară) vor fi realizate în conformitate cu normativele în vigoare din Republica Moldova.																																												

Politica 2-D: Energie electrică

#	Măsurii/proiecte	Descriere
2-D.1	Creșterea capacității de aprovizionare cu energie electrică a Parcului Industrial Edineț (inclusiv în contextul extinderii teritoriului acestuia)	Pe proprietatea publică din mun. Edineț își desfășoară activitatea un Parc Industrial ce are importanță regională atât pentru locuitorii din orașul Edineț cât și din alte localități de Nord a RM. Acest parc industrial pune la dispoziția investitorilor toată infrastructura tehnică și de producție. Actualmente una din probleme apărute la acest parc este insuficiența capacității de aprovizionare cu energie electrică pentru noi investitori ce intenționează să-și desfășoare activitatea de producție în cadrul acestui parc industrial. Din considerentul respectiv este necesar de a crește capacitatea de conectare a noi consumatori în cadrul acestui parc. Aceasta poate fi realizat fie prin una din soluțiile propuse: ✓ Edificarea unui nou post de transformare a cărui scop să fie doar aprovizionarea cu energie electrică pentru noi secții de producere. ✓ Schimbarea transformatoarelor existente cu unele de putere cu mai mare cu scopul de a fi capabil de a conecta noi secții de producere. Aplicarea uneia din aceste metode permite de a face mai atractiv condițiile de susținere pentru noi investitori ce au ca scop să-și extindă producția.
2-D.2	Dezvoltarea capacităților locale de surse regenerabile de producere a energiei electrice	În cadrul raionului Edineț există surse locale de producție de energie electrică din surse regenerabile ce sunt amplasate atât în mun. Edineț cât și în localitățile rurale proxime. Respectiv, în extravilanul mun. Edineț sunt instalate turbine eoliene a căror putere sumară instalată este de 4,8 MW. Cu toate acestea turbinele eoliene pentru RM au o producere semnificativă de energie electrică în perioada rece a anului deoarece viteza vânturilor este mai mare decât în perioada caldă, respectiv pentru a asigura cu energie electrică pe perioada caldă a anului instalațiile fotovoltaice sunt în avantaj. Se recomandă, valorificarea tuturor oportunităților (cu finanțare publică și/sau privată) pentru construcția și dezvoltarea de instalații fotovoltaice de producere a energiei electrice.

Politica 2-E: Gaze naturale

#	Măsuri/proiecte	Descriere
2-E.1	Gazificarea satului Gordineștii Noi	Satul Gordineștii Noi (amplasat la vest de orașul Edineț la o distanță directă de până circa 8 km) nu este conectat la sistemul de aprovizionare cu gaze naturale. Atât la nivelul mun. Edineț cât și la nivelul raionului, aprovizionarea cu gaz natural este asigurată de către compania „Edineț-Gaz” SRL. Întreprinderea prevede în perspectivă conectarea s. Gordineștii Noi la sistemul de distribuție a gazelor naturale. Pentru aceasta este necesar de a fi construită o conductă de circa 7 km, iar ulterior de extins rețelele de distribuție către consumatorii finali.

4.6.3 Infrastructurii de servicii publice

Obiectiv general 3:

Creșterea calității vieții locuitorilor municipiului prin modernizarea și eficientizarea serviciilor publice

Politica 3-A: Educație

#	Măsuri/proiecte	Descriere
3-A.1	Construcția unei instituții preșcolare în zona de sud a orașului Edineț	Una dintre disfuncționalitățile majore identificate pe domeniul învățământului este amplasarea instituțiilor de învățământ preșcolar în partea de Nord și Centru a or. Edineț, situație ce creează dificultăți în deplasarea a copiilor de vârstă preșcolară din partea de Sud a orașului către acestea. Conform Normativului în construcții NCM B.01.05:2019, raza de deservire a instituțiilor preșcolare este de maxim 300 m în orașe. Prin urmare urmează a fi identificat și procurat un teren, inclusiv de la persoane fizice sau efectuat schimb de terenuri (tentativ – în zona veche a localității, ocupate în prezent de fond locativ individual). La identificarea terenului se va ține cont de normele de construcție în vigoare. O soluție alternativă constituie construcția unei grădinițe private.
3-A.2	Reparația și modernizarea instituțiilor de învățământ	Condițiile educaționale în majoritatea instituțiilor de învățământ pot fi evaluate la un nivel satisfăcător minim. Acestea necesită intervenții pentru sporirea a eficienței energetice a clădirilor instituțiilor și de modernizare a încăperilor de învățământ, blocurilor sanitare, rețelelor interioare de apă, canalizare și electricitate

#	Măsuri/proiecte	Descriere
3-A.3	Construcția unei instituții preșcolare în partea de nord-vest a orașului Edineț, pentru acoperirea necesităților crescânde, datorate dezvoltării în zonă a noilor spații locative	Conform Normativului în construcții NCM B.01.05:2019, raza de deservire a instituțiilor preșcolare este de maxim 300 m în orașe. Datorită dezvoltării în zona Nord-Vest a noilor spații locative și creșterii necesităților față de serviciile de educație preșcolară, se propune construcția unei instituții preșcolare în această zonă. Terenul identificat și propus pentru construcția grădiniței este cel din perimetrul străzilor Tinereții, Tamara Ciobanu și Alexandru Cristea.
3-A.4	Identificarea unui nou sediu pentru Arhiva Raională și eliberarea spațiilor din cadrul Grădiniței nr. 2 "Foișor" în vederea creșterii capacității acesteia	Capacitatea totală conform proiectului a Grădiniței nr.2 „Foișor” este de 320 locuri, însă doar circa 80% sunt utilizate conform destinației. Încăperile a 3 grupe din cadrul instituției sunt ocupate de Arhiva Raională de Stat Edineț, fapt ce nu permite valorificarea capacității instituției la un nivel maxim. În consecință este necesară identificarea unei noi locații și dislocarea Arhivei Raionale de Stat Edineț și eliberarea spațiilor pentru crearea a 3 grupe noi în cadrul grădiniței, unde vor putea fi încadrați suplimentar circa 70 de copii.

Politica 3-B: Ocrotirea sănătății

#	Măsuri/proiecte	Descriere
3-B.1	Diversificarea și îmbunătățirea ofertei de servicii medicale	Facilitarea investițiilor private pentru dezvoltarea unor entități private din domeniul ocrotirii sănătății (laboratoare de analize, cabine de consultare tematică, etc.)

Politica 3-C: Sport și recreere

#	Măsuri/proiecte	Descriere
3-C.1	Construcția unui complex sportiv și de recreere multifuncțional de importanță regională	Amplasarea actuală a Stadionului Orășenesc nu corespunde cerințelor și zona va fi ulterior restructurată, funcția stadionului orășenesc migrând spre noul Complex Sportiv multifuncțional. În vederea realizării acestui complex multifuncțional este propus un teren amplasat la intrarea în oraș dinspre Briceni (str. Independenței – drumul expres M5). Acesta va include atât complex sportiv construit (cu terenuri de fotbal, baschet, volei, tenis de câmp) cât și terenuri multifuncționale de recreere. Totodată vor fi amenajate drumuri de acces către acestea și locuri de parcare.
3-C.2	Construcția unui centru sportiv multifuncțional	Ca și celelalte 5 orașe – poli de creștere, mun. Edineț nu deține un complex sportiv multifuncțional (inclusiv dotat cu bazin de înot închis) pentru asigurarea necesităților regionale, precum și pentru găzduirea unor competiții regionale și naționale. Respectiv, proiect a fost inclus în lista proiectelor prioritare a Programului Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere.

#	Măsuri/proiecte	Descriere
		Pentru construcția centrului sportiv multifuncțional, a fost propus terenul propus din perimetrul străzilor Alexandru Cristea și Tinereții în apropierea Liceului Teoretic „Mihai Eminescu.
3-C.3	Reconstrucția fostului cinematograf „Luceafărul” în vederea dezvoltării unui centru public multifuncțional de cultură, agrement și turism	Cinematograful „Luceafărul” amplasat în centrul orașului, nu mai funcționează de aproape două decenii. Cinematograful cu o suprafață de 0,26 de ha a fost transmis în 2012 din gestiunea „Moldcinema” S.A. în proprietatea orașului. Se propune reabilitarea cinematografului și transformarea acestuia într-un Centru Public Multifuncțional de cultură, agrement și turism.

Politica 3-D: Patrimoniul construit

#	Măsuri/proiecte	Descriere
3-D.1	Pașaportizarea monumentelor existente, cu stabilirea zonei de protecție pentru fiecare monument în parte	Municipiul găzduiește un număr considerabil de elemente de patrimoniu istoric și de arhitectură, dintre care o bună parte se regăsesc în Registrul Monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat. Circa 10 dintre acestea sunt clădiri istorice, iar restul sunt monumente de importanță locală sau națională. Totuși aceasta nu se regăsesc în trasee turistice ce ar permite valorificarea lor din punct de vedere al potențialului turistic al municipiului. Se propune instituirea unui registrului municipal al monumentelor cu pașaportizarea fiecărui monument în parte, cu stabilirea zonelor de protecție a acestora.

Politica 3-E: Servicii sociale

#	Măsuri/proiecte	Descriere
3-E.1	Construcția unei instituții multifuncționale pentru persoanele în etate (Azil de bătrâni, spații de zi și cantină socială)	Pe teritoriul orașului Edineț nu activează nici o instituție de asistență socială pentru persoanele în etate. În condițiile unor tendințe de îmbătrânire a populației, și de descreștere a natalității, ponderea pensionarilor va și în creștere în următoarele decenii. Prin urmare, construcția unei instituții multifuncționale pentru persoanele în etate, va deveni absolut necesară în perioada următoare. Pentru aceasta a fost identificat un teren care este amplasat în de Nord a orașului, în spatele Spitalului Raional.

Politica 3-F: Cimitire

#	Măsuri/proiecte	Descriere
3-F.1	Extinderea cimitirului nou cu o suprafață adițională de 4,5-5 hectare și transformarea acestuia în cimitir municipal care va deservi și localitățile Gordineștii Noi și Alexăndreni	Cele mai aglomerate cimitire sunt Cimitirul vechi și Cimitirul nou din oraș, utilizate pentru înhumarea populației ortodoxe, cu un grad de ocupare de 95-100%. Normativul în construcții NCM B.01.05:2019, prevede că pentru prognoza suprafețelor cimitirelor înhumare tradițională se utilizează indicele de 0,24 ha pentru o mie de locuitori. Populația or. Edineț la începutul anului 2021, constituie circa 18 mii locuitori. Prin urmare, pentru necesitățile viitoare ale orașului sunt necesare circa 4.5 ha. Acest lucru poate fi asigurat prin extinderea teritoriului cimitirului nou, respectând normativele de amplasare a cimitirelor față de casele de locuit. Se propune ca pe teritoriul cimitirului extins să fie delimitate sectoare pentru deservirea comunităților de alte etnii și religii.
3-F.2	Conservarea cimitirele din Gordineștii Noi și Alexăndreni, precum și Cimitirul Evreiesc și Lipoveni din oraș	Cimitirele din Gordineștii Noi și Alexăndreni, precum și Cimitirele Evreiesc și Lipoveni din oraș se propun să fie conservate, deoarece nu mai există posibilități de extindere, cu respectarea normelor în vigoare. În anii următori va exista o perioadă intermediară tranzitorie de conservare, care urmează să fie reglementată suplimentar prin decizia Consiliului Municipal Edineț. Înhumările în viitor se planifică să fie realizate în Cimitirul nou, care va fi extins.

4.6.4 Transport și căi de comunicație

Obiectiv general 4:

Creșterea mobilității populației și mărfurilor în interiorul municipiului

Politica 4-A: Infrastructura rutieră

#	Măsuri/proiecte	Descriere
4-A.1	Categorizarea drumurilor de importanță orășenească și raională, cu reglementarea specifică conform normativelor naționale	A: Magistrale de importanță națională/internațională/ regională ☑ DN R8 pe teritoriul intravilanului ☑ DN M14 pe teritoriul intravilanului ☑ G13 pe teritoriul intravilanului ☑ G16 pe teritoriul intravilanului B: Drumuri de importanță orășenească: ☑ Strada Independenței ☑ Șoseaua Bucovinei ☑ Strada Iurii Gagarin ☑ Strada Trifan Baltă ☑ Strada V. Roșca

#	Măsuri/proiecte	Descriere
		☒ Strada Ștefan Vodă (segmentul Gagarin – Independenței) C: Străzi de importanță raională: ☒ Strada Serghei Lazo ☒ Strada Maxim Gorki ☒ Strada Elena Sârbu ☒ Strada Florar ☒ Strada Sfântul Vasile ☒ Strada Hotinului ☒ Strada 31 august ☒ Strada Mihai Eminescu ☒ Strada Alexandru Cristea ☒ Strada Mihail Frunze D. Străzi de importanță locală: ☒ Toate străzile, care nu sunt incluse în categoriile A, B și C.
4-A.2	Organizarea de sensuri giratorii (ronduri)	Amenajarea a trei ronduri noi (suplimentar la cele 4 deja existente): ☒ Intersecția str. Independenței – Șoseaua Bucovinei ☒ Intersecția DN R8 cu noua stradă (de perspectivă) de legătură cu Șoseaua Bucovinei (în partea de nord a orașului) ☒ Intersecția Șoseaua Bucovinei (în partea de nord a orașului) cu noua stradă (de perspectivă) de legătură cu DN R8.
4-A.3	Semaforizare intersecții complexe	Amenajarea intersecțiilor și reorganizarea circulației - recomandare semafoare inteligente: ☒ Str. 31 August - str. Independenței ☒ Str. Alexander Puskin - str. Independenței ☒ Str. Independenței - str. Ștefan Vodă ☒ Str. Hotelului - str. Independenței
4-A.4	Construcția de străzi noi	Drumuri orășenesti ☒ Asigurarea legăturii dintre DN R8 și Șoseaua Bucovina prin partea nord-estică ☒ Continuarea str. Energeticilor până la strada de perspectivă de conexiune a DN R8 și Șoseaua Bucovinei ☒ Extinderea străzii Apicultorului până la M14, traversând noua zonă propusă pentru dezvoltare ☒ Conexiune nouă între str. V. Roșca și M14, traversând noua zonă propusă pentru dezvoltare ☒ Extinderea străzii Tinereței până la la strada de perspectivă de conexiune a DN R8 și Șoseaua Bucovinei Străzi de importanță raională: ☒ Extinderea străzii Florar până la la strada de perspectivă de conexiune a DN R8 și Șoseaua Bucovinei ☒ Conexiunea str. Florar și Mihail Eminescu, traversând noua zonă propusă pentru dezvoltare

#	Măsuri/proiecte	Descriere
4-A.5	Realizarea infrastructurii pentru biciclete în zona centrală a municipiului	Amenajarea a 3.5 Km de piste pentru biciclete (inițial). Se propune realizarea infrastructurii pe 3 segmente conectate, astfel: ☑ Refacere / extindere pistă str. Independenței, ☑ Amenajare pistă Șoseaua.Bucovinei, ☑ Amenajare / refacere pistă strada Casa Mare și prin parc. Ulterior, se vor amenaja suplimentar 11,6 km de piste pentru biciclete pentru interconectarea acestor rute și extinderea acestora spre zonele rezidențiale.

Politica 4-B: Transport public

#	Măsuri/proiecte	Descriere
4-B.1	Reorganizare și extindere rute transport public	Realizarea a 6 trasee de transport public ☑ Ruta nr. 1 - circular- Independentei - Bucovinei (5.4 km) ☑ Ruta nr 2 _Independentei_Gagarin- sat. Gordinestii noi (6.8 km) ☑ Ruta nr 3 Spre sat Alexandreni (4.4 km) ☑ Ruta nr 4 Independentei-Puskin-Gorki-S. Lazo (2.7 km) ☑ Ruta nr 5 Independentei_ Bucovinei- Liceu M Eminescu (Bd. Tineretii) - G. Vieru-Str. M Eminescu (5.6 km) ☑ Ruta nr 6 Independentei_M14 fabrici – retur (4.0 km) <i>Notă: Pentru ruta nr. 3, se poate realiza un traseu alternativ. Ruta 3 bis nu intoarce în Alexăndreni și revine pe retur, ci este un traseu continuu înapoi în Edineț.</i>
4-B.2	Amenajare stații de așteptare transport public	În vederea asigurării unui transport public confortabil, atractiv și sigur, se vor amenaja stații de călători pe cele 6 trasee de transport public recomandate, în configurația următoare (stațiile au fost incluse 1 singură dată pentru identificarea totalului - se va include nr. final stații / rută): ☑ Ruta nr. 1 – 15 stații ☑ Ruta nr 2 - 5 stații ☑ Ruta nr 3 - 5 stații ☑ Ruta nr. 3 bis - 6 stații. ☑ Ruta nr 4 - 5 stații ☑ Ruta nr 5 - 1 stații ☑ Ruta nr 6 - 2 stații <i>Notă 1: În zonele în care se suprapun mai multe rute de transport public, stațiile pentru acestea vor fi comune. În consecință, numărul total de stații de transport public care vor deservi cele 6 trasee este de: 33 stații.</i> <i>Notă 2: Toate stațiile de transport public vor fi marcate corespunzător, cu panouri de informare, iar cele 6 stații comune, din zona centrală, de pe Bulevardul Independenței, vor fi dotate cu mobilier confortabil (spații odihnă, protecție intemperii), programul de circulație (grafic circulație și hartă cu traseele).</i>

4.6.5 Fondul locativ

Obiectiv general 5:

Îmbunătățirea calității și diversificarea fondului locativ

Politica 5-A: Reabilitarea fondului locativ existent

#	Măsurile/proiecte	Descriere
5-A.1	Reconstrucția complexă a blocurilor locative vechi	Circa 35% din blocurile din oraș au fost construite în anii 1950-1970, 63% - în anii 1971-1990, și circa 2% după anul 2010. Designul arhitectural al majorității blocurilor, este lipsit de atractivitate, fiind cu un exterior neîngrijit, și cu acoperișuri, tâmplărie, ascensoare și rețele ingineresti învechite. La reconstrucție se va ține cont în special de reabilitarea termică a locuințelor ce presupune: (i) izolarea termică a pereților exteriori; (ii) înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare; (iii) termo-hidroizolarea planșeului peste ultimul nivel; (iv) izolarea termică a planșeelor peste subsoluri; (v) instalarea sistemelor termice moderne; (vi) demontarea echipamentelor termice montate pe fațadele locuințelor (coșurilor de fum, antene uzate etc); și (vii) lucrări de refacere a finisajelor fațadelor blocurilor. Procesul de reconstrucție va fi sincronizat cu crearea Asociațiilor de Coproprietari în Condominiu pentru gestionarea eficientă a blocurilor.
5-A.2	Lucrări complexe de amenajare urbană a curților blocurilor locative	Spațiul comun și curțile blocurilor locative, în special la cele vechi, se folosește impropriu și neglijent. În multe zone - spațiile verzi, locurile de joacă și sport, și parcarile nu sunt întreținute în modul cuvenit. La reabilitarea curților blocurilor multietajate se va ține cont de amenajarea spațiilor verzi, instalarea mobilierului urban, modernizarea iluminatului public, instalarea terenurilor de joacă și de sport pentru copii și tineri, precum și amenajarea locurilor de parcare, reparația trotuarelor și a căilor de acces în curți. Conform Normativului în construcții NCM B.01.05:2019, suprafața teritoriului înverzit a cartierului în zonele rezidențiale cu case de locuit colective (fără a ține cont de terenurile instituțiilor de educație) va constitui, de regulă, minim 25% din suprafața cartierului.
5-A.3	Înlăturarea maximală din zonele rezidențiale a construcțiilor industriale pentru îmbunătățirea condițiilor igienico-sanitare	Conform Normativului în construcții NCM B.01.05:2019, zonele rezidențiale se prevăd în scopul creării pentru populație a unui mediu de abitație confortabil, sănătos și inofensiv. În zonele rezidențiale se interzice amplasarea construcțiilor și categoriilor de activități cu impact ecologic negativ (inclusiv zgomot, vibrație, câmpuri magnetice, influență radioactivă, impurificarea solurilor, aerului, apelor și alte influențe negative).

Politica 5-B: Dezvoltarea fondului locativ nou

#	Măsurile/proiecte	Descriere
5-B.1	În zona Nord -Vest (în perimetrul străzilor Șoseaua Bucovinei, Meseriașilor, Alexandru Cristea) se va realiza construcția de blocuri cu mai multe etaje (3-5-9 nivele)	În zona Nord -Vest (în perimetrul străzilor Șoseaua Bucovinei, Meseriașilor, Alexandru Cristea) există un teren de 10,7 ha din care circa 60% disponibile pentru construcția de blocuri locative multietajate. Pentru valorificarea acestui teren, deja există deja elaborată și aprobată documentație urbanistică detaliată (Plan Urbanistic Zonal).
5-B.2	În zona Nord-Vest se va realiza construcția de locuințe individuale	În zona de Nord-Vest a orașului Edineț, în perimetrul străzilor Florar, Nicolae Gribov sunt disponibile circa 43 ha de terenuri , împărțite pe loturi pentru construcția locuințelor individuale.

Proгноza fondului locativ

Pentru perioada de prognoză se recomandă dezvoltarea a două sisteme de construcție de bază:

- ✓ Construcția individuală a caselor cu 1-2 nivele cu loturi pe lângă casă, pentru construcția compactă a formațiunilor locative 30-35 oameni/ha;
- ✓ Construcția blocurilor locative cu 4-5-9 nivele, pentru construcția compactă 110 - 170 oameni/hectar.

Suprafața construcțiilor noi pentru perioada de perspectivă se va extinde cu – 110,2 mii m² suprafață totală. De asemenea, se preconizează următoarea structură a construcțiilor locative noi: 1-2 nivele cu lot pe lângă casă – 68% din volumul total sau 75,1 mii m² din suprafața totală și 32% sau 35,1 mii m² din suprafața totală – blocuri locative multietajate.

Suprafața construcțiilor noi se stabilește reieșind din evaluarea dinamicii dezvoltării fondului locativ pentru perioada de retrospectivă, resursele teritoriale a orașului și numărul populației pentru perspectivă.

Suprafața totală al fondului locativ pentru perioada de proiect va constitui 742,3 mii m² suprafață totală, inclusiv: case cu 1-2 nivele cu lot pe lângă casă cu suprafața 581,9 mii m² și blocuri locative multietajate cu suprafața 160,4 mii m², ca urmare se preconizează sporirea asigurării medii cu locuințe până la 25 m²/loc în blocurile multietajate și 45 m²/loc în cazul locuințelor individuale.

În corespundere cu proiectului planul general, pentru dezvoltarea fondului locativ pe teritoriul municipiului Edineț și în localitățile din componența acestuia sunt preconizate terenuri cu o suprafață totală de 61,2ha. În or. Edineț, pentru perspectivă sunt preconizate construcții noi formate din case individuale cu 1-2 nivele cu lot pe lângă casă în zona de vest a orașului (27 ha în perimetrul străzilor Florar și Nicolae Gribov), precum și în zona de sud a orașului (13 ha în perimetrul străzilor Apicultorului și Decebal). Blocuri locative multietajate cu 4-5 și mai multe nivele sunt preconizate în zona de vest a orașului (6 ha în perimetrul străzilor Meseriașilor și șos. Bucovinei) și în zona centrală (5 ha în perimetrul străzilor Mihai Eminescu și șos. Bucovina). Pentru satul Alexăndreni sunt preconizate doar

construcții noi formate din case individuale cu 1-2 nivele cu lot pe lângă casă în zona de nord a localității (7,5ha), la fel și pentru satul Gordineștii Noi în zona de nord (2,2ha) și sud (0,5 ha).

Prognoza fondului locativ pe localitățile din componența municipiului pentru anul 2040, este reflectată în tabelul de mai jos.

Tabelul 86: Prognoza fondului locativ construit până în 2040, mii m²

#	Localitatea	TOTAL	din care:	
			Case individuale	Clădiri multietajate
I	Suprafața fondului locativ la 01.01.2021	632,2	506,8	125,4
II	Suprafața fondului construit prognozat (2040) din care în:	110,1	75,1	35,0
II.1	Or. Edineț	94,9	59,9	35,0
II.2	s. Alexandreni	11,2	11,2	
II.3	s. Gordineștii Noi	4,0	4,0	
	TOTAL	742,3	581,9	160,4

Dotarea și întreținerea sistemelor de alimentare cu apă, canalizare, încălzire individuală este o condiție obligatorie atât pentru construcții noi, cât și pentru fondul locativ existent, reconstruit și modernizat conform normativelor în vigoare.

Pentru perspectivă se preconizează sporirea nivelului de dotare a fondului locativ cu apeduct, canalizare și alimentare cu căldură, implementarea sistemului individual de încălzire a locuințelor, ceea ce va contribui la sporirea confortului de abitație a populației municipiului.

Indicii principali a dezvoltării fondului locativ din municipiul Edineț sunt prezentați în tabelul de mai jos.

Tabelul 87: Indicii de bază a dezvoltării fondului locativ Edineț

#	Denumirea indicilor	Unitatea de măsură	Situația existentă	Propuneri de proiect
1	Populația	mii oameni	19,8	17,3
2	Suprafața fondului locativ	mii m ²	632,2	742,3
3	Asigurarea medie cu spațiu locativ	m ² /loc	31,9	42,9
4	Teritoriul zonelor locuibile	ha	679,51	740,71
5	Construcții noi total:	mii m ²		110,1
	inclusiv:			
	locuințe cu 1-2 nivele cu lot pe lângă casă	mii m ²		75,1
	blocuri locative multietajate (3-5 și >5nivele	mii m ²		35,0
6	Teritoriul pentru construcții noi, total	ha		61,2
	inclusiv			
	locuințe cu 1-2 nivele cu lot pe lângă casă	ha		50,2
	blocuri locative multietajate (3-5 și >5nivele	ha		11,0
7	Densitatea populației în formațiunile locative	loc/ha	29,1	23,4

4.6.6 Protecția mediului

Obiectiv general 6:

Asigurarea unui habitat ecologic durabil și confortabil pentru locuitorii municipiului

Politica 6-A: Spații verzi

#	Măsurii/proiecte	Descriere
6-A.1	Reconstrucția și revitalizarea Parcului "Vasile Alecsandri".	Se propune de dezvoltat un concept și proiect integrat de amenajare și dezvoltare a parcului "Vasile Alecsandri", inclusiv teritoriile adiacente acestuia. Conceptul de dezvoltare și amenajare a parcului trebuie să urmeze reguli clare privind: utilizarea elementelor arhitecturale autentice; sădirea de specii de arbori ce se pretează locului; zonarea parcului pentru diferite activități de agrement și protecție a mediului. Amenajarea Parcului „Vasile Alecsandri”, conform conceptului și proiectului integrat, necesită fonduri importante. Din această cauză, procesul de amenajare și dezvoltare a parcului trebuie să includă mai multe etape, care presupune implementarea unui șir de proiecte separate pe anumite componente. Un proiect de revitalizare și amenajare (a unei zone) a parcului este inclus în portofoliul de proiecte al Programului național „Orașe - poli de creștere”. Valoarea acestui proiect este de 18 mil de lei și poate servi un început în procesul de amenajare și dezvoltare a parcului conform conceptului și proiectului integrat în acest sens.
6-A.2	Dezvoltarea unor programe de susținere a activităților de înverzire/amenajare a curților blocurilor locative multietajate	Creșterea gradului de înverzire a or. Edineț poate avea loc și pe seama curților blocurilor locative prin amenajarea/ înverzirea acestora. Este nevoie de regândit spațiile din curțile blocurilor ocupate în prezent de garaje. Este nevoie de dezvoltat un mecanism de amenajare a curților pentru locatari nu mașini. Acest lucru va permite mărirea suprafețelor spațiilor verzi din intravilan revenite unui locuitor.
6-A.3	Amenajarea spațiilor verzi de agrement în satele Alexăndreni și Gordinești Noi	Terenuri pentru amenajarea spațiilor verzi și de agrement în intravilanul localităților Alexăndreni și Gordinești Noi nu există. Cu toate acestea, există spații verzi în extravilan, chiar la hotarul acestor localități. Aceste terenuri (care reprezintă în mare măsură zone de protecție a râurilor și lacurilor) pot fi amenajate pentru agrementul populației. Aceste acțiuni vor permite creșterea suprafețelor spațiilor verzi revenite unui locuitor.
6-A.4	Instituirea (elaborarea și aprobarea) Registrului spațiilor verzi în conformitate cu Legea RM cu privire la spațiile verzi.	Toate spațiile verzi din mun. Edineț trebuie înregistrate în conformitate cu Legea RM cu privire la spațiile verzi. Pentru realizarea acestui lucru este nevoie de elaborat și aprobat registrul spațiilor verzi din mun. Edineț.

Politica 6-B: Gestiunea deșeurilor solide

#	Măsurii/proiecte	Descriere
6-B.1	Construcția Stației de Transfer și Stației de Sortare a deșeurilor.	În contextul implementării proiectului regional de gestionare a deșeurilor municipale solide în cadrul regiunii de management al deșeurilor nr. 8 (RMD-8), din care mun. Edineț face parte, pe teritoriul mun. Edineț urmează să fie construite anumite elemente ale infrastructurii regionale de gestionare a deșeurilor municipale solide. Aceste elemente a infrastructurii includ o Stație de transfer al deșeurilor nereciclabile și o Stație de sortare a deșeurilor reciclabile colectate separat. Proprietate a mun. Edineț, terenul identificat pentru aceste construcții (nr. cadastral: 4135108534, suprafața: 0.98 ha) este teren agricol, acoperit la moment cu vegetație ierboasă spontană. Pentru a construi infrastructura regională planificată, este nevoie de schimbat modului de folosință a terenului dat din agricol în teren pentru construcții. Pentru construcția infrastructurii regionale planificate, Guvernul va oferi, în calitate de grant, resurse financiare primite de la BERD și BEI. Conform studiului de fezabilitate, valoare investiției pentru aceste elemente ale infrastructurii regionale (construcții și echipamente) de pe acest teren se estimează la cca 1.6 milioane euro.
6-B.2	Lichidarea depozitelor de deșeuri existente de pe teritoriul mun. Edineț și recultivarea terenurilor.	În contextul implementării proiectului regional de gestionare a deșeurilor municipale solide în cadrul RMD-8, din care mun. Edineț face parte, toate depozitele de deșeuri localizate în mun. Edineț urmează a fi lichidate cu recultivarea terenurilor. Acest lucru va fi realizat după finalizarea construcției infrastructurii regionale de gestionare a deșeurilor municipale din RMD-8, iar resursele financiare vor fi oferite de către Guvern în calitate de grant. Ministerul Mediului va coordona procesul de planificare pentru lichidarea depozitelor de deșeuri și cultivare a terenurilor în cauză, iar mun. Edineț urmează să participe activ în acest proces.
6-B.3	Reorganizarea sistemului de colectare a deșeurilor prin participarea la sistemul integrat regional de gestiune a deșeurilor.	În contextul implementării proiectului regional de gestionare a deșeurilor municipale solide în cadrul RMD-8, din care mun. Edineț face parte, sistemul de colectare a deșeurilor municipale solide din mun. Edineț urmează să fie reorganizat. Acest lucru va fi realizat odată cu construcția infrastructurii regionale de gestionare a deșeurilor municipale din RMD-8, iar resursele financiare vor fi oferite de către Guvern în calitate de grant. Ministerul Mediului va coordona activitățile pe procurare a echipamentului necesar (ex., tomberoane, autogunoiere), iar mun. Edineț urmează să participe activ în implementarea sistemului dat pe teritoriul municipiului și în regiune.
6-B.4	Schimbarea aspectului de design al punctelor de colectare al deșeurilor.	Punctele cu tomberoane pentru colectarea deșeurilor de pe teritoriul mun. Edineț sunt învechite și necesită o regândire fundamentală. Acestea au nevoie de un design nou care să fie funcțional și integrat unui stil arhitectural plăcut ochiului.

#	Măsuri/proiecte	Descriere
		Activitățile de design și reconstrucție a punctelor de colectare a deșeurilor trebuie realizate din fonduri proprii sau alte fonduri disponibile pentru acest scop. Proiectului regional de gestionare a deșeurilor municipale solide în cadrul RMD-8, coordonat de Ministerul Mediului, nu prevede fonduri pentru reconstrucția punctelor de colectare a deșeurilor de pe teritoriul mun. Edineț.
6.B.5	Realizarea unor proiecte de compostare a deșeurilor verzi generate la îngrijirea spațiilor verzi.	În contextul gestionării deșeurilor verzi generate în mun. Edineț, este oportună implementarea unor proiecte pilot pentru valorificarea locală a acestor deșeuri, prin preluarea experienței, la acest capitol, din alte țări europene. Mun. Edineț, cu suportul partenerilor din România și alte state europene, urmează să identifice fondurile pentru implementarea unui astfel de proiect.

Politica 6-C: Râuri și bazine acvatice

#	Măsuri/proiecte	Descriere
6-C.1	Asigurarea întreținerii adecvate a zonelor și fâșiilor de protecție pentru toate râurile și bazinele acvatice din limitele mun. Edineț în conformitate cu Legea #440 din 27.04.1995.	Zonele și fâșiile de protecție a apei râurilor și bazinelor acvatice din cadrul mun. Edineț au fost delimitate conform Legii Nr. 440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă. Legea dată stabilește un anumit regim de protecție pentru aceste terenuri. În acest context, este nevoie de stabilit, în conformitate cu Legea Nr. 440 din 27.04.1995, restricțiile de dezvoltare pe aceste terenuri, prin atribuirea modului de folosință și activitatea economică permisă. Suplimentar, toate fâșiile riverane de protecție a râurilor și bazinelor acvatice, care au un regim strict de protecție (conform Legii Nr. 440 din 27.04.1995), urmează a fi înverzite și protejate. Zonele și fâșiile de protecție a apei râurilor și bazinelor acvatice din cadrul mun. Edineț vor urma să fie întreținute pentru a contribui la protecția apelor de suprafață. Protecția și întreținerea acestor zone va contribui și la protecția biodiversității, ținând cont de faptul că aceste zone servesc și în calitate de coridoare pentru biodiversitate.

Politica 6-D: Biodiversitate

#	Măsuri/proiecte	Descriere
6-D.1	Amenajarea coridoarelor de mișcare a biodiversității în limitele mun. Edineț. Asigurarea protecției habitatelor existente, precum și mărirea suprafețelor cu vegetație naturală, din cadrul acestor coridoare.	Ținând cont de distribuția principalelor terenuri cu vegetație naturală lemnoasă și ierboasă (care servesc în calitate de habitate importante pentru biodiversitatea din zonă) și a zonelor și fâșiilor de protecție a apei râurilor și bazinelor acvatice, au fost delimitate terenurile care servesc în calitate de coridoare pentru mișcarea biodiversității. Aceste coridoare permit mișcarea biodiversității între habitatele naturale mari (păduri, lacuri, lunci, etc.), localizate atât în limitele mun. Edineț, cât și înafara acestuia, asigură protecția condițiilor de mediu vitale biodiversității din zonă. Pentru terenurile care conectează habitatele esențiale din teritoriu, este nevoie de stabilit restricții de dezvoltare prin atribuirea modului de exploatare/folosință al acestora. Terenurile date, în special acele care reprezintă și fâșii riverane de protecție a râurilor și bazinelor acvatice, urmează a fi înverzite și strict protejate. Suplimentar, acolo unde va fi posibil, terenurile (din cadrul acestor coridoare) folosite la moment pentru cultivarea intensivă a culturilor agricole vor fi transformate în pășuni și fânețe pentru a reduce impactul acestora asupra mișcării biodiversității.

Politica 6-E: Monitorizarea calității aerului și apelor

#	Măsurii/proiecte	Descriere
6-E.1	Realizarea unor proiecte de monitorizare regulată a calității aerului.	Se propune elaborarea și implementarea, în strânsă colaborare cu Agenția de mediu/Inspectoratul de mediu, a unor proiecte de monitorizare a calității aerului care să permită identificarea surselor de poluare și planificarea acțiunilor de reducere a poluării, atât de la sursele staționare cât și mobile. Senzori smart (inteligenți) pentru monitorizarea aerului pot fi instalați în limitele administrative ale mun. Edineț, care să transmită live datele de calitate a aerului pe panouri publice de informare. Mun. Edineț, cu suportul partenerilor din România și alte state europene, urmează să identifice fondurilor pentru implementarea unui astfel de proiect
6-E.2	Realizarea unor proiecte de monitorizare regulată a calității apei de suprafață și subterană.	Se propune elaborarea și implementarea, în strânsă colaborare cu Agenția de mediu/Inspectoratul de mediu, a unor proiecte de monitorizare a apei de suprafață și subterană care să permită identificarea problemelor de poluare a resurselor acvatice. Mun. Edineț, cu suportul partenerilor din România și alte state europene, urmează să identifice fondurilor pentru implementarea unui astfel de proiect.

4.7 IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA PUG

Consiliul Municipal Edineț este principalul responsabil pentru implementarea PUG-ului și asigurarea procesului de evaluare și monitorizare. În cadrul acestui proces Consiliul Municipal Edineț va responsabil de:

- ✓ Aprobarea, actualizarea și modificarea Planului Urbanistic General, precum și aprobarea documentației urbanistice inferioare (Planuri Urbanistice de Detaliu și Planuri Urbanistice Zonale)
- ✓ Examinarea rapoartelor privind realizarea Planului Urbanistic General, precum și a propunerilor de modificare a conținutului acestuia
- ✓ Stabilirea surselor financiare necesare pentru implementarea proiectelor și măsurilor.
- ✓ Promovarea și susținerea parteneriatelor între grupurile de interese (APL, sector asociativ și de afaceri) cu scopul realizării măsurilor și proiectelor
- ✓ Asigurarea diseminării informației privind implementarea și monitorizarea realizărilor PUG.

Grupul de Experți de planificare și dezvoltare urbană SMART (**Edineț Urban Task Force**), creat inițial pentru consultarea procesului de elaborare PUG, va fi reorganizat într-un **Comitet permanent de asigurare a cadrului participativ de implementare și monitorizare PUG**, cu următoarele atribuții:

- ✓ Organizarea și desfășurarea audierilor și dezbaterilor publice referitor la implementarea programelor și proiectelor
- ✓ Elaborarea propunerilor și recomandărilor referitor la actualizarea și modificarea conținutului PUG
- ✓ Elaborarea și promovarea proiectelor de modificare a PUG-ului
- ✓ Asigurarea diseminării informației privind rezultatele monitorizării și realizărilor PUG

Anual, Arhitectul-șef al mun. Edineț va prezenta Consiliului Municipal Edineț un raport de progres privind implementarea Planului Urbanistic General și necesitățile de finanțare pentru următorul an bugetar.

Procesul de implementare a PUG va fi însoțit de **monitorizarea continuă a indicatorilor**, asigurându-se o actualizare sistemică a bazei de date teritoriale GIS/SIG. În acest sens, actualizarea PUG se baza, în special, pe trei domenii majore: (i) indicatorii statistici anuali de dezvoltare socio-economică, (ii) indicatorii de dezvoltare teritorială și (iii) studii și cercetări sectoriale elaborate. Primul domeniu vizează date statistice oferite de subdiviziunile Primăriei mun. Edineț și instituțiile subordonate Consiliului Municipal Edineț, direcțiile din cadrul Consiliului Raional și informația statistică oficială: demografia, economia, indicatori de calitate a vieții, utilități publice, infrastructura educației, sănătății, culturale și sociale, patrimoniul natural și cultural. Al doilea domeniu vizează actualizarea PUG determinată de dinamica modificărilor aferente Planurilor Urbanistice Zonale și de Detaliu aprobate. Al treilea domeniu vizează rezultatul studiilor cu impact asupra conținutului documentației PUG, studii realizate, aprobate și publicate de:

- ☑ Autorități publice centrale în domeniul mediului și gospodăririi apelor, infrastructurii rutiere, feroviare și navale, rețelele de transport energie gaz natural și electricitate, lista actualizată a monumentelor istorice,
- ☑ Politici publice locale (strategii, planuri, concepte)
- ☑ Studii privind zone defavorizate și expuse la riscuri naturale și antropice.

Totodată, se va aplica un **sistem de monitorizare intermediară a implementării PUG în baza indicatorilor tehnico-economici de prognoză** (capitolul 5).

Pentru **faza de monitorizarea implementării proiectelor** vor fi urmăriți indicatori specifici, precizați prin documentațiile de proiectare și execuție (sau prin contractele de finanțare). De la caz la caz, acești indicatori se referă atât la rezultatul direct al fiecărui proiect (ex. lungime de drum reabilitat, lungime rețea de apă, număr de clase din unități de învățământ modernizate, etc.), cât și la impactul asupra dezvoltării economice și sociale (locuri de muncă create, procent de scădere a abandonului școlar, număr de vizitatori, etc.).

O dată la cinci ani, Primăria mun. Edineț va asigura o evaluare complexă a implementării Planului Urbanistic General și va prezenta un raport de evaluare Consiliului Municipal Edineț. Evaluările intermediare PUG vor fi efectuate de evaluatori independenți, contractați de administrația publică locală.

Sistemul GIS, parte a prezentei documentații va asigura continuitatea procesului de actualizare a indicatorilor cuprinși în documentația PUG a mun. Edineț.

